

ΑΝΩΤΑΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

ΤΙΤΛΟΣ:

**"ΟΙ ΘΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ
ΚΟΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΕΩΝ ΕΝΑΝΤΙ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΈΝΩΣΗΣ
ΑΠΟ ΤΟ 1975 ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ"**

Η ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΕΚΠΟΝΗΘΗΚΕ ΑΠΟ
ΤΟΥΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ:
ΚΑΤΡΙΒΕΣΗ ΔΗΜΗΤΡΗ Α.Μ.:3461
ΑΝΑΛΥΤΗ ΜΙΧΑΛΗ Α.Μ.:3185

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:
ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	6765
----------------------	------

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Εισαγωγή (Σκοπός-Μεθοδολογία)	σ.4
1. Ιστορική Διαδρομή Ευρωπαϊκής Ένωσης – Θεσμοί – Ελλάδα και Ευρωπαϊκή Ένωση.	
1.1 Από την Ε.Κ.Α.Χ. στην Ευρωπαϊκή Ένωση, 1950-1997	σ.6
1.2 Ευρωπαϊκή Ενοποίηση: οι τρεις βασικές επιλογές	σ.9
1.3 Οι στόχοι	σ.11
1.4 Η Ενισία Ευρωπαϊκή Πρόξη	σ.13
1.5 Ευρωπαϊκή Ένωση: Η Συνθήκη του Μάαστριχ	σ.16
1.5.1 Πρόσθετες αρμοδιότητες και νέοι στόχοι	σ.17
1.6 Τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης	σ.20
- Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	σ.22
- Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	σ.22
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	σ.25
- Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο	σ.27
- Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο	σ.28
- Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή	σ.28
- Η Επιτροπή των Περιφερειών	σ.29
- Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων	σ.29
1.7 Η κομματική σύνθεση των πολιτικών ομάδων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου	σ.30
1.8 Πως λειτουργεί η Ευρωπαϊκή Ένωση	σ.40
1.9 Ευρωπαϊκή Ένωση: Η Συνθήκη του Άμστερνταμ	σ.44
1.10 Η Οικονομική και Νομισματική Ένωσης.	σ.49
1.11 Συνθήκη της Νίκαιας – Συνθήκη Διεύρυνσης	σ.54
2. Ιστορία Σύνδεσης (1959-1974)	σ.61
3. Ένταξη της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση (1974-1981) – Πρώτες Ευρωεκλογές.	
3.1 Η υποβολή της ένταξης της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση	σ.65
3.2 Η εφαρμογή της ένταξης της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση	σ.69
3.3 Η θέση του ΠΑ.ΣΟ.Κ έναντι της Ε.Ο.Κ.	σ.72
3.4 Η θέση του Κ.Κ.Ε. έναντι της Ε.Ο.Κ.	σ.76
3.5 Η θέση της Νέας Δημοκρατίας έναντι της Ε.Ο.Κ.	σ.78
3.6 Η θέση των λοιπών κομμάτων και φορέων έναντι της Ε.Ο.Κ.	σ.81
4. ΠΑ.ΣΟ.Κ. - Θέσεις – Διακυβέρνηση (1982-1989).	
4.1 Η υποβολή των ελληνικών θέσεων από την Κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ.	σ.85
4.1.1 Το ελληνικό «υπόμνημα» και οι απόψεις της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο	σ.86
4.1.2 Διακυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ.	σ.89

4.2 Η θέση του Κ.Κ.Ε. Εσωτερικού
στις Ευρωεκλογές του 1984 σ.98

4.3 Η θέση του Κ.Κ.Ε. στις Ευρωεκλογές του 1984 σ.102

5. Νέα Δημοκρατία – Θέσεις – Διακυβέρνηση (1989-1994)

5.1 Η θέση του Συνασπισμού στις Ευρωεκλογές του 1994 σ.106

5.1.1 Η Ελλάδα στην Ευρώπη σ.112

5.1.2 Γιατί Συνασπισμό – Ο Συνασπισμός είναι δύναμη αριστερή, εθνική και ευρωπαϊκή σ.113

5.1.3 Ο δρόμος για μια δημοκρατική, κοινωνική, ειρηνική και οικολογική Ευρώπη σ.114

5.1.4 Μέτωπα και προτάσεις για την αναθεώρηση σ.116

5.1.5 Η θέση μας για τη Λευκή Βίβλο σ.117

5.1.6 Καταπολέμηση της ανεργίας και βιώσιμη ανάπτυξη σ.118

5.1.7 Πρόγραμμα ανόρθωσης σ.120

5.1.8 Πακέτο Ντελόρ ΙΙ σ.121

5.2 Η θέση του Κ.Κ.Ε. στις Ευρωεκλογές του 1994 σ.123

5.2.1 Η αλήθεια που κρύβουν για την «Ευρωπαϊκή Ένωση» σ.125

5.2.2 Η Ευρώπη που οραματίζονται οι προοδευτικοί άνθρωποι σ.129

5.2.3 Για την υπεράσπιση και διεύρυνση των κοινωνικών κατακτήσεων των εργαζομένων – ενάντια στην ανεργία, τη φτώχεια και τη λεγόμενη «Λευκή Βίβλο» σ.130

5.2.4 Για τα δημοκρατικά δικαιώματα – ενάντια στην αυταρχική εξουσία των πολυεθνικών εταιρειών σ.131

6. 1994-1999 Θέσεις των Ελληνικών Κομμάτων

6.1 Μια μεταβατική χρονιά 1994 σ.134

6.2 Η ελληνική προεδρία σ.137

6.3 Οι θέσεις του ΠΑ.ΣΟ.Κ έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης σ.139

6.4 Οι θέσεις της Νέας Δημοκρατίας για την Ενωμένη Ευρώπη σ.158

6.4.1 Πρώτα συμπεράσματα ενόψει της Διακυβερνητικής Διάσκεψης του 1996 σ.159

6.4.2 Οι θέσεις της Ν.Δ. για την αναθεώρηση της Συνθήκης του Μάαστριχτ το 1996 σ.160

6.4.3 Οι θέσεις της Ν.Δ. ενόψει των Ευρωεκλογών σ.165

6.5 Οι θέσεις του Κ.Κ.Ε. για την Ενωμένη Ευρώπη σ.175

6.5.1 Γενικές εκτιμήσεις για την πορεία της Ε.Ε. – γενικές τάσεις σ.176

6.5.2 Το αντιιμπεριαλιστικό αντιμονοπωλιακό δημοκρατικό μέτωπο και η πάλη κατά της Ε.Ε. σ.179

6.5.3 Η στάση των άλλων πολιτικών δυνάμεων σ.1180

6.5.4 Προχωρεί η Ευρωπαϊκή Ενοποίηση στους διακηρυγμένους στόχους της; σ.181

6.5.5 Οι κυριότερες εξελίξεις μετά το 1995 σ.183

6.5.6 Μπροστά στις ευρωεκλογές – ο πολιτικός στόχος	σ.187
<u>6.6 Οι θέσεις του Συνασπισμού για την Ενωμένη Ευρώπη</u>	<u>σ.189</u>
<u>6.7 Οι θέσεις του ΔΗ.Κ.ΚΙ. για την Ενωμένη Ευρώπη</u>	<u>σ.194</u>
6.7.1 Πολιτική εξέλιξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέχρι σήμερα	σ.195
6.7.2 Η Ελληνική Πολιτική απέναντι στην Ευρωπαϊκή Ένωση μέχρι σήμερα	σ.198
6.7.3 Συνθήκες του Μάαστριχτ και του Αμστερνταμ – Παγκοσμιοποίηση και Ο.Ν.Ε. – Καμπή στην Εξέλιξη της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης	σ.199
6.7.4 Θέσεις του ΔΗ.Κ.ΚΙ. για την Ε.Ε.	σ.204

7. Αποτελέσματα ευρωεκλογών στην Ελλάδα από το 1981 έως και το 1999

<u>7.1 Συμπέρασμα</u>	<u>σ.210</u>
<u>7.2 Πηγές</u>	<u>σ.215</u>

8. Παράρτημα

8.1 Πίνακες αποτελεσμάτων – Οκτώβριος 1981	
8.2 Πίνακες αποτελεσμάτων – Ιούλιος 1984	
8.3 Πίνακες αποτελεσμάτων – Ιούνιος 1989	
8.4 Πίνακες αποτελεσμάτων – Ιούνιος 1994	
8.5 Πίνακες αποτελεσμάτων – Ιούνιος 1999	

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ

Σκοπός της εργασίας είναι να δώσουμε μια πλήρη εικόνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης με στόχο να συγκεντρώσουμε σε μια εργασία την ιστορική διαδρομή της από τη σύλληψη της ιδέας για μια ενιαία Ευρώπη έως και τη Συνθήκη Διεύρυνσης της Νίκαιας, τη θέση της Ελλάδας όπως αυτή εκφράζεται μέσω των πολιτικών φορέων που πρωταγωνιστούσαν στον Ελληνικό και Ευρωπαϊκό χώρο καθώς και τα οφέλη που αποκομίσαμε από τη συμμετοχή μας σ' αυτή και τις προσδοκίες για την μελλοντική πορεία της Ένωσης. Με την εργασία αυτή καταγράψαμε την πορεία της Ε.Ε. από την ίδρυση της μέχρι και σήμερα. Παραθέτουμε την πορεία της Ελλάδας από το 1980 έως και τις Ευρωεκλογές του 1999. Επίσης θέλουμε να δείξουμε τον σκοπό της ένταξης μας, τα οφέλη αλλά και το παρασκήνιο της προσχώρησης στην Ένωση μιας μικρής και ασήμαντης για την εποχή χώρας. Όπως καλά γνωρίζουμε η ένταξη αυτή δεν ήταν μόνο απλή επιτυχία της Ελλάδας αλλά έγινε και για το συμφέρον των μεγαλύτερων δυνάμεων, ώστε η Ευρωπαϊκή Ένωση να έχει στην κατοχή της κείρια γεωγραφικά σημεία. Πέρα όμως από αυτά παρουσιάζουμε ολοκληρωμένη την εικόνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα μέλη της, τις λειτουργίες της και τα βήματα της από το 1957 έως και σήμερα. Παρουσιάζουμε επίσης αναλυτικά τις θέσεις των πολιτικών κομμάτων και φορέων της Ελλάδας, από την ένταξη μας έως και σήμερα και κατά πόσο αυτές επηρεάζονταν από το Διεθνές πολιτικό σκηνικό.

Τέλος, παρουσιάζουμε στο παράρτημα της εργασίας τα αναλυτικά και πλήρη στοιχεία και αποτελέσματα όλων των ευρωεκλογών (όλοι οι υποψήφιοι και όλοι οι εκλεγέντες), τα οποία συλλέξαμε από τη βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Τα στοιχεία για την συγγραφή της πτυχιακής εργασίας τα συλλέξαμε από την Πάτρα και την Αθήνα.

Αρχίσαμε από την Πάτρα όπου επισκεφθήκαμε το αρχείο Τύπου της εφημερίδας «Πελοπόννησος», όπου διέθετε πλήρως το αρχείο της εφημερίδας αυτής κατά τα έτη 1975 - σήμερα καθώς και μεγάλο τμήμα της εφημερίδας «Απογευματινή» που όμως είχε ελλείψεις τόσο κατά την αρχή της δεκαετίας του '80 όσο και κατά τη δεκαετία 1990. Επίσης επισκεφθήκαμε το αρχείο Τύπου που κρατάει ο κύριος Αστερής που μεν είναι πολύ μεγάλο αλλά δεν είναι ταξινομημένο ώστε να υπάρχει ευχέρεια στην συλλογή πληροφοριών. Κατόπιν επισκεφθήκαμε τη Βουλή των Ελλήνων στην Αθήνα από εκεί συλλέξαμε όλα τα αποτελέσματα των Ευρωεκλογών όπως αυτά έχουν καταχωρηθεί στη βιβλιοθήκη της Βουλής καθώς και πλήθος συζητήσεων σε επίπεδο αρχηγών κομμάτων με θέμα την Ευρωπαϊκή Ένωση, την πορεία και τους χειρισμούς των εθνικών θεμάτων. Επίσης στη Βουλή επισκεφθήκαμε τα γραφεία όλων των κομμάτων που εκπροσωπούνταν στη Βουλή το έτος 1999 και

κατόπιν επισκεφθήκαμε όλα τα γραφεία των μεγάλων κομμάτων που εδρεύουν στην Αθήνα.

Ξεκινήσαμε από το κόμμα της Νέας Δημοκρατίας που είναι στην οδό Ρηγίλλης και συλλέξαμε κάποια λίγα στοιχεία λόγω του ότι το αρχείο του κόμματος ήταν μεν απόρρητο αλλά και είχε υποστεί φθορές από κάποιες πλημμύρες. Ωστόσο όμως καταφέραμε να πάρουμε κάποια στοιχεία από τη γραμματεία πολιτικού σχεδιασμού της Νέας Δημοκρατίας με τη βοήθεια της κυρίας Μακρή Αλεξάνδρας καθώς επίσης μας βοήθησε από το γραφείο του κόμματος στη Βουλή ο κύριος Πανουργιάς Γεώργιος.

Κατόπιν επισκεφθήκαμε τα γραφεία του ΠΑ.ΣΟ.Κ στην οδό Χαριλάου Τρικούπη όπου μας δόθηκαν με ευχέρεια στοιχεία για το κόμμα και μας προτάθηκε να επισκεφθούμε την αποθήκη γραφείου υλικού στην οδό Φαλάνθου 4, στο Περιστερί όπου συναντήσαμε τον κύριο Τερζή Γεώργιο.

Εν συνεχεία επισκεφθήκαμε το κόμμα του Συνασπισμού στην πλατεία Κουμουνδούρου όπου μας δόθηκαν γρήγορα και πλήρη στοιχεία του κόμματος από την κυρία Κυρανάκη. Μετά επισκεφθήκαμε το ίδρυμα ΑΣΚΙ όπου μας δόθηκαν στοιχεία για το παρελθόν της Αριστερής παράταξης (ΚΚΕ εσωτερικού – εξωτερικού) από την κυρία Κάπολα που επίσης κατόπιν συνεννοήσεως, μας έστειλε και κάποια περαιτέρω στοιχεία ταχυδρομικώς στην Πάτρα.

Τέλος, επισκεφθήκαμε το ΚΚΕ στον Περισσό (Λ. Ηρακλείου 145) όπου μας δόθηκαν στοιχεία από την κυρία Μανωλάκου.

Σε όλη μας τη διαδρομή συλλογής στοιχείων μας υποδέχθηκαν με ευχαρίστηση όλα τα κόμματα δίνοντας μας όσα περισσότερα στοιχεία μπορούσαν, συναντήσαμε όμως και το φαινόμενο καταστροφής και απώλειας πολλών στοιχείων λόγω της κακής συντήρησης των αρχείων από τα κόμματα.

Σε όλα τα κόμματα δεν συναντήσαμε σχεδόν κανένα έλεγχο στις εισόδους παρά κάποιους θυρωρούς. Η μόνη εξαίρεση εκτός από τη Βουλή, ήταν στο ΚΚΕ όπου από την είσοδο έως και οποιοδήποτε γραφείο συνοδευόμασταν από άνθρωπο του κόμματος και ήταν γνωστή η θέση μας οποιαδήποτε στιγμή.

Επίσης επισκεφθήκαμε το Ευρωπαϊκό σπίτι που εδρεύει στο κέντρο της Αθήνας απέναντι από το Ζάππειο καθώς και το ίδρυμα Ανδρέα Παπανδρέου ΙΣΤΑΜΕ που είναι στην οδό Ακαδημίας 4.

Σε όλη μας την περιπλάνηση για την συλλογή στοιχείων συναντήσαμε παντού ευγενείς ανθρώπους που μας έδωσαν προσοχή και όσα περισσότερα στοιχεία μπορούσαν.

**1. Ιστορική Διαδρομή Ευρωπαϊκής
Ένωσης – Θεσμοί,
Ελλάδα και Ευρωπαϊκή Ένωση.**

**1.1 Από την Ε.Κ.Α.Χ. στην Ευρωπαϊκή
Ένωση, 1950-1997**

1. Ιστορική Διαδρομή Ευρωπαϊκής Ένωσης – Θεσμοί, Ελλάδα και Ευρωπαϊκή Ένωση.

1.1 Από την Ε.Κ.Α.Χ. στην Ευρωπαϊκή Ένωση, 1950-1997

Στις **9 Μαΐου 1950**, ο Γάλλος Υπουργός των Εξωτερικών **Robert Schuman** κάλεσε μέσα από τα ερείπια που άφησε ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος τα ευρωπαϊκά κράτη να ξεκινήσουν το πιο τολμηρό εγχείρημα της ευρωπαϊκής ιστορίας: να δημιουργήσουν την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα (Ε.Κ.Α.Χ.) που θα αποτελούσε μόνο το πρώτο βήμα για την ενοποίηση της ηπείρου. Στις **18 Απριλίου 1951**, έξι ευρωπαϊκά, ιδρυτικά κράτη ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα και υπέγραψαν στο Παρίσι την Συνθήκη Ε.Κ.Α.Χ. Έτσι τέθηκαν τα θεμέλια του ευρωπαϊκού οικοδομήματος, το κτίσιμο του οποίου συνεχίζεται για μισό σχεδόν αιώνα μέχρι σήμερα.

Στις **25 Μαρτίου 1957**, το Βέλγιο, η Ιταλία, η Γαλλία, το Λουξεμβούργο, η Ο.Δ. της Γερμανίας και η Ολλανδία ιδρύουν με τις Συνθήκες της Ρώμης την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (Ε.Ο.Κ.) και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (ΕΥΡΑΤΟΜ) που προστίθενται στην ήδη από το 1951 υπάρχουσα Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα (Ε.Κ.Α.Χ.).

Από τις τρεις αυτές Ευρωπαϊκές Κοινότητες η Ε.Ο.Κ. αποτελεί την κύρια βάση της ευρωπαϊκής ενοποίησης, διότι πολύ σύντομα οι δραστηριότητές της και τα επιτεύγματά της ξεπερνούν το πεδίο της οικονομικής ενοποίησης. Από τις αρχές της δεκαετίας του '70 καθιερώνεται ο όρος «**Ευρωπαϊκή Κοινότητα**», ο οποίος υπονοεί και περιλαμβάνει το σύνολο της κοινής δράσης, οικονομική και πολιτική, που ξεπερνά και αυτό ακόμη το πλαίσιο των Συνθηκών.

Από την αρχή ο βασικός στόχος της Κοινότητας ήταν να δημιουργήσει εκείνο το δεσμευτικό θεσμικό πλαίσιο κοινής δράσης που θα διασφάλιζε στους λαούς της Ευρώπης την ειρήνη, την πρόοδο και την ευημερία. Χωρίς να περιορίζει την πολιτιστική ποικιλομορφία των λαών της, η Κοινότητα δημιούργησε τις βάσεις για μια κοινή ευρωπαϊκή ταυτότητα. Συστατικό στοιχείο του όλου οικοδομήματος ήταν και παραμένει η κοινοτική αλληλεγγύη.

Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα δεν ήταν απλά ένας υπερεθνικός οργανισμός (όπως π.χ. ο Ο.Η.Ε., ο Ο.Ο.Σ.Α...). Ενώ δεν ήταν κράτος, ούτε ακόμη ομοσπονδία κρατών, είχε κυριαρχικά δικαιώματα που ασκούσαν τα όργανά της. Οι «νόμοι» της και οι αποφάσεις των οργάνων της δέσμευαν τα κράτη μέλη, τις επιχειρήσεις, τους πολίτες της. Από την άποψη αυτή αποτελεί το πιο καινοτόμο και τολμηρό εγχείρημα στην ευρωπαϊκή ιστορία.

Ξεκίνησε με την απελευθέρωση του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών, δημιούργησε κοινές πολιτικές και προχώρησε, με την **Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη, την 1^η Ιουλίου 1987**, στη δημιουργία μιας ενιαίας αγοράς χωρίς σύνορα στην οποία τα πρόσωπα, τα αγαθά, οι υπηρεσίες και τα κεφάλαια μπορούν να διακινούνται ελεύθερα όπως μέσα σε μια χώρα. Εν τω μεταξύ, μετά από τρεις διευρύνσεις φθάσαμε στην «Ευρώπη των 12».

Η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση στο Μάαστριχτ το 1992 (07-02-1992) έδωσε την ώθηση για την Πολιτική και την Οικονομική και Νομισματική Ένωση. Από την **1^η Νοεμβρίου 1993**, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα «παραχώρησε» τη θέση της στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Όμως, οι θεσμοί της, οι

πολιτικές της και γενικότερα το «κεκτημένο» της αποτελούν τον κορμό της Ένωσης.

Μετά την προσχώρηση της Αυστρίας, Σουηδίας και Φιλανδίας, η έχει 373 περίπου εκ. πολίτες, 201 αναγνωρισμένες περιφέρειες, 3.337.000 τετρ. χλμ. έκταση. Είναι η πρώτη εμπορική δύναμη στον κόσμο, παράγει 6 περίπου τρισ. ECU ακαθάριστο κοινοτικό προϊόν και διατηρεί διπλωματικές σχέσεις με 150 χώρες του κόσμου. Αποτελεί πόλο έλξης για όλους τους λαούς της Ευρώπης και όχι μόνο γι' αυτούς.

Ήδη κατά την υπογραφή της Συνθήκης του Μάαστριχ διαφάνηκε η ανάγκη αναθεώρησής της. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έπρεπε να απαντήσει τόσο στην εμβάθυνση της ενοποιητικής διαδικασίας με την ολοκλήρωση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (Ο.Ν.Ε.) και την εισαγωγή του κοινού νομίσματος, όσο και με την υλοποίηση της Πολιτικής Ένωσης, που σήμαινε τη δημιουργία μιας ευρωπαϊκής εξωτερικής πολιτικής και την πολύ στενή συνεργασία στους τομείς των εσωτερικών υποθέσεων.

Παράλληλα, οι ραγδαίες εξελίξεις που συνδέονταν με την κατάρρευση του Ανατολικού Συνασπισμού έθεσαν την Ευρωπαϊκή Ένωση προ της μεγάλης ιστορικής ευθύνης να προχωρήσει, μετά από 500 και πλέον χρόνια, στη συμφιλίωση ολόκληρης της ευρωπαϊκής ηπείρου. Όμως, η νέα διεύρυνση της Ένωσης μπορούσε να πραγματοποιηθεί, μόνο, μέσα σ' ένα πλαίσιο αποτελεσματικής λειτουργίας που προϋπόθετε και τη θεσμική αναμόρφωσή της.

Στις **17 Ιουνίου 1997**, οι 15 αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων υπέγραψαν τη νέα Συνθήκη για την Ευρώπη, με την οποία αναθεωρείτο η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση που συμφωνήθηκε στο Μάαστριχ. Στη νέα **Συνθήκη του Άμστερνταμ** περιέχονται οι συνταγματικές ρυθμίσεις για μια δημοκρατικότερη, αποτελεσματικότερη Ένωση που επεκτείνει και διασφαλίζει τα ευρωπαϊκά δικαιώματα του πολίτη.

Στο κατώφλι του 21^{ου} αιώνα, η Ενωμένη Ευρώπη αντιμετωπίζει σήμερα προκλήσεις που θα κρίνουν τη μελλοντική της μορφή και πορεία. Στο εσωτερικό της, θα πρέπει να δώσει άμεσες απαντήσεις στα καυτά προβλήματα της ανεργίας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Η Οικονομική και Νομισματική Ένωση με την καθιέρωση του «Ευρώ» ως κοινό νόμισμα, είναι «προ των πυλών». Παράλληλα θα πρέπει να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για την ένταξη των υπόλοιπων ευρωπαϊκών χωρών στους κόλπους της. Στις προϋποθέσεις αυτές ανήκουν και οι απαραίτητες προσαρμογές τόσο του θεσμικού της πλαισίου, όσο και των βασικών της πολιτικών. Όλα αυτά γίνονται ή θα γίνουν μέσα σ' ένα περιβάλλον παγκοσμιοποίησης οικονομίας και πολιτικής, ενός τριπολικού κόσμου (Ευρώπης - Αμερικής - Ασίας), όπου η Ευρώπη είναι υποχρεωμένη να υπερασπίσει τη θέση της αυξάνοντας την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας της και δημιουργώντας τις δομές για την ασφάλειά της.

1.2 Ευρωπαϊκή Ενοποίηση: οι τρεις βασικές επιλογές

1.2 Ευρωπαϊκή Ενοποίηση: οι τρεις βασικές επιλογές

Για τα κράτη της Δυτικής Ευρώπης, μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, ήταν ξεκάθαρο ότι μόνο μέσα σε ένα πλαίσιο στενής συνεργασίας και κοινής δράσης θα μπορούσε να οικοδομηθεί η Ευρώπη της ειρήνης και της ευημερίας. Από την αρχή, όμως υπήρξαν τρεις βασικές κατευθύνσεις για τη διαμόρφωση του ευρωπαϊκού μέλλοντος:

- **Οι οπαδοί της ομοσπονδίας («φεντεραλιστές»)**. Στόχος τους αλλά και συγκεκριμένο πολιτικό πρόγραμμα για την Ευρώπη ήταν η άμεση δημιουργία μιας Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας (**«Ηνωμένες Πολιτείες της Ευρώπης»**), με όλες τις αρμοδιότητες που χαρακτηρίζουν το κεντρικό, ομοσπονδιακό κράτος. Η δημιουργία της προϋποθέτει την παραχώρηση στα όργανα της Ομοσπονδίας όλων των απαραίτητων κυριαρχικών δικαιωμάτων από τα συμμετέχοντα κράτη.

- **Οι οπαδοί της Συνομοσπονδίας**. Στόχος τους ήταν η δημιουργία μιας Ένωσης ανεξαρτήτων κρατών, με ελάχιστους περιορισμούς των κυριαρχικών τους δικαιωμάτων και όπου η κοινή δράση θα περιοριζόταν στο επίπεδο της διακρατικής συνεργασίας. Αυτή η «βρετανική» προσέγγιση της ευρωπαϊκής συνεργασίας προέβλεπε στον οικονομικό τομέα τη δημιουργία μιας Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερου Εμπορίου και στον πολιτικό τομέα ένα όργανο που θα στόχευε στο συντονισμό της εξωτερικής πολιτικής των κρατών μελών.

- **Οι οπαδοί της «ανοικτής προσέγγισης»**. Οι οπαδοί αυτής της προσέγγισης που σχεδιάστηκε από τον Jean Monnet και η οποία τελικά επικράτησε, είχαν οραματικό στόχο τη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας. Διαφώνησαν, όμως, τελείως με τη διαδικασία που υιοθέτησαν οι φεντεραλιστές: η Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση θα έπρεπε να αρχίσει σιγά σιγά από τομείς όπου υπάρχουν οι προϋποθέσεις επιτυχίας, όπως π.χ. στην οικονομία. Η εμπάθυνση και η επέκταση της ενοποιητικής διαδικασίας θα αποφασίζονταν «βήμα προς βήμα» και, κατά περίπτωση, στη βάση των αντίστοιχων εμπειριών και της υπάρχουσας δυναμικής στην πολιτική βούληση των κρατών μελών. Η παραχώρηση αρμοδιοτήτων και κυριαρχικών δικαιωμάτων ήταν μια υπόθεση «ανοικτή» που θα κρινόταν σε συνάρτηση και σύμφωνα με το βαθμό και τις εμπειρίες της ενοποιητικής διαδικασίας. Τελικά, αυτός ο «τρίτος δρόμος» επικράτησε, διότι, ενώ δεν απέκλειε το όραμα, υιοθετούσε την πραγματιστική προσέγγιση.

1.3 Οι στόχοι

1.3 Οι στόχοι

Με αφετηρία τη βασική αρχή ότι μόνο με την ενοποίηση της Ευρώπης θα μπορούσε να τερματιστεί η ιστορία των πολέμων, των δεινών και της καταστροφής, οι τρεις Ιδρυτικές Συνθήκες των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων θέτουν ως **κύριους στόχους**:

- τη διατήρηση και σταθεροποίηση της ειρήνης,
- την οικονομική ενοποίηση προς όφελος όλων των πολιτών που ζουν μέσα στην Κοινότητα,
- τη δημιουργία ενός μεγάλου οικονομικού χώρου που θα συμβάλει στην άνοδο του βιοτικού επιπέδου και στη διασφάλιση της οικονομικής σταθερότητας,
- την ενίσχυση και προώθηση της κοινωνικής συνοχής και
- την ανάπτυξη στενότερων σχέσεων μεταξύ των κρατών μελών με απώτερο στόχο την πολιτική ένωση.

Στους **άμεσους στόχους** της Συνθήκης εντάσσεται η ίδρυση μιας τελωνειακής ένωσης που θα εγγυάται την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων στα κράτη μέλη, την άρση των ποσοτώσεων και των φραγμών σε κάθε είδους συναλλαγές, καθώς και την ελεύθερη κυκλοφορία των ατόμων, των υπηρεσιών και των κεφαλαίων. Για την επίτευξη των οικονομικών στόχων, η Συνθήκη προβλέπει τη διαμόρφωση και εφαρμογή κοινής πολιτικής σε ορισμένους τομείς, όπως η γεωργία, οι μεταφορές, ο ανταγωνισμός, η προσέγγιση των νομοθεσιών, ο κοινωνικός τομέας και το εξωτερικό εμπόριο.

1.4 Η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη

1.4 Η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη

Η **Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη** (Ε.Ε.Π.) που άρχισε να εφαρμόζεται την **1^η Ιουλίου 1987**, αποτελεί την **πρώτη σημαντική τροποποίηση της Συνθήκης της Ρώμης**. Με την Ε.Ε.Π. καταγράφονται και ενσωματώνονται στη Συνθήκη δύο νέοι βασικοί και ευρείας εμβέλειας στόχοι για την Κοινότητα: η **πραγματοποίηση της Ευρωπαϊκής Εσωτερικής Αγοράς** μέχρι την **1^η Ιανουαρίου 1993** και η δέσμευση των δώδεκα κρατών μελών για τη δημιουργία ή και την **προώθηση νέων κοινών πολιτικών**. Συγκεκριμένα, η Ενιαία Πράξη

- δημιούργησε τη ρητή νομική δέσμευση των «Δώδεκα» για την υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς,
- κατέγραψε στη Συνθήκη ως στόχο της Κοινότητας την οικονομική και κοινωνική συνοχή,
- αναγνώρισε την έρευνα, το περιβάλλον και την κοινωνική πολιτική ως τομείς δραστηριότητας της Κοινότητας,
- αναμόρφωσε τη λειτουργία των Οργάνων της Κοινότητας, έτσι ώστε να βελτιωθεί η διαδικασία λήψης αποφάσεων, να συμμετέχει και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στη διαδικασία αυτή και να βελτιωθεί η εκτέλεση των αποφάσεων.

Ιδιαίτερα όσον αφορά στο τελευταίο σημείο αποφασίστηκε να εφαρμόζεται στο Συμβούλιο Υπουργών της Κοινότητας η **αρχή της ειδικής πλειοψηφίας** σε θέματα που αφορούν στη δημιουργία της Ενιαίας Αγοράς και την εφαρμογή νέων πολιτικών. Στο νομοθετικό τομέα θεσπίστηκε η **διαδικασία συνεργασίας** που προβλέπει την ενεργότερη συμμετοχή του Κοινοβουλίου στο νομοθετικό έργο της Κοινότητας. Η διαδικασία συνεργασίας καθιερώνει στον τομέα αυτό τη «διπλή ανάγνωση» του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και δίνει τη **δυνατότητα στο Κοινοβούλιο να τροποποιεί τις προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής**. Παράλληλα η Ενιαία Πράξη αναγνωρίζει στο Κοινοβούλιο δικαίωμα συναπόφασης για την ένταξη νέων μελών στην Κοινότητα και για τη σύναψη συμφωνιών σύνδεσης με τρίτες χώρες. Και στις δύο αυτές περιπτώσεις απαιτείται η **σύμφωνη γνώμη** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Η διαδικασία για την αναθεώρηση της Συνθήκης ξεκίνησε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το οποίο, το Φεβρουάριο του 1984, ψήφισε το «**Σχέδιο Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης**». Το σχέδιο αυτό αποτέλεσε την αφετηρία για τη συνειδητοποίηση όλων των προβλημάτων που είχαν προκύψει με την τελμάτωση της ενοποιητικής διαδικασίας στην προηγούμενη δεκαετία.

Η Διακυβερνητική Συνδιάσκεψη που πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια του 1985 κατέληξε τη νύχτα της **2ας Δεκεμβρίου 1985** σε ένα συμβιβασμό, ο οποίος υπολείπεται κατά πολύ των στόχων που είχε θέσει το Κοινοβούλιο με τη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Ενιαία Πράξη ήταν ένας συμβιβασμός που, όμως, έδωσε τις δυνατότητες, ιδιαίτερα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, για την προώθηση της ιδέας της Ένωσης, η οποία

πραγματοποιήθηκε, εν μέρει, με τη Συνθήκη του Μάαστριχ, το Φεβρουάριο του 1992.

1.5 Ευρωπαϊκή Ένωση: Η Συνθήκη του Μάαστριχ

1.5 Ευρωπαϊκή Ένωση: Η Συνθήκη του Μάαστριχ

Στις 7 Φεβρουαρίου 1992, 35 περίπου χρόνια μετά τη «γέννηση» της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, τα δώδεκα κράτη μέλη υπέγραψαν στη μικρή ολλανδική πόλη του Μάαστριχ τη **Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση**. Είχαν προηγηθεί οι δύο διακυβερνητικές διασκέψεις των κρατών μελών για τη δημιουργία της Πολιτικής και Οικονομικής-Νομισματικής Ένωσης που διήρκεσαν όλο το 1991 και τα αποτελέσματα των οποίων εγκρίθηκαν από τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Μάαστριχ (9-11 Δεκεμβρίου 1991).

Μετά από την κύρωση της Συνθήκης από τα εθνικά Κοινοβούλια, η **Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση τέθηκε σε εφαρμογή την 1^η Νοεμβρίου 1993**. Από την ημερομηνία αυτή η **Ευρωπαϊκή Κοινότητα μετονομάζεται και αρχίζει να εξελίσσεται σε Ευρωπαϊκή Ένωση**.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί τη συνέχεια της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, βασίζεται σ' αυτήν, στις πολιτικές της και στο θεσμικό της σύστημα, με τις αλλαγές που επιφέρει η Συνθήκη. Το σημαντικότερο χαρακτηριστικό της, όμως, είναι ότι προσθέτει δύο νέους καιρίους τομείς κοινής δράσης των «δεκαπέντε»: την Πολιτική Ένωση και την Οικονομική και Νομισματική Ένωση (Ο.Ν.Ε.).

1.5.1 Πρόσθετες αρμοδιότητες και νέοι στόχοι

Με τη Συνθήκη του Μάαστριχ η Κοινότητα αποκτά περισσότερες αρμοδιότητες, μπορεί να λειτουργεί αποτελεσματικότερα και οι αποφάσεις της λαμβάνονται όσο το δυνατόν πιο κοντά στους πολίτες, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας. Με επίκεντρο τον Ευρωπαίο πολίτη, η νέα Συνθήκη επιχειρεί να δημιουργήσει το πλαίσιο μιας αποτελεσματικότερης κοινής δράσης με περισσότερη δημοκρατία και διαφάνεια. Στον Ευρωπαίο πολίτη χορηγούνται ευρωπαϊκά δικαιώματα. Ο δημοκρατικός έλεγχος αυξάνεται παραχωρώντας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο περισσότερες αρμοδιότητες. Στα όργανα της Κοινότητας προστίθεται η **«Επιτροπή των Περιφερειών»**.

Η αρχή της επικουρικότητας αποτελεί δεσμευτικό κριτήριο της εσωτερικής οργάνωσης κάθε ομοσπονδίας και κάθε αποκεντρωμένου κράτους.

Ιδιαίτερη σημασία έχει η εφαρμογή της για τη συμμετοχή των πολιτών, τη διαφάνεια των αποφάσεων και την τόνωση της δημοκρατίας. Από την άλλη πλευρά, γίνεται αντιληπτό ότι η φύση ορισμένων καθηκόντων και δράσεων (π.χ. εξωτερική πολιτική, άμυνα, περιβάλλον μεταφορές κ.α.) επιβάλλουν την ανάληψή τους από ένα υπερκείμενο επίπεδο.

Η αρχή της επικουρικότητας συνδυάζει, ή προσπαθεί να συνδυάσει, κατά την εφαρμογή της τα δύο υπο-κριτήρια που περιέχονται σ'

αυτήν: τα κριτήρια της αποκέντρωσης (εγγύτητας προς τον πολίτη) και της αποτελεσματικότητας.

Η αρχή της επικουρικότητας

Η αρχή της επικουρικότητας, όρος που εισήχθη επίσημα στα «κοινοτικά πράγματα» με τη Συνθήκη του Μάαστριχ, εκφράζει γενικά ένα βασικό κριτήριο κατανομής των αρμοδιοτήτων δημοσίων ενεργειών-δράσεων ανάμεσα στο τοπικό, περιφερειακό, κρατικό και κοινοτικό επίπεδο.

Ως γενικός κανόνας, σημαίνει ότι **οι αποφάσεις για μια δημόσια ενέργεια θα πρέπει να λαμβάνονται σε επίπεδο όσο το δυνατόν πλησιέστερο στον πολίτη**, με άλλα λόγια, **στο χαμηλότερο δυνατό επίπεδο διοικητικής οργάνωσης ενός κράτους** (Κοινότητα, Δήμος, Νομός ή Περιφέρεια).

Μόνο όταν το επίπεδο αυτό αντικειμενικά δεν μπορεί να εκπληρώσει αποτελεσματικά την αποστολή αυτή, η δράση μεταφέρεται στο αμέσως επόμενο επίπεδο (Κεντρική Κυβέρνηση, Κοινότητα).

Η Συνθήκη του Μάαστριχ (άρθρ. 3B) ορίζει την επικουρικότητα ως εξής:

«Η Κοινότητα δρα μέσα στα όρια των αρμοδιοτήτων που της αναθέτει και των στόχων που της ορίζει η παρούσα Συνθήκη.

Στους τομείς που δεν υπάγονται στην αποκλειστική της αρμοδιότητα, η Κοινότητα δρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, μόνο εάν και στο βαθμό που οι στόχοι της προβλεπόμενης δράσης είναι αδύνατον να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη και δύναται συνεπώς, λόγω των διαστάσεων ή των αποτελεσμάτων της προβλεπόμενης δράσης, να επιτευχθούν καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο.

Η δράση της Κοινότητας δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων της παρούσας Συνθήκης».

Η αρχή της επικουρικότητας δεν ισχύει μόνο για την κατανομή των αρμοδιοτήτων και των εξουσιών. Η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση «ανοίγει νέα φάση στη διαδικασία μιας διαρκώς στενότερης ένωσης των λαών της Ευρώπης, στην οποία οι αποφάσεις λαμβάνονται όσο το δυνατόν πιο κοντά στους πολίτες».

Η Ένωση δεσμεύεται στη δημιουργία της **Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (Ο.Ν.Ε.)**, με κοινό ευρωπαϊκό νόμισμα, το αργότερο το 1999. Παίρνει όλες τις απαραίτητες αποφάσεις και μέτρα για την καθιέρωση **Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας**

(Κ.Ε.Π.Π.Α.). Ο στόχος της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής τη δεσμεύει κατά προτεραιότητα, επιβάλλοντας πρόσθετα μέτρα για την ανάπτυξη των μειονεκτούντων κρατών και περιφερειών της («Δεύτερο Πακέτο Ντελόρ»).

Οι νέες αρμοδιότητες της Ένωσης αφορούν στους τομείς της προστασίας του καταναλωτή, της υγείας, των διευρωπαϊκών δικτύων (μεταφορές, τηλεπικοινωνίες, μεταφορά ενέργειας) βιομηχανικής πολιτικής, εκπαίδευσης, πολιτισμού, της εντατικοποίησης της προστασίας του περιβάλλοντος, της έρευνας και της ανάπτυξης, της κοινωνικής πολιτικής και της συνεργασίας στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων.

Η Ένωση σέβεται την εθνική ταυτότητα των κρατών μελών της, την ιστορία, τον πολιτισμό και τις παραδόσεις τους. Η ιστορικά διαμορφωμένη πολιτισμική πολυμορφία των κρατών μελών και περιφερειών προστατεύεται και ενισχύεται.

1.6 Τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1.6 Τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Στην αρχή, για κάθε μια από τις τρεις κοινότητες προβλεπόταν το εκτελεστικό όργανο (Ανώτατη Αρχή, Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ε.Ο.Κ., Επιτροπή Ε.Κ.Α.Ε) και το πολιτικό όργανο στη μορφή των Συμβουλίων Υπουργών.

Πέραν τούτων υπήρχε η Κοινή Συνέλευση, η οποία μετεξελίχτηκε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Με τη «συγχώνευση των εκτελεστικών οργάνων» το 1967, οι τρεις Κοινότητες Ε.Κ.Α.Χ., Ε.Ο.Κ. και Ε.Κ.Α.Ε. («ΕΥΡΑΤΟΜ», αρμόδια για θέματα ατομικής ενέργειας) αποκτούν **ενιαία θεσμικά όργανα**:

1. **Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο**, η «Κοινή Συνέλευση» που αποτελούσε το, ιδιότυπο, κοινοβουλευτικό όργανο της Κοινότητας.
2. **Το Συμβούλιο Υπουργών**, το πολιτικό όργανο, το οποίο είχε το δικαίωμα της τελικής απόφασης στα θέματα της Κοινότητας.
3. **Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή**, εκτελεστικό όργανο που ιδιαίτερα τις πρώτες δεκαετίες της Κοινότητας αποτέλεσε την κινητήρια δύναμη στις κοινοτικές εξελίξεις.
4. **Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο**, το ανώτατο δικαιοδοτικό όργανο της Κοινότητας, αρμόδιο για την ερμηνεία των κοινοτικών νόμων.

Αν εξαιρέσει κανείς τις περιπτώσεις όπου η Συνθήκη απαιτούσε ομοφωνία, οι αποφάσεις του Συμβουλίου λαμβάνονταν κατά κανόνα με πλειοψηφία (απλή ή ειδική). Ο κανόνας αυτός ανετράπη με τη Συμφωνία του 1966 («**Συμβιβασμός του Λουξεμβούργου**»), με την οποία εδίδετο το δικαίωμα σε ένα κράτος μέλος να ασκήσει βέτο, όταν έκρινε ότι διακυβεύονταν «ζωτικά του συμφέροντα».

Σήμερα, τα Όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι το Συμβούλιο Υπουργών, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, η Επιτροπή των Περιφερειών και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

Το Συμβούλιο Υπουργών της Ε.Ε.

Το **Συμβούλιο Υπουργών** είναι το θεσμικό όργανο, στο οποίο εκπροσωπούνται οι κυβερνήσεις των κρατών μελών. Για το λόγο αυτό έχει ταυτόχρονα κοινοτικό (υπερεθνικό) και διακυβερνητικό χαρακτήρα. Απαρτίζεται από 15 Υπουργούς, έναν από κάθε κράτος μέλος. Η σύνθεσή του ποικίλλει ανάλογα με το θέμα που εξετάζεται κάθε φορά (π.χ. Συμβούλιο Υπουργών Εξωτερικών, Συμβούλιο Γεωργίας, Οικονομικών, Μεταφορών κ.λ.π.).

Η **Προεδρία του Συμβουλίου** ασκείται εκ περιτροπής, ανά εξάμηνο, από τα κράτη μέλη. Η Προεδρία ορίζει τις συνεδριάσεις και την ημερήσια διάταξή τους, επεξεργάζεται αποδεκτές προτάσεις συμβιβασμών και προσπαθεί να εξασφαλίσει συνέπεια και συνέχεια στη λήψη αποφάσεων.

Το Συμβούλιο είναι το πολιτικό όργανο που αποφασίζει τελικά τους νόμους της Ένωσης στους περισσότερους τομείς. Ο ρόλος του ως Νομοθέτης της Ένωσης, ενώ εκπροσωπεί τα μέλη του και την εκτελεστική εξουσία στα κράτη μέλη, έχει δημιουργήσει το πρόβλημα του «**δημοκρατικού ελλείμματος**» στο κοινοτικό θεσμικό σύστημα.

Οι αποφάσεις του Συμβουλίου λαμβάνονται κατά κανόνα με πλειοψηφία, εκτός των λίγων περιπτώσεων που η Συνθήκη προβλέπει ομοφωνία. Από τις συνολικά 87 σταθμισμένους ψήφους χρειάζονται για την επίτευξη της ειδικής πλειοψηφίας 62 ψήφοι υπέρ, οι οποίες θα πρέπει να προέρχονται τουλάχιστον από 10 κράτη μέλη. Όταν το Συμβούλιο αποφασίζει πάνω σε πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, χρειάζονται μόνο 62 ψήφοι υπέρ.

Στην κοινοτική πρακτική όλο και μεγαλύτερη σημασία προσλαμβάνει η **Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων, η λεγόμενη COREPER**, η οποία απαρτίζεται από του **Μονίμους Αντιπροσώπους** (ανώτεροι διπλωμάτες) των κρατών μελών στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η **COREPER** προετοιμάζει τις υπουργικές συνόδους, εξετάζει σε πρώτη φάση τα προς επίλυση θέματα και ο εκπρόσωπος του προεδρεύοντος κράτους μέλους αναλαμβάνει να διερευνήσει και να διατυπώσει το σχέδιο αποφάσεων που θα συζητηθεί στο Συμβούλιο Υπουργών.

Οι εργασίες του Συμβουλίου υποστηρίζονται από τη Γενική Γραμματεία, στην οποία απασχολούνται 2.300 εξειδικευμένοι υπάλληλοι. Ιδιαίτερα νευραλγική είναι η θέση του Γενικού Γραμματέα, ο οποίος διορίζεται ομόφωνα από το **Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων (Υπουργοί Εξωτερικών)**.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είναι το άμεσα εκλεγμένο κοινοβουλευτικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης που εκφράζει και εκπροσωπεί τους 372 εκατ. πολίτες της. Είναι το μόνο θεσμικό όργανο

της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχει την άμεση δημοκρατική νομιμοποίηση. Εκλέγεται κάθε πέντε χρόνια με άμεσες, γενικές εκλογές που διεξάγονται την ίδια περίοδο στα 15 κράτη μέλη.

Ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στο θεσμικό σύστημα της Ένωσης καθορίζεται από την άσκηση των κλασικών κοινοβουλευτικών αρμοδιοτήτων που του παραχωρεί η Συνθήκη:

- ουσιαστική συμμετοχή στην νομοθετική διαδικασία (νομοθετική παραγωγή),
- κατάρτιση και έγκριση του κοινοτικού προϋπολογισμού και
- άσκηση του δημοκρατικού ελέγχου πάνω στις πράξεις και γενικότερα τις δραστηριότητες των κοινοτικών οργάνων, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Συμβουλίου.

Τώρα, περισσότερο παρά ποτέ, το Κοινοβούλιο είναι σε θέση να επιλέγει το έργο του διότι οι εξουσίες του ενισχύθηκαν σημαντικά τόσο με την Ενιαία Πράξη του 1987, όσο, στη συνέχεια, και με τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση το 1993. Όταν επικυρωθεί η Συνθήκη του Άμστερνταμ, τότε η «Βουλή της Ευρώπης» θα αποτελέσει, ισότιμα μαζί με το Συμβούλιο, τον νομοθέτη της Ένωσης.

Ευρωβουλευτές ανά χώρα:

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει σήμερα 626 βουλευτές που οργανώνονται σε 8 πολιτικές Ομάδες, στις οποίες εκπροσωπούνται 100 περίπου πολιτικά κόμματα στα κράτη μέλη.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είναι το μόνο θεσμικό όργανο που συνεδριάζει δημόσια. Η Ολομέλειά του συνέρχεται για μία εβδομάδα κάθε μήνα στο Στρασβούργο. Οι έκτακτες σύνοδοί της και οι συνεδριάσεις των κοινοβουλευτικών επιτροπών πραγματοποιούνται στις Βρυξέλλες. Η έδρα της Γενικής Γραμματείας του, στην οποία εργάζονται 3.700 περίπου υπάλληλοι (1.200 περίπου στις γλωσσικές υπηρεσίες) είναι στο Λουξεμβούργο.

Οι εργασίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου διευθύνονται από τον Πρόεδρο, ο οποίος μαζί με τους 14 Αντιπροέδρους συγκροτούν το Προεδρείο, όργανο που αποφασίζει για ένα μεγάλο μέρος των δραστηριοτήτων του Κοινοβουλίου. Ευρύτερες πολιτικές και διαδικαστικές αρμοδιότητες έχει η **Διάσκεψη των Προέδρων** των Πολιτικών Ομάδων, της οποίας προεδρεύει ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Η Διάσκεψη των Προέδρων είναι, μεταξύ άλλων, αρμόδια για την εσωτερική οργάνωση του Κοινοβουλίου, όπως επίσης και για την κατάρτιση του σχεδίου της ημερήσιας διάταξης των συνόδων της Ολομέλειας.

Μεγάλο μέρος του έργου του Κοινοβουλίου διεξάγεται στις **20 μόνιμες κοινοβουλευτικές επιτροπές** του, κάθε μία αρμόδια για συγκεκριμένο τομέα της κοινοτικής δραστηριότητας. Στο επίπεδο των επιτροπών προετοιμάζονται και προκρίνονται οι εκθέσεις, οι προτάσεις ψηφισμάτων, γνωμοδοτήσεις, συμπεράσματα κ.ά.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διατηρεί φιλικές σχέσεις με τις εκλεγμένες συνελεύσεις σ' όλο τον κόσμο, με πολλές από τις οποίες έχει θεσμοθετήσει συστηματικό διάλογο στα πλαίσια **Διακοινοβουλευτικών Επιτροπών και Αντιπροσωπειών**.

Ιδιαίτερα στενές είναι οι σχέσεις του με τα κοινοβούλια των κρατών μελών, τα οποία θεωρεί αδελφικούς θεσμούς την άσκηση του δημοκρατικού ελέγχου στο χώρο της Ένωσης.

Ευρωβουλευτές ανά χώρα	
Γερμανία:	99
Γαλλία:	87
Ιταλία:	87
Ην. Βασίλειο:	87
Ισπανία:	64
Κάτω Χώρες:	31
Βέλγιο:	25
Ελλάδα:	25
Πορτογαλία:	25
Σουηδία:	22
Αυστρία:	21
Δανία:	16
Φινλανδία:	16
Ιρλανδία:	15
Λουξεμβούργο:	6

Αρμοδιότητες:

Νομοθεσία

Ανάλογα με την υπό εξέταση νομική πράξη το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει :

- **το δικαίωμα υποχρεωτικής διαβούλευσης**, πράγμα που σημαίνει ότι κανένας νόμος δεν μπορεί να τεθεί σε ισχύ αν προηγουμένως δεν έχει ζητηθεί η γνώμη του Σώματος.

- **το δικαίωμα της τροποποίησης** σε έναν προτεινόμενο νόμο (διαδικασία της συνεργασίας).

- **το δικαίωμα της συναπόφασης** (διαδικασία της συναπόφασης), όπου ένας προτεινόμενος νόμος μπορεί να εγκριθεί μόνο εφόσον συμφωνεί και το Κοινοβούλιο, πράγμα που ισοδυναμεί με **δικαίωμα αρνησιkurίας**.

- **το δικαίωμα της έγκρισης** (διαδικασία της σύμφωνης γνώμης) σε σημαντικές διεθνείς συμφωνίες, προσχωρήσεις νέων κρατών μελών, συμφωνίες σύνδεσης με τρίτες χώρες, κανονισμοί-πλαίσιο των Διαρθρωτικών Ταμείων και για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Προϋπολογισμός

Το Κοινοβούλιο εγκρίνει τον προϋπολογισμό της Ένωσης, τον οποίον

καταρτίζει από κοινού με το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Ο προϋπολογισμός μπορεί να τεθεί σε εφαρμογή μόνο εφόσον τον διαπιστώσει (υπογράψει) ο Πρόεδρός του. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις το Σώμα έχει απορρίψει τον προϋπολογισμό διότι το Συμβούλιο δεν είχε υιοθετήσει τις επιλογές του Κοινοβουλίου.

Το Κοινοβούλιο έχει, επίσης, το δικαίωμα ελέγχου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την πιστή εκτέλεση του κοινοτικού προϋπολογισμού. Σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι η Επιτροπή δεν εκτέλεσε πιστά τον προϋπολογισμό, μπορεί να αρνηθεί να της χορηγήσει τη σχετική απαλλαγή. Σημαντικό ρόλο στο θέμα αυτό διαδραματίζει και η έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Πολιτικός έλεγχος

Κοινοβούλιο και Επιτροπή

Το Κοινοβούλιο έχει το δικαίωμα έγκρισης των διορισμών του Προέδρου και των μελών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ο τακτικός πολιτικός έλεγχος πάνω στις δραστηριότητες της Επιτροπής πραγματοποιείται κάθε μήνα στην Ολομέλεια με την υποβολή προφορικών ή γραπτών ερωτήσεων από τους βουλευτές. Λεπτομερής έλεγχος ασκείται, επίσης, στις τακτικές εκθέσεις των δραστηριοτήτων της Επιτροπής, τις οποίες είναι υποχρεωμένη να υποβάλει στο Κοινοβούλιο.

Το πιο δραστικό μέσο ελέγχου του Κοινοβουλίου έναντι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι **η πρόταση μομφής** που αν εγκριθεί από την Ολομέλεια υποχρεώνει την Επιτροπή σε συλλογική παραίτηση.

Κοινοβούλιο και Συμβούλιο

Το Κοινοβούλιο δεν διαθέτει κανένα δραστικό μέσο ελέγχου-κύρωσης έναντι του Συμβουλίου. Ο πολιτικός έλεγχος του Σώματος ασκείται με την υποβολή ερωτήσεων προς τον προεδρεύοντα του Συμβουλίου, ο οποίος παρουσιάζει το πρόγραμμά του κατά την έναρξη της Προεδρίας και προβαίνει στον απολογισμό της στο Κοινοβούλιο κατά τη λήξη της περιόδου.

Η προεδρία του Συμβουλίου παρίσταται σε όλες τις συνόδους της Ολομέλειας και συμμετέχει στις συζητήσεις, απαντώντας στις σχετικές ερωτήσεις των ευρωβουλευτών. Με τις διοργανικές συμφωνίες ανάμεσα στο Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έχει θεσπιστεί μια στενή συνεργασία ανάμεσα στα δύο όργανα, στην οποία εκφράζεται, πολλές φορές έμμεσα και άτυπα, η επιρροή του Κοινοβουλίου.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι η «Κυβέρνηση» της Ένωσης, το εκτελεστικό της όργανο. Αποτελεί την κινητήρια δύναμη της, την αφετηρία κάθε δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι 20 Επίτροποι που την αποτελούν, μεταξύ των οποίων και ο Πρόεδρός της, διορίζονται, με την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, για

πέντε χρόνια με κοινή συμφωνία των κυβερνήσεων των κρατών μελών. Δεσμεύονται να είναι εντελώς ανεξάρτητοι από τις εθνικές κυβερνήσεις τους και να δρουν μόνο προς το συμφέρον της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα μέλη της Επιτροπής πρέπει να έχουν ικανότητες, κατάρτιση και εμπειρίες από την άσκηση υψηλών καθηκόντων στο εθνικό ή και κοινοτικό επίπεδο.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι ένα συλλογικό θεσμικό όργανο, του οποίου τα μέλη στηρίζουν ανεπιφύλακτα τις αποφάσεις της, και όταν αυτές λαμβάνονται μόνο με πλειοψηφία. Στο έργο της συνεπικουρείται από μια Γενική Γραμματεία με 19.700 υπαλλήλους που οργανώνονται σε 26 Γενικές Διευθύνσεις. Το 1/5 του προσωπικού εργάζεται στις γλωσσικές υπηρεσίες.

Ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Φορέας της νομοθετικής πρωτοβουλίας

Η οποιαδήποτε νομοθετική διαδικασία στην Ευρωπαϊκή Ένωση ξεκινά με πρόταση της Επιτροπής χωρίς αυτήν δεν υφίσταται νομοθετική διαδικασία. Όταν η Επιτροπή καταρτίζει τις προτάσεις της ακολουθεί τρεις κατευθυντήριες αρχές:

- το ευρωπαϊκό συμφέρον,
- να τηρεί την αρχή της επικουρικότητας, δηλαδή να μην υπερβαίνει τις αρμοδιότητες της Ένωσης, και
- να διεξάγει όσες προκαταρκτικές διαβουλεύσεις είναι αναγκαίες.

Θεματοφύλακας των Συνθηκών

Η Συνθήκη εναποθέτει στην Επιτροπή να εξασφαλίσει ότι η νομοθεσία (οι Συνθήκες και το παράγωγο Δίκαιο) της Ένωσης εφαρμόζεται σωστά από τα κράτη μέλη και τα πρόσωπα που δρουν στο χώρο της Ένωσης. Η παραβίασή της υποχρεώνει την Επιτροπή να αναλάβει όλα τα προβλεπόμενα ένδικα μέτρα (προσφυγή στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο) ή και να επιβάλει άμεσα διοικητικά μέτρα (πρόστιμα), όταν παραβιάζεται π.χ. η νομοθεσία στον τομέα του ανταγωνισμού.

Διαχειριστής και εκτελεστής των πολιτικών της Ένωσης

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει το καθήκον της πιστής διαχείρισης ενός ετήσιου προϋπολογισμού της Ένωσης που ξεπερνά σήμερα τα 82 δισ. ECU. Έχει, πέραν τούτου, **ευρείες εκτελεστικές αρμοδιότητες**: μπορεί π.χ. να θεσπίσει τους κανόνες για την πρακτική εφαρμογή της νομοθεσίας, μπορεί να λάβει προληπτικά μέτρα για να προστατεύσει την κοινοτική αγορά, ή την υγεία των καταναλωτών, μπορεί να παρέμβει απαγορευτικά στις συγχωνεύσεις και εξαγορές επιχειρήσεων.

Εκτός των παραπάνω, η Επιτροπή αποτελεί και το διαπραγματευτή

της Ένωσης σε εμπορικές συμφωνίες και σε συμφωνίες συνεργασίας με άλλες χώρες ή ομάδες χωρών.

Όλες οι προαναφερθείσες αρμοδιότητες και δραστηριότητες ασκούνται ή διεξάγονται υπό τον πολιτικό έλεγχο και σε συνεργασία με τα άλλα όργανα, μέσα από προκαταρκτικές διαβουλεύσεις με κράτη μέλη, επιχειρήσεις ή οργανισμούς και μέσα σ' ένα κλίμα συνεχούς κριτικής παρακολούθησης από τα ΜΜΕ. Πολλές φορές ο ρόλος της είναι άχαρος: Είναι το θεσμικό όργανο που ενώ δεν αποφασίζει το ίδιο για τις πολιτικές της Ένωσης, αποτελεί, κατά προτεραιότητα, τον κύριο αποδέκτη της κριτικής. («Οι τεχνοκράτες των Βρυξελλών...»).

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο απαρτίζεται από 15 Δικαστές και 9 Γενικούς Εισαγγελείς που διορίζονται κατόπιν κοινής συμφωνίας με τις κυβερνήσεις των κρατών μελών με ανανεώσιμη, εξαιτή θητεία. Μέλη του Δικαστηρίου γίνονται κατά κανόνα ανώτατοι δικαστές στα κράτη μέλη ή Νομικοί αναγνωρισμένου κύρους. Οι Δικαστές εκλέγουν μεταξύ τους, για μια τριετία, τον Πρόεδρο του Δικαστηρίου, ο οποίος διευθύνει τις εργασίες του Δικαστηρίου και προεδρεύει των συνεδριάσεων και των διασκέψεων. Κάθε κράτος μέλος εκπροσωπείται με ένα Δικαστή.

Μέχρι το Σεπτέμβριο του 1989 το **Ευρωδικαστήριο** αποτελούσε το μοναδικό δικαιοδοτικό όργανο της Κοινότητας. Τότε, το Συμβούλιο αποφάσισε την ίδρυση **Πρωτοδικείου**, για να μπορέσει το Δικαστήριο να επικεντρώσει τη δραστηριότητά του στο βασικό του έργο που είναι η ομοιόμορφη ερμηνεία του Κοινοτικού Δικαίου. Στο Πρωτοδικείο ανατέθηκε η εξέταση όλων των προσφυγών που ασκούν ιδιώτες και επιχειρήσεις κατά αποφάσεων κοινοτικών οργάνων. Αναίρεση κατά των αποφάσεων του Πρωτοδικείου μπορεί να ασκηθεί ενώπιον του Δικαστηρίου μόνο για νομικά ζητήματα.

Στο Δικαστήριο μπορούν να εξεταστούν δύο κατηγορίες υποθέσεων:

- **άμεσες προσφυγές** που ασκούνται από την Επιτροπή, από άλλα κοινοτικά όργανα ή από κράτος μέλος και
- **αιτήσεις για την έκδοση προδικαστικής απόφασης** που προέρχονται από Δικαστήρια των κρατών μελών, τα οποία ζητούν τη σχετική ερμηνεία από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για να μπορέσουν να εκδώσουν τη δική τους απόφαση. Το Δικαστήριο αποφαινεται μόνο σε ζητήματα Κοινοτικού Δικαίου.

Το Πρωτοδικείο απαρτίζεται επίσης από 15 Δικαστές που διορίζονται από τα κράτη μέλη για εξαετή, ανανεώσιμη, θητεία. Δικαστήριο και Πρωτοδικείο εδρεύουν στο Λουξεμβούργο.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί και **Κοινότητα Δικαίου**. Η ύπαρξή της προϋποθέτει ότι τα κράτη μέλη, τα θεσμικά όργανα και οι ιδιώτες αναγνωρίζουν τον υποχρεωτικό χαρακτήρα των κανόνων της. Το ενιαίο της έννομης κοινοτικής τάξης συνεπάγεται ότι στους τομείς αρμοδιότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης το Κοινοτικό Δίκαιο υπερισχύει του Εθνικού. Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο μπορεί να επικαλεσθεί ενώπιον των Δικαστηρίων της χώρας του την ισχύ και την εφαρμογή του Κοινοτικού Δικαίου και να προσφύγει, αν χρειασθεί, στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο.

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο

Το Ελεγκτικό Συνέδριο της Ένωσης έχει 15 μέλη, ένα από κάθε κράτος μέλος, που διορίζονται κατόπιν κοινής συμφωνίας των κυβερνήσεων των κρατών μελών για έξι έτη. Τα μέλη του Συνεδρίου εκλέγουν τον Πρόεδρό του (τριετής θητεία). Το ελεγκτικό Συνέδριο εδρεύει στο Λουξεμβούργο.

Αποστολή του Ελεγκτικού Συνεδρίου είναι ο έλεγχος της χρηστής και πιστής διαχείρισης των οικονομικών της Ένωσης. Έχει την εξουσία να ελέγξει εάν τα έσοδα και οι δαπάνες της Ένωσης γίνονται σύμφωνα με τις δημοσιονομικές και λογιστικές αρχές της Κοινότητας. Πέραν τούτου, εξετάζεται κατά πόσο οι δαπάνες της Ένωσης έφεραν το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα. Ιδιαίτερη είναι η ευθύνη του Ελεγκτικού Συνεδρίου για τον εντοπισμό παρατυπιών, ατασθαλιών και απατών κατά την εκτέλεση των κοινοτικών προγραμμάτων.

Οι διαπιστώσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου περιέχονται στην ετήσια έκθεσή του, η οποία αποτελεί τη βάση του ελέγχου που ασκεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στον τομέα του προϋπολογισμού. Ορθώς το Ελεγκτικό Συνέδριο αποκαλείται η «**δημοσιονομική συνείδηση**» της Ένωσης.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (Ο.Κ.Ε.) είναι καθαρά συμβουλευτικό όργανο, στο οποίο εκπροσωπούνται οι παραγωγικές τάξεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Τα 222 μέλη της Ο.Κ.Ε. συγκροτούν τρεις ομάδες με ισάριθμα περίπου μέλη: εργοδότες, εργαζόμενοι και διάφορες δραστηριότητες.

Σύμφωνα με τη Συνθήκη, η Ο.Κ.Ε. γνωμοδοτεί πάνω σε κοινωνικά και οικονομικά θέματα. Το δικαίωμα αυτό έχει επεκταθεί και σήμερα η Ο.Κ.Ε. μπορεί να γνωμοδοτεί για οποιοδήποτε ζήτημα κοινοτικού ενδιαφέροντος.

Τα μέλη της Ο.Κ.Ε. διορίζονται από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών για τέσσερα έτη: η Γερμανία, Γαλλία, Ιταλία, και Ην. Βασίλειο εκπροσωπούνται από 24 μέλη, Ισπανία 21, το Βέλγιο, η Ελλάδα, οι Κάτω Χώρες, η Αυστρία, η Πορτογαλία και η Σουηδία από 12, η Δανία, η Ιρλανδία και η Φινλανδία από 9 και το Λουξεμβούργο από 6 μέλη. Συνεδριάζει μια φορά το μήνα στις Βρυξέλλες, όπου είναι και η Γραμματεία της.

Η Επιτροπή των Περιφερειών

Η Επιτροπή των Περιφερειών είναι ο νεώτερο όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης που ιδρύθηκε από τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση το 1992. Συνεδρίασε για πρώτη φορά το Μάρτιο του 1994. Έχει 222 μέλη που διορίζονται από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών για μια θητεία τεσσάρων ετών, αποκλειστικά από τους εκπροσώπους της περιφερειακής και Τοπικής Αυτοδιοίκησης στα κράτη μέλη. Συνεδριάζει πέντε φορές σε ολομέλεια, στις Βρυξέλλες, όπου είναι και η έδρα της Γραμματείας της.

Η Επιτροπή των Περιφερειών εκφράζει και υπερασπίζει την τήρηση της αρχής της επικουρικότητας, όσο κανένα άλλο όργανο. Η Συνθήκη απαιτεί να ζητείται η γνώμη της για ζητήματα σχετικά με τα διευρωπαϊκά δίκτυα, με τη δημόσια υγεία, με την παιδεία, με τη νεότητα, με τον πολιτισμό και με την οικονομική και κοινωνική συνοχή. Η Επιτροπή των Περιφερειών μπορεί, επίσης, με δική της πρωτοβουλία να διατυπώσει τη γνώμη της και για κάθε ζήτημα που έχει επιπτώσεις στις πόλεις και τις περιφέρειες, όπως είναι η γεωργία και η περιβαλλοντική προστασία.

Η κατανομή των 222 μελών της στα κράτη μέλη είναι αντίστοιχη με αυτήν της Ο.Κ.Ε. Η Ελλάδα έχει 12 Αντιπροσώπους.

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (Ε.Τ.Επ.) που εδρεύει στο Λουξεμβούργο, είναι το χρηματοδοτικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αποστολή της είναι να χορηγεί μακροπρόθεσμα δάνεια για επενδύσεις κεφαλαίου σε τομείς και αποδέκτες που προσδιορίζονται από τα κοινοτικά προγράμματα. Τα δάνεια της Ε.Τ.Επ. είναι ιδιαίτερα ευνοϊκά και το 1997 ξεπέρασαν τα 23 δισ. ECU. Η Ε.Τ.Επ. δεν είναι θεσμικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μέτοχοί της είναι τα 15 κράτη μέλη.

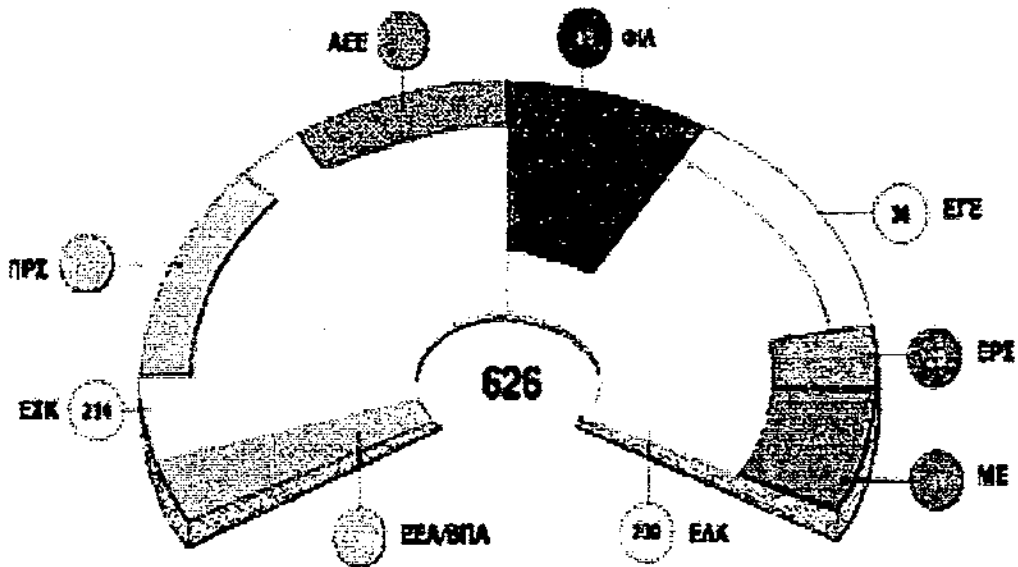
1.7 Η κομματική σύνθεση των πολιτικών ομάδων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

1.7 Η κομματική σύνθεση των πολιτικών ομάδων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Μια από τις πιο ενδιαφέρουσες εξελίξεις στο χώρο των ευρωπαϊκών κομμάτων και ιδιαίτερα αυτών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, είναι **η τάση της συνένωσης μεμονωμένων εθνικών κομμάτων σε ευρωπαϊκό επίπεδο.** Σημαντικό ρόλο στην εξέλιξη αυτή διαδραματίζουν οπωσδήποτε οι οργανωτικές, λειτουργικές και πολιτικές εμπειρίες που αποκομίσθηκαν από την πρακτική συνεργασία των διαφόρων κομμάτων των κρατών μελών της Κοινότητας μέσα στο οργανωτικό πλαίσιο των πολιτικών ομάδων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Η εξέλιξη αυτή επιταχύνθηκε ιδιαίτερα από τις πρώτες άμεσες ευρωπαϊκές εκλογές του 1979, όπως επίσης και από τη γενικότερη πορεία της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης. **Πολλοί αναλυτές βλέπουν στις πολιτικές ομάδες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου το πρόπλασμα των μελλοντικών ευρωπαϊκών κομμάτων στην Ενωμένη Ευρώπη.** Ήδη, η Ομάδα του Ευρωπαϊκού Σοσιαλιστικού Κόμματος και η Ομάδα του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος έχουν αρχίσει να παίρνουν και οργανωτικά, διαστάσεις **ευρωπαϊκών κομματικών σχηματισμών.**

ΕΣΚ Ομάδα του Ευρωπαϊκού Σοσιαλιστικού Κόμματος

ΕΛΚ Ομάδα του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος (Χριστιανοδημοκράτες)

ΦΙΛ Ομάδα του Ευρωπαϊκού Κόμματος των Φιλελευθέρων Δημοκρατών και Μεταρρυθμιστών (Φιλελεύθεροι)

ΕΓΕ Ομάδα Ένωση για την Ευρώπη

ΕΕΑ/ ΒΠΑ Συνομοσπονδιακή Ομάδα της Ευρωπαϊκής Ενωτικής Αριστεράς/Βορειοευρωπαϊκής Πράσινης Αριστεράς

ΠΡΣ Ομάδα των Πρασίνων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

ΕΡΣ Ομάδα της Ευρωπαϊκής Ριζοσπαστικής Συμμαχίας

ΑΕΕ Ομάδα των Ανεξαρτήτων για την Ευρώπη των Εθνών

ΜΕ Μη Εγγεγραμμένοι

Σύνθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου*

Ομάδα/Κράτος-μέλος	B	DK	D	EL	E	F	IRL	I	L	NL	A	P	FIN	S	GB	Σύν.
Σοσιαλιστές (ΕΣΚ)	6	4	40	10	21	16	1	19	2	7	6	10	4	7	61	214
Χριστιανοδημοκράτες (ΕΔΚ)	7	3	47	9	30	11	4	35	2	9	7	9	4	5	18	200
Φιλελεύθεροι (ΦΙΛ)	6	5			2	1	1	4	1	10	1		5	3	2	41
Ένωση για την Ευρώπη (ΕΓΕ)				2		18	7	4		2		3				36
Ενωτική Αριστερά... (ΕΕΑ/...)				4	9	7		4				3	2	3		33
Πράσινοι (ΠΡΣ)	2		12			1	2	4		1	1		1	4	1	33
Ριζοσπαστική Συμμαχία (ΕΡΣ)	1				2	12		2	1						2	20
«Ευρώπη των Εθνών» (ΑΕΕ)		4				10				2					1	17
Μη Εγγεγραμμένοι (ΜΕ)	3					12		15			6				1	37
Σύνολο (Κράτους)	25	16	99	25	64	87	15	87	6	31	21	25	16	22	87	626

* Κατάσταση Νοέμβριος 1998

B	Βέλγιο	L	Λουξεμβούργο	A	Αυστρία
DK	Δανία	NL	Ολλανδία	P	Πορτογαλία
D	Γερμανία	EL	Ελλάδα	FIN	Φινλανδία
E	Ισπανία	IRL	Ιρλανδία	S	Σουηδία
F	Γαλλία	I	Ιταλία	GB	Ηνωμ. Βασίλειο

Ομάδα του Ευρωπαϊκού Κόμματος των Φιλελευθέρων
Δημοκρατών και Μεταρρυθμιστών

Συγκροτήθηκε για πρώτη φορά τον Ιούνιο του 1953 από 23 βουλευτές. Αποτελεί σήμερα τη μεγαλύτερη πολιτική ομάδα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, έχοντας 214 μέλη. Τα μέλη της προέρχονται από 18 εθνικά κόμματα των 15 κρατών μελών. Στη Σοσιαλιστική Ομάδα, η οποία από το Μάιο του 1993 μετονομάστηκε σε Ομάδα του Ευρωπαϊκού Σοσιαλιστικού Κόμματος, ανήκουν οι 10 βουλευτές του ΠΑ.ΣΟ.Κ. Τη μεγαλύτερη εθνική ομάδα αποτελούν οι Βρετανοί Εργατικοί (62). Τα τωρινά μέλη ανήκουν στα εξής εθνικά κόμματα:

Κόμμα	Αρχικό	Χώρα	Μέλη
Σοσιαλιστικό Κόμμα (Φλαμανδικό)	SP	Βέλγιο	3
Σοσιαλιστικό Κόμμα (Γαλλόφωνο)	PS	Βέλγιο	3
Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα Γερμανίας	SPD	Γερμανία	40
Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα	S	Δανία	4
Εργατικό Σοσιαλιστικό Κόμμα Ισπανίας	PSOE	Ισπανία	21
Σοσιαλιστικό Κόμμα	PS	Γαλλία	15
Εργατικό Κόμμα	LAB	Ηνωμ. Βασίλειο	62
Σοσιαλιστικό Δημοκρατικό Εργατικό Κόμμα	SDLP	Β. Ιρλανδία	1
Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα	ΠΑΣΟΚ	Ελλάδα	10
Δημοκρατικό Κόμμα της Αριστεράς	PDS	Ιταλία	16
Σοσιαλιστικό Κόμμα – Δημοκρατική Συμμαχία	PSI – AD	Ιταλία	2
Εργατικό Κόμμα	LAB	Ιρλανδία	1
Σοσιαλιστικό Εργατικό Κόμμα Λουξεμβούργου	POSL	Λουξεμβούργο	2
Κόμμα της Εργασίας	PvdA	Ολλανδία	7
Σοσιαλιστικό Κόμμα	PS	Πορτογαλία	10
Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα Αυστρίας	SPÖ	Αυστρία	6
Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα Φινλανδίας	SDP	Φινλανδία	4
Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα	SP	Σουηδία	7
	18	15	214

**Ομάδα του Ευρωπαϊκού
Λαϊκού Κόμματος
(Χριστιανοδημοκράτες)**

Συγκροτήθηκε τον Ιούνιο του 1953 από 38 βουλευτές και σήμερα διαθέτει, μετά την προσχώρηση των αδελφών κομμάτων από την Αυστρία, τη Φινλανδία και τη Σουηδία και έπειτα από την προσχώρηση 20 ευρωβουλευτών της «Forza Italia», 201 μέλη στα οποία συγκαταλέγονται και οι 9 ευρωβουλευτές της Νέας Δημοκρατίας. Τα μέλη της Ομάδας προέρχονται από 26 χριστιανοδημοκρατικά κόμματα των 15 κρατών μελών:

Κόμμα	Αρχικό	Χώρα	Μέλη
Χριστιανικό Λαϊκό Κόμμα (Φλαμανδικό)	CVP	Βέλγιο	4
Χριστιανικό Λαϊκό Κόμμα	PSC	Βέλγιο	2
Χριστιανοκοινωνικό Κόμμα – ΕΛΚ	CSP-EVP	Βέλγιο	1
Χριστιανοδημοκρατική Ένωση	CDU	Γερμανία	39
Χριστιανοκοινωνική Ένωση	CSU	Γερμανία	8
Συντηρητικό Λαϊκό Κόμμα	KoF	Δανία	3
Λαϊκό Κόμμα	PP	Ισπανία	28
Δημοκρατική Ένωση Καταλωνίας – CiU	UDC-CiU	Ισπανία	1
Συνασπισμός Εθνικοφρόνων	CN	Ισπανία	1
Συνασπισμός της Ένωσης για τη Γαλλική Δημοκρατία και του Συναγερμού για τη Δημοκρατία	UDF-RPR	Γαλλία	12
Συντηρητικό Κόμμα	Cons.	Ηνωμ. Βασίλειο	18
Νέα Δημοκρατία	ΝΔ	Ελλάδα	9
Forza Italia	FI	Ιταλία	20
Λαϊκό Ιταλικό Κόμμα	PPI	Ιταλία	6
Συμμαχία Sengì	PSE	Ιταλία	3
Χριστιανοδημοκρατικό Κέντρο	CCD	Ιταλία	2
Ενωμένοι Χριστιανοδημοκράτες	CDU	Ιταλία	1
Ανεξάρτητος		Ιταλία	1
Λαϊκό Κόμμα του Νοτίου Τιρόλου	SVP	Ιταλία	1
Κόμμα Fine Gael	FG	Ιρλανδία	4
Χριστιανικό – Κοινωνικό Κόμμα	PCS	Λουξεμβούργο	2
Χριστιανική Δημοκρατική Ένωση	CDA	Ολλανδία	9
Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα	PSD	Πορτογαλία	9
Λαϊκό Κόμμα Αυστρίας	ÖVP	Αυστρία	7
Εθνικό Συντηρητικό Κόμμα	KOK	Φινλανδία	4
Κόμμα Μετριοπαθών	M	Σουηδία	5
	26	15	200

GUE/NGL

**Συνομοσπονδιακή Ομάδα της Ευρωπαϊκής
Ενωτικής Αριστεράς / Βορειοευρωπαϊκής
Πράσινης Αριστεράς**

Η Ομάδα αυτή δημιουργήθηκε το 1996 με την ένωση των 29 ευρωβουλευτών της Ομάδας «Forza Europa» (προήλθε από τις εκλογές του 1994) και των 26 ευρωβουλευτών της Ομάδας του Συνασπισμού των Ευρωπαίων Δημοκρατών, η οποία προϋπήρχε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο από το 1965 συνεχώς. Το 1998 απεχώρησαν οι ευρωβουλευτές της «Forza Italia». Στη νέα αυτή Ομάδα ανήκαν και οι δύο ευρωβουλευτές της ΠΟΛ.ΑΝ.

Κόμμα	Αρχικό	Χώρα	Μέλη
Lega Nord	LN	Ιταλία	1
Ένωση UDF – RPR	RPR	Γαλλία	16
Εθνικό Κέντρο Ανεξαρτήτων	CNI	Γαλλία	1
Κόμμα Fianna Fail	FF	Ιρλανδία	7
Δημοκρατικό Κοινωνικό Κέντρο	CDS	Πορτογαλία	3
Πολιτική Άνοιξη	ΠΟΛ. ΑΝ.	Ελλάδα	2
Ανεξάρτητοι		Ολλανδία/Ιταλία	6
	6	6	36

Ομάδα «Ένωση για την Ευρώπη»

Είναι από τις παλαιότερες Ομάδες του Σώματος. Ιδρύθηκε κι αυτή τον Ιούνιο του 1953 από 11 βουλευτές και σήμερα αριθμεί 43 μέλη. Στην Ομάδα δεν εκπροσωπείται πλέον (από τις εκλογές του 1994) η «FDP» της Γερμανίας. Τα μέλη της Ομάδας προέρχονται από 18 κόμματα 13 κρατών μελών:

Κόμμα	Αρχικό	Χώρα	Μέλη
Λαϊκό Κόμμα για τη Δημοκρατία και την Ελευθερία	WD	Ολλανδία	6
«Λέγκα» του Βορρά	LEGA	Ιταλία	3
Φινλανδικό Κόμμα Κέντρου	KESK	Φινλανδία	5
Δημοκράτες 66	-	Ολλανδία	4
Κόμμα Φιλελευθέρων	V	Δανία	4
Φλαμανδοί Φιλελεύθεροι Δημοκράτες	VLD	Βέλγιο	3
Κόμμα Μεταρρυθμίσεων και Ελευθερίας (Γαλλόφωνο)	PRL	Βέλγιο	3
Φιλελεύθεροι Δημοκράτες	Lib.D.	Ηνωμ. Βασίλειο	2
Κόμμα του Κέντρου	CP	Σουηδία	2
«Σύγκλιση και Ενότητα»	CIU+CDC	Ισπανία	2
UDF – Ριζοσπάστες	UDF-R	Γαλλία	1
Φιλελεύθεροι Ριζοσπάστες	RV	Δανία	1
Φιλελεύθερο Λαϊκό Κόμμα	FP	Σουηδία	1
Ρεπουμπλικάνικο Κόμμα	PRI	Ιταλία	1
Φιλελεύθερο Forum	LF	Αυστρία	1
Ανεξάρτητοι Προοδευτικοί	Ind.-PD	Ιρλανδία	1
Δημοκρατικό Κόμμα	DP	Λουξεμβούργο	1
	18	13	41

Ομάδα του Ευρωπαϊκού Σοσιαλιστικού Κόμματος (Σοσιαλιστές)

Η Ομάδα αυτή συγκροτήθηκε μετά τις τέταρτες ευρωπαϊκές εκλογές (Ιούνιος 1994) με κορμό πρώην μέλη της Ευρωπαϊκής Ενωτικής Αριστεράς (Ισπανοί, Ιταλοί, Έλληνες αριστεροί), και της Ομάδας του Συνασπισμού της Αριστεράς (Γάλλοι, Πορτογάλοι και Έλληνες κομμουνιστές) καθώς και από μέλη σκανδιναβικών οικολογικών κινημάτων. Η Ομάδα έχει σήμερα 33 μέλη, που εκπροσωπούν 9 κόμματα από 7 κράτη μέλη:

Κόμμα	Αρχικά	Χώρα	Μέλη
Ενωμένη Αριστερά και Πρωτοβουλία για την Καταλωνία	IU	Ισπανία	9
Κομμουνιστικό Κόμμα Γαλλίας	PCF	Γαλλία	7
Κομμουνιστική Επανάσταση	RC	Ιταλία	5
Ενωτικός Δημοκρατικός Συνασπισμός	CDU-PCP	Πορτογαλία	3
Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας	ΚΚΕ	Ελλάδα	2
Συνασπισμός της Αριστεράς και της Προόδου	ΣΥΝ	Ελλάδα	2
Κόμμα Πρασίνων	V	Σουηδία	3
	VAS	Φινλανδία	2
	9	7	33

Ομάδα της Ευρώπης των Εθνών

Ως πολιτική ομάδα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συγκροτήθηκε αμέσως μετά τον Ιούνιο του 1989. Προϋπήρχε, όμως, ως μέλος του Συνασπισμού «Ουράνιο Τόξο» από τον Ιούλιο του 1984, ενώ ο Συνασπισμός των Ευρωπαίων Πρασίνων είχε ήδη ιδρυθεί το 1979 στις Βρυξέλλες. Στην Ομάδα αυτή ανήκουν σήμερα 28 ευρωβουλευτές, προερχόμενοι από 10 οικολογικά κινήματα/κόμματα 9 κρατών μελών.

Κόμμα	Αρχικά	Χώρα	Μέλη
Οι «Πράσινοι»	Die Grünen	Γερμανία	12
Ομοσπονδία των Πρασίνων	V	Ιταλία	3
Πράσινη Συμμαχία		Ιρλανδία	2
Φλαμανδοί Οικολόγοι	Agalev	Βέλγιο	1
Βαλλόνοι Οικολόγοι	Ecolo	Βέλγιο	1
«Το δίκτυο»		Ιταλία	1
Οικολόγοι		Γαλλία	1
Αριστεροί Πράσινοι		Ολλανδία	1
Πράσινοι		Αυστρία	1
Πράσινοι	VIHR	Φινλανδία	1
Κόμμα Περιβάλλοντος	MP	Σουηδία	4
	10	9	28

Ομάδα Ευρωπαϊκής Ριζοσπαστικής Συμμαχίας

Συγκροτήθηκε για πρώτη φορά αμέσως μετά τις εκλογές του Ιουνίου του 1994 και κορμό της αποτελεί το ψηφοδέλτιο της «Ριζοσπαστικής Ενέργειας» στη Γαλλία, που ηγήθηκε ο κ. Bernard Tarié (έχει εκπέσει του βουλευτικού αξιώματος). Η νέα αυτή Ομάδα έχει 20 μέλη που εκπροσωπούν 6 κόμματα από 6 κράτη μέλη.

Κόμμα	Αρχικό	Χώρα	Μέλη
Συνδυασμός Ριζοσπαστική Ενέργεια		Γαλλία	13
Εθνικό Κόμμα της Σκωτίας	SNP	Ηνωμ. Βασίλειο	2
Μεταρρυθμιστές-Rannella		Ιταλία	2
Λαϊκή Ένωση-Φλαμανδοί Δημοκράτες	V.U.-WD	Βέλγιο	1
Εθνικός Συνασπισμός	CN	Ισπανία	1
«Πράσινοι»	GG	Λουξεμβούργο	1
	6	6	20

Ομάδα των Πρασίνων

Η Ομάδα αυτή συγκροτήθηκε για πρώτη φορά μετά τις τέταρτες ευρωπαϊκές εκλογές (Ιούνιος 1994) με πρωτοβουλία του γαλλικού Συνδυασμού «Πλειοψηφία για την Άλλη Ευρώπη» που ηγήθηκε ο κ. Philippe de Villers με σύνθημα «Όχι σε μια Ομοσπονδιακή Ευρώπη». Η Ομάδα της οποίας ηγέτης υπήρξε ο Γαλλο-Βρετανός επιχειρηματίας κ. Goldsmith, έχει 18 μέλη που εκπροσωπούν 6 κόμματα από 4 κράτη μέλη.

Κόμμα	Αρχικά	Χώρα	Μέλη
«Πλειοψηφία Για Την Άλλη Ευρώπη»		Γαλλία	10
Λαϊκό Κίνημα κατά της ΕΟΚ		Δανία	2
Κίνημα Ιουνίου		Δανία	2
Ενωτικό Κόμμα της Ulster	UUP	Ηνωμ. Βασίλειο	1
Συνασπισμός Διαμαρτυρομένων Μεταρρυθμιστών	SGP	Ολλανδία	1
Κίνημα Μεταρρυθμιστών	GPV	Ολλανδία	1
	6	4	17

Οι Ανεξάρτητοι («Μη Εγγεγραμμένοι»)

Στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υπάρχουν σήμερα 37 ευρωβουλευτές (περισσότεροι από ποτέ άλλοτε), οι οποίοι δεν έχουν οργανωθεί ή προσχωρήσει σε καμία πολιτική ομάδα, οι λεγόμενοι «Μη Εγγεγραμμένοι». Οι ανεξάρτητοι ευρωβουλευτές διαθέτουν μια συντονιστική Γραμματεία, καθώς και εκπροσώπους-παρατηρητές στη Διάσκεψη των Προέδρων των πολιτικών

ομάδων. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν οι 11 Γάλλοι ευρωβουλευτές του Γαλλικού Μετώπου (Jean-Marie Le Pen), οι 11 Ιταλοί ευρωβουλευτές της Εθνικής Συμμαχίας, οι 6 Αυστριακοί ευρωβουλευτές του Κόμματος των Ελευθεροφρόνων της Αυστρίας, όπως επίσης και οι 2 εκπρόσωποι του Φλαμανδικού Μετώπου.

1.8 Πως λειτουργεί η Ευρωπαϊκή Ένωση

1.8 Πως λειτουργεί η Ευρωπαϊκή Ένωση

Όπως προαναφέρθηκε, η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν είναι απλά ένας οργανισμός υπερεθνικής, διακρατικής συνεργασίας. Παρά το γεγονός ότι δεν αποτελεί ακόμη κρατική οντότητα, έχει κυριαρχικά δικαιώματα και όργανα που οι αποφάσεις τους δεσμεύουν πολίτες και κράτη μέλη. Στους τομείς αρμοδιότητας της Ένωσης οι «νόμοι» της υπερισχύουν των εθνικών.

Η Ένωση διαθέτει όχι μόνο τα όργανα, αλλά και τα μέσα με τα οποία υλοποιεί τις πολιτικές της. Τα μέσα της είναι καταρχήν οι πόροι της (ο προϋπολογισμός) και οι διοικητικές και οι νομικές πράξεις της.

Οι νομικές πράξεις

Οι νομικές πράξεις που εκδίδουν τα όργανά της (το Συμβούλιο και η Επιτροπή) είναι:

- οι **Κανονισμοί** που ισχύουν άμεσα σε κάθε κράτος μέλος και δεσμεύουν τους πάντες,
- οι **Οδηγίες** που απευθύνονται προς τα κράτη μέλη. Δεν ισχύουν άμεσα. Είναι δεσμευτικές όσον αφορά στον επιδιωκόμενο στόχο και τον χρόνο εφαρμογής τους, αλλά επαφίεται στις εθνικές αρχές ο τρόπος ενσωμάτωσής τους στο εθνικό δίκαιο, που είναι προϋπόθεση για την εφαρμογή τους,
- οι **Αποφάσεις** είναι δεσμευτικές για τους αποδέκτες που αυτές ορίζουν (π.χ. μια κυβέρνηση, μια επιχείρηση),
  - οι **Συστάσεις και οι Γνώμες**, οι οποίες δεν είναι δεσμευτικές.

Οι διαδικασίες

Με τις διαδικασίες που προβλέπονται από τη Συνθήκη και μέσα στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, τα όργανα της Ένωσης συμμετέχουν στη λειτουργία της.

Το σύνολο των νομικών πράξεων και πολιτικών της Κοινότητας διαμορφώνεται, κατά κύριο λόγο, μέσα στο «θεσμικό τρίγωνο» που σχηματίζεται από τα βασικά της όργανα: την Επιτροπή, το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

Σε γενικές γραμμές θα μπορούσε κανείς να χαρακτηρίσει τη διαδικασία «γέννησης» ενός κοινοτικού νόμου (Κανονισμός ή Οδηγία) ως εξής:

- η Επιτροπή, η οποία έχει το δικαίωμα της νομοθετικής πρωτοβουλίας, ξεκινά τη διαδικασία προτείνοντας το σχέδιο ενός νόμου,
- το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το εξετάζει και το τροποποιεί ενδεχομένως,
- ενώ την τελική απόφαση την παίρνει το Συμβούλιο Υπουργών που εκδίδει το νόμο.

Το νομοθετικό έργο της Ευρωπαϊκής Ένωσης συντελείται στο πλαίσιο πέντε διαφορετικών νομοθετικών διαδικασιών που καθορίζουν, εκτός από τη διαδικασία, και διαφορετικό επιμέρους ρόλο στα τρία βασικά θεσμικά όργανα της Ένωσης και ιδιαίτερα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Οι διαδικασίες αυτές που αφορούν σε ξεχωριστούς τομείς της κοινοτικής δραστηριότητας είναι:

- της διαβούλευσης,
- της συνεννόησης και συνδιαλλαγής,
- της συνεργασίας,
- της συναπόφασης και
- της σύμφωνης γνώμης.

Οι τρεις πρωταγωνιστές

Βασικά χαρακτηριστικά όλων αυτών των διαδικασιών είναι:

α) **Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή** έχει πάντα το δικαίωμα της νομοθετικής πρωτοβουλίας. Αυτό σημαίνει ότι οποιαδήποτε νομοθετική πράξη έχει ως προϋπόθεση την υποβολή πρότασης νόμου από την Επιτροπή προς το Συμβούλιο. Ο ρόλος της Επιτροπής είναι ιδιαίτερα σημαντικός. Εκτός του ότι μπορεί να τροποποιεί την πρότασή της κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, έχει επίσης το δικαίωμα να την αποσύρει. Πέραν τούτου, η Επιτροπή ως θεματοφύλακας των Συνθηκών και εκτελεστικό όργανο της Ένωσης φροντίζει για την εφαρμογή των νόμων και των πολιτικών που συνεπάγονται ή ορίζουν θετικά.

β) **Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο**, ανάλογα με τη διαδικασία που προβλέπεται από τη Συνθήκη, μπορεί να ασκήσει βέτο στην έγκριση του προϋπολογισμού, σε προετοιμαζόμενη Συνθήκη προσχώρησης, σε Συμφωνία σύνδεσης και σε όλες τις νομοθετικές πράξεις που υπάγονται στη διαδικασία της συναπόφασης. Έχει το **δικαίωμα της «διπλής ανάγνωσης» και της τροποποίησης** στη νομοθεσία που αφορά στην ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς και σε εκείνους τους τομείς των νέων δραστηριοτήτων της Ένωσης

όπου απαιτείται η πλειοψηφία του Συμβουλίου. Έχει, επίσης, το **δικαίωμα της υποχρεωτικής διαβούλευσης**, που βέβαια δεν δεσμεύει το Συμβούλιο, για ένα μεγάλο αριθμό νομοθετικών πράξεων (π.χ. ο καθορισμός των γεωργικών τιμών).

γ) **Το Συμβούλιο Υπουργών** παραμένει, και μετά το Μάαστριχ, ο **νομοθέτης της Ένωσης**. Η «παντοδυναμία» του περιορίζεται στις περιπτώσεις που εφαρμόζεται η διαδικασία της συναπόφασης και στις συνδιαλλαγής, όπως επίσης, και στις περιπτώσεις όπου η Συνθήκη επιβάλλει τη συνεργασία ανάμεσα στα τρία όργανα, ιδιαίτερα με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Στην τελευταία περίπτωση το Κοινοβούλιο μπορεί να ματαιώσει ή και να «περάσει» τις αποφάσεις του, παρά το γεγονός ότι το Συμβούλιο παραμένει το όργανο που έχει το δικαίωμα της απόφασης.

Πως λαμβάνονται οι αποφάσεις

Όπως προαναφέρθηκε, το Όργανο που αποφασίζει τελικά στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι το Συμβούλιο Υπουργών. Υπάρχει, βέβαια, ως ανώτατο πολιτικό όργανο το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, δηλαδή οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων, που δίνει κατά κανόνα τις εντολές προς το Συμβούλιο Υπουργών, αλλά για να ισχύσουν οι αποφάσεις τους θα πρέπει να γίνουν πρώτα νόμοι της Ένωσης, του οποίους μπορεί να εκδώσει μόνο το Συμβούλιο Υπουργών.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι Συνθήκες προβλέπουν τη λήψη ομόφωνων αποφάσεων (τροποποίηση της Συνθήκης, Πράξεις προσχώρησης νέων μελών, Συμφωνίες σύνδεσης και τελωνειακής ένωσης, νέο χρηματοδοτικό πλαίσιο). Όμως, ήδη με την εφαρμογή της Ενιαίας Πράξης του 1987, στις περισσότερες περιπτώσεις το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία.

Ως ειδική πλειοψηφία ορίζονται 62 ψήφοι από τις συνολικά 87. Η κατανομή των σταθμισμένων αυτών ψήφων είναι η εξής: η Γερμανία, η Γαλλία, η Ιταλία και το Ηνωμένο Βασίλειο διαθέτουν 10 ψήφους, η Ισπανία 8, το Βέλγιο, η Ελλάδα, οι Κάτω Χώρες και η Πορτογαλία από 5, η Σουηδία και η Αυστρία από 4, η Δανία, η Ιρλανδία, η Φινλανδία από 3 και το Λουξεμβούργο 2. Όπως βλέπουμε από την κατανομή των ψήφων, η πλειοψηφία προϋποθέτει και πλειοψηφία του αριθμού των κρατών μελών. Από την άλλη πλευρά, τρία μεγάλα κράτη μέλη μπορούν να εμποδίσουν τη λήψη απόφασης (αναστέλλουσα μειοψηφία 26 ψήφοι).

Το Συμβούλιο είναι, επίσης, αρμόδιο και για τους τομείς της Συνθήκης του Μάαστριχ που οργανώνονται στη βάση της διακυβερνητικής συνεργασίας (π.χ. ΚΕΠΠΑ, ο τομέας της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων). Στους τομείς της διακυβερνητικής συνεργασίας απαιτείται, για τις περισσότερες περιπτώσεις, ομόφωνη απόφαση.

1.9 Ευρωπαϊκή Ένωση: Η Συνθήκη του Άμστερνταμ

1.9 Ευρωπαϊκή Ένωση: Η Συνθήκη του Άμστερνταμ

Η αναθεώρηση της Συνθήκης του Μάαστριχ

Στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση που υπεγράφη στο Μάαστριχ προβλεπόταν η ρήτρα για την αναθεώρησή της, μια διαδικασία που θα άρχιζε μέσα στο 1996. Η δυνατότητα αυτή είχε, προνοητικά, προβλεφθεί διότι κανείς δεν μπορούσε να γνωρίζει εκ των προτέρων ποιες αδυναμίες θα παρουσίαζε στην πράξη η λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Εκτός από αυτό, ήδη στην τελική φάση των διαπραγματεύσεων είχαν σημειωθεί στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη εξελίξεις (κατάρρευση του Ανατολικού Συνασπισμού) που σηματοδοτούσαν μια νέα φάση στην πορεία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης: η επιθυμία των πρώην σοσιαλιστικών χωρών να γίνουν μέλη της Ένωσης και η ιστορική ευθύνη της Ένωσης να προετοιμάσει την υποδοχή αυτών των χωρών στους κόλπους της.

Στις **17 Ιουνίου 1997**, οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων συμφώνησαν στο Άμστερνταμ σε μια νέα Συνθήκη που αποτελούσε τη συμπλήρωση και τροποποίηση της Συνθήκης του Μάαστριχ. Η «Συνθήκη του Άμστερνταμ» υπεγράφη στην ομώνυμη πόλη στις **2 Οκτωβρίου 1997**. Η νέα Συνθήκη θα ισχύσει αμέσως μετά την επικύρωσή της από τα Κοινοβούλια των κρατών μελών, πράγμα που αναμένεται στα τέλη του 1998.

Οι στόχοι της αναθεώρησης

Ήδη στην προπαρασκευαστική φάση της **Διακυβερνητικής Διάσκεψης**, που άρχισε το Μάρτιο του 1996 στο Τορίνο, τέθηκαν οι στόχοι της αναθεώρησης που συνοψίζονταν στη δημιουργία μιας δημοκρατικότερης, κοινωνικότερης, πιο κοντά στους πολίτες της και πιο αποτελεσματικής Ευρωπαϊκής Ένωσης, τόσο όσον αφορά στους θεσμούς και τη λειτουργία τους, όσο και στην παρουσία της στη διεθνή σκηνή.

Συγκεκριμένα, η **Συνθήκη του Άμστερνταμ έχει τέσσερις βασικούς στόχους:**

- ♦ **την ενίσχυση των δικαιωμάτων των πολιτών** και τη συστηματική αντιμετώπιση του προβλήματος της ανεργίας, η καταπολέμηση της οποίας καθίσταται συνταγματικός στόχος της Ένωσης και δεσμεύει τα όργανα της και τα κράτη μέλη.
- ♦ **την εξάλειψη των τελευταίων εμποδίων** στην ελεύθερη κυκλοφορία των πολιτών, των εμπορευμάτων, των κεφαλαίων, των υπηρεσιών, όπως επίσης και τη δημιουργία «χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης» στο εσωτερικό της Ένωσης.
- ♦ το να δοθεί η δυνατότητα στην Ένωση να αποκτήσει μια **πιο αποτελεσματική και αισθητή παρουσία στη διεθνή σκηνή** με την εφαρμογή μιας συνεκτικής και αποτελεσματικής κοινής εξωτερικής πολιτικής και
- ♦ **τον επανακαθορισμό, ενόψει της προσεχούς διεύρυνσης, του θεσμικού πλαισίου της Ένωσης** που, ως γνωστόν, σχεδιάστηκε το 1957 για μια Ευρώπη έξι κρατών μελών. Στο πλαίσιο αυτό έπρεπε να δοθεί μια απάντηση στην τριπλή θεσμική πρόκληση, δηλαδή στην ανάγκη:
  - να **εξαλειφθεί ένα απαράδεκτο έλλειμμα δημοκρατίας στη λειτουργία της,**
  - να αναθεωρηθούν οι πολύπλοκες, **δυσκίνητες και συχνά αναποτελεσματικές** διαδικασίες λήψης αποφάσεων,
  - να δημιουργηθεί το **θεσμικό και νομικό πλαίσιο** που θα επέτρεπε την περαιτέρω διεύρυνσή της Ένωσης, χωρίς να τεθεί σε κίνδυνο το κοινοτικό κερτημένο και η εμπάθυση στην ενοποιητική διαδικασία.

Τα βασικά στοιχεία της νέας Συνθήκης

- ♦ Η Συνθήκη του Άμστερνταμ άνοιξε ένα νέο κεφάλαιο σχετικά με την απασχόληση, με στόχο το συντονισμό και την ενθάρρυνση των εθνικών πολιτικών στον τομέα αυτό. **Η καταπολέμηση της ανεργίας αποτελεί πλέον συνταγματικό στόχο της Ένωσης** που δεσμεύει τόσο αυτή, όσο και τα κράτη μέλη.
- ♦ **Η κοινωνική πολιτική**, συμπεριλαμβανομένων και των όρων εργασίας, αποτελεί πλέον συστατικό στοιχείο της νέας Συνθήκης.
- ♦ **Ενίσχυση των δικαιωμάτων των πολιτών** στο επίκεντρο της Συνθήκης: τα θεμελιώδη δικαιώματα του Ευρωπαίου πολίτη κατοχυρώνονται πλέον από τη Συνθήκη. Για κράτη μέλη που προσβάλλουν συστηματικά τα δικαιώματα αυτά προβλέπονται ποινές από την Ένωση. Η Ένωση εγγυάται τα **δικαιώματα των καταναλωτών**, όπως επίσης και το δικαίωμα κάθε πολίτη στην πληροφόρηση, σχετικά με τα τεκταινόμενα στα όργανα της Ένωσης (διαφάνεια).
- ♦ Η Συνθήκη του Άμστερνταμ δημιουργεί ένα «**χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης**» στο εσωτερικό της Ένωσης, διευκολύνοντας της ελεύθερη κυκλοφορία και ενισχύοντας τη δικαστική και αστυνομική συνεργασία. Η Σύμβαση του Schengen ενσωματώνεται στη νέα Συνθήκη και η εφαρμογή της υπόκειται στον έλεγχο των κοινοτικών διαδικασιών.
- ♦ Στον τομέα της **Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας** η νέα Συνθήκη ενισχύει την οργάνωση της συνεργασίας των κρατών μελών, εισάγοντας το θεσμό του «Αντιπροσώπου της Ένωσης» και προβλέποντας τη δυνατότητα για την Ένωση να αποφασίζει τη συγκρότηση ανθρωπιστικών και ειρηνευτικών αποστολών.
- ♦ Οι «**κοινές στρατηγικές**» στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής αποφασίζονται ομόφωνα από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, ενώ η εφαρμογή τους με ειδική πλειοψηφία από το Συμβούλιο Υπουργών όπου υπάρχει δυνατότητα επίκλησης «ζωτικού συμφέροντος». **Στους στόχους της κοινής εξωτερικής πολιτικής συμπεριελήφθησαν οι όροι «ακεραιότητα των συνόρων», τα «εξωτερικά σύνορα», όπως επίσης και η «ρήτρα πολιτικής αλληλεγγύης» που δεσμεύει τα κράτη μέλη.**
- ♦ **Η νέα Συνθήκη ενισχύει το ρόλο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου** με την επέκταση της διαδικασίας της συναπόφασης, πράγμα που καθιστά το Κοινοβούλιο σε πολλούς τομείς συννομοθέτη (μαζί με το Συμβούλιο) της Ένωσης. Επεκτείνεται η αρχή της πλειοψηφίας στη λήψη των αποφάσεων και ενισχύονται οι αρμοδιότητες του Προέδρου της Επιτροπής, του οποίου ο διορισμός θα πρέπει να εγκριθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
- ♦ Επίσης, εισάγει τη δυνατότητα στενότερης συνεργασίας και προωθημένης κοινοτικής δράσης από ένα μέρος των κρατών μελών («**αρχή της ευελιξίας**»), υπό το βασικό όρο ότι διατηρείται ο ενιαίος χαρακτήρας της Ένωσης και η θεσμική ισοτιμία των κρατών μελών.

Κριτική αξιολόγηση της νέας Συνθήκης

Η Συνθήκη του Άμστερνταμ χαρακτηρίστηκε τόσο από τις κυβερνήσεις, όσο και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως ένα θετικό βήμα στην πορεία της ευρωπαϊκής ενοποίησης, παρότι δεν επιτεύχθησαν όλοι οι στόχοι όλοι οι στόχοι της αναθεώρησης. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, σε ψήφισμα στις **5 Νοεμβρίου 1997 (ψήφισμα De Vito-Τσάτσου)**, διατυπώνει την άποψη ότι η νέα Συνθήκη αποτελεί πραγματική πρόοδο σε ορισμένους σημαντικούς τομείς, αλλά παραμένει ανεπαρκής σε άλλους:

- ◆ Θετικές και ικανοποιητικές κρίνονται οι αποφάσεις για τα θέματα της απασχόλησης, των κοινωνικών δικαιωμάτων, καθώς και της δημιουργίας του «χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης» προς όφελος των πολιτών.
- ◆ Στον τομέα της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και της Πολιτικής Ασφάλειας, διαπιστώνεται ότι δεν σημειώθηκε ουσιαστική πρόοδος και δεν κατέστη δυνατή, προς το παρόν, η επίτευξη συμφωνίας για να αποκτήσει η Ένωση αρμοδιότητες σε θέματα άμυνας μέσω της ενσωμάτωσης της Δυτικο-Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) στη Συνθήκη.
- ◆ Η θεσμική αναμόρφωση αναβλήθηκε για αργότερα. Τα κράτη μέλη δεν μπόρεσαν, να συμφωνήσουν για τη σύνθεση των θεσμικών οργάνων, τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και προπάντων το πώς θα καθορίζονται οι (σταθμισμένες) ψήφοι που θα διαθέτει κάθε κράτος μέλος κατά τη λήψη αποφάσεων. Στα παραπάνω θέματα το κεντρικό ερώτημα στο οποίο δεν μπόρεσε να δοθεί απάντηση ήταν κατά πόσο το κριτήριο του πληθυσμού θα καθόριζε την εκπροσώπηση και τις ψήφους ενός κράτους μέλους στα θεσμικά όργανα.
- ◆ Κράτη μέλη και τα όργανα της Ένωσης συμφωνούν στην άποψη ότι πριν από την επόμενη διεύρυνση θα πρέπει να προηγηθεί νέα Διάσκεψη Κορυφής για τον επανακαθορισμό του θεσμικού πλαισίου.

1.10 Η Οικονομική και Νομισματική Ένωση

1.10 Η Οικονομική και Νομισματική Ένωση

Η Οικονομική και Νομισματική Ένωση (Ο.Ν.Ε.) αποτελεί ένα σημαντικό τμήμα της Συνθήκης με το οποίο **καθιερώνεται η αμετάκλητη πορεία προς την πλήρη οικονομική ενοποίηση της Κοινότητας**, μια διαδικασία που άρχισε με τη δημιουργία της Ενιαίας Αγοράς και η οποία θα κορυφωθεί με τη δημιουργία του ενιαίου ευρωπαϊκού νομίσματος, το αργότερο μέχρι 1.1.99. Η Ο.Ν.Ε. θα δώσει τη δυνατότητα βελτίωσης των οικονομικών επιδόσεων στο σύνολο της επικράτειας της Ένωσης, θα δώσει στην Ένωση τα μέσα να επηρεάσει τις εξελίξεις στο διεθνές νομισματικό σύστημα προς την κατεύθυνση μεγαλύτερης σταθερότητας και θα ενισχύσει τη συνοχή της Ένωσης.

Γιατί Ο.Ν.Ε.

Η χρησιμότητα και η αναγκαιότητα της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης είναι προφανείς.

- Θα επιτρέψει την πραγματική ολοκλήρωση της Ενιαίας Αγοράς με ένα ενιαίο ευρωπαϊκό νόμισμα.
- Θα επιφέρει τη μείωση του κόστους των συναλλαγών.
- Θα εξαλείψει κάθε πρόβλημα μετατρεψιμότητας των εθνικών νομισμάτων που προκύπτουν από διάφορους κρατικούς περιορισμούς.
- Θα οδηγήσει στην ολοκλήρωση όλων των χρηματοοικονομικών αγορών στην επικράτεια της Ένωσης (τράπεζες, ασφάλειες, χρηματιστήρια).
- Θα στηρίξει μια ισχυρή πολιτική ανταγωνισμού προς όφελος των καταναλωτών.

Παράλληλα, η Ο.Ν.Ε. θα επιβάλει το συντονισμό και την εναρμόνιση των δημοσιονομικών πολιτικών των κρατών μελών με στόχο τον περιορισμό των ελλειμμάτων και του δημοσίου χρέους. Το συνολικό εύρος των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών και της νομισματικής πολιτικής της Ένωσης θα στοχεύει στην οικονομική ανάπτυξη με την αύξηση της απασχόλησης μέσα σε ένα πλαίσιο σταθερότητας των τιμών. Η Ένωση θα συνδράμει για να διευκολυνθεί η προσαρμογή των οικονομιών των οικονομικά μειονεκτούντων κρατών μελών (οικονομική και κοινωνική συνοχή).

Η Ο.Ν.Ε. σε τρία στάδια

Η πορεία προς την Οικονομική και Νομισματική Ένωση θα είναι προοδευτική, αλλά και αμετάκλητη. Η υλοποίησή της θα πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί το αργότερο την 1^η Ιανουαρίου 1999, οπότε θα έχει καθιερωθεί το ενιαίο ευρωπαϊκό νόμισμα.

Η Ο.Ν.Ε. σχεδιάστηκε να πραγματοποιηθεί σε τρία στάδια. Το πρώτο άρχισε ήδη την **1^η Ιουλίου 1990**, ταυτόχρονα με την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων (μεταξύ 8 χωρών της Κοινότητας). Το δεύτερο στάδιο εφαρμόζεται από την **1^η Ιανουαρίου 1994**, ενώ το τρίτο θα αρχίσει την **1^η Ιανουαρίου 1999**.

Κατά το **πρώτο στάδιο** θα πρέπει να έχει επιτευχθεί η σύγκλιση των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών και ο συντονισμός των εθνικών νομισματικών πολιτικών.

Στο **δεύτερο στάδιο** θα ενταθεί η προετοιμασία τόσο σε εθνικό επίπεδο (εξυγίανση των δημοσίων οικονομικών, προσέγγιση του στόχου της σταθερότητας των τιμών, ανεξαρτησία των εθνικών κεντρικών τραπεζών), όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο (δημιουργία του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος, εφαρμογή μιας κοινής νομισματικής πολιτικής, ενίσχυση του ρόλου του ecu).

Στη φάση αυτή απαγορεύεται η νομισματική χρηματοδότηση («με κοπή νέου χρήματος») των δημοσίων ελλειμμάτων, καθώς και κάθε προνομιακή πρόσβαση του Δημοσίου στην αγορά κεφαλαίων. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και του Συμβούλιο («**πολυμερής εποπτεία**») αναλαμβάνουν την επίβλεψη της εξέλιξης των δημοσιονομικών και του δημοσίου χρέους των κρατών μελών ώστε να εντοπίζονται ενδεχόμενες έκδηλες αποκλίσεις.

Το **Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα (Ε.Ν.Ι)** αναλαμβάνει ενεργό ρόλο όσον αφορά το συντονισμό των νομισματικών πολιτικών των κρατών μελών και παίρνει όλα τα μέτρα για τη διευκόλυνση της χρήσης του ΕΥΡΩ. Μπορεί να διατυπώνει γνώμες ή συστάσεις προς τις κυβερνήσεις και το Συμβούλιο σχετικά με πολιτικές που μπορούν να επηρεάσουν την εσωτερική ή εξωτερική νομισματική κατάσταση στην Κοινότητα.

Το πέρασμα στο **τρίτο και τελικό στάδιο** της Ο.Ν.Ε. θα γίνει το νωρίτερο την 1^η Ιανουαρίου 1999. Η Συνθήκη προβλέπει μια συγκεκριμένη διαδικασία για να ληφθεί η απόφαση έναρξης του τελικού σταδίου της Ο.Ν.Ε., καθώς επίσης και συγκεκριμένα κριτήρια με βάση τα οποία θα αποφασίζεται ποια κράτη μέλη μπορούν να προχωρήσουν στο τελικό αυτό στάδιο.

Ο.Ν.Ε. διαδικασία και κριτήρια για τη μετάβαση στο τελικό στάδιο

Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα θα έχουν υποβάλλει το Μάρτιο του 1998 στο Συμβούλιο έκθεση για την πρόοδο που έχουν επιτελέσει τα κράτη μέλη στην εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους για την εγκαθίδρυση της Ο.Ν.Ε., όπως επίσης κατά πόσο έχει επιτευχθεί υψηλός βαθμός σταθερής σύγκλισης, με βάση τα εξής κριτήρια:

- **σταθερότητα τιμών:** το ποσοστό πληθωρισμού του κράτους μέλους που αφορά η έκθεση δεν θα πρέπει να υπερβαίνει περισσότερο από 1,5 ποσοστιαίες μονάδες το μέσο όρο πληθωρισμού των τριών κρατών μελών με τις καλύτερες επιδόσεις.
- **σταθερότητα των δημοσίων οικονομικών:** το δημοσιονομικό έλλειμμα να μην υπερβαίνει το 3% του Α.Ε.Π. και το δημόσιο χρέος το 60% του Α.Ε.Π.
- **συναλλαγματική σταθερότητα:** συμμετοχή στο Ευρωπαϊκό Νομισματικό Σύστημα και τήρηση των κανονικών περιθωρίων διακύμανσης επί δύο τουλάχιστον χρόνια, χωρίς υποτίμηση έναντι του νομίσματος οποιουδήποτε άλλου κράτους μέλους.
- **επίπεδο μακροπρόθεσμων επιτοκίων:** το μακροπρόθεσμο επιτόκιο (δεκαετές ομόλογο) δεν θα πρέπει τους τελευταίους 12 μήνες να βρίσκεται άνω του 2% από το αντίστοιχο μέσο επιτόκιο

των τριών κρατών μελών που είχαν τις καλύτερες επιδόσεις ως προς τη σταθερότητα των τιμών.

Με βάση τις εκθέσεις αυτές που θα κρίνουν τις επιδόσεις και τα οικονομικά δεδομένα του 1996 και του 1997, **το Συμβούλιο Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών (ECOFIN)** με ειδική πλειοψηφία θα αποφασίσει κατά πόσο κάθε κράτος πληρεί τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την υιοθέτηση του ενιαίου νομίσματος. Κατόπιν θα διαβιβάσει τα πορίσματά του στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θα αποφασίσει στις 2-3 Μαΐου 1998, με ειδική πλειοψηφία, ποια είναι τα κράτη μέλη που πληρούν τις προϋποθέσεις για την υιοθέτηση ενιαίου νομίσματος. Αυτό θα γίνει έστω και αν μόνο μια μειοψηφία των κρατών μελών πληρεί τις αναγκαίες προϋποθέσεις.

Τα βασικά χαρακτηριστικά της Ο.Ν.Ε.

Στο νομισματικό τομέα τα βασικά χαρακτηριστικά της Ο.Ν.Ε. θα είναι το ενιαίο νόμισμα, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και η ενιαία νομισματική και συναλλαγματική πολιτική για το «ευρώ» που θα καθορίζονται σε κοινοτικό επίπεδο.

Στον οικονομικό τομέα βασικά χαρακτηριστικά θα είναι η σύγκλιση των οικονομικών πολιτικών προς τους στόχους που θα καθορίζονται από κοινού, η τήρηση της δημοσιονομικής πειθαρχίας (όχι ελλείμματα πάνω του 3% του Α.Ε.Π.) και των άλλων κανόνων του **Συμφώνου Σταθερότητας**, η πολυμερής εποπτεία των οικονομικών εξελίξεων στα κράτη μέλη, η οποία θα μπορεί να καταλήγει σε κυρώσεις για τις χώρες που η οικονομική τους πολιτική θέτει σε κίνδυνο τη σταθερότητα του ενιαίου νομίσματος.

Στην τρίτη και τελική φάση της Ο.Ν.Ε. η νομισματική πολιτική θα ασκείται από το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (Ε.Σ.Κ.Τ.), κεντρικό στοιχείο του οποίου θα είναι η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Η ανεξαρτησία του Ε.Σ.Κ.Τ. θα είναι ένα από τα κυριότερα χαρακτηριστικά της Ο.Ν.Ε. Η ανεξαρτησία του είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την επίτευξη του βασικού στόχου που είναι η σταθερότητα των τιμών. Τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας θα διορίζονται από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, μετά από διαβουλεύσεις με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

Με τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση ιδρύθηκε το **Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα (Ε.Ν.Ι.)**, με έδρα στην Φρανκφούρτη της Γερμανίας, κύρια αποστολή του οποίου είναι η προετοιμασία των νομισματικών διαδικασιών για την έναρξη της τελικής φάσης της Ο.Ν.Ε. Στις 2-3 Μαΐου 1998, με την απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου σχετικά με το ποιες χώρες θα συμμετάσχουν στο ευρώ, το Ε.Ν.Ι. θα αντικατασταθεί από την

Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (Ε.Κ.Τ.). Η Ε.Κ.Τ. θα αποτελεί τον πυρήνα του **Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (Ε.Σ.Κ.Τ.)**, στο οποίο σύστημα εκτός από αυτήν θα συμμετέχουν οι Κεντρικές Τράπεζες των χωρών της ζώνης ευρώ.

Το Ε.Σ.Κ.Τ. έχει **τριπλή αποστολή:**

- διαμόρφωση και εφαρμογή της κοινής νομισματικής (χρηματικής) πολιτικής της Ένωσης.
- εκτέλεση των συναλλαγματικών συναλλαγών της Ένωσης, σύμφωνα με τις Οδηγίες του Συμβουλίου Υπουργών.
- διαχείριση των συναλλαγματικών αποθεματικών των κρατών μελών της ζώνης ευρώ.

Σημειώνεται ότι η συναλλαγματική πολιτική (ισοτιμία του ευρώ προς τα νομίσματα τρίτων χωρών) θα αποτελεί αποκλειστική αρμοδιότητα του Συμβουλίου Υπουργών. Οι αναγκαίες παρεμβάσεις στις αγορές συναλλάγματος θα πραγματοποιούνται από την Ε.Κ.Τ.

Όταν αποφασίζει για τη διαμόρφωση της νομισματικής πολιτικής της Ένωσης, το Ευρωπαϊκό Κεντρικό Σύστημα Τραπεζών θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη του τους εξής δεσμευτικούς στόχους:

- κύριος στόχος της νομισματικής πολιτικής είναι η εξασφάλιση της σταθερότητας των τιμών (**νομισματική σταθερότητα**).
- στα πλαίσια της επίτευξης αυτού του στόχου, το Ε.Σ.Κ.Τ. στηρίζει τη γενική οικονομική πολιτική της Ένωσης.
- η δράση της αναπτύσσεται μέσα στο πλαίσιο της ανοικτής οικονομίας της αγοράς και του ελεύθερου ανταγωνισμού.

Τα όργανα της νομισματικής πολιτικής της Ένωσης είναι:

- **η Εκτελεστική Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας**, η οποία θα αποτελείται από 6 μέλη με επικεφαλής τον Πρόεδρο της Ε.Κ.Τ. Τα 6 αυτά μέλη θα διορίζονται από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο μετά από διαβουλεύσεις με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η θητεία τους θα διαρκεί 6 έτη και κύρια αποστολή τους θα είναι η διεύθυνση των δραστηριοτήτων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.
- **το Συμβούλιο** του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών, το οποίο θα απαρτίζεται από την Εκτελεστική Επιτροπή και τους Διοικητές των Κεντρικών Τραπεζών των κρατών μελών που θα συμμετέχουν στη ζώνη ευρώ. Το Συμβούλιο του Ε.Σ.Κ.Τ. θα λαμβάνει τις αποφάσεις για τη νομισματική (χρηματική) πολιτική της Ένωσης.

1.11 Συνθήκη της Νίκαιας – Συνθήκη Διεύρυνσης

1.11 Συνθήκη της Νίκαιας – Συνθήκη Διεύρυνσης

Η συνθήκη της Νίκαιας υπεγράφη τον Δεκέμβριο του 2000. Πλέον όμως δεν έχει επικυρωθεί από τα κράτη – μέλη.

Κύριος στόχος της η θεσμική αναμόρφωση εναρμονισμένη με την πορσεχή διεύρυνση μιας Ευρώπης των 28 κρατών.

Οι προβλέψεις αφορούν την έκθεση των θεσμικών οργάνων της διαδικασίας λήψης αποφάσεων, τον καθορισμό της στάθμισης των ψήφων στα θεσμικά όργανα ιδίως το Συμβούλιο των Υπουργών.

Κράτη μέλη και υποψήφιες Χώρες

Κράτη μέλη	Έδρες στο Ευρ. Κοινοβούλιο	Υποψήφιες Χώρες	Έδρες στο Ευρ. Κοινοβούλιο
Βέλγιο	22	Βουλγαρία	17
Δανία	13	Εσθονία	6
Γερμανία	99	Κύπρος	6
Ελλάδα	22	Λεττονία	8
Ισπανία	50	Λιθουανία	12
Γαλλία	72	Μάλτα	5
Ιρλανδία	12	Ουγγαρία	20
Ιταλία	72	Πολωνία	50
Λουξεμβούργο	6	Ρουμανία	33
Κάτω Χώρες	25	Σλοβακία	13
Αυστρία	17	Σλοβενία	7
Πορτογαλία	22	Τσεχική Δημοκρατία	20
Φινλανδία	13		
Σουηδία	18		
Ηνωμένο Βασίλειο	72		

Πίνακας στάθμισης των ψήφων για τα κράτη μέλη και τις υποψήφιες χώρες

Κράτη μέλη	Έδρες στο Ευρ. Κοινοβούλιο	Υποψήφιες Χώρες	Έδρες στο Ευρ. Κοινοβούλιο
Βέλγιο	12	Βουλγαρία	10
Δανία	7	Εσθονία	4
Γερμανία	29	Κύπρος	4
Ελλάδα	12	Λεττονία	4
Ισπανία	27	Λιθουανία	7
Γαλλία	29	Μάλτα	3
Ιρλανδία	7	Ουγγαρία	12
Ιταλία	29	Πολωνία	27
Λουξεμβούργο	4	Ρουμανία	14
Κάτω Χώρες	13	Σλοβακία	7
Αυστρία	10	Σλοβενία	4
Πορτογαλία	12	Τσεχική Δημοκρατία	12
Φινλανδία	7		
Σουηδία	10		
Ηνωμένο Βασίλειο	29		

Οι οργανισμοί που συνθέτουν την Ευρωπαϊκή Ένωση στηρίζονται σε διεθνείς συνθήκες ανοικτού τύπου στις οποίες δια προσχωρήσεως μπορεί να ενταχθεί οποιαδήποτε νέα χώρα.

Η διαδικασία της σύνδεσης της υποψήφιας για ένταξη χώρας εφαρμόσθηκε αρχές δεκαετίας 1960 για την Ελλάδα και Τουρκία και εφεξής εγκαταλήφθηκε.

Σήμερα υπάρχουν σχετικές συνομιλίες μεταξύ επιτροπής και υποψήφιας χώρας για την προσαρμογή της νομοθεσίας και της οικονομίας στα δεδομένα της Ε.Ε. και όταν κριθεί ότι υφίστανται οι προϋποθέσεις πολιτικές και οικονομικές ακολουθεί η διαδικασία της ένταξης με την υπογραφή των σχετικών τροποποιητικών συνθηκών και την εν συνεχεία επικύρωσή της από τα αντίστοιχα εθνικά κοινοβούλια νέου κράτους μέλους και κρατών μελών.

Στα πολιτικά κριτήρια εντάσσεται η διακήρυξη της Κοπεγχάγης του 1974 (δήλωση για την ευρωπαϊκή ταυτότητα) που συνοπτικά σημαίνει: διαδήλωση πίστης των κρατών μελών στην κοινοβουλευτική δημοκρατία, στις ατομικές και πολιτικές ελευθερίες καθώς και η νεώτερη ομοία του 1993.

Με τη συνθήκη του Μάαστριχτ (1992) απεφασίσθη στο εκεί Ευρωπαϊκό Συμβούλιο η ένταξη στην Ε.Ε. των χωρών Σουηδίας, Φινλανδίας και Αυστρίας.

Η Νορβηγία μετά από σχετικό αρνητικό δημοψήφισμα του πληθυσμού της δεν έγινε τελικά μέλος της Ε.Ε.

Η πτώση της πάλαι ποτέ πανίσχυρης Σοβιετικής Ένωσης (Ε.Σ.Σ.Δ.) και η διάλυση του Συνασπισμού των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης τις οποίες ήλεγχε, είχε σαν αποτέλεσμα την εκ βάθρων ανατροπή των δεδομένων.

Οι πρώην χώρες της επιρροής της Ε.Σ.Σ.Δ. επιζητούσαν επίμονα ίσως σαν λύση στο χαμηλό οικονομικό βιοτικό επίπεδο την ένταξη σε οργανισμούς της Δύσης, Ευρωπαϊκή Ένωση και NATO, έγιναν αμέσως δεκτές αυτών των επίμονων αιτήσεων.

Κύπρος και Μάλτα ήδη είχαν προηγηθεί στην υποβολή σχετικών αιτήσεων, επειδή ήδη είχαν λάβει τις σχετικές θετικού περιεχομένου διαβεβαιώσεις της Ε.Ε.

Σήμερα 13 χώρες επιζητούν την άμεση ένταξή τους στην Ε.Ε. ενώ ένας άλλος μικρός αριθμός κρατών, π.χ. Αλβανία, προσδοκά την ένταξη στην Ε.Ε. στο απώτερο μέλλον.

Οι 13 αυτές υποψήφιες χώρες είναι:

1. Κύπρος, με πληθυσμό 700.000 κατοίκους και 9.000 Km² έκταση, πολιτικό σύστημα Προεδρική Δημοκρατία.
2. Εσθονία, με πληθυσμό 1.400.000 κατοίκους και 45.000 Km² έκταση.
3. Λετονία, με πληθυσμό 2.400.000 κατοίκους και 65.000 Km² έκταση.
4. Λιθουανία, με πληθυσμό 3.700.000 κατοίκους και 65.000 Km² έκταση.
5. Μάλτα, με πληθυσμό 400.000 κατοίκους και 300 Km² έκταση.
6. Ουγγαρία, με πληθυσμό 10.100.000 κατοίκους και 93.000 Km² έκταση.
7. Πολωνία, με πληθυσμό 38.700.000 κατοίκους και 313.000 Km² έκταση.

8. Τσεχική Δημοκρατία, με πληθυσμό 10.300.000 κατοίκους και 79.000 Km² έκταση.
9. Σλοβενία, με πληθυσμό 2.000.000 κατοίκους και 20.000 Km² έκταση.
10. Σλοβακία, με πληθυσμό 5.400.000 κατοίκους και 26.000 Km² έκταση.
11. Τουρκία, με πληθυσμό 63.700.000 κατοίκους και 775.000 Km² έκταση.
12. Ρουμανία, με πληθυσμό 22.500.000 κατοίκους και 238.000 Km² έκταση.
13. Βουλγαρία, με πληθυσμό 8.200.000 κατοίκους και 111.000 Km² έκταση.

Η πρόβλεψη είναι άμεση ένταξη τον Δεκέμβριο του 2002 της Κύπρου και σταδιακή ένταξη έως το 2004 των υπολοίπων χωρών.

Πρόβλημα υπάρχει με την Τουρκία που δεν πληρεί των οικονομικών δεδομένων και τα πολιτικά κριτήρια.

Η διεύρυνση θα δημιουργήσει φυσικά προβλήματα στην σύνθεση των κοινοτικών οργάνων που για να μην είναι πολυάνθρωπα και δυσκίνητα απεφασίσθη στη σύνοδο της Νίκαιας, Δεκέμβριο 2000 η μείωση του αριθμού συμμετοχών των κρατών – μελών.

Οι διαπραγματεύσεις διεξάγονται χωριστά για κάθε υποψήφια χώρα.

Κάθε υποψήφια χώρα κρίνεται με βάση τα επιτεύγματά της και όχι σύμφωνα με κάποιο προκαθορισμένο χρονοδιάγραμμα.

Οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις από τον Μάρτιο του 1998 έχουν προχωρήσει αρκετά για τις χώρες Κύπρο, Τσεχική Δημοκρατία, Εσθονία, Ουγγαρία, Πολωνία και Σλοβενία.

Για τις υπόλοιπες 6 χώρες Βουλγαρία, Λετονία, Λιθουανία, Μάλτα, Ρουμανία και Σλοβακική Δημοκρατία οι διαπραγματεύσεις για ένταξη άρχισαν Φεβρουάριο 2000.

Αφού τελείωσαν οι διαπραγματεύσεις ακολουθεί η σύνταξη σύμβασης προσχώρησης που υποβάλλεται για έγκριση στο Συμβούλιο των υπουργών της στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για σύμφωνη γνώμη.

Ακολουθεί η διαδικασία επικύρωσης από τα Εθνικά Κοινοβούλια.

Σημειώνουμε εδώ ότι η Τουρκία έχει υποβάλλει αίτηση προσχώρησης από το 1987.

Η Κύπρος και η Μάλτα υπέβαλαν αίτηση το 1993.

Οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις για Κύπρο, Τσεχική Δημοκρατία, Εσθονία, Ουγγαρία, Πολωνία και Σλοβενία άρχισαν το Μάρτιο του 1998.

Τον Φεβρουάριο του 2000 άρχισαν οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις με τη Βουλγαρία, τη Λετονία, Λιθουανία, τη Μάλτα, τη Ρουμανία και τη Σλοβακική Δημοκρατία.

ΤΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΚΕΚΤΗΜΕΝΟ

Ο όρος αυτός που σημαίνει κατά κυριολεξία «ότι έχει αποκτηθεί (ως δικαίωμα)» χρησιμοποιείται τόσο για τα ήδη Κράτη μέλη όσο και για τα υπό ένταξη κράτη.

Σημαίνει ότι κάθε κράτος μέλος ή υπό ένταξη οφείλει να σέβεται τις αξίες της Ε.Ε., να τηρεί τους νομικούς της κανόνες πράττοντάς τους.

Όπως προαναφέρθηκε οι υπό ένταξη χώρες οφείλουν να προσαρμόζουν την εθνική τους Νομοθεσία και πρακτική προς τις αντίστοιχες της Ε.Ε.

Με βάση τη διάρθρωση και των αντιστοιχών κεφαλαίων των Συνθηκών της Ε.Ε. έχουν διαμορφωθεί 31 στόχοι – κεφάλαια οι οποίοι καλούνται από κάθε υποψήφιο προς ένταξη μέλος να υλοποιήσει. Για τα ήδη κράτη μέλη δεν

τίθεται θέμα καθόσον αυτοί οι στόχοι αποτελούν ήδη νομική πραγματικότητα και εφαρμόζονται από όλους.

Οι 31 αυτοί στόχοι καλύπτουν τις ακόλουθες ενότητες:

Για τους σκοπούς των διαπραγματεύσεων για την ένταξη, το σύνολο των κανόνων της Ε.Ε. υποδιαιρείται σε 31 κεφάλαια.

1. Ελεύθερη κυκλοφορία αγαθών
2. Ελεύθερη κυκλοφορία προσώπων
3. Ελευθερία παροχής υπηρεσιών
4. Ελεύθερη κυκλοφορία κεφαλαίων
5. Εταιρικό δίκαιο
6. Πολιτική ανταγωνισμού
7. Γεωργία
8. Αλιεία
9. Πολιτική για τις μεταφορές
10. Φορολογία
11. Οικονομική και νομισματική ένωση
12. Στατιστική
13. Κοινωνική πολιτική και απασχόληση
14. Ενέργεια
15. Βιομηχανική πολιτική
16. Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις
17. Επιστήμη και έρευνα
18. Εκπαίδευση και κατάρτιση
19. Τηλεπικοινωνίες και τεχνολογίες πληροφοριών
20. Πολιτισμός και πολιτική για τα οπτικοακουστικά μέσα
21. Περιφερειακή πολιτική και συντονισμός θεσμικών οργάνων
22. Περιβάλλον
23. Καταναλωτές και προστασίας της υγείας
24. Συνεργασία στους τομείς της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων
25. Τελωνειακή ένωση
26. Εξωτερικές σχέσεις
27. Κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας
28. Χρηματοοικονομικός έλεγχος
29. Χρηματοπιστωτικές και δημοσιονομικές διατάξεις
30. Θεσμοί
31. Άλλα

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη σύνοδο της Κοπεγχάγης το 1993 δήλωσε ότι «η προσχώρηση θα πραγματοποιηθεί από τη στιγμή που μια συνδεδεμένη χώρα θα είναι ικανή να αναλάβει τις υποχρεώσεις του μέλους δηλαδή εφόσον ικανοποιεί τις απαιτούμενες οικονομικές και πολιτικές προϋποθέσεις.

Ταυτόχρονα επανέλαβε τη διακήρυξη του 1974 για την ευρωπαϊκή ταυτότητα και κατά τρόπο απόλυτα σαφή διακήρυξε ως απαραίτητα κριτήρια ένταξης νέων μελών:

Την σταθερότητα θεσμών που εγγυάται τη Δημοκρατία, το κράτος δικαίου, τα ανθρώπινα δικαιώματα και το σεβασμό και την προστασία των

μειονοτήτων, την ύπαρξη λειτουργικής οικονομίας της αγοράς και ικανότητα αντιμετώπισης των πιέσεων του ανταγωνισμού και των δυνάμεων της αγοράς μέσα στην Ένωση, την ικανότητα ανάληψης των υποχρεώσεων που απορρέουν από την ιδιότητα του μέλους, συμπεριλαμβανομένης της πρόσκλησης στους στόχους της πολιτικής οικονομίας και νομισματικής ένωσης.

Επίσης στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ελσίνκι το 1999 τονίσθηκε ότι οι υποψήφιες χώρες «πρέπει να συμμερίζονται τις αξίες και τους στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπως ορίζονται στις Συνθήκες».

ΟΙ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ

Το τελικό στάδιο της ένταξης μιας νέας χώρας προηγείται το στάδιο των διαπραγματεύσεων.

Οι διαπραγματεύσεις βασίζονται στην αρχή σύμφωνα με την οποία κάθε υποψήφια χώρα οφείλει με την ένταξή της να υιοθετήσει το σύνολο της υφισταμένης νομοθεσίας που αποτελεί το κοινοτικό κεκτημένο. Το κεκτημένο δεν είναι διαπραγματεύσιμο.

Όμως είναι γεγονός ότι και η άμεση εφαρμογή του κοινοτικού κεκτημένου δεν είναι πρακτικά δυνατή.

Έτσι οι διαπραγματεύσεις περιορίζονται στον καθορισμό του χρόνου, δηλαδή στον καθορισμό μεταβατικής περιόδου μετά το τέλος της οποίας θα ισχύσει για ορισμένα κεφάλαια πλήρως το κοινοτικό κεκτημένο.

Για την οικονομική υποστήριξη των προς ένταξη χωρών προβλέπονται προενταξιακή βοήθεια μέσα από τα προγράμματα PHARE ISPPA που αφορά το περιβάλλον μεταφοράς, SAPARD που αφορά ενίσχυση για ανάπτυξη της γεωργίας και της υπαίθρου.

Κατά την προενταξιακή περίοδο που ακολουθεί τις συμφωνίες σύνδεσης δημιουργούνται εταιρείες σχετικά για τον εντοπισμό προτεραιοτήτων της προετοιμασίας, υπάρχουν περιοδικές εκθέσεις για την πρόοδο κάθε χώρας και συμμετοχή σε ειδική ευρωπαϊκή διάσκεψη.

Η συμμετοχή όλων των κρατών μελών και υποψηφίων. Οι υπό ένταξη υποψήφιες χώρες συμμετέχουν ήδη σε προγράμματα της Ε.Ε. που αφορούν εκπαίδευση, κατάρτιση έρευνας, ενέργειας, περιβάλλοντος, δημόσιας υγείας.

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΡΥΝΣΗΣ

Η διεύρυνση της Ε.Ε. είναι φυσικό να συνοδεύεται από φόβο και περίσκεψη των κρατών μελών για τα προβλήματα που πιθανόν να υπάρξουν.

Η μαζική μετανάστευση κατοίκων από τις υπό ένταξη χώρες στις πιο οικονομικά ανεπτυγμένες χώρες της Ε.Ε. είναι ένας τέτοιος φόβος.

Το οργανωμένο έγκλημα και η αύξησή του όσον αφορά κυρίως τη διακίνηση ναρκωτικών, λαθρεμπόριο όπλων, κλοπές αυτοκινήτων, τρομοκρατία είναι ένας άλλος φόβος.

Αύξηση της ανεργίας στα κράτη μέλη λόγω μετακίνησης μεγάλων βιομηχανικών μονάδων σε φθηνότερες περιοχές της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης είναι ένας άλλος κίνδυνος.

Αυξημένη ζήτηση υγειονομικών και κοινωνικών υπηρεσιών, φόβοι για ρατσιστική ένταση, αύξηση των δαπανών της Ε.Ε. προς τις νέες χώρες είναι κάποιοι φόβοι και κάποια ζητήματα που απασχολούν Ε.Ε., κράτη, φορείς.

Υπάρχει αισιοδοξία ότι όλα μπορούν να προβλεφθούν, να ρυθμισθούν και να αποφευχθούν.

Η εμπειρία από την μέχρι σήμερα διεύρυνση της Ε.Ε. και την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών αποτελεί μια εγγύηση.

Από την άλλη πλευρά δεν παύουν να είναι προβλήματα που απαιτούν προσοχή και επιδέξιους χειρισμούς.

2. Ιστορία Σύνδεσης

2. Ιστορία Σύνδεσης

8 Ιουνίου 1959

Η Ελλάδα ζητά επίσημα τη σύνδεσή της με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

24 Ιουλίου 1959

Το ελληνικό αίτημα γίνεται κατ' αρχήν δεκτό.

10 Σεπτεμβρίου 1959

Αρχίζουν στις Βρυξέλλες οι διαπραγματεύσεις για τη σύνδεση Ελλάδας – Ε.Ο.Κ. Το 1960, τρία μόλις χρόνια μετά την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η Ελλάδα ήταν η πρώτη χώρα της Ευρώπης που ζήτησε να συνδεθεί μαζί της. Την εποχή εκείνη στη Δυτική Ευρώπη υπήρχαν: η Ε.Ο.Κ. (που την αποτελούσαν η Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία, Ολλανδία, Βέλγιο και Λουξεμβούργο) και η Ε.Ζ.Ε.Σ. (Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών, που την αποτελούσαν η Μ. Βρετανία, Δανία, Νορβηγία, Σουηδία, Ισλανδία, Ιρλανδία, Πορτογαλία, Ελβετία και Αυστρία). Η Ε.Ζ.Ε.Σ. ήταν μια ένωση που δημιουργήθηκε σαν μέσο άμυνας έναντι της Ε.Ο.Κ. και προκειμένου να ενισχυθεί η διαπραγματευτική θέση των μελών της για τη μελλοντική προσχώρηση στην Ε.Ο.Κ.

30 Μαρτίου 1961

Μετά από επίπονες διαπραγματεύσεις, μονογράφεται στις Βρυξέλλες η Συμφωνία Συνδέσεως.

9 Ιουλίου 1961

Υπογράφεται στην Αθήνα η Συμφωνία Συνδέσεως. Η Συμφωνία Συνδέσεως της Ελλάδος με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, αποτελεί ιστορικής σημασίας κείμενο όχι μόνο για τη χώρα μας αλλά και για την Ε.Ο.Κ. Η σημασία προέρχεται από το γεγονός ότι η Κοινή Αγορά προέβη σε προνομιακές παραχωρήσεις προς την Ελλάδα, τις οποίες δεν επανέλαβε σε καμιά άλλη συμφωνία συνδέσεως με τρίτη χώρα. Η προνομιακή αυτή μεταχείριση αντανakλά την τόλμη της χώρας μας να είναι η πρώτη χώρα της Δυτικής Ευρώπης που ζήτησε να συνδέσει στενότερα το μέλλον της με εκείνο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Η συμφωνία απέβλεπε στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου του ελληνικού λαού για να διευκολυνθεί αργότερα η ένταξη της χώρας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Για το σκοπό αυτό η Κοινή Αγορά ανέλαβε να βοηθήσει την ελληνική οικονομία για την ταχύτερη οικονομική της ανάπτυξη με τη διασφάλιση της ειρήνης και της ελευθερίας και με σκοπό τη μείωση της διαφοράς ανάμεσα στην κοινότητα και στην Ελλάδα.

Η βοήθεια της Ευρωπαϊκής Κοινότητας προς την Ελλάδα δίνεται άμεσα, με τη μορφή της πιστωτικής βοήθειας, και έμμεσα με την παροχή διευκολύνσεων, σε μερικούς τομείς βασικούς για την ελληνική οικονομία. Η πιστωτική βοήθεια

περιλαμβάνεται σε ειδικό χρηματοδοτικό πρωτόκολλο, το οποίο ανανεώνεται κάθε πέντε χρόνια και αφορά το ύψος των πιστώσεων που δίνει με ειδικούς ευνοϊκούς όρους η Κοινή Αγορά προς την Ελλάδα. Οι πιστώσεις του χρηματοδοτικού πρωτοκόλλου παρέχονται μέσω της Ευρωπαϊκής Τραπέζης Επενδύσεων με ειδικό χαμηλό επιτόκιο, το οποίο επιχορηγείται από την Κοινότητα.

1 Νοεμβρίου 1962

Τίθεται σε εφαρμογή η Συμφωνία Συνδέσεως αφού κυρώθηκε από την Ελληνική Βουλή με το Ν.4226/1962. Όταν τέθηκε σε εφαρμογή η Συμφωνία Συνδέσεως, η Ελλάδα είχε στον οικονομικό τομέα τα ίδια, περίπου, δικαιώματα με τα κράτη - μέλη αλλά λιγότερες υποχρεώσεις. Ειδικότερα η Συμφωνία προέβλεπε ευνοϊκή μεταχείριση της Ελλάδος σε ορισμένους τομείς και κυρίως μεγαλύτερη μεταβατική περίοδο για το δασμολογικό αφοπλισμό της. Η διαφορά ήταν ότι η Ελλάδα δε συμμετείχε στους θεσμούς και στη διαδικασία λήψεως των αποφάσεων. Έτσι η σύνδεση έμοιαζε με ένταξη υπό προθεσμία.

Απρίλιος 1967

Η Ε.Ο.Κ. αποφασίζει τη μερική αναστολή της εφαρμογής της Συμφωνίας Συνδέσεως, μετά το πραξικόπημα της 21^{ης} Απριλίου 1967. Η επιβολή της δικτατορίας προκάλεσε τη διακοπή στις διαπραγματεύσεις για «κοινή δράση» που είχαν σκοπό την προετοιμασία της ένταξης. Κατά το πνεύμα και την ουσία της Συνθήκης της Ρώμης είναι αδιανόητο μια μη - δημοκρατική χώρα να ενταχθεί στην Κοινότητα. Έτσι η Συμφωνία των Αθηνών δε μπόρεσε να παρακολουθήσει τις εξελίξεις στην εφαρμογή της Συνθήκης της Ρώμης και κυρίως στις διαδικασίες για την ολοκλήρωση της ενσωμάτωσης.

17 Σεπτεμβρίου 1974

Με απόφαση του Συμβουλίου Υπουργών της Ε.Ο.Κ. «επανενεργοποιείται» η Συμφωνία Συνδέσεως.

26 Νοεμβρίου 1974

Η ελληνική κυβέρνηση με υπόπνημά της προς την Ε.Ο.Κ. κάνει γνωστή την πρόθεσή της να εντάξει σύντομα την Ελλάδα στην Κοινότητα. Η Ελλάδα, με την αίτησή της για ένταξη στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, προσπαθεί να κερδίσει το χαμένο χρόνο της επταετίας και να επαναφέρει, ολοκληρώνοντας το, το αρχικό πνεύμα της Συμφωνίας Συνδέσεως.

Η ένταξη επισπεύδεται

Μετά την αποκατάσταση της Δημοκρατίας και την επαναλειτουργία της Συμφωνίας των Αθηνών, ετέθη το πρόβλημα αν θα συνεχιζόταν το καθεστώς της συνδέσεως ή θα προχωρούσε αμέσως η Ελλάδα στην ένταξη. Η Κυβέρνηση προτίμησε τη δεύτερη λύση βασιζόμενη στους ακόλουθους λόγους:

Πρώτο, η μεγάλη μεταβατική περίοδος που παραχωρήθηκε στην Ελλάδα για την προστασία της βιομηχανίας της και που αποτελούσε βασικό πλεονέκτημα της συδέσεως - πλησιάζει στο τέλος της. Το 1984 τα κοινοτικά προϊόντα θα εισάγονταν αδασμολόγητα στη χώρα μας. Αν ληφθεί υπόψη ότι η Κοινότητα δέχεται πλέον και για τα νέα μέλη μεταβατική περίοδο, η ένταξη ελάχιστα θα επιταχύνει το ρυθμό του δασμολογικού αφοπλισμού που προβλέπει η σύνδεση.

Δεύτερο, από την εποχή των διαπραγματεύσεων της Συμφωνίας των Αθηνών ως σήμερα, η Κοινή Αγορά, παρ' όλες τις δυσχέρειες και τις παλινδρομήσεις που αντιμετώπισε, αναπτύχθηκε σημαντικά. Η νέα κατάσταση που διαμορφώθηκε σε μερικούς τομείς παρουσιάζει για μας ιδιαίτερο ενδιαφέρον:

1. Οι συμφωνίες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με τρίτες χώρες πολλαπλασιάστηκαν και αυξήθηκαν σημαντικά και οι παραχωρήσεις προς αυτές. Έτσι, οι παραχωρήσεις και τα προνόμια που είχαμε ως πρώτη συνδεδεμένη χώρα έτειναν να χάσουν σε μεγάλο βαθμό τη σημασία τους. Η Κοινότητα ιδιαίτερα στα πλαίσια της υπό διαμόρφωση μεσογειακής της πολιτικής έτεινε να ευθυγραμμίσει τα καθεστώτα της Ελλάδος και των άλλων τρίτων χωρών.

2. Η κοινή αγορά δημιούργησε, ίσως όχι ακόμα στην έκταση και στο βάθος που θα ήταν επιθυμητό, όργανα και μηχανισμούς για δικαιότερη κατανομή του εισοδήματος και για ενίσχυση των καθυστερημένων περιοχών της. Η πολιτική αυτή υλοποιείται με τη μεταφορά πόρων από τις πλουσιότερες προς τις φτωχότερες χώρες της Κοινότητας.

3. Όταν υπογράφηκε η Συμφωνία των Αθηνών δεν υπήρχε κοινή αγροτική πολιτική και κανένας δε γνώριζε πως θα διαμορφωθεί. Σήμερα αποτελεί ένα από τα βασικά θεμέλια της ευρωπαϊκής ενσωμάτωσης και η πλήρης συμμετοχή μας σ' αυτή θα αποβεί προς όφελος της παραγωγής και του εισοδήματος των αγροτών μας.

Για όλους τους παραπάνω λόγους - και αντίθετα με ότι συνέβαινε το 1960 - η σύνδεση και αν ακόμα αναπτυχθεί με τον επιθυμητό ρυθμό, θα ισοδυναμεί στην πραγματικότητα με ένταξη χωρίς τα πλεονεκτήματα της τελευταίας. Αυτό, οπωσδήποτε, αποτελεί συνολική εκτίμηση. Μπορεί π.χ. ένας κλάδος της γεωργίας να αντιμετωπίσει δυσκολίες με την ένταξη. ΑΛΛ' αυτό δε σημαίνει ότι πρέπει να στερηθούν τα πλεονεκτήματα όλοι οι άλλοι κλάδοι της γεωργίας. Η μεταβατική περίοδος θα αποβλέπει ακριβώς στην εξομάλυνση των προβλημάτων αυτών και στην πιο ανώδυνη προσαρμογή της ελληνικής οικονομίας στην κοινοτική. Πολλές φορές συμβαίνει η ανάληψη υποχρεώσεων και η ευθύνη να αποτελεί ισχυρότερο κίνητρο προόδου από το εφησυχασμό.

3. Ένταξη της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση (1974-1981) – Πρώτες Ευρωεκλογές.

3.1 Η υποβολή της ένταξης της Ελλάδας στην Ε.Ε.

3 Ένταξη της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση (1974-1981) – Πρώτες Ευρωεκλογές.

3.1 Η υποβολή της ένταξης της Ελλάδας στην Ε.Ε.

Η ένταξη της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, έχει πολλές οικονομικές επιπτώσεις και έθετε μια σειρά προβλημάτων, τα οποία έπρεπε να αντιμετωπιστούν κατά προτεραιότητα. Οπωσδήποτε, ήταν κατ' εξοχήν πολιτικές οι εκτιμήσεις που προβλήθηκαν για να δικαιώσουν την ένταξη, τόσο στις πρωτεύουσες της Κοινότητας, όσο και στην Αθήνα μετά την αποκατάσταση της Δημοκρατίας. «Η Ευρώπη», δήλωσαν οι ηγέτες της νέας ελληνικής δημοκρατίας, «έχει δεσμευτεί σε μια διαδικασία ενοποίησης. Η Αθήνα επιθυμεί να συμμετάσχει και να συμβάλλει σ' αυτό που, ασφαλώς, θα αποτελέσει το μεγαλύτερο γεγονός του αιώνα».

Κατά την υπογραφή της Συνθήκης Ένταξης, ο Πρόεδρος Κων. Καραμανλής, τότε πρωθυπουργός, επανέλαβε ότι «η Ελλάδα δεν μπορεί να παραμείνει έξω απ' αυτή την ιστορική, συλλογική προσπάθεια που αφορά το μέλλον της Ευρώπης. Το πεπρωμένο της συνδέεται τελικά με εκείνο των άλλων δημοκρατιών της ηπείρου».

Αυτή η δήλωση θα επαναληφθεί κατά καιρούς με παρόμοια διατύπωση στις ανακοινώσεις πολλών ηγετών των «Έννέα», που είδαν σ' αυτό το άνοιγμα προς την Ελλάδα, ένα τρόπο για να επιβεβαιώσουν τη σταθερότητα της αναγεννημένης δημοκρατίας.

Αλλά και για τον κ. Νατάλι, τον αντιπρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και υπεύθυνο για τα θέματα διεύρυνσης, η περίπτωση της Ελλάδας αποτελεί την «απόδειξη ότι η Κοινότητα δεν είναι μια λέσχη, για τους πλούσιους, κλειστή στους απ' έξω. Είναι, αντίθετα, με επίγνωση ανοιχτή προς όλες τις δημοκρατικές χώρες της Ευρώπης» και αποτελεί «ένα βασικό βήμα προς τη δημιουργία μιας Ευρώπης εναρμονισμένης και δίκαιης, πράγμα που αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την εξασφάλιση της σταθερότητας, της δημοκρατίας και της ειρήνης».

Πρώτη επιδίωξη ήταν η ευνοϊκή απάντηση από μέρους των Κοινοτικών Οργάνων στην αίτηση ένταξης στην Ε.Ο.Κ. που είχε υποβάλει η Ελλάδα στις **12 Ιουνίου 1975**. Η επιστολή με την οποία ο Πρωθυπουργός της χώρας Κωνσταντίνος Καραμανλής ζητά την ένταξη της Ελλάδος στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα είναι η εξής:

Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ

Αθήνα 12 Ιουνίου 1975

Κύριε Πρόεδρε,

Εξ ονόματος της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας έχω την τιμή να πληροφορήσω την εξοχότητά σας με την παρούσα ότι, η Ελλάδα ζητεί όπως γίνει μέλος της Ε.Ο.Κ. σύμφωνα με το άρθρο 237 της ιδρυτικής συνθήκης της Ε.Ο.Κ.

Παρακαλώ δεχθήτε, κ. Πρόεδρε τη διαβεβαίωση της πολύ μεγάλης εκτιμήσεώς μου.

Κωνσταντίνος Καραμανλής

Προς την Αυτού Εξοχότητα
Κον ΤΖ. ΦΙΤΖΕΡΑΛΝΤ
Πρόεδρο
του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

Στις **28 Ιανουαρίου 1976**, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έκανε γνωστή την άποψή της, η οποία, χωρίς να μειώνει τη σημασία των προβλημάτων, συνιστούσε μια «σαφώς καταφατική» απάντηση από τους «Εννέα». Σε λιγότερο από δύο εβδομάδες, στις **9 Φεβρουαρίου 1976**, το Συμβούλιο των Υπουργών της Κοινότητας υποστήριξε, επίσης, την Ελληνική αίτηση.

Οι διαπραγματεύσεις μπορούσαν πλέον να αρχίσουν. Εγκαινιάστηκαν τυπικά στις **27 Ιουλίου 1976** στις Βρυξέλλες, ουσιαστικά όμως δεν άρχισαν πριν από τις **19 Οκτωβρίου** του ίδιου έτους. Τότε καθιερώθηκε μια διπλή διαπραγματευτική δομή. Κάθε τρεις μήνες περίπου, κατά το τέλος των διαπραγματεύσεων σε συντομότερα χρονικά διαστήματα, Έλληνες και Κοινοτικοί υπουργοί έδιναν την απαιτούμενη πολιτική ώθηση και προωθούσαν – καμιά φορά και «ξεσκάλωναν» – τις τεχνικές, περισσότερο, συζητήσεις που γίνονταν σε βάση πιο συστηματική και σε επίπεδο πρεσβευτών.

Ο κύριος αντικειμενικός σκοπός, για περισσότερο από ένα χρόνο, ήταν να προσδιοριστούν τα προβλήματα και να γίνει ανταλλαγή απόψεων, σχετικά με τη θέση όλων των εταίρων. Πάνω σ' αυτή τη βάση, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μπόρεσε να παρουσιάσει, τον **Ιανουάριο του 1978**, τις πρώτες συγκεκριμένες προτάσεις, σχετικά με την ένταξη της Ελλάδας. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των Υπουργών, αντέδρασε θετικά μέσα σε δύο εβδομάδες και

αποφάσισε, να προχωρήσει με γρήγορο ρυθμό, φέρνοντας σε πέρας την ουσιαστική φάση των διαπραγματεύσεων.

Από τον **Απρίλιο του 1978** μέχρι τον **Απρίλιο του 1979**, οργανώθηκαν έξι συνδριάσεις σε υπουργικό επίπεδο. Αυτές βοήθησαν να επιλυθούν προοδευτικά, όλα τα λεπτά θέματα: κίνηση κεφαλαίων, τελωνειακή ένωση, εξωτερικές σχέσεις, ζητήματα θεσμών, προσωρινοί διακανονισμοί, κοινωνικά και αγροτικά θέματα κλπ. Συγκεκριμένα στις **12 Δεκεμβρίου 1978**, ο Πρωθυπουργός της Ελλάδας απευθύνει στους ηγέτες των «Εννέα» κρατών-μελών, επιστολή διαμαρτυρίας για το μερικό αδιέξοδο των διαπραγματεύσεων και στις **21 Δεκεμβρίου 1978**, μετά από μια «μαραθώνια» υπουργική σύνοδο, επιτυγχάνεται συμβιβαστική λύση των σοβαρότερων προβλημάτων-διαφωνιών και οι διαπραγματεύσεις ουσιαστικά ολοκληρώνονται. Σ' όλη τη διάρκεια αυτών των διαπραγματεύσεων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπλήρωσε το βασικό ρόλο της που είναι να επεξεργάζεται προτάσεις και συμβιβαστικές λύσεις με σκοπό την επίτευξη συμφωνίας. Ενεργώντας προς αυτή την κατεύθυνση, η Επιτροπή, βρισκόταν σε συνεχείς διαβουλεύσεις με την Ελλάδα για να αποσαφηνιστούν οι θέσεις και των δύο μερών, να αποφευχθούν οι παρανοήσεις και να εξομαλυνθούν οι δυσκολίες ώστε να σημειωθεί καινούργια πρόοδος.

Ταυτόχρονα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, επεξεργάστηκε μαζί με τις Ελληνικές αρχές, τις τεχνικές αλλαγές που χρειάζεται να γίνουν σε 40.000 περίπου σελίδες της Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας που περιλαμβάνονται στην «Επίσημη Εφημερίδα» των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκτός από την εργασία η οποία απαιτείται για να μεταφραστούν, οι διάφορες ευρωπαϊκές Συνθήκες στα Ελληνικά.

Η Συνθήκη και οι άλλες Πράξεις που σχετίζονται με την Ελληνική ένταξη, υπογράφηκαν τελικά στην Αθήνα στις **28 Μαΐου 1979**. Το επόμενο στάδιο ήταν η έγκρισή τους από το Ευρωπαϊκό Κοινούλιο και η επικύρωσή τους από τις δέκα εθνικές Βουλές.

Μετά την υπογραφή της Συνθήκης προσχώρησης – **28 Μαΐου 1979** – στην Αθήνα, ακολούθησε η κύρωση των σχετικών πράξεων από τα Κοινοβούλια των «Εννέα» και από την Ελληνική Βουλή. Παράλληλα, στο διάστημα μέχρι την **1^η Ιανουαρίου 1981**, προωθήθηκε σειρά από μέτρα προσαρμογής, ώστε να επιτευχθεί η μετάβαση στο καθεστώς της ένταξης, ενώ ένας ειδικός μηχανισμός διαβουλεύσεων επέτρεπε να συνυπολογίζεται η ελληνική άποψη για τις προωθούμενες – μέχρι την πλήρη ένταξη – κοινοτικές νομοθετικές πράξεις.

3.2 Η εφαρμογή της ένταξης της Ελλάδας στην Ε.Ε.

3.2 Η εφαρμογή της ένταξης της Ελλάδας στην Ε.Ε.

Από την **1^η Ιανουαρίου 1981**, η Ελλάδα γίνεται πλήρες μέλος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Με τη Συνθήκη Ένταξης, οι ελληνικές αρχές, δεσμεύτηκαν ότι θα αποδεχθούν το «Κοινοτικό Κεκτημένο», δηλαδή το σύνολο των Κοινοτικών Κανονισμών, όπως έχουν καθοριστεί από τις Ευρωπαϊκές Συνθήκες και από την πρακτική χρόνων λειτουργίας της Κοινότητας. Για να υπάρξει, ωστόσο, διασφάλιση ότι η ένταξη δεν θα αποτελέσει ισχυρό κλονισμό τόσο για την Ελλάδα όσο και για τους άλλους Κοινοτικούς τομείς, κυρίως στη γεωργία, επιτράπηκε να ισχύσουν μεταβατικές διατάξεις και εντελώς προσωρινοί περιορισμοί, στη λειτουργία των Κοινοτικών κανονισμών που παραμένουν αμετάβλητοι. Γενικά, η μεταβατική περίοδος θα διαρκέσει πέντε χρόνια. Κατά τη διάρκεια αυτής της πενταετίας, θα έχει ολοκληρωθεί το κυριότερο μέρος της εναρμόνισης, εκτός από έναν περιορισμένο αριθμό περιπτώσεων, όπου δόθηκε περισσότερος χρόνος. Πρέπει, λόγω χάρη, να περάσει περίοδος επτά ετών πριν να επιτραπεί η αφορολόγητη, ελεύθερη διακίνηση για μερικά αγροτικά προϊόντα ανάμεσα στην Ελλάδα και τους «Εννέα». Επίσης θα πρέπει να λήξει η επταετία πριν ισχύσει η εντελώς ελεύθερη διακίνηση των εργαζομένων στην Κοινότητα των «Δέκα».

Αμέσως μετά την ενεργοποίηση της ελληνικής προσχώρησης, έγιναν οι αναγκαίες προσαρμογές στους θεσμικούς μηχανισμούς της Κοινότητας. Έλληνες εκπρόσωποι είχαν αρχίσει, ήδη από νωρίτερα, να μετέχουν στις εργασίες του Συμβουλίου, αλλά και στους μηχανισμούς της Πολιτικής συνεργασίας. Στην Επιτροπή διορίστηκε πρόσθετο μέλος, ο Έλληνας Γ.Κοντογεώργης (με αρμοδιότητες σε θέματα μεταφορών, αλιείας και τουρισμού), στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μετείχαν 24 Έλληνες βουλευτές που ορίστηκαν από τα μέλη της Ελληνικής Βουλής (η συμμετοχή άμεσα εκλεγμένων Ελλήνων εκπροσώπων πραγματοποιήθηκε με τις Βουλευτικές εκλογές της **18^{ης} Οκτωβρίου 1981**), ενώ συμπληρώθηκαν με Έλληνες και τα υπόλοιπα, κύρια και επικουρικά, όργανα των Κοινοτήτων (Δικαστήριο, Ελεγκτικό Συνέδριο, Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, Συμβουλευτική Επιτροπή Ε.Κ.Α.Χ.). Παράλληλα, εξασφαλίστηκε η συμμετοχή Ελλήνων εκπροσώπων σε σειρά ειδικών και τεχνικών επιτροπών του κοινοτικού μηχανισμού.

Στο μεταξύ, μετά την ανάληψη των ευθυνών της εξουσίας στην Ελλάδα από τη νέα Κυβέρνηση του Π.Α.Σ.Ο.Κ. με τις εκλογές **18^{ης} Οκτωβρίου 1981**, παρατηρήθηκε ενεργός συμμετοχή της χώρας στους κοινοτικούς μηχανισμούς.

Ιδιαίτερα θα πρέπει να μνημονευθεί η έντονη ελληνική παρουσία, στη διάρκεια όλης αυτής της περιόδου, στο έργο της πολιτικής συνεργασίας – όπου μάλιστα υποστήριξε συχνά θέσεις αποκλίνουσες από τον «κοινοτικό μέσο όρο», σε θέματα όπως η στάση έναντι του πολωνικού ζητήματος ή οι σχέσεις με τις Αραβικές χώρες. Από σημαντικά θεσμικά θέματα αλλά στον οικονομικό χώρο αυτή τη φορά, θα πρέπει να επισημανθεί η επιτυχής διεκδίκηση της ελληνικής πλευράς να μη διατυπωθούν κατευθύνσεις οικονομικής πολιτικής για την

Ελλάδα στο κοινοτικό μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα, προτού διαμορφωθούν τα νέα οικονομικά μέτρα της Κυβέρνησης, ώστε να ληφθούν υπόψη οι νέες παράμετροι πορείας της ελληνικής οικονομίας.

3.3 Η θέση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. έναντι της Ε.Ο.Κ.

3.3 Η θέση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. έναντι της Ε.Ο.Κ.

Μετά το σχηματισμό Κυβέρνησης με τις εκλογές του 1981 το ΠΑ.ΣΟ.Κ υπέβαλε τις επίσημες ελληνικές θέσεις αναφορικά με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα και το μέλλον της χώρας μέσα σε αυτή. Με το «υπόμνημα» μάλιστα που απέστειλε, παρουσίαζε συγκεκριμένα προβλήματα που υπήρχαν τότε στην Ελλάδα και θέσεις για το πώς θα αντιμετωπιστούν ώστε να υπάρχει σωστή συμπόρευση με τις άλλες χώρες της Κοινότητας, που θα οδηγούσε στην ανάπτυξη της χώρας. Μάλιστα διακρίνεται μια αισιοδοξία στις θέσεις του κόμματος μετά την ανάληψη της διακυβέρνησης, σε αντίθεση με τις θέσεις που εκφράζονταν στο διάστημα από τη μεταπολίτευση έως και τις εκλογές του 1981 και οι οποίες παρουσιάζονται παρακάτω.

Από δημοσιεύματα στον Τύπο της εποχής βλέπουμε ότι το Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα τάχθηκε κατηγορηματικά κατά της ένταξης στην Κοινότητα. Κατά τον πρόεδρό του Α. Παπανδρέου η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα «δεν είναι τίποτε άλλο παρά η άλλη όψη του ΝΑΤΟ, δηλαδή η άλλη όψη των Η.Π.Α». Ο εκπρόσωπος του κόμματος Ι. Χαραλαμπόπουλος, μιλώντας στη μικτή κοινοβουλευτική επιτροπή Ελλάδας – Ε.Ο.Κ. είπε: «Μπαίνουμε σ' ένα σπίτι που γκρεμίζεται. Τότε γιατί να μπούμε».

Εξηγώντας την αντίθεση του κόμματος του ο Α. Παπανδρέου δήλωσε πως «η ένταξη στην Ε.Ο.Κ. αντιστρατεύεται τη διαμόρφωση μιας αυτόνομης εθνικής αναπτυξιακής πολιτικής και ... έρχεται σε σύγκρουση με τα μακροπρόθεσμα συμφέροντα του ελληνικού λαού» κι ότι το ΠΑ.ΣΟ.Κ., είναι ενάντια στο να γίνει η Ελλάδα μέλος της Κοινής Αγοράς «διότι αυτό σημαίνει την υποταγή της σε ένα Κέντρο δύναμης έξω από την Ελλάδα».

Αρχικά ο πρόεδρος του ΠΑ.ΣΟ.Κ. υποστήριξε την προσχώρηση της Ελλάδας στην Κοινότητα και εξέφρασε τη βεβαιότητα πως «ο ελληνικός λαός θα επιτύχει τους τεθέντες αντικειμενικούς σκοπούς και η Ελλάς θα αναλάβει ενεργό ρόλο εις την Ευρωπαϊκήν Κοινότητα των Εθνών».

Επίσης παραθέτουμε αυτούσια κομμάτια από επιστολές από το Κ.Ο.Δ.Ε.Α. προς ΝΟΔΕΑ, ΤΟΔΕΑ και τους υποψήφιους βουλευτές του ΠΑ.ΣΟ.Κ. όπου εκφράζονται οι ιδεολογικές αρχές του κόμματος για διάφορα θέματα ανάμεσά τους και για την Ε.Ο.Κ., συγκεκριμένα:

«Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. πιστεύει ότι η ευρωπαϊκή πολιτική δεν πρέπει να έχει ως στόχο της τη δημιουργία μιας νέας υπερδύναμης, αλλά τη στενή συνεργασία χωρών με κοινή πολιτιστική παράδοση, που πρέπει να οδηγήσει τελικά στη δημιουργία μιας "Ομόσπονδης Σοσιαλιστικής Ευρώπης". Αυτό προϋποθέτει ένα συλλογικό ευρωπαϊκό σύστημα ασφαλείας, αποδέσμευση απ' τους στρατιωτικούς συνασπισμούς του ΝΑΤΟ και της Βαρσοβίας και δημιουργία ενός συστήματος πολιτικής συνεργασίας και οικονομικών ανταλλαγών βασισμένων σε κοινούς θεσμούς.»

«Αναφορικά με την Ε.Ο.Κ., το ΠΑ.ΣΟ.Κ. πιστεύει πως η ένταξη μας σ' αυτή θα μονιμοποιήσει τον περιφερειακό και δορυφορικό ρόλο της χώρας, θα καταστήσει αδύνατο τον εθνικό προγραμματισμό, θα δημιουργήσει θανάσιμους κινδύνους για την ελληνική βιομηχανία και ουσιαστικά θα οδηγήσει στον αφανισμό της αγροτιάς και στην ερήμωση της ελληνικής υπαίθρου. Σωστή λύση είναι όχι η ένταξη αλλά η ανάπτυξη σχέσεων με την Ε.Ο.Κ. στα πλαίσια μιας νέας ειδικής συμφωνίας (τύπου Νορβηγίας), που να επιτρέπει τον ελληνικό έλεγχο πάνω στην εθνική οικονομία και στην κίνηση

κεφαλαίων και εμπορευμάτων. Οπωσδήποτε για την ένταξη της χώρας στην Ε.Ο.Κ. πρέπει να αποφανθεί ο λαός σε δημοψήφισμα».

«Δεν υπάρχει ουσιαστική διαφορά μεταξύ Ε.Ο.Κ. και NATO. Όλες οι χώρες της Ε.Ο.Κ. είναι και στο NATO. Η πολιτική της Ε.Ο.Κ. επηρεάζεται αποφασιστικά από την πολιτική της Αμερικής, ιδιαίτερα μέσω της Γερμανίας. Εκτός από φραστικές αποδοκιμασίες και διπλωματικές δυσαρέσκειες, οι χώρες της Ε.Ο.Κ. ούτε θέλουν ούτε μπορούν να αντιδράσουν αποτελεσματικά. Αν οι ιμπεριαλιστές και οι ντόπιοι πράκτορες τους θελήσουν να καταργήσουν τη δημοκρατία, η μόνη δύναμη που μπορεί να εμποδίσει τα σχέδιά τους είναι η οργανωμένη λαϊκή δύναμη. Ένας λαός οργανωμένος στα σωματεία στους συλλόγους, την τοπική αυτοδιοίκηση, του συνεταιρισμούς, στα εργοστάσια είναι η μόνη εγγύηση για την ομαλή πορεία της χώρας μας».

«Και βέβαια κρίσιμο ρόλο παίζει ο στρατός. Ένας στρατός που να ανήκει στο έθνος, που να είναι αποδεδειγμένος από την επικυριαρχία των υπηρεσιών του NATO και των Η.Π.Α. Ένας στρατός συμφιλιωμένος και αδελφομένος με το λαό».

«Μετάθεση των ευθυνών μας και των δικαιωμάτων μας σε άλλους, αναζήτηση κάποιου προστάτη, καλλιέργει κλίμα ηττοπάθειας και ραγιαδισμού, γιατί έτσι το κατεστημένο μπορεί να ασκεί ανενόχλητα τη ληστροική του πολιτική, την πολιτική της εθνικής υποτέλειας».

«Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. πιστεύει στο λαό που πρέπει και μπορεί να βασίζεται πρώτα απ' όλα στις δικές του δυνάμεις.

«Αυτό όμως που μπορεί η ένταξή μας στην Ε.Ο.Κ. να κάνει με την ενσωμάτωση της οικονομίας μας στην Ε.Ο.Κ. των μονοπωλίων είναι να μας εμποδίσει να αποκτήσουμε πραγματική δημοκρατία».

Μάλιστα στο συγκεκριμένο φυλλάδιο υπάρχει ερώτημα "Τι σημαίνει η μη ένταξή μας στην Ε.Ο.Κ." όπου το Κ.Ο.Δ.Ε.Α. αναφέρει: «Η θέση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. ενάντια στην ένταξη είναι γνωστή. Θέλουμε η Ελλάδα να μπορεί να προγραμματίζει την οικονομική της πολιτική με βάση τα συμφέροντα του ελληνικού λαού. Δεν θέλουμε η οικονομία μας να γίνει συμπληρωματική της οικονομίας της Ε.Ο.Κ., δηλαδή να παράγουμε ότι δεν παράγουν οι χώρες της Ε.Ο.Κ.

Όταν λέμε ότι δεν μας συμφέρει οικονομικά η ένταξή μας δεν εννοούμε ότι οι επιπτώσεις θα είναι αρνητικές για όλα και καθένα χωριστά από τα προϊόντα μας και τις δραστηριότητες της ελληνικής οικονομίας. Είναι μια συλλογική εκτίμηση. Έτσι μπορεί για ορισμένα προϊόντα οι τιμές για τον παραγωγό να είναι καλύτερες στην Ε.Ο.Κ. Αυτό όμως δε σημαίνει ότι η κατάσταση του παραγωγού θα γίνει οπωσδήποτε καλύτερη. Αφού οι επιπτώσεις θα είναι αρνητικές για το σύνολο, αργά ή γρήγορα θα είναι αρνητικές και γι' αυτούς που αρχικά μπορεί να ωφεληθούν (πρέπει να τονίζουμε μόλυνση περιβάλλοντος, ποιότητα ζωής, πρότυπα καταναλωσης κ.λ.π.). Πρέπει να ληφθεί υπόψη πως με την ένταξη θα προχωρήσει το πρόγραμμα μείωσης του αγροτικού πληθυσμού σε 9%. Έτσι από το 30% του αγροτικού πληθυσμού το υπόλοιπο θα υποχρεωθεί να πάρει το δρόμο της μετανάστευσης.

Όχι στην ένταξη δεν σημαίνει και διακοπή σχέσεων με τις χώρες της Ε.Ο.Κ. Αυτό είναι αδιανόητο και διαστρέβλωση της θέσης μας. Εμπορικές συναλλαγές θα έχουμε με την Ε.Ο.Κ. όπως και με άλλες χώρες, αλλά αυτό θα καθορίζεται σύμφωνα με τα συμφέροντά μας. Μπορούμε ακόμη να

συνάψουμε ειδική συμφωνία με την Ε.Ο.Κ., όπως έχει κάνει η Ε.Ο.Κ. με πολλές άλλες χώρες που δεν θα μας περιορίζει στον προγραμματισμό κι άσκησης οικονομικής πολιτικής σύμφωνα με τα συμφέροντά μας. Θα μπορούμε δηλαδή να μην επιτρέπουμε τις εισαγωγές αγαθών πολυτελείας, ή προϊόντων που παράγονται εδώ και θα μπορούμε να συναλλασόμαστε με όποιες χώρες θέλουμε».

3.4 Η θέση του Κ.Κ.Ε. έναντι της Ε.Ο.Κ.

3.4 Η θέση του Κ.Κ.Ε. έναντι της Ε.Ο.Κ.

Εκτός του ΠΑ.ΣΟ.Κ. αρνητική ήταν και η στάση του Κ.Κ.Ε. Το κεντρικό δημοσιογραφικό όργανο του κόμματος σε κύριο άρθρο του με τίτλο «Στη μέγγενη της Ε.Ο.Κ.» αφού τόνιζε πως «Η Κοινή Αγορά είναι ένας κλειστός οικονομικός συνασπισμός των μεγάλων εθνικών και διεθνικών ιμπεριαλιστικών μονοπωλίων και αποτελεί το υπόβαθρο όλων των τυχοδιωκτικών κοσμοκρατορικών επιδιώξεων του αμερικανο-νατοϊκού ιμπεριαλισμού» κατέληγε στα ακόλουθα συμπεράσματα: «Συνεπώς η ένταξη της χώρας μας στην Κοινή Αγορά... θα εξυηρητήσει τα συμφέροντα μόνο μιας χούφτας ελληνικών μονοπωλιακών κύκλων και των ξένων συνεργατών τους. Θα οδηγήσει σε απομόνωση τη χώρα από τον άλλο κόσμο... θα μεγαλώσει ακόμη πιο πολύ τους κινδύνους κατάλυσης των δημοκρατικών θεσμών... θα οξύνει και θα βαθύνει ακόμα περισσότερο τα μεγάλα εθνικά και λαϊκά προβλήματα». Με την ευκαιρία της Συνόδου του Συμβουλίου Σύνδεσης Ελλάδας - Ε.Ο.Κ. σε επίπεδο υπουργών, η εφημερίδα του κόμματος υπογράμμισε πως η ένταξη της χώρας στην Κοινότητα «θα έχει καταστρεπτικές συνέπειες για την ελληνική οικονομία».

Στις «θέσεις» για το Συνέδριο του Κ.Κ.Ε. τονίζονταν πως με την ένταξη «Η εθνική ανεξαρτησία θα δεχθεί βαρύτατο πλήγμα... Η ελληνική γεωργία...θα υποστεί καταστρεπτικές συνέπειες» και θα πληγούν «οι εργατοϋπάλληλοι, η εργαζόμενη αγροτιά, οι επαγγελματιοβιοτέχνες, οι επιστήμονες».

Στο ίδιο μήκος κύματος βλέπουμε ότι κινούνται και οι ιδεολογικές αρχές του κόμματος την περίοδο αυτή όπου στο συγκεκριμένο κείμενο αναφέρεται ότι «Το Κ.Κ.Ε. αντιτάσσεται στην ένταξη της χώρας στην Ε.Ο.Κ. Είναι υπέρ της αποδέσμευσης από τη συμφωνία της σύνδεσης και υποστηρίζει την ανάπτυξη ισότιμων και αμοιβαία επωφελών σχέσεων με όλες τις χώρες και ειδικότερα τις σοσιαλιστικές. Μέσα στα πλαίσια αυτά είναι υπέρ της ρύθμισης οικονομικών σχέσεων της χώρας μας και με την Ε.Ο.Κ.».

3.5 Η θέση της Νέας Δημοκρατίας έναντι της Ε.Ο.Κ.

3.5 Η θέση της Νέας Δημοκρατίας έναντι της Ε.Ο.Κ.

Η Νέα Δημοκρατία ήταν ο εμπνευστής της ένταξης της Ελλάδας στην Ε.Ο.Κ. και ως εκ τούτου είναι λογικό να υποστηρίζει συνεχώς και επίμονα την ιδέα αυτή. Συγκεκριμένα στις ιδεολογικές αρχές του κόμματος αναφέρεται ότι «Η Νέα Δημοκρατία επιδιώκει την πλήρη ένταξη της Ελλάδας στις Ευρωπαϊκές Οικονομικές Κοινότητες και φρονεί ότι η Ελλάς θα πρέπει κατόπιν, ως ισότιμο μέλος τους να καταβάλει προσπάθειες για την προώθηση της ιδέας της πολιτικής ενώσεως της Ευρώπης».

Το προεκλογικό φυλλάδιο της Νέας Δημοκρατίας αναφορικά με τις Ευρωεκλογές του 1981 παρουσιάζεται ως εξής:

«Με την ένταξή μας στην Ε.Ο.Κ. η Νέα Δημοκρατία εξασφάλισε το μέλλον της Ελλάδας

Η 01/01/81 αποτελεί σταθμό στην ιστορία της χώρας μας. Η Ελλάδα γίνεται ισότιμο μέλος στην Ευρωπαϊκή Οικονομία. Έτσι, το μεγάλο όραμα του ιδρυτή της Νέας Δημοκρατίας, γίνεται πραγματικότητα.

Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα είναι μια μεγάλη δημοκρατική οικογένεια, δύναμη ειρήνης, αλληλεγγύης και συνεργασίας των λαών της Δυτικής Ευρώπης. Στηρίζεται στις αρχές της Δημοκρατίας, της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και των δικαιωμάτων του πολίτη. Εμπνέεται από την ιδέα της ελευθερίας και της ατομικής πρωτοβουλίας.

Η Νέα Δημοκρατία, κόμμα ριζοσπαστικά φιλελεύθερο και δημοκρατικό, πέτυχε τη συμμετοχή στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα για την οριστική κατοχύρωση των δημοκρατικών μας θεσμών και της ατομικής και συλλογικής ελευθερίας όλων των Ελλήνων.

Με την ένταξή μας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα η Νέα Δημοκρατία έβγαλε την Ελλάδα από τριών χιλιάδων χρόνων απομόνωση. Η Ελλάδα τώρα μετέχει ισότιμα στις αποφάσεις που καθορίζουν τη μοίρα 270 εκατομ. Ευρωπαίων και παίζουν τεράστιο ρόλο για τη μοίρα όλου του κόσμου. Κάθε Έλληνας έχει απέναντι στους ευρωπαϊκούς θεσμούς τα ίδια δικαιώματα που έχει κάθε Γάλλος, Ιταλός, Γερμανός, Λουξεμβουργιανός, Ολλανδός, Δανός, Βρετανός, Βέλγος και Ιρλανδός πολίτης».

Επίσης δεν μπορούμε να βρούμε πιο επίσημες θέσεις της Νέας Δημοκρατίας για την Ε.Ο.Κ. από αυτές που διατυπώνονται από τις δηλώσεις του ιδρυτή της και Πρωθυπουργού της χώρας Κωνσταντίνου Καραμανλή. Μερικές από αυτές τις δηλώσεις του παραθέτουμε παρακάτω:

«Την ένταξιν εις την Ε.Ο.Κ. την επιδιώκω δια δύο λόγους: Ο ένας είναι εθνικός. Γιατί πιστεύω ότι θα αλλάξη η μοίρα του τόπου μας, εάν ενωθή η Ευρώπη και η Ελλάς αποτελέση οργανικόν τμήμα της Ηνωμένης Ευρώπης. Ο άλλος λόγος είναι κοινωνικός και οικονομικός, διότι πιστεύω ότι εντασσόμενοι οργανικά στην Κοινή Αγορά, θα έχουμε κυρίως πλεονεκτήματα τα οποία θα ευεργετήσουν την αγροτική τάξη».

«Η Ελλάς πιστεύει βαθύτατα στις έννοιες της Δημοκρατίας και της Ευρώπης τις οποίες μάλιστα θεωρεί αλληλένδετες και αλληλεξαρτώμενες».

«Υπήρξε πάγια πολιτική μου, την οποία ενέκρινε επανειλημμένως ο ελληνικός λαός με την ψήφο του, η δημιουργία των προϋποθέσεων για να καταλάβη η Ελλάς την θέση που της ανήκει στην δημοκρατική Ευρώπη».

«Ως μέλος της Ευρωπαϊκής Οικογένειας η Ελλάδα θα κατοχυρώσει πληρέστερα τόσο την Εθνική ασφάλειά της, όσο και το δημοκρατικό της πολίτευμα και θα πολλαπλασιάσει τις δυνατότητές της για την διαρκή άνοδο του βιοτικού και πολιτιστικού της επιπέδου».

«Επιθυμώ να εκφράσω τη ζωνή ικανοποίησή μου για την αποδοχή του αιτήματος της Ελλάδος όπως καταστή πλήρες μέλος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας. Και είμαι βέβαιος ότι την ικανοποίηση αυτή συμμερίζεται η συντριπτική πλειοψηφία του ελληνικού λαού».

«Η Ελλάδα δεν επιθυμεί την ένταξιν της αποκλειστικώς και μόνον για οικονομικούς λόγους. Την επιδιώκει προπάντων για λόγους πολιτικούς που αναφέρονται εις την σταθεροποίησιν της δημοκρατίας και εις το μέλλον του Έθνους. Οι Έλληνες πιστεύουν εις την αποστολήν της Ευρώπης της οποίας η εκπλήρωσις προϋποθέτει την επιτάχυνσιν των διαδικασιών ενοποιήσεως, που ευρίσκονται σήμερον εν εξελίξει. Στις διαδικασίες αυτές της ενοποιήσεως της Ευρώπης η Ελλάδα επιθυμεί και πιστεύει ότι δύναται να συμβάλη».

«Για να ανταποκριθή ο ελληνικός λαός στις υποχρεώσεις που του επιβάλλει η πλήρης ένταξις στην μεγάλη αυτή Κοινότητα των προηγμένων κρατών του κόσμου, αλλά και για να αξιοποιήση στο έπακρο τις δυνατότητες που θα προσφέρει, χρειάζεται ενθουσιασμός και ακάματη εργατικότητα. Χρειάζεται με σύνεση, επιμονή και υπομονή να υποβληθή στον μόχθο και στον προγραμματισμό που είναι απαραίτητος για να προσαρμόση την ελληνική οικονομία προς τις ευρωπαϊκές συνθήκες».

Στο σημείο αυτό θα θέλαμε να παρουσιάσουμε την απάντηση που δίνει ο μετέπειτα πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας κ. Γεώργιος Ράλλης στους «αντιφρονούντες» ΠΑ.ΣΟ.Κ. και Κ.Κ.Ε. αφού όπως θα δούμε παρακάτω όλα τα υπόλοιπα πολιτικά κόμματα της χώρας μας έβλεπαν θετικά την ένταξη της Ελλάδας στην Ε.Ο.Κ. Συγκεκριμένα ο Γεώργιος Ράλλης υποστήριξε ότι η αντίθεση των δύο αυτών κομμάτων είναι καρπός πολιτικής σκοπιμότητας, που αποβλέπει στην διάρρηξη των δεσμών της Ελλάδος με τις Δυτικές Δημοκρατίες και την προσκόλληση της στον Ανατολικό Συνασπισμό. Η αντίθεση εξυπηρετεί μικρόπνοα πολιτικά σχέδια και αντιμάχεται το πραγματικό συμφέρον του ελληνικού λαού.

3.6 Η θέση των λοιπών κομμάτων και φορέων έναντι της Ε.Ο.Κ.

3.6 Η θέση των λοιπών κομμάτων και φορέων έναντι της Ε.Ο.Κ.

Εδώ πρέπει να σημειώσουμε ότι η αξιωματική αντιπολίτευση αλλά και τα υπόλοιπα κόμματα της αριστεράς ήταν υπέρ της ένταξης της χώρας στην Ε.Ο.Κ. Συγκεκριμένα η ενέργεια αυτή της ένταξης υποστηρίχθηκε από τη μεγάλη πλειοψηφία του Κοινοβουλίου και ιδιαίτερα από την τότε αξιωματική αντιπολίτευση, που, εκτός της οικονομικής υπογράμμισε και την πολιτική σημασία της ένταξης. «Η πλήρης ένταξη της Ελλάδας στις ευρωπαϊκές κοινότητες – τόνισε ο αρχηγός της – μαζί με τις οικονομικές δυνατότητες που προσφέρει κατοχυρώνει τη θέση και το κύρος της Ελλάδας στο διεθνές πολιτικό χώρο». Οι επικρατέστεροι εκπρόσωποι της Ένωσης Κέντρου (Γ. Παπανδρέου, Μαύρος, Πεσμαζόγλου κ.α.) ήταν πάντοτε θερμοί οπαδοί και από τους πρωτεργάτες της οργανικής ένταξης της χώρας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

Η Συμμαχία Προοδευτικών και Αριστερών Δυνάμεων (ΣΠΑΔ) δηλώνει ότι «Παρά τις διαφορετικές εκτιμήσεις των μελών της σχετικά με τη σκοπιμότητα ή μη της ένταξης στην Ε.Ο.Κ., αγωνίζεται σαν σύνολο, για να προστατευθούν όσο το δυνατόν περισσότερο στις διαπραγματεύσεις για την ένταξη τα συμφέροντα της Ελλάδας και των εργαζομένων. Βλέπει στην Ε.Ο.Κ. τη σημερινή Ευρώπη των μονοπωλίων. Ταυτόχρονα επισημαίνει την ανάγκη και τη δυνατότητα ιδιαίτερα εφ' όσον ενταχθούμε στην Ε.Ο.Κ., της πιο στενής συνεργασίας με το εργατικό και δημοκρατικό κίνημα των χωρών της Κοινότητας, για τη μετατροπή της σ' Ευρώπη των εργαζομένων, με τη δική της αυτόνομη πολιτική ειρήνης και συνεργασίας τόσο με τις σοσιαλιστικές χώρες, όλες τις άλλες χώρες, και με τις χώρες του τρίτου κόσμου».

Χρειάζεται να υπομνηστεί πως αρκετούς μήνες νωρίτερα ο πρόεδρος της Ε.Δ.Α. Η. Ηλιού υπογράμμιζε σε άρθρο του πως «σήμερα συμφέρει η ένταξή μας στην Κοινή Αγορά», κι ότι «η Ε.Δ.Α. και το Κ.Κ.Ε. (εσωτ.) υιοθέτησαν τη νέα γραμμή».

Ο βουλευτής και μέλος του ΠΓ του Κ.Κ.Ε. (εσωτ.) Λ. Κύρκος σε ομιλία του στους αντιπροσώπους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου αφού επεσήμανε ότι η δυτικοευρωπαϊκή ολοκλήρωση «γίνεται κάτω από την αιγίδα των μονοπωλίων» καθόρισε με τον ακόλουθο τρόπο τη θέση του κόμματος: «η ολοκλήρωση διαμορφώνει και πάλι αντικειμενικά νέες δυνατότητες... για μίαν άλλη προοπτική οικονομικής ανάπτυξης και πολιτικής εξέλιξης προς την προχωρημένη μορφή Δημοκρατίας και προς τον Σοσιαλισμό. Σε αυτή τη δεύτερη διάσταση, πιστεύουμε ότι ανήκει το μέλλον της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Οι κοινές ελπίδες των λαών των χωρών μας ενσαρκώνονται στην ιδέα της Ευρώπης των εργαζομένων».

Το Κ.Κ.Ε. (εσωτ.) βρέθηκε από την πρώτη στιγμή «αντίθετα στο ρεύμα» στο θέμα της ένταξης της χώρας μας στην Ε.Ο.Κ. Αποκρούοντας τη θριαμβολογία και την όλη κυβερνητική στρατηγική, υποστήριξε θαρραλέα την ένταξη, πιστεύοντας ότι αυτή δημιουργεί ένα πιο ευνοϊκό πλαίσιο για την πάλη του λαού μας. Μέσα στο απλουστευτικό δίλημμα ανάμεσα στο ΝΑΙ της ολιγαρχίας και το ΟΧΙ της δημαγωγίας και του δογματισμού, η δική μας φωνή, παρά τη στέρεη επιχειρηματολογία της φάνηκε αρχικά κάπως παράδοξη.

Σήμερα όμως που η ίδια η ζωή μας έφερε από τα ΝΑΙ και τα ΟΧΙ στα συγκεκριμένα προβλήματα γύρω από την ένταξη, η γραμμή μας γίνεται πιο κατανοητή και, πιστεύουμε, δικαιώνεται. Ενώ η κυβερνητική ευφορία ήδη ηχεί σαν ανέκδοτο στην Ελλάδα του 1980, γίνεται ταυτόχρονα φανερό πως η μεθόδευση του θέματος Ε.Ο.Κ. από το ΠΑ.ΣΟ.Κ. και το δογματικό Κ.Κ.Ε. ούτε προώθησε καθόλου το λαϊκό κίνημα στη μάχη της ένταξης, ούτε και του έδωσε μια επαναστατική προοπτική.

Το Κ.Κ.Ε. (εσωτ.) πιστεύει πως οι μέχρι σήμερα εξελίξεις δικαιώνουν τις θέσεις του. Πιστεύει πως η γραμμή που υποστήριξε ήδη από τη μεταπολίτευση, όχι μόνο εξηγεί καλύτερα την πορεία των πραγμάτων, αλλά αποτελεί και τη μοναδική γραμμή που μπορεί να εξοπλίσει του εργαζόμενους και το έθνος στην πάλη για να αποβεί προς όφελος μας η ένταξη. Ακόμη – και αυτό δεν έχει μικρότερη σημασία για ένα κόμμα που απασχολεί στον επαναστατικό μετασχηματισμό της κοινωνίας – πιστεύει πως η «ευρωπαϊκή» πολιτική του αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της μοναδικής επαναστατικής και συνάμα ρεαλιστικής στρατηγικής για τη χώρα μας, του δημοκρατικού δρόμου για το σοσιαλισμό.

Γιατί μας θέλει η Ε.Ο.Κ. σύμφωνα με το Κ.Κ.Ε. (εσωτ.)

Από την πλευρά της η Ε.Ο.Κ. ή, ακριβέστερα, οι δυνάμεις που κυβερνούν τα κυριότερα κράτη μέλη της, συγκλίνουν, με σκεπτικά που συχνά δεν ταυτίζονται, στην απόφαση της εισδοχής της Ελλάδας στις Κοινότητες. Και από τη σκοπιά τους υπάρχουν παράγοντες οικονομικοί, όπως τα οφέλη από μια μεγαλύτερη διείσδυση στην ελληνική αγορά, και πολιτικοί, όπως η προσπάθεια μεγαλύτερης επιρροής στο βαλκανικό και μεσογειακό χώρο, όπου μάλιστα αισθάνονται ότι τα συμφέροντά τους δεν εκπροσωπούνται ικανοποιητικά από την αμερικανική πολιτική. Υπάρχουν ακόμη και παράγοντες που αφορούν ορισμένες μόνο χώρες, που ελπίζουν με την προσχώρηση της Ελλάδας να ενισχύσουν τη σχετική τους θέση μέσα στην Ε.Ο.Κ. Από την άλλη πλευρά η πολιτική της Ε.Ο.Κ. δεν καθορίζεται ανεξέλεγκτα από τις κυρίαρχες τάξεις των χωρών της. Στη χάραξη της δεν είναι αμελητέα και η επιρροή των δημοκρατικών εκείνων δυνάμεων που θεωρούν την μετατόπιση του κέντρου βάρους της Ε.Ο.Κ. προς το Νότο σαν όρο για τη σωστή της οικοδόμηση. Οι παράγοντες αυτοί φαίνεται πως υπερίσχυσαν πάνω σε αναστολές που υπήρχαν και αφορούσαν τις οικονομικές θυσίες σε ορισμένους τομείς που συνεπάγεται η ελληνική ένταξη (μερικά γεωργικά κυρίως προϊόντα, κοινοτικά ταμεία, κλπ) ή και πάνω σε μερικά πολιτικά προβλήματα όπως ο «πονοκέφαλος» της ελληνοτουρκικής διαμάχης που γίνεται τώρα πρόβλημα της κοινοτικής εξωτερικής πολιτικής.

Η ένταξη της Ελλάδας αποτελεί για την Ε.Ο.Κ., μέρος μιας πολύ γενικότερης πολιτικής της για το μεσογειακό χώρο (ένταξη Ισπανίας, Πορτογαλίας). Τέλος οι κυρίαρχοι κύκλοι και οι κυβερνήσεις της Ε.Ο.Κ., ελπίζουν φυσικά και αυτοί, και όχι αβάσιμα όπως έδειξε και η συμφωνία προσχώρησης, ότι θα κατορθώσουν να ελαχιστοποιήσουν τις θυσίες τους και να μεγιστοποιήσουν τα κέρδη τους από την ελληνική ένταξη και την πορεία της.

Ορισμένοι τάχθηκαν κατά της ένταξης επειδή δεν πίστευαν στο μέλλον της Κοινότητας και στην ικανότητά της να διαδραματίσει κάποιο σοβαρό ρόλο, «Κατ' επανάληψη – έγραψε ο οικονομολόγος Γ.Δ. Λουκόπουλος – έχουμε

χρησιμοποιήσει τη φράση «η εν διαλύσει ευρισκόμενη Ε.Ο.Κ.» αλλά δυστυχώς η κρατούσα σήμερα νοοτροπία εις τον τόπον μας δεν μας αφήνει ν' αντιληφθούμε την πραγματικότητα». Σ' επιστολή του προς τον Δ/ντή του «Οικονομικού» Ι. Μαρίνο, ο Γ. Λουκόπουλος διατύπωνε την πρόβλεψη πως «Η Ε.Ο.Κ. ασφαλώς θα εξακολουθήσει να υπάρχει ως υποτονική τελωνιακή ένωση και σχεδόν τίποτε περισσότερο» και ότι «Δεν υπάρχει πολιτική δυνατότης ολοκλήρωσης της Ε.Ο.Κ.».

Ο τρόπος με τον οποίο η κυβέρνηση διαπραγματεύθηκε την ένταξη της χώρας στην Κοινότητα προκάλεσε σε ορισμένους υπέρμαχους της Ε.Ο.Κ. έντονες αντιδράσεις. Κατά τον Ν. Κυριαζίδη, που όταν ήταν υποδιοικητής της Τράπεζας της Ελλάδας διεφώνησε με την κυβέρνηση για τους όρους της ένταξης «η τακτική που ακολουθήθηκε μέχρι τώρα από την κυβέρνηση εγκυμονεί κινδύνους, η προσχώρηση της Ελλάδας στην Ε.Ο.Κ. θα γίνει με τρόπο και κάτω από όρους που θα οδηγήσουν σε οικονομική εξασθένηση και μείωση της ικανότητας προστασίας του εθνικού χώρου».

Η στάση των κυρίων πολιτικών δυνάμεων απέναντι στην πλήρη ένταξη της χώρας στην Ε.Ο.Κ. παρέμεινε κατά τη διάρκεια της μεταπολίτευσης ουσιαστικά αναλλοίωτη και εκφράστηκε με σαφήνεια στο Συνέδριο του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (Τ.Ε.Ε.) το Φεβρουάριο του 1978, καθώς και με τη λήξη των ουσιαστικών διαπραγματεύσεων για την ένταξη, μεταξύ Ελλάδας και Ε.Ο.Κ..

4. ΠΑ.ΣΟ.Κ. – Θέσεις – Διακυβέρνηση **(1982 – 1989)**

4.1 Η υποβολή των ελληνικών θέσεων από την Κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ.

4. ΠΑ.ΣΟ.Κ. – Θέσεις – Διακυβέρνηση (1982 – 1989)

4.1 Η υποβολή των ελληνικών θέσεων από την Κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ.

Στις **19 Μαρτίου 1982**, η ελληνική Κυβέρνηση απηύθυνε υπόμνημα με τις θέσεις της για τις Ελληνοκοινοτικές σχέσεις, στον πρόεδρο του Συμβουλίου και το κοινοποίησε ταυτόχρονα στον πρόεδρο της Επιτροπής. Ανάπτυξη των θέσεων έγινε ενώπιον του Συμβουλίου, στις **22 Μαρτίου**, με δήλωση του Έλληνα υφυπουργού επί των σχέσεων με τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες, Γρηγόρη Βάρφη, ενώ πολιτική δήλωση του Έλληνα Πρωθυπουργού γύρω από το ίδιο θέμα, έγινε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των Βρυξελλών στο τέλος Μαρτίου. Και στα δύο επίπεδα, ζητήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εξετάσει αναλυτικά τις ελληνικές θέσεις και να υποβάλει στο Συμβούλιο έκθεση με τα συμπεράσματά της.

Θεμελιώδες στοιχείο των θέσεων που διατύπωσε η ελληνική Κυβέρνηση για τις σχέσεις της Ελλάδας με τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες, υπήρξε η προβολή και ανάλυση της ιδιαιτερότητας των προβλημάτων της ελληνικής οικονομίας. Μιας οικονομίας που «διαφέρει σημαντικά από την κοινοτική, τόσο στο βαθμό ανάπτυξης, όσο και στις δομές», ώστε η αντιμετώπιση του προβλήματος της να επιβάλλει τη χάραξη και εφαρμογή ειδικής πολιτικής και ειδικού οικονομικού προγραμματισμού. Οι ιδιαιτερότητες αυτές της ελληνικής οικονομίας, σε συνδυασμό με τις επιπτώσεις από την οικονομική κρίση, αλλά και των συνεπειών από την ένταξη σε ένα κοινοτικό πλαίσιο με «αρνητικές επιπτώσεις», εξηγούν το είδος και την οξύτητα των οικονομικών προβλημάτων που αντιμετώπιζε η Ελλάδα. Μέσα σ' αυτό το εννοιολογικό πλαίσιο, εντάσσει η ελληνική Κυβέρνηση την εξέταση των νέων εκείνων ρυθμίσεων στις σχέσεις Ελλάδα - Ε.Ο.Κ., που θα επιτρέψουν μια επανατοποθέτηση τους, έτσι ώστε το καθεστώς ένταξης της Ελλάδας «να μη βρίσκεται σε αντίθεση με βασικά εθνικά συμφέροντα».

4.1.1 Το ελληνικό «υπόμνημα» και οι απόψεις της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των Βρυξελλών του τέλους Ιουνίου, ο Έλληνας Πρωθυπουργός αναφέρθηκε στις εξελίξεις των Ελληνοκοινοτικών σχέσεων και ιδίως στις πρώτες κοινοτικές αντιδράσεις στο ελληνικό «υπόμνημα».

Ο κ. Παπανδρέου διαπίστωσε ότι στην απάντηση της Επιτροπής «καταβάλλεται πράγματι μια προσπάθεια για εξεύρεση ειδικών ρυθμίσεων», διερωτήθηκε όμως τι ακριβώς σημαίνει η θέση ότι οι προσπάθειες θα πρέπει να γίνουν «μέσα στα πλαίσια των σημερινών δεσμευτικών κανόνων και ακόμη στα πλαίσια των δυνατοτήτων του κοινοτικού προϋπολογισμού». Παράλληλα, επανήλθε στην ανάγκη να γίνουν κατανοητά από την Κοινότητα τα μέτρα οικονομικής πολιτικής και οι προτεραιότητες του 5ετούς αναπτυξιακού

προγράμματος, κρίνοντας χρήσιμη την ενημέρωση της Κοινότητας για τις βασικές οικονομικές επιλογές της Ελλάδας. Μετά από ειδική αναφορά στο τεχνικό θέμα της εισαγωγής του φόρου προστιθέμενης αξίας και στο πολύπλευρο πρόβλημα του αγροτικού εισοδήματος στην Ελλάδα, ο Έλληνας πρωθυπουργός κατέληξε ότι η γενική εκτίμηση της κοινοτικής πλευράς για τα ελληνικά αιτήματα ειδικών ρυθμίσεων θα έχει αποφασιστική σημασία για να κριθεί «κατά πόσο είναι πράγματι δυνατό η ελληνική οικονομία να αναπτυχθεί μέσα στα πλαίσια των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων».

Αναφέροντας τη θέση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο πρόεδρος της Γκαστόν Τόρν επανέλαβε την αναγνώριση των ιδιαιτεροτήτων της ελληνικής οικονομίας που συνεπάγεται ανάγκη προσαρμογής των κοινοτικών παρεμβάσεων προς αυτές. Στο θέμα του τρόπου εξέτασης των ελληνικών θέσεων και αιτημάτων, η Επιτροπή φρονεί ότι θα πρέπει να αντιμετωπισθεί καθένα χωριστά, τόσο λόγω του διαφορετικού βαθμού συγκεκριμενοποίησης των ελληνικών θέσεων, όσο και λόγω των διαφορετικών χρονικών δυνατοτήτων κοινοτικής αντίδρασης. Οπωσδήποτε, είναι απαραίτητο να υπάρξει καλή συνεργασία και αμοιβαία πληροφόρηση μεταξύ των υπηρεσιών της Επιτροπής και της Ελλάδας, με κεντρικό μάλιστα στοιχείο το ελληνικό πενταετές πρόγραμμα.

Για την πρακτική διευκόλυνση της εξέτασης των επιμέρους ελληνικών αιτημάτων και την εξεύρεση τρόπων ικανοποίησής τους από την Κοινότητα, και οι δύο πλευρές έχουν λάβει μέτρα διοργανώσεως των αρμόδιων υπηρεσιών τους. Έτσι, έχει αναληφθεί ειδική αναδιάρθρωση των ελληνικών υπηρεσιών με κεντρικό ρόλο στο υφυπουργείο για τις σχέσεις με τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες του Υπουργείου Εξωτερικών, με υπουργό τον Γρηγόρη Βάρφη. Ταυτόχρονα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει κινητοποιήσει τις υπηρεσίες εκείνες που ιδιαίτερα συνδέονται με τα ελληνικά προβλήματα, αναθέτοντας ειδική συντονιστική αρμοδιότητα στον επίτροπο Ρίτσαρντ Μπέρκ.

Σειρά επαφών σε κάθε επίπεδο μεταξύ των δύο πλευρών αποβλέπει τόσο στο να συνειδητοποιήσει η Επιτροπή τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Ελλάδα στο πλαίσιο της Κοινότητας, όσο και στο να κατανοήσει πληρέστερα η ελληνική διοίκηση το σύστημα των κοινοτικών κανόνων και μηχανισμών ώστε να μπορέσει να δρα αποτελεσματικότερα.

Για το σκοπό αυτό, επισκέφθηκε το καλοκαίρι την Ελλάδα ο αρμόδιος Επίτροπος Ρίτσαρντ Μπέρκ, που είχε εκτεταμένες συνομιλίες με τον Πρωθυπουργό Ανδρέα Παπανδρέου και πολλούς άλλους Έλληνες αρμόδιους. Με αντικείμενο την ανάλυση των δυνατοτήτων των ολοκληρωμένων μεσογειακών προγραμμάτων της Κοινότητας, επισκέφθηκε την Αθήνα και ο αντιπρόεδρος της Επιτροπής Λορέντζο Νατάλι, υπεύθυνος για τα θέματα της διεύρυνσης και της μεσογειακής πολιτικής, ενώ ειδική επίσκεψη σε ελληνικές αγροτικές περιοχές του αρμόδιου Επιτρόπου για τα θέματα της γεωργίας Πουλ Νταλσάγκερ, είχε σαν στόχο την άμεση επαφή με τα ιδιαίτερα προβλήματα της ελληνικής γεωργίας.

Σε πιο τεχνικό επίπεδο έχει συμφωνηθεί η άφιξη από το Σεπτέμβριο στην Ελλάδα πολλών στελεχών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, προκειμένου να

εξετάσουν επί τόπου και σε συνεργασία με τους Έλληνες υπηρεσιακούς παράγοντες συγκεκριμένα προβλήματα και να αναζητήσουν τρόπους επίλυσής τους.

Στις αποστολές αυτές για επιτόπια ενημέρωση και αναζήτηση λύσεων γύρω από τα ελληνικά αιτήματα έχει δοθεί ιδιαίτερη σημασία και από την κοινοτική και από την ελληνική πλευρά. Στο πλαίσιο των σχετικών επαφών θα καλυφθούν τα κυριότερα θέματα της Ελληνικής ένταξης. Θα εξετασθούν ιδίως:

- τα προβλήματα που δημιουργούνται γύρω από την έγκαιρη εισγωγή και λειτουργία στην Ελλάδα του συστήματος του φόρου προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α),
- το σύνολο των προβλημάτων που αφορά την αγροτική πολιτική, από τη διαχείριση των κοινών αγροτικών αγορών μέχρι την αξιοποίηση των δυνατοτήτων της διαρθρωτικής πολιτικής, καθώς και το ιδιαίτερης σημασίας για την ελληνική πλευρά θέμα των αγροτικών εισοδημάτων.
- οι δυνατότητες κοινοτικής συμμετοχής σε μεγάλα έργα ή προγράμματα υποδομής, αγροτικά και κοινωνικά, που προβλέπεται να προωθηθούν στο πλαίσιο του ελληνικού πενταετούς προγράμματος,
- τα ζητήματα που σχετίζονται με τις κοινοτικές υποθέσεις, και ιδίως με τη δραστηριότητα του Κοινοτικού Ταμείου,
- η πρόοδος των εργασιών και οι κεντρικές κατευθύνσεις του υπό κατάρτιση ελληνικού πενταετούς προγράμματος οικονομικής ανάπτυξης (1983-1987).
- το θέμα εφαρμογής στην Ελλάδα του συνόλου του κοινοτικού παραγωγού δικαίου,
- τα προβλήματα που δημιουργούνται από την εφαρμογή των κοινοτικών κανόνων του ανταγωνισμού στην ελληνική πραγματικότητα,
- τα ειδικά ζητήματα που προκύπτουν στον τομέα των μεταφορών.

Ο σχετικός χαρακτήρας των προς συζήτηση θεμάτων δεν θα πρέπει να κρύβει πάντως το πολιτικό περιεχόμενο της πρωτοβουλίας αυτής. Είναι χαρακτηριστικό ότι σε δήλωσή του στις Βρυξέλλες όταν ξεκινούσαν οι κοινοτικές «αποστολές» το Σεπτέμβριο, ο Επίτροπος Μπερκ τις χαρακτήριζε «εγχείρημα χωρίς προηγούμενο στην ιστορία των σχέσεων της Επιτροπής με τα κράτη μέλη». Το εγχείρημα αυτό αποτελεί, κατά τον κ. Μπερκ, έκφραση από μέρους της Επιτροπής της αναγνώρισης της ιδιαιτερότητας των ελληνικών προβλημάτων και «απτή απόδειξη θέλησης της Επιτροπής να βοηθήσει στην επίλυση των προβλημάτων αυτών μέσα στα πλαίσια της πολιτικής μας σε διάφορους τομείς».

Συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα για τις ελληνικές κοινοτικές επαφές δεν υπάρχει, μέχρι τέλους του 1982 αναμένεται να έχει τελειώσει η τεχνική εξέταση των φακέλων, κατά τρόπο ώστε, μέχρι το Φεβρουάριο του 1983, να έχει λάβει θέση επί του συνόλου των θεμάτων η Επιτροπή, ώστε να προωθηθούν οι προτάσεις της στο Συμβούλιο.

Μολονότι είναι πρόωρο να πιθανολογήσει κανείς τα αποτελέσματα του προγράμματος και των προσπαθειών που καταβάλλονται στις ελληνικές κοινοτικές σχέσεις, αξίζει να σημειωθεί η θέση που διατύπωσε ο Έλληνας Πρωθυπουργός Ανδρέας Παπανδρέου στα μέσα Οκτωβρίου στις Βρυξέλλες. Σημειώνοντας ότι στο παρελθόν «είχαμε αμφιβολία αν θα επιβιώσουμε στην Ε.Ο.Κ., αλλά τα αιτήματά μας αντιμετωπίζονται με θετικό τρόπο και πιστεύουμε ότι θα τα επιλύσουμε μαζί» αν και «δεν είναι ο ευτυχέστερος χρόνος της Κοινότητας για να ζητήσει κανείς κάτι». Για να καταλήξει ότι σήμερα, «η Ελλάδα βλέπει την Ευρώπη με νέα μάτια και η Ευρώπη αντιμετωπίζει μια νέα Ελλάδα».

4.1.2. Διακυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ.

Η απάντηση της Ελλάδας στις προκλήσεις και τις ευκαιρίες της Ευρώπης.

Σε κάθε πολίτη της χώρας μας τίθενται δύο ερωτήματα.

A. Ποιά είναι η θέση της χώρας μας μέσα σ' αυτή την Κοινότητα που μετεξελίσσεται, που ετοιμάζεται για το δεύτερο ποιοτικό άλμα μετά την Ενιαία Πράξη;

B. Ποιά είναι η θέση της χώρας μας μέσα σ' αυτή τη Μεγάλη και Ενωμένη Ευρώπη που αναζητά την ταυτότητα του 2000;

Στα οκτώ χρόνια διακυβέρνησης της χώρας από το ΠΑΣΟΚ, η πολιτική μας στην Κοινότητα, αλλά και γενικότερα η Ευρωπαϊκή μας πολιτική αποδείχθηκε εθνικά συμφέρουσα γιατί έφερε συγκεκριμένα και θετικά αποτελέσματα.

Αποδείχτηκε συνεπής και προωθημένη γιατί δικαιώθηκε από τις εξελίξεις. Κύριοι άξονες της πολιτικής μας αυτής ήταν:

Η βελτίωση της θέσης της χώρας μας στην Κοινότητα, καθώς και η προετοιμασία και προσαρμογή των δομών της για την παρακολούθηση της κοινοτικής ολοκλήρωσης. Και τα αποτελέσματα υπήρξαν αναμφισβήτητα.

Ο επαναπροσανατολισμός της πορείας της Κοινότητας, και η συμβολή μας σ' αυτή την κατεύθυνση αναγνωρίζεται από όλους τους εταίρους. Η ευρωπαϊκή μας πολιτική με βάση το όραμά μας για μία Ευρώπη ειρήνης και συνεργασίας, απελευθερωμένης από τους στρατιωτικούς συνασπισμούς. Και η εξέλιξη μας δικαιώσε.

Είναι αναγκαίο και χρήσιμο να κάνουμε δύο αναφορές: Στη θέση της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα κατά τη διάρκεια της διακυβέρνησης από το ΠΑΣΟΚ. Στη μεγάλη πρόκληση, που αντιμετωπίζουμε ως έθνος και ως χώρα, μπροστά στις κοινοτικές εξελίξεις και τις γενικότερες μεταβολές στην Ευρώπη

Ο αγώνας για τη βελτίωση των όρων της ένταξης.

Η Κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. από τον Οκτώβρη του 1981, ως τον Ιούνιο του 1989, είχε ως πρωταρχικό της στόχο την προάσπιση των οικονομικών, κοινωνικών και αναπτυξιακών συμφερόντων της χώρας μας στα πλαίσια της ΕΟΚ.

Είναι σε όλους γνωστό ότι όταν αναλάβαμε τη διακυβέρνηση της χώρας το 1981, η χώρα μας, που είχε ήδη ενταχθεί στην ΕΟΚ, έπρεπε να αντιμετωπίσει σημαντικά και κρίσιμα προβλήματα. Τα προβλήματα αυτά ήταν αποτέλεσμα των απαράδεκτων όρων της συμφωνίας ένταξης στην Κοινότητα, που είχε υπογράψει η Κυβέρνηση της Ν.Δ.

Η Ελληνική Οικονομία αντιμετώπιζε τεράστια διαρθρωτικά προβλήματα, ανισότητες και ανισορροπίες. Αυτή η αναμφισβήτητη αλήθεια καθιστούσε αδύνατη την αντιμετώπιση του επερχόμενου οξυμένου Κοινοτικού ανταγωνισμού.

Να αυξηθούν οι διατιθέμενοι πόροι και να υπάρξει συντονισμός στη δράση των Κοινοτικών Ταμείων.

Να αυξηθούν σημαντικά τα Κοινοτικά ποσοστά κάλυψης των έργων υποδομής που πρέπει να χρηματοδοτηθούν

Να δημιουργηθεί ένα ειδικό ταμείο ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ, με ειδικούς πόρους.

Η κατάθεση του Μνημονίου

Πρώτο μέλημα του ΠΑΣΟΚ στους πρώτους μήνες της Κυβερνητικής Αλλαγής, ήταν η αντιμετώπιση των σημαντικών και άμεσων οικονομικών προβλημάτων, που είχαν πάρει επικίνδυνες διαστάσεις εξαιτίας της ένταξης.

Πρώτη πράξη, ήταν η άμεση κατάθεση του ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΜΝΗΜΟΝΙΟΥ, τον Μάρτη του 1982. Με αυτό ζητούσαμε στην ουσία την αλλαγή των όρων ένταξης και συμμετοχής μας στο Κοινοτικό γίγνεσθαι.

Με το Μνημόνιο η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ ζητούσε: Να γίνει αναθεώρηση 2 κριτηρίων, ώστε η χορήγηση των οικονομικών πόρων και η χρησιμοποίησή τους να ανταποκρίνεται στις ιδιαιτερότητες της Ελληνικής Οικονομίας

ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΜΑΣ ΕΙΝΑΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΝΑΜΦΙΣΒΗΤΗΤΑ

Η κατάθεση του Μνημονίου, συνοδεύτηκε από σκληρότατες διαπραγματεύσεις στα Κοινοτικά όργανα. Αποκορύφωμα αποτέλεσε η στάση μας στη Σύνοδο Κορυφής του Δουβλίνου και των Βρυξελλών. Τα αποτελέσματα ήταν σημαντικότερα και βελτίωσαν αισθητά τη θέση μας στην Κοινότητα μιας και κατοχύρωσαν τα συμφέροντά μας. Ποιες ήταν πιο συγκεκριμένα οι επιτυχίες μας:

Α. Μια πρώτη επιτυχία, ήταν η παράταση της προστασίας της Ελληνικής Βιομηχανίας, με την θέσπιση του ρυθμιστικού φόρου, του οποίου η εφαρμογή λειτούργησε προστατευτικά για την βιομηχανία μας μέχρι την 1-1-1989.

Β. Μια δεύτερη επιτυχία, ήταν η αναβολή της εισαγωγής του Φ.Π.Α. στην χώρα μας για δύο χρόνια, έτσι ώστε να προετοιμασθεί καλύτερα η ελληνική κρατική μηχανή.

Γ. Επίσης επιτύχαμε την αύξηση των κοινοτικών πόρων για τη χρηματοδότηση έργων:

- ✓ Κοινοτικής υποδομής
- ✓ Περιβαλλοντικής προστασίας.
- ✓ Μεταφορών
- ✓ Ενίσχυσης των Μικρο-Μεσαίων Επιχειρήσεων (Μ.Μ.Ε.)
- ✓ Πετύχαμε ακόμη την επέκταση των κανονισμών 1985/82 για τους αγρότες, σε ολόκληρη την Ελλάδα, ενώ μέχρι τότε ίσχυε για μερικές περιοχές μόνο.

Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα μια επιτυχία του ΠΑ.ΣΟ.Κ. ιστορικής σημασίας.

Κορυφαία και ιστορικής σημασίας ελληνική επιτυχία, ήταν η έγκριση και η εφαρμογή των ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΩΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΟ 1985. Η έγκριση των ΜΟΠ, σημαίνει ειδικές Κοινοτικές πιστώσεις ύψους 4,1 δις ECU, για την Ελλάδα, την Ιταλία και την Γαλλία. Από τις πιστώσεις αυτές η χώρα μας δικαιούται το 50%, δηλαδή 2 δις ECU σε διάρκεια 7 χρόνων. Για να έχουμε μια συγκεκριμένη εικόνα για τα ποσά σε δραχμές υπενθυμίζουμε ότι το 1 ECU αξίζει -αντιστοιχεί με 190 δραχμές περίπου (σύμφωνα με τιμές του 1990). Τα επίσημα στοιχεία διαψεύδουν την αναξιόπιστη κριτική ορισμένων κύκλων για την απορρόφηση των κονδυλίων ΜΟΠ από την Ελλάδα.

Στην πρώτη περίοδο 1986-1988 Η Ελλάδα είχε απορροφήσει ήδη 400 εκ. ECU, δηλαδή ποσοστό 63% από τις δεσμεύσεις για την περίοδο αυτή. Κατά την ίδια περίοδο απορρόφησαν η Γαλλία μόνο το 52% και η Ιταλία μόνο το 30%. Η δύναμη των επίσημων στοιχείων κω των αριθμών είναι αποφασιστική μιας και αυτά περιέχοντω στις επίσημες εκθέσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου της Κοινότητας για το έτος 1987 και 1988

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ με τη στάση του εξασφάλισε μεγάλο εισόδημα και νέες προοπτικές στους Έλληνες αγρότες.

Η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ έδωσε σκληρές μάχες και πέτυχε την εφαρμογή εκείνων των αποφάσεων που εξασφάλιζαν μεγάλο εισόδημα στους αγρότες. Ταυτοχρόνως όμως αγωνίστηκε σθεναρά για μέτρα διαρθρωτικού χαρακτήρα που έδιναν και δίνουν στους Έλληνες αγρότες τη δυνατότητα να γίνουν ανταγωνιστικοί, τόσο στην Ευρωπαϊκή, όσο και στη Διεθνή Αγορά,

Διπλασιασμός των πόρων από τα Διαρθρωτικά Ταμεία.

Ο στόχος της Κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ δεν ήταν μόνο μια βραχυπρόθεσμη εισοδηματική πολιτική απέναντι στους Έλληνες γεωργούς. Προβλέποντας τις σημαντικές εξελίξεις, το κύριο βάρος της, το έριξε στη χάραξη μιας νέας διαρθρωτικής πολιτικής της Κοινότητας, που θα περιελάμβανε και θα βελτίωνε τις δομές της αγροτικής μας οικονομίας. Αποτέλεσμα αυτών των προσπαθειών είναι η αναθεώρηση της λεπουργίας και ο διπλασιασμός των πόρων των Διαρθρωτικών Ταμείων καθώς και των ΜΟΠ, ενώ το 1981 οι εισπράξεις της χώρας μας από το FEOGA (τμήμα εγγυήσεων) ήταν 146,1 εκατ. ECU, το 1988 έφθασαν στο ύψος 1 δις 318 εκατ. ECU, Το 1989 με την αποφασιστική στάση μας σε ό, τι αφορά την αναπροσαρμογή της

πράσινης ισοτιμίας, εισπράξαμε 1 δις 651 εκατ, ECU, δηλαδή 320 δις δραχμές, ενώ την ίδια αυτή περίοδο οι εισφορές της Ελλάδας στην Κοινότητα δεν ξεπερνούσαν τις 400,000 ECU.

Η προετοιμασία της Ελλάδας στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής πρόκλησης του 1992.

Ο διπλασιασμός των κονδυλίων των Διαρθρωτικών Ταμείων έχει για τη χώρα μας ιδιαίτερη σημασία. Με βάση τις ήδη Κοινοτικές αποφάσεις, η χώρα μας, κατά την 4ετία (89-93) πρέπει να απορροφήσει επί πλέον 6 δις 667 εκατ. ECU δηλαδή 1 τρισεκατομμύριο 300 δις περίπου δραχμές. Αυτό το ποσό κατανέμεται ως εξής:

1. 3.663 εκατ. ECU (= 700 δις δραχμές) για προγράμματα περιφερειακής ανάπτυξης.
2. 1.728 εκατ. ECU (= 330 δις δραχμές) για κοινωνικά προγράμματα και
3. 1.277 εκατ. ECU (= 250 δις δραχμές) για προγράμματα γεωργικών αναδιορθώσεων, πέρα από τις εισοδηματικές ενισχύσεις των Ελλήνων αγροτών μέσω της ΚΛΠ.

Δηλαδή μέχρι το 1993, θα αυξηθούν οι εισπράξεις από την ΕΟΚ κατά 250% περίπου, μόνο από τα Διαρθρωτικά Ταμεία. Αυτό ήταν κατά γενική ομολογία μια σημαντική επιτυχία της Κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ, Ένω καταρτίστηκε το πενταετές σχέδιο περιφερειακής ανάπτυξης (1989-1993) για το σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας με συγκεκριμένες ιεραρχήσεις και προτεραιότητες για κάθε γεωγραφική περιφέρεια και για κάθε κλάδο της Ελληνικής οικονομίας.

Η κυβερνητική παρένθεση του καλοκαιριού είχε αρνητικά αποτελέσματα. Δυστυχώς με την κυβέρνηση Τζανεττάκη, η διαπραγμάτευση και η έγκριση για τα κονδύλια των διαρθρωτικών ταμείων πάγωσε. Το σταμάτημα αυτό πήγε πίσω για ένα ολόκληρο πολύτιμο εξάμηνο το σχέδιο περιφερειακής ανάπτυξης της χώρας μας. Οι συνέπειες αυτού του χαμένου χρόνου είναι ακόμα άγνωστες σε ό, τι αφορά την απορρόφηση πόρων από την Κοινότητα. Τελικά ευτυχώς μετά από προσπάθεια της Οικουμενικής Κυβέρνησης Ζολώτα η Κοινότητα ενέκρινε το Φεβρουάριο του 1990 το Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης (Σ.Π.Α.), το οποίο είχαμε υποβάλλει, ως Κυβέρνηση ΠΑΣΟΚ, το Μάρτιο του 1989.

Οι Δημοσιονομικές προϋποθέσεις για την οικονομική και την κοινωνική ανάπτυξη.

Με τα σημερινά δεδομένα και όπως προκύπτει από τα στοιχεία που παραθέσαμε είναι σαφές ότι τα επομένα χρόνια η Ελλάδα χρειάζεται μια Κυβέρνηση σύγχρονη, ισχυρή, Δημοκρατική και προοδευτική με πρόγραμμα, στόχους, και σταθερότητα. Αυτή η Κυβέρνηση είναι αναγκαίο και επιβεβλημένο

Πρώτο: Να μπορεί να σχεδιάζει, να συντονίζει και να παρακολουθεί την εφαρμογή όλων αυτών των φιλόδοξων σχεδίων που έχουν ήδη εγκριθεί από την Κοινότητα.

Δεύτερο: Να ξέρει και να μπορεί να διαπραγματεύεται με τα αρμόδια Κοινοτικά όργανα στην ίδια πολιτική γραμμή πλεύσης που ακολουθήθηκε την τελευταία 8ετία. Πρωταρχικός στόχος οφείλει να είναι η περαιτέρω μείωση των αρνητικών σινεπειών από τη συμμετοχή μας στην ΕΟΚ και η πλήρης αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων που προκύπτουν από αυτή τη συμμετοχή. Αυτό αποτελεί επι τακτική ανάγκη εν όψει του 1992 και του 2000.

Τρίτο: Να θέλει και να μπορεί να εφαρμόσει μια μακροοικονομική και αναπτυξιακή πολιτική που ταυτόχρονα θα είναι ΣΥΜΒΑΤΗ με τις συνθήκες που διαμορφώνονται στην Κοινότητα και τον ευρύτερο ευρωπαϊκό χώρο. Το ΠΑΣΟΚ έχει δώσει δείγμα γραφής στα οχτώ χρόνια της διακυβέρνησης. Η Ευρωπαϊκή - Κοινοτική του πολιτική είναι η μοναδική εγγύηση για την προάσπιση των συμφερόντων της Ελλάδας γιατί το ΠΑΣΟΚ και ΞΕΡΕΙ και ΘΕΛΕΙ και ΜΠΟΡΕΙ. Η καλύτερη απόδειξη είναι το έργο του στην Ελλάδα και η στάση του στην Κοινότητα.

Νεοφιλελευθερισμός σημαίνει πλήρες οικονομικό, πολιτικό και εθνικό αδιέξοδο.

Η είσπραξη κοινοτικών πόρων είναι γνωστό ότι προϋποθέτει την διάθεση αντιστοίχων εθνικών πόρων. Είναι λοιπόν φανερό ότι η μακροοικονομική και δημοσιονομική πολιτική της επόμενης τετραετίας δεν μπορεί να είναι μια νεοφιλελεύθερη περιοριστική οικονομική πολιτική. Μια πολιτική που να μειώνει τις δημόσιες δαπάνες παραγωγικού, αναπτυξιακού και κοινωνικού χαρακτήρα. Γιατί διαφορετικά είναι αδύνατο η ΕΟΚ να μας καταβάλει το τεράστιο κονδύλι του 1,3 τρις δραχμές για την συγχρηματοδότηση (Εθνική και Κοινοτική) του Σχεδίου Περιφερειακής Ανάπτυξης 89-93. Άλλωστε είναι παράλογο, όταν η Κοινότητα εφαρμόζει επεκτατική δημοσιονομική πολιτική, με την ανάπτυξη των ιδίων πόρων και τον διπλασιασμό των κονδυλίων των Διαρθρωτικών Ταμείων, εμείς να εφαρμόσουμε μια νεοφιλελεύθερη συντηρητική δημοσιονομική πολιτική.

Μια τέτοια νεοσυντηρητική πολιτική θα είχε σαν συνέπεια τη μείωση των δικών μας δημοσίων δαπανών, είτε για αναπτυξιακά είτε για κοινωνικά προγράμματα. Μια τέτοια παράλογη πολιτική, το μόνο που διασφαλίζει είναι ένα πλήρες πολιτικό και εθνικό αδιέξοδο. Αυτό το αδιέξοδο επαγγέλλεται προς τους "Έλληνες το νεοσυντηρητικό πρόγραμμα της ΝΔ. Η μοναδική υπόσχεση της ΝΔ. είναι τα αδιέξοδα και η υπανάπτυξη του παρελθόντος.

Πως θα καλυφθεί το Δημόσιο Έλλειμμα;

Υπάρχει βεβαίως ένα μεγάλο ερώτημα. Πώς θα καλυφθεί το δημόσιο έλλειμμα; Το πρόβλημα των δημοσίων ελλειμμάτων είναι πρόβλημα που οφείλεται κύρια στη χαμηλή παραγωγικότητα του Δημόσιου Τομέα και στη μικρή απόδοση των φορολογικών εσόδων. Δεν είναι πρόβλημα υψηλών δαπανών όπως ισχυρίζεται η συντηρητική παράταξη. Ας κάνουμε ορισμένες συγκρίσεις με άλλες χώρες της Ευρώπης. Μόνον έτσι μπορούν να βγουν ασφαλέστερα και πιο αντικειμενικά συμπεράσματα. Οι Δημόσιες Δαπάνες ως ποσοστό του ΑΕΠ, συμπεριλαμβανομένης και της κοινωνικής ασφάλισης, βρίσκονται στην Ελλάδα σε πολύ χαμηλότερα επίπεδα από πολλές Ευρωπαϊκές

χώρες, όπως προκύπτει από τα στοιχεία της ΕΟΚ:

ΧΩΡΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΕΠ
ΒΕΛΓΙΟ	51,4
ΔΑΝΙΑ	60,1
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	56,9
ΓΑΛΛΙΑ	50,4
ΙΤΑΛΙΑ	51,3
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	52,1
ΕΛΛΑΔΑ	50

Αυτά τα πρόσφατα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής καταρρίπτουν εντελώς τη φιλολογία και την κινδυνολογία της συντηρητικής παράταξης περί του σπάταλου κράτους του ΠΑΣΟΚ:

Είναι παραλογισμός της ηγεσίας της Ν.Δ. να χαρακτηρίζει σπατάλη τις δημόσιες δαπάνες για την κοινωνική πρόνοια, την υγεία, την εκπαίδευση, το περιβάλλον. Το πρόβλημα των δημοσιων ελλειμμάτων είναι πρόβλημα εσόδων και όχι δαπανών. Αυτό πρέπει να γίνει επιτέλους κατανοητό από τις πλευρές εκείνες που δήθεν κόπτονται για την περιστολή των ελλειμμάτων. Ολοι αυτοί οφείλουν να αναγνωρίσουν την πραγματικότητα και να ομολογήσουν την αλήθεια.

Η βελτίωση της παραγωγικότητας προϋπόθεση για την ανάπτυξη.

Ο σταδιακός και αναγκαίος περιορισμός των δημοσιων ελλειμμάτων, αποτελεί βασικό στόχο της προσπάθειας για την ανάπτυξη. Κεντρικός όμως άξονας της δημοσιονομικής πολιτικής πρέπει να είναι η προώθηση της οικονομικής αποτελεσματικότητας και η βελτίωση της παραγωγικότητας του Δημόσιου Τομέα. Πρέπει να σημειωθεί ότι, με δεδομένο το μέγεθος του Δημόσιου Τομέα, μια αύξηση της παραγωγικότητάς του κατά 10% ισοδυναμεί με μια αύξηση του ΑΕΠ κατά 4,3% περίπου, ποσοστό το οποίο είναι υψηλότατο. Αυτό ακριβώς το μέγεθος επιβεβαιώνει την ανάγκη για μια ριζική αναβάθμιση του δημόσιου τομέα, για μια ουσιαστική μεταρρύθμιση που θα δώσει μια νέα ώθηση, δυναμική και προοπτική στο Δημόσιο Τομέα για να γίνει σύγχρονος, παραγωγικός, δημιουργικός και αποτελεσματικός.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ έδωσε μάχες για την κοινωνική διάσταση της Ε.Ο.Κ.

Η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ με αποκορύφωμα τη δεύτερη Ελληνική Προεδρία, έδωσε πραγματικές μάχες για την κατοχύρωση της κοινωνικής διάστασης της εσωτερικής αγοράς.

Δώσαμε με επιμονή και συνέπεια μάχες:

- ✓ Για να προχωρήσει η συζήτηση των κοινωνικών θεμάτων.
- ✓ Για να περάσουν μέτρα καταπολέμησης της ανεργίας.

- ✓ Για να βελτιωθούν οι συνθήκες εργασίας.
- ✓ Για να διασφαλιστεί η συμμετοχή των εργαζομένων στις επιχειρήσεις.
- ✓ Για να κατοχυρωθεί η επαγγελματική κατάρτιση και η σωστή οργάνωση της απασχόλησης.
- ✓ Για να δημιουργηθούν πραγματικοί όροι για μια κοινωνία αλληλεγγύης.

Οι νεοσυντηρητικές δυνάμεις εμποδίζουν τις θετικές εξελίξεις στην Ευρώπη.

Το βασικό εμπόδιο όμως στις εξελίξεις αποτελούν οι αρνήσεις των συντηρητικών στο Συμβούλιο της ΕΟΚ. Γιατί με ορισμένες εξαιρέσεις τα μέτρα κοινωνικού χαρακτήρα απαιτούν ομοφωνία στο Συμβούλιο. Γι' αυτό θέσαμε (ως κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ) έγκαιρα το θέμα της εξάντλησης των δυνατοτήτων που δίνει η Ενιαία Πράξη σ' αυτή την κατεύθυνση. Για να επεκταθεί η απόφαση κατά πλειοψηφία σε περισσότερα θέματα και να προχωρήσουν τα μέτρα κοινωνικής δικαιοσύνης. Οι νεοσυντηρητικές απόψεις είναι απόψεις, που κωλυσιεργούν και θέτουν φραγμούς στην οικοδόμηση μιας Ευρώπης που θα στηρίζεται στα θεμέλια της κοινωνικής δικαιοσύνης και της κοινωνικής αλληλεγγύης. Η κ. Θάτσερ με τη νεοφιλελεύθερη και συντηρητική πολιτική της θέλει να μετεξελιχθεί η Κοινότητα αποκλειστικά σε μια διευρυμένη ζώνη ελεύθερων συναλλαγών. Μια Κοινότητα χωρίς μέριμνα και αλληλεγγύη στα κοινωνικά προβλήματα, μια Κοινότητα με παγιωμένες περιφερειακές ανισότητες. Ειλικρινά λυπούμαστε που η ηγεσία της ΝΔ διακηρύσσει σε όλους τους τόνους ότι θέλει να αντιγράψει και να μιμηθεί το νεοσυντηρητικό μοντέλο της κοινωνίας των 2/3.

Η Οικονομική και Νομισματική Ένωση (Ο.Ν.Ε)

Η νέα δεκαετία του 1990, σίγουρα θα είναι μια δεκαετία συνεχών προκλήσεων για την Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση. Πριν ακόμα προλάβουμε να απαντήσουμε συνολικά στη μεγάλη πρόκληση του 1992, από τον Ιούλιο του 1990 ξεκινάει η εφαρμογή του πρώτου σταδίου μιας νέας πολύ πιο σημαντικής Κοινοτικής Πρόκλησης. Η δημιουργία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης της Κοινότητας. ΟΙ στόχοι είναι δυο:

Πρώτο για να ενισχυθεί και να καθιερωθεί η ECU ως ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ Νόμισμα. Γι' αυτό και σήμερα είναι απαραίτητη η πιο πλατειά δυνατή συσπείρωση των προοδευτικών δυνάμεων και στην Ελλάδα και στις χώρες της Ευρώπης. Στην Ελλάδα χρειάζεται η συνέχεια της δυναμικής πολιτικής που εφάρμοσε η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ. Η δυναμική παρουσία της χώρας μας στο συμβούλιο της ΕΟΚ αποτελεί εγγύηση για το σύγχρονο, προοδευτικό προσανατολισμό της Ελλάδας και της Ευρώπης.

Δεύτερο για να προωθηθεί μια Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα που να συντονίζει τη νομισματική πολιτική της Κοινότητας καθώς και των Κρατών-Μελών. Για να επιτευχθούν όμως αυτοί οι δύο πραγματικά σημαντικοί στόχοι

της Κοινότητας πρέπει να υπάρξουν τουλάχιστον δύο προϋποθέσεις:

- α. Η σύγκλιση των μακροοικονομικών πολιτικών
- β. Η σύγκλιση των μακροοικονομικών επιδόσεων όλων των Κρατών-Μελών.

Βασικοί όροι για τη νομισματική ένωση.

Στα πλαίσια αυτής της προοπτικής διακυβεύονται τεράστια οικονομικά συμφέροντα. και τούτο γιατί θα περιοριστούν σε σημαντικό βαθμό οι δυνατότητες άσκησης εθνικής μακροοικονομικής πολιτικής, η οποία θα πρέπει να εντάσσεται πλέον σε ένα αυστηρά καθορισμένο Κοινοτικό πλαίσιο.

Η Ελλάδα, συνεπώς, για να πει το ΝΑΙ στη Νομισματική Ενοποίηση, πρέπει αυτή η διαδικασία να συμβαδίζει με μια πραγματική οικονομική ενοποίηση των Κρατών -Μελών. Αυτή μεταξύ άλλων οφείλει να περιλαμβάνει:

I. Την ευελιξία της ένταξης της δραχμής στο συναλλαγματικό μηχανισμό του ενιαίου Νομισματικού Συστήματος.

II. Την ριζική αύξηση των ιδίων πόρων της Κοινότητας.

III. Την ανάπτυξη και διεύρυνση όλων των σημερινών διαρθρωτικών πολιτικών. Στόχος πρέπει να είναι να λειτουργήσουν αυτές οι διαρθρωτικές πολιτικές ως νέος εξισορροποιητικός μηχανισμός απέναντι στους οικονομικούς κραδασμούς που θα δημιουργηθούν από την πλήρη νομισματική ενοποίηση.

IV. Την ουσιαστική διεύρυνση και αξιοποίηση του μηχανισμού Κοινοτικής συνδρομής στα ισοζύγια πληρωμών των Κρατών -Μελών. Και αυτό για να αντιμετωπίσουν τις "εξωτερικές διαταραχές" από την πλήρη οικονομική και νομισματική ένωση (Ο.Ν.Ε.).

Οι νέες προκλήσεις της κοινότητας απαιτούν σύγχρονη ανανεωτική, δημοκρατική και προοδευτική κυβέρνηση με γνώση, σχέδιο και προοπτική.

Ολες αυτές οι προτάσεις σηματοδοτούν μια νέα περίοδο σκληρότατων πολιτικών και οικονομικών διαπραγματεύσεων (από τον ερχόμενο Ιούλιο) σε κοινοτικό επίπεδο. Επίσης απαιτούν μια νέα προσπάθεια εσωτερικής προετοιμασίας και εκσυγχρονισμού της οικονομίας και της κοινωνίας μας. Για να μπορούμε να βαδίσουμε μαζί και ισότιμα με τα άλλα Κράτη-Μέλη, προς το κοινό ευρωπαϊκό μέλλον χρειάζεται σχέδιο, γνώση και προοπτική. Ιδιαίτερα για την πρώτη φάση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης (Ο.Ν.Ε.) που αρχίζει την 1η Ιούλη του 1990, θα πρέπει η Ελλάδα να θέσει νέες θεσμικές, οικονομικές και πολιτικές προϋποθέσεις στην Κοινότητα, για να μην ανακοπεί η αναπτυξιακή πορεία της χώρας μας και για να μην υποθηκευτεί το μέλλον της. Για όλα αυτά χρειάζεται μια Σύγχρονη,Ανανεωτική Δημοκρατική και Προοδευτική Κυβέρνηση, που να θέλει και να μπορεί να διεξαγάγει αυτές τις σκληρότατες διαπραγματεύσεις. Η Ελληνική Κυβέρνηση οφείλει να έχει σαν μοναδικό στόχο την επαναδιασφάλιση των εθνικών μας συμφερόντων στο κοινοτικό πλαίσιο, όπως συνέβη την τελευταία οκταετία.

Οι ραγδαίες εξελίξεις στην Ανατολική Ευρώπη και οι συνέπειες στο κοινοτικό και εθνικό επίπεδο.

Οι πολιτικές και οικονομικές εξελίξεις στην Κεντρική κω Ανατολική Ευρώπη θα αλλάξουν ριζικά το πολιτικό και οικονομικό σκηνικό. Αυτές οι εξελίξεις δεν αφορούν μόνον την ήπειρό μας, αλλά και ολόκληρο τον πλανήτη μας.

Και οι καθεστωτικές αλλαγές στις χώρες αυτές, όσο και η προσέγγιση Δυτικής κω Ανατολικής Ευρώπης, δικαιώνουν τις πάγιες πολιτικές και ιδεολογικές θέσεις του ΠΑΣΟΚ. Είχαμε προτείνει και προωθήσαμε με συνέπεια την ανάγκη της δημιουργίας μιας νέας Ενωμένης Ευρώπης από τον Ατλαντικό μέχρι τα Ουράλια, μιας αυτόνομης ισχυρής και ειρηνικής Ευρώπης ΕΞΩ από τα πολιτικοστρατιωτικά πλαίσια που καθόριζαν οι δύο υπερδυνάμεις. Δώσαμε αγώνες για να κατοχυρωθεί ο Δημοκρατικός Σοσιαλισμός με σύγχρονο και ανθρώπινο πρόσωπο για να είναι ένα σύστημα που θα έχει ως κέντρο τον ΑΝΘΡΩΠΟ. Για το ΠΑΣΟΚ, από την ιδρυτική διακήρυξη της 3ης του Σεπτεμβρίου, ο Σοσιαλισμός ήταν και είναι συνυφασμένος με τη Δημοκρατία και τη Λαϊκή Κυριαρχία, με τις ελευθερίες και τα δικαιώματα των πολιτών, με τον πολυκομματισμό και τον κοινοβουλευτισμό, με την αποκέντρωση των εξουσιών και τη συμμετοχή των πολιτών. Για το ΠΑΣΟΚ, Δημοκρατικός Σοσιαλισμός σημαίνει μικτή οικονομία, μια αρμονική συνύπαρξη των δομών της αγοράς με ένα ελαστικό σύστημα προγραμματισμού και σχεδιασμού της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης.

4.2 Η θέση του Κ.Κ.Ε. Εσωτερικού στις Ευρωεκλογές του 1984

4.2 Η θέση του Κ.Κ.Ε. Εσωτερικού στις Ευρωεκλογές του 1984

Στο προεκλογικό φυλλάδιο σχετικά με τις Ευρωεκλογές του 1984 το Κ.Κ.Ε. Εσωτερικού περιγράφει συνοπτικά τις κινήσεις του αναφορικά με την Ευρώπη καθώς και τις κινήσεις και των άλλων μεγάλων κομμάτων για να κερδίσουν την ψήφο του λαού. Συγκεκριμένα το φυλλάδιο διαμορφώνεται ως εξής:

ΕΥΡΩΕΚΛΟΓΕΣ '84

Ελληνίδα και Έλληνα, εργαζόμενε της χώρας

Ο προεκλογικός αγώνας πλησιάζει στο τέλος του. Ήρθε η στιγμή να αποφασίσεις οριστικά τι θα ψηφίσεις.

Η κατεύθυνση της Δεξιάς να καλλιεργηθεί συστηματικά ένα κλίμα στείρου φανατισμού, τεχνητής όξυνσης και πόλωσης, κατεύθυνση που αποδέχτηκε και καλλιέργησε το ΠΑ.ΣΟ.Κ., είχε σαν αποτέλεσμα να μην υπάρξει ούτε στοιχειώδης διάλογος πάνω στα μεγάλα προβλήματα του λαού και της χώρας.

Αυτή την περίοδο είναι κοινή πια συνείδηση, ότι το Κ.Κ.Ε. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ είναι το κόμμα εκείνο που δεν θέλησε να φανατίσει και να αποπροσανατολίσει κανέναν.

Το Κ.Κ.Ε. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ είναι το κόμμα που προσπάθησε να δώσει υπεύθυνη και σωστή πληροφόρηση.

Είπε με σαφήνεια τα επιχειρήματά του. Είπε την αλήθεια προς όλες τις κατευθύνσεις.

Είπε την αλήθεια για την Ευρώπη και για τα προβλήματα της αλλαγής στην Ελλάδα. Μίλησε για την ανάγκη να ανοίξει μια καινούργια προοπτική.

Το Κ.Κ.Ε. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ πρότεινε ισότιμο διάλογο από την τηλεόραση. Για να ξέρε ο λαός, τι συγκεκριμένα έχει να απαντήσει το κάθε κόμμα πάνω στα προβλήματα του τόπου.

Και να ψηφίσει κατά συνείδηση.

Με την απλή αναλογική δεν υπάρχει χαμένη ψήφος.

Όμως ούτε η Κυβέρνηση, ούτε η Δεξιά, ούτε το δογματικό Κ.Κ.Ε. τόλμησαν έναν τέτοιο διάλογο μπροστά στο λαό.

Τώρα εργαζόμενε, ξέρεις τι αξίζει ο καθένας. Και καλείσαι ψύχραιμα και με καθαρό μυαλό να κρίνεις.

Αλλά αυτή την τελευταία ώρα, πριν πας στην κάλπη, άρχισε και πάλι η συστηματική προσπάθεια για να σου κλέψουν την ψήφο. Και σου λένε: «Καλό και σωστό το Κ.Κ.Ε. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ. Καλό το πρόγραμμά του. Άριστοι και οι υποψήφιοί του. Δίκαιη και σωστή η κριτική του προς το ΠΑ.ΣΟ.Κ. Αλλά τώρα... ψηφίσε και πάλι ΠΑ.ΣΟ.Κ., για να μη ξανάρθει η Δεξιά στην Κυβέρνηση».

Όμως είναι εκ των προτέρων βέβαιο ότι στις 17 Ιουνίου η Δεξιά θα είναι μειοψηφία.

ΕΥΡΩΚΛΟΓΕΣ '84

Το Κ.Κ.Ε. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ σε καλεί να σκεφτείς ψύχραιμα και σωστά, να απορρίψεις ψεύτικα διλήμματα και πολιτικούς εκβιασμούς και να απαντήσεις σταθερά,

- Στις 17 Ιουνίου, ψηφίζω Ευρωβουλευτές, δεν ψηφίζω Κυβέρνηση.
- Στις 17 Ιουνίου, ψηφίζω μα απλή αναλογική, όπου η ψήφος και του πιο μικρού χωριού βαραίνει όσο και η ψήφος της Αθήνας. Καμιά ψήφος δεν πάει χαμένη.
- Στις 17 Ιουνίου, ψηφίζω την πολιτική που στηρίχτηκε στις αλήθειες, στα επιχειρήματα και σε πρόγραμμα.
- Στις 17 Ιουνίου ψηφίζω αυτούς που θέλησαν να πάω πληροφορημένος στην κάλπη, αυτούς που δεν με σκέφτηκαν μόνο σαν ακροατή μονολόγων από τα μπαλκόνια, αλλά σαν πολίτη που μετέχει ενεργά στη διαμόρφωση των εξελίξεων.
- ΣΤΙΣ 17 ΙΟΥΝΙΟΥ ΨΗΦΙΖΩ Κ.Κ.Ε. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΨΗΦΙΣΤΕ

Κ.Κ.Ε. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

**ΑΝΤΙΣΤΑΘΕΙΤΕ
ΣΤΗΝ ΠΟΛΩΣΗ**

**ΑΠΟΡΡΙΨΤΕ
ΤΑ ΔΙΛΗΜΜΑΤΑ**

**ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΤΩΝ
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ**

**ΓΙΑ ΜΙΑ ΝΕΑ ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ ΣΤΟ
ΔΡΟΜΟ ΤΟΥ ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΥ**

4.3 Η θέση του Κ.Κ.Ε. στις Ευρωεκλογές του 1984

4.3 Η θέση του Κ.Κ.Ε. στις Ευρωεκλογές του 1984

Σε ανάλογο πνεύμα κινείται και το Κ.Κ.Ε. όπου αναφέρεται και αντιτίθεται ειδικότερα στην «αντεργατική» πολιτική της Ε.Ο.Κ. Οι θέσεις της Ομάδας Ευρωβουλευτών του Κ.Κ.Ε. καθώς και προεκλογικά φυλλάδια που είχαν κυκλοφορήσει πριν τις εκλογές του 1984, αναφέρονται στην αύξηση της ανεργίας στην υπόλοιπη Ευρώπη αλλά και στην Ελλάδα μετά την ένταξη στην Ε.Ο.Κ. Παρουσιάζονται στατιστικά στοιχεία που εμφανίζουν την αύξηση της ανεργίας σε όλη την Ευρώπη ακόμη και σε χώρες που δεν γνώριζαν τι θα πει ανεργία όπως η Δ. Γερμανία.

Το Κ.Κ.Ε. αναφέρεται σε μια γενικότερη πολιτική της Ε.Ο.Κ. που προάγει και προασπίζει τα συμφέροντα των ισχυρών. Σε μια πολιτική που λαμβάνει μέτρα πάντα μέσα στα πλαίσια των συμφερόντων της μεγάλης εργοδοσίας και των μονοπωλίων.

Επίσης υπάρχουν ενδεικτικές προτάσεις του Κ.Κ.Ε. σε ψηφίσματα και αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την ανεργία:

Προσωρινή Εργασία

Με οδηγία της Επιτροπής της Ε.Ο.Κ. και ψήφισμα του Ευρ. Κοινοβουλίου επιδιώκεται να προωθηθεί σε όλες τις χώρες της Ε.Ο.Κ. η «προσωρινή εργασία». Δηλαδή η ύπαρξη ιδιωτικών επιχειρήσεων εξεύρεσης εργασίας, που θα εξασφαλίζουν στη μεγαλοεργοδοσία εργαζόμενους, για μικρό χρονικό διάστημα, ώστε να μπορούν να απολύουν μόνιμο εργατικό δυναμικό.

• Οι Ευρωβουλευτές του Κ.Κ.Ε. Β. Εφραιμίδης, Δ. Αδάμος και Α. Αλαβάνος κατέθεσαν τροπολογία στην πρόταση για «προσωρινή εργασία». Απορρίφθηκε από την ολομέλεια με 67 ψήφους κατά, 58 υπέρ και 13 αποχές.

- «Η προσωρινή εργασία νομιμοποιεί την ταυτόχρονη εκμετάλλευση του εργαζομένου από δύο εργοδότες με συνέπειες την πληρωμή της εργασίας του με εξαιρετικά χαμηλό μισθό
- Θίγει τα ασφαλιστικά δικαιώματα των εργαζομένων.
- Έχει σοβαρές επιπτώσεις στο συνδικαλιστικό τομέα λόγω της διάσπασης της ενότητας του προσωπικού των επιχειρήσεων.
- Συνιστά παραβίαση της 96/94 διεθνούς σύμβασης εργασίας.

Γι' αυτό καλούμε:

Την Επιτροπή της Ε.Ο.Κ. να αποσύρει την πρόταση οδηγίας για τη ρύθμιση της προσωρινής εργασίας.

Τα κράτη – μέλη να οργανώσουν σε καλύτερη, ευρύτερη και πληρέστερη βάση το σύστημα των δημοσίων γραφείων εύρεσης εργασίας».

(Από την τροπολογία των ευρωβουλευτών του Κ.Κ.Ε. στο ψήφισμα του Ευρ. Κοινοβουλίου για την προσωρινή εργασία).

Ε.Ο.Κ.: Με τα μονοπώλια ενάντια στους εργαζομένους

«Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζητεί την τόνωση των ιδιωτικών παραγωγικών επενδύσεων.

Θεωρεί απαραίτητα μακροπορόθεσμα μέτρα που να ευνοούν την ανάπτυξη της δραστηριότητας και της αποδοτικότητας των επιχειρήσεων».

(Απόφαση Ευρ. Κοινοβουλίου για την ανεργία).

Η πολιτική της Ε.Ο.Κ., λοιπόν για την ανεργία προβλέπει:

Για τα θύματα, του εργαζόμενους, μείωση των παροχών και δικαιωμάτων.

Για τους θύτες, το μεγάλο κεφάλαιο, «τόνωση των ιδιωτικών επενδύσεων», «ελάφρυνση των χρηματικών επιβαρύνσεων» και «κατάργηση των αυστηρών ρυθμίσεων».

Ο κυβερνητικός νόμος του 1982 για τα κίνητρα κι άλλα μέτρα της οικονομικής πολιτικής της κυβέρνησης είναι στα πλαίσια αυτών των κατευθύνσεων.

● **Τι προτείνει το Κ.Κ.Ε.**

- Πολιτική παραγωγικών επενδύσεων, ιδιαίτερα στο δημόσιο τομέα, με κατά προτεραιότητα κριτήρια την ικανοποίηση των γενικότερων κοινωνικών αναγκών και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης.
- Διατήρηση, τουλάχιστον, της αγοραστικής δύναμης των εργαζομένων με την εφαρμογή της αυτόματης τιμαριθμικής αναπροσαρμογής.
- Επιδότηση των ανέργων πέρα των προβλεπομένων σήμερα χρονικών ορίων και σε όλη τη διάρκεια της ανεργίας
- Ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων για τη διατήρηση και δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης.

(Τροπολογία των ευρωβουλευτών του Κ.Κ.Ε. στην απόφαση του Ευρ. Κοινοβουλίου για την ανεργία 24-05-1983).

Τέλος με μια σειρά ερωτήσεων και απαντήσεων παρουσιάζονται οι θέσεις και οι κινήσεις των άλλων μεγάλων κομμάτων σε σχέση με την Ε.Ο.Κ. και καλείται ο Έλληνας ψηφοφόρος να εμπιστευτεί το Κ.Κ.Ε., ενώ το σύνθημα που κυριαρχεί είναι «**ΟΧΙ ΣΤΗΝ Ε.Ο.Κ.**». Συγκεκριμένα:

ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΕ

Δεν πρέπει να αφήσεις να συνεχιστεί η αντεργατική πορεία που επιχειρεί να μας επιβάλλει η Ε.Ο.Κ.

Τι θα κάνεις στις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο;

Μπορείς, ποτέ, να ψηφίσεις το κόμμα των μονοπωλίων, τη Ν.Δ.;

Η Ν.Δ. είναι ο υπεύθυνος για την ένταξή μας στην Ε.Ο.Κ. Ο επικεφαλής των Ευρωβουλευτών της Ν.Δ. δήλωνε: «Είμαι πρώτα Ευρωπαίος και μετά Έλληνας...».

Γι' αυτό και οι εκπρόσωποί της στο Ευρ. Κοινοβούλιο υπερψήφισαν, μαζί με την αντιδραστική πλειοψηφία, όλες τις αντεργατικές οδηγίες της Ε.Ο.Κ.

Μπορείς αυτή τη φορά να εμπιστευτείς τις προεκλογικές υποσχέσεις του ΠΑ.ΣΟ.Κ.;

Όταν το ΠΑ.ΣΟ.Κ. εγκατέλειψε τις προηγούμενες προεκλογικές του δεσμεύσεις, για να προσαρμοσθεί στη φιλομονοπωλιακή πολιτική της Ε.Ο.Κ.;

Όταν δέχτηκε χωρίς ουσιαστικές αντιδράσεις τις τεράστιες επιπτώσεις της ένταξης στην εργατική τάξη;

Όταν εφάρμοσε πολλές από τις κατευθύνσεις της Ε.Ο.Κ. (ν. 1320, άρθρο 4, νόθευση της Α.Τ.Α. και του εργατικού ελέγχου με τα κοινοτικά «εποπτικά συμβούλια» κλπ).

Ένας δρόμος υπάρχει για σένα,

Η ενίσχυση του ψηφοδελτίου που θα υποστηρίξει το Κ.Κ.Ε., το κόμμα της εργατιάς, το Κόμμα σου. Γιατί έτσι μπορεί

- Να αντιμετωπιστούν αποφασιστικά οι επιπτώσεις της ένταξης στους εργαζομένους.
- Να πραγματοποιηθούν τα δίκαια αιτήματα των εργαζομένων παρά κι ενάντια στις ρυθμίσεις της Ε.Ο.Κ.
- Να ανοίξει ο δρόμος για την αποδέσμευση για την πραγματική αλλαγή.

5. Νέα Δημοκρατία – Θέσεις – Διακυβέρνηση (1989-1994)

5.1 Η θέση του Συνασπισμού στις Ευρωεκλογές του 1994

5. Νέα Δημοκρατία – Θέσεις – Διακυβέρνηση (1989-1994)

5.1 Η θέση του Συνασπισμού στις Ευρωεκλογές του 1994

Από την Πολιτική Διακήρυξη και τα προεκλογικά φυλλάδια του κόμματος για τις ευρωεκλογές του 1994 διαπιστώνουμε ότι ο Συνασπισμός την περίοδο εκείνη έκανε προτάσεις πάνω σε συγκεκριμένα θέματα που απασχολούσαν την επικαιρότητα της Ελλάδας αλλά και της Ευρώπης γενικότερα.

Η «**Κοινή Διακήρυξη των Νέων Αριστερών Δυνάμεων της Ευρώπης**» που τιτλοφορείται "**ΜΙΑ ΝΕΑ ΕΥΡΩΠΗ – ΓΙΑ ΕΝΑ ΝΕΟ ΚΟΣΜΟ**", αποτελεί ένα προγραμματιστικό πλαίσιο για την ανάπτυξη της συνεργασίας και της κοινής δράσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο των δυνάμεων της Αριστεράς και σηματοδοτεί με σαφή τρόπο την επιδίωξή τους να διαμορφώσουν από κοινού με δυνάμεις της Οικολογίας έναν άλλο πόλο στην Ευρωπαϊκή πολιτική σκηνή. Στη διακήρυξη αυτή συμμετείχαν: Αριστερό Κόμμα (Σουηδία), Αριστερό Σοσιαλιστικό Κόμμα (Νορβηγία), Αριστερή Συμμαχία (Φινλανδία), Δημοκρατική Αριστερά (Ιρλανδία), Ενωμένη Αριστερά (Ισπανία), Κίνημα Πολιτών (Γαλλία), Λαϊκό Σοσιαλιστικό Κόμμα (Δανία), Πράσινη Αριστερά (Ολλανδία), Πρωτοβουλία για την Καταλωνία (Καταλωνία – Ισπανία) και Συνασπισμός της Αριστεράς και της Προόδου (Ελλάδα). Θεμέλιο της Διακήρυξης αυτής είναι η **αλληλεγγύη**: διεθνής αλληλεγγύη ανάμεσα σε όλους τους λαούς του κόσμου, κοινωνική δικαιοσύνη και ίση κατανομή, ισότητα μεταξύ των φύλων και αλληλεγγύη με τη φύση, η οποία είναι και αλληλεγγύη με τις μελλοντικές γενιές.

Στο ίδιο πνεύμα κινούνται και τα προεκλογικά φυλλάδια του κόμματος που τονίζουν ότι ο **Συνασπισμός αγωνίζεται**:

- Για να προωθηθεί αποτελεσματικά μια Νέα Εθνική Στρατηγική.
- Για να πραγματοποιηθεί το όραμα της Νέας Ευρώπης των πολιτών και των λαών.
- Για να ενισχυθούν οι δυνάμεις της εργασίας, της οικολογίας, της ειρήνης, της γυναικείας απελευθέρωσης, της ισότητας των φύλων.
- Για να οικοδομηθεί η Ευρώπη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της αλληλεγγύης των λαών και της συνεργασίας με τους λαούς του Τρίτου Κόσμου.
- Για να ηττηθεί ο ρατσισμός, ο νεοφασισμός και η ξενοφοβία, που σκοτεινιάζουν τον ορίζοντα.
- Για να δοθεί το ελπιδοφόρο μήνυμα ενίσχυσης της Σύγχρονης Αριστεράς στην Ευρώπη και την Ελλάδα
- Για να ενισχυθεί η συνεργασία των αριστερών δυνάμεων που αγωνίζονται για μια ΝΕΑ ΕΥΡΩΠΗ σε ένα ΝΕΟ ΚΟΣΜΟ.
- Για να διαμορφωθούν νέοι συσχετισμοί υπέρ των προοδευτικών δυνάμεων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο που θα έχει αυξημένες αρμοδιότητες για την μελλοντική πορεία της Ευρώπης.

➤ Για να συνεχιστεί το πλούσιο και θετικό έργο του Συνασπισμού στο Ευρωκοινοβούλιο.

Στη συνέχεια παρουσιάζουμε συνοπτικά τους τομείς για τους οποίους καταθέτει προτάσεις ο Συνασπισμός στην Πολιτική του Διακήρυξη για τις εκλογές του 1994, ενώ παρακάτω θα αναλύσουμε εκτενέστερα κάποιες από αυτές.

Συγκεκριμένα ο Συνασπισμός τονίζει ότι μπορεί να παρέμβει δυναμικά:

- Για την άμεση και **ΡΙΖΙΚΗ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ** της Συνθήκης του Μάαστριχτ, που θα δώσει στην Ευρωπαϊκή Ένωση κοινωνικό, δημοκρατικό, οικολογικό και οικονομικό δυναμισμό.
- Για μια **ΕΥΡΩΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ**, χωρίς ανεργία και κοινωνική αδικία, όπου η πλήρης απασχόληση είναι προϋπόθεση της κοινωνικής σύγκλισης και συνοχής και η εβδομάδα των 35 ωρών εργασίας καθιερώνεται χωρίς μείωση των αποδοχών.
- Για μια **ΕΥΡΩΠΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ**, με ισότητα των γυναικών στην αγορά εργασίας, την κοινωνία, τους θεσμούς. Με ειδικό πρόγραμμα καταπολέμησης της ανεργίας των νέων και τη δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Νεολαίας.
- Για μια **ΕΥΡΩΠΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ**, με τη συνεργασία των οικολογικών δυνάμεων και την εφαρμογή οικολογικού προγράμματος που να αποκαθιστά την ισορροπία ανάμεσα στην οικονομία, τους λαούς και το φυσικό περιβάλλον.
- Για μια **ΕΥΡΩΠΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΠΛΟΥΡΑΛΙΣΜΟΥ**, που θα προστατεύει τις ιδιαιτερότητες, εθνικές, τοπικές, μειονοτικές, πολιτισμικές και θα εξασφαλίζει την ουσιαστική επικοινωνία των παγκόσμιων πολιτιστικών αγαθών.
- Για μια **ΕΥΡΩΠΗ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ και της Ασφάλειας**. Για ένα πανευρωπαϊκό σύστημα συλλογικής ασφάλειας που μπορεί να προκύψει μόνο μέσα από τη **ΔΑΣΕ**. Χωρίς επέκταση των ορίων δράσης του **ΝΑΤΟ**.
- Για τη συνεργασία των Βαλκανικών χωρών με την Ευρωπαϊκή Ένωση και για ένα "**ΒΑΛΚΑΝΙΚΟ ΕΛΣΙΝΚΙ**" στα πλαίσια της **ΔΑΣΕ**. Για το άμεσο τερματισμό του πολέμου στη Βοσνία με χρήση πολιτικών και διπλωματικών μέσων.

Επίσης καλεί τους Έλληνες ψηφοφόρους να δώσουν την εμπιστοσύνη τους στο Συνασπισμό τονίζοντας ότι η Ελλάδα μπορεί να μετάσχει ισότιμα στη διαμόρφωση της Νέας Ευρώπης.

Οι δυνατότητές της όμως αμφισβητούνται με ευθύνη όσων κυβέρνησαν και κυβερνούν τη χώρα. Γι' αυτό οι πολίτες πρέπει να αποδοκιμάσουν: Τη Νέα Δημοκρατία και το ΠΑ.ΣΟ.Κ. που είναι οι κύριοι υπεύθυνοι. Την ΠΟΛ.ΑΝ. που με τον παρωχημένο εθνικισμό της οδηγεί τη χώρα στην πλήρη απομόνωση. Το Κ.Κ.Ε. που μένει δέσμιο στο παρελθόν και αρνείται την Ευρωπαϊκή Ενοποίηση.

Η Ελλάδα μπορεί. Αλλά χρειάζεται μια μεγάλη **ΑΝΑΓΕΝΝΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ** για:

- **ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ** στα πλαίσια μιας νέας εθνικής στρατηγικής ενταγμένης στις διαδικασίες της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης, που θα επιτρέψει στην Ελλάδα να παίξει πρωταγωνιστικό ρόλο στα Βαλκάνια.
- **ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ** με κοινωνική και οικολογική προστασία χωρίς ανισότητες, ανεργία και φτώχεια. Με αύξηση της παραγωγής μέσα από την αύξηση των επενδύσεων.
- **Ριζική ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ.**
- **Ριζική ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ.** Με διατήρηση του δημόσιου χαρακτήρα τους. Χωρίς εξαρτήσεις από την κεντρική διοίκηση. Με επιχειρηματική και λειτουργική αυτονομία.
- **ΕΚΣΓΧΡΟΝΙΣΜΟ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ** με στήριξη του αγροτικού εισοδήματος και αναδιάρθρωση της παραγωγής για περισσότερες δυνατότητες ανάπτυξης και μεγαλύτερη ανταγωνιστικότητα.
- **ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΜΙΚΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ** ώστε να αποκτήσουν ευελιξία, προσαρμοστικότητα και δυνατότητα ενσωμάτωσης νέων τεχνολογιών και επαγγελματικής εκπαίδευσης, εξειδίκευση της παραγωγής, ποιότητα και εξαγωγικό προσανατολισμό.
- **ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ** που θα εξασφαλίζει τη μεγαλύτερη συμμετοχή των πολιτών και θα καταπολεμά το συγκεντρωτισμό του Κράτους και τη γραφειοκρατία.
- **Ριζική ΑΛΛΑΓΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ.** Ενίσχυση της δημοκρατικής λειτουργίας των κομμάτων, του ρόλου της Βουλής, ανεξαρτησία της δικαιοσύνης, αναθεώρηση του Συντάγματος.

Αναλύοντας εκτενέστερα τα σημαντικότερα, κατά τη γνώμη μας, από τα θέματα που αναπτύσσονται στην επίσημη Πολιτική Διακήρυξη του Συνασπισμού για τις ευρωεκλογές του 1994, ξεκινάμε με το όραμα για τη νέα Ευρώπη και ακολουθούν οι προτάσεις για το πώς θα φτάσουμε στην επιθυμητή μορφή.

Συγκεκριμένα ο Συνασπισμός θεωρεί ότι η **Ενωμένη Ευρώπη των λαών και των πολιτών της** είναι ο δρόμος που προτείνουν οι δυνάμεις της **Ευρωπαϊκής Αριστεράς.**

Είναι το όραμα που ενέπνευσε γενιές ολόκληρες και έφεραν πιο έντονα στο προσκήνιο οι συγκλονιστικές αλλαγές του 1989.

Επιβάλλεται από την εντεινόμενη διεθνοποίηση, που οδηγεί στην όλο και μεγαλύτερη αλληλεξάρτηση της τύχης κρατών και λαών και φέρνει στην επιφάνεια την κρίση του έθνους - κράτους, το οποίο γίνεται «πολύ μικρό για τα μεγάλα και πολύ μεγάλο για τα μικρά».

Απαντά στις αλλαγές που επί δεκαετίες και τώρα και στο άμεσο μέλλον διαμορφώνουν τον κόσμο: στην παραγωγή και στην απασχόληση, τις διεθνείς πολιτικές και οικονομικές σχέσεις, στις σχέσεις μας με το περιβάλλον. Αλλαγές, που γεννούν την ανάγκη για ένα νέο τύπο **βιώσιμης ανάπτυξης**, δίνουν νέα διάσταση στην έννοια της **διεθνούς αλληλεγγύης** για την αντιμετώπιση εκρηκτικών προβλημάτων, όπως το χάσμα Βορρά - Νότου, και απαιτούν τη **δημοκρατική αναδιοργάνωση** των διεθνών σχέσεων στη βάση ενός παγκοσμίου συστήματος ασφάλειας με εγγυητή του ένα **εκδημοκρατισμένο Ο.Η.Ε.** και στηρίγματά του νέες δομές περιφερειακής συνεργασίας.

Στο μεταδιπολικό κόσμο, που ζει νέες ανασφάλειες και περιφερειακές κρίσεις και αντιμετωπίζει τον κίνδυνο του μονοπολισμού, η ευρωπαϊκή ενοποίηση γίνεται πιο επιτακτική.

Γιατί χρειάζεται ένας πόλος σταθερότητας και ειρήνης, ύστερα από τον κλονισμό των ισορροπιών που προκάλεσε η κατάρρευση του «υπαρκτού σοσιαλισμού». Επιπλέον γιατί η Ευρωπαϊκή Ένωση εντάσσει σε κοινές δομές χώρες που βρέθηκαν αντιμέτωπες σε δύο παγκοσμίους πολέμους και γιατί μέσα παό την πρόωση της ενοποίησης της μπορεί να χαλιναγωγηθούν τάσεις ανόδου του Γερμανικού ηγεμονισμού.

Την προοπτική της Ενωμένης Ευρώπης αντιμάχονται ή αρνούνται με τον ένα ή τον άλλο τρόπο διάφορες δυνάμεις. Δυνάμεις πέραν της Ευρώπης, που προσλαμβάνουν μία Ενωμένη Ευρώπη ως σημερινό ή ενδεχόμενο αντίπαλο στο διεθνή πολιτικό και οικονομικό στίβο, αλλά και δυνάμεις μέσα στην Ευρώπη που θεωρούν ότι είναι δυνατόν να λύσουν τα επιμέρους προβλήματά τους σε βάρος άλλων, αντιλήψεις που θέλουν την Ευρώπη ως μία ενιαία μεγάλη αγορά χωρίς διαδικασίες και θεσμούς πολιτικού και κοινωνικού ελέγχου, δυνάμεις στραμμένες στο παρελθόν, δυνάμεις και αντιλήψεις εθνικισμού, ξενοφοβίας και ρατσισμού, ακόμα και δυνάμεις που νοσταλγούν το διπολικό κόσμο και τη σιγουριά του.

Όμως στην Ευρώπη δεν υπάρχουν μόνο αυτές οι δυνάμεις. **Υπάρχουν και οι δυνάμεις της εργασίας, της οικολογίας, της ειρήνης, της γυναικείας απελευθέρωσης, που αμφισβητούν αυτές τις επιλογές.** Οι δυνάμεις και τα πολύμορφα κινήματα που υπερασπίζονται τα δημοκρατικά δικαιώματα και τις κοινωνικές κατακτήσεις των λαών της Ευρώπης. Δυνάμεις που αγωνίζονται για μια κοινωνία δικαιοσύνης και αλληλεγγύης, ελεύθερης πρόσβασης στην πληροφορία και τη γνώση, κοινωνικού ελέγχου πάνω στην πολιτική και οικονομική εξουσία.

Είναι οι δυνάμεις που αντιπάσονται κατηγορηματικά στην οικοδόμηση της Ενωμένης Ευρώπης με βάση τη λογική της αγοράς, του χρήματος, του ατλαντισμού. Δίνουν τη μάχη για μια Ενωμένη Ευρώπη που θα οικοδομηθεί με όρους δημοκρατίας, κοινωνικής αλληλεγγύης, συνοχής και σύγκλισης, ειρήνης και ασφάλειας για όλους. Όχι Ευρώπη – φρούριο, αλλά ανοικτή στις προσδοκίες και των λαών της Ανατολικής Ευρώπης για στήριξη, συνεργασία και μελλοντική ένταξη. Ευρώπη αλληλέγγυα με τους λαούς του Νότου.

Οι δυνάμεις της δημοκρατικής και οικολογικής Αριστεράς θεωρούν ότι η πρόωση της ενοποίησης και όχι η άρνησή της είναι ο δρόμος για να αντιμετωπιστούν τα σημερινά μεγάλα προβλήματα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Έχουμε επίγνωση ότι η πορεία της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης είναι πεδίο σκληρών εθνικών, κοινωνικό - ταξικών συγκρούσεων. Μεγάλες επιλογές, που σφραγίζουν αυτή την πορεία, εκφράζουν ένα **αρνητικό συσχετισμό δυνάμεων** και αντανakλούν την κυριαρχία νεοφιλελεύθερων πολιτικών, μεγάλων οικονομικών συμφερόντων, αλλά και ηγεμονισμούς και επιδιώξεις επιβολής εθνικών προτεραιοτήτων και επιλογών προς το Νότο και τις μικρότερες χώρες.

Η πορεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι εξελίξεις στο εσωτερικό της είναι σε αλληλοτροφοδοτούμενη σχέση με την πορεία ολόκληρης της Ευρώπης.

Το 1990, στον απόηχο της πτώσης του τείχους του Βερολίνου και της απομάκρυνσης του κινδύνου να γίνει η Ευρώπη «Ευρωσίμα», η «Χάρτα των

Παρισίων» υποσχόταν μια νέα εποχή δημοκρατίας, ειρήνης και ενότητας στην ήπειρό μας.

Αυτή η ελπίδα έχει σοβαρά τραυματιστεί από γεγονότα που μεσολάβησαν. Από το ένα μέρος, οι κλυδωνισμοί στην πορεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης λόγω της βαθείας κρίσης, που οδηγεί στην εξάπλωση της ανεργίας και ανοίγει τις καταπακτές της ιστορίας για την αναβίωση του νεοναζισμού και του ρατσισμού, και από το άλλο ο πόλεμος στην πρώην Γιουγκοσλαβία, η αποτυχία της περεστρόικα να μετασχηματίσει την Ε.Σ.Σ.Δ. σε μια νέα Ένωση σε δημοκρατικές βάσεις και η βασανιστική πορεία προς τη δημοκρατία των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης, έφεραν νέα σύννεφα στον ευρωπαϊκό ορίζοντα.

Τα προβλήματα αυτά δεν αντιμετωπίζονται με τη φυγή στο παρελθόν. Οι λαοί της Ευρώπης σε Ανατολή και Δύση, Βορά και Νότο, δεν θέλουν να γυρίσει η Ευρώπη πίσω στο παρελθόν του ψυχρού πολέμου, των αντιπάλων στρατοπέδων, της πυρινικής «ομηρίας», ούτε πολύ περισσότερο στο αποικιοκρατικό της παρελθόν.

Οι εξελίξεις αυτές επιβάλλουν να έρθουν δυναμικά στο προσκήνιο οι ιδέες της Αριστεράς, το όραμά της για μια νέα Ευρώπη:

- **ΕΥΡΩΠΗ δημοκρατική, κοινωνική και οικολογική.**
- **ΕΥΡΩΠΗ ειρηνική και ασφαλή σε όλες τις γωνιές της, από τη Λισαβόνα ως τη Μόσχα, από το Ελσίνκι ως τη Λευκωσία και από το Δουβλίνο ως την Τιφλίδα.**
- **ΕΥΡΩΠΗ των ενεργών πολιτών, των κοινωνικών κινημάτων, της αποφασιστικής συμμετοχής των εργαζομένων στη διαμόρφωση της πορείας της προς μια κοινωνία αλληλεγγύης, δικαιοσύνης και συνεργασίας.**
- **ΕΥΡΩΠΗ πολυπολιτισμική, όπου όλοι οι λαοί της, οι εθνότητες, οι μειονότητες και οι μετανάστες θα μπορούν να συνεισφέρουν ελεύθερα και χωρίς διακρίσεις στην ανάπτυξή της.**
- **ΕΥΡΩΠΗ, όπου η ισότητα των γυναικών να αποτελεί βασικό κριτήριο της δημοκρατικότητας και της συνοχής της.**
- **ΜΙΑ ΝΕΑ ΕΥΡΩΠΗ για ένα νέο κόσμο, σύμφωνα με τον κοινό στόχο που έθεσαν με τη διακήρυξή τους οι δυνάμεις της Ευρωπαϊκής Νέας Αριστεράς.**

Ο Συνασπισμός πιστεύει ότι η πορεία σ' αυτό το δρόμο θα εξαρτηθεί καθοριστικά:

- ⇒ **από το «παρών» των δυνάμεων της Αριστεράς.**
- ⇒ **από τηνα ικανότητά τους να συντονιστούν και να εμπνεύσουν νέα μεγάλα κινήματα.**
- ⇒ **από την αλλαγή των σημερινών συσχετισμών, την ήττα του νεοφιλελευθερισμού, την αναχαίτηση του εθνικισμού.**

Σ' αυτή την κατεύθυνση οι Ευρωεκλογές του Ιουνίου 1994 μπορεί να δώσουν ένα ισχυρό μήνυμα. Ένα μήνυμα ανάκαμψης της Αριστεράς στην Ευρώπη και στην Ελλάδα.

Οι Ευρωεκλογές θα αναδείξουν νέο Ευρωκοινοβούλιο. Θα καθορίσουν πολιτικούς συσχετισμούς, διατάξεις πολιτικών δυνάμεων στο κεντρικό αντιπροσωπευτικό όργανο της Ε.Ε. Μπορούν να επηρεάσουν, με την ενίσχυση των δυνάμεων που αγωνίζονται για μια πιο δημοκρατική

και πιο δίκαιη Ευρώπη, τον χαρακτήρα και τους προσανατολισμούς της Ε.Ε.

Το νέο Ευρωκοινοβούλιο θα έχει αρμοδιότητες, για πρώτη φορά στην ιστορία του . Αποκτά δικαιώματα συναπόφασης και ελέγχου στα πλαίσια της Ε.Ε. Δεν είναι όσες διεκδικεί η Αριστερά. Αυξάνουν, όμως το ρόλο και την ευθύνη του για την πορεία ενοποίησης της Ευρώπης, σε μια κρίσιμη καμπή της.

5.1.1 Η Ελλάδα στην Ευρώπη

Οι Ευρωεκλογές του Ιουνίου αφορούν άμεσα την Ελλάδα. Αφορούν τη θέση που μπορεί να κατακτήσει στην Ευρώπη, τη θέση που μπορεί να διεκδικήσει η Ελλάδα στο σύγχρονο κόσμο. Στον αγώνα για την Ενωμένη Ευρώπη, ο Συνασπισμός θέλει **την Ελλάδα συνδημιουργό** και όχι ουραγό της.

Σήμερα η θέση της χώρας μας στην Ενωμένη Ευρώπη, αμφισβητείται και η πορεία της δοκιμάζεται.

Ν.Δ. και ΠΑ.ΣΟ.Κ., που διαχειρίστηκαν αυτή την πορεία, καθήλωσαν την Ελλάδα στην τελευταία θέση της Κοινότητας. Αν συνεχιστεί η σημερινή κατάσταση, η Ελλάδα κινδυνεύει να μείνει εκτός των διαδικασιών ενοποίησης. Αντί για σύγκλιση να έχουμε μεγαλύτερη απόκλιση.

Οι συντηρητικές πολιτικές καταδικάζουν την Ευρώπη και την Ελλάδα στην οικονομική ύφεση, οδηγούν στον πολιτικό και πολιτιστικό μαρασμό, δυσχεραίνουν την ενοποίηση της Ευρώπης, απειλούν να θέσουν την Ελλάδα στην δεύτερη ταχύτητα, να της στερήσουν δηλαδή τη δυνατότητα να μετέχει ενεργά στις διαδικασίες ενοποίησης.

Αυτή η πολιτική και η Ν.Δ. που την εκφράζει στη χώρα μας πρέπει στις Ευρωεκλογές να αποκρουστούν.

Οι πολιτικές που εφαρμόζει το ΠΑ.ΣΟ.Κ. δεν αντιμετωπίζουν τις ανισορροπίες της οικονομίας, συντηρούν το γηρασμένο σύστημα διακυβέρνησης, δεν μπορούν να βγάλουν την ελληνική κοινωνία από τον μαρασμό, να απελευθερώσουν όλες τις ζωντανές δυνάμεις για μια πορεία οικονομικής, κοινωνικής και ηθικής ανάκαμψης που είναι προϋπόθεση για την ενεργό συμμετοχή μας στις διαδικασίες της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης.

Ταυτόχρονα μέσα από την καλλιέργεια προνομιακών σχέσεων με τις Η.Π.Α., η Ελλάδα μπορεί να οδηγηθεί σε μια συμπόρευση με ατλαντικές αντιλήψεις που δεν ευνοούν και θέλουν να δυσχεράνουν την πολιτική ολοκλήρωση της Ε.Ε., την ανάπτυξη μιας αυτόνομης οικονομικής, πολιτικής, πολιτιστικής οντότητας ικανής να παίζει ενεργό ρόλο στην παγκόσμια ασφάλεια.

Η ΠΟΛ.Α. αποτελεί παρακλάδι του συντηρητισμού. Με την εθνικιστική πολιτική καλλιεργεί την αναδίπλωση της χώρας που θα μας οδηγήσει στην πλήρη απομόνωση από όσα συντελούνται στην Ευρώπη και τον κόσμο, δηλαδή σε πλήρες αδιέξοδο.

Το Κ.Κ.Ε. παραμένει δέσμιο σε σχήματα του παρελθόντος. Ανίκανο να παρουσιάσει εναλλακτικές προτάσεις, δαιμονολογεί για την Ε.Ο.Κ. και το Μάαστριχτ. Καλλιεργεί την ηττοπαθή αντίληψη ότι τίποτα δεν μπορεί να

αλλάξει μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Συκοφαντεί το Συνασπισμό, λειτουργώντας διασπαστικά στον κόσμο της Αριστεράς. Βρίσκεται σε διάσταση με όλες σχεδόν τις δυνάμεις της Ευρωπαϊκής Αριστεράς, ακόμα και με τα κομμουνιστικά κόμματα.

5.1.2 Γιατί Συνασπισμό –

Ο Συνασπισμός είναι δύναμη αριστερή, εθνική και ευρωπαϊκή

Η ιδέα την Ενωμένης Ευρώπης γεννήθηκε στο χώρο της Αριστεράς και είναι σύμφωνη με τη διεθνιστική της αντίληψη. Αντίθετα, την αντιμάχονται οι πιο αντιδραστικές δυνάμεις στην Ευρώπη, τύπου Λεπέν. Ανεξάρτητα από διαφοροποιήσεις στη Συνθήκη του Μάαστριχτ, σχεδόν όλες οι δυνάμεις της Αριστεράς – όχι μόνο της Δυτικής αλλά και της Ανατολικής Ευρώπης – είναι υπέρ της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης. Συμπίπτουν στο στόχο της ριζοσπαστικής αναθεώρησης της Συνθήκης.

Ο Ευρωπαϊσμός του Συνασπισμού είναι στρατηγική επιλογή, πολιτική διεκδίκησης στη βάση των αραμάτων της Αριστεράς, συμμαχιών σε ευρωπαϊκό επίπεδο, διεθνιστικής αλληλεγγύης.

Η θέση και το μέλλον της Ελλάδας είναι μέσα στην Ενωμένη Ευρώπη. Στο σύγχρονο κόσμο οι εθνικές λύσεις περιορίζονται όλο και περισσότερο. Η πολιτική του εθνικού απομονωτισμού δεν είναι μόνο αναχρονιστική. Θα ήταν καταστροφική για τα εθνικά συμφέροντα αν επικρατούσε.

Η Ευρωπαϊκή Ενοποίηση **δεν αναιρεί την εθνική στρατηγική, αποτελεί κύριο συστατικό της**. Άλλωστε ο Συνασπισμός πρωτοστατεί για τη διαμόρφωση εθνικής στρατηγικής. Δική του είναι η πρόταση για τη δημιουργία Εθνικού Συμβουλίου για την Εξωτερική Πολιτική.

Ο Συνασπισμός έχει επεξεργαστεί πρόγραμμα ανόρθωσης της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας. Πρόγραμμα εξόδου από την κρίση και αναδημιουργίας για να μπορέσει η Ελλάδα να ανταποκριθεί στην πρόκληση της ενοποίησης και μετάσχει ισότιμα στην Ευρώπη του 2000.

Ο Συνασπισμός έχει Βαλκανική πολιτική και πολιτική για τα εθνικά θέματα, που ανοίγει δρόμους και εξασφαλίζει πραγματική υποστήριξη για τη χώρα μας στην Ευρώπη. Πολιτική που θέλει την Ελλάδα πρωταγωνιστή στα Βαλκάνια, που αναδεικνύει την Βαλκανική ως περιφερειακή οντότητα στην ευρωπαϊκή προοπτική.

Ο Συνασπισμός έχει προτάσεις που συνδυάζουν τη συμμετοχή της Ελλάδας στην Ε.Ε. με την αυξημένη συμβολή της σε άλλες μορφές συνεργασίας, που αναπτύσσονται ή πρέπει να αναπτυχθούν, όπως η διαβαλκανική, της Μεσογείου, της Μαύρης Θάλασσας. Με την ιδιότητα του μέλους της Ε.Ε. μπορεί η Ελλάδα να λειτουργήσει ως γέφυρα φιλίας και με τον Αραβικό κόσμο, ιδιαίτερα σήμερα που ανοίγονται νέες προοπτικές από τη συμφωνία ειρήνης ΟΑΠ – Ισραήλ.

Ο Συνασπισμός δεν είναι μόνος στην Ευρώπη. Η Νέα Αριστερά είναι μια ζωντανή πραγματικότητα σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες. Η συνεργασία ανάμεσα στις δυνάμεις της πέρασε σε νέα φάση, ύστερα από την υπογραφή τον περασμένο Δεκέμβρη στη Βαρκελώνη κοινής Διακήρυξης («ΜΙΑ ΝΕΑ ΕΥΡΩΠΗ ΓΙΑ ΕΝΑ ΝΕΟ ΚΟΣΜΟ»), που σηματοδοτεί την προσπάθεια για τη διαμόρφωση από κοινού με δυνάμεις της Οικολογίας, **ενός διακριτού ρεύματος στην ευρωπαϊκή πολιτική σκηνή**. Μαζί με τις δυνάμεις αυτές,

αλλά και με άλλες δυνάμεις της Ευρωπαϊκής Αριστεράς, ο Συνασπισμός αναπτύσσει πρωτοβουλίες, στη βάση ενός νέου διεθνισμού, **για το σήμερα και το αύριο της Ευρώπης στην προοπτική ενός νέου σοσιαλιστικού οράματος.**

Ο Συνασπισμός έχει πλούσιο απολογισμό δράσης στο Ευρωκοινοβούλιο και γενικότερα στην Ευρώπη.

- Υπερασπίστηκε τα εθνικά θέματα.
- Αγώνιστηκε για τη λύση οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών προβλημάτων.
- Πάλεψε για την αναβάθμιση του Ευρωκοινοβουλίου.
- Εργάστηκε για την ανάπτυξη στενών σχέσεων και συνεργασιών με την Ευρωπαϊκή Αριστερά και συμμετείχε μαζί της στη διαμόρφωση πολλών αποφάσεων του Ευρωκοινοβουλίου.
- Στήριξε την υποψηφιότητα της Κύπρου για την ένταξη στην Ε.Ε. σύμφωνα με τη θέληση όλων των πολιτικών δυνάμεων του νησιού.
- Ανέπτυξε πρωτοβουλίες για την ειρήνη στα Βαλκάνια, για τα ανθρώπινα δικαιώματα, αλληλεγγύη στον Τρίτο κόσμο.
- Συμπαραστάθηκε σε λαούς, που αγωνίζονται για στοιχειώδη δικαιώματα, όπως οι Παλαιστίνιοι, Κούρδοι κ.α.

Η ισχυρή παρουσία του Συνασπισμού στο Ευρωκοινοβούλιο είναι χρήσιμη για τον τόπο. Η απουσία του από το Εθνικό μας Κοινοβούλιο, την κάνει πιο αναγκαία.

Απευθυνόμαστε στον κόσμο της Αριστεράς, στους προοδευτικούς ανθρώπους, τους πολίτες, με οικολογικές ευαισθησίες, σ' ολόκληρο τον Ελληνικό λαό.

Απευθυνόμαστε στις γενιές που δημιούργησαν σε αυτό τον τόπο μια μεγάλη αντιστασιακή κουλτούρα, από την Εθνική Αντίσταση, τους αγώνες του «114» και των Λαμπράκηδων ως τους αγώνες του Πολυτεχνείου.

Απευθυνόμαστε στους νέους που αναζητούν συνέπεια λόγων, έργων, στόχους, αξίες και όραμα ζωής.

Απευθυνόμαστε στις Ελληνίδες και Έλληνες μετανάστες που ζουν στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

5.1.3 Ο δρόμος για μια δημοκρατική, κοινωνική, ειρηνική και οικολογική Ευρώπη

Η Ευρωπαϊκή Ενοποίηση πρέπει να προχωρήσει.

Η δική μας σταθερή επιλογή είναι μια Ευρωπαϊκή Ένωση που θα επικαθορίζεται όλο και πιο αποφασιστικά από τη δημοκρατική και φιλειρηνική βούληση των λαών της.

Ο Συνασπισμός τάχθηκε και τάσσεται υπέρ της άμεσης και ριζικής αναθεώρησης της Συνθήκης του Μάαστριχτ.

Θέλουμε την αναθεώρηση της Συνθήκης γιατί η σημερινή Ένωση απέχει πολύ από τις προσδοκίες και τα οράματα των ευρωπαϊκών λαών. Γιατί ο δρόμος για την Ένωση δεν μπορεί να στηριχτεί στη μονόπλευρη φιλοσοφία της νομισματικής και δημοσιονομικής σταθεροποίησης που εμπεριέχεται στη Συνθήκη του Μάαστριχτ.

Θέλουμε την αναθεώρηση για να αποκτήσει η Ευρωπαϊκή Ένωση αναπτυξιακό, κοινωνικό, δημοκρατικό, οικολογικό δυναμισμό. Για να

ξεπεραστούν επικυλάξεις και αντιδράσεις πλατειών λαϊκών στρωμάτων, που νοιώθουν ότι απομακρύνονται όλο και περισσότερο από τα κέντρα λήψης αποφάσεων. Για να επαναδεσμευτούν στην υπόθεση της οικοδόμησης της Ενωμένης Ευρώπης μεγάλα τμήματα του πληθυσμού της, που αποστασιοποιούνται και γίνονται ευάλωτα σε εθνικιστικές και άλλες δημαγωγίες.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση ή θα είναι δημοκρατική ή δεν θα είναι βιώσιμη ή θα έχει κοινωνικό και οικολογικό περιεχόμενο ή δεν θα εμπνέει τους λαούς.

Θέλουμε την αναθεώρηση διότι η Συνθήκη του Μάαστριχτ:

- Δεν δίνει αρκετό βάρος στην οικονομική ένωση σε σχέση με τις λεπτομερείς ρυθμίσεις που περιέχει για τη νομισματική ένωση. Οι δύο αυτές πτυχές είναι όμως για την αριστερά συνδεδεμένες, **η πραγματική οικονομία και η σύγκλιση με πραγματικούς όρους** πρέπει να αποκτήσουν μεγαλύτερο βάρος στην οικοδόμηση της ευρωπαϊκής ενότητας.
- Δεν δίνει τη σημασία που απαιτεί η αριστερά στην κοινωνική, σε σχέση με την οικονομική, πτυχή της ενοποίησης. Έστω και με τις παραδεκτές ρυθμίσεις που εξαιρούν για την ώρα τη Μ. Βρετανία, είναι δυνατό να προωθηθούν οι διατάξεις της **Κοινωνικής Χάρτας** με νομικά δεσμευτικό χαρακτήρα.
- Δεν δίνει τη σημασία που απαιτεί η αριστερά και α οικολογικά κινήματα και κόμματα, στην ενσωμάτωση της οικολογικής διάστασης στο σύνολο της κοινοτικής πολιτικής. Είναι δυνατό να επιδιωχθεί κάτι τέτοιο με επιμέρους αγώνες και διεκδικήσεις, πράγμα που ήδη έχει αρχίσει. Ωστόσο διεκδικούμε τη συνολική διατύπωση οικολογικής κοινής πολιτικής μέσω της σύνταξης και νομοθετικής κατοχύρωσης μιας **Οικολογικής Χάρτας**, σχέδιο της οποίας υπάρχει ήδη και έχει συνταχθεί από την Ευρωπαϊκή Ενωτική Αριστερά με την ενεργό συμμετοχή του Συνασπισμού (Ταρραγκόνα – Ισπανία, 1991)
- Δεν ικανοποιεί η ρύθμιση για τη συμμετοχή των τοπικών εξουσιών στην κοινοτική πολιτική μέσω του θετικού πάντως βήματος που συνιστά η σύσταση και προσεχής λειτουργία του Συμβουλίου Περιφερειών. Είναι δυνατόν να επιδιωχθεί η πλατειά συμμαχία για να επιβληθεί και θεσμικά η ενίσχυση των εξουσιών του νέου οργάνου και τα στελέχη του Συνασπισμού που μετέχουν σ' αυτό θα στρατευθούν σε αυτήν την υπόθεση.
- Δεν ικανοποιεί η ισορροπία ανάμεσα στις οικονομικές και νομισματικές πλευρές από τη μια και τη συνολική ρύθμιση της πολιτικής ενοποίησης της Ευρώπης. Θεσμικά είναι πολύπλοκη και δυσλειτουργική αφού π.χ. προβλέπει διαφορετικές ρυθμίσεις και διαδικασίες για κάθε τομέα της πολιτικής της Ένωσης, όπως η εξωτερική πολιτική, η αμυντική πολιτική κ.λ.π. που σε πολλές περιπτώσεις δεν υπάγονται καν σε διαβούλευση ούτε βέβαια σε έλεγχο του Ευρωκοινοβουλίου, αλλά μένουν στον αποκλειστικό έλεγχο των κυβερνήσεων.

5.1.4 Μέτωπα και προτάσεις για την αναθεώρηση

Ο Συνασπισμός, μαζί με άλλες αριστερές δυνάμεις, προχωρεί στην επεξεργασία προτάσεων για την αναθεώρηση της Συνθήκης του Μάαστριχτ καθώς και άμεσων μεταρρυθμιστικών μέτρων που θα αντιμετωπίζουν:

1. **Το δημοκρατικό έλλειμα:** Με την ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου μέσω του δικαιώματος νομοθετικής πρωτοβουλίας και την εξουσία συναπόφασης σε όλα τα ζητήματα Κοινοτικής αρμοδιότητας. Την ολοκλήρωση των δημοκρατικών διαδικασιών με ένα ολοκληρωμένο θεσμικό πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας, ένα ευρωπαϊκό Σύνταγμα.
2. **Το κοινωνικό έλλειμα:** Με την έναρξη μιας διαδικασίας που πρέπει να οδηγήσει σε μια συνθήκη με κεντρικά "συνταγματικά" της στοιχεία, ζητήματα σχετικά με την κοινωνική συνοχή, τη μείωση των κοινωνικών, οικονομικών, περιφερειακών ανισοτήτων, την κατοχύρωση της ισότητας ανδρών και γυναικών με υποχρεωτικό νομικό χαρακτήρα. Διαδικασία, όπου κύριο και αποφασιστικό ρόλο θα παίζει το Ευρωκοινοβούλιο.
3. **Το οικολογικό έλλειμα:** Με τη συμπλήρωση της κοινοτικής νομοθεσίας για την προστασία και την αναβάθμιση του περιβάλλοντος. Απαιτείται ένας **οικολογικός χάρτης** της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η εισαγωγή της "οικολογικής εγκράτειας" σε όλες τις Κοινοτικές πολιτικές (ενεργειακή, γεωργική, τεχνολογική, βιομηχανική κ.λ.π.), η ενίσχυση της **θεσμικής έκφρασης των οικολογικών κινήματων** στη διαμόρφωση των κοινοτικών πολιτικών.

Στα πλαίσια της αναθεώρησης ο Συνασπισμός προτείνει η Ευρωπαϊκή Ένωση:

- ♦ Να αποκτήσει **μορφή πολιτικής συγκρότησης**, σε ομοσπονδιακή κατεύθυνση.
- ♦ Να διαθέτει **Σύνταγμα** που θα ορίζει τα όρια, τις αρμοδιότητες και τις λειτουργίες των εκτελεστικών οργάνων, θα κατοχυρώνει τα θεμελιώδη δικαιώματα και ταυτόχρονα θα ενισχύει το ρόλο των αντιπροσωπευτικών οργάνων.
- ♦ Να αποκτήσει **προϋπολογισμό** με τον οποίο θα ανακατανέμεται ένα ποσοστό της τάξης του 5% του ευρωπαϊκού εισοδήματος για την αντιμετώπιση των σημερινών ανισοτήτων.
- ♦ Να έχει **κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας** με ευρύτερο ευρωπαϊκό ορίζοντα που θα στηρίζεται στις αρχές της αλληλεγγύης, της ενίσχυσης των διεθνών δημοκρατικών θεσμών και μηχανισμών ασφαλείας, στην εξάντληση πολιτικών μέσων για την επίλυση των κρίσεων, μακριά από ηγεμονισμούς και τάσεις επιβολής.
- ♦ Άμεσα **μέτρα εξάλειψης της αδιαφάνειας**. Οι συνδριάσεις του Συμβουλίου των Υπουργών να είναι δημόσιες, όταν συνεδριάζει ως όργανο νομοθετικό. Η επιλογή των Επιτρόπων να γίνεται με διαδικασίες, όπου τόσο τα εθνικά κοινοβούλια, όσο και το ευρωπαϊκό, θα έχουν τον κυρίαρχο ρόλο. Να γίνει αποκέντρωση θεσμών, εξουσιών και λειτουργιών της Κοινοτητας.

- ♦ **Η Ε.Ε. είναι υποχρεωμένη να αντιμετωπίσει το πρόβλημα που δημιουργείται από την "έκρηξη" των Μ.Μ.Ε. και την "υπερεξουσία" που αυτά τείνουν να κατακτήσουν.** Για να μην καταντήσει φενάκη ο "πλουραλισμός" των πληροφοριών και μηνυμάτων, η Ευρωπαϊκή Αριστερά θα προτείνει θεσμούς και μέτρα που θα αποτρέπουν την ασυδοσία των Μ.Μ.Ε., θα καθιερωθούν μορφές κοινωνικού ελέγχου και θα προστατεύουν τον Ευρωπαίο πολίτη από την προσβολή της αξιοπρέπειας και της αισθητικής του.
- ♦ Να απορριφθούν ερμηνείες της αρχής της επικουρικότητας που υπονομεύουν ή συστέλουν θετικές διατάξεις των συνθηκών του Μάαστριχτ.
- ♦ Να συνδέεται η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα με ελέγχους από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τους κοινωνικούς φορείς.
- ♦ Να συμπληρωθεί η Συνθήκη με κατευθύνσεις κοινωνικής και βιομηχανικής πολιτικής. Να ενισχυθούν δραστικά οι κοινές ευρωπαϊκές πολιτικές βιομηχανιών και τεχνολογικών αναδιαρθρώσεων και ανάπτυξης, βασισμένων στη χρήση καθαρών τεχνολογιών για την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας στην οικονομία. Ιδιαίτερη μέριμνα να δοθεί στον ευρωπαϊκό Νότο.
- ♦ Να προωθηθεί η **Κοινοτική κοινωνική πολιτική** με άξονα τη νομική δεσμευτικότητα του **Κοινωνικού Χάρτη**.
- ♦ **Η καταπολέμηση της ανεργίας** να τεθεί ως προτεραιότητα προτεραιοτήτων. Η προώθηση αποτελεσματικών πολιτικών σύγκλισης συγκεκριμένων στόχων και ιδιαίτερως χρηματοδοτικών μέσων.
- ♦ Να ληφθούν ουσιαστικά μέτρα σε κοινοτικό επίπεδο για την **καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας**.
- ♦ Να υπάρξει η "κοινωνική ρήτρα" και η "οικολογική ρήτρα" σε όλες τις συμφωνίες, εμπορικές, οικονομικές και συνεργασίας με τις χώρες του τρίτου κόσμου και της Ανατολικής και Κεντρικής Ευρώπης, όχι ως πολιτική τιμωρίας και διακρίσεων, αλλά ως μια πολιτική θετικής προτίμησης και ενθάρυνσης.

5.1.5 Η θέση του Συνασπισμού για τη Λευκή Βίβλο

Η δημιουργία της ενιαίας αγοράς και η εφαρμογή της Συνθήκης του Μάαστριχτ δεν άνοιξαν την οικονομική και κοινωνική δυναμική που ανέμενε η Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Αντίθετα η κρίση πέρασε σε νέα όξυνση, όπως φαίνεται από την υποβάθμιση της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε σχέση με τους παγκόσμιους ανταγωνιστές της, την εμμονή της ύφεσης και κυρίως με την έκρηξη της ανεργίας που ξεπέρασε το 11% του εργατικού δυναμικού. Στα πλαίσια της αναζήτησής μιας στρατηγικής για την αντιμετώπιση της κρίσης, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των Βρυξελλών το Δεκέμβρη του 1993, μετά από πρόταση της Επιτροπής, υιοθέτησε τη Λευκή Βίβλο.

Η Λευκή Βίβλος θέτει στην ημερήσια διάταξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα προβλήματα της ανάπτυξης και της ανεργίας, που τόσο η Ενιαία Αγορά, όσο και το Μάαστριχτ είχαν ουσιαστικά αγνοήσει. Η ευρωπαϊκή Αριστερά πρώτα απ' όλα έχει αγωνισθεί ώστε η πορεία προς την ενοποίηση να προσλάβει αναπτυξιακό και κοινωνικό χαρακτήρα και να μην αφεθούν τα ζητήματα αυτά έρμαιοι στις ανεξέλεγκτες δυνάμεις της νεοφιλελεύθερης αντίληψης για την αγορά.

Ο Συνασπισμός, όμως, είναι αντίθετος με βασικές προτάσεις της Λευκής Βίβλου, ιδιαίτερα στα κοινωνικά ζητήματα, που μπορούν να οδηγήσουν σε αποδιάρθρωση του ευρωπαϊκού συστήματος εργασιακών σχέσεων, περιορισμό της κοινωνικής αλληλεγγύης μόνο στους μισθωτούς, μονόπλευρη μεταφορά του βάρους της κοινωνικής ασφάλισης από τις επιχειρήσεις στην κοινωνία.

Ο Συνασπισμός μαζί με άλλες αριστερές δυνάμεις της Ευρώπης, μαζί με το κίνημα των εργαζομένων και τους άνεργους, θα υπερασπιστεί το βασικό χαρακτηριστικό του ευρωπαϊκού πολιτισμού, κατάκτηση δεκαετιών αγώνων του εργατικού κινήματος, που είναι ο ανθρώπινος παράγοντας και η αξία της εργασίας. Θα αγωνισθεί ώστε οι αναγκαίες αναδιαρθρώσεις και προσαρμογές στις εργασιακές σχέσεις να είναι ένα βήμα προς το μέλλον και όχι στο παρελθόν, να κινηθούμε προς την πλήρη απασχόληση με σύγχρονους μεταβιοτεχνικούς όρους, παράλληλα με την άνοδο της ποιότητας ζωής των εργαζομένων, να συμβάλλουν πρώτα απ' όλα οι πιο εύπορες ομάδες στην εξάλειψη της μάστιγας της ανεργίας, να αντιμετωπισθεί το πρόβλημα της φυγής κεφαλαίων σε χώρες εξευτελιστικού κόστους εργασίας.

Παράλληλα ο Συνασπισμός στα πλαίσια της συνολικής παρέμβασης της ευρωπαϊκής Αριστεράς, είναι έτοιμος να υποστηρίξει προτάσεις της Λευκής Βίβλου για την ανάπτυξη των Διευρωπαϊκών Δικτύων, την τεχνολογική ανανέωση, την ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, τη διαρκή εκπαίδευση των εργαζομένων.

Συνολικά ο Συνασπισμός θεωρεί ότι η ελληνική κοινωνία δεν πρέπει να επαναλάβει το διχασμό της, ανάμεσα σε μια ωραιοποίηση ή δαιμονολογία της Λευκής Βίβλου. Στα μεγάλα θέματα, που πολλά για πρώτη φορά ανοίγονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση και πρόκειται να αποτελέσουν πεδίο σκληρής αναμέτρησης ανάμεσα στις δυνάμεις της εργασίας και του κεφαλαίου, οι προοδευτικές δυνάμεις πρέπει να επεξεργασθούν τις δικές τους προωθημένες απαντήσεις.

5.1.6 Καταπολέμηση της ανεργίας και βιώσιμη ανάπτυξη

Η πλήρης απασχόληση με σύγχρονους όρους αποτελεί βασική προϋπόθεση για μια κοινωνική Ευρώπη.

Η στρατηγική της πλήρους απασχόλησης αφορά όλους και όλες. Διεκδικούμε τη διασφάλιση των κοινωνικών, οικονομικών, δημοκρατικών δικαιωμάτων

όλων των μορφών απασχόλησης. Τη διαμόρφωση συνθηκών και προϋποθέσεων ώστε άντρες και γυναίκες να επιλέγουν ελεύθερα τις ώρες, τον τρόπο, το χρόνο, τον τόπο που θα εργαστούν.

Η καταπολέμηση της ανεργίας, που αποτελεί βασική πηγή ανισότητας στη σημερινή Ευρώπη, είναι για το Συνασπισμό πρώτη προτεραιότητα. Υπογραμμίζουμε **τον στρατηγικής σημασίας στόχο για μείωση των ωρών εργασίας σε 35 εβδομαδιαίως, χωρίς μείωση των αποδοχών, σε πανευρωπαϊκό επίπεδο.**

- Απαιτούμε μια ισχυρή πολιτική ανάκαμψης και προγράμματα για τη δημιουργία θέσεων εργασίας, σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο για την καταπολέμηση της ανεργίας.
- Προτείνουμε τη διαπραγμάτευση μεθόδων για κατανομή της εργασίας, περισσότερη έμφαση στη συνεταιριστική φύση των εργασιακών σχέσεων και ενθάρρυνση της κοινωνικά χρήσιμης εργασίας.
- **Αγωνιζόμαστε για ένα πρότυπο ανάπτυξης που θα αυξάνει την απασχόληση και την κοινωνική προστασία, θα προωθεί την οικονομική και κοινωνική συνοχή της Ένωσης με:**
  - ⇒ Μεταφορά πόρων από τις πλούσιες περιφέρειες προς τις φτωχότερες με αναπτυξιακά προγράμματα που θα βελτιώνουν τα επίπεδα της παραγωγής και παραγωγικότητας.
  - ⇒ Αύξηση των κοινοτικών πόρων που διατίθενται για υποδομές, ευρωπαϊκά δίκτυα, επαγγελματική κατάρτιση, κοινωνική και οικονομική συνοχή.
  - ⇒ Ενίσχυση των συστημάτων κοινωνικής προστασίας νέων, φτωχών και ανέργων.
  - ⇒ Εξασφάλιση συμμετοχής των εργαζομένων στα κέντρα αποφάσεων και των ελέγχων. Προώθηση της συγκρότησης Ευρωπαϊκών Εργασιακών Συμβουλίων στις πολυεθνικές που δρουν σε περισσότερες από μία χώρες της Ευρώπης.
  - ⇒ Εξασφάλιση της δυνατότητας για υπογραφή Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο.
- **Προϋπόθεση για μια τέτοια πολιτική είναι η ενίσχυση των κοινωνικών προϋπολογισμών, η εγκατάλειψη της μονεταριστικής οικονομικής πολιτικής και η μείωση των επιτοκίων.** Η ανάπτυξη μιας πολιτικής που θα υποτάσει την οικονομία της αγοράς στις ανθρώπινες ανάγκες και θα δίνει έμφαση στην κοινωνική και συλλογική ιδιοκτησία.
- Η καθιέρωση ενός κατώτατου μισθού μπορεί να αποτελέσει εργαλείο στον αγώνα κατά του κοινωνικού αποκλεισμού.
- Να δοθεί προτεραιότητα στην κατάρτιση των εργαζομένων από τη βασική εκπαίδευση ως την επιστημονική ειδίκευση και να προωθηθεί μια πιο «πράσινη» οικονομία, με την εισαγωγή νέας, οικολογικά χρήσιμης, απασχόλησης σε τομείς όπως η παροχή ενέργειας, η ανακύκλωση των πόρων, οι μεταφορές και η γεωργία κ.λ.π.

- Να αυξηθεί η απασχόληση στους τομείς της υγείας, της εκπαίδευσης και των κοινωνικών υπηρεσιών προς όφελος τόσο των μη προνομιούχων, που χρειάζονται υποστήριξη, όσο και της κοινωνίας συνολικά.
- Να γίνει σταδιακή αναδιάρθρωση του φορολογικού συστήματος με μετατόπιση του βάρους από την εργασία και την απασχόληση στην κατανάλωση ενέργειας και τη ρύπανση. Φορολογία που ταυτόχρονα θα σέβεται την αρχή της κοινωνικά κλιμακούμενης φορολόγησης.
- Επιδιώκουμε τη διαμόρφωση πλαισίου εποπτείας των αγορών κεφαλαίου, την αύξηση των φόρων στον πλούτο και στο κεφάλαιο μαζί με αύξηση των κοινωνικών δαπανών σε όλα τα επίπεδα για μια δικαιότερη κοινωνική και περιφερειακή κατανομή. Επίσης, την φορολόγηση των κερδοσκοπικών διευρωπαϊκών κεφαλαίων.

Για την αντιμετώπιση της ανεργίας, παράλληλα με τις διεκδικήσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο, απαιτείται δράση σε εθνικό επίπεδο για:

- Αύξηση της απασχόλησης με την παραγωγική αξιοποίηση των εθνικών και κοινοτικών πόρων.
- Εξορθολογισμό των αναπτυξιακών κινήτρων, ώστε να ενισχυθούν και οι επενδύσεις του ιδιωτικού τομέα.
- Δημιουργία νέων αποτελεσματικών δομών επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.
- Ενίσχυση των κοινωνικά και παραγωγικά ερημωμένων περιοχών.
- Νομιμοποίηση και κοινωνική ένταξη των παράνομα απασχολούμενων αλλοδαπών.
- Αύξηση του επιπέδου των επιδομάτων ανεργίας, καθώς και της διάρκειάς τους.

5.1.7 Πρόγραμμα ανόρθωσης

Η πορεία προς την Ευρωπαϊκή Ενοποίηση, η εναρμόνιση της οικονομίας μας με τις διαδικασίες που βρίσκονται στην Ευρώπη, η ουσιαστική σύγκλιση με τις άλλες ευρωπαϊκές οικονομίες μπορεί να γίνει μόνο με ένα συνεκτικό, συνεπές σχέδιο, με **ένα πρόγραμμα ανόρθωσης. Ένα πρόγραμμα ανόρθωσης έχει ευρύτερο ορίζοντα και συνολικότερες στοχεύσεις από το πρόγραμμα σύγκλισης, που καλείται να υποβάλει η κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. στην πορεία για την ευρωπαϊκή ενοποίηση.**

Ένα πρόγραμμα ανόρθωσης που να ανακατανέμει πόρους και εξουσίες:

- ⇒ Από τη σπάταλη χρήση σε επενδύσεις. Από την παραοικονομία στην ανάπτυξη. Από αντιπαραγωγικές δαπάνες στην έρευνα και παιδεία.
- ⇒ Από την εκτελεστική εξουσία στα αντιπροσωπευτικά όργανα. Από τα κέντρα εξουσίας και παραεξουσίας στους πολίτες. Από το κέντρο στην περιφέρεια.

Ένα πρόγραμμα ανόρθωσης που να απελευθερώνει την πρωτοβουλία και τις δημιουργικές δυνάμεις της κοινωνίας από την γραφειοκρατία, την αυταρχία και τις αναχρονιστικές δομές.

Τα μέσα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στις σημερινές συνθήκες για την προώθηση ενός ανορθωτικού προγράμματος είναι:

- Η ριζική δημοκρατική φορολογική μεταρρύθμιση.
- Αντιμετώπιση ελλειμμάτων και πληθωρισμού με παραγωγικές επενδύσεις και φορολόγηση με βάση τη φοροδοτική ικανότητα.
- Τα προγράμματα δημοσίων επενδύσεων, μέσω των οποίων πρέπει όχι μόνο να επιδιώκεται η απορρόφηση και άριστη χρήση των Κοινοτικών πόρων, αλλά και τη διαμόρφωση κοινοτικών προγραμμάτων που να ανταποκρίνονται στις ειδικότερες ανάγκες της Ελλάδας.
- Η επεξεργασία κλαδικών πολιτικών.
- Οι πολιτικές για την εξυγίανση και διεύρυνση της παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών.
- Τα δεσμευτικά προγράμματα για την προστασία του περιβάλλοντος και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής.
- Η εισοδηματική πολιτική και οι κοινωνικές πολιτικές.
- Η λήψη μέτρων για την αξιοποίηση των πόρων των κοινοτικών ταμείων για παραγωγικούς σκοπούς.
- Η αναβάθμιση των οικονομικών και εμπορικών σχέσεων με τις Βαλκανικές χώρες και την ενθάρρυνση νέων μορφών περιφερειακής οικονομικής συνεργασίας.
- Η ριζική μεταρρύθμιση της διοίκησης και ανάπτυξης της αυτοδιοίκησης.
- Η έρευνα και η δημοκρατική μεταρρύθμιση του Εκπαιδευτικού συστήματος, με τη γενναία χρηματοδότηση και στήριξη της Δημόσιας Εκπαίδευσης.
- Η αναθεώρηση του Συντάγματος και η αναβάθμιση της Βουλής.

5.1.8 Πακέτο Ντελόρ ΙΙ

Ο διπλασιασμός των πόρων των διαρθρωτικών ταμείων της Κοινότητας για την περίοδο 1994 – 1999 αποτελεί μια σημαντική ευκαιρία για την Ελλάδα. Δεν αρκεί, όμως, το Πακέτο Ντελόρ ΙΙ από μόνο του για να γίνουν πράξη οι στόχοι της ουσιαστικής σύγκλισης και της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αν δεν ενταχθεί σε ένα πρόγραμμα ανόρθωσης της Ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας.

Αυτό δεν υπηρετείται από την άρον – άρον απορρόφηση των πόρων, με την επανάληψη μάλιστα πρακτικών κατακερματισμού, έργων βιτρίνας και κομματικής εκμετάλλευσης.

Η ουσιαστική αξιοποίηση των πόρων προϋποθέτει την υιοθέτηση ποιοτικών κριτηρίων στο στρατηγικό σχεδιασμό και στην επιλογή και την υλοποίηση των έργων και των επιμέρους προγραμμάτων, όπως:

- Η άρση των περιφερειακών ανισοτήτων όχι μόνο μεταξύ της Ελλάδας και των υπολοίπων χωρών της Ε.Ε., αλλά και μεταξύ των 13 περιφερειών της χώρας.
- Η επιλογή των αναπτυξιακών στόχων και των βασικών έργων με διακομματική συνεννόηση (η διάρκεια του πακέτου Ντελόρ ξεπερνά άλλωστε τη θητεία μιας κυβέρνησης), κοινωνική συναίνεση και περιβαλλοντικό έλεγχο.
- Η βελτίωση της ποιότητας των υποδομών και των παρεχομένων υπηρεσιών στους πολίτες στους τομείς που είναι επιλέξιμοι (περιβάλλον, υγεία – πρόνοια, πολιτισμός, παιδεία, κοινή ωφέλεια).
- Η ουσιαστική ανάπτυξη και ο εκσυγχρονισμός των παραγωγικών και των γενικότερων υποδομών στις μεταφορές, τις τηλεπικοινωνίες, την ενέργεια, την έρευνα – τεχνολογία και στους παραγωγικούς τομείς (βιομηχανία, γεωργία, υπηρεσίες, τουρισμός).
- Η στήριξη και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, η εκπαίδευση, η κατάρτιση και η απασχόλησή του.

Μέσα σ' αυτή τη λογική είναι αναγκαίο να επαναεξεταστούν οι προτεραιότητες των λεγόμενων μεγάλων έργων, όπως π.χ. το αεροδρόμιο των Σπάτων και η εκτροπή του Αχελώου.

Το μέγεθος και η σημασία του Πακέτου Ντελόρ ΙΙ προσδιορίζει ταυτόχρονα και τις μεγάλες απαιτήσεις οργάνωσης και προετοιμασίας του δημόσιου τομέα, αλλά και όλου του παραγωγικού δυναμικού της χώρας. Το κράτος θα πρέπει να προωθήσει διαδικασίες εκσυγχρονισμού, εκδημοκρατισμού και διαφάνειας για να ανταποκριθεί στο ρόλο του ως κυρίαρχου, αναπτυξιακού, χρηματοδοτικού και ελεγκτικού μηχανισμού και να διαχειριστεί αποτελεσματικά του κοινοτικούς πόρους.

5.2 Η θέση του Κ.Κ.Ε. για τις Ευρωεκλογές του 1994

5.2 Η θέση του Κ.Κ.Ε. για τις Ευρωεκλογές του 1994

Μέσα από τη διακήρυξη της Κεντρικής Επιτροπής αλλά και προεκλογικών φυλλαδίων και δημοσιευμάτων το Κ.Κ.Ε. σχολιάζει τις συγκεκριμένη εκλογική αναμέτρηση, την Ε.Ε. κατά τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο αλλά και άλλα θέματα προτείνοντας στον κόσμο να του εμπιστευτεί την ψήφο του.

Συγκεκριμένα η προεκλογική κίνηση του Κ.Κ.Ε. αναφέρει ότι τον Ιούνιο του 1994 ο λαός καλείται να εκλέξει 25 αντιπροσώπους για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Είναι οι πρώτες εκλογές κάτω από το καθεστώς της "Ευρωπαϊκής Ένωσης", που θεσπίστηκε με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ και τέθηκε σε ισχύ την 1^η Νοεμβρίου του 1993.

Παρά το γεγονός ότι στις εκλογές αυτές ο ψηφοφόρος δεν καλείται να εκλέξει κυβέρνηση της χώρας, ωστόσο πρόκειται για μια επιλογή μεγάλης σημασίας, γιατί στις Βρυξέλλες παίρνονται κρίσιμες αποφάσεις ενάντια στα συμφέροντα της χώρας, ενάντια στους εργαζόμενους και τα δικαιώματά τους και είναι υποχρεωτικές.

Το εθνικό κοινοβούλιο μετατρέπεται σε διεκπεραιωτή αυτών των αποφάσεων, που τις συνέπειές τους τις βιώνουμε καθημερινά.

Κάτω από τις συνθήκες αυτές είναι ανάγκη:

Να εκφραστεί και με την ψήφο η αντίθεση, η διαμαρτυρία στις επιλογές της "Ευρωπαϊκής Ένωσης", μια αντίθεση που εκδηλώνεται με πολλούς τρόπους καθημερινά και στην Ελλάδα και σε άλλες χώρες της Ευρώπης.

Θα γίνει πιο ισχυρή η φωνή του εργαζόμενου λαού με την υποστήριξη του ψηφοδέλιου του Κ.Κ.Ε.

Να πάρουν και στην Ελλάδα το μήνυμα όλα τα κόμματα που έβαλαν την υπογραφή τους στη Συνθήκη του Μάαστριχτ, η οποία καταδικάζει τη χώρα μας στο περιθώριο.

Αν δεν υπάρξει τέτοια διαφοροποίηση, τέτοιο μήνυμα έγκαιρα, τότε, η κυβέρνηση, όπως απέδειξε με τις δηλώσεις κατά την ανάληψη της προεδρίας, αλλά και τα άλλα κόμματα της αντιπολίτευσης θα ενθαρρύνουν να συνεχίσουν την πολιτική, που αναντήρητα εκτελεί τις αποφάσεις του διευθυντήριου των Βρυξελλών.

Τονίζει ότι το ψηφοδέλτιο του Κ.Κ.Ε. είναι ψηφοδέλτιο μάχης. Οι ευρωβουλευτές που θα εκλεγούν, θα είναι στήριγμα της λαϊκής πάλης για μια Ελλάδα εθνικά ανεξάρτητη, δημοκρατική, προοδευτική, που αντιπαλεύει τις πολυεθνικές και τον ιμπεριαλισμό. Θα διεκδικούν ότι δικαιωματικά ανήκει στο λαό και στη χώρα μας.

Θα δράσουν στο Ευρωκοινοβούλιο μαζί με κομμουνιστές, αριστερούς

ευρωβουλευτές που υπερασπίζονται τα συμφέροντα των εργαζομένων, για το δικαίωμα της κάθε χώρας να αντιστέκεται στις επιλογές που έρχονται σε αντίθεση με τα συμφέροντά της, για την κοινωνική πρόοδο, για μια Ευρώπη που θα οικοδομείται σε διαφορετικές αρχές, σε αντίθεση με τα συμφέροντα και τις επιδιώξεις των πολυεθνικών. Θα αντιπαλέψουν, με όλες τους τις δυνάμεις τη "Λευκή Βίβλο".

Εγγύηση της αγωνιστικής παρουσίας και της καθημερινής δράσης του Κ.Κ.Ε. στην ευρωβουλή για την προώθηση των συμφερόντων του λαού και της χώρας είναι οι θέσεις του για την ευρωπαϊκή καπιταλιστική ενοποίηση. Θέσεις που δοκιμάστηκαν και επιβεβαιώνονται στη ζωή.

Το Κ.Κ.Ε. είχε προβλέψει τις βαριές συνέπειες για τη χώρα μας από την ένταξή της στην Ε.Ο.Κ. Είναι το μοναδικό κόμμα που καταψήφισε τη Συνθήκη του Μάαστριχτ και αποκάλυψε την πραγματική της ουσία. Αυτή την ουσία που έκρυψαν τα άλλα κόμματα, μηχανισμοί και μέσα ενημέρωσης, παραπληροφωρώντας το λαό, συχνά με προκλητικό τρόπο.

Το κόμμα μας διεκδίκησε το στοιχειώδες δημοκρατικό δικαίωμα του ελληνικού λαού να αποφασίσει ο ίδιος, με δημοψήφισμα, για το θέμα ενώ όλα τα άλλα κόμματα το αρνήθηκαν.

Τα κόμματα που υπέγραψαν αυτή τη Συνθήκη ερήμην του λαού, υπέγραψαν στην πραγματικότητα της εκχώρηση της ελπίδας για μια ανεξάρτητη, δημοκρατική, κοινωνικά δίκαιη Ελλάδα, στο πιο αντιδραστικούς κύκλους της Ευρώπης.

Ηγεσίες τέτοιων κομμάτων, αντικειμενικά, δεν μπορούν να είναι ούτε σύγχρονες, ούτε "Ευρωπαϊκές", όπως διατείνονται.

Εκείνοι που εμφανίστηκαν στη Βουλή ως αριστεροί υπέρμαχοι της Συνθήκης του Μάαστριχτ, γνώριζαν και γνωρίζουν τους στραγγαλιστικούς όρους και τις συνέπειές της σε βάρος του λαού και της χώρας μας. Συνεπώς οι ίδιοι, με τις πράξεις τους, απέδειξαν ότι δεν είναι αριστεροί, αλλά αποτελούν το αριστερό άλλοθι των πιο πσιωδρομικών δυνάμεων.

5.2.1 Η αλήθεια που κρύβουν για την «Ευρωπαϊκή Ένωση»

Δεν είναι για το «καλό όλων»

Με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ, καρπό συναίνεσης φιλελεύθερων και σοσιαλδημοκρατικών κομμάτων, το μονοπωλιακό κεφάλαιο επιχειρεί να ισχυροποιήσει την εξουσία του στους λαούς της Ευρώπης.

Ο χαρακτήρας της «Ευρωπαϊκής Ένωσης» είναι βαθιά αντιδραστικός.

Η ευρωπαϊκή καπιταλιστική ενοποίηση δε δημιουργήθηκε για να ενώσει και να εγγυηθεί την πρόοδο των λαών της, την ειρήνη και την ασφάλεια στην

ευρωπαϊκή ήπειρο. Δημιουργήθηκε, για να υπηρετήσει τα συμφέροντα και τις επιδιώξεις των ιμπεριαλιστών, των κυρίαρχων τάξεων των κρατών – μελών, των βιομηχάνων, των μεγαλεμπόρων, των εφοπλιστών. Είναι εχθρική απέναντι στους εργαζόμενους.

Είναι η σύγχρονη «Ιερή Συμμαχία» του κεφαλαίου, που επιχειρεί να καθλώσει τις δυνάμεις της προόδου και του σοσιαλισμού.

Είναι απατηλός ο ισχυρισμός ότι η «Ευρωπαϊκή Ένωση» οδηγεί στην ενοποίηση της Ευρώπης και στην ευημερία των λαών της.

Η «Ευρωπαϊκή Ένωση» χτίζεται με την άγρια εκμετάλλευση των εργαζομένων και των λαών. Θεμελιώνει καθημερινά τις δύο όψεις της: τη χλιδή και τον πλούτο από τη μία. Τη φτώχεια, την ανεργία, τη λιτότητα, τη συρρίκνωση των λαϊκών ελευθεριών, την καταπάτηση των δημοκρατικών και κοινωνικών δικαιωμάτων από την άλλη.

Αδιάφευκτη απόδειξη αποτελούν τα 60 εκατομμύρια πολίτες που ζουν κάτω από το όριο φτώχειας.

Τα 20 εκατομμύρια άνεργοι και άλλοι τόσοι περισσότεροι υποαπασχολούμενοι.

Τα εκατομμύρια άστεγοι, αναλφάβητοι, νέοι, που δεν μπορούν να βρουν δουλιά και βλέπουν τα ονειρά τους να θρυμματίζονται.

Οι γυναίκες, που αντιμετωπίζουν την αναβίωση της θεωρίας «οι γυναίκες στο σπίτι» και χρησιμοποιούνται σα δεύτερης κατηγορίας εργαζόμενοι.

Οι μετανάστες, που αναζητούσαν μια καλύτερη ζωή στις ανεπτυγμένες καπιταλιστικές χώρες, οι οποίες ισχυροποιήθηκαν και από το δικό τους ιδρώτα, αντιμετωπίζονται σαν πολίτες δεύτερης κατηγορίας και σήμερα γίνονται θύματα της ρατσιστικής βίας των νεοφασιστών.

Για όλα τάχα φταίνε οι εργαζόμενοι...

Υποκρίνονται όταν λένε ότι ενδιαφέρονται για τα δικαιώματα των εργαζομένων. Χαρακτηριστική απόδειξη αυτής της υποκρισίας είναι η τύχη της λεγόμενης Κοινωνικής Χάρτας, που παραμένει πάντα στα συρτάρια, αντί να γίνει υποχρεωτικό κείμενο.

Λένε ότι για τη μειωμένη ανταγωνιστικότητα φταίνε τα δικαιώματα των εργαζομένων, δικαιώματα που οι εργαζόμενοι τα απόσπασαν με θυσίες και αίμα, όταν ο παγκόσμιος πλούτος ήταν πολλές φορές μικρότερος από τον σημερινό.

Μοναδικός στόχος του μεγάλου κεφαλαίου είναι η πιο βάρβαρη καταλήστευση των προϊόντων της ανθρώπινης εργασίας και των υλικών πόρων.

Είναι προπαγανδιστικός μύθος ότι σκοπός της «Ευρωπαϊκής Ένωσης» είναι η σύγκλιση των επιπέδων ανάπτυξης των χωρών – μελών. Ο σκοπός είναι άλλος:

- Να διατηρηθεί η ανισότητα και επομένως η απόκλιση ανάπτυξης των κρατών – μελών.
- Να ενταθεί η ληστρική εκμετάλλευση των χωρών του Τρίτου Κόσμου, η οποία τώρα επεκτείνεται και στις πρώην σοσιαλιστικές χώρες.
- Να συγκεντρωθεί πιο γρήγορα ο πλούτος και η δύναμη σε όλο και λιγότερα χέρια μέσα στην κάθε χώρα και ιδιαίτερα στις κυρίαρχες καπιταλιστικές χώρες.
- Να γίνει πιο έντονη η εξάρτηση ασθενέστερων χωρών από τους «ισχυρούς», με πλήρη κατάργηση της εθνικής ανεξαρτησίας.

Η διαβόητη «σύγκλιση» είναι συνώνυμο της σκληρής λιτότητας, της μεγαλύτερης ανεργίας, της υποकुουλτούρας, της περιθωριοποίησης. Αυτή την αλήθεια τη διαπιστώνουν καθημερινά οι εργαζόμενοι, οι ανυπότακτοι άνθρωποι των γραμμών και των τεχνών.

Είναι ιδεολογική τρομοκρατία ο ισχυρισμός ότι η αντίθεση προς την «Ευρωπαϊκή Ένωση» οδηγεί στην απομόνωση και στο περιθώριο.

Υπάρχει δρόμος για ΆΛΛΗ ΕΥΡΩΠΗ

Η προοπτική του Κ.Κ.Ε. για μια άλλη πορεία δεν έχει καμιά σχέση με τη χυδαία προπαγάνδα περί δήθεν απομόνωσης της Ελλάδας. Αυτός ο ισχυρισμός είναι το άλλοθι όλων εκείνων των πολιτικών δυνάμεων που ψήφισαν, πίσω από την πλάτη του λαού, τη συνθήκη του Μάαστριχτ. Καμιά χώρα, σε όποιο σημείο του πλανήτη, δεν μπορεί να ζήσει και να προοδεύσει κλεισμένη στο δικό της «καβούκι».

Το γεγονός αυτό δεν αναιρεί την ανάγκη ισότιμων σχέσεων και συνεργασιών χωρίς κυρίαρχους από τη μια και υποταχτικούς από την άλλη.

Η συμμετοχή της Ελλάδας στην καπιταλιστική ενοποίηση εξυπηρετεί τα συμφέροντα της άρχουσας τάξης της χώρας μας. Αυτό που συμφέρει τους φορείς του μεγάλου κεφαλαίου, δε συμφέρει του εργαζόμενους. Αυτό προσπαθούν να κρύψουν οι ντόπιοι υποστηρικτές της «Ευρωπαϊκής Ένωσης».

«Ευρωπαϊκή Ένωση» και ασφάλεια δεν συμβιβάζονται

Λένε προκλητικά ψέμματα, όταν ισχυρίζονται πως η «Ευρωπαϊκή Ένωση» εξασφαλίζει τη ειρήνη.

Η «Ευρωπαϊκή Ένωση» στηρίζει και προωθεί την επεμβατική πολιτική της νέας τάξης πραγμάτων ενάντια στους λαούς σε κάθε γωνιά του πλανήτη. Οι ανταγωνισμοί στο εσωτερικό της και ανάμεσα σε «Ευρωπαϊκή Ένωση», Η.Π.Α. και Ιαπωνία για το ξαναμοίρασμα των αγορών, για ζώνες επιρροής ανάβουν τη φωτιά του πολέμου.

Υποδαυλίζουν εθνικιστικές συγκρούσεις και στρατιωτικούς τυχοδιωκτισμούς.

Πολλαπλασιάζουν του κινδύνους μιας γενικότερης αναμέτρησης στο μέλλον, με απροσμέτρητες συνέπειες για την ανθρωπότητα.

Ο κίνδυνος γενικής πολεμικής ανάφλεξης στα Βαλκάνια είναι αποτέλεσμα της ιμπεριαλιστικής πολιτικής του «διαίρει και βασίλευε» των ισχυρών εταιρών των Η.Π.Α. και της «Ευρωπαϊκής Ένωσης», που διέλυσαν τη Γιουγκοσλαβία κι έριξαν στην αλληλοσφαγή τους λαούς της.

Στο πλαίσιο αυτής της πολιτικής της εξυπηρέτησης των γενικότερων στρατηγικών συμφερόντων τους εντάσσονται και οι αποφάσεις τους σχετικά με την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας. Αξιοποίησαν τις λαθεμένες και επιζήμιες επιλογές των κυβερνήσεων της Ελλάδας, καθώς επίσης και την εθνικιστική, μεγαλοϊδεατική έξαρση, για να προωθήσουν τα σχέδιά τους. Οι ευθύνες όλων εκείνων των πολιτικών δυνάμεων της χώρας που υποκίνησαν, υποθαλψαν και συμμετείχαν στην υστερία, είναι τεράστιες. Ας πάψουν να λένε σήμερα ότι δεν είχαν σχέση με αυτή την αρρωστημένη κατάσταση, που αντικειμενικά έριχνε νερό στο μύλο των εχθρών της χώρας μας, στο μύλο των λεγόμενων «συμμάχων».

Ο μύθος της δημοκρατίας

Επιχειρούν να αποπροσανατολίσουν, όταν μιλάνε για ένα απλό «δημοκρατικό έλλειμμα» και για ανθρώπινα δικαιώματα.

Η «Ευρωπαϊκή Ένωση» χτίζεται με θεσμούς βαθιά αντιδημοκρατικούς, μακριά από τους λαούς και κάθε λαϊκό έλεγχο. Νέα σχέδια για μεγαλύτερη υποβάθμιση της φωνής των αδύνατων χωρών εξυφαίνονται από το διευθυντήριο των Βρυξελλών.

Στην ψευδεπίγραφη Ενωμένη Ευρώπη της Συνθήκης του Μάαστριχτ δυναμώνει η κρατική καταστολή και ο αυταρχισμός. Νέοι καταπιεστικοί διακρατικοί μηχανισμοί οργανώνονται – όπως η ευρωπαϊκή αστυνομία – όλο και πιο ανεξέλεγκτοι από τους λαούς, στην υπηρεσία πάντα του μεγάλου κεφαλαίου.

Στο πρόσφορο έδαφος της καπιταλιστικής κρίσης και της όξυνσης όλων των

κοινωνικών προβλημάτων δυναμώνουν, με την ανοχή του κατεστημένου, τα πιο αντιδραστικά φαινόμενα, όπως ο ρατσισμός και ο φασισμός.

5.2.2 Η Ευρώπη που οραματίζονται οι προοδευτικοί άνθρωποι

Η «Ευρωπαϊκή Ένωση» δεν αποτελεί απάντηση στις ανάγκες της εποχής μας, στους πόθους και τα κοινά, αλληλοσυνδεόμενα συμφέροντα των λαών της Ευρώπης.

Το όραμα των εργαζομένων, όλων των προοδευτικών ανθρώπων δεν μπορεί να είναι η Ευρώπη που οικοδομούν σήμερα οι πολυεθνικές.

Η απάντηση του Κ.Κ.Ε. στην πολιτική της καπιταλιστικής ευρωπαϊκής ενοποίησης είναι ο αγώνας σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο για μια άλλη Ευρώπη πραγματικής δημοκρατίας, όπου πρωταγωνιστικό ρόλο θα παίζουν οι λαοί.

Μια Ευρώπη οικονομικής και κοινωνικής ευημερίας για τους εργαζομένους, χωρίς εκμετάλλευση.

Η Ευρώπη που οραματίζονται οι προοδευτικοί άνθρωποι δεν μπορεί να προέλθει από καμιά αναθεώρηση της Συνθήκης του Μάαστριχτ, όπως δημαγωγικά και υποκριτικά προτείνουν ορισμένοι όψιμοι «επικριτές» της. Η άλλη Ευρώπη προϋποθέτει την πάλη των λαών ενάντια στην «Ευρωπαϊκή Ένωση» συνολικά.

Το Κ.Κ.Ε. παλεύει για βαθιές αλλαγές στην Ελλάδα, για δημοκρατική, αντιμονοπωλιακή, αντιιμπεριαλιστική διέξοδο με προοπτική το σοσιαλισμό. Αυτές οι αλλαγές θα είναι αποτέλεσμα της οργάνωσης και πάλης του λαού για μια Ελλάδα που αξιοποιεί τις αναπτυξιακές της δυνατότητες προς όφελος των εργαζομένων, χωρίς να καταστρέφει το περιβάλλον, χωρίς απολύσεις, ανεργία, φτώχεια, ανασφάλεια, αυταρχισμό, πολιτιστική μιζέρια και υποκουλτούρα.

Για μια Ελλάδα που θα αξιοποιεί τα πλεονεκτήματά της, θα εξάγει τα προϊόντα της και θα συναλλάσσεται σε ισότιμη βάση και αμοιβαίο όφελος με τις άλλες χώρες.

Αυτή η πορεία δε συμβιβάζεται με την αποδοχή της «Ευρωπαϊκής Ένωσης» ως μονόδρομου, με συμμόρφωση στις επιλογές της.

Το Κ.Κ.Ε. θέτει την προοπτική της αποδέσμευσης, της συνολικής ρήξης με την «Ευρωπαϊκή Ένωση», και την αναζήτηση ισότιμων μορφών συνεργασίας και συμμετοχής στο διεθνή καταμερισμό εργασίας, με σεβασμό των κυριαρχικών δικαιωμάτων για την ολόπλευρη οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας μας. Αυτή η προοπτική απαιτεί ουσιαστικές πολιτικές ανακατατάξεις και στη χώρα μας και σε άλλες χώρες, προς όφελος των δυνάμεων της προόδου και του σοσιαλισμού.

Με την αντίσταση και πάλη των λαών, θα γίνει μια αναπόφευκτη εξέλιξη, ιδιαίτερα για τις χώρες που έχουν προβλήματα ανάπτυξης και η «Ευρωπαϊκή Ένωση» τις δεσμεύει και τις υποδουλώνει. Από αυτόν το δρόμο θα υποχρεωθούν να περάσουν όλες οι χώρες της Ευρώπης, που είναι σήμερα μέλη της ή θα γίνουν αύριο. Άλλες, ίσως πιο πριν από την Ελλάδα, άλλες μετά. Το αίτημα της συνολικής ρήξης με την «Ευρωπαϊκή Ένωση», της αποδέσμευσης και τελικά της ανατροπής της, για την οικοδόμηση μιας άλλης Ευρώπης, θα γίνει πραγματικότητα.

Το Κ.Κ.Ε., χωρίς να παραιτείται από τη θέση του αυτή, είναι διατεθειμένο να συνεργαστεί με όλους εκείνους που δεν έχουν πεισθεί ή δε βλέπουν την αναγκαιότητα της ριζικής ρήξης, όμως θέλουν να συμπαραταχθούν, για να αποτρέψουν τις αρνητικές επιλογές της «Ευρωπαϊκής Ένωσης», να περιφρουρήσουν και να προωθήσουν τα συμφέροντα του λαού και της χώρας.

Το Κ.Κ.Ε. θα συμβάλει στη διαμόρφωση του αριστερού, αντιιμπεριαλιστικού πόλου σε σαφή διάκριση από τη σοσιαλδημοκρατία, η οποία έχει τεράστιες ευθύνες για το ρόλο που έπαιξε και παίζει στον ευνουχισμό του λαϊκού κινήματος.

5.2.3 Για την υπεράσπιση κα διεύρυνση των κοινωνικών κατακτήσεων των εργαζομένων – ενάντια στην ανεργία, τη φτώχεια και τη λεγόμενη «Λευκή Βίβλο»

Η «Ευρωπαϊκή Ένωση», με τη «Λευκή Βίβλο» επιχειρεί ένα πρωτοφανές χτύπημα στα δικαιώματα και τις κατακτήσεις των εργαζομένων. Αν εφαρμοστεί στην πράξη, θα υπάρξει μεγάλο πισωγύρισμα στα εργασιακά και κοινωνικά δικαιώματα.

Με τη «Λευκή Βίβλο» συντηρητικοί και σοσιαλδημοκράτες, στοχεύουν στην αύξηση των υπερκερδών του κεφαλαίου και προωθούν:

- **Μείωση του χρόνου απασχόλησης με ταυτόχρονη μείωση των αποδοχών.**
- Μείωση ή καθήλωση του εισοδήματος των εργαζομένων και αποφασιστικό χτύπημα των κοινωνικών – ασφαλιστικών κατακτήσεών τους. (Ο κ. Ντελόρ με ωμό τρόπο δήλωσε ότι «κεκτημένα δεν υπάρχουν»!).
- **Απορρύθμιση του χρόνου εργασίας με ουσιαστική κατάργηση του νομοθετημένου 8ώρου και των θεσμοθετημένων 7ώρων, που έχουν κατακτηθεί στις χώρες της Ευρώπης.**
- Κατάργηση των περιορισμών στην παιδική απασχόληση.
- **Μεγαλύτερη περιθωριοποίηση της εργαζόμενης γυναίκας. Επιβολή τους ελαστικού ωραρίου. Άρση των περιορισμών απασχόλησης των γυναικών τη νύχτα με το χοντροκομμένο «επιχείρημα» της δήθεν ισότητας!**
- Αφαίρεση δικαιωμάτων που αφορούν τη χρονιάτικη άδεια ανάπαυσης.
- **Κατάργηση των επιδομάτων και των αποζημιώσεων στις απολύσεις.**

- Κατάργηση της κυριακάτικης αργίας και άλλων ημερών αργίας που είναι κατοχυρωμένες σε διάφορες χώρες.
- **Αφαίρεση με άμεσο ή έμμεσο τρόπο του 13^{ου} μισθού.**
- Κατάργηση ή συρρίκνωση των συλλογικών συμβάσεων και αντικατάστασή τους με ατομικές συμφωνίες.
- **Κατάργηση τη μονιμότητας στους δημόσιους υπαλλήλους.**

Όλα αυτά, για να βελτιωθεί δήθεν η ανταγωνιστικότητα των προϊόντων της Ε.Ο.Κ. έναντι των Η.Π.Α. και της Ιαπωνίας. Ο εργαζόμενος άνθρωπος γίνεται το θύμα στο βωμό του σκληρού ανταγωνισμού, στο αδυσώπητο κυνήγι του κέρδους. Με πρωτοφανές θράσος ζητούν από τους εργαζόμενους να συναινέσουν με το «κοινωνικό συμβόλαιο» στην κατάργηση των κατακτήσεών τους.

Η «βίβλος» δεν πρέπει αν περάσει. Πρέπει να συναντήσει την καθολική αντίσταση των εργαζομένων της χώρας μας και της Ευρώπης. Να μην επιστρέψουμε στο εργασιακό Μεσαίωνα.

Το Κ.Κ.Ε. αγωνίζεται **ενάντια στα «κοινωνικά συμβόλαια», στην ταξική συνεργασία. Παλεύει για την υπεράσπιση και αναβάθμιση των κοινωνικών, συνδικαλιστικών και δημοκρατικών δικαιωμάτων των εργαζομένων:**

- για τη βελτίωση του βιοτικού τους επιπέδου και της ποιότητας ζωής,
- για συνθήκες ασφάλειας και υγιεινής στους χώρους εργασίας,
- για να μειωθούν οι ώρες εργασίας σε 35 την εβδομάδα χωρίς μείωση μισθού,
- για την υπεράσπιση του θεσμού των συλλογικών συμβάσεων σε όλα τα επίπεδα,
- για εργατικό και κοινωνικό έλεγχο στις επιχειρήσεις,
- για ανθρώπινες συντάξεις που να καλύπτουν το όριο φτώχειας, για κοινωνική ασφάλιση υψηλού επιπέδου,
- για τη συνεργασία και τον ταξικό προσανατολισμό των συνδικάτων και για να μην αποκλείονται από διάφορα όργανα, όταν δεν είναι της αρεσκείας των μηχανισμών της «Ευρωπαϊκής Ένωσης»,
- για την αξιοποίηση της τεχνολογίας προς όφελος των εργαζομένων, των λαών, για υψηλή ειδίκευση και συνεχή εκπαίδευση,
- για την προστασία και παροχή ίσων δικαιωμάτων στους αλλοδαπούς εργάτες.

Η απάντηση στον εργασιακό Μεσαίωνα που μεθοδεύουν, είναι ο ενωμένος αγώνας για μια κοινωνία της ανθρωπιάς, της κοινωνικής δικαιοσύνης.

5.2.4 Για τα δημοκρατικά δικαιώματα – ενάντια στην αυταρχική εξουσία των πολυεθνικών εταιριών

Η «Ευρωπαϊκή Ένωση» είναι περιχαρακωμένη με ένα γραφειοκρατικό μηχανισμό στην υπηρεσία των μονοπωλιακών συμφερόντων που σχεδιάζει και αποφασίζει για την κοινοτική πολιτική, χωρίς τους πολίτες, ενάντια στα συμφέροντα των λαών και χωρών, αλλά πάντα στο όνομά τους.

Πρόκειται για πλέγμα μηχανισμών που θυμίζουν περισσότερο δικτατορία, παρά όποια έννοια δημοκρατικών λειτουργιών. Σκοπός του είναι η απρόσκοπτη επιβολή της θέλησης των κυρίαρχων κύκλων της «Ευρωπαϊκής Ένωσης» και ο αποκλεισμός κάθε δημοκρατικού ελέγχου σε εθνικό και κοινοτικό επίπεδο.

Με την εφαρμογή της Συνθήκης του Μάαστριχτ η κατάσταση θα γίνει χειρότερη. Αρμοδιότητες σε όλους τους τομείς θα αφαιρούνται από τα εθνικά όργανα και θα παραχωρούνται στα κοινοτικά. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και τα Συμβούλια Υπουργών συνεδριάζουν με πλήρη μυστικότητα. Ο κανόνας της ομοφωνίας και το δικαίωμα του βέτο καταργούνται.

Μηροστά στην επικείμενη διεύρυνση με άλλες χώρες, η «Ευρωπαϊκή Ένωση» προετοιμάζεται να καταργήσει:

- Την άσκηση της προεδρίας από μικρότερα κράτη.
- Την εκπροσώπησή τους στην επιτροπή της «Ευρωπαϊκής Ένωσης».
- Τις λιγότερο ομιλούμενες γλώσσες.

Επιδιώκει επίσης να καθιερώσει «πληθυσμιακές» πλειοψηφίες αντί πλειοψηφίες των κρατών – μελών.

Με πρόσχημα την ελεύθερη διακίνηση εργαζομένων, την πάταξη του εγκλήματος, τη δίωξη των ναρκωτικών, δημιουργεί νέα στεγανά και υπερεθνικούς ανεξέλεγκτους οργανισμούς όπως η «Ευρωπόλ» (Ευρωπαϊκή Αστυνομία). Προχωρεί στο ηλεκτρονικό φακέλωμα όλων των κατά κρίση της ύποπτων πολιτών, ενώ οι κυρίαρχες τάξεις εντελίνουν τα αυταρχικά μέτρα ενάντια στους λαθρομετανάστες, καλύπτοντας ουσιαστικά την αντίληψη που θεωρεί υπεύθυνους των κοινωνικών προβλημάτων τους «πολλούς» ξένους.

Το Κ.Κ.Ε. υποστηρίζει:

- Οι Έλληνες εκπρόσωποι στα κοινοτικά όργανα να μην έχουν το δικαίωμα σε δεσμευτικές για την Ελλάδα αποφάσεις, χωρίς προηγούμενη ενημέρωση και σύμφωνη γνώμη της Ελληνικής Βουλής και των αρμόδιων οργάνων της.
- Οι αποφάσεις των κοινοτικών οργάνων που πάρθηκαν, είτε κατά πλειοψηφία, είτε ερήμην της ελληνικής βουλής και των αντίστοιχων κυβερνητικών διοικητικών κ.λ.π. ελληνικών οργάνων δεν πρέπει να εφαρμόζονται.
- Όλα τα κράτη πρέπει να είναι ισότιμα. Οι διακρίσεις ανάμεσα σε μικρά και σε μεγάλα κράτη είναι μια επιλογή υποταγής. Να μην καταργηθεί το βέτο.
- Πρέπει να αναπτυχθεί συντονισμένη δράση κατά του νεοναζισμού, φασισμού, αντικομμουνισμού και του κοινωνικού ρατσισμού, για τα δικαιώματα των αλλοδαπών εργατών, το σταμάτημα των διώξεων κατά κομμουνιστών και προοδευτικών ανθρώπων, για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, του ασύλου, των μεταναστών και των μειονοτήτων.

Πρέπει να παρθούν μέτρα για την αντιμετώπιση των αιτιών που προκαλούν το μεταναστευτικό ρεύμα.

Η πορεία που προτείνουν οι κομμουνιστές εκφράζει τα βαθύτερα συμφέροντα του λαού και του τόπου και αποτελεί άξονα συσπείρωσης όλων των δυνάμεων που αντιμάχονται την υποταγή.

Το Κ.Κ.Ε. απευθύνεται στους εργαζομένους και ζητά την ψήφο τους, για να δυναμώσει η αντίσταση και η πάλη ενάντια στις ανπλαιϊκές και επιζήμιες για τη χώρα μας επιλογές της «Ευρωπαϊκής Ένωσης».

Για να συμβάλει στη συμπράταξη και την κοινή δράση όλων των αριστερών, αντιιμπεριαλιστικών δυνάμεων, για μια Ευρώπη της φιλίας, της ισότιμης συνεργασίας, της δημοκρατίας, της ειρήνης με ανοιχτή σοσιαλιστική προοπτική.

6. Θέσεις των ελληνικών κομμάτων **(1994 – 1999)**

6.1 Μια μεταβατική χρονιά – 1994

6. Θέσεις των ελληνικών κομμάτων (1994 – 1999)

6.1 Μια μεταβατική χρονιά – 1994

Το 1994 ήταν μια χρονιά που σίγουρα δεν περνά απαρατήρητη στην ιστορία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όχι μόνο αποκρυσταλλώθηκαν ιδέες και προθέσεις που είχαν διατυπωθεί από πριν, αλλά και τέθηκαν οι βάσεις για μια νέα αρχή σε πολλά επίπεδα. Θα προσπαθήσουμε με λίγα λόγια να περιγράψουμε τις βασικότερες αλλαγές που συντελέστηκαν μέσα στο 1994 και που έχουν ήδη κάνει αισθητή την παρουσία τους ή πρόκειται να την κάνουν στο μέλλον.

Από τα τρία Άλφα στα τρία Δέλτα

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των βρυξελλών, στα τέλη του 1993, έβαζε τη σφραγίδα του σε μια πρόταση της Επιτροπής που είναι γνωστή σε όλους μας ως *Λευκό Βιβλίο για την Απασχόληση, την Ανάπτυξη και την Ανταγωνιστικότητα*. Το Λευκό Βιβλίο των τριών άλφα δεν είναι τίποτε άλλο από ένα σχέδιο δράσης με στόχο την καταπολέμηση της ανεργίας και την τόνωση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας. Από τον Δεκέμβριο του 1993, το Λευκό αυτό Βιβλίο έχει πάρει συγκεκριμένη μορφή, η οποία αντικατοπτρίζεται στις αποφάσεις που ελήφθησαν τόσο στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Κέρκυρας όσο και στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Έσσεν.

Η βασική καινοτομία είναι η έμφαση που δόθηκε στα περίφημα Διευρωπαϊκά Δίκτυα στους τομείς των μεταφορών και της ενέργειας. Τα Διευρωπαϊκά Δίκτυα αντιμετωπίζονται πλέον ως η πιο απτή λύση στο πρόβλημα της ανεργίας και της ανταγωνιστικότητας, αφού όχι μόνο αναμένεται να δημιουργήσουν πάμπολλες νέες θέσεις εργασίας, αλλά και – όταν ολοκληρωθούν – θα συμβάλλουν αποφασιστικά στο να αποτελέσει η ευρωπαϊκή αγορά ένα συμπαγές σύνολο. Μια πρώτη λίστα των Διευρωπαϊκών Δικτύων άμεσης προτεραιότητας εγκρίθηκε τον Ιούνιο στην Κέρκυρα για να εμπλουτισθεί το Δεκέμβριο, στο Έσσεν, με ορισμένα επιπλέον έργα που αφορούν τις χώρες της διεύρυνσης. Τα *Διευρωπαϊκά Δίκτυα* μαζί με τη *Διεύρυνση* συνιστούν το μεγάλο «αλφαβητικό» άλμα που πραγματοποίησε η Ευρωπαϊκή Ένωση μέσα στη χρονιά που πέρασε: από τα τρία «Α» στα τρία «Δ».

Διεύρυνση

Η διεύρυνση με τρεις νέες χώρες μέλη είναι αναμφίβολα μια από τις σημαντικότερες μεταλλαγές που υπέστη η Ευρωπαϊκή Ένωση μέσα στο 1994. Ο χρόνος της διευρυμένης Κοινότητας άρχισε μεν να μετράει από 1^{ης} Ιανουαρίου 1995, αλλά όλες οι κρίσιμες διαπραγματεύσεις για την ολοκλήρωσή της διεύρυνσης, καθώς και τα δημοψηφίσματα στις υποψήφιες

χώρες (Αυστρία, Σουηδία, Φινλανδία καθώς και Νορβηγία όπου η ένταξη απεργριφθη) πραγματοποιήθηκαν μέσα στο 1994.

Ένα νέο θεσμικό πρόσωπο

Το 1994 ήταν η χρονιά κατά την οποία εμπεδώθηκαν οι θεσμικές αλλαγές που έφερε η συνθήκη του Μάαστριχτ, αλλά και δρομολογήθηκε επίσης μια ενυπτωσιακή «αλλαγή φρουράς» στη στελέχωση των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Από τις θεσμικές μεταρρυθμίσεις που έκαναν εμφανή την παρουσία τους ξεχωρίζουν οι διευρυμένες αρμοδιότητες του Ευρωκοινοβουλίου οι οποίες άρχισαν ήδη να ασκούνται, με αποκορύφωμα την ακρόαση των νέων επιτροπών και την έγκριση της νέας Επιτροπής ή την επικύρωση της Διεύρυνσης. Ξεχωρίζει επίσης η εφαρμογή των επιταγών της ευρωπαϊκής ιθαγένειας που επέτρεψαν, κατά τις πρόσφατες Ευρωεκλογές, σε χιλιάδες ευρωπαίους πολίτες να ψηφίσουν στον τόπο διαμονής τους και όχι στον τόπο καταγωγής τους.

Το νέο θεσμικό πρόσωπο της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι ωστόσο εμφανές και στη στελέχωση των οργάνων. Οι ευρωεκλογές του Ιουνίου του 1994 ανανέωσαν το σώμα των άμεσα εκλεγόμενων αντιπροσώπων, ενώ η αλλαγή φρουράς στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή σηματοδοτεί μια νέα αρχή για το εκτελεστικό όργανο της Ένωσης. Η αλλαγή αυτή γίνεται ακόμη πιο καθοριστική καθώς συμπίπτει με την αποχώρηση του **Ζακ Ντελόρ** από την προεδρία της Επιτροπής, γεγονός που σφραγίζει τη λήξη μιας επιτυχούς εξελικτικής δεκαετίας.

Η ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ Β' ΠΑΚΕΤΟΥ ΝΤΕΛΟΡ

Μπορεί το 1994 να είναι η χρονιά που σφραγίζει την αποχώρηση του Ζακ Ντελόρ από την προεδρία της Επιτροπής, όμως ο δυναμικότερος πρόεδρος στην ιστορία του θεσμού δεν έφυγε με άδεια χέρια. Άφησε πίσω του, ως αποχαιρετιστήριο δώρο προς τις μειονεκτούσες περιφέρειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το λεγόμενο «Πακέτο Ντελόρ Νο2», το δεύτερο μεγάλο πακέτο διαρθρωτικής βοήθειας που θα καλύψει την περίοδο 1994 – 1999. Για την Ελλάδα, χώρα που εντάσσεται εξ ολοκλήρου στον Στόχο 1 της διαρθρωτικής βοήθειας, το πακέτο ισοδυναμεί με την εισροή των πολύτιμων 6,7 τρις που θα διοχετευθούν κυρίως στην υλοποίηση έργων υποδομής. Το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, βάσει του οποίου θα διανεμηθούν τα κονδύλια του Β' Πακέτου Ντελόρ, καταρτίστηκε από την ελληνική κυβέρνηση μέσα στο 1994 και εγκρίθηκε από την Επιτροπή. Κατά τη διαδικασία των σχετικών διαπραγματεύσεων, η Αντιπροσωπεία έπαιξε συνδυαστικό ρόλο ανάμεσα στην εθνική και την κοινοτική εκτελεστική εξουσία και συνέδραμε ουσιαστικά κατά τις επισκέψεις του επιτρόπου Περιφερειακής Πολιτικής Μπρους Μίλαν που χειρίστηκε το θέμα.

6.2 Η ελληνική προεδρία

6.2 Η ελληνική προεδρία

Μέσα στην έντονη εξελικτική πορεία που διήνυσε η Ευρωπαϊκή Ένωση το 1994, η ελληνική προεδρία και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Κέρκυρας αποτέλεσαν αναμφισβήτητο ορόσημο. Κατά το εξάμηνο της ελληνικής προεδρίας ολοκληρώθηκαν οι διαπραγματεύσεις της διεύρυνσης, γεγονός που θεωρήθηκε ως απροσδόκητη επιτυχία, ενώ καταρτίστηκε και συμφωνήθηκε η λίστα προτεραιότητας για τα μεγάλα έργα των Διευρωπαϊκών Δικτύων. Έγινε επίσης μια πρώτη μνεία στην ανάγκη δυναμικής εισόδου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Κοινωνία των Πληροφοριών, ενώ άρχισε να διαφαίνεται μια συνολικότερη στρατηγική για τη θέση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον κόσμο, με έμφαση στη σταθερότητα για την Ευρώπη, αλλά και στην ενίσχυση των δεσμών με άλλες περιοχές, όπως είναι η λεκάνη της Μεσογείου. Οι τάσεις αυτές έγιναν ακόμη εμφανέστερες στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Έοσεν.

6.3 Οι θέσεις του ΠΑ.ΣΟ.Κ. έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης

6.3 Οι θέσεις του ΠΑ.ΣΟ.Κ. έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Τις θέσεις του ΠΑ.ΣΟ.Κ. τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο μπορούμε να τις συμπεράνουμε από τα έντυπα της εποχής. Συγκεκριμένα στο έντυπο με τίτλο «ΕΥΡΩΕΚΛΟΓΕΣ 1999 – ΠΡΩΤΑ Η ΕΛΛΑΔΑ, ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ ΜΠΟΡΟΥΜΕ» δίνονται χρήσιμες απαντήσεις για επίκαιρα θέματα και ζητήματα που βρίσκονται στο επίκεντρο της εκλογικής μάχης. Το συγκεκριμένο έντυπο προορίζεται για τα μέλη της Κ.Ε., Κ.Ο. και στελέχη του ΠΑ.ΣΟ.Κ.

1. Τι διακυβεύεται στις Ευρωεκλογές;

Από την ψήφο του ελληνικού λαού και των πολιτών της χώρας στις ευρωεκλογές της 13^{ης} Ιουνίου:

• **Διακυβεύεται πρώτα απ' όλα ο ρόλος της Ελλάδας στο σύγχρονο κόσμο, στην Ευρώπη, στην κρίσιμη περιοχή που ζούμε.**

Η Ασφάλεια, η Σταθερότητα, η Ειρήνη, η Αλληλεγγύη, η Συνεργασία, η Ανάπτυξη που αποδίδουν το σύγχρονο περιεχόμενο μιας ολοκληρωμένης εθνικής στρατηγικής. Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. εγγυάται με Ευθύνη, Συνέπεια, Αποτελεσματικότητα την υλοποίησή της.

• **Διακυβεύεται η σταθερή και ανοδική πορεία της χώρας, η επίτευξη εθνικών στόχων μεγίστης σπουδαιότητας και προτεραιότητας, η ολοκλήρωση των βημάτων που οδηγούν στην ισχυρή και σύγχρονη Ελλάδα.**

Σταθεροποιούμε και αναπτύσσουμε με γρήγορους ρυθμούς την οικονομία της χώρας, η οποία δείχνει αξιοθαύμαστη αντοχή σε αλληπάλλληλα γεγονότα οικονομικών ή και πολιτικοστρατιωτικών αναταράξεων.

Είμαστε έτοιμοι για το μεγάλο άλμα στην Ο.Ν.Ε. που θα δώσει στη χώρα τεράστια πολιτικά περιθώρια και σταθερό οικονομικό περιβάλλον ενώ θα επιτρέψει την επιτάχυνση της αναπτυξιακής προσπάθειας και την πιο ανοιχτή και γενναϊόδωρη κοινωνική πολιτική.

Ολοκληρώνουμε τις μεγάλες μεταρρυθμίσεις στη Διοίκηση, Φορολογία, το Κοινωνικό Κράτος, στην Απασχόληση και το χώρο της Εργασίας, στην Παιδεία, την Αποκέντρωση, στην Αγροτική Οικονομία.

• **Διακυβεύεται ένα τεράστιο έργο που βρίσκεται σε εξέλιξη και ολοκλήρωση και που αλλάζει την όψη της Ελλάδας και την ίδια την ποιότητα της ζωής μας.**

Τα 20.000 έργα που βρίσκονται σε εξέλιξη.

Οι μεγάλες εθνικές υποδομές.

Η περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας.

• **Διακυβεύεται η δυνατότητα υπεράσπισης των εθνικών συμφερόντων, η δύναμη διεκδίκησης και κατάκτησης στόχων και επιδιώξεων.**

Τα 15τρισ του επενδυτικού προγράμματος και η «Ατζέντα 2000» έδειξαν καθαρά ότι με την πολιτική μας κερδίζουμε, διασφαλίζουμε και συσσωρεύουμε σημαντικούς αναπτυξιακούς πόρους.

Δεν περιμένουμε τις εξελίξεις αλλά σχεδιάζουμε από τώρα την επόμενη μέρα της Ο.Ν.Ε. στην κατεύθυνση της ευημερίας των πολιτών.

• **Διακυβεύεται η μάχη για την Ευρώπη που θέλουμε.**

Αγωνιζόμαστε εδώ και πολλά χρόνια σθεναρά για την πολιτική και κοινωνική ενοποίηση της Ευρώπης παράλληλα με την οικονομική ενοποίηση.

Θα εντείνουμε την προσπάθεια για επιτάχυνση των βημάτων της πολιτικής ένωσης στο χώρο της εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ασφάλειας του ευρωπαϊκού χώρου.

Πρωτοστατούμε στα βήματα διαμόρφωσης του νέου ευρωπαϊκού προτύπου ευημερίας που εδράζεται στην απασχόληση, το σύγχρονο κοινωνικό κράτος, την αναδιανομή του εισοδήματος υπέρ των ασθενέστερων τάξεων, την ανακατανομή του πλούτου υπέρ των φτωχότερων περιοχών, την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των πολιτών.

Το 1994, ο Ανδρέας Παπανδρέου έβαλε την υπογραφή του κάτω από αφίσα που έλεγε **«Εμείς οι Έλληνες έχουμε μόνο μια δυνατότητα να πετύχουμε»** ανοίγοντας το δρόμο που οδήγησε εδώ.

Σήμερα, πέντε χρόνια μετά, ο Κώστας Σημίτης δικαιούται και μπορεί να βάλει την υπογραφή του κάτω από την καινούρια αφίσα και να πει **«Οι Έλληνες πετύχαμε πολλά, όλοι μαζί μπορούμε ακόμη περισσότερα»**.

Αυτά θα κριθούν στις Ευρωεκλογές του Ιουνίου.

2. Είναι οι ευρωεκλογές δημοψήφισμα για την Κυβέρνηση και το έργο της όπως ισχυρίζεται η Ν.Δ.; Μήπως γι' αυτό θα έπρεπε να γίνουν διπλές εκλογές;

Στις ευρωεκλογές δεν κρίνεται το συνολικό κυβερνητικό έργο και η διακυβέρνηση του τόπου, την οποία ο λαός εμπιστεύθηκε στο ΠΑ.ΣΟ.Κ. και τον Κ. Σημίτη για μια τετραετία. **Στις εθνικές εκλογές του 2000 θα κριθεί η κατεύθυνση της πολιτικής μας, οι στόχοι μας, το ρεαλιστικό όραμά μας για μια Ελλάδα ισχυρή και σύγχρονη, για μια κοινωνία ελευθερίας, δικαιοσύνης, ευημερίας.**

Οι ευρωεκλογές είναι μια πολιτική μάχη κρίσιμης σημασίας για την πορεία της χώρας στην περιοχή, την ευρωπαϊκή της προοπτική, το ρόλο της στο σύγχρονο κόσμο. Ποια Ευρώπη θέλουμε και ποια Ελλάδα μέσα στην Ευρώπη. Είναι ετυμηγορία του λαού για το που προσανατολίζεται και πορεύεται ο τόπος.

Κι επειδή η μόνη αξιόπιστη, σοβαρή, εφαρμοσμένη θετικά στην πράξη πρόταση είναι του ΠΑ.ΣΟ.Κ., οι ευρωεκλογές γίνονται δημοψήφισμα ενάντια στην ανευθυνότητα, την απουσία οποιασδήποτε πρότασης, την πρόταξη του μικροπαραταξιακού συμφέροντος, τους επικίνδυνους πειραματισμούς που εισηγούνται τα κόμματα της αντιπολίτευσης και κυρίως ο αρχηγός της Ν.Δ.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. δεν πρόκειται να συμβάλει με κανένα τρόπο στην αποσταθεροποίηση της πορείας, την αναιρέση σχεδιασμένων επιλογών και βημάτων, την ανατροπή της ομαλής και δημιουργικής πορείας του τόπου. Δεν θα υποταχτεί στον τακτικισμό, στο στενό παραταξιακό του συμφέρον, με το πρόσχημα της εξασφάλισης της νίκης, το συμφέρον του τόπου. Γι' αυτό αρνήθηκε τις διπλές εκλογές και έχει απόλυτη εμπιστοσύνη στην κρίση του λαού.

3. Τι σημαίνει το «πρώτα η Ελλάδα» και το «όλοι μαζί μπορούμε»;

«**Πρώτα η Ελλάδα**» σημαίνει να έχουμε γνώμονα την Ελλάδα στην πορεία μας προς την Ευρώπη και όχι αντίστροφα. «Πρώτα η Ελλάδα» σημαίνει αξιοποίηση των δικαιωμάτων, των συμφερόντων, των επιδιώξεων της χώρας μέσα από το μόνο δυνατό δρόμο, που είναι η πορεία προς την ευρωπαϊκή ενοποίηση. Της Ευρώπης όμως, που θέλουμε και μαζί με τους ευρωπαϊκούς λαούς αγωνιζόμαστε να οικοδομήσουμε.

«**Πρώτα η Ελλάδα**» σημαίνει, για να έχει η χώρα μας πολιτικό λόγο για την Ευρώπη που θέλουμε, πρέπει να έχει ισχυρή οικονομία και να είναι ενταγμένη ισότιμα στο ευρωπαϊκό σύστημα ισχύος, στην ευρωπαϊκή ζώνη σταθερότητας.

«**Πρώτα η Ελλάδα**» σημαίνει ισχυρή, σύγχρονη και περήφανη Ελλάδα. Ισχυρή στην περιοχή, ισότιμη στην αυριανή Ευρώπη, σύγχρονη στον κόσμο των ανοιχτών οριζόντων.

«**Πρώτα η Ελλάδα**» σημαίνει ότι αποστασιοποίηση ή αντιπαλότητα της χώρας απέναντι στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το Ν.ΑΤ.Ο κ.λ.π. δικαιολογείται μόνον όταν διακυβεύονται ύψιστα ζωτικά μας συμφέροντα στις ελληνοτουρκικές σχέσεις, το Αιγαίο, την Κύπρο κ.λ.π.

ΟΧΙ ανατροπή των εθνικών μας προτεραιοτήτων.

ΝΑΙ στις διαφοροποιήσεις.

ΟΧΙ στις ρήξεις στα θέματα που δεν αφορούν άμεσα εμάς.

Εμείς πιστεύουμε ότι η πολιτική μας αφορά όλους τους Έλληνες πολίτες, ότι είναι ένα σύγχρονο όραμα για τον ελληνισμό. Ότι αυτό και μόνο συνιστά μια εθνική στρατηγική στα δεδομένα του 2000.

Όλοι οι Έλληνες έχουν συμφέρον σ' αυτή την εξέλιξη, να πραγματώσουν αυτή την παλλαϊκή προσπάθεια, που θα οδηγήσει τη χώρα σε λιμάνια ασφάλειας, ειρήνης, ευημερίας και ανάπτυξης.

Γι' αυτό κάτω από το «Πρώτα η Ελλάδα», είναι το «Όλοι Μαζί Μπορούμε». Γιατί σήμερα αντιλαμβάνεται και ο τελευταίος πολίτης, στο τελευταίο χωριό, ότι αυτή η Κυβέρνηση και αυτή η παράταξη του δίνει τη δυνατότητα να αισθάνεται ότι προασπίζει την ειρήνη. Του δίνει τη δυνατότητα να αισθάνεται ότι υπερασπίζεται το δικό του εθνικό και ατομικό συμφέρον.

«Όλοι Μαζί Μπορούμε» σημαίνει όσο το δυνατόν μεγαλύτερη παλλαϊκή και εθνική συστράτευση για την πραγμάτωση των μεγάλων στόχων της ισχυρής και σύγχρονης Ελλάδας.

4. Πώς εκφράζεται το «πρώτα η Ελλάδα» στο Κόσσοβο; Έχει η χώρα εθνική γραμμή;

Ασφαλώς. Υπάρχει εθνική γραμμή και είναι απολύτως σαφής. Εμπεριέχεται σε πέντε λέξεις:

ΑΣΦΑΛΕΙΑ για τη χώρα και την περιοχή.

ΕΙΡΗΝΗ με πολιτική λύση και άμεσο τερματισμό των βομβαρδισμών και των πολεμικών επιχειρήσεων.

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ σε όλους τους λαούς της Βαλκανικής που δοκιμάζονται γιατί το αίμα, ο πόνος, η δυστυχία δεν έχουν χρώμα εθνικής προέλευσης, είτε είναι σερβικό, αλβανικό ή σκοπιανό.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ με όλα τα εμπλεκόμενα μέρη γιατί η Ελλάδα ήταν, είναι και θα είναι αξιόπιστος συνομιλητής για όλους.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ με την επανασυγκρότηση της διαβαλκανικής συνεργασίας, με την διασφάλιση των πόρων που απαιτούνται, με τον δίκαιο επιμερισμό του οικονομικού και κοινωνικού κόστους.

Σ' αυτό το πλαίσιο έχουμε καθαρούς στόχους και οριοθετημένες προτεραιότητες:

- Πριν και πάνω απ' όλα προέχει η ασφάλεια και κυριαρχία του εθνικού μας χώρου.
- Η Ελλάδα δεν θα γίνει σε καμιά περίπτωση μέρος του βαλκανικού προβλήματος και θα είναι πάντα συμμετοχος στην ειρηνική και πολιτική του λύση.
- Έχουμε μακροπρόθεσμη στρατηγική που αναδεικνύει τον ιστορικό μας ρόλο στην περιοχή.
- Δεν μπαίνουμε στη λογική των «νικητών» και των «ηττημένων» γιατί ο πόλεμος στη Βαλκανική μόνο ηττημένους μπορεί να έχει.
- Η λογική της αποστασιοποίησης στα διεθνή όργανα ισχύος που μετέχουμε (Ευρωπαϊκή Ένωση, Ν.Α.Τ.Ο., Δ.Ε.Ε., κ.λ.π.), δεν εξυπηρετεί το εθνικό συμφέρον, γιατί η Τουρκία караδοκει. Επιβάλλεται η προσεκτική του στάθμιση, κάθε στιγμή, σε ένα τοπίο απροσδιόριστης διάρκειας, ρευστό και μεταβαλλόμενο στην περιοχή. Πρέπει να είμαστε παρόντες στη λήψη των αποφάσεων για να τις επηρεάζουμε στο μέτρο του δυνατού. Αυτό και κάνουμε.

Η πολιτική που υλοποιεί η κυβέρνηση αυτή τη γραμμή συμπεριλαμβάνει σε τρία ΟΧΙ και ένα ΝΑΙ:

ΟΧΙ εμπλοκή της χώρας στο πρόβλημα με τρόπο που θα την καταστήσει «χώρα προς διευθέτηση».

ΟΧΙ συμμετοχή με κανένα τρόπο και για κανένα λόγο σε βομβαρδισμούς ή χερσαίες επιχειρήσεις.

ΟΧΙ στην κοινωνική και οικονομική αποσταθεροποίηση του εθνικού μας χώρου που θέτει σε κίνδυνο τις κατακτήσεις ενός ολόκληρου ιστορικού κύκλου.

ΝΑΙ σε κάθε πρωτοβουλία, από όπου κι αν προέρχεται, και ανάληψη δικών μας πρωτοβουλιών και μεσολαβητικών προσπαθειών στην κατεύθυνση της ειρήνης και της πολιτικής λύσης.

5. Έχουμε πρόταση για λύση; Πώς μεταφράζεται στην πράξη αυτή η γραμμή;

Κατά την άποψη της Ελλάδας η λύση πρέπει να περιέχει τα εξής στοιχεία:
 Πρώτο: Να υπάρξει ευρεία αυτονομία του Κοσόβου στα πλαίσια της κρατικής οντότητας της Γιουγκοσλαβίας. Δεν θέλουμε αλλαγή συνόρων. Εάν επιβληθεί

θα ανοίξει ένα μακροπρόθεσμο πρόβλημα στην περιοχή, με απρόβλεπτες συνέπειες για τη σταθερότητα στα Βαλκάνια.

Δεύτερο: Θα πρέπει να επιστρέψουν οι πρόσφυγες με ασφάλεια στις εστίες τους.

Τρίτο: Την πορεία, αυτή, θα πρέπει να την εγγυηθεί μια πολυεθνική δύναμη νομιμοποιημένη από τη διεθνή κοινότητα και τον Ο.Η.Ε.

Τέταρτο: Τερματισμός των βομβαρδισμών και απόσυρση στρατευμάτων από το Κόσσοβο. Πορεία ανασυγκρότησης της περιοχής, διαβαλκανική συνεργασία.

Πέμπτο: Ανθρωπιστική βοήθεια προς όλους τους λαούς που πλήττονται με δίκαιο επιμερισμό του κοινωνικού και οικονομικού κόστους.

Από την αρχή προτείναμε το δικό μας ελληνικό σχέδιο για την ειρήνη και την ανασυγκρότηση της περιοχής και υποστηρίξαμε αυτή τη θέση, στην οποία δείχνουν να συγκλίνουν οι τελευταίες εξελίξεις. Με συστηματική και επίπονη προσπάθεια, με σθεναρή στάση, αλλά και με τις πρωτοβουλίες στα νατοϊκά και ευρωπαϊκά πλαίσια, προβάλλουμε μια πολιτικά δίκαιη και βιώσιμη λύση.

6. Μας κατηγορούν ότι ψηφίσαμε τους βομβαρδισμούς κι ότι δεν βάλαμε veto στις πολεμικές επιχειρήσεις, ούτε καν αστερίσκο στην απόφαση του Ν.ΑΤ.Ο. Έτσι είναι;

Η Ελλάδα υποστήριξε σθεναρά τη θέση της εναντίον των βομβαρδισμών. Εμείς δεν μετέχουμε ούτε στους βομβαρδισμούς, ούτε πρόκειται να μετάσχουμε σε χερσαίες επιχειρήσεις. Στην τελική απόφαση του Ν.ΑΤ.Ο. ή διασφαλίζεις τη μη συμμετοχή στις επιχειρήσεις και καθιστάς αποδεκτή τη θέση σου αυτή, όπως και έγινε, ή έρχεσαι σε ρήξη με την άσκηση veto. Πετύχαμε ώστε η διαφοροποίησή μας αυτή να γίνει σεβαστή χωρίς να απομονωθούμε. Αναγνωρίστηκε η ιδιαιτερότητά της χώρας μας.

Η Ελλάδα, όπως και κάθε χώρα – μέλος, είχε το δικαίωμα του veto. Μόνη εναντίον όλων στη συμμαχία (συμπεριλαμβανομένης και της Τουρκίας) σήμαινε αυτόματα ότι καθίσταται η ίδια «χώρα προς διεθνήτηση». Ποιος θα μπορούσε να τολμήσει και να προτείνει στο λαό μια τέτοια εξέλιξη; Μία απομονωμένη Ελλάδα είναι μία ανίσχυρη Ελλάδα. Ποιος θα τολμούσε να υπονομεύσει τα μακροπρόθεσμα στρατηγικά συμφέροντα της χώρας στους ευρωατλαντικούς θεσμούς και να αποδυναμώσει το ρόλο μας εκεί, όταν η Τουρκία караδοκεί να καλύψει το κενό;

Μήπως η άσκηση του veto θα ακύρωνε τις επιχειρήσεις; Όχι βέβαια.

Η Αμερική και το Ν.ΑΤ.Ο., όπως απέδειξαν και στο Ιράκ, θα πραγματοποιούσαν με τις «φίλες δυνάμεις» την επέμβαση και θα παραμέριζαν επικίνδυνα τη χώρα μας. Η Ελλάδα αυτομάτως θα γινόταν μέρος του προβλήματος.

Οι θέσεις του ΠΑ.ΣΟ.Κ. διατυπώθηκαν σε όλα τα επίπεδα από τον Πρωθυπουργό στην Ουάσιγκτον, από τους Υπουργούς σε κάθε όργανο, σε κάθε ευκαιρία. Αυτά είναι πολύ πιο σημαντικά από έναν αστερίσκο. Όποια άλλη θέση είναι φθηνή δημαγωγία και παραπλανά τους πολίτες.

7. Η Ν.Δ. μας κατηγορεί για διγλωσσία. Τι προτείνει η ίδια για την πολιτική που πρέπει να ακολουθήσει η χώρα στη Βαλκανική κρίση;

Το ότι η Κυβέρνηση δεν διακρίνεται για διγλωσσία αποδεικνύεται από τις προηγούμενες εξαιρετικά σαφείς και συγκεκριμένες θέσεις. Σε καμία περίπτωση οι συνετοί και λεπτοί χειρισμοί της κυβέρνησης δεν μπορεί να θεωρηθούν ως έκφραση διγλωσσίας. Αντίθετα καταφέραμε με επιτυχία να συγκεράσουμε τη διπλή μας ιδιότητα: ως χώρας – μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ν.ΑΤ.Ο., όπου συμμετέχουμε με δικαιώματα και υποχρεώσεις, και μιας χώρας βαλκανικής με αισθήματα φιλίας και αλληλεγγύης προς τους γειτονικούς μας λαούς.

Αντίθετα, η Ν.Δ. διακρίνεται για παντελή αγλωσσία.

Ο κ. Καραμανλής αρχικά έκανε ένα σημαντικό ολισθήμα. Αποπειράθηκε να δημιουργήσει «**αντιπολιτευτικό μέτωπο**» στους **κυβερνητικούς χειρισμούς**, χωρίς ο ίδιος να προτείνει ούτε μια διαφορετική θέση. Αντιθέτως σιωπούσε και απλώς ασκούσε ανέξοδη κριτική. Μετά την παταγώδη αποτυχία να συντάξει μέτωπο ανευθυνότητας και τυχοδιωκτισμού διαφωνούντων μεταξύ τους κομμάτων, εισηγήθηκε τη σύνοδο του Συμβουλίου Εθνικής Πολιτικής των αρχηγών, υπό τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Μόλις πρόσφατα στη Βουλή, επιτέλους είπε ότι δεν συμφωνεί με το veto, ότι συμφωνεί με τις κεντρικές επιλογές της Κυβέρνησης αλλά διαφωνεί με τους .....Χειρισμούς!

8. Ο Συνασπισμός ισχυρίζεται ότι έχει συγκροτημένες θέσεις και προτείνει μια διαφορετική λύση έστω και τώρα. Πόσο εφικτή είναι;

Ο Συνασπισμός δημαγωγεί ασύστολα όταν προτείνει veto στις χερσαίες επιχειρήσεις, veto στις διευκολύνσεις, σύγκλιση των αρχηγών και ανάθεση στη Βουλή να αποφασίσει.

Πρώτον, γιατί εφόσον τεθεί θέμα χερσαίων επιχειρήσεων, εμείς θα ακολουθήσουμε την ίδια πολιτική αρχών που ακολουθήσαμε και στο θέμα των βομβαρδισμών. Δεν θα μετάσχουμε σε χερσαίες επιχειρήσεις.

Δεύτερον, γιατί η θέση της Ελλάδας είναι γνωστή, καθαρή, διακηρυγμένη δημόσια από τον Πρωθυπουργό στη Βουλή και σε κατ' ιδίαν συναντήσεις με τους αρχηγούς των κομμάτων της αντιπολίτευσης και δεν τίθεται από κανέναν σοβαρά θέμα δραματικής αλλαγής πλεύσης, πέρα από δημαγωγικές κορώνες.

Τρίτον, γιατί σύγκλιση αρχηγών υπο τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, σε μια φάση έστω και ρητορικής καθολικής διαφωνίας των κομμάτων – ανά δύο και παράλληλα, θα σημαίνει μια πρακτική αδιέξοδη και τραυματική για το κλίμα ασφαλείας και αυτοπεποίθησης της χώρας. Η πείρα έχει δείξει ότι σε αυτού του είδους τις συναντήσεις αναδεικνύεται ένας κοινός παρονομαστής ασυμφωνίας και πλειοδοσίας, παρά συμφωνίας και σύγκλισης.

Τέταρτον, γιατί δεν υπάρχει καμία ανάγκη δραματικής αλλαγής πλεύσης, αφού όλες οι ενδείξεις συνηγορούν ότι οι πολίτες, στη μεγάλη τους πλειοψηφία, επικροτούν τους συνετούς και λεπτούς χειρισμούς της

Κυβέρνησης για την αντιμετώπιση της βαλκανικής κρίσης και την αποφυγή εμπλοκής της χώρας σε περιπέτειες.

9. Και το ΔΗ.Κ.ΚΙ. τι προτείνει για την κρίση;

Το ΔΗ.Κ.ΚΙ. είναι σχεδόν αδύνατο να αξιολογηθεί γιατί μοναδικός γνώμονας των θέσεών του είναι η αντικυβερνητική στάση και θέση έναντι οποιουδήποτε τιμήματος. Η πολιτική του είναι «**μια στο καρφί και μια στο πέταλο**» κινούμενη ανάμεσα στις θέσεις του Κ.Κ.Ε. και του Συνασπισμού αναλόγως των απαιτήσεων της κάθε φοράς.

Όπως είπε και ο Πρωθυπουργός, η «**τζάμπα μαγκιά**» είναι το ευκολότερο πράγμα.

10. Η στάση του Κ.Κ.Ε. ανπινατοϊκή και ανπιευρωπαϊκή συνιστά μια άλλη στρατηγική, μια άλλη θέση;

Σαφέστατα το Κ.Κ.Ε. έχει καθαρή γραμμή και άλλη στρατηγική θέση: «Έξω από το Ν.Α.Τ.Ο. γιατί μας κάνει συμμετόχους των ιμπεριαλιστικών του επιδιώξεων εναντίον των λαών. Έξω από την Ευρώπη των μονοπωλίων γιατί η Ενωμένη Ευρώπη γίνεται μόνο για τους παγκόσμιους ιμπεριαλιστές και κεφαλαιούχους και εναντίον των εργαζομένων».

Είναι μια θέση καθαρή, αλλά παρωχημένη, αδιέξοδη και μεταφυσική, προσαρμοσμένη σ' ένα ιστορικά εντελώς ξεπερασμένο δόγμα και μοντέλο.

Όταν σήμερα όλες, σχεδόν, οι χώρες της Κεντρικής και της Ανατολικής Ευρώπης καθώς και της Βαλκανικής, θέλουν να ενταχθούν στο Ν.Α.Τ.Ο. και την Ευρωπαϊκή Ένωση, το Κ.Κ.Ε. μας καλεί να κλειστούμε στον εαυτό μας ξεκομμένοι από τις ιστορικές αλλαγές που συντελούνται. Είναι επιστροφή σε ότι ανατράπηκε και καταρρίφθηκε ιστορικά στη διάρκεια ενός αιώνα.

Είναι φανερό, ότι σε καμιά περίπτωση η χώρα δεν έχει το δικαίωμα στην περιθωριοποίηση και τη μιζέρια. Δεν έχει το δικαίωμα να αρνηθεί την ιστορική εξέλιξη και προ παντός να απεμπολήσει κατακτήσεις και πλεονεκτήματα ενός ολόκληρου ιστορικού κύκλου, που επιτεύχθηκαν με αγώνες και θυσίες του λαού, για να μη βρεθεί σήμερα στα αδιέξοδα που βρίσκονται πολλοί από τους Βαλκάνιους γείτονές μας, που είχαν προσδεθεί κάποτε στην ίδια λογική, σαν αυτή του Κ.Κ.Ε.

11. Η Κυβέρνηση και το ΠΑ.ΣΟ.Κ. κρατούν αποστάσεις από την εκδήλωση ελληλεγγύης του λαού προς τους Σέρβους;

Κάθε άλλο. Είναι η κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. που ανταποκρίνεται στα φιλειρηνικά και αντιπολεμικά αισθήματα του λαού μας, με την πολιτική που ακολουθεί. **Η Ελλάδα είναι η πρώτη που έστειλε ανθρωπιστική βοήθεια, που ευαισθητοποιήθηκε στο δράμα των Σέρβων, αλλά και των υπολοίπων λαών στην περιοχή.** Και στη Σερβία και στο Κόσσοβο και στην Αλβανία και στα Σκόπια. Επειδή είμαστε προοδευτικοί άνθρωποι θέλουμε

η έκφραση αυτή να τους συμπεριλάβει όλους. Και τους Σέρβους που υφίστανται τις καταστροφές και τους Κοσσοβάρους που ξεριζώνονται από τον τόπο τους και τους Σκοπιανούς που δοκιμάζεται η αντοχή τους και τους Αλβανούς που δέχονται κύματα προσφύγων.

12. Για τον πόλεμο στο Κόσσοβο «φταίνει οι σοσιαλιστικές Κυβερνήσεις της Ευρώπης» ισχυρίζεται συνεχώς ο Κ. Καραμανλής. Ποια είναι η αλήθεια;

Σίγουρα δεν είμαστε ευτυχείς από την απουσία μιας αυτόνομης φωνής της Ευρώπης, μιας ολοκληρωμένης και αποτελεσματικής κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, από την άνιση εξέλιξη της Ευρώπης που έριξε το βάρος της μονόπλευρα στην οικονομική ολοκλήρωση. Η τελευταία συνθήκη του Άμστερνταμ, παρ' όλα αυτά κάνει ένα βήμα μπροστά για την προώθηση της Κ.Ε.Π.Π.Α. σε σχέση με το νεοφιλελεύθερο Μάαστριχτ.

Όμως την Ευρώπη με τα «πήλινα πόδια» ποιος την έχτισε; Μήπως οι σοσιαλιστές; Όχι βέβαια. Όλοι μαζί οι συντηρητικοί οδήγησαν στην Ευρώπη της «οικονομικής ένωσης» χωρίς παράλληλες διαδικασίες για την πολιτική ενοποίηση και την αναβάθμιση του διεθνούς ρόλου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι οι Ευρωπαίοι σοσιαλιστές που προωθούν, πέρα από την Ο.Ν.Ε., την Πολιτική, Κοινωνική και Δημοκρατική Ευρώπη.

Η Κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. από την πρώτη στιγμή και μέχρι σήμερα δεν έπαψε στα ευρωπαϊκά όργανα και στο Ευρωπαϊκό Σοσιαλιστικό Κόμμα να αγωνίζεται για να αντιληφθούν οι εταίροι μας ότι χωρίς Κ.Ε.Π.Π.Α. δεν υπάρχει και οικονομική ολοκλήρωση. Δεν μπορεί η Ευρώπη να υπάρξει ως ενιαία πολιτική οντότητα. Ότι απαιτείται εναλλακτική στρατηγική για την ευρωπαϊκή οικοδόμηση, με τη Βαλκανική εντός των ευρωπαϊκών συνόρων, και άρα την αυτονόητη ανάγκη άσκησης ενιαίας ευρωπαϊκής πολιτικής στα Βαλκάνια, χωρίς τις διαιρετικές λογικές που μας κληροδότησε ο ψυχρός πόλεμος.

Και τότε το Λαϊκό Κόμμα της Ευρώπης, που ανήκει η Ν.Δ. διαφώνησε με την απόφαση του Ν.ΑΤ.Ο.; Αντίθετα όχι μόνο συμφώνησε αλλά την υπερκέρασε σε σκληρότητα κατά του Βελιγραδίου.

Αυτή είναι η απλή και καθαρή αλήθεια. **Την Ευρώπη με τα «πήλινα πόδια» την έχτισαν οι συντηρητικοί.** Η Ευρώπη που ζούμε πρέπει να προχωρήσει αλλά και να αλλάξει ταυτόχρονα. Και μόνο οι σοσιαλιστές μπορούν να εγγυηθούν το παρόν και το μέλλον της, να εγγυηθούν τη «μετάλλαξη» της Ευρώπης προς την κατεύθυνση που επιθυμούν οι λαοί της.

13. Ωστόσο οι πολίτες δεν καλούνται να ψηφίσουν την Ευρώπη που υπάρχει και πολιτεύεται στο Κόσσοβο;

Η Ευρώπη βρίσκεται σε μετάβαση. Δεν έχει ολοκληρώσει ακόμη τους στόχους της. Ο δρόμος είναι μακρύς, αλλά αυτός είναι ο δρόμος. Όσο προχωρά η ευρωπαϊκή ενοποίηση τόσο θα γίνεται ευκολότερη η πολιτικοστρατιωτική της απεξάρτηση από την υπερατλαντική υπερδύναμη. Βρίσκεται, λοιπόν, σήμερα

στο προσκήνιο όσο ποτέ άλλοτε η ανάγκη να προχωρήσει η Ευρώπη στην πολιτική, τη θεσμική και την κοινωνική ολοκλήρωση.

Οι στόχοι είναι σαφείς:

- Να ενισχυθούν οι δυνάμεις της Κ.Ε.Π.Π.Α.
- Να μην αποδυναμωθεί ο παρεμβατικός ρόλος του Ο.Η.Ε. και του Συμβουλίου Ασφαλείας.
- Να διασυνδεθεί η μετεξέλιξη του Ν.Α.Τ.Ο με άλλες νομιμοποιητικές διαδικασίες της διεθνούς κοινότητας.
- Να μην αποδεχθεί η Ευρώπη μια πραγματικότητα όπου πλάι στους παντοδύναμους τραπεζίτες υπάρχουν οι στρατοκράτες και να ολοκληρωθούν ταχύτατα οι πολιτικοί θεσμοί της Ένωσης.

14. Η Ν.Δ. επιστρατεύει για τις προεκλογικές της ανάγκες το τρίπτυχο Ίμια – S 300 – Οτσαλάν. Πώς απαντά το ΠΑ.ΣΟ.Κ.;

A. Τι συνέβη με τα Ίμια;

Το επεισόδιο στα Ίμια, ήταν μια απόδειξη της κλιμάκωσης της τυχοδιωκτικής τουρκικής επιθετικότητας, που με την νέα θεωρία περί «γκρίζων ζωνών» αποσκοπεί στην αλλαγή του αναγνωρισμένου από τις διεθνείς συνθήκες καθεστώτος του Αιγαίου.

Με τους χειρισμούς της στην κρίση, η κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. απέφυγε να πέσει στην παγίδα του θερμού επεισοδίου ή της γενικευμένης σύρραξης που επεδίωκε η Άγκυρα προκειμένου να οδηγηθούμε σε εν θερμώ διαπραγματεύσεις για συνολικότερες διευθετήσεις υπό το βάρος των πιέσεων που θα ασκούντο.

Οι ελληνικοί χειρισμοί πέτυχαν να επανέλθει η κατάσταση στο προηγούμενο, πριν από την κρίση, καθεστώς.

Η Τουρκία θα πρέπει τώρα να αποσύρει τις εδαφικές της διεκδικήσεις για τα Ίμια. Διαφορετικά, και αυτή είναι η θέση της διεθνούς κοινότητας, θα πρέπει να προσφύγει στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης. Δεν το κάνει, γιατί γνωρίζει ότι δεν πρόκειται να δικαιωθεί.

B. Γιατί οι S 300 δεν εγκαταστάθηκαν στην Κύπρο;

Το ενιαίο αμυντικό δόγμα ισχύει. Η ουσία του βρίσκεται στο ότι οποιαδήποτε επιθετική ενέργεια της Τουρκίας εναντίον της Κύπρου, αποτελεί για την Ελλάδα, αιτία πολέμου. Αυτό δεν έχει αλλάξει. Το Κυπριακό αποτελεί εθνικό θέμα ύψιστης προτεραιότητας για την εξωτερική μας πολιτική.

Οι **S 300** ποτέ δεν αποτέλεσαν αυτοσκοπό. Αντιθέτως, η «πυραυλολογία» αποπροσανατόλισε το Κυπριακό από την ουσία του, που είναι η άρση των συνεπειών της εισβολής – κατοχής. Πρέπει να επιδιώκουμε τη διεθνοποίηση και πολιτικοποίηση του Κυπριακού και όχι τη «στρατιωτικοποίησή» του.

Στηρίξαμε την απόφαση του Προέδρου Κληρίδη για μη εγκατάσταση των πυραύλων στην Κύπρο, κατορθώνοντας να διαφυλάξουμε μια σειρά

κεκτημένων στο σύνολο του κυπριακού προβλήματος, όπως η προώθηση της ενταξιακής πορείας της Κύπρου στην Ε.Ε. Καταστήσαμε, σε συμφωνία με την Κυπριακή κυβέρνηση, το θέμα της αποστρατιωτικοποίησης του νησιού, θέμα για άμεση αντιμετώπιση.

Η εγκατάσταση των S 300 στην Κρήτη εντάσσεται και εξυπηρετεί τους στόχους του ενιαίου αμυντικού δόγματος.

Γ. Γιατί δεν δώσαμε άσυλο στον Οτσαλάν;

Η παροχή ασύλου στον Οτσαλάν, θα αποτελούσε ανεύθυνη πολιτική πράξη που δεν θα εξυπηρετούσε ούτε τα συμφέροντα των ίδιων των Κούρδων, αφού θα μετέτρεπε το Κουρδικό ζήτημα, από διεθνές πρόβλημα σε τμήμα των ελληνοτουρκικών διαφορών.

Η Ελλάδα από τη δεκαετία του '80, προσέφερε όσα καμιά άλλη χώρα στον αγώνα των Κούρδων για την αναγνώριση της εθνικής τους ταυτότητας και το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους.

Δυστυχώς, η προσπάθεια μας για ανθρωπιστική βοήθεια στον Οτσαλάν, δεν στέφθηκε με επιτυχία. Και είμαστε αυτοί, που άσκησαν έντονες πιέσεις για τη διαφύλαξη της σωματικής του ακεραιότητας και τη διεξαγωγή μιας δίκαιης δίκης.

15. Ο κ. Καραμανλής καλεί το λαό να ψηφίσει τη Ν.Δ. για να κάνει η χώρα ένα «νέο ξεκίνημα». Τι σημαίνει και γιατί γίνεται αυτή η επιλογή;

Η χώρα πορεύεται εδώ και πέντε χρόνια, μετά την τετραετία στασιμότητας και υποχώρησης της Ν.Δ. ('90-'93), προς τα εμπρός με βήματα σταθερά και αποφασιστικά, με συνέπεια να κατακτά σημαντικούς στόχους πρωτόγνωρους για τη νεώτερη ιστορία της.

Αυτό το αναγνωρίζουν όχι μόνο οι προοδευτικοί πολίτες αλλά και οι εγκυρότεροι αναλυτές της συντηρητικής παράταξης. Το αναγνωρίζουν ακόμη και πολίτες που δεν ψηφίζουν το ΠΑ.ΣΟ.Κ.

Ο κ. Καραμανλής οφείλει να απαντήσει καθαρά:

- **Σήμερα ξεκινά η Ελλάδα;** Όταν είναι έτοιμη για την Ο.Ν.Ε., όταν έχει ισχυρή φωνή και παίζει ρόλο στη βαλκανική κρίση, όταν διασφάλισε ήδη τη δυνατότητα ευημερίας για την πρώτη επταετία του νέου αιώνα;
- Μπορεί να γίνει «νέο ξεκίνημα» από μια παράταξη χωρίς ιδέες, χωρίς πρόγραμμα, χωρίς πρόσωπα, που να εγγυάται μια αξιόπιστη πορεία, που δεν έχει πάρει καμιά έμπρακτη πρωτοβουλία, που αρκείται συστηματικά στην πρακτική «αντιπολιτεύομαι για την αντιπολίτευση»;
- **Θεωρείται ώριμη η ηγεσία του κ. Καραμανλή** που εμφανίζει τις θέσεις του ΠΑ.ΣΟ.Κ. και της κυβέρνησης στις διαφημιστικές της καταχωρήσεις και καλεί το λαό σε αντιπολιτευτικό μέτωπο για τους χειρισμούς της;

Πως θα εγγυηθούν την πορεία της χώρας σε συνθήκες ασφαλείας, ομαλότητας, προστασίας των εθνικών συμφερόντων η Ν.Δ. και η ανώριμη ηγεσία της;

Εξάλλου απέναντι στο «νέο ξεκίνημα» που θέλει να συνδέσει την εκλογική μάχη αποκλειστικά με το «άφθαρτο πρόσωπο» του κ. Καραμανλή, το «πρώτα η Ελλάδα» απαντά ως ουσία απέναντι στην εικόνα, ως περιεχόμενο απέναντι στην κενολογία, εξ αντικειμένου εθνική και κοινωνική προτεραιότητα απέναντι στην περιπέτεια που θα μπορούσε να προκύψει για τον τόπο. **Είναι διαφορά ήθους, παιδείας, ιστορικής διαδρομής, προτεραιότητας και επιδιώξεων ανάμεσα στις δύο παρατάξεις, στις δύο ηγεσίες.**

16. Συχνά η κυβέρνηση κατηγορείται για άσκηση οικονομικής πολιτικής με λογιστική νοοτροπία. Τι απαντάμε σ' αυτή την κριτική;

Η κυβέρνηση από το 1993 και μετά, με βήματα σταθερά, δημιουργεί τη βάση μιάς ισχυρής Ελλάδας και μίας ισχυρής οικονομίας για τον 21^ο αιώνα.

Η κριτική περί λογιστικής λογικής στη διαχείριση της οικονομίας, ιδιαίτερα όσον αφορά την πορεία σύγκλισης, είναι μια κριτική χωρίς λογική, είναι μια κριτική που δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα. Πίσω από τους ρυθμούς είναι οι άνθρωποι, η ευημερία τους, το κοινωνικό κράτος, οι θέσεις εργασίας. Οι αριθμοί είναι ουσία και όχι οι ρητορίες και οι εντυπώσεις.

Η Ελλάδα τα τελευταία πέντε χρόνια, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις όλων των διεθνών οικονομικών οργανισμών, **έχει επιτύχει τους ταχύτερους ρυθμούς ανάπτυξης.**

- Το **έλλειμμα της γενικής Κυβέρνησης** από 13,8% του Α.Ε.Π. το 1993 θα πέσει κάτω από το 2% το 1999. Η μείωση αυτή έχει αλυσιδωτές και ευεργετικές επιπτώσεις για το μέσο πολίτη. Η μείωση απορρόφησης κεφαλαίων από τη χρηματαγορά αποδεσμεύει κεφάλαια για τον ιδιωτικό τομέα και μειώνει το κόστος δανειοδότησης.
- Το **δημόσιο χρέος** ως ποσοστό του Α.Ε.Π. μειώθηκε από το 112% στο 105% σε διάστημα 5 ετών. Η μείωση αυτή βελτιώνει την εμπροσθοσύνη της ξένης και ντόπιας αγοράς προς την ελληνική οικονομία και βελτιώνει το επενδυτικό κλίμα.

Ο **πληθωρισμός** μειώθηκε από το 14% το 1993 σε ποσοστό κάτω του 3% το Μάη του 1999. Η μείωση αυτή σηματοδοτεί κάθετη πτώση των επιτοκίων για εμπορικά, στεγαστικά και καταναλωτικά δάνεια. Ο Έλληνας πολίτης μπορεί να προγραμματίζει σωστά, με σταθερές παραμέτρους για το οικονομικό μέλλον το δικό του και της οικογένειάς του.

Τα επόμενα δύο χρόνια και μέχρι την ένταξη της δραχμής στο ευρώ, όλα αυτά τα μεγέθη θα βελτιώνονται καθώς και οι ευεργετικές τους επιπτώσεις. Η Ελλάδα ήδη έχει κερδίσει την ισότιμη ένταξή της στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Ένωση. Οι επιτεύξεις και επιτυχίες της ελληνικής οικονομίας ούτε αποδίδονται, ούτε ερμηνεύονται με λογιστικές τακτικές. **Η σταθερή, αναπτυξιακή πορεία της ελληνικής οικονομίας, αντιστρέφει οικονομικές ανισορροπίες δεκαετιών, διορθώνει ασυμμετρίες αριθμών και το πιο σημαντικό δημιουργεί νέο πλέγμα οικονομικών συνθηκών για το μέσο Έλληνα πολίτη.** Ο Έλληνας και η Ελληνίδα εργαζόμενοι είναι πλέον έτοιμοι να βελτιώσουν την ποιότητα ζωής τους και να συμμετέχουν στο δημιουργικό τίναγμα της ελληνικής οικονομίας προς τα εμπρός.

17. Ποιο θα είναι για την Ελλάδα το κόστος του πολέμου στη Γιουγκοσλαβία και πόσο θα επηρεάσει την ελληνική οικονομία;

Το **κόστος του πολέμου** εκδηλώνεται με τον περιορισμό των εξαγωγών, την αύξηση του κόστους μεταφορών, τη μείωση του τουρισμού και γενικότερα από ένα συγκρατημένο κλίμα που διαμορφώνεται συνολικά στην οικονομία.

Ενώ όμως ο πόλεμος έχει κόστος, **οι έντονα αναπτυξιακοί ρυθμοί της ελληνικής οικονομίας το απορροφούν** ώστε να μην επιδρά ουσιαστικά στην αναπτυξιακή της δυναμική. Η ελληνική οικονομία έχει ακόμη ανεκμετάλλετους αναπτυξιακούς πόρους όπως είναι το Γ' Κοινοτικό Πακέτο Στήριξης, τα έσοδα από τις αποκρατικοποιήσεις και η θετική πορεία της χρηματαγοράς που σηματοδοτεί την εισροή ξένων κεφαλαίων. Άλλωστε, ορισμένες από τις δαπάνες που προκαλεί ο πόλεμος, όπως π.χ. η ανθρωπιστική βοήθεια, στην πραγματικότητα είναι ενισχυτικές της οικονομικής ανάπτυξης, διότι σημαίνουν αυξημένη παραγωγή κάποιων ειδών πρώτης ανάγκης. Η ελληνική οικονομία διεκδικεί όμως από την Ευρωπαϊκή Ένωση αποζημίωση για ορισμένους τομείς που επλήγησαν κατά τη διάρκεια του πολέμου.

Μετά τη λήξη του πολέμου η ελληνική οικονομία αναμένεται να φθάσει σε υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης λόγω της γενικότερης επενδυτικής δραστηριότητας στα Βαλκάνια και το άνοιγμα των αγορών.

18. Δεν είναι έκφραση κυνισμού το να μιλάμε για ανασυγκρότηση την ώρα του πολέμου και να προετοιμαζόμαστε για τη συμμετοχή σε αυτή;

Κανείς και προπαντός η ελληνική κυβέρνηση δεν ασπάζεται κυνικές λογικές που βλέπουν την καταστροφή της Γιουγκοσλαβίας ως αφορμή για προσπορισμό κερδών. Ο ανθρώπινος πόνος και η καταστροφή δεν μετρούνται σε χρήμα. **Έχουν ανυπολόγιστη αξία.**

Η Ελληνική Κυβέρνηση προτείνει τη διαμόρφωση ενός **συνολικού προγράμματος** ανασυγκρότησης – οικονομικής και κοινωνικής – των Βαλκανίων, παράλληλα με τον άμεσο τερματισμό των βομβαρδισμών και τη γενναία ανθρωπιστική βοήθεια σε όλους τους λαούς της περιοχής.

Η συμμετοχή της Ελλάδας στην οικονομική και κοινωνική ανασυγκρότηση της περιοχής και η ανασύσταση της διαβαλκανικής συνεργασίας, **πάγια γραμμή και πρακτική μας για δεκαετίες**, είναι αυτονόητη για τον ιστορικό ρόλο που οφείλουμε να διαδραματίσουμε στην περιοχή ως παράγοντες ειρήνης, ανάπτυξης και συνεργασίας. Κάθε ιδιοτέλεια και κυνισμός μακριά από εμάς.

19. Πως επηρεάζει την αναδιανομή εισοδήματος η Ο.Ν.Ε.;

Με την ένταξη στην Ο.Ν.Ε., προκύπτουν αυτόματα μια σειρά από θετικά πλεονεκτήματα για τους πολίτες, τους εργαζόμενους, τις επιχειρήσεις, αλλά και το κράτος. Με την πορεία και, πολύ περισσότερο, με την ένταξή μας στο

ευρώ πετυχαίνουμε ταυτόχρονα δύο πράγματα: **την αποκλιμάκωση των επιτοκίων δανεισμού και τη σταθερότητα των τιμών.**

Τα επιτόκια δανεισμού του δημοσίου θα μειωθούν από 2 έως 4 μονάδες και ανάλογη πορεία θα ακολουθήσουν και όλα τα επιτόκια των δανείων που δίνουν οι τράπεζες σε επιχειρήσεις, σε οικογένειες για στεγαστικά δάνεια, στους πολίτες για καταναλωτικά δάνεια, στους νέους για σπουδές.

Το κόστος αυτών των δανείων θα είναι πολύ μικρότερο απ' ό τι είναι σήμερα με αποτέλεσμα το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών να αυξηθεί. Γίνεται έτσι μια σημαντική αναδιανομή εισοδήματος σε όφελος των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων και σε βάρος του χρηματοπιστωτικού τομέα. Γίνεται μια μεταφορά πόρων από το τραπεζικό σύστημα προς την πραγματική οικονομία, τις επενδύσεις και την κατανάλωση. Ωφελούνται έτσι τα ευρεία στρώματα της κοινωνίας, με έντονα πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα για όλη την οικονομία.

Όμως το ίδιο όφελος που θα έχει στο κόστος δανεισμού της μία επιχείρηση και ένα νοικοκυριό, θα έχει και το ελληνικό δημόσιο το οποίο αποτελεί και τον μεγαλύτερο δανειστή από όλους τους άλλους μαζί. **Το ετήσιο όφελος για το δημόσιο θα ανέλθει σε εκατοντάδες δισεκατομμύρια δραχμές, και θα προέλθει από τη μείωση των τόκων που πληρώνουμε ως χώρα στους δανειστές μας.**

Αυτό το όφελος συμπυκνώνει και εκφράζει την προσπάθεια που καταβάλλαμε ως χώρα και ως οικονομία για να μπούμε στην Ο.Ν.Ε., και οφείλεται στην επιτυχή πορεία και κατάληξη αυτής της προσπάθειας. Αυτό είναι το «**Πακέτο της Ένταξης**» το οποίο κατακτήσαμε με την προσπάθεια μας και θα πρέπει να το αξιοποιήσουμε για να βελτιώσουμε ακόμη περισσότερο τις προοπτικές ευμερίας για όλους. Να το κατευθύνουμε σε επενδύσεις που δημιουργούν ευκαιρίες για το μέλλον, σε χρηματοδότηση μιας δυναμικής κοινωνικής πολιτικής, σε μια κατεύθυνση οικονομικής ανάπτυξης, αλλά και δικαιοσύνης και αλληλεγγύης. Αυτή θα είναι η συνειδητή μας προσπάθεια να πετύχουμε δικαιότερη κατανομή της ευημερίας και να ανοίξουμε περισσότερες ευκαιρίες για όλους.

20. Τι μέτρα έχουν ήδη παρθεί υπέρ των εργαζομένων;

Ήδη η κυβέρνηση τα τελευταία χρόνια έχει λάβει σημαντικά μέτρα για τους εργαζόμενους αλλά και για τους οικονομικά ασθενέστερους. Έχουμε θεσπίσει μηχανισμούς προστασία όπως είναι:

- το **ΕΚΑΣ** για τους χαμηλοσυνταξιούχους.
- τη «**Βοήθεια στο Σπίτι**» για τους ανήμπορους ηλικιωμένους.
- τα «**Προγράμματα Στήριξης**» για τα φτωχά ζευγάρια.
- τα «**Μέτρα Ένταξης των Ανέργων**» και πολλά άλλα.

Η κυβέρνηση κατάφερε να σχεδιάσει και να υλοποιήσει ένα πρωτοποριακό σύστημα κοινωνικής προστασίας. Κεντρικός άξονας της πολιτικής αυτής είναι η παροχή βοήθειας και προστασίας για όσους τα έχουν πραγματικά ανάγκη και όχι οι ισοπεδωτικές παροχές προς όλους, ανεξάρτητα από το εισόδημά τους και τις ανάγκες τους. Η προσπάθεια δεν σταματά εδώ. Η Κυβέρνηση του

ΠΑ.ΣΟ.Κ. υλοποιεί με σταθερά βήματα **το καινούριο μοντέλο ευημερίας**. Ο επανασχεδιασμός της κοινωνικής πολιτικής δεν είναι πια όραμα, γίνεται πραγματικότητα.

21. Πως ο χαμηλός πληθωρισμός επηρεάζει τον εργαζόμενο και το συνταξιούχο;

Οι μισθοί ανέβηκαν σημαντικά για πρώτη φορά το 1997 σε πραγματικές τιμές με τα νέα μισθολόγια και έκτοτε ακολουθούν σε γενικές γραμμές την πορεία αύξησης της παραγωγικότητας. Παλαιότερα είχαμε μεγάλες αυξήσεις, μετά όμως ερχόταν ένας ακόμη ψηλότερος πληθωρισμός που μείωνε τις αποδοχές σε πραγματικούς όρους. Υπήρχε μια ψευδαίσθηση αυξήσεων, αλλά στην πράξη κατέληγε σε μείωση της αγοραστικής δύναμης του εισοδήματος. Αντίθετα, με πολύ χαμηλό πληθωρισμό της τάξεως του 2% ακόμη και αυξήσεις πάνω από το όριο σημαίνουν πραγματική άνοδο του εισοδήματος.

Ο χαμηλός πληθωρισμός έχει και άλλες εξ' ίσου σημαντικές επιπτώσεις για τους μισθωτούς.

- Πρώτον σταματά η διάβρωση της αγοραστικής τους δύναμης από τον πληθωρισμό, που επί δεκαετίες στη χώρα μας αποτελούσε τον πιο ύπουλο αντίπαλο του εργατικού μισθού.
- Δεύτερον, τα στεγαστικά και καταναλωτικά δάνεια γίνονται προσιτά ακόμη και στον εργαζόμενο με μέσο εισόδημα.
- Τρίτον, οι έλληνες μισθωτοί θα έχουν πλέον τη δυνατότητα συμπάρταξης και συμπόρευσης με όλους τους ευρωπαίους εργαζόμενους και αυτό θα ανοίξει νέους δρόμους για τη μισθολογική και εργασιακή αναβάθμισή τους.

23. Με την ένταξή μας στην Ο.Ν.Ε. κατακτήσαμε όλους τους στόχους μας ή πρέπει να συνεχιστούν οι διαρθρωτικές αλλαγές στην οικονομία;

Ασφαλώς όχι. **Η Ελληνική οικονομία επιβάλλεται να διατηρήσει την ικανότητα προσαρμογής της στις νέες συνθήκες**. Θα πρέπει να εντείνει την προσπάθειά της για διαρθρωτικές αλλαγές. Οι αγορές προϊόντων, εργασίας και χρήματος πρέπει να αποκτήσουν αρκετή ευελιξία ώστε να προσαρμόζονται έγκαιρα στις νέες συνθήκες και ιδιαίτερα στις αρνητικές διαταραχές. Σε αρκετούς τομείς όπως για παράδειγμα στις αγορές προϊόντων και χρήματος οι απαιτούμενες διαρθρωτικές αλλαγές έχουν ήδη ξεκινήσει, και σε αρκετές περιπτώσεις έχουν ολοκληρωθεί. Στους τομείς αυτούς η ένταξη θα είναι πολύ πιο ομαλή.

Θα πρέπει επίσης να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην ανάπτυξη και κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού σε νέες τεχνολογίες. Τα ειδικευμένα στελέχη σε συνδυασμό με τη μεγαλύτερη κινητικότητα στην αγορά εργασίας θα είναι οι πρωταγωνιστές στη δημιουργία νέων επιχειρήσεων και νέων προϊόντων και υπηρεσιών. Η επένδυση στη γνώση θα αποτελεί την κυριότερη ώθηση και την καλύτερη διασφάλιση της μελλοντικής μας ευημερίας στα πλαίσια της Ενωμένης Ευρώπης.

24. Το χρηματιστήριο αντανακλά την πορεία και τις προοπτικές της οικονομίας μας;

Η πορεία του Χρηματιστηρίου αντανακλά τις θετικές προοπτικές της οικονομίας μας. Το 1998 υπήρξε, εν μέσω σημαντικών ανακατατάξεων και διακυμάνσεων, έτος σημαντικής ανόδου των τιμών στο ελληνικό Χρηματιστήριο με αποτέλεσμα την επίτευξη μιας από τις υψηλότερες αποδόσεις σε παγκόσμια κλίμακα. Συγκεκριμένα, κατά το 1998, η απόδοση του Γενικού Δείκτη ανήλθε σε 84,7% έναντι 58,7% το 1997 και 33,2% την τελευταία τετραετία. Η απόδοση αυτή αποτελεί την υψηλότερη μεταξύ των χωρών – μελών του Ο.Ο.Σ.Α.

Παρόμοια δυναμική του Γενικού Δείκτη εμφανίζεται και φέτος. Η μέχρι τώρα αύξηση του Δείκτη είναι γύρω στο 20%.

Από τις μεγαλύτερες αυξήσεις όχι μόνο σε Ευρωπαϊκή, αλλά σε παγκόσμια κλίμακα. Τα επιτεύγματα αυτά σημειώθηκαν παρά τις αρνητικές επιδράσεις του διεθνούς περιβάλλοντος που περιλαμβάνουν την Ασιατική και Ρωσική κρίση το 1998 και τη Γιουγκοσλαβική κρίση το 1999.

Και στις τρεις περιπτώσεις το Χρηματιστήριο Αθηνών – όπως και άλλα χρηματιστήρια στην Ευρώπη – επηρεάστηκε, αλλά η επίδραση ήταν και είναι περιορισμένη.

Οι θετικές προοπτικές του Χρηματιστηρίου Αθηνών οφείλονται:

- Στη βελτίωση του θεσμικού πλαισίου αναφορικά με τη λειτουργία του με κύριο άξονα την προστασία του επενδυτικού κοινού.
- Στην αυξημένη κερδοφορία των ελληνικών επιχειρήσεων και τραπεζών.

25. Ποια είναι η προσφορά του ΠΑ.ΣΟ.Κ. στον αγροτικό κόσμο της χώρας μας τα τελευταία έξι χρόνια (1994 – 1999);

Από το 1994 μέχρι το 1999 ο αγροτικός τομέας έχει ενισχυθεί με κοινοτικούς και εθνικούς πόρους που έχουν αλλάξει τα δεδομένα αλλά και τις προοπτικές της ελληνικής υπαίθρου.

- Έχουν καταβληθεί 4 τρισεκατομμύρια δρχ. για επιδοτήσεις.
- Έχουν καταβληθεί 324 δισεκατομμύρια δρχ. για γεωργικά έργα.
- Έχουν δοθεί 237 δισεκατομμύρια δρχ. για κάλυψη ζημιών και φυσικών καταστροφών.
- Έχουν επιδοτηθεί 25,344 γεωργικές επενδύσεις.
- Έχουν ολοκληρωθεί 103 έργα εγγειοβελτιωτικά.
- Έχει δοθεί πρόωρη συνταξιοδότηση σε 20,945 δικαιούχους.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. και την περίοδο αυτή διασφάλισε την οικονομική στήριξη και ενίσχυση του αγροτικού πληθυσμού της χώρας. Συνέχισε την παράδοση που άρχισε το 1981 που θέλει το ΠΑ.ΣΟ.Κ. κοντά στα προβλήματα του Έλληνα αγρότη και ενάντια στις επιβουλεύσεις της παγκόσμιας και ευρωπαϊκής αγοράς που επιδιώκει τον ανεξέλεγκτο ανταγωνισμό εις βάρος του μικρού Έλληνα παραγωγού.

Η ενίσχυση του αγροτικού τομέα δεν περιορίζεται μόνο σε επιδοτήσεις. Η κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. τα τελευταία έξι χρόνια έχει συστηματικά ενισχύσει τη δημιουργία υποδομών απαραίτητων για τη βελτίωση της παραγωγής, την ανάπτυξη νέων προϊόντων, τη βελτίωση των συνθηκών ζωής του αγροτικού πληθυσμού και την προώθηση επενδυτικών δραστηριοτήτων.

Πάνω απ' όλα, όμως, προωθεί μια μεγάλη αγροτική μεταρρύθμιση δημιουργώντας καινούριες δυνατότητες μέσα από:

- Την ανταγωνιστικότητα και τον εκσυγχρονισμό των συνεταιρισμών.
- Τη μετατροπή του Ο.Γ.Α. σε κύριο φορέα ασφάλισης των αγροτών.
- Τη δημιουργία νέων και πολλαπλών ευκαιριών στους νέους αγρότες με το νέο θεσμικό πλαίσιο.
- Τις ολοκληρωμένες πολιτικές για την ανασυγκρότηση και ανάπτυξη της υπαίθρου.

Ο Έλληνας αγρότης προστατεύεται από νέα συστήματα ασφάλισης προϊόντων, έχει γίνει πιο ανταγωνιστικός στα ευρωπαϊκά πλαίσια, έχει αποκτήσει καλύτερη εκπαίδευση και κατάρτιση, έχει καλύτερη ενημέρωση.

Ο Έλληνας αγρότης ετοιμάζεται για τις προκλήσεις του 21^{ου} αιώνα. Με το ΠΑ.ΣΟ.Κ. στο πλευρό του διασφαλίζεται, αναπτύσσεται και ελπίζει σε ένα σίγουρο αύριο.

26. Τι κέρδισε η κυβέρνηση για τον Αγροτικό τομέα από την Ατζέντα 2000;

Ο διάλογος για την Ατζέντα 2000 ξεκίνησε με πρόταση σταδιακής μείωσης των επιδοτήσεων και την απαίτηση χρηματοδότησης των προγραμμάτων κατά 25% από τον εθνικό προϋπολογισμό. Η κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. όχι μόνο αντέδρασε αλλά κατάφερε να αντιστρέψει τη λογική αυτή. **Η τελική πρόταση που έγινε αποδεκτή ενισχύει τον αγροτικό τομέα της χώρας μας με νέες επιδοτήσεις, με μεγαλύτερη διάρκεια και ευρύτερη κάλυψη σε προϊόντα και υπηρεσίες.** Συγκεκριμένα, η χώρα μας εξασφάλισε για την περίοδο 2000 – 2006:

- Ένα τρισεκατομμύριο δραχμές ετησίως για ενισχύσεις προϊόντων και εισοδημάτων.
- Τριακόσια δισεκατομμύρια δραχμές ετησίως για το πρόγραμμα «Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου». Συνολικά, λοιπόν 9,5 τρις δρχ. για επτά χρόνια.
- Στήριξη και προστασία για όλα τα «Μεσογειακά Προϊόντα».
- Αύξηση του ποσοστού χρηματοδότησης για επενδύσεις από 35% σε 55%.

Όλες αυτές οι εξασφαλισμένες πλέον επιδοτήσεις κατατάσσουν την Ελλάδα στις χώρες που καταφέρουν να διασφαλίσουν υπερδιπλάσιες ενισχύσεις από το μέγεθος της αγροτικής τους παραγωγής. Η Ελλάδα συμμετέχει στην Ευρωπαϊκή Γεωργία με ποσοστό 3,8%. Για τα επόμενα επτά χρόνια έχει εξασφαλίσει ενισχύσεις που ανέρχονται σε ποσοστό 8,3%. Και να σκεφτεί κανείς ότι πριν την τελευταία συνάντηση Κορυφής οι εξελίξεις στον αγροτικό

χώρο εμφανίζονταν ιδιαίτερα δυσμενείς εξαιτίας της τάσης για πλήρη απελευθέρωση στο παγκόσμιο εμπόριο και τις διακηρυγμένες θέσεις των πλούσιων χωρών της Ένωσης για σημαντική αποδυνάμωση της Κ.Α.Π. και σταδιακή της κατάργηση.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. στην Ευρώπη έχει κερδίσει τη μάχη για τους Αγρότες μας και έχει εξασφαλίσει την ανασυγκρότηση της υπαίθρου.

27. Οι Μαθητικές Κινητοποιήσεις του χειμώνα έδειξαν μια μεγάλη απόσταση ανάμεσα στην κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. και την Ελληνική Νεολαία. Μήπως τελικά το ΠΑ.ΣΟ.Κ. έχει ενσωματωθεί με την εξουσία και έχει χάσει την επαφή του με τη Νέα Γενιά;

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. από τη γέννησή του μέχρι σήμερα έχει στηριχθεί στην παρουσία και τη συμμετοχή της Νέας Γενιάς.

Πιστεύουμε βαθιά πως δεν μπορούμε χωρίς τη ζωντάνια, την αμφισβήτηση και τη δημιουργικότητα των νέων ανθρώπων και σχεδιάζουμε την πολιτική μας με βάση τα όνειρα, τις ανάγκες και τις απαιτήσεις τους σε όλους τους τομείς.

Δεν διέρρηξε ποτέ το ΠΑ.ΣΟ.Κ. τη σχέση του με τη Νέα Γενιά. Αντίθετα θεωρούμε θετική και ουσιαστική κάθε πρωτοβουλία και κάθε «έκρηξη» των νέων που διεκδικεί μια κοινωνία ανθρώπινη, ελεύθερη, ισότιμη και δημιουργική.

Η κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. δεν ήρθε σε ρήξη με τους νέους το χειμώνα αλλά με συντηχνείες και κατεστημένα που επιχειρήσαν να εκμεταλλευτούν τη Νέα Γενιά.

Οι νέοι και νέες της πατρίδας μας είναι πρωτοπόροι και πρωταγωνιστές στην προσπάθεια για ισότιμη πρόσβαση όλων των πολιτών στη γνώση, για αξιοκρατία, διαφάνεια και ελεύθερη έκφραση.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. έχει αναπτύξει προγράμματα και πολιτικές που ενισχύουν τη Νέα Γενιά.

Προγράμματα και πολιτικές για:

- Την καταπολέμηση της ανεργίας.
- Την ενίσχυση των νέων επιχειρηματιών.
- Την ενίσχυση των νέων αγροτών.
- Την καταπολέμηση των Ναρκωτικών μέσω του ΟΚΑΝΑ.
- Την ενίσχυση του εκπαιδευτικού συστήματος.
- Την ενίσχυση όλων των πολιτιστικών, οικολογικών, αντιρατσιστικών κ.τ.λ. πρωτοβουλιών των νέων.

Για το ΠΑ.ΣΟ.Κ. οι νέοι δεν αποτελούν μια ξεχωριστή κοινωνική ομάδα. Αποτελούν τη ραχοκοκαλιά και τα θεμέλια της κοινωνίας μας.

Δεν θέλουμε τους νέους απέναντι στην εξουσία.

Θέλουμε τους νέους ενεργούς συμμετόχους και συνδιαμορφωτές των εξελίξεων.

Αυτός είναι ο στόχος μας. Αυτή είναι η πολιτική μας. Το ΠΑ.ΣΟ.Κ.

**είναι μαζί με τη Νέα Γενιά. Όχι γιατί ρητορικά τους χαρίζει το μέλλον.
Αλλά γιατί τους εντάσσει ισότιμα στο παρόν για ένα σίγουρο μέλλον.**

6.4 Οι θέσεις της Νέας Δημοκρατίας για την Ενωμένη Ευρώπη

6.4 Οι θέσεις της Νέας Δημοκρατίας για την Ενωμένη Ευρώπη

Κρίνουμε σκόπιμο να παραθέσουμε τις θέσεις της Ν.Δ. σχετικά με την αναθεώρηση της Συνθήκης του Μάαστριχτ στη Διακυβερνητική Διάσκεψη του 1996.

6.4.1 Πρώτα συμπεράσματα της Συνάντησης Εργασίας στους Δελφούς στις 29 Ιανουαρίου 1995 ενόψει της Διακυβερνητικής Διάσκεψης του 1996

Η Ν.Δ. πιστεύει ότι επείγει η ευρύτερη δυνατή συζήτηση για τη διαμόρφωση της ελληνικής στρατηγικής – τι δηλαδή πρέπει να επιδιώξει και να πετύχει η χώρα μας στην επικείμενη αναθεώρηση της Συνθήκης που αντικατέστησε την Ε.Ο.Κ. με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Για την έγκαιρη και έγκυρη διαμόρφωση αυτής της ζωπικής στρατηγικής, η Νέα Δημοκρατία είναι πρόθυμη για μια πολυεπίπεδη συζήτηση με όλα τα κόμματα στη Βουλή και με εμπειρογνώμονες αλλά και με οργανώσεις που εκπροσωπούν ευρύτερες κοινωνικές ομάδες.

Με την επιφύλαξη περατέρω επεξεργασίας, διαπιστώθηκε σύμπτωση απόψεων στις βασικές κατευθύνσεις στις οποίες πρέπει να τείνει η αναθεώρηση της Συνθήκης.

- Πρώτον, να επαναβεβαιωθεί η ομοσπονδιακή κατεύθυνση της Ένωσης και η χώρα μας να προβληθεί ανάμεσα στους πρωτοπορούντες υποστηρικτές της.
- Δεύτερον, να ουσιαστικοποιηθεί και να επισπευθεί η προβλεπόμενη αλλά καθυστερούσα Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφαλείας (Κ.Ε.Π.Π.Α.) που αποτελεί νομοτελειακή ανάγκη για να διαδραματίσει η Ευρώπη το σταθεροποιητικό της ρόλο, στην παγκόσμια τάξη αλλά και να εμπεδώνει την ασφάλεια των Κρατών που την απαρτίζουν.
- Τρίτον, ειδικότερα η Κ.Ε.Π.Π.Α. πρέπει να απορροφήσει τη Δ.Ε.Ε. ώστε να αποτελεί πράγματι τον αμυντικό βραχίονά της και να εγγυάται τη συνδρομή κάθε μέλους της, αν υποστεί επίθεση.
- Τέταρτον, πρέπει επίσης να αποκτήσει ουσιαστικό περιεχόμενο ο τρίτος πυλώνας (εσωτερική ασφάλεια και πολιτικές ελευθερίες) της Συνθήκης, με τις προβλέψεις της συμφωνίας Σένγκεν για την ακίνδυνη εξασφάλιση της ελεύθερης διακίνησης προσώπων ή αγαθών αλλά και την παράλληλη καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος, του λαθρεμπορίου ναρκωτικών και της λαθρομετανάστευσης.
- Πέμπτον, να καλυφθεί, με τις αναγκαίες θεσμικές βελτιώσεις το δημοκρατικό έλλειμμα και να οριοθετηθεί και κατοχυρωθεί η αρχή της επικουρικότητας.
- Έκτον, να ενταθεί ο κοινωνικός και πολιτισμικός χαρακτήρας της Ένωσης ώστε να γίνει πραγματική Ένωση Εθνών και Ευρώπη των πολιτών και να συναρτηθεί η καταπολέμηση της ανεργίας με τη

διαρκή βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και την οικονομική ανάπτυξη.

6.4.2 Οι θέσεις της Ν.Δ. για την αναθεώρηση της Συνθήκης του Μάαστριχτ το 1996

Οι θέσεις της Νέας Δημοκρατίας για τη Διακυβερνητική Διάσκεψη του 1996 διατυπώνονται επίσης και στην ομιλία του τότε προέδρου του κόμματος κ. Μιλτιάδη Έβερτ στο Διακυβουλεύτικό Συνέδριο του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος στις Βρυξέλλες στις **29 Μαρτίου 1995**. Συγκεκριμένα ο κ. Έβερτ λέει ότι η Διακυβερνητική Διάσκεψη που θα οδηγήσει στη νέα ευρωπαϊκή αρχιτεκτονική δεν απέχει χρονικά πολύ. Στο πλαίσιο της ιστορικής αυτής αναθεώρησης θα πρέπει να επαναβεβαιωθούν κατά τρόπο βαθύτερο και ουσιαστικότερο οι αρχές που έχουμε θέσει.

Συγκεκριμένα θέλουμε να οικοδομήσουμε μια Ευρωπαϊκή Ένωση κοντά στον Ευρωπαίο πολίτη, δημοκρατική και διαφανή στις λειτουργίες της, με δικαιώματα και κοινές υποχρεώσεις ανάμεσα σε όλες τις χώρες – μέλη, μικρές ή μεγάλες χωρίς τεχνητούς διαχωρισμούς.

Θέλουμε δηλαδή, Ομοσπονδιακή Ευρώπη που να χαρακτηρίζεται από τη δημοκρατικότητα και τη διαφάνεια.

Θέλουμε όμως μια Ευρώπη με ομοσπονδιακή συγκρότηση, με αποκεντρωμένες δομές και αποκεντρωμένο σύστημα λήψης αποφάσεων.

Μια Ευρώπη που να στηρίζεται στη συνοχή και την αλληλεγγύη και που να διαθέτει επαρκή μέσα για να καλύψει τις ανάγκες της και να πετύχει τους στόχους που έχει θέσει.

Οφείλουμε όλοι να αντιληφθούμε ότι μια Ευρώπη χωρίς συνοχή και αλληλεγγύη δεν μπορεί να γίνει πολιτικά αποδεκτή από το μέσο Ευρωπαίο πολίτη.

Έχουμε πλήρη επίγνωση των μεγάλων πολιτικών, τεχνικών, αλλά και ακόμη συναισθηματικών δυσκολιών που θα συναντήσουμε καθ' οδόν, προς την πραγματοποίηση της Ομοσπονδιακής Ευρώπης.

Αυτός όμως πρέπει να είναι ο στόχος μας, το όραμά μας. Δεν υποστηρίζουμε ότι οι λύσεις στα επιμέρους προβλήματα της εμβάθυνσης και εδραίωσης των θεσμών είναι δεδομένες. Πιστεύουμε όμως ότι η Ομοσπονδία αποτελεί νομοτελειακή ανάγκη.

Εάν δεν υπάρξει η αποφασιστικότητα προς αυτή την κατεύθυνση υπάρχει ο κίνδυνος να καταλήξει η Ευρωπαϊκή Ένωση σε μια εκτεταμένη αλλά πολιτικά ανίσχυρη και χαλαρή τελωνειακή ένωση.

Υπάρχει ο κίνδυνος η Ευρώπη τελικά να παραμείνει στο περιθώριο των Διεθνών εξελίξεων. Μόνον η ενωμένη Ευρώπη μπορεί να αντιμετωπίσει τα προβλήματα που θέτουν σε κίνδυνο τη σταθερότητα και την ασφάλεια.

Κλειδί για την ανάκαμψη και την πρόοδο της Ευρώπης είναι η οριοθέτηση, η θέσπιση και η εφαρμογή μιας πραγματικά Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας.

Δεν μπορεί να υπάρξει η πολιτική ένωση χωρίς ενιαία εξωτερική πολιτική και άμυνα. Δεν μπορεί να είμαστε πολιτικός νάνος και ταυτόχρονα οικονομική υπερδύναμη.

Δεν μπορεί χωρίς αυτά τα βασικά χαρακτηριστικά της πολιτικής υπόστασης να λειτουργεί αποτελεσματικά, να υπερασπίζεται τα κοινά

συμφέροντα των πολιτών της, να είναι ως σύνολο σεβαστή στη διεθνή κοινότητα.

Η καθυστέρηση που παρατηρείται στους δύο αυτούς τομείς δεν είναι μόνο αδικαιολόγητη, είναι απαράδεκτη.

Δεν είναι δυνατόν αυτή η Ευρώπη, που ενεργοποιείται για την παγκόσμια ασφάλεια και ειρήνη να μην έχει περιχαράκώσει έμπρακτα τα δικά της εξωτερικά σύνορα εναντίον κάθε επιβουλής.

Το σύστημα που αποτυπώθηκε στη Συνθήκη του Μάαστριχτ στο θέμα της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας αποδείχτηκε στελέεσφορο.

Δεν περιλαμβάνει ούτε κοινό στρατηγικό σχεδιασμό ούτε κοινά μέσα άμυνας. Προστίθεται ως απλό παράρτημα στις αντίστοιχες πολιτικές κάθε κράτους μέλους.

Η Δ.Ε.Ε. αποτελεί τον αμυντικό βραχίονα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η απορρόφησή της από την Ένωση το 1998 εμφανίζεται λογική. Τούτο όμως δεν σημαίνει ότι άλλοι αμυντικοί μηχανισμοί που εξασφαλίζουν το διαπλανητικό στοιχείο θα υποβαθμιστούν. Και είναι καταδικασμένο σε αναποτελεσματικότητα υψώνοντας συγχρόνως επικίνδυνα εμπόδια στην πορεία για την Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση.

Υπό την προϋπόθεση ότι θα δημιουργηθεί μια αποτελεσματική αμυντική πολιτική, πιστεύουμε ότι θα πρέπει να καταργηθεί η σημερινή διάρθρωση της Ένωσης σε τρεις πυλώνες ώστε να συνενωθούν οι διατάξεις για την εξωτερική πολιτική – πολιτική ασφαλείας, δικαιοσύνης και εσωτερικών υποθέσεων στην ενιαία κοινοτική υπερεθνική αντίληψη.

Ταυτόχρονα πρέπει:

- Να αντιμετωπισθεί το Δημοκρατικό έλλειμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την ενίσχυση του ρόλου και των εξουσιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που αποτελεί την κύρια έκφραση του Ευρωπαίου πολίτη έτσι ώστε να καταστεί μαζί με το Συμβούλιο το ουσιαστικό όργανο νομοθετική εξουσίας.
- Να προσαρμοστεί και να αναπτυχθεί ο ρόλος του Συμβουλίου Υπουργών ώστε να καταστεί ευέλικτο όργανο λήψης αποφάσεων.
- Να ενισχυθούν και οι άλλοι θεσμοί δημοκρατικής έκφρασης της Ευρώπης όπως της Επιτροπής Περιφερειών, της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής και
- Να ενισχυθούν οι σχέσεις των θεσμών αυτών με τα Κοινοβούλια των χωρών – μελών.

Παράλληλα είναι απαραίτητη η ανάπτυξη και η προσαρμογή της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης στους τομείς της Παιδείας, του Τουρισμού, Ενέργειας, Ισότητας ευκαιριών ανδρών και γυναικών.

Αλλά εκτός από την ανασυγκρότηση, την αναθεώρηση και την πρόοδο, θα πρέπει να πραγματοποιήσουμε σοβαρά βήματα και προς τη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Μετά τη διακυβερνητική διάσκεψη του 1996, όπως άλλωστε επανειλημμένα έχει αποφασιστεί, θα πρέπει να ολοκληρωθούν με ταχείς πλέον ρυθμούς οι διαδικασίες για την ένταξη δύο χωρών, της Κύπρου και της Μάλτας.

Για την Κύπρο υπάρχει και συγκεκριμένη δέσμευση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την έναρξη της διαδικασίας ένταξης μετά τη διακυβερνητική του 1996.

Πρέπει, όλοι να αντιληφθούμε ότι για μια Ευρώπη που έχει ιδιαίτερα στραμμένα τα βλέμματά της προς τον Μεσογειακό και Μεσοανατολικό χώρο, η ένταξη των δύο αυτών χωρών δεν είναι προς το συμφέρον τους μόνο, αλλά και εξ' ίσου, αν όχι περισσότερο, και προς το ευρωπαϊκό.

Γεωγραφικά ή καλύτερα γεωπολιτικά, οι δύο αυτές χώρες θα αποτελέσουν το εφαλτήριο της ενωμένης Ευρώπης προς τον τεράστιο πολιτικό και οικονομικό χώρο της Νοτίου Μεσογείου και της Μέσης Ανατολής.

Παράλληλα όμως προς την αναγκαία αυτή διεύρυνση θα πρέπει να αντιμετωπιστεί ρεαλιστικά η διεύρυνση προς τις χώρες της Βαλκανικής χερσονήσου.

Δεν είναι ρομαντισμός η εμμονή στην πραγμάτωση της Ευρωπαϊκής ιδέας. Είναι ρεαλισμός. Χωρίς την πίστη σ' αυτήν είναι βέβαιο ότι θα χάσουμε μέσα σ' ένα ραγδαία μεταβαλλόμενο κόσμο, όσα πολλά και θαυμάσια έχει ήδη κερδίσει με την πεποίθησή της η Ευρώπη στη δύσκολη ως τώρα πορεία της.

Υστερα από το Σχέδιο Έκθεσης και το Σχέδιο Ψηφίσματος στις **10 Απριλίου 1995** συμπερασματικά η Νέα Δημοκρατία πιστεύει ότι:

1. Το νέο κείμενο Συνθήκης πρέπει να κινείται σε **ομοσπονδιακή κατεύθυνση** στοχεύοντας καθαρά την πολιτική ένωση και να περιλαμβάνει ρητά ημερομηνία της επόμενης αναθεώρησης η οποία θα συνιστά πλέον το Σύνταγμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που θα συνδιαμορφωθεί και θα ισοτηθεί από τα κοινοβουλευτικά όργανα, τόσο το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο όσο και τα εθνικά Κοινοβούλια.
2. Θεωρεί ότι ήλθε η ώρα πλέον η Ένωση να αναλάβει τις ιστορικές της ευθύνες, αποκτώντας αξιόπιστη κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική άμυνας που θα της επιτρέψει να εκφράζεται με αποτελεσματικότητα στο διεθνή χώρο.
3. Υποστηρίζει ότι οποιοδήποτε σχέδιο για μια «Ευρώπη δύο ή πολλών ταχυτήτων», θέτει σε κίνδυνο όχι απλώς τη θεσμική ισοτιμία μεταξύ των μελών και τη συνοχή της κοινής ενοποιητικής πορείας αλλά υπονομεύει τελικά την ίδια την ιδέα της ενωμένης Ευρώπης. Σημειώνει βέβαια ότι πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες από όλα τα μέρη ώστε οι όποιες αποκλίσεις να είναι προσωρινές, να μην εισάγουν θεσμικές διακρίσεις μεταξύ μελών και να μην θέτουν σε αμφισβήτηση την ενότητα του θεσμικού πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Ελλάδα τάσσεται υπέρ της «Ευρώπης των συνθηκών» και συνεπώς αντιτάσσεται στη λογική των δύο ταχυτήτων.
4. Με δεδομένο το γεγονός ότι η σαφήνεια των όρων και του χρονοδιαγράμματος για την υιοθέτηση του κοινού νομίσματος δεν επιτρέπει την ουσιαστική επαναδιαπραγμάτευση του κεφαλαίου της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, θα ήταν σκόπιμο να ερμηνευθούν τα άρθρα της Συνθήκης που αφορούν τα ελλείμματα και τον πληθωρισμό, με τρόπο ώστε να μην αποκλείονται τα κράτη - μέλη που αποδεδειγμένα

καταβάλλουν προσπάθεια να τηρήσουν τις συστάσεις του Συμβουλίου και ακολουθούν οικονομική πολιτική σύγκλισης προς τα τεθέντα κριτήρια.

5. Σχετικά με την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών λήψης αποφάσεων πιστεύει ότι εφόσον γενικευθεί ο κανόνας της ειδικής πλειοψηφίας στο Συμβούλιο δεν είναι δυνατόν να επεκταθεί σε σημαντικές πράξεις που αναφέρονται στη θεσμική και συνταγματική μορφολογία της Ένωσης, ενώ ταυτόχρονα πρέπει να διασφαλισθεί η παρουσία όλων των κρατών στην Επιτροπή. Επίσης, θα πρέπει να προστεθεί ρύθμιση που θα καλύπτει επαρκώς τα «ζωτικά συμφέροντα» των κρατών – μελών.
6. Πρέπει επίσης να κατοχυρωθεί ρητά το απαραβίαστο των εξωτερικών συνόρων της Ένωσης, καθώς και να καθιερωθεί δεσμευτική ρήτρα «αμοιβαίας συνδρομής, συλλογικής άμυνας και έμπρακτης αλληλεγγύης».
7. Εκτιμά ως θεμελιώδη προϋπόθεση για την ειρήνη και τη σταθερότητα στην ευρωπαϊκή ήπειρο τη δημιουργία των προϋποθέσεων για περαιτέρω διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 15 (17 με την Κύπρο και τη Μάλτα) στο μέλλον. Τονίζει όμως ταυτόχρονα ότι η διεύρυνση οφείλει να μην έρχεται σε αντίθεση με τις βασικές αρχές που θεμελιώνουν το ευρωπαϊκό οικοδόμημα, όπως και τις αρχές της εμβάθυνσης και της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής. Απαιτείται έμπρακτη προσήλωση στις αρχές της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
8. Αξιώνει την καταστατική επαναβεβαίωση της ισοτιμίας των γλωσσών και την οριστική διασφάλιση στην πράξη της γλωσσικής ετερότητας και ποικιλίας ως περιεχόμενο του σκληρού πυρήνα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Η ελληνική γλώσσα, ως αναπόσπαστο τμήμα του ελληνικού πολιτισμού και επομένως του ευρωπαϊκού πολιτισμού, πρέπει να συνεχίσει να αποτελεί αντικείμενο σεβασμού και να απολαμβάνει της θεσμικής ισοτιμίας από τη μεριά των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
9. Υποστηρίζεται η καθιέρωση νέων πολιτικών στους τομείς της ανάπτυξης και της απασχόλησης, του τουρισμού, της ενέργειας και της κοινωνίας των πληροφοριών, ενώ σ'αυτήν την Ευρώπη θα πρέπει να ενισχυθούν οι ήδη υπάρχουσες κοινές πολιτικές στους χώρους (α) της βιομηχανίας, (β) του περιβάλλοντος, της δημόσιας υγείας και της προστασίας των καταναλωτών, (γ) της νεολαίας και της παιδείας.
10. Διακηρύσσει πως οι ανθρωπιστικές αξίες, καθώς και το κοινωνικό πρότυπο, που συντιστούν τον «ευρωπαϊκό τρόπο ζωής» δεν μπορούν να τεθούν σε αμφισβήτηση. Υποστηρίζει ως εκ τούτου την ανάπτυξη μιας ουσιαστικής πολιτικής πλήρους απασχόλησης στο πλαίσιο των θεμελιωδών αρχών της αλληλεγγύης, της ισόροπης ανάπτυξης και της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής.

Οι επίσημες θέσεις της Νέας Δημοκρατίας ενόψει της Διακυβερνητικής Διάσκεψης τους 1996 διατυπώνονται στη δεύτερη συνάντηση στους Δελφούς στις **11 Ιουνίου 1995**.

Συγκεκριμένα η Νέα Δημοκρατία με ανοικτά τα προς συζήτηση θέματα στη Διακυβερνητική του 1996, προτείνει:

1. Η Ελλάδα πρέπει να διακηρύξει ότι είναι απροκάλυπτα υπέρμαχος της ομοσπονδιακής κατεύθυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
2. Πρέπει να πρωτοστατήσει, μέσα στους κόλπους της Ένωσης, για τη θέσπιση όλων εκείνων των συγκεκριμένων μέτρων και την εμπάθυση των υφισταμένων θεσμών, που θα επιτρέψουν το ταχύτερο την πραγμάτωση του οράματος μιας Ενωμένης Ευρώπης, αλλά και την αποτελεσματική, μέχρι τότε, λειτουργία της.
3. Θεωρεί ότι μόνον με την ενίσχυση των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων και την αποτελεσματικότερη λειτουργία τους είναι δυνατόν να αντιμετωπισθούν με επιτυχία, η κρίση από την οποία δοκιμάζεται σήμερα η Ευρώπη και οι νέες προκλήσεις που έχουν προκύψει, καθώς και να αναπτυχθούν η ειρήνη, το αίσθημα ασφάλειας των ευρωπαϊών πολιτών, η οικονομική και κοινωνική ευημερία.
4. Τη ροπή προς την ομοσπονδιακή συγκρότηση επιβάλλουν επίσης οι σχεδιαζόμενες, επάλληλες διευρύνσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες αλλιώς θα μπορούσαν να οδηγήσουν στην μετακύλησή της σε εκτεταμένη αλλά πολιτικά ανίσχυρη μορφή τελωνειακής ένωσης και μεγάλης ίσως αλλά κοινωνικά οπισθοδρομικής αγοράς.
5. Πρέπει να αποκτήσει ουσιαστικό περιεχόμενο ο τρίτος πυλώνας (εσωτερική ασφάλεια και πολιτικές ελευθερίες) της Συνθήκης, με τις προβλέψεις της Συμφωνίας Σέγκεν για την ακίνδυνη εξασφάλιση της ελεύθερης διακίνησης προσώπων ή αγαθών αλλά και την παράλληλη καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος τους λαθρεμπορίου και της λαθρομετανάστευσης.
6. Να καλυφθεί, με τις αναγκαίες θεσμικές βελτιώσεις το δημοκρατικό έλλειμμα και να οροθετηθεί η αρχή της επικουρικότητας.
7. Να ενταθεί ο κοινωνικός και πολιτισμικός χαρακτήρας της Ένωσης ώστε να γίνει πραγματική Ένωση Εθνών και Ευρώπη των πολιτών και να συναρτηθεί η καταπολέμηση της ανεργίας με τη διαρκή βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και την οικονομική ανάπτυξη.
8. Να αποφασισθεί μια αμυντική πολιτική που θα εξασφαλίζει την προστασία των συνόρων της Ένωσης, απορροφώντας σ' αυτήν τη Δυτικό - ευρωπαϊκή Ένωση και να οργανωθεί ένα συνεπές και ενιαίο θεσμικό πλαίσιο. Ειδικότερα να επιβεβαιωθεί η αρχή της αλληλεγγύης ώστε οποιοδήποτε κράτος - μέλος δεχόταν επίθεση, θα ήταν αυτομάτως υποχρεωμένα τα άλλα κράτη - μέλη, να του παράσχουν βοήθεια.
9. Να καταργηθεί η σημερινή διάρθρωση της Ένωσης σε τρεις πυλώνες ώστε να συνενωθούν οι διατάξεις για την εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας σε ενιαία κοινοτική (υπερεθνική) αντίληψη, χωρίς μάλιστα να έχει οποιοδήποτε κράτος - μέλος την ευχέρεια να επιλέγει αν θα συμμετάσχει ή όχι στην εφαρμογή της συλλογικής απόφασης.

10. Να αποφασισθεί μόνιμη στρατηγική ασφάλειας από κοινού με τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς, ώστε η Ευρωπαϊκή Ένωση να ομιλεί με μια φωνή στη διεθνή σκηνή.

11. Να εξασφαλιστεί ο ουσιαστικός δημοκρατικός έλεγχος με την ενίσχυση του ελεγκτικού ρόλου του Ευρωκοινοβουλίου, σε διαπλοκή με τις εξουσίες των Εθνικών Κοινοβουλίων.

12. Να διασφαλιστεί η διαφάνεια στη λειτουργία των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η πρόσβαση του Ευρωπαίου πολίτη σε αυτά. Απαραίτητο στοιχείο είναι η ρητή κατοχύρωση των δικαιωμάτων του Ευρωπαίου πολίτη και ο σεβασμός των, όχι μόνο μέσα στα κράτη – μέλη, αλλά και σε όσα επιδιώκουν με οποιοδήποτε τρόπο να συνδεθούν με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

13. Ο προϋπολογισμός να είναι ενιαίος με επαρκείς πόρους, που να διασφαλίζουν την κοινωνικό – οικονομική συνοχή των κρατών – μελών, την ανάπτυξή τους, καθώς και την περαιτέρω διεύρυνση της Ένωσης, τους οποίους προσθέτως θα απαιτήσει η προώθηση της Περιφερειακής Πολιτικής.

14. Η εφαρμογή της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης προϋποθέτει και την ανάπτυξη του οικονομικού σκέλους της και βεβαίως και την πραγμάτωση της πολιτικής της Ένωσης, αλλιώς οι επιπτώσεις της θα βλάψουν βασικές πολιτικές της Ένωσης, όπως την Ενιαία Αγορά, την αναμορφωμένη Κοινή Αγροτική Πολιτική κ.α.

15. Να διασφαλισθεί η θεσμική ισοτιμία των κρατών – μελών, ο πλουραλισμός, η πολιτισμική πολυμέρεια και η ισοτιμία των γλωσσών.

16. Να κοινοτικοποιηθούν οι νέες πολιτικές (Τουρισμός, Ενέργεια, Κοινωνία των Πληροφοριών) και να εξοπλισθούν με νέες αρμοδιότητες και πόρους οι υφιστάμενες (Παιδεία, Επαγγελματική Κατάρτιση, Νεότητα, Δημόσια Υγεία, Προστασία Περιβάλλοντος και Προστασία των Καταναλωτών, Διευρωπαϊκά Δίκτυα, Βιομηχανία και Έρευνα).

Όπως υπογράμμισε συνοψίζοντας τα συμπεράσματα της Συνάντησης ο τότε Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας κ. Μιλτιάδης Έβερτ: «Όλοι έχουμε τεράστιες ευθύνες. Όχι απλώς να εμποδίσουμε την περιθωριοποίηση της χώρας στο Ευρωπαϊκό γίγνεσθαι, αλλά να της δώσουμε πρωτοπόρο ρόλο. Ο λαός μας το μπορεί, το δικαιούται και το αξίζει».

6.4.3 Οι θέσεις της Ν.Δ. ενόψει των Ευρωεκλογών

Στην επίσημη διακήρυξη του κόμματος για τις Ευρωεκλογές του 1999 η Νέα Δημοκρατία αναλύει τις θέσεις της για τα θέματα που απασχολούσαν και απασχολούν ακόμα την Ενωμένη Ευρώπη.

Συγκεκριμένα για το θέμα:

ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ

Η Ν.Δ. θεωρεί ότι η Διεύρυνση αποτελεί πολιτική επιταγή που έχει νομοτελειακό χαρακτήρα. Πιστεύει πως μια Ευρώπη, από τον Ατλαντικό μέχρι τα Ουράλια, όπως την οραματίστηκαν οι πατέρες της, θα συμβάλει στην

εμπέδωση της ευημερίας, της ειρήνης και της σταθερότητας της ηπείρου μας, η οποία υπήρξε το θέατρο δύο παγκόσμιων πολέμων και θα ενισχύσει περαιτέρω την παρουσία της στη διεθνή σκηνή ενισχύοντας παράλληλα και τη διεθνή διάσταση του ευρώ. Το μεγαλύτερο επίτευγμα της Ε.Ο.Κ. είναι ότι διαφύλαξε την ειρήνη στην Ευρώπη, πάνω από σαρανταπέντε χρόνια, και επέτρεψε στα δύο αντιμαχόμενα στρατόπεδα του δεύτερου παγκοσμίου πολέμου να συνεργασθούν εποικοδομητικά για το κοινό ευρωπαϊκό συμφέρον. Η διεύρυνση της ευρωπαϊκής οικογένειας, με την ένταξη των δώδεκα υποψήφιων ευρωπαϊκών χωρών, συμπεριλαμβανομένης της Κύπρου, θα αυξήσει τους πόλους σταθερότητας στην ευρωπαϊκή ήπειρο και θα θέσει τις βάσεις για μια ακόμη μεγαλύτερη Ευρώπη, με την προσχώρηση όλων ανεξαιρέτως των χωρών της Βαλκανικής. Στο μεταξύ πρέπει να προσδοθεί μια συγκεκριμένη ευρωπαϊκή προοπτική στις τελευταίες, ώστε να αποφευχθούν εθνικιστικές ή μειονοτικές εξάρσεις ή αποσχιστικές τάσεις, που μπορεί να αποτελέσουν εστίες αποσταθεροποίησης της περιοχής. Άλλωστε προϋπόθεση για τη σύναψη Ευρωπαϊκών συμφωνιών, που έχουν ως απώτερο στόχο τους την ένταξη, είναι ο σεβασμός των ανθρωπίνων και των μειονοτικών δικαιωμάτων.

Η ευρωπαϊκή προοπτική, που έχει ήδη δρομολογηθεί για την Τουρκία πρέπει να συνεχισθεί με εγγυήσεις σεβασμού, από την πλευρά της, των όρων που έθεσε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Λουξεμβούργου.

Η Ν.Δ. είναι υπέρ της Διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κυρίως με την προσεχή ένταξη της Κύπρου σε πρώτη φάση, αλλά και την προσχώρηση της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας σε ένα ορατό χρονικό ορίζοντα, και αργότερα όλων των κρατών της Βαλκανικής, με τα οποία στο μεταξύ η Ε.Ε. θα πρέπει να συνάψει είτε Ευρωπαϊκές συμφωνίες, είτε Συμφωνίες σύνδεσης, ώστε να τους προσδώσει ένα από ευρωπαϊκό προσανατολισμό. Η ευρωπαϊκή προοπτική των Βαλκανίων, στην οποία η Ελλάδα οφείλει να πρωταγωνιστήσει θα συμβάλει στην ασφάλεια, ευημερία και σταθερότητα της περιοχής.

ΕΜΒΑΘΥΝΣΗ – ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ – ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

Η Διεύρυνση της Ε.Ε. είναι αναμενόμενο ότι θα αλλοιώσει τη φυσιογνωμία της και τη θεσμική της δομή, πολλώ μάλλον αν οδηγήσει σε μια Ευρώπη εικοσιδύο αρχικά, εικοσιεπτά στη συνέχεια και αργότερα πάνω από τριάντα κρατών – μελών. Μια τόσο διευρυμένη Ευρώπη που θα στηρίζεται ήδη σε ένα εξαιρετικά ευρύ κοινοτικό κεκτημένο πρέπει να διαθέτει τα μέσα και τις διαδικασίες για να λειτουργήσει απρόσκοπτα, χωρίς κίνδυνο συρρίκνωσης του κεκτημένου ή παράλυσης όσον αφορά στην επέκτασή του. Πρέπει όμως το υπάρχον κεκτημένο να έχει προηγουμένως εμπεδωθεί και να έχει αναπτύξει όλα τα αποτελέσματά του. Αυτή τη διάσταση εκφράζει η έννοια της εμβάθυνσης, που αναφέρεται στην παγίωση των νέων πολιτικών, θεσμών και διαδικασιών που εισήγαγε, αρχικώς η πρόσφατη Συνθήκη του Μάαστριχτ και τώρα η Συνθήκη του Άμστερνταμ, που θα αρχίσει να ισχύει από **1^η Μαΐου 1999**. Οι Συνθήκες αυτές επέφεραν σημαντικές βελτιώσεις στο κοινοτικό οικοδόμημα και προετοίμασαν σε κάποιο βαθμό το πεδίο για τις προσεχείς Διευρύνσεις, αρχίζοντας με τη Διεύρυνση στους Δεκαπέντε. Στο μεταξύ η πρόσφατη υιοθέτηση της Ατζέντα 2000, που εξασφαλίζει στην Ε.Ε. τους πόρους για να λειτουργήσει την περίοδο 2000 – 2006, προβλέπει πόρους για την προενταξιακή βοήθεια προς τις υποψήφιες χώρες, αλλά και τα

απαραίτητα κονδύλια για την εφαρμογή του κεκτημένου και των νέων πολιτικών που εισάγει η Συνθήκη του Άμστερνταμ. Παράλληλα προβλέπει ένα αποθεματικό, από το τέλος του 2002, για την ένταξη των υποψηφίων του πρώτου κύματος, την οποία όμως δεν προσδιορίζει χρονικά κατά τρόπο δεσμευτικό.

Η υιοθέτηση της Ατζέντα 2000 και η έναρξη ισχύος της Συνθήκης του Άμστερνταμ δημιουργούν τις προϋποθέσεις για την εμβάθυνση του ισχύοντος και υπό διαμόρφωση κοινοτικού κεκτημένου στην Ευρώπη των Δεκαπέντε, ενώ παράλληλα προετοιμάζουν, μέσω μιας προενταξιακής στρατηγικής – που εφαρμόζεται για πρώτη φορά – την ένταξη τουλάχιστον του πρώτου κύματος των υποψηφίων (Πέντε συν Κύπρος). Η Ν.Δ. πιστεύει ότι εμβάθυνση και διεύρυνση πρέπει να προχωρήσουν παράλληλα, χωρίς η μια να υπονομεύσει την άλλη. Προϋπόθεση πάντως της προσεχούς διεύρυνσης είναι η αναμόρφωση του υπάρχοντος θεσμικού πλαισίου όσο αφορά στις διαδικασίες λήψεως αποφάσεων, τη δυνατότητα ενισχυμένης συνεργασίας ή ευελιξίας, τη στάθμιση των ψήφων στο Συμβούλιο, τον αριθμό των Επιτρόπων και την περαιτέρω κοινοτικοποίηση του τρίτου πυλώνα της Ε.Ε. και την ενίσχυση του δεύτερου (Κ.Ε.Π.Π.Α.). Η αναθεώρηση αυτή προϋποθέτει μια νέα Διακυβερνητική Διάσκεψη ή οποία, καλώς εχόντων των πραγμάτων, θα ολοκληρωθεί μέσα στο 2001.

Η Ν.Δ. πιστεύει ότι η διαδικασία της συναπόφασης, στην οποία Συμβούλιο και Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο νομοθετούν από κοινού, πρέπει να επεκταθεί ακόμη περισσότερο, μειώνοντας έτσι το δημοκρατικό έλλειμμα. Πιστεύει ότι κάθε κράτος – μέλος πρέπει να έχει τον Επίτροπό του στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ότη αναστάθμιση των ψήφων στο Συμβούλιο δεν πρέπει να αποβεί σε βάρος των μικρότερων κρατών. Θεωρεί ότι η διαδικασία της ενισχυμένης συνεργασίας, που επιτρέπει στην πλειοψηφία των κρατών – μελών να προχωρήσουν περισσότερο από τα άλλα σε θέματα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, πρέπει να αναθεωρηθεί και να προσαρμοσθεί στα δεδομένα μιας Ευρώπης των Εικοσιπτά ή και περισσότερων κρατών – μελών, ώστε η διαδικασία αυτή να γίνει λειτουργική, να προσφέρει όμως και τα εχέγγυα στις χώρες που, κατά περίπτωση, δεν συμμετέχουν. Η Ν.Δ. θεωρεί επίσης ότι επιβάλλεται η κοινοτικοποίηση ακόμη περισσότερων τομέων του τρίτου πυλώνα (θέματα δικαιοσύνης και εσωτερικών υποθέσεων) που αφορούν τον πολίτη και ιδιαίτερα την ασφάλειά του.

Η Ν.Δ. πιστεύει στη διαφάνεια, ως καθήκον της Ε.Ε. έναντι των πολιτών της και δικαίωμα των τελευταίων. Η Συνθήκη του Άμστερνταμ κινείται προς την κατεύθυνση αυτή, θεσπίζοντας δικαίωμα των πολιτών για πρόσβαση στα έγγραφα του Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής.

Θα χρειαστούν όμως στο μέλλον και άλλα βήματα. Η Ν.Δ. πιστεύει ότι η νέα Συνθήκη, που θα προκύψει από την προσεχή Διακυβερνητική, πρέπει να συμπεριλάβει Χάρτη πολιτικών, οικονομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων του πολίτη, ώστε να καταστήσει τον ευρωπαϊκό πολίτη κεντρικό σημείο αναφοράς του ευρωπαϊκού γίγνεσθαι.

Η Ν.Δ. πιστεύει πως εμβάθυνση και διεύρυνση πρέπει να προχωρήσουν μαζί, ώστε αφενός η Ε.Ε. να εμπεδώσει και να αναπτύξει πλήρως το κοινοτικό κεκτημένο, αλλά και να προετοιμάσει το θεσμικό πλαίσιο μιας Ευρώπης των Εικοσιπτά και αργότερα περισσότερων κρατών, αφετέρου να προετοιμάσει

κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις υποψήφιας χώρες, ώστε να ενσωματώσουν έγκαιρα το κοινοτικό κεκτημένο και να προσαρμόσουν τις δομές τους στις ανάγκες της ένταξης, πράγμα που θα τις επιτρέψει να ενσωματωθούν καλύτερα και να μην αποτελέσουν τροχοπέδη στη συνέχιση του ευρωενωσιακού εγχειρήματος. Πιστεύει ότι στη νέα διευρυμένη Ευρώπη η θεσμική ισοτιμία των κρατών – μελών πρέπει να διαφυλαχθεί, σε επίπεδο Συμβουλίου, Επιτροπής και διαδικασιών λήψεως αποφάσεων. Θεωρεί ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ως το όργανο που προασπίζει το κοινοτικό συμφέρον, πρέπει να διατηρήσει την ανεξαρτησία της και το αποκλειστικό προνόμιο της νομοθετικής πρωτοβουλίας, ενώ παράλληλα πρέπει να ενισχυθεί ο ρόλος του Κοινοβουλίου μέσα από την επέκταση της διαδικασίας της συναπόφασης.

Θεωρεί ότι πρέπει να εισαχθεί μεγαλύτερη διαφάνεια στη λειτουργία των κοινοτικών θεσμών και να ενσωματωθεί στην προσεχή αναθεώρηση των Συνθηκών «Χάρτης πολιτικών, κοινωνικών και οικονομικών δικαιωμάτων του πολίτη».

Κ.Ε.Π.Π.Α.

Η κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας θεσπίσθηκε με την Συνθήκη του Μάαστριχτ, της οποίας αποτέλεσε τον δεύτερο πυλώνα και στηρίζεται στις αρχές της διακυβερνητικής συνεργασίας. Δεν αποτελεί δηλαδή κοινοτική πολιτική ή κοινοτικοποιημένο τομέα δράσης. Η Συνθήκη του Άμστερνταμ, ενίσχυσε κάπως την Κ.Ε.Π.Π.Α. από πλευράς διαδικασιών, ώστε να την καταστήσει πιο αποτελεσματική. Υπάρχει τώρα περιθώριο για ποιοτική αναβάθμισή της, που όμως θα εξαρτηθεί από την πολιτική βούληση των συμβαλλομένων, αφού η Κ.Ε.Π.Π.Α. εξακολουθεί να παραμένει στον δεύτερο πυλώνα και δεν έχει κοινοτικοποιηθεί. Στις βελτιώσεις που έχει επιφέρει η Συνθήκη του Άμστερνταμ συγκαταλέγεται και η προσθήκη «της ακεραιότητας», μεταξύ των στόχων της Ένωσης, δίπλα στην «ανεξαρτησία» της.

Μια άλλη προσθήκη στους στόχους της Κ.Ε.Π.Π.Α. αναφέρεται «στα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης» σε μια διατύπωση, που υστερεί καταφανώς έναντι του διαπραγματευτικού στόχου της Κυβέρνησης για την εγγύησή τους από την ίδια την Ε.Ε. Η παρούσα αναφορά στα εξωτερικά σύνορα γίνεται με ετεροκαθορισμό, παραπέμπει δηλαδή σε διεθνή κείμενα – όπως τον Καταστατικό Χάρτη του Ο.Η.Ε., την τελική πράξη του Ελσίνκι και το Χάρτη των Παρισίων – και μέσω αυτών στα εξωτερικά σύνορα, δεν έχει δηλαδή την ίδια βαρύτητα που θα είχε μια άμεση δέσμευση της Ε.Ε.

Η Ν.Δ. πιστεύει ακράδαντα ότι στην προσεχή Διακυβερνητική Διάσκεψη επιβάλλεται να επανεξετασθεί το θεσμικό πλαίσιο της Κ.Ε.Π.Π.Α. και να καταβληθούν προσπάθειες κοινοτικοποίησής της, ώστε να αναβαθμισθεί πολιτικά και επιχειρησιακά και να εμπεδωθεί στη διεθνή σκηνή η πεποίθηση ότι η Ε.Ε. διαθέτει ανεξάρτητη και κυρίαρχη εξωτερική πολιτική και ότι δεν άγεται και φέρεται από Υπερδυνάμεις ή άλλους διεθνείς οργανισμούς. Αυτό προϋποθέτει ότι η Ε.Ε. πρέπει να διαθέτει προληπτική διπλωματία και αποτρεπτικούς μηχανισμούς και βεβαίως ένα αυτοτελές αμυντικό σκέλος, το οποίο δεν θα εξαρτάται από άλλους διεθνείς οργανισμούς. Στο μεταξύ η Ν.Δ. πιστεύει ότι πρέπει να αξιοποιηθούν όλες οι δυνατότητες που παρέχει η Συνθήκη του Άμστερνταμ κατά τον αποτελεσματικότερο τρόπο. Συγκεκριμένα, να ορισθεί στη θέση του Γενικού Γραμματέα του Συμβουλίου, ο

οποίος θα ασκεί τα καθήκοντα του Υπατού Εκπροσώπου για την Κ.Ε.Π.Π.Α., ως «Υπουργός Εξωτερικών» δηλαδή της Ε.Ε., προσωπικότητα διεθνούς κύρους και ακτινοβολίας, ώστε να προσδοθεί στο θεσμό αυτόν αξιοπιστία και να αναβαθμισθεί η εμπέλειά του. Παρά το ότι η Συνθήκη του Άμστερνταμ δεν το προβλέπει, είναι πολιτικά σκόπιμο το πρόσωπο αυτό, «ο κύριος Κ.Ε.Π.Π.Α.», να χαίρει της εμπιστοσύνης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Παράλληλα θα πρέπει να γίνει άμεση χρήση των διαδικασιών για τον καθορισμό γενικών προσανατολισμών και για τη λήψη αποφάσεων για κοινή στρατηγική από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, ώστε να αναληφθούν «κοινές δράσεις» του Συμβουλίου της Ε.Ε., ιδίως όσον αφορά στο Κοσσυφοπέδιο. Οι διαδικασίες αυτές επιβάλλεται να αξιοποιηθούν. Δεν αρκεί μόνο η ύπαρξή τους, πρέπει να υπάρξει και η συγκεκριμένη πολιτική βούληση ενεργοποίησής τους με την έναρξη ισχύος της Συνθήκης του Άμστερνταμ, ώστε «να φανεί προς τα έξω ότι κάτει έχει αλλάξει» και ότι η Ε.Ε. είναι έτοιμη να υψώσει τη φωνή της και να αναλάβει δράση στα γεγονότα που την αφορούν, πολύ περισσότερο αν αυτά διαδραματίζονται στην ευρωπαϊκή ήπειρο. Στο πλαίσιο αυτό το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο πρέπει να αποφασίσει σχετικά με την ενσωμάτωση της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης στην Ε.Ε., ως αμυντικού βραχίονα της τελευταίας. Έτσι η Ε.Ε. θα αποκτήσει πρόσβαση σε επιχειρησιακή ικανότητα, που περιλαμβάνει ανθρωπιστικές αποστολές και αποστολές διάσωσης, αποστολές διατήρησης της ειρήνης, επέμβαση μαχίμων δυνάμεων στη διαχείριση κρίσεων, αποκατάσταση της ειρήνης.

ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ – ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Αν και η Κυβέρνηση από καιρού σε καιρό δειλά επαγγέλλεται την αειφορία, η ανάπτυξη της Χώρας και η κατάσταση του περιβάλλοντος κάθε άλλο παρά αειφόρες είναι. Η άναρχη δόμηση κυριαρχεί, τα αυθαίρετα έχουν κατακλύσει τη Χώρα, οι πυρκαγιές καταστρέφουν τον δασικό μας πλούτο ο οποίος δεν ανανεώνεται, δεν υπάρχουν σχέδια διαχείρισης αποβλήτων με αποτέλεσμα να λειτουργούν πάνω από πέντε χιλιάδες ανεξέλεγκτες χωματερές, η προστασία των βιοτόπων είναι ανεπαρκής, ενώ η οδηγία για τις μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων εφαρμόζεται κατά τρόπο ελαστικό όσον αφορά το χρόνο εκπόνησης των μελετών, τη λήψη υπόψη των αποτελεσμάτων τους και τη διαβούλευση με το κοινό. Αυτά είναι ενδεικτικά παραδείγματα έλλειψης περιβαλλοντικής πολιτικής, που συνοδεύονται και από μια σειρά παραβιάσεων της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, μεταξύ των οποίων και η υπόθεση της χωματερής του Κουρουπητού στα Χανιά, για την οποία η Χώρα μας θα είναι η πρώτη χώρα που θα καταδικαστεί σε πρόστιμο από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο.

Η Ν.Δ. θεωρεί ότι η αειφορία δεν είναι μια διακήρυξη χωρίς ουσιαστικό περιεχόμενο που κινδυνεύει να χάσει την αξιοπιστία της με την κυβερνητική πολιτική. Πιστεύει στην αειφορία ως πρότυπο ανάπτυξης της Χώρας, ώστε να διατηρηθεί το φυσικό κεφάλαιό της, η βιοποικιλότητα και η ποιότητα ζωής όχι μόνο για τις παρούσες, αλλά και για τις επερχόμενες γενιές.

Το περιβάλλον και ο πολιτισμός μας αποτελούν αντίστοιχα το φυσικό και το πολιτισμικό μας κεφάλαιο, που οφείλουμε να διαφυλάξουμε ως κόρην οφθαλμού. Μια υπεύθυνη Κυβέρνηση οφείλει – και αυτοί θα είναι οι άξονες της πολιτικής της Ν.Δ. – να εκπονήσει καταρχάς ένα ολοκληρωμένο σχέδιο αειφόρου ανάπτυξης της Ελλάδας του 21^{ου} αιώνα, το οποίο θα συνοδεύεται

από ένα εθνικό χωροταξικό σχεδιασμό, με χρήσεις γης. Αυτά είναι τα στοιχειώδη προαπαιτούμενα, που πρέπει να συνοδεύονται από το Εθνικό Κτηματολόγιο, το οποίο αδικαιολόγητα καθυστερεί. Παράλληλα αθ πρέπει να συσταθεί ένα Εθνικό Συμβούλιο Αειφορίας, με στρατηγικές αρμοδιότητες, και ένα Διυπουργικό Συντονιστικό Όργανο, που θα διαχειρίζεται την αειφόρο ανάπτυξη και το περιβάλλον μέσα από όλες τις άλλες επιμέρους πολιτικές (γεωργία, μεταφορές, βιομηχανία, ενέργεια, τουρισμός), στις οποίες θα ενσωματώνεται εφεξής η περιβαλλοντική διάσταση, σύμφωνα με την αρχή της ενσωμάτωσης που προβλέπει η Συνθήκη του Άμστερνταμ.

Ο.Ν.Ε. – ΕΥΡΩ

Η ένταξη της Ελλάδας στη ζώνη ευρώ αποτελεί εθνικό στόχο, τον οποίο η Ν.Δ. στηρίζει ανεπιφύλακτα. Είναι σημαντική για τη Χώρα που θα περάσει από τη δεύτερη στην πρώτη ταχύτητα της Ευρώπης του ενιαίου νομίσματος, αλλά και την Ε.Ε., αφού θα ενισχύσει την αντιπροσωπευτικότητα του ευρώ στον ανταγωνισμό του με το δολάριο και στην προσπάθειά του να καταστεί νόμισμα διεθνών συναλλαγών και αποθεματικού. Η Ν.Δ. θεωρεί ότι η Ο.Ν.Ε. αποτελεί σημαντικό ενδιάμεσο στόχο στη διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και όχι αυτοσκοπό, όπως επιχειρεί να την εμφανίσει η Κυβέρνηση. Με την ένταξη στο ευρώ «κερδίζεται μια μάχη, όχι όμως ο πόλεμος».

Η δημιουργία του ενιαίου νομίσματος αποτελεί ένα ισχυρό σύμβολο, παράγοντα, ομοσπονδιοποίησης στην πορεία προς την Πολιτική Ένωση της Ευρώπης στην οποία η Ν.Δ. προσβλέπει. Δυστυχώς η πολιτική της Κυβέρνησης Σημίτη δεν επέτρεψε την έγκαιρη συμμετοχή στη ζώνη ευρώ από 1.1.1999 με του άλλους Έντεκα. Το υδροκέφαλο και σπάταλο κράτος που δημιούργησε για λόγους κομματικής μικροπολιτικής σειρά Κυβερνήσεων του ΠΑ.ΣΟ.Κ., η χαμηλή παραγωγικότητα του ευρύτατου δημόσιου τομέα και η περιορισμένη ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας, που κατέστησαν τη Χώρα μας ουραγό στην Ε.Ε., σε συνδυασμό με την έλλειψη στρατηγικής εξορθολογισμού της δημόσιας διοίκησης και συνέπειας στην εκπόνηση και εφαρμογή ενός γενναίου προγράμματος ιδιωτικοποιήσεων, αποτέλεσαν και αποτελούν ακόμη τροχοπέδη στην πορεία προς το ευρώ. Είναι αξιοσημείωτο ότι η Κυβέρνηση ούτε καν επιχειρήσε να διαπραγματευθεί μια «πολιτική» ένταξη στη ζώνη ευρώ, που λόγω του μικρού μεγέθους της ελληνικής οικονομίας θα έπρεπε να είχε αποτολμηθεί. Είναι, τέλος, απορίας άξιον γιατί η Κυβέρνηση δεν υποβάλλει τώρα το αίτημα ένταξης στο ευρώ, ώστε να επιτύχει έστω και καθυστερημένα την πολιτική αυτή ρύθμιση που θα μας εξασφαλίσει, υπό τους όρους ενός πολιτικού πακέτου, την ένταξη στον χρονικό ορίζοντα που θα ορίζει. (Αυτή είναι άποψη του κ. Τίμου Χριστοδούλου). Έτσι περιορίζεται το ενδεχόμενο να ασκηθούν πιέσεις στην Κυβέρνηση για υποχωρήσεις σε άλλα θέματα, ενδεχόμενο που όσο περνάει ο χρόνος γίνεται πιο πιθανό λόγω της αποδυνάμωσής της, λόγω της εμφανούς επιθυμίας του κ. Σημίτη να χρησιμοποιήσει την Ο.Ν.Ε. ως το σωσίβιο της πολιτικής του επιβίωσης και του μηνύματος το οποίο «περνάει προς τα έξω» ότι δεν υπολογίζει κανένα κόστος αρκεί να την επιτύχει και τέλος λόγω του ότι τα ανοικτά μέτωπα εξωτερικής πολιτικής είναι πολλά και τα δείγματα γραφής της Κυβέρνησης δείχνουν ότι είναι ευάλωτη.

Πέραν όμως από την επίτευξη του στόχου ένταξης στο ευρώ εύλογα τίθεται το ερώτημα της «μετά ευρώ» εποχής όσον αφορά στην ελληνική οικονομία. Με άλλα λόγια πως θα ανταποκριθεί η ελληνική οικονομία στα νέα δεδομένα, αφού η σύγκλιση είναι μάλλον ονομαστική και όχι πραγματική. Η ένταξη στο ευρώ, αν επιτευχθεί όπως μεθοδεύεται από τον κ. Σημίτη, δηλαδή «όπως – όπως», θα γίνει σε θερμοκοιτίδα. Επιβάλλεται έτσι στην τελευταία αυτή φάση της πορείας μας προς το ευρώ να γίνουν οι διαρθρωτικές εκείνες τομές που θα ενισχύσουν την πραγματική σύγκλιση περιορίζοντας τον δημόσιο τομέα και ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας.

ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ – ΜΕΓΑΛΑ ΕΡΓΑ

Τα μεγάλα έργα, όπως η ζεύξη Ρίου – Αντιρίου, το αεροδρόμιο των Σπάτων, η Εγνατία και το Μετρό της Θεσσαλονίκης καθυστέρησαν σε σχέση με το αρχικό τους χρονοδιάγραμμα και εξακολουθούν να ακαθυστέρουν. Είναι πασιφανές, εντός και εκτός Ελλάδος, ότι έγιναν λάθη χειρισμών και επιλογών όσον αφορά στη δημοπράτηση, την επιλογή του αναδόχου κλπ., αλλά και διαδικαστικές αλχημίες για την επιλογή «ημετέρων». Τα περισσότερα είχαν εμπλοκές με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και έκλεισαν με πολιτικές αποφάσεις της, παρά τις προφανείς παραβιάσεις του κοινοτικού δικαίου των αναθέσεων των δημοσίων έργων, οι οποίες για να διευθετηθούν τελικώς ανάλωσαν πολλά «πυρομαχικά» από ελληνικής πλευράς. Κανένα από τα μεγάλα έργα δεν τήρησε το χρονοδιάγραμμά του, με αποτέλεσμα να μην αποκλείεται ο κίνδυνος απώλειας κοινοτικών κονδυλίων. Πέραν αυτού, οι καθυστερήσεις είχαν ως αποτέλεσμα την αύξηση του κόστους και διαφυγόντα κέρδη για την ελληνική οικονομία στο σύνολό της.

Παρά τις νομοθετικές προσπάθειες που καταβλήθηκαν από ελληνικής πλευράς για την αναβάθμιση της νομοθεσίας των δημοσίων συμβάσεων, κυρίως λόγω πιέσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η νομοθεσία αυτή δεν εφαρμόζεται στην πράξη. Το πόρισμα του Ε.Σ.Π.ΕΛ. (Ειδικός Σύμβουλος Ποιοτικού Ελέγχου), τον οποίο επέβαλε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, καταλήγει συχνά στο συμπέρασμα ότι άλλη σύμβαση υπογράφεται και άλλο έργο τελικώς εκτελείται, σε βάρος βέβαια των συμφερόντων του ελληνικού λαού. Παρά τη δέσμευση της Κυβέρνησης να ασκηθούν ποινικές διώξεις κατά παντός υπευθύνου, η Βουλή δεν έχει ενημερωθεί αν και πόσες υποθέσεις παραπέμφθηκαν στον εισαγγελέα και αν επιβλήθηκαν κυρώσεις για τις κακοτεχνίες που φθάνουν το 40% περίπου.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Το Κοινωνικό Ταμείο συγχρηματοδοτεί προγράμματα για την προώθηση της απασχόλησης, με ποσοστό κοινοτικής συμμετοχής 75%.

Για την περίοδο 1994 – 1999 το συνολικό ποσό κοινοτικής συγχρηματοδότησης που αναλογούσε για την Ελλάδα ήταν 2 δισ. 634 εκ. ECU (ευρώ). Για την ίδια περίοδο δεσμεύτηκαν μόνο 1 δισ. 660 εκ., ενώ μέχρι σήμερα έχουν γίνει πληρωμές ύψους 1 δισ. 250 εκ. ευρώ (στις οποίες περιλαμβάνονται 50% προκαταβολές για το 1998, το οποίο λογιστικά δεν έχει κλείσει).

Ειδικότερα, όσον αφορά στην παιδεία και στην επαγγελματική κατάρτιση, το ποσό που αναλογεί στην Ελλάδα για την περίοδο 1994 – 1999

είναι 1 δισ. 190 εκ. ευρώ. Από αυτό έχουν δεσμευθεί 720 εκ. ευρώ, ενώ οι μέχρι σήμερα πληρωμές και οι προκαταβολές για το 1998 ανέρχονται σε 560 εκ. ευρώ.

Όσον αφορά στον κοινωνικό αποκλεισμό, δηλαδή τις ειδικές ομάδες πληθυσμού, τα άτομα με ειδικές ανάγκες, τους τσιγγάνους, τους πρόσφυγες κλπ., το συνολικό ποσό που αναλογεί στη Χώρα για την ίδια περίοδο είναι 244 εκ. ευρώ, από τα οποία δεσμεύθηκαν 165 και έγιναν πληρωμές (συν προκαταβολές 1998) για 90.

Σύμφωνα με τις διαδικασίες του Κοινωνικού Ταμείου τα ποσά που δεν απορροφώνται μέσα στο έτος χρήσης μεταφέρονται στο επόμενο έτος. Λόγω της εξαιρετικά χαμηλής απορροφητικότητας έχουν μεταφερθεί σημαντικά ποσά προηγούμενων ετών, με αποτέλεσμα το 1999 να καθίσταται το έτος αιχμής, υπό την έννοια ότι όσα προγράμματα δεν υποβληθούν μέχρι 31.12.1999, το αργότερο, δεν θα μπορούν να χρηματοδοτηθούν και οι αντίστοιχοι πόροι θα απωλεστούν. Όσα υποβληθούν μέχρι την προθεσμία αυτή, αλλά δεν υλοποιηθούν μέχρι το 2001 θα έχουν επίσης την ίδια τύχη, πράγμα που θεωρείται αρκετά πιθανό αν λάβει κανείς υπόψη του τις μέχρι σήμερα αρνητικές επιδόσεις, που κατέδειξαν ότι η Κυβέρνηση δεν μπορεί να ανταποκριθεί ούτε καν στις ετήσιες υποχρώσεις της.

Με βάση του παρόντες ρυθμούς απορρόφησης από το Κοινωνικό Ταμείο υπολογίζεται ότι οι πραγματικές απώλειες από το δεύτερο Κ.Π.Σ. (πακέτο Ντελόρ ΙΙ) θα είναι, ως προς το σκέλος αυτό, της τάξης του 40%.

Πώς είναι δυνατόν μια Κυβέρνηση, η οποία ισχυρίζεται ότι διακατέχεται από κοινωνική ευαισθησία, να είναι στην πράξη τόσο ανάλογη. Να τις προσφέρονται ευκαιρίες να επιμορφώσει άνεργους, νέους, να επανεντάξει άτομα με ειδικές ανάγκες, να λάβει κοινωνικά μέτρα για ειδικές ομάδες πληθυσμού, λ.χ. τσιγγάνους, πρόσφυγες – μειώνοντας έτσι και τα φαινόμενα εγκληματικότητας – και να μην τις αξιοποιεί.

ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Οι προαναφερόμενες αδυναμίες στην απορρόφηση κονδυλίων από το Κοινωνικό Ταμείο είναι έκδηλες και στα θέματα της ναυτικής εκπαίδευσης, αρμοδιότητας Υ.Ε.Ν., σε ένα τόσο νευραλγικό κλάδο της ελληνικής οικονομίας, την εμπορική ναυτιλία, που έχει στρατηγική σημασία για τη Χώρα.

Το Κοινωνικό Ταμείο συνεισφέρει, για την περίοδο 1994 – 1999, 20 δισ. δρχ για τη ναυτική εκπαίδευση (ναυτικές σχολές και κέντρα επιμόρφωσης στελεχών εμπορικού ναυτικού). Το Περιφερειακό Ταμείο συνεισφέρει, για την ίδια περίοδο, 5,8 δισ. για σχολικά κτίρια, προσομιωτές, εξοπλισμό κλπ. Μέχρι το τέλος του 1997 το Υ.Ε.Ν. είχε αντλήσει 10 δισ. από το Κοινωνικό Ταμείο (50%) και 3 δισ. δρχ. (55%) από το Περιφερειακό Ταμείο. Τα πράγματα δεν χωλαίνουν μόνο από πλευράς απορροφητικότητας, αλλά και από πλευράς ουσίας. Οι σχολές έχουν ελλείψεις, δεν ικανοποιούν τις διατάξεις της κοινοτικής οδηγίας 98/35/ΕΚ, περί εκπαίδευσης ναυτικών, ειδικά αυτές σχετικά με τα προσόντα του διδακτικού προσωπικού, με αποτέλεσμα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να κινεί διαδικασία παραβίασεως κατά της Χώρας, που θα οδηγήσει στην αναστολή, στο συγκεκριμένο τομέα, των ήδη ισχνών χρηματοδοτήσεων από το Κοινωνικό Ταμείο.

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΑΝΕΡΓΙΑ

Η Ελλάδα είναι το μόνο κράτος – μέλος στο οποίο, κατά την τελευταία δεκαετία, αυξήθηκε κατά τρόπο δραματικό το ποσοστό ανεργίας, ιδιαίτερα των νέων και των γυναικών. Συγκεκριμένα, η ανεργία των νέων αντιπροσωπεύει σήμερα το 58% της συνολικής ανεργίας, ενώ η ανεργία των γυναικών το 62,6%. Το ποσοστό αυτό είναι ιδιαίτερα υψηλό, αν συγκριθεί με το ποσοστό συμμετοχής των γυναικών στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό, το οποίο είναι 38,2%. Παράλληλα, ενώ ο μέσος όρος της μακροχρόνιας ανεργίας μειώθηκε σε επίπεδο Ε.Ε., καθώς και σε όλες τις χώρες του Ευρωπαϊκού Νότου, στη χώρα μας αυξήθηκε σημαντικά και υπερβαίνει το 58% της συνολικής ανεργίας.

Η Ελλάδα βρίσκεται στην τελευταία θέση στα θέματα επένδυσης στην επαγγελματική κατάρτιση, ενώ όπως διαπιστώθηκε στην τελευταία συνάντηση της Οικονομικής & Κοινωνικής Επιτροπής απουσιάζει παντελώς ο συντονισμός στα θέματα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης. Δεν είναι εξάλλου τυχαίο ότι η Χώρα έχει το υψηλότερο ποσοστό εξόδου φοιτητών για σπουδές στο εξωτερικό, σε σχέση με τους εταίρους της.

Η έλλειψη στρατηγικής και συνοχής στην αλυσίδα, παιδεία – επαγγελματική εκπαίδευση – εργασία – ανεργία – επαγγελματική κατάρτιση – επανένταξη, συνοδεύθηκε και από την αδυναμία πλήρους αξιοποίησης των πόρων του Κοινωνικού Ταμείου καθώς και άλλων κοινοτικών προγραμμάτων για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, τη στήριξη της απασχόλησης, την καταπολέμηση της ανεργίας, ιδίως των νέων, των γυναικών και όσων βρίσκονται σε δυσμενή θέση στην αγορά εργασίας. Η πρόσφατη κρίση στην παιδεία και στις προσδοκίες των νέων, σε συνδυασμό με την έλλειψη επιθυμίας της Κυβέρνησης για πραγματικό κοινωνικό διάλογο, δείχνουν τις αδυναμίες της, τον ερασιτεχνισμό της στα κεφαλαιώδη αυτά θέματα, την έλλειψη συντονισμού και βέβαια την κοινωνική της αναληψία.

Οι αρνητικές αυτές επιδόσεις της Κυβέρνησης προβληματίζουν ακόμη περισσότερο ενόψει της έναρξης ισχύος της Συνθήκης του Άμστερνταμ και των υποχρεώσεων που συνεπάγεται.

Η προσθήκη, από τη Συνθήκη του Άμστερνταμ, ειδικού κεφαλαίου για την απασχόληση στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα αποτελεί ουσιαστικό βήμα προς την «Ευρώπη των πολιτών», μια Ευρώπη εγγύτερα στον πολίτη και στο υπαρξιακό ζήτημα της εργασίας του. Η ενσωμάτωση του Κοινωνικού Πρωτοκόλλου στις διατάξεις της Συνθήκης για την κοινωνική πολιτική, την εκπαίδευση, την επαγγελματική κατάρτιση, τις συνθήκες ασφαλείας και υγιεινής, την ισότητα μεταχείρισης και τον κοινωνικό διάλογο, προσδίδουν κοινωνικό πρόσωπο στην αντιμετώπιση των αλλαγών, οπου οφείλονται στις νέες μορφές οργάνωσης της παραγωγής και της εργασίας.

Η νέα Συνθήκη επιβάλλει εθνική στρατηγική για την απασχόληση. Στο συμβούλιο πραγματοποιείται αναλυτική εξέταση των ενεργειών που εφαρμόζουν οι κυβερνήσεις υπέρ της απασχόλησης, ενώ το Συμβούλιο μπορεί να τους απευθύνει συστάσεις. Στο πλαίσιο αυτό τα κράτη – μέλη είναι υποχρεωμένα να συντάσσουν πλήρεις εκθέσεις ως προς την πρόοδο στα θέματα απασχόλησης, με ποιοτικά και ποσοτικά στοιχεία. Η πρακτική αυτή έχει ήδη εφαρμοσθεί. Η σχετική έκθεση της Ελλάδας, του 1998, για την απασχόληση επέσυρε δυσμενείς κριτικές για έλλειψη στρατηγικής.

Το Συμβούλιο μπορεί επίσης να θεσπίζει μέτρα ενθάρρυνσης της απασχόλησης μέσω χρηματοδότησης πιλοτικών σχεδίων. Όλα αυτά προϋποθέτουν ολοκληρωμένη εθνική στρατηγική που πρέπει εγκαίρως να καταστρωθεί σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους. Τα μέχρι σήμερα δείγματα γραφής είναι απογοητευτικά, αφού στον κατ' επίφαση «κοινωνικό διάλογο» του περασμένου καλοκαιριού, οι θέσεις των κοινωνικών εταίρων παργνωρίσθηκαν.

6.5 Οι θέσεις του Κ.Κ.Ε. για την Ενωμένη Ευρώπη

6.5 Οι θέσεις του Κ.Κ.Ε. για την Ενωμένη Ευρώπη

Το Κ.Κ.Ε. παραμένει σταθερό στις εκτιμήσεις και τις θέσεις του για την Ε.Ε. Μέσα από τις διακηρύξεις της Κεντρικής Επιτροπής και τα προεκλογικά φυλλάδια διατυπώνονται οι θέσεις αυτές τις οποίες θα παραθέσουμε στη συνέχεια.

Συγκεκριμένα από θα θίξουμε θέματα όπως: η Οικονομική και Νομισματική Ένωση, Ατζέντα 2000, Η μάχη των Ευρωεκλογών και πολλά υποθέματα θα μπορούσαμε να πούμε που έχουν άμεση σχέση με τις παραπάνω αλλά και τις γενικότερες εξελίξεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση όπως τα βλέπει από την πλευρά του το Κ.Κ.Ε.

6.5.1 Γενικές εκτιμήσεις για την πορεία της Ε.Ε. – γενικές τάσεις

Τα τελευταία χρόνια, με την προοπτική της Οικονομικής και Νομισματικής Ενοποίησης, επιταχύνονται όλα εκείνα τα μέτρα και μεταρρυθμίσεις που μας είναι γνωστές σαν «αναδιαρθρώσεις». Πρόκειται για μια στρατηγική που αποβλέπει να επιφέρει αλλαγές και μεταρρυθμίσεις, αναγκαίες στη σημερινή φάση που βρίσκεται το καπιταλιστικό σύστημα, για να εδραιωθεί και να διασωθεί, για να αντιμετωπίσει τις συνέπειες της κρίσης. Αλλαγές στον κρατικό και διακρατικό οικονομικό μηχανισμό, στις εργασιακές σχέσεις, στο πολιτικό σύστημα και στη στρατηγική για την πρόληψη της ανόδου λαϊκών κινημάτων. Αναπόσπαστο στοιχείο των αναδιαρθρώσεων αποτελούν οι στόχοι: Το ευρωπαϊκό κεφάλαιο να εμποδίσει κοινωνικές και πολιτικές αλλαγές στις χώρες – μέλη, κάτω από την επίδραση της ταξικής πάλης. Προσπαθούν να προλάβουν κάθε κίνδυνο αμφισβήτησης της πολιτικής και των στόχων τους. Επιδιώκουν να ενισχυθεί η θέση της Ε.Ε. στον ανταγωνισμό με τα άλλα ιμπεριαλιστικά κέντρα.

Στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια έχει γίνει σημαντική πολιτική, οικονομική και κοινωνική προετοιμασία για να παρθούν αυτά τα αντιλαϊκά μέτρα. Τώρα η προώθησή τους παίρνει χαρακτήρα επιτάχυνσης αληθινού μπαράζ, με κύριο άξονα τις μαζικές ιδιωτικοποιήσεις και την αναστροφή των εργασιακών σχέσεων.

Η συνολική πορεία της Ε.Ε. επιβεβαιώνει εκτιμήσεις και κατευθύνσεις του Κ.Κ.Ε. εδώ και πολλά χρόνια, από την πρώτη στιγμή που ξεκίνησε η διαδικασία ένταξης μέχρι και την υπογραφή της Συνθήκης του Μάαστριχτ, που άνοιξε πιο αποφασιστικά το δρόμο για τα σημερινά αντιδραστικά μέτρα.

Υπενθυμίζουμε πως η επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης, οι συνέπειες από τη Συνθήκη του Μάαστριχτ, η μάστιγα της ανεργίας, οι άμεσοι κίνδυνοι που απειλούν τη χώρα μας από τη «Νέα Τάξη» των ιμπεριαλιστών, η διανομή των αγορών, η αμφισβήτηση των συνόρων, η διχοτομική πολιτική στην Κύπρο και στο Αιγαίο, η ιμπεριαλιστική επέμβαση στα Βαλκάνια και η πορεία

αποσταθεροποίησης της Βαλκανικής, όλα αυτά που το Κ.Κ.Ε. είχε επισημάνει, σήμερα βρίσκονται στη ημερήσια διάταξη και ο κάθε εργαζόμενος, ο κάθε πολίτης της χώρας μας τα βιώνει.

Σήμερα οι εργαζόμενοι και ο λαός μας ζουν στο πετσί τους τις συνέπειες της Ο.Ν.Ε., τις επιπτώσεις στην εργατική τάξη και σε τμήματα μεσαίων στρωμάτων από τις καπιταλιστικές αναδιαρθρώσεις στην ελληνική οικονομία και στην καπιταλιστική Ε.Ε. Βιώνουν τη δραματική ανατροπή των εργασιακών σχέσεων, των κοινωνικών και ασφαλιστικών δικαιωμάτων από τις επιταγές της «Λευκής Βίβλου». Τις οδυνηρές επιπτώσεις σε βάρος της μικρής και μεσαίας αγροτιάς από τις αποφάσεις της ΚΑΠ και της ΓΚΑΤΤ. Τις διώξεις, τα αγροτοδικεία, τα Μ.Α.Τ., τις δικαστικές απαγορεύσεις των απεργιών, γενικότερα την κρατική καταστολή σε βάρος των εργαζομένων και των συνταξιούχων, που παλεύουν για τα δικαιώματά τους.

Τα λαϊκά προβλήματα οξύνονται από τη συγκεντροποίηση του κεφαλαίου, τον αδυσώπητο μονοπωλιακό ανταγωνισμό, που εκτός από την εργατική τάξη, χτυπά και τις μικρομεσαίες βιοτεχνικές και εμπορικές επιχειρήσεις.

Στη συνέχεια το Κ.Κ.Ε. αναδεικνύει θέματα της επικαιρότητας που επιβεβαιώνουν τις εκτιμήσεις του:

Πρώτον

Γίνεται όλο και πιο φανερός ο ταξικός χαρακτήρας της Ε.Ε. σαν διακρατικής, περιφερειακής ιμπεριαλιστικής ένωσης και αναδειχνεται ανάγλυφα ο ψευδεπίγραφος χαρακτήρας που έχουν τα συνθήματα για «εθνικούς στόχους» και «καθολικά συμφέροντα». Τα στοιχεία δείχνουν ότι η ελληνική πλουτοκρατία συγκεντρώσε τεράστια πλούτη στα πλαίσια της Ευρώπης, αλλά και ευρύτερα. Ελληνικές εταιρείες μετέχουν ενεργητικά στις διεθνείς αγορές, με ιδιαίτερη έμφαση στην προσπάθεια να διεισδύσουν στις τέως σοσιαλιστικές χώρες. Δεν είναι μόνο το εφοπλιστικό κεφάλαιο της χώρας που διακρίνεται σε διεθνείς τομείς, αλλά και βιομήχανοι, κατασκευαστικές εταιρείες, τραπεζίτες κ.λ.π.

Δεύτερο

Οι αναπροσαρμογές και αναδιαρθρώσεις γίνονται με σύνθημα την ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης. Αναμφισβήτητα έχουν και τέτοιο χαρακτήρα, πράγμα φυσικό σε συνθήκες παγκόσμιας καπιταλιστικής οικονομίας, που συνεπάγεται αναπόφευκτα τον ενδοϊμπεριαλιστικό ανταγωνισμό, και σε ένα σύστημα της παγκόσμιας ιμπεριαλιστικής κυριαρχίας με ανισόμενες σχέσεις κ.λ.π.

Ταυτόχρονα έχουν και έντονα ενδοκοινοτικό και εθνικό χαρακτήρα, με την έννοια ότι, σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, αποβλέπουν στη μέγιστη δυνατή συσσώρευση και συγκεντροποίηση, στην εκμετάλλευση του παραγωγικού πλούτου, στην απόσπαση της μέγιστης υπεραξίας, στη συγκέντρωση γης, που την αποσπούν από τους μικρούς και μεσαίους αγρότες κ.λ.π.

Ίσως δεν είναι υπερβολή να πούμε, ότι σήμερα τα μέτρα της Ε.Ε. στρέφονται περισσότερο στο εσωτερικό της και στην ήπειρο και εξυπηρετούν τα γενικότερα συμφέροντα του διεθνούς κεφαλαίου, γιατί η κρίση στις Η.Π.Α.

και στην Ιαπωνία, αλλά και οι ανταγωνισμοί, της επιτρέπουν να κινείται πιο εύκολα στο εσωτερικό της πεδίο, για να αντιμετωπίσει από καλύτερες θέσεις τον ανταγωνισμό με τα άλλα ιμπεριαλιστικά κέντρα. Έχει μια αξία αυτή η εκτίμηση για τη φάση αυτή, γιατί δείχνει ότι τα πράγματα θα γίνουν πολύ πιο άγρια.

Ο ενδοκαπιταλιστικός ανταγωνισμός στους κόλπους της Ε.Ε. και της ευρωπαϊκής ολιγαρχίας αναπτύσσεται ταυτόχρονα και σε διαπλοκή με τον παγκόσμιο. Ο γαλλογερμανικός άξονας έχει ενισχυθεί σαν καθοριστική δύναμη της ενοποίησης. Ταυτόχρονα όμως από τη Γαλλία μέσω της Ένωσης αλλά και από τη Βρετανία, που πολλές φορές συμπλέει με τις Η.Π.Α., εκφράζονται και οι προσπάθειες ελέγχου των τάσεων του ηγεμονισμού της Γερμανίας.

Δεν είναι τυχαίο ότι στην Ελλάδα η διαμάχη για τα μεγάλα έργα παίρνει οξύτερες μορφές ανάμεσα στις ξένες πολυεθνικές. Π.χ. Γερμανοί – Γάλλοι για το αεροδρόμιο των Σπάτων ή ανάμεσα σε ελληνικά συμφέροντα εκδοτών – επιχειρηματιών, όχι με την έννοια ότι είναι οι μεγαλύτερες, αλλά ότι έγιναν πιο γνωστές.

Τρίτο

Οι διαδικασίες αυτές, βεβαίως, δεν οφείλονται μόνο στην Ε.Ε. και σωστά λέγεται και από την κυβέρνηση και από κόμματα ότι τα μέτρα θα παίρνονταν έτσι κι αλλιώς. Όμως η παρέμβαση και ο ρόλος της Ε.Ε. είναι καθοριστικός – καθοδηγητικός, αποκτά υποχρεωτικό χαρακτήρα. Η Ε.Ε. πιο εύκολα οξύνει, επιβάλλει, θεσμοθετεί αντιλαϊκά μέτρα, διαμορφώνει κοινωνικοπολιτικούς όρους.

Τέταρτο

Σήμερα φαίνεται πιο καθαρά το ταξικό περιεχόμενο της πολιτικής «σύγκλισης», των ενιαίων κριτηρίων, αλλά και ο ουτοπικός χαρακτήρας των ισχυρισμών για τη μείωση του χάσματος κ.λ.π. Πρόκειται για προσπάθεια προσαρμογής του καπιταλιστικού συστήματος στις νέες αντικειμενικές συνθήκες, η οποία ζημιώνει τα λαϊκά συμφέροντα.

Βεβαίως η Ελλάδα εκσυγχρονίζεται, αναβαθμίζεται, με την έννοια ότι κάνει τις αναγκαίες διαρθρωτικές και εκσυγχρονιστικές αλλαγές καπιταλιστικού χαρακτήρα, έστω και αν στον παραγωγικό τομέα υπάρχουν σημαντικές καθυστερήσεις. Ο λαός, οι εργαζόμενοι, τα πιο πρωτοπόρα τμήματα της κοινωνίας πρέπει να αναπτύξουν τα δικά τους κριτήρια για την ανεργία και την υποαπασχόληση, για τη φτώχεια, τα εισοδήματα και τις κοινωνικές παροχές, για την ανάπτυξη και την ευημερία και να δίνουν τη δική τους ερμηνεία σε όρους και στατιστικά στοιχεία που τα εμφανίζουν για να δείξουν ότι υπάρχει πρόοδος, ανάπτυξη κ.λ.π.

Πέμπτο

Οι εξελίξεις αποδεικνύουν ότι οι θέσεις και προτάσεις για «Ο.Ν.Ε. με κοινωνικό πρόσωπο» γίνονται συνειδητά για λόγους προπαγάνδας και είναι ουτοπικές, στο βαθμό που εκφράζουν αυταπάτες. Αποτελούν συνειδητή κοροϊδία του λαού όταν τις υπερασπίζονται κόμματα που ενώ αποδέχονται τη λογική του μονόδρομου, ο οποίος περιορίζει δραστικά την ικανοποίηση των κοινωνικών αναγκών, τις προβάλλουν, γιατί θέλουν να διατηρούν επαφές με το λαό και τα

προβλήματά του. Ήδη στα πλαίσια της Ε.Ε. αναζητούνται τρόποι διαχείρισης, ώστε να αμβλυθούν έστω προσωρινά κάποιες δραματικές συνέπειες. Αυτές οι προτάσεις όμως είναι ουτοπικές (όταν δεν αποτελούν συνειδητή εξαπάτηση), όχι μόνο γιατί η κύρια κατεύθυνση της Ε.Ε. δεν επιτρέπει τέτοιες προτάσεις, αλλά και γιατί σήμερα έχει εκπέσει το κλασικό Κεϋνσιανό και άλλα μοντέλα αναδιανομής από τη μεγέθυνση της πίτας με την ανάπτυξη του καπιταλισμού.

Αυτό δε σημαίνει ότι δεν υπάρχουν περιθώρια η Ε.Ε. να κάνει χειρισμούς, κρατικομονοπωλιακές ρυθμίσεις και άλλες παρεμβάσεις για να μη φθάσουν τα πράγματα στα άκρα. Στην καλύτερη περίπτωση τέτοιοι ελιγμοί περνάνε μέσα από κάποιες παροχές. Το βασικότερο είναι ότι ακόμα και αν γίνουν κάποιες παραχωρήσεις μετά από πιέσεις του εργατικού κινήματος, αυτές δίνονται όταν ήδη έχουν αφαιρεθεί σημαντικές κατακτήσεις, σε συνθήκες μεγάλης ανεργίας κ.λ.π.

6.5.2 Το αντιιμπεριαλιστικό αντιμονοπωλιακό δημοκρατικό μέτωπο και η πάλη κατά της Ε.Ε.

Η ενσωμάτωση της Ελλάδας στην Ε.Ε. προχρά όλο και βαθύτερα και μέσω αυτής στο παγκόσμιο σύστημα του ιμπεριαλισμού. Η κυρίαρχη τάξη της χώρας μας μετέχει σήμερα πιο ενεργά στις διεθνείς αγορές και στη διανομή της λείας. Ανεξάρτητα από το γεγονός ότι δεν μπορεί να παίζει ρόλο ανάλογο με εκείνο των ηγετικών χωρών – μελών, έχει αποκτήσει τα ίδια επιθετικά χαρακτηριστικά, είναι εξίσου επικίνδυνη.

Οι ιδιωτικοποιήσεις σήμερα στην Ελλάδα και οι γενικότερες προσαρμογές και αναδιαρθρώσεις ΜΕ ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ ΤΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ προσθέτουν νέα εμπόδια και δυσκολίες στο δρόμο ανάπτυξης της χώρας που προβάλλει το Κ.Κ.Ε., με την έννοια ότι η παρέμβαση των διακρατικών μηχανισμών του ιμπεριαλισμού σε κάθε διεκδίκηση αλλαγών, ακόμα και περιορισμένων, γίνεται πιο απειλητική στην Ελλάδα.

Επιβεβαιώνεται η θέση του Κ.Κ.Ε. ότι η πάλη κατά της Ε.Ε., η ρήξη μαζί της είναι αβεχώριστα δεμένη με την πάλη για βαθιές, ριζικές αλλαγές και ανατροπές, με την πάλη για το Σοσιαλισμό. Βεβαίως κανείς δεν μπορεί να αποκλείσει στην πορεία να υπάρξουν σημαντικές εξελίξεις στα πλαίσια της Ε.Ε., κάτω από την πάλη των λαών, και τις εσωτερικές αντιθέσεις ή τις επιπτώσεις της καπιταλιστικής κρίσης. Δεν είναι απίθανο το πείραμα της Ο.Ν.Ε. και του ευρώ με τους προδιαγεγραμμένους στόχους και ρυθμούς να αποτύχει. Και πάλι όμως το δέσιμο των οικονομιών των χωρών αυτών και της Ελλάδας με τον ηγετικό πυρήνα της Ε.Ε. θα είναι τόσο βαθύ, που θα χρειαστεί έντονος αγώνας. Η καπιταλιστική ενοποίηση έχει πολλούς κρίκους στο σύστημα με «τις πολλαπλές ταχύτητες» ή «τους ομόκεντρους κύκλους» που έχει δημιουργήσει στην Ευρώπη. Ακόμα και αν κάποιοι από αυτούς σπάσουν, επιδιώκει να διατηρεί τις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες γερά δεμένες στον ηγετικό πυρήνα, με το νόμισμα, τις ποινές, αντίποινα κ.λ.π.

Η δράση για την οικοδόμηση του Μετώπου δεν μπορεί παρά αν έχει αφετηρία την πάλη συνολικά κατά της Ε.Ε., της Ο.Ν.Ε. Αυτό δε σημαίνει ότι απαιτούμε συνολική συμφωνία, π.χ. αποδέσμευση της χώρας μας από την Ε.Ε., για την πανευρωπαϊκή διάσταση των προσπαθειών κατά της Ε.Ε., για την αντιμετώπιση του περιφερειακού αυτού καπιταλιστικού οργανισμού με όρους ρήξης και ανατροπής. Ανεξάρτητα από τη στάση στο ζήτημα της αποδέσμευσης, η κατεύθυνση πρέπει να είναι η συνολική αντίθεση στην Ε.Ε. και η καταδίκη των επιλογών της.

Το ζήτημα της ρήξης με την Ε.Ε. με όρους αποδέσμευσης και ανατροπής πρέπει να αναβαθμιστεί στη δουλειά μας, να συνοδεύεται με πρακτικές ενέργειες διαφώτισης και δράσης. Να προβάλλεται η ευθύνη του λαϊκού κινήματος της κάθε χώρας για πάλη στο εθνικό επίπεδο, που παίζει αποφασιστικό ρόλο και στην πανευρωπαϊκή πάλη και διεκδίκηση αλλαγών. Να φωτιστεί καλύτερα ο δρόμος προς μια άλλη Ευρώπη, που, λόγω και της ανισόμετρης ανάπτυξης, δεν μπορεί να γίνει αυτόματα και σε όλες τις χώρες, αλλά με τη διαλεκτική αλληλεπίδραση των κινήματων.

6.5.3 Η στάση των άλλων πολιτικών δυνάμεων

Τα πολιτικά κόμματα στη χώρα μας έχουν αποδεχτεί, διακηρύσσουν στα λόγια και στην πράξη, με ακίνδυνες και ανούσιες μικροπαραλλαγές, την προσήλωσή τους στις αρχές και κατευθύνσεις της συνθήκης του Μάαστριχτ και των αναπροσαρμογών της, στην πολιτική προσαρμογής στη νέα τάξη πραγμάτων. Υψηλώνοντας τα συμφέροντα της ντόπιας ολιγαρχίας, υπονομεύουν τις αναπτυξιακές δυνατότητες της χώρας και την εθνική της ανεξαρτησία. Επειδή έχουν στενέψει τα περιθώρια ελιγμών, οι διαφωνίες μεταξύ τους περιορίζονται στο «κοινωνικό πρόσωπο της Ο.Ν.Ε.» ή στον «πειστικό κοινωνικό διάλογο», όπως προτείνει ο ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ, ή στη σχέση αμοιβής και εργασίας, δηλαδή σε τρόπους παραπλάνησης και συνενοχής των εργαζομένων σε μια καλύτερη διαχείριση των κοινοτικών κονδυλίων. Ήδη μαγωγούν με αναφορές «σε περασμένες καλύτερες μέρες» (π.χ. 8ετία ΠΑ.ΣΟ.Κ. από το ΔΗ.Κ.ΚΙ.), για να αποπροσανατολίσουν και να κρύψουν τις τραγικές και απάνθρωπες συνέπειες στην εργατική τάξη και στα πλατιά λαϊκά στρώματα.

Πιο ειδικά:

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ., υποστηρίζει ότι Ο.Ν.Ε. ίσον «γη της επαγγελίας», που θα την φτάσουμε μέσα από δύσκολη πορεία για το λαό, αφού θα υπάρχουν ενδιάμεσες απώλειες. Ότι ο δρόμος έξω από την Ο.Ν.Ε. θα είναι καταστροφικός, θα είναι δρόμος παρακμής και εθνικής ήττας. Γι' αυτό θεωρεί την υπεράσπιση των σημερινών εργασιακών δικαιωμάτων αναχρονισμό και την πάλη για τη διεύρυνσή τους εμπόδιο στην πρόοδο, μιας και εμποδίζουν την ελληνική οικονομία να γίνει «ανταγωνιστική» μέσα στην «παγκοσμιοποιημένη οικονομία».

Η Ν.Δ., κατηγορεί την κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. ότι «υποβάθμισε» τη χώρα

έναντι των υπολοίπων ευρωπαϊκών χωρών, αφού δεν πέτυχε την ένταξη στην 1^η φάση της Ο.Ν.Ε. Ότι είναι άτολμη και αναποτελεσματική στις ιδιωτικοποιήσεις. Ότι καθυστερεί στην αναδιοργάνωση των εργασιακών σχέσεων και του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης. Δεν αμφισβητεί την κατεύθυνση της νεοφιλελεύθερης πολιτικής, αλλά αμφισβητεί τους ρυθμούς και ζητά την έντασή τους.

Ο ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ, προβάλλει ότι μπορεί να υπάρξει πορεία προς την Ο.Ν.Ε. και ταυτόχρονα υπεράσπιση των λαϊκών συμφερόντων. Κατηγορεί την κυβέρνηση ότι «δεν πρόβαλε διαπραγματευτικές αξιώσεις ούτε διαμόρφωσε κατάλληλες συμμαχίες για την τελική επιλογή των χωρών της ζώνης του ΕΥΡΩ». Την επικρίνει επειδή «έχει συκοφαντήσει κατά το χειρότερο τρόπο την ευρωπαϊκή προοπτική...» και με την πολιτική της υπονομεύει τις προϋποθέσεις αυτού του στόχου». Υποστηρίζει ότι «η αποκοπή της Ελλάδας από τις διαδικασίες της ευρωπαϊκής ενοποίησης θα σημάνει επικίνδυνη περιθωριοποίηση, τόσο στην οικονομία όσο και στην εξωτερική πολιτική της χώρας».

Το ΔΗ.Κ.ΚΙ., βασίζει την κριτική του στη θέση ότι χρειάζεται μια Ο.Ν.Ε. με «κοινωνικό πρόσωπο». Επιδιώκει να προσεγγίσει λαϊκές δυνάμεις, κυρίως τμήματα των μεσαίων στρωμάτων που πλήττονται. Μέσα στα πλαίσια της Ε.Ε. προσπαθεί να προβάλει έναν άλλο δρόμο, παραβλέποντας πως αυτή θεμελιώνεται στις 4 ελευθερίες κινήσεων (κίνηση κεφαλαίων, εμπορευμάτων, υπηρεσιών, εργασιακού δυναμικού), που ενισχύουν το μονοπωλιακό ανταγωνισμό και την ένταση της εκμετάλλευσης.

Τα κόμματα **ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ** και **ΔΗ.Κ.ΚΙ.** δεν αρνούνται τους όρους σύγκλισης και τα κριτήρια (επιτόκια, πληθωρισμός, ελλείμματα, δημόσιο χρέος), αλλά κάνουν κριτική γιατί δεν συνοδεύονται και από μέτρα σύγκλισης του επιπέδου ανάπτυξης. Όμως αν ο πυρήνας της Ε.Ε. αποδεχόταν κριτήρια πραγματικής σύγκλισης, τότε δεν θα εξασφάλιζε τα συμφέροντα του κεφαλαίου. Από τη στιγμή που ισχύουν οι 4 ελευθερίες, πραγματική σύγκλιση δεν μπορεί να υπάρξει. Η ανισομετρία ανάμεσα στα κράτη – μέλη θα αυξάνεται και το χάσμα θα διευρύνεται.

Σε ότι αφορά το όνειρο να γίνει η Ελλάδα χώρα πρώτης ταχύτητας (με αργούς ή γρήγορους ρυθμούς), ισότιμη π.χ. με Γερμανία – Γαλλία, είναι απατηλό. Δεν πρόκειται να συγκλίνει πραγματικά, ακόμα και αν συγκλίνουν οι ονομαστικοί δείκτες. Άλλωστε η συμμετοχή περισσότερων χωρών στην Ο.Ν.Ε. και το ΕΥΡΩ δεν θίγει την κυριαρχία του ηγετικού πυρήνα, αντίθετα αποτελεί πρωταρχικό στόχο του.

6.5.4 Προχωρεί η Ευρωπαϊκή Ενοποίηση στους διακηρυγμένους στόχους της;

Η εκτίμηση που γίνεται στους κόλπους της Ε.Ε. είναι ότι προχωρεί η οικονομική ενοποίηση, αλλά με διαφορετικές ταχύτητες, ενώ εκτιμάται ότι καθυστερεί ή ότι είναι πολύ πίσω η πολιτική ενοποίηση και ότι ταυτόχρονα δεν

υπάρχει κοινή εξωτερική πολιτική στην πράξη, πράγμα που φαίνεται σε κρίσιμες στιγμές, όπως στη Βοσνία, στο Κοσσυφοπέδιο κ.λ.π.

Γεγονός είναι ότι οι βασικοί στόχοι και επιδιώξεις της Ε.Ε. προχωρούν, γιατί εκφράζουν αντικειμενικές ανάγκες των κρατών – μελών και των μεταξύ τους συσχετισμών, αλλά και για έναν πρόσθετο λόγο του ισχύοντος συσχετισμού δυνάμεων διεθνώς. Η διαδικασία ενοποίησης συνοδεύεται αναπόφευκτα από την ανισόμετρη ανάπτυξη και τους ενδοκαπιταλιστικούς ανταγωνισμούς, από τη σχέση της Ε.Ε. με τα άλλα ιμπεριαλιστικά κέντρα.

Τα περι ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας

Οι σχέσεις ανάμεσα στα τρία ιμπεριαλιστικά κέντρα (Η.Π.Α. – ΙΑΠΩΝΙΑ – Ε.Ε.) καθορίζονται από το γεγονός ότι οι ιμπεριαλιστικές συμμαχίες και οι ενδοϊμπεριαλιστικές αντιθέσεις αποτελούν δύο κρίκους της ίδιας αλυσίδας. Τα τρία λοιπόν ιμπεριαλιστικά κέντρα έχουν σημεία συνεργασίας, όπως ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου (πρώην ΓΚΑΤΤ), το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και η Διεθνής Τράπεζα, η σχεδιαζόμενη συμφωνία για τις επενδύσεις του Ο.Ο.Σ.Α., αλλά και ανταγωνισμούς.

Ο ανταγωνισμός τους στα πλαίσια του ιμπεριαλιστικού συστήματος μεταξύ των άλλων εκφράζεται:

Με την επιδίωξη των Η.Π.Α. να ισχυροποιήσουν τη ΝΑΦΤΑ και να πιέσουν για πλήρη απελευθέρωση των διεθνών συναλλαγών.

Με την προώθηση από την Ιαπωνία της σταδιακής συγκρότησης ενός εμπορικού πόλου στη Ν.Α. Ασία.

Με την ενίσχυση από την Ε.Ε. της νομισματικής ενοποίησης με την εισαγωγή και λειτουργία του ΕΥΡΩ, με ταυτόχρονα βήματα διεύρυνσης στις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης (διεύρυνση και εμβάθυνση).

Ο ανταγωνισμός μεταξύ τους είναι αδυσώπητος. Κάθε νέα τοποθέτηση κεφαλαίων, οι νέες επενδύσεις γενικά, γίνονται με κύριο κριτήριο την ανταγωνιστική πάλη. Αν η General Motors απολύει 11.000 εργαζομένους και σκοπεύει να απολύσει το 1/3 του εργατικού δυναμικού της μέχρι το 2000, είναι γιατί επιδιώκει να υπερισχύσει στον ανταγωνισμό της με την Ιαπωνική αυτοκινητοβιομηχανία. Γι' αυτό προωθεί μεγάλες αλλαγές στην οργάνωση της παραγωγής της. Παρόμοιες καταστάσεις υπήρχαν στη Renault και στη Volkswagen στην Ευρώπη και θα ακολουθήσουν και άλλες.

Αν σκεφτεί κανείς ότι ένας στους δώδεκα στις Η.Π.Α. και το 10% του εργατικού δυναμικού στη Γερμανία απασχολείται στην αυτοκινητοβιομηχανία, γίνεται φανερό ότι θύματα του ανταγωνισμού είναι οι εργαζόμενοι.

Ακριβώς γι' αυτό, ο στόχος για ανταγωνιστική Ευρώπη δεν αφορά τους λαούς και τα συμφέροντά τους, ενώ δεν είναι και σίγουρο ότι θα πετύχει. Βλέπουμε σήμερα πως κατέρρευσε το ψέμα και οι αυταπάτες που είχαν δημιουργηθεί

γύρω από το οικονομικό θαύμα "των παλιών και νέων τίγρεων". Η Ιαπωνία δε σώθηκε από την κρίση και την ύφεση αν και χώρα ανταγωνιστική και παγκόσμιος εξαγωγέας. Βέβαια την κρίση πληρώνουν οι λαοί των χωρών αυτών με τη θεαματική άνοδο της ανεργίας. Σε ότι αφορά στα άλλα ιμπεριαλιστικά κέντρα μετά την κρίση στη Ρωσία, αρχίζουν να εμφανίζονται οι επιπτώσεις, που θα πληρώσουν τελικά οι εργαζόμενοι. Οι πωλήσεις των ευρωπαϊκών και των αμερικανικών προϊόντων μειώθηκαν και υπάρχει προβληματισμός και κινήσεις για προληπτικά μέτρα σε μια ενδεχόμενη εμφανή επίδραση.

Ωστόσο, όσα μέτρα και να πάρουν η Ε.Ε. και οι διεθνείς οργανισμοί, δεν πρόκειται να εξαλείψουν τις κρίσεις του συστήματος, ούτε τις αναπόφευκτες συνέπειες.

Ο "ανταγωνισμός" λοιπόν αφορά το διεθνές κεφάλαιο, έχει έννοια και περιεχόμενο καθαρά ταξικό.

6.5.5 Οι κυριότερες εξελίξεις μετά το 1995

Η Ο.Ν.Ε. και το ΕΥΡΩ, η «Ατζέντα 2000», πρέπει να αντιμετωπισθούν σαν άμεση συνέχεια της ενιαίας εσωτερικής αγοράς, με βάση την «Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη» που υπογράφηκε το 1986. Η Πράξη αυτή θεσμοθέτησε πλήρη ελευθερία κίνησης εμπορευμάτων, προσώπων, υπηρεσιών και κεφαλαίων και έδωσε μια νέα ώθηση στην καπιταλιστική ενοποίηση. Στη συνέχεια με το κείμενο στρατηγικής της Ε.Ε., δηλαδή τη Συνθήκη του Μάαστριχτ, θεσμοθετήθηκε η Ο.Ν.Ε., που ενισχύθηκε και προσαρμόστηκε με τη συνθήκη του Αμστερνταμ, με το Σύμφωνο Σταθερότητας.

Έτσι η Ο.Ν.Ε., με εργαλεία την «Ατζέντα 2000» και το πρόγραμμα σταθερότητας, αποτελεί το βασικό άξονα για να γίνουν αλλαγές στις οικονομίες των καπιταλιστικών χωρών όλης της Ευρώπης, τόσο των κρατών – μελών όσο και των τρίτων χωρών που είναι υπό σύνδεση (χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης), αφού για την ένταξή τους είναι υποχρεωμένες να ενσωματώνουν από πριν τις πολιτικές της Ε.Ε. Γι' αυτό σχεδιάζονται αλλαγές σε θεσμικό επίπεδο που θα διασφαλίσουν πριν από την ένταξή τους την ηγεμονία του ηγετικού πυρήνα της Ε.Ε. Στόχος φυσικά όλων αυτών είναι να διασφαλιστούν τα μονοπωλιακά κέρδη, να ανακοπεί η τάση μείωσης του μέσου ποσοστού κέρδους, να τσακίσουν τις λαϊκές αντιδράσεις και τα κοινωνικά κινήματα.

Η «Ατζέντα 2000» προγραμματίζει την πολιτική της Ε.Ε. για μια 10ετία στον τομέα διαχείρισης των πόρων και χρηματοδότησης των μονοπωλίων. Αφαιρούνται πόροι από ορισμένους τομείς (π.χ. διαρθρωτικά ταμεία, ταμεία συνοχής, μείωση στήριξης της γεωργίας), έτσι ώστε να υλοποιούνται τα σχέδια του ιμπεριαλιστικού επεκτατισμού της (διεύρυνση) στις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και στην Κύπρο, με ταυτόχρονη αύξηση του βαθμού εκμετάλλευσης των λαών της Ε.Ε. Ήδη υπάρχει αβεβαιότητα για τους διαθέσιμους κοινοτικούς πόρους. Το τελευταίο άτυπο Συμβούλιο

Υπουργών της Ε.Ε. κάλεσε την Επιτροπή να αναθεωρήσει την ήδη αρνητική πρότασή της προς το χειρότερο κάτω από τις πιέσεις της Γερμανίας, η οποία θέλει να μειώσει περισσότερο τις εισφορές της στον κοινοτικό προϋπολογισμό. Το κόστος της διέυρυνσης θα καλυφθεί, σύμφωνα με την «Ατζέντα 2000», με περικοπές κονδυλίων που εισπράττουν οι πιο καθυστερημένες οικονομικά χώρες. Ιδιαίτερα σκληρά θα την πληρώσουν οι μικρομεσαίοι αγρότες, γιατί όταν μειωθεί η στήριξη της γεωργίας και ειδικά των μεσογειακών αγροτικών προϊόντων, θα επιταχυνθεί ακόμη πιο πολύ το βίαιο ξεκλήρισμά τους.

Με το Σύμφωνο Σταθερότητας θα επιταχυνθούν στα αμέσως επόμενα χρόνια οι τραγικές συνέπειες στους εργαζόμενους. Η επικύρωση της Συνθήκης του Άμστερνταμ, η έναρξη της τρίτης φάσης της Ο.Ν.Ε. και των διαπραγματεύσεων με τις υπό διέυρυνση χώρες, η ανατροπή των εργασιακών σχέσεων, της κοινωνικής ασφάλισης και των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, η νέα χειρότερη αναθεώρηση της Κ.Α.Π., η έναρξη του νέου γύρου για την αναθεώρηση του Π.Ο.Ε., το χρηματοδοτικό πακέτο «Σαντέρ», οι κρίσεις της Ε.Ε. για το αν μπορεί να ενταχθεί η Ελλάδα (1999) στην Ο.Ν.Ε., η εφαρμογή των αρμοδιοτήτων της Σένγκεν, αποτελούν τους βραχυπρόθεσμους σχεδιασμούς της Ε.Ε.

Για το ΕΥΡΩ

Το κοινό νόμισμα είναι στις προτεραιότητες της ευρωπαϊκής πλουτοκρατίας, σε μια προσπάθεια να εξασφαλίσει το κεφάλαιο ενιαίους όρους κίνησης, για να έχει λιγότερους κινδύνους στη μετακίνησή του, μεγαλύτερη ευκινησία και μικρότερο κόστος στις συναλλαγές. Το ισχυρό ΕΥΡΩ θεωρείται επίσης ισχυρό όπλο ανταγωνισμού έναντι του δολαρίου και του γιέν. Η λειτουργία του απαιτεί ενιαία νομισματική πολιτική και ενιαίο κέντρο ελέγχου, που ασκεί η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Έτσι αντικειμενικά αφαιρούνται οι δυνατότητες να ασκηθεί μια διαφορετική νομισματική πολιτική στα ξεχωριστά κράτη – μέλη. Ωστόσο η προοπτική του ΕΥΡΩ δεν είναι εξασφαλισμένη, όπως ομολογούν οι ίδιοι. Ανεξάρτητα από αυτό, σίγουρα κερδισμένοι θα είναι οι πολυεθνικές και χαμένοι η εργατική τάξη και τα πλατιά λαϊκά στρώματα.

Η Ο.Ν.Ε. δεν μπορεί να προωθηθεί με μια άλλη διαχείριση. Εξάλλου οι στόχοι της ονομαστικής σύγκλισης των οικονομιών (επιτόκια, πληθωρισμός, ελλείμματα, δημόσιο χρέος) δεν είναι τυχαίοι. Είναι όροι για ένα σχετικά σταθερό νόμισμα, που μπορούν να προσεγγιστούν μόνο με ελεύθερη κίνηση κεφαλαίων. Στα πλαίσια της καπιταλιστικής ενοποίησης δρα ο απόλυτος νόμος της ανισόμετρης ανάπτυξης. Σύμφωνα με εκτιμήσεις πολλών αναλυτών η προσπάθεια να τηρηθούν «οι όροι σύγκλισης» θα οξύνει τις αντιθέσεις μεταξύ των κρατών – μελών και κυρίως τις ταξικές αντιθέσεις στο εσωτερικό των χωρών. Τα κράτη – μέλη δεν θα μπορούν να εφαρμόσουν εναλλακτικά μέσα που χρησιμοποιούνται για μια κάποια παρέμβαση στον κύκλο της κρίσης (π.χ. επιτόκια, ισοτιμίες κ.α.). Ο κύκλος της κρίσης δεν είναι συγχρονισμένος στα κράτη – μέλη. Φυσικά η νομισματική πολιτική της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας θα παίρνει υπόψη τις ανάγκες των ισχυρών οικονομιών της Ένωσης, με πιθανό αποτέλεσμα να οξύνονται τα προβλήματα στις λιγότερο

ανεπτυγμένες χώρες, στο βαθμό που αποκλίνουν οι ανάγκες των οικονομιών τους, στη συγκεκριμένη συγκυρία.

Η Ο.Ν.Ε. δεν είναι για το λαό εθνικός στόχος. Είναι στόχος της πλουτοκρατίας και των κομμάτων της. Από την Ο.Ν.Ε., την «Ατζέντα 2000» και τις καπιταλιστικές συνολικά αναδιαρθρώσεις, κερδισμένες θα είναι οι πολυεθνικές και η άρχουσα τάξη όλων των κρατών – μελών της Ε.Ε. ανεξάρτητα από το πόσο η καθεμία (ελληνική, πορτογαλλική, ισπανική κ.λ.π.) θα μπορέσει να αρπάξει από το μοίρασμα της πίτας.

Η διατήρηση της ονομαστικής σύγκλισης και το Σύμφωνο Σταθερότητας προμηγνύουν νέα, πιο βαριά δεσμά, για τους λαούς. Αποτελούν το άλλοθι της κυβέρνησης για θυσιές διαρκείας, πότε με στόχο να μπούμε στην Ο.Ν.Ε., ή και για να μη βγούμε από την Ο.Ν.Ε.

Η Ε.Ε. σε όλο και πιο αντιδραστική κατασταλτική τροχιά

Η πολιτική που ακολουθεί η Ε.Ε. μετά το Μάαστριχτ αδήγησε μεγάλα τμήματα εργαζομένων, αγροτών και άλλων μεσαίων στρωμάτων, να προβάλουν αντίσταση που βαθμιαία διευρύνεται και σε ευρύτερα κοινωνικά στρώματα. Έτσι προκύπτει για τον πυρήνα της Ε.Ε. η ανάγκη να καταγράψει και να παρακολουθεί τη δραστηριότητα του κινήματος που αντιστέκεται. Ενισχύονται οι κατασταλτικοί μηχανισμοί σε εθνικό επίπεδο και σε επίπεδο Ε.Ε. Η Ευρώπη «τους» κινδυνεύει από τους λαούς που την κατοικούν, γι' αυτό και όλα τα μέτρα που παίρνει για την ασφάλεια και την άμυνα είναι στρατιωτικές επεμβάσεις και μηχανισμοί καταστολής.

Ακριβώς γι' αυτό προωθείται η εφαρμογή της Συνθήκης Σένγκεν και η ενίσχυση των αρμοδιοτήτων και του ρόλου της Ευρωαστυνομίας (EUROPOL), με μηχανισμούς παρακολούθησης και καταστολής για τη διαφύλαξη της εξουσίας του κεφαλαίου, με αστυνομικούς – στρατιωτικούς θεσμούς για ελεύθερη διακίνηση κεφαλαίων και εμπορευμάτων και τη χειραγώγηση των εργαζομένων και των κινημάτων τους.

Στο Άμστερνταμ αποφασίστηκε η Συνθήκη Σένγκεν να ενταχθεί στο κοινοτικό δίκαιο, με τη μορφή πρωτοκόλλου, ως κερτημένο, δηλαδή ως μίνιμουμ σύστημα ασφαλείας της Ε.Ε., όπου θα προσχωρήσουν και οι χώρες που θα ενταχθούν στην Ένωση. (Εξαιρούνται η Αγγλία και η Ιρλανδία).

Για την εκχώρηση κυριαρχικών δικαιωμάτων

Λίγο – πολύ αποτελεί κοινή συνείδηση στη χώρα μας,

αλλά και στις χώρες που βρίσκονται σε υποδεέστερη σχέση στα πλαίσια της Ε.Ε., ότι ένταξη και προσαρμογή στην Ε.Ε. και στην πολιτική της σημαίνει και εκχώρηση κυριαρχικών δικαιωμάτων. Ότι στενεύουν, εκμηδενίζονται τα περιθώρια διαφορετικών επιλογών ή παραλλαγών που δυσκολεύουν την Ε.Ε. να προχωρήσει με βάση τις επιλογές της. Τέτοιες απόψεις ακούγονται και από

ηγετικούς κύκλους στις κυρίαρχες χώρες της Ε.Ε., αυτές όμως εντάσσονται στα πλαίσια των ενδοϊμπεριαλιστικών ανταγωνισμών.

Ταυτόχρονα όμως έχει γίνει και σοβαρή ιδεολογική και πολιτική δουλειά στην Ε.Ε., ότι στις σημερινές συνθήκες της διεθνοποίησης δεν τίθεται με τον ίδιο τρόπο το ζήτημα της εκχώρησης δικαιωμάτων, ή και ότι είναι ανύπαρκτο ζήτημα, αφού καμία χώρα δεν μπορεί πλέον να αποφασίζει μόνη της.

Το θέμα έχει ταξικό, πολιτικό περιεχόμενο. Το θέμα για το Κ.Κ.Ε. είναι ότι κάθε λαός, κάθε χώρα δεν μπορεί να δεσμεύεται σε μια πολιτική που έρχεται σε αντίθεση με τα λαϊκά συμφέροντα και με τη δυνατότητα – όσο γίνεται – ανεξάρτητης εξέλιξης, που θα της επιτρέπει να τα βγάζει πέρα στις σημερινές διεθνείς συνθήκες. Το διεθνικό στα πλαίσια της Ε.Ε. και της παγκόσμιας καπιταλιστικής οικονομίας είναι διαφορετικό από το διεθνικό συμφέρον των λαών, από το διεθνικό συμφέρον σε μια Ευρώπη του σοσιαλισμού.

Η πείρα έδειξε ότι και εκεί που υπήρχε βάση για ισότιμες σχέσεις, π.χ. στο σοσιαλιστικό σύστημα, δεν έφθανε, χρειάζεται πάντα μια καλά επεξεργασμένη πολιτική, που και στα πλαίσια ενός συστήματος ισότιμου να διασφαλίζεται το εθνικό και το κοινό συμφέρον.

Προσπάθεια σχεδιασμένης παρέμβασης στο πολιτικό σύστημα των κρατών – μελών μέσω των ευρωπαϊκών κομμάτων

Η παρέμβαση στο πολιτικό σύστημα των κρατών – μελών πραγματοποιείται κυρίως με τη δημιουργία ευρωπαϊκών κομμάτων και σύμφωνα με το άρθρο 138Α της Συνθήκης για την Ε.Ε., το οποίο αναφέρει:

«Τα πολιτικά κόμματα σε ευρωπαϊκό επίπεδο αποτελούν σημαντικό παράγοντα για την ολοκλήρωση στα πλαίσια της Ένωσης. Συμβάλλουν στη δημιουργία ευρωπαϊκής συνείδησης και στην έκφραση της πολιτικής βούλησης των πολιτών της Ένωσης».

Είναι εμφανής η προσπάθεια να επιβληθεί ένα κλασσικό ή αναπαλαιωμένο δικομματικό σύστημα στην Ε.Ε. και σε όλες τις χώρες, με τις συμμαχίες του, τις παραφυάδες του, τα αναχώματά του απέναντι στο λαϊκό κίνημα, με στόχο να αποκλείσει με έναν δημοκρατικό μανδύα τις διαφορετικές πολιτικές εκφράσεις στην κοινωνία και κάθε φωνή αντίστασης στα ιμπεριαλιστικά σχέδια.

Η τελευταία, μάλιστα, πρόταση εκλογικού συστήματος για τις ευρωεκλογές, υιοθετεί τον καθορισμό κατώτατου ορίου για την εκλογή βουλευτών και τον διαχωρισμό της επικράτειας σε περιφέρειες. Αλλοιώνει έτσι την ουσία της απλής αναλογικής και προωθεί για πρώτη φορά το θεσμό βουλευτών, που θα εκλέγονται από λίστες ευρωπαϊκών κομμάτων που θα εκλέγονται από το σύνολο των ψηφοφόρων της Ε.Ε. Οι βουλευτές αυτοί θα αποτελούν το 10% του συνόλου (οι υπόλοιποι θα εκλέγονται σε εθνικό επίπεδο από ευρωπαϊκά ή εθνικά κόμματα) των βουλευτών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Ταυτόχρονα

άρχισαν οι διαβουλεύσεις για τον ορισμό του «ευρωπαϊκού κόμματος» και τις διαδικασίες χρηματοδότησής του με κοινοτικά κονδύλια.

Η άρχουσα τάξη της χώρας μας παρουσιάζει το θεσμό των ευρωπαϊκών κομμάτων σαν μια απόδειξη της δημοκρατικότητας της Ε.Ε.

Πραγματικός στόχος τους είναι να δημιουργηθούν πρόσθετες ασφαλιστικές δικλείδες για τον εγκλωβισμό, την ενσωμάτωση και χειραγώγηση της εργατικής τάξης και των άλλων λαϊκών στρωμάτων. Να μειωθεί και να αποδυναμωθεί σε επίπεδο Ευρωκοινοβουλίου ο ρόλος των κομμάτων που αντιτίθενται στην Ε.Ε. και στην προώθηση της «ευρωπαϊκής ιδέας» και της «ευρωπαϊκής συνείδησης». Δεν πρόκειται για προώθηση της διεθνοιστικής ιδέας, αλλά για τον κοσμοπολιτισμό του κεφαλαίου και την ιμπεριαλιστική ενοποίηση.

6.5.6 Μπροστά στις ευρωεκλογές – ο πολιτικός στόχος

Τον Ιούνιο του 1999 είναι προγραμματισμένες να γίνουν οι ευρωεκλογές. Δεν είναι απίθανο να συνδυασθούν με τις εθνικές εκλογές. Έτσι κι αλλιώς όμως και οι ευρωεκλογές και οι εθνικές εκλογές θα έχουν επίκεντρο την Ο.Ν.Ε., τις επιλογές της Ε.Ε. και τις συνέπειες στη χώρα μας, στην Ευρώπη. Επομένως η προετοιμασία για τις ευρωεκλογές βοηθάει στην ετοιμότητα και την περίπτωση των πρόωρων εθνικών εκλογών.

Στο εκλογικό αποτέλεσμα πρέπει αν εκφραστεί η πείρα των λαϊκών μαζών που αγωνίστηκαν και ήλθαν σε αντιπαράθεση με συγκεκριμένες επιλογές της Ε.Ε. Η εκλογική μάχη από τα ίδια τα πράγματα θέτει ζήτημα συμφωνίας ή όχι με την πολιτική και τους στόχους της Ε.Ε. και την Ο.Ν.Ε. Στην εκλογική μάχη οι εργάτες και οι υπάλληλοι, οι αγρότες και οι μικρομεσαίοι, η νεολαία, όλοι και όλες που μετέχουν ενεργά στα κινήματα για τα δικαιώματα των γυναικών, την προστασία του περιβάλλοντος, στο κίνημα κατά της ιμπεριαλιστικής τάξης πραγμάτων, πρέπει να καταψηφίσουν την Ε.Ε. την Ο.Ν.Ε. Και αυτό μπορεί να γίνει μόνο ψηφίζοντας το ψηφοδέλτιο του Κ.Κ.Ε.

Σ' αυτές τις εκλογές υπάρχει η δυνατότητα να αναδειχτεί πιο διακριτά ένα λαϊκό ρεύμα αμφισβήτησης από ριζοσπαστικές θέσεις. Να μην εγκλωβιστούν ριζοσπαστικές λαϊκές μάζες σε ανώδυνες κριτικές και ουτοπικές θέσεις, ότι δηλαδή είναι ρεαλιστικό να συμμορφώνεται η Ελλάδα με την Ε.Ε. και ταυτόχρονα ο λαός να ευημερεί. Η απάντηση των λαϊκών στρωμάτων και με την ψήφο πρέπει να είναι ΟΧΙ στην Ο.Ν.Ε., ΝΑΙ στην αντίσταση και την αντεπίθεση.

Το Κ.Κ.Ε. συνδέει την εκλογική μάχη, όπως και όλες τις πολιτικές δραστηριότητες, με την πρόοδο της συσπείρωσης και συμπαράταξης εναντίον της Ε.Ε., της Ο.Ν.Ε.

Επιδιώκει μέσα και από αυτή την εκλογική μάχη να γίνει ένα ακόμα βήμα στην προώθηση του Αντιιμπεριαλιστικού Αντιμονοπωλιακού Δημοκρατικού Μετώπου.

Οι κομμουνιστές και οι κομμουνίστριες πρέπει να δουλέψουν με τέτοιο τρόπο και τέτοια δύναμη, μαχητικότητα και επάρκεια, ώστε το Κόμμα να βγει ολόπλευρα ενισχυμένο πολιτικά, ιδεολογικά, εκλογικά, ενισχυμένο με νέες δυνάμεις στις γραμμές και στον περίγυρό του.

Το Κ.Κ.Ε., με τη δράση που επέδειξε σ' αυτό το διάστημα, έχει τη δυνατότητα να διεκδικήσει μια αύξηση του ποσοστού του, σε σύγκριση με το 1994. Έχει τη δυνατότητα και από το γεγονός ότι η Ε.Ε. προκαλεί δυσαρέσκεια, προβληματίζει ευρύτερα λαϊκά στρώματα. Η μάχη των δημοτικών και νομαρχιακών εκλογών έδειξε ότι ο λαός δεν έχει πεισθεί ότι πιάνουν τόπο οι βαριές θυσίες που του ζητούνται στο όνομα του δήθεν εθνικού στόχου της Ο.Ν.Ε.

Η υπερψήφιση του ψηφοδέλιου του Κ.Κ.Ε. θα πιάσει τόπο, γιατί είναι η μόνη ψήφος που δεν μπορεί να ερμηνευθεί ως ανοχή στην Ο.Ν.Ε. και στην κυβέρνηση. Είναι η μόνη ψήφος που δεν επιδέχεται αμφιλεγόμενη ερμηνεία ως προς το νόημά της. Η ψήφος στα άλλα κόμματα της αντιπολίτευσης τελικά θα μετρηθεί υπέρ της Ε.Ε. και των επιλογών της, είτε πάει προς τη Ν.Δ., που ανοικτά ευθυγραμμίζεται με τις νεοφιλελεύθερες επιλογές, είτε προς τα άλλα κόμματα που δεν αμφισβητούν την Ε.Ε. και περιορίζονται σε κάποιες ουτοπικές προτάσεις με το ανεδαφικό σχήμα ότι «υπάρχει φιλολαϊκός δρόμος προσέγγισης της Ο.Ν.Ε.».

Δεν πρέπει να υποτιμηθούν οι θεωρίες του μονόδρομου, του τεχνητού διλήμματος «μέσα στην Ε.Ε., γιατί έξω καταστρεφόμαστε». Οι αυταπάτες ότι η σοσιαλδημοκρατική διαχείριση δεν είναι νεοφιλελεύθερη, επηρεάζουν λαϊκά στρώματα που μετέχουν χαλαρά στους αγώνες ή μένουν απαθή, σε απογοήτευση. Όσο πλησιάζει προς την τελική ευθεία, θα επιστρατευθούν τα γνωστά διλήμματα.

Με επεξεργασία των συνθημάτων και κυρίως την καλά δουλεμένη επιχειρηματολογία πρέπει να δίνεται απάντηση γιατί η ενίσχυση του Κ.Κ.Ε. στις ευρωεκλογές – εκτός από τη γενική πολιτική σημασία που έχει – αποτελεί και ανάχωμα για να μην καρπωθεί τη δυσαρέσκεια η Ν.Δ., που είναι κόμμα στυλοβάτης της πολιτικής της Ε.Ε. Το Κ.Κ.Ε. έγκαιρα υπογραμμίζει ότι το λευκό, το άκυρο ή η αποχή δεν πιάνουν τόπο. Αδυνατίζει το μήνυμα κατά της Ο.Ν.Ε., από τη στιγμή που υπάρχει πολιτική δύναμη, το Κ.Κ.Ε., που μπορεί να εκφράσει την πραγματική αντίθεση και το πνεύμα οργάνωσης, ενότητας και πάλης.

6.6 Οι θέσεις του Συνασπισμού για την Ενωμένη Ευρώπη

6.6 Οι θέσεις του Συνασπισμού για την Ενωμένη Ευρώπη

Τις θέσεις του Συνασπισμού για την Ενωμένη Ευρώπη τις βρίσκουμε από τη συνέντευξη τύπου του προέδρου του κόμματος Νίκου Κωνσταντόπουλου ακριβώς ένα μήνα πριν τις ευρωεκλογές καθώς και από προεκλογικά φυλλάδια της εποχής.

Ο πρόεδρος του Συνασπισμού στην ομιλία του τονίζει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση εμφανίζει μεγάλα ελλείμματα στον κοινωνικό και πολιτικό τομέα, στον τομέα ασφαλείας και εξωτερικής πολιτικής. Αιτία οι πολιτικές που εφαρμόζονται, οι συμπεριφορές των κυβερνήσεων, που διεκπεραιώνουν επιλογές χωρίς κανένα κοινωνικό και πολιτικό έλεγχο από το ευρωκοινοβούλιο και τις εθνικές Βουλές.

Έχει μεγάλη σημασία η σύνθεση του νέου ευρωκοινοβουλίου και η ενίσχυση σ' αυτό των δυνάμεων που θέλουν την Ενωμένη Ευρώπη των κοινωνιών και των πολιτών, της ειρήνης, της αλληλεγγύης, της κοινωνικής συνοχής, την Ενωμένη Ευρώπη της δημοκρατίας, της Αριστεράς, της οικολογίας, των δικαιωμάτων και του πλουραλισμού.

Αναφέρεται επίσης στο θέμα του πολέμου στη Γιουγκοσλαβία, τονίζοντας ότι η Ελλάδα υφίσταται τις βαρύτερες συνέπειες του πολέμου και αυτές οι συνέπειες θα πάρουν τραγικές διαστάσεις στην περίπτωση που πραγματοποιηθεί το σενάριο των χερσαίων επιχειρήσεων. Η κυβέρνηση προσπαθεί να μεταθέσει την προσοχή του κόσμου στην επόμενη μέρα, στο μετά, υποσχόμενη συμμετοχή της Ελλάδας στην ανοικοδόμηση, υποσχόμενη δουλειές και κέρδη.

Σ' αυτή την κυνική και μακάβρια φιλολογία, την οδηγεί το αίσθημα ενοχής που έχει γι' αυτό τον πόλεμο. Την οδηγεί η αδυναμία της να κάνει κάτι σοβαρό και συγκεκριμένο για να δοθεί ένα τέλος στην βαρβαρότητα και τη φρίκη των βομβαρδισμών.

Το κάνει η κυβέρνηση ακόμη για να προετοιμάσει την κοινή γνώμη για το επόμενο βήμα των χερσαίων επιχειρήσεων. Τώρα που πλησιάζει αυτή η ώρα η κυβέρνηση θα βγει να πει ότι πρέπει να είμαστε με τους νικητές στο τέλος του πολέμου και γι' αυτό πρέπει αν παράσχουμε όλες τις διευκολύνσεις και να στείλουμε στρατό στην περιοχή.

Ο Συνασπισμός σε όλα αυτά είναι κατηγορηματικά αντίθετος. Η Ελλάδα τώρα πρέπει να πάρει πρωτοβουλίες για να σταματήσουν οι βομβαρδισμοί. Επιμένουμε στο τώρα, γιατί αυτή τη στιγμή εν όψει των Ευρωεκλογών οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις αντιμετωπίζουν τη μεγαλύτερη πίεση και άρα είναι πιθανή η διαφοροποίησή τους από τις Η.Π.Α.

Αν περάσουν οι Ευρωεκλογές, τότε θα έχει χαθεί η ευκαιρία και τότε ο πόλεμος θα πάρει την πιο άγρια και καταστροφική μορφή του. Προτείνουμε συγκεκριμένα αμέσως η ελληνική Βουλή να εκδώσει ένα ομόφωνο ψήφισμα με το οποίο να ζητά τη διακοπή των βομβαρδισμών και την ένταση των διπλωματικών ενεργειών για πολιτική λύση.

Είναι θλιβερό το προνόμιο που έχει η ελληνική Βουλή να είναι σχεδόν η μόνη Βουλή που δεν έχει ασχοληθεί με το θέμα για την έκδοση ψηφίσματος. Ο Συνασπισμός καταθέτει σε όλα τα κόμματα αυτή την σχετική πρόταση και το σχέδιο ψηφίσματος και θεωρούμε ότι ένα τέτοιο ομόφωνο ψήφισμα θα ανοίξει το δρόμο για να ακολουθήσουν και άλλα κοινοβούλια, για να στηριχθούν και διπλωματικές πρωτοβουλίες.

Η κυβέρνηση δεύτερον, με τη σύμφωνη γνώμη όλων των κομμάτων, να δηλώσει ότι όχι μόνο είναι αντίθετη στο σενάριο των χερσαίων επιχειρήσεων, αλλά ότι δεν πρόκειται να διαθέσει το λιμάνι της Θεσσαλονίκης, άλλα λιμάνια ή αεροδρόμια για τέτοιου είδους επιχειρήσεις.

Πιστεύουμε ότι μια τέτοια κίνηση θα αποτελέσει πολύ σοβαρό εμπόδιο για όσες και όσους επιδιώκουν την κλιμάκωση του πολέμου και μια τεράστια ελληνική συμβολή στην υπόθεση της ειρήνης. Η κυβέρνηση και η Νέα Δημοκρατία, καλούνται με συγκεκριμένο και σαφή τρόπο να αποδείξουν ότι θέλουν και μπορούν να αντιστοιχηθούν στη θέληση της συντριπτικής πλειοψηφίας του ελληνικού λαού.

Ο Συνασπισμός, μικρό κόμμα, χωρίς τις δυνατότητες και τα μέσα της κυβέρνησης, χωρίς τις δυνατότητες και τα μέσα της αξιωματικής αντιπολίτευσης, απέδειξε ότι η σωστή πολιτική προετοιμασία, η διορατικότητα, η τόλμη και η θέληση για παρέμβαση, μπορούν να αποδώσουν θετικά και θεαματικά αποτελέσματα.

Μέσα στη δίνη του πολέμου, ο Συνασπισμός βρέθηκε σε όλες τις βαλκανικές χώρες και συνομιλήσε με όλο το φάσμα των πολιτικών δυνάμεων αυτών των χωρών. Κανείς άλλος δεν θέλησε να επισκεφθεί, δεν θέλησε να γίνει αποδεκτός και να συνομιλήσει κατά τρόπο ουσιαστικό και με την ηγεσία της Σερβίας και με την ηγεσία της Αλβανίας και με την ηγεσία της FYROM.

Μέσα στο δύσκολο ευρωπαϊκό κλίμα, όπου οι κυβερνήσεις και τα Μ.Μ.Ε. προσπαθούσαν και προσπαθούν να επιβάλλουν την άποψη ότι οι βομβαρδισμοί του Ν.ΑΤ.Ο. ήταν αναγκαίοι, ο Συνασπισμός βρέθηκε σε όλες τις μεγάλες ευρωπαϊκές πρωτεύουσες, συνομιλήσε με ένα ευρύ φάσμα πολιτικών δυνάμεων, συζήτησε για την αναγκαιότητα να σταματήσουν οι βομβαρδισμοί και ο πόλεμος, έφερε στην επιφάνεια φωνές διαμαρτυρίας, μετείχε σε φιλειρηνικές κινητοποιήσεις βρήκε δυνατότητες και αποδοχή για κοινή αντιπολεμική φιλειρηνική δράση.

Γιατί δεν μπορούσε να κάνει κάτι αντίστοιχο το ΠΑ.ΣΟ.Κ.; Ω

ς κόμμα, με τις ομόλογες δυνάμεις με τις οποίες συνεργάζεται. Γιατί δεν μπορούσε να κάνει κάτι αντίστοιχο η Νέα Δημοκρατία; Γιατί το αποφεύγουν; Γιατί δεν αναλαμβάνουν αυτή την πρωτοβουλία;

Προφανώς γιατί δεν θέλουν. Δεν θέλουν να έρχονται σε αντίθεση με κανέναν. Δεν θέλουν να τα χαλάσουν με κανέναν και γιατί όλα τα προηγούμενα χρόνια,

σε αντίθεση με το Συνασπισμό, δεν είχαν καμιά αντίστοιχη προετοιμασία ούτε για βαλκανική πολιτική, ούτε για μια ουσιαστική ευρωπαϊκή πολιτική.

Δεν είχαν βαλκανική πολιτική, δεν έχουν ευρωπαϊκή πολιτική και δεν θέλουν να πάρουν αυτή την ώρα ουσιαστικές πρωτοβουλίες για να αντιμετωπίσουν αυτά τα μεγάλα προβλήματα που φέρνει με δραματικό τρόπο στην επικράτεια ο πόλεμος εναντίον της Γιουγκοσλαβίας.

Τέλος ο πρόεδρος του Συνασπισμού κλείνοντας ζητά από τους πολίτες να στείλουν με την ψήφο τους ένα τριπλό μήνυμα. Μήνυμα αντιπολεμικό για μια Ευρώπη αυτόνομη, ανθρώπινη, ειρηνική. Μήνυμα δυσaréσκειας και καταδίκης της δεξιόστροφης κυβερνητικής πολιτικής, που αυξάνει τις κοινωνικές ανισότητες, που δημιουργεί τα μεγάλα κοινωνικά ελλείμματα. Μήνυμα, τέλος, αλλαγής του παρωχημένου δικομματικού πολιτικού συστήματος.

Στα προεκλογικά φυλλάδια της εποχής περιγράφονται συνοπτικά οι θέσεις που αναφέραμε παραπάνω, τονίζονται οι ενέργειες του Συνασπισμού για το τέλος του πολέμου στη Γιουγκοσλαβία ενώ θέτει σαν κυρίαρχο κριτήριο για τις εκλογές αυτές τις θέσεις των κομμάτων απέναντι στον πόλεμο στη Γιουγκοσλαβία. Επίσης περιγράφονται και οι οραματισμοί του κόμματος για τη νέα Ευρώπη. Συγκεκριμένα ο Συνασπισμός θεωρεί τις Ευρωεκλογές του Ιουνίου του 1999 μια κρίσιμη πολιτική αναμέτρηση που τα αποτελέσματά της θα επηρεάσουν την πορεία του πολέμου στη Γιουγκοσλαβία, την πορεία της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και τις εσωτερικές πολιτικές εξελίξεις και τον τρόπο διακυβέρνησης της χώρας μας.

Ο Συνασπισμός καλεί τους Έλληνες και τους Ευρωπαίους πολίτες να αποδοκιμάσουν με την ψήφο τους όλους όσους έχουν την ευθύνη για τον πόλεμο στη Γιουγκοσλαβία.

Οι σημερινές κυβερνήσεις της Ευρώπης, μαζί και η Ελληνική, έβαλαν την υπογραφή τους για να ξεκινήσει ο πόλεμος, υπέταξαν την Ευρώπη στις γεωστρατηγικές επιδιώξεις των Η.Π.Α., έπληξαν στα μάτια όλου του κόσμου το όραμα μιας Ευρώπης αυτόνομης, ανθρώπινης, ειρηνικής.

Οι Έλληνες και όλοι οι Ευρωπαίοι πολίτες με την ψήφο τους πρέπει να στείλουν το δικό τους μήνυμα. Πρέπει να στείλουν το μήνυμα ότι άλλη Ευρώπη οραματίζονται, για άλλη Ευρώπη αγωνίζονται και ότι είναι αποφασισμένοι να αντισταθούν και να υπερασπιστούν το δικό τους Ευρωπαϊκό όραμα.

Η Ευρώπη για την οποία αγωνίζεται ο Συνασπισμός, θα είναι φιλειρηνική, ανεξάρτητη και απαλλαγμένη από την επιθετικότητα της νέας τάξης πραγμάτων. Θα είναι μια Ευρώπη απαλλαγμένη από τον Νατοϊκό εναγκαλισμό, με κοινή φιλειρηνική εξωτερική πολιτική και πολιτική άμυνας. Θα είναι μια Ευρώπη που θα αναζητά μέχρι τέλους πολιτικές και όχι στρατιωτικές λύσεις σε σύνθετα προβλήματα, όπως αυτό του Κοσσυφοπεδίου. Θα σέβεται τα ανθρώπινα και μειονοτικά δικαιώματα αλλά θα προστατεύει και το απαραβίαστο των συνόρων όλων των κρατών.

Η Ευρώπη του Συνασπισμού είναι αυτή των ανθρωπιστικών αξιών και δημοκρατικών παραδόσεων, της καταδίκης του ρατσισμού και της ξενοφοβίας. Η Ευρώπη που θα δίνει άσυλο στον Οτσαλάν, θα αντιμετωπίζει με ενιαία κριτήρια και όχι επιλεκτικά τους αγώνες των λαών, όπου το Διεθνές Δίκαιο θα υπερισχύει των οικονομικών και μικροπολιτικών σκοπιμοτήτων.

Είναι η Ευρώπη της πραγματικής σύγκλισης, της ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής, της ενίσχυσης του κοινωνικού μοντέλου, της μείωσης του εργασιμου χρόνου χωρίς μείωση αμοιβών, της οικολογικής προστασίας, της ισότητας των δύο φύλων. Είναι η Ευρώπη που δεν θα στέκεται ανήμπορη μπροστά στα 20 εκάτ. ανέργους, στα 50 εκάτ. φτωχούς και 10 εκάτ. μετανάστες.

Η Ευρώπη του Συνασπισμού θα συνοδεύσει την αναγκαία εισαγωγή του ενιαίου νομίσματος (ΕΥΡΩ) με μια γενικότερη αλλαγή στις ασκούμενες οικονομικές και κοινωνικές πολιτικές, με μια ριζική κοινωνική και δημοκρατική στροφή στον τρόπο οικοδόμησής της.

Είναι η Ευρώπη των λαών και των πολιτών που ενημερώνονται, συμμετέχουν, αποφασίζουν για τη ζωή τους και την πορεία της ενοποίησης. Που ζητούν πιο γοργά βήματα στην πολιτική ενοποίηση της Ευρώπης, μεγαλύτερη δύναμη και δικαιώματα συναπόφασης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ισχυρά δημοκρατικά πολιτικά αντίβαρα στους μηχανισμούς της Ευρωπαϊκής Τράπεζας.

Τέλος, ζητά την ψήφο των πολιτών κάνοντας μια κριτική στα δύο μεγάλα κόμματα καταλογίζοντας τους μεγάλες ευθύνες για τη σημερινή πολύπλευρη υστέρηση της χώρας. ΠΑ.ΣΟ.Κ. και Ν.Δ. υποτάχθηκαν αδιαμαρτύρητα στη λογική του μονόδρομου και προσπάθησαν απλώς να προσαρμοστούν στις νεοφιλελεύθερες επιλογές. Αποτέλεσμα της πολιτικής τους είναι να μπαίνει στην Ο.Ν.Ε. μια κοινωνία με μαζική και χρόνια ανεργία, με αναχρονιστική διοίκηση, με ένα σύστημα δημόσιας υγείας και παιδείας σε αποτελμάτωση, με ένα άδικο φορολογικό σύστημα.

Αδιέξοδη από την άλλη πλευρά θεωρεί και την πολιτική πρόταση του Κ.Κ.Ε. για την αποδέσμευση της χώρας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη συγκεκριμένη αντίληψη του ΔΗ.Κ.ΚΙ.

Ο Συνασπισμός της Αριστεράς και της Προόδου απορρίπτει τόσο την παθητική προσαρμογή σε μονόδρομους όσο και τη φυγή προς το πουθενά. Αγωνίζεται με σταθερό στόχο την Ευρώπη των λαών και των πολιτών, με συγκεκριμένες προτάσεις για να αλλάξει η πορεία οικοδόμησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για να αλλάξουν οι πολιτικές και οι συσχετισμοί σε Ελλάδα και Ευρώπη και να προωθηθεί η εναλλακτική πρόταση του Συνασπισμού για μια προοδευτική πορεία του τόπου.

6.7 Οι θέσεις του ΔΗ.Κ.ΚΙ. για την Ενωμένη Ευρώπη

6.7 Οι θέσεις του ΔΗ.Κ.ΚΙ. για την Ενωμένη Ευρώπη

Το ΔΗ.Κ.ΚΙ μετά την 12^η Σύνοδο της Κεντρικής Πολιτικής Επιτροπής το Μάρτιο του 1999 πέραν όλων των άλλων εξέδωσε ένα βιβλίο με τίτλο "Οι θέσεις μας για την Ενωμένη Ευρώπη" από το οποίο μπορούμε να βγάλουμε πολύ χρήσιμα συμπεράσματα. Συγκεκριμένα το ΔΗ.Κ.ΚΙ κάνει μια αναδρομή στην πολιτική εξέλιξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέχρι σήμερα, στην ελληνική πολιτική απέναντι στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στις Συνθήκες του Μάαστριχτ και του Άμστερνταμ. Σχολιάζει την Παγκοσμιοποίηση και την Ο.Ν.Ε., την καμπή στην εξέλιξη της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και τις ελληνικές θέσεις. Τέλος ολοκληρώνει με τις θέσεις του για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Το ΔΗ.Κ.ΚΙ από την αρχή τονίζει ότι η πολιτική του για την Ενωμένη Ευρώπη δεν ταυτίζεται με την Ευρωπαϊκή πολιτική. Περιλαμβάνει, ασφαλώς, πολιτική για την Ευρωπαϊκή Ένωση, ως σημαντικό τμήμα της, αλλά και πολιτική για τη Ρωσία και τις χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης, τα Βαλκάνια και τις ευρωπαϊκές χώρες που βρίσκονται για διάφορους λόγους, εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ταύτιση των δύο πολιτικών, ιδιαίτερα για μια χώρα με τις ελληνικές ιδιαιτερότητες, θα ήταν λαθεμένη ως μοιραία. Μάλιστα είναι δυνατόν να συνυπάρξουν και αντικρουόμενες πολιτικές αφού στην παρούσα φάση και για το μέλλον, η εξωτερική και αμυντική πολιτική παραμένει στην αρμοδιότητα και ευθύνη κάθε κράτους – μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Έτσι λοιπόν και μέχρι τότε, όποτε και αν αυτό συμβεί, που η Ευρωπαϊκή Ένωση θα αποκτήσει ενιαία αμυντική πολιτική, της οποίας καίριο στοιχείο θα είναι η κατοχύρωση των εξωτερικών συνόρων των κρατών – μελών έναντι τρίτων μη μελών, θα πρέπει να υπάρχει σαφής διαχωρισμός μεταξύ πολιτικής για την Ευρωπαϊκή Ένωση και Ευρωπαϊκής πολιτικής. Πιο απλά, οφείλει η χώρα μας, να διατηρεί το δικαίωμα αυτοτέλειας ενεργειών, στα πλαίσια της εθνικής στρατηγικής της.

6.7.1 Πολιτική εξέλιξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέχρι σήμερα

Θα προσπαθήσουμε, πολύ σύντομα, να περιγράψουμε την Πολιτική Εξέλιξη του εγχειρήματος για την ευρωπαϊκή ενοποίηση, μέσα από τις στρατηγικές των δυνάμεων που συνήργησαν στη δημιουργία και ανάπτυξή του.

Η πλούσια παραγωγή έργου της Κομισιόν, με τις άπειρες νπρεκτίβες (οδηγίες) για όλα τα θέματα, έχει το ενδιαφέρον της, αλλά ξεφεύγει από τα όρια αυτής της απόφασης, και υπάγεται, με την ευρεία έννοια, στις βασικές στρατηγικές της, τις οποίες θα περιγράψουμε.

Η Ε.Ο.Κ. δημιουργήθηκε το 1957 με τη Συνθήκη της Ρώμης, όταν ο ψυχρός πόλεμος ήταν στο απόγειό του, η Ευρώπη προσπαθούσε να ανοικοδομηθεί από τα πλήγματα του πολέμου, ο Αμερικανικός έλεγχος στη Δυτική Ευρώπη

ήταν πλήρης και η τότε Δυτική Γερμανία, χώρα ουσιαστικά υπό κατοχή, με την Ανατολική Γερμανία Σοβιετική ζώνη κατοχής. Αυτό ήταν το πολιτικό πλαίσιο γέννησης της Ε.Ο.Κ.

Τι συνέβη λοιπόν και προέκυψε αυτή η κίνηση, ή, αλλιώς γιατί οι Αμερικανοί την επέτρεψαν;

Η απάντηση είναι, ότι, για τη δημιουργία της Ε.Ο.Κ., συνέπεσαν σειρά συμφερόντων και στρατηγικών, που όλες είχαν σαν προϋπόθεση τη διαίρεση της Ευρώπης και την ύπαρξη της Σοβιετικής Ένωσης σαν υπερδύναμη.

Τα αμερικανικά συμφέροντα, δηλαδή, με δεδομένο τον έλεγχο της άμυνας, άρα και της εξωτερικής πολιτικής του δυτικοευρωπαϊκού, επιζητούσαν την ενοποίησή του σε ενιαίο οικονομικό χώρο, για την καλύτερη διεύθυνση και λειτουργία των Αμερικανικών πολυεθνικών συγκροτημάτων. Τηρουμένων των αναλογιών, ήταν η πρώτη δοκιμή παγκοσμιοποίησης στα δεδομένα της εποχής. Τα γαλλικά συμφέροντα, στην προσπάθεια αποδέσμευσής τους από τον αμερικανικό έλεγχο, χρειάζονταν οικονομική στήριξη, που μόνον η Δυτ. Γερμανία μπορούσε να παράσχει.

Η Δυτ. Γερμανία του οικονομικού θαύματος, ανίσχυρη πολιτικά, λόγω παρελθόντος, χρειάζονταν ισχυρό πολιτικό σύμμαχο, που τον βρήκε στη Γαλλία. Είναι, όμως, σημαντικό να τονίσουμε πάλι, ότι, οι Η.Π.Α. επέτρεψαν αυτήν την ενδεχόμενη αμφισβήτηση, στην προοπτική επιτυχούς εξέλιξης του εγχειρήματος, κινούμενες από την αυτοπεποίθηση, ότι, η ισορροπία του τρόμου, με την άλλη υπερδύναμη που υπήρχε, θα συνέτασσε τελικά τη Δυτική Ευρώπη στο άρμα τους.

Συνεπώς η αμφισβήτηση θα είχε όρια αφομοιώσιμα και πεπερασμένα, άρα αποδεκτά μπροστά στο μέγιστο όφελος που θα συνεπάγονταν την οικονομική άλωση και ενσωμάτωση της Ευρώπης.

Στο σημείο αυτό, οφείλουμε να κάνουμε μια παρένευση και να διερωτηθούμε, ποιες θα πρέπει να είναι οι πολιτικές των ιδίων πρωταγωνιστών, όταν όλες οι προϋποθέσεις της αφετηρίας δεν υπάρχουν πλέον;

Ούτε ισορροπία του τρόμου, ούτε διαιρεμένη Ευρώπη, ούτε διαιρεμένη Γερμανία, ούτε εξάρτηση της Γερμανίας από τρίτους. **Σ' αυτές τις νέες συνθήκες βρίσκεται, κατά την άποψή μας η αφετηρία της παγκοσμιοποίησης, που είναι η προσπάθεια των Η.Π.Α. διατήρησης του ελέγχου κάτω από τις νέες συνθήκες.**

Εδώ οφείλουμε να επισημάνουμε ότι η Βρετανία έμεινε τότε συνειδητά εκτός Ε.Ο.Κ., πιστή στην αρχή της να μην συμμετέχει σε σχηματισμούς που δεν ελέγχει και που δεν συμμετέχουν οι Η.Π.Α., αλλά και λόγω των αυτοκρατορικών δεσμεύσεων, που τότε ακόμη είχε. Άλλωστε, ούτε και οι Η.Π.Α., τότε, επέεσαν τη Βρετανία να συμμετάσχει, γιατί, προφανώς, υποτίμησαν το εγχείρημα. Το έκαναν πολύ αργότερα και μετά το θάνατο του Ντε Γκώλ, η Βρετανία έγινε μέλος, κάτι που αποτέλεσε σταθμό στη διεύρυνση της Κοινότητας. Οι επιπτώσεις γίνονται φανερές και σήμερα, την εποχή της Ο.Ν.Ε., στην οποία η Βρετανία δεν συμμετέχει.

Στο καθαρά οικονομικό επίπεδο, η Ε.Ο.Κ. είχε μια μόνο κοινή πολιτική την αγροτική, την περίφημη Κ.Α.Π. – Κοινή Αγροτική Πολιτική.

Είναι ενδιαφέρον να παρατηρήσουμε, ότι σήμερα, σαράντα χρόνια μετά, δεν προέκυψε καμιά άλλη κοινή πολιτική. Οδηγίες, ή αλλιώς ντιρεκτίβες, υπάρχουν πολλές, κοινή πολιτική όμως, όχι. Η επόμενη που θα προκύψει θα είναι μόνο τμήμα πολιτικής, της οικονομικής δηλαδή, και θα είναι η Ο.Ν.Ε., που στην ουσία είναι μόνο νομισματική ένωση. Και αυτή, όπως θα δούμε, έχει κοστίσει ήδη σημαντικά, οδηγώντας σε διχασμό την Ευρωπαϊκή Ένωση, αφού η Βρετανία, η Σουηδία και η Δανία δεν συμμετέχουν. Μπαινι τώρα το ερώτημα, για το πώς προέκυψε η Κ.Α.Π.

Η απάντηση είναι πως η Κ.Α.Π. ήταν το προικοσύμφωνο ίδρυσης της Ε.Ο.Κ., το μέσον δια του οποίου η πλούσια Δυτική Γερμανία μετέφερε πόρους στη Γαλλία, με τον ανεπτυγμένο γεωργικό τομέα. Ήταν, όμως, και είναι ακόμη η βάση του γαλλογερμανικού άξονα. Αναθεώρηση, λοιπόν, της Κ.Α.Π., όπως φημολογείται, θα επιφέρει μέγιστη κρίση στις γαλλογερμανικές σχέσεις και θα σημαίνει ουσιαστική μεταβολή στη γερμανική εξωτερική πολιτική.

Αλλά πάλι μπαινι το ερώτημα κάτω από ποιους όρους η Γερμανία, σήμερα πια, σε άλλες συνθήκες, θα φέρει βάρη, όταν οι λόγοι και οι αιτίες των βαρών αυτών δεν υφίστανται; Στο ερώτημα αυτό θα επανέλθουμε παρακάτω.

Η ευδοκίμηση της Ε.Ο.Κ. δημιούργησε και τις πρώτες ανταγωνιστικές σχέσεις με τις Η.Π.Α. και οδηγεί τη Βρετανία μαζί με άλλες χώρες της πρώην Ε.Ζ.Ε.Σ. στην ένταξη. Αυτή η διεύρυνση ακολουθήθηκε και από άλλες προς Νότο και Βορρά, με αποτέλεσμα η Ε.Ο.Κ. με το νέο όνομα Ευρωπαϊκή Ένωση, να έχει 15 μέλη. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, τα χρόνια από το 1957 ως το 1992, που συμβαίνει η άλλη μεγάλη αλλαγή, η συνθήκη δηλαδή του Μάαστριχτ, απέκτησε πληθώρα διατάξεων, κανονισμών, οδηγιών, οργάνων κ.λ.π., αλλά όπως ήδη αναφέραμε, από άποψη πολιτική, παρέμεινε σε μια μόνο κοινή πολιτική, την αγροτική. Κατά τα λοιπά, λειτουργεί σαν ζώνη ελεύθερων συναλλαγών.

6.7.2 Η Ελληνική Πολιτική απέναντι στην Ευρωπαϊκή Ένωση ως σήμερα

Η Ελληνική πολιτική απέναντι στην Ευρωπαϊκή Ένωση, για την ακρίβεια την τότε Ε.Ο.Κ., συμπυκνώνεται επιγραμματικά σε δύο διατυπώσεις του Κων/νου Καραμανλή, χαρακτηριστικές του ύφους του: "Σας πέταξα στη θάλασσα για να μάθετε να κολυμπάτε" και "Στην Ε.Ο.Κ., μπήκαμε για λόγους πολιτικούς, όχι οικονομικούς". Και οι δύο χρονολογούνται αμέσως μετά τη συμφωνία ένταξης, που είχε γίνει θέμα αντιπαράθεσης με την τότε αξιωματική αντιπολίτευση, το ΠΑ.ΣΟ.Κ., που, μάλιστα, **δεν είχε παραστεί στη σχετική τελετή.**

Οι παραπάνω αφορισμοί έχουν την αξία τους, γιατί εκφράζουν την πολιτική άποψη του Κων/νου Καραμανλή, που προώθησε μια πολιτική, που ξεκίνησε το

1962, με τη συμφωνία σύνδεσης και κατέληξε στην ένταξη της χώρας στην Ε.Ο.Κ. το 1980.

Σημαίνουν τα εξής:

Είμαστε ανέτοιμοι για την ένταξη. Θα δυσκολευτούμε πολύ. Μπαίνουμε σε βαθιά νερά απροετοίμαστοι. Θα διατρέξουμε σοβαρούς κινδύνους, ακόμη και να μας κοπεί η ανάσα. Ενδεχόμενα, και στενά οικονομικά αν δούμε το ζήτημα, να μη μας συμφέρει.

Όμως, πίστευε ο Καραμανλής, ότι αυτή η επιχείρηση η Ε.Ο.Κ., είναι βιώσιμη, θα μετεξελιχθεί σε πολιτική ένωση, θα αποδεσμευτεί από τις Η.Π.Α. και έτσι η Ελλάδα θα έχει εγγυητές των συνόρων της από την Τουρκική επιβουλή. Αυτοί ήταν οι πολιτικοί λόγοι, που, κατά την άποψή μας στην κρίση του Κων/νου Καραμανλή, συνηγορούσαν στην αποδοχή του κόστους της ένταξης, που το παραλλήλησε με τους κινδύνους, που αντιμετωπίζει ο αμαθής στην κολύμβηση στη βαθιά θάλασσα, δηλαδή να πνιγεί.

Συνοπτικά, έκρινε, χωρίς να είναι αντιαμερικανός, ούτε κατά διάνοια μάλιστα, πως οι Η.Π.Α., λόγω του παγκόσμιου πλέγματος συμφερόντων τους, θα προτιμούσαν πάντα την Τουρκία στα πλαίσια της ελληνοτουρκικής διελκυστίνδας. Έτσι, ελπίζοντας στην προοπτική μετεξέλιξης της Ε.Ο.Κ. σε πολιτική δύναμη, εκτιμούσε ότι η Ελλάδα ως εδαφικός χώρος της Ε.Ο.Κ. θα τύχαινε εγγυήσεων της ακεραιότητάς της, που οι Η.Π.Α. δεν μπορούσαν να δώσουν. Η ακόμη, φοβόταν ότι σε κάποιο συμπηφισμό συμφερόντων, θα έτειναν να αποδεχτούν οι Η.Π.Α. απαιτήσεις της Τουρκίας, που θα ήταν μοιραίες για την Ελλάδα.

Ενέταξε λοιπόν τη χώρα στην Ε.Ο.Κ. χωρίς να απασχοληθεί με λεπτομέρειες, πώς δηλαδή η χώρα θα αντιμετωπίσει το σοκ της ένταξης, τη συνύπαρξη, δηλαδή, με χώρες που την υπερέβαιναν σημαντικά, καταθλιπτικά θα λέγαμε, σε επίπεδο ανάπτυξης. Με την ένταξη αισθανόταν ότι το έργο του είχε τελειώσει, ότι το μείζον θα επιτευχθεί. Δεκαοκτώ χρόνια μετά, διαπιστώνουμε, ότι οι πολιτικοί λόγοι, που ώθησαν τον Καραμανλή να προβεί στο εγχείρημα, παραμένουν ανικανοποίητοι. Τα σύνορά μας παραμένουν το ίδιο και περισσότερο αμφισβητούμενα από την Τουρκία. Οι αμυντικές μας δαπάνες είναι το ίδιο υψηλές, όσο ήταν πριν την ένταξη.

Η πολιτική ένωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι το ίδιο μακριά όσο τότε και οι αμερικανοί εξακολουθούν να είναι ρυθμιστικός παράγων στην περιοχή. Μένουν, συνεπώς, οι οικονομικές επιπτώσεις, οι λόγοι δηλαδή που ο Καραμανλής δεν έβαζε σε προτεραιότητα ή και θεωρούσε αρνητικούς όταν προχωρούσε στην ένταξη. Για να είμαστε ακριβέστεροι, γνώριζε καλύτερα από τον καθένα, πόσο απaráσκευοι είμαστε.

Επιπλέον σήμερα, η περιπέτεια στο Κόσσοβο δείχνει την πλήρη αδυναμία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να συγκροτήσει ενιαία εξωτερική πολιτική.

Αυτή η θεώρηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως έγινε από τον Κων/νο Καραμανλή, ότι δηλαδή, αποτελεί ύψιστη πολιτική προτεραιότητα, με το περιεχόμενο που αναπτύξαμε, υιοθετήθηκε από όλες τις Κυβερνήσεις μέχρι σήμερα, με περισσότερη ή λιγότερη προθυμία και πίστη. Βεβαίως, καταβλήθηκαν προσπάθειες μερικής εξισορρόπησης των οικονομικών συνεπειών της ένταξης, κάτι που οδήγησε πρώτα στα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα και ύστερα στο γνωστό Πακέτο Ντελόρ, στο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης και σήμερα στην προοπτική του Πακέτου Σαντέρ.

Αλλά, καθαρά ποιοτικά και σήμερα, ακόμη, με Κυβέρνηση Σημίτη, ο αφορισμός "ύψιστος εθνικός στόχος η Ο.Ν.Ε." έχει την ίδια πολιτική βάση.

6.7.3 Συνθήκες του Μάαστριχτ και του Αμστερνταμ – Παγκοσμιοποίηση και Ο.Ν.Ε. – Καμπή στην Εξέλιξη της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης

Η συνθήκη του Μάαστριχτ του 1992 είναι κορυφαίος σταθμός στην πορεία της Ευρωπαϊκής ενοποίησης. Η σχετική συνθήκη, που φιλοδοξεί να είναι το θεμέλιο για την ευρωπαϊκή ενοποίηση, έχει δυο σκέλη.

Το ένα σκέλος αποτελείται από ευχολόγια για κοινές πολιτικές, όπως π.χ. στην εξωτερική πολιτική, στην άμυνα αλλά και αλλού, που παραπέμπονται, όμως, στο αβέβαιο μέλλον.

Το δεύτερο σκέλος αποτελείται από την Οικονομική και Νομισματική Ένωση, την περίφημη Ο.Ν.Ε., που εισάγεται άμεσα, με την προϋπόθεση ικανοποίησης μιας σειράς 5 οικονομικών δεικτών.

Με την Ο.Ν.Ε., τέλος, εισάγεται το ενιαίο νόμισμα, το ευρώ, το οποίο θα υποκαταστήσει τα νομίσματα των κρατών - μελών, που θα συμμετέχουν σε αυτήν.

Η συνθήκη του Μάαστριχτ καθιερώνει, επίσης, τον νεοφιλελεύθερο ως μοναδικό τρόπο σκέψης, καταλύοντας έτσι τη δημοκρατία. Στις 2 - 5 - 1998, 11 χώρες εντάσσονται στην ζώνη του ΕΥΡΩ. Η χώρα μας το επιθυμεί, αλλά δεν ικανοποιεί ακόμη τις προϋποθέσεις, ενώ η Βρετανία, η Σουηδία και η Δανία δεν επιθυμούν συμμετοχή. Σημαντικό είναι, να εξηγήσουμε το πολιτικό περιεχόμενο της Συνθήκης του Μάαστριχτ, μόνον έτσι μπορούμε να χαραξουμε υπεύθυνη πολιτική της χώρας.

Μια πρώτη παρατήρηση είναι, ότι η συνθήκη αυτή υπογράφεται το 1992, όταν η Σοβιετική Ένωση δεν υπάρχει πια, η Ανατολική Ευρώπη έχει ανεξαρτητοποιηθεί, η Γερμανία έχει ενωθεί και ο διπολικός κόσμος ανήκει στην ιστορία. Με άλλα λόγια, οι μεταπολεμικές ισορροπίες είχαν ήδη καταρρεύσει και μαζί τους οι ισορροπίες που έκαναν εφικτή και βιώσιμη την τότε Ε.Ο.Κ. και τις οποίες περιγράφουμε στο κεφάλαιο 2 του παρόντος.

Οι Αμερικάνοι, βλέποντας την επικείμενη κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης, μαζί με την Βρετανία, που για λόγους ύψιστων εθνικών συμφερόντων της υποχρεωτικά τους ακολουθεί, είχαν από τα τέλη της δεκαετίας του 80 προωθήσει την παγκοσμιοποίηση, που στο θεσμικό επίπεδο εκφράζεται με την αντικατάσταση της παλαιάς ΓΚΑΤΤ, με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου, που σημαίνει απόλυτη και ακώλυτη μετακίνηση αξιών και αγαθών παγκοσμίως.

Η παγκοσμιοποίηση μεγιστοποιεί το συγκριτικό πλεονέκτημα των Η.Π.Α. με την τεράστια εσωτερική αγορά, τον έλεγχο των ενεργειακών πηγών, τα απεριόριστα κεφάλαια και το δολάριο σαν αποθεματικό νόμισμα. Στόχος της κίνησης, η άρση της κατακόρυφης αύξησης του πολιτικού βάρους της Γερμανίας εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, φυσικά, της Ιαπωνίας, στο χώρο της Νοτιοανατολικής Ασίας.

Η διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης δημιούργησε γεωπολιτικό κενό στην Ευρώπη και την Ασία και η παγκοσμιοποίηση έρχεται να το καλύψει. Αν το πετύχει, όμως, είναι ακόμη άδηλο. Αυτή την στιγμή, βρισκόμαστε στην μέση του δρόμου. Η κρίση στην Ασία, τη Ρωσία και την Λατινική Αμερική είναι μάχες αυτού του πολέμου.

Επιστρέφοντας, τώρα, στην Ο.Ν.Ε., μπορούμε να την δούμε στα πολιτικά της πλαίσια και να την κατανοήσουμε.

Για τους λόγους που αναφέραμε, στο λεγόμενο Διευθυντήριο των Βρυξελλών υπάρχουν δύο στρατηγικές για το μέλλον της Ευρώπη.

Μια στρατηγική του άξονα Βερολίνο - Παρίσι, που στοχεύει σε ένα είδος πολιτικής ένωσης της Ευρώπης.

Μια δεύτερη στρατηγική, με κέντρο το Λονδίνο, αλλά με "ατλαντικό βάθος", στοχεύει σε μια Ευρώπη, που θα είναι ένας ενιαίος χώρος ελεύθερων συναλλαγών, με στενές σχέσεις με την άλλη πλευρά του Ατλαντικού.

Κάθε στρατηγική έχει ιδιαίτερες απόψεις για την κοινή εξωτερική και αμυντική πολιτική.

Το δίπολο NATO - ΔΕΕ θα μας απασχολεί επί όσον χρόνο δεν ξεκαθαρίζονται οι γερμανικές φιλοδοξίες και ο γαλλικός ρόλος στη διαδικασία της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης. Στην πορεία της Ευρώπης προς το ακόμη αδιευκρίνιστο μέλλον, έγινε ένας διπλός συμβιβασμός.

Το Λονδίνο δέχθηκε τη συνθήκη του Μάαστριχτ και την ΟΝΕ, λαμβάνοντας σαν αντάλλαγμα από την άλλη πλευρά, από το Βερολίνο και το Παρίσι δηλαδή, την έγκριση για τη συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη νέα συμφωνία της GATT ή τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου ή, αλλιώς, στην παγκοσμιοποίηση των οικονομιών, κάτι που ήταν αμερικανική απαίτηση.

Είναι σημαντικό να γνωρίζουμε, ότι η ΟΝΕ και το Ευρώ ήταν Γαλλική απαίτηση του Μιπτεράν, με πολιτικό στόχο να δεσμευτεί η ενοποιημένη Γερμανία, σε μια ευρωπαϊκή πολιτική. Ήταν η προσπάθεια της Γαλλίας, να υπάρξει Ευρωπαϊκή Γερμανία και όχι Γερμανική Ευρώπη, με ενέχυρο την ένταξη του μάρκου στο Ευρώ. Τί ακριβώς θα γίνει, θα το δούμε στο προσεχές μέλλον. Βέβαια, για να είναι σίγουρη η Βρετανία, ότι τα υποσχόμενα θα τηρηθούν, αυτοεξαιρέθηκε από την ΟΝΕ, μαζί με την Δανία και την Σουηδία. Η Βρετανία ελπίζει ότι, μέσα σε λίγα χρόνια, θα έχει ολοκληρωθεί θεσμικά η παγκοσμιοποίηση των οικονομιών, οπότε, στο βαθμό που όλος ο κόσμος θα γίνει ενιαία αγορά, η ΟΝΕ μικρό ρόλο θα παίξει, όπως και η ένταξη μιας χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αν υπάρξουν αντιστάσεις στην παγκοσμιοποίηση, τότε, το ατλαντικό σκέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μετά από απηνή πόλεμο επιτοκίων και ισοτιμιών προς το Ευρώ, άρα πολλά μέλη στην ΟΝΕ, κάνει τον οικονομικά πόλεμο πιο εύκολο για τους Βρετανούς. Αυτός, άλλωστε, είναι ο φόβος της Μπούντεσμανκ, που απαιτεί σκληρό Ευρώ και άρα λίγα μέλη. Το Ευρώ δεν ήταν γερμανική απαίτηση, αλλά γαλλογερμανικός συμβιβασμός. Αυτό δεν πρέπει να το ξεχνάμε.

Τα παραπάνω σημαίνουν, ότι η ΟΝΕ, με τα μέλη που τελικά θα ενταχθούν, θα αποτελέσει τον ένα κύκλο και ότι θα υπάρξει και δεύτερος, με κέντρο το Λονδίνο. Σίγουρα, όμως, θα υπάρξει και τρίτος, με τα μέλη που θα προκύψουν από την διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. **Άρα, βέβαιο είναι, ότι η παραμονή μας εκτός ΟΝΕ μόνον απομόνωση δεν σημαίνει.**

Ας προχωρήσουμε, όμως, παρακάτω, με τα δεδομένα της ΟΝΕ.

Ιδρύεται η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, που η ανεξαρτησία της είναι δεδομένη από την Συνθήκη του Μάαστριχτ και η οποία έχει την ευθύνη της νομισματικής πολιτικής, για όλη τη ζώνη του ΕΥΡΩ. Αυτό σημαίνει, ότι η Ευρωπαϊκή Τράπεζα θα αποφασίζει, με βάση τη σταθερότητα του ΕΥΡΩ και τα κράτη - μέλη πρέπει να ρυθμίζουν την δημοσιονομική πολιτική, αλλά και τις άλλες πολιτικές τους, με τέτοιο τρόπο, ώστε να συντονίζονται με την νομισματική πολιτική της Ευρωπαϊκής Τράπεζας. Τελικά, τα Υπουργεία Οικονομικών στη ζώνη του ΕΥΡΩ, θα συντάσσουν προϋπολογισμούς, χωρίς να διαθέτουν βασικά εργαλεία πραγματοποίησης τους. Θα πρέπει, να γίνει κατανοητό, ότι η οικονομική πολιτική θα χαράσσεται από την Κεντρική Τράπεζα και τα Υπουργεία Οικονομικών θα εκτελούν.

Τέλος, υπάρχει το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης, που προβλέπει το περιορισμό των δημοσιονομικών ελλειμμάτων, χωρίς ημερομηνία λήξης και ποινή στον παραβάτη.

Υπό το καθεστώς του ενιαίου νομίσματος, η νομισματική πολιτική, για ολόκληρη τη ζώνη του ΕΥΡΩ, θα έχει κύριο σκοπό την σταθερότητα των τιμών. Επειδή, η εισαγωγή του ΕΥΡΩ βρίσκει τις επιμέρους οικονομίες σε διαφορετικές φάσεις ανάπτυξης, μπαίνει θέμα άμεσων διαρθρωτικών αλλαγών της χρηματοοικονομικής αγοράς, της αγοράς εργασίας και της αγοράς προϊόντων. Ουσιαστική κατάργηση όλων των κρατικών ρυθμιστικών παρεμβάσεων και επιβολή αυτού, που λέγεται απορρύθμιση.

Θα πρέπει να αντιληφθούμε, ότι όλα τα παραπάνω και το κράτος πρόνοιας θα πρέπει να καταργηθούν, ως δήθεν αγκυλώσεις, που η διατήρηση τους θέτει σε κίνδυνο τη σταθερότητα των τιμών στη ζώνη του Ευρώ, μιας και παράγουν ελλείμματα και μειώνουν την ανταγωνιστικότητα.

Μένει, βέβαια, το ερώτημα, τι θα συμβεί και για το κράτος - μέλος, αλλά και για την ευρύτερη ζώνη του ΕΥΡΩ, όταν αυτές οι αλλαγές αποδειχθούν ανέφικτες ή αδύναμες, λόγω μεταστροφής του εκλογικού σώματος.

Μην ξεχνάμε, ότι έχουμε να κάνουμε με δημοκρατικές κυβερνήσεις, που επιβεβαιώνονται με την ψήφο του λαού. Αλλά και οι Έλληνες πρέπει να αναρωτηθούν για το μέλλον τους, με τα δεδομένα αυτά. Όσοι νομίζουν, ότι θα διασωθούν, είναι πολύ γελασμένοι. Τέλος, υπάρχει το θέμα των συναλλαγματικών ισοτιμιών του ευρώ προς το δολάριο και το γιέν, αλλά και του ευρώ με τα νομίσματα των χωρών - μελών της Ενωμένης Ευρώπης, που δεν συμμετέχουν στην ΟΝΕ.

Αστάθεια στη σχέση με το δολάριο ή το γιέν, που μπορεί να μην οφείλεται καθόλου σε ευθύνη του ευρώ, αλλά στις προτεραιότητες που βάζει η πολιτική της Ουάσιγκτων ή του Τόκιο, θα υποχρεώνει σε δραστική μεταβολή πολιτικών εντός ζώνης ΕΥΡΩ.

Ας δούμε, τι γίνεται σήμερα με την ασιατική κρίση και την πρωτοφανή κατρακύλα του γιέν, που, ανεξάρτητα από τα ιαπωνικά προβλήματα, οδηγεί σε ρεκόρ εξαγωγών. Αλλά και την πτώση της αξίας του δολαρίου σε σχέση με το μάρκο, που δυσχεραίνει τις εξαγωγές στις Η.Π.Α. κι δημιουργεί ύφεση στην Ευρώπη. Όλα αυτά είναι ζητήματα, που κάνουν το Ευρώ μια περιπέτεια άγνωστης έκβασης και τούτο γιατί έχουμε στη προκείμενη περίπτωση μια ιστορικών διαστάσεων πρωτοτυπία. Αντί, δηλαδή, η νομισματική ένωση να είναι η κατάληξη της πολιτικής ένωσης και της πραγματικής σύγκλισης των

επιπέδων ανάπτυξης, προηγήθηκε για να εκβιαστεί η πολιτική ένωση, ή για να ικανοποιηθεί η ανάγκη ενοποίησης της Γερμανίας.

Ας έλθουμε τώρα στα δικά μας, στην πολιτική της Κυβέρνησης του ΠΑ.ΣΟ.Κ. του κ. Σημίτη. Θα την δούμε από δύο σκοπιές, την σκοπιά της εξωτερικής πολιτικής και την σκοπιά της οικονομίας. Πρώτα θα αναφερθούμε στην σκοπιά της εξωτερικής πολιτικής.

Η λογική, που επικρατεί είναι, ότι η ένταξη στην ΟΝΕ είναι ο υπέρτατος εθνικός στόχος, η επιτυχία του οποίου αξίζει κάθε ουσία και παραχώρηση. Αυτή έχει την απόλυτη προτεραιότητα, περισσότερο ακόμη και από την ανάσχεση του Τουρκικού επεκτατισμού. Λόγω αυτής, έχουν αναστραπεί όλες οι προτεραιότητες, που ίσχυαν για δεκαετίες στην Ελληνική εξωτερική πολιτική. Η πολιτική αυτή γίνεται ακόμη πιο επικίνδυνη, αν λάβουμε υπόψη, ότι εκφράζει μόνο ένα τμήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την Γερμανική δηλαδή άποψη, ή έστω την Γαλλογερμανική. Πολιτικά σημαίνει τα εξής.

Η Γερμανία είναι τελεσίδικα η επικυρίαρχη και πολιτικά δύναμη στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αφού είναι επικυρίαρχη οικονομικά. Η ενοποίηση θα γίνει, λοιπόν, με κέντρο το Βερολίνο και μάλιστα στο προβλεπόμενο μέλλον. Η Ο.Ν.Ε. είναι το υπόβαθρο άσκησης καταναγκασμού ενοποίησης και, συνεπώς, αφού η πλειοψηφία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα 12 μέλη δηλαδή, προσχωρούν, αργά ή γρήγορα θα προσχωρήσουν αναγκαστικά και οι άλλοι, ή και να μην προσχωρήσουν, ή ακόμη και αν φύγουν από την Ευρωπαϊκή Ένωση, η Ελλάδα θα είναι με τους περισσότερους. Μετά, όμως, τον έλεγχο της οικονομικής πολιτικής από την Γερμανία, η πολιτική ένωση απέχει ένα βήμα. Ας σπεύσουμε, λοιπόν, πριν χαθεί το τρένο.

Γνωρίζει ο κ. Σημίτης, ότι οικονομικά δεν μπορεί η Ελλάδα να αντέξει ούτε βραχυπρόθεσμα την Ο.Ν.Ε., γιατί το κόστος θα είναι τεράστιο. Θέλει απλώς μόνο να μπει για πολιτικούς λόγους και ύστερα θα είναι πια υπόθεση της Γερμανίας να μας φροντίσει. Άρα, να ικανοποιήσουμε στιγμιαία έστω τα κριτήρια του Μάαστριχτ και η υπόθεση έκλεισε.

Η Γερμανία πια, ως επικυρίαρχη δύναμη, θα προστατέψει τα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης από τους τρίτους, δηλαδή στην περίπτωση μας από την Τουρκία. Αλλά και στενά οικονομικά, αφού θα έχει την πολιτική μας ευθύνη, αυτή θα μεριμνήσει. Βλέπουμε, δηλαδή, επανάληψη της λογικής του Κων/νου Καραμανλή, μετά 20 έτη.

Ας θυμηθούμε πάλι τις διατυπώσεις του Καραμανλή, "σας πέταξα στη θάλασσα για να μάθετε να κολυπάτε", ή "στην Ε.Ο.Κ. μπήκαμε για λόγους πολιτικούς, όχι οικονομικούς". Ας βάλουμε όπου θάλασσα και Ε.Ο.Κ. τη λέξη Ο.Ν.Ε. και έχουμε την θέση Σημίτη για το θέμα.

Με αυτές τις διορθώσεις, όσα ελέχθησαν στο κεφάλαιο 3 του παρόντος, για την λογική της προσέγγισης Καραμανλή στο θέμα Ε.Ο.Κ. τη δεκαετία του 80, ισχύουν πλήρως. Παρεπιπτόντως, αυτές είναι στην ουσία τους και οι θέσεις της Νέας Δημοκρατίας και τμήματος Συνασπισμού.

Ας δούμε, τώρα, ποιοι είναι οι κίνδυνοι αυτής της θεώρησης.

Αποδέχεται αξιωματικά, ότι η Γερμανία είναι η διάδοχη δύναμη των Η.Π.Α. στην Ευρώπη και ότι αυτό περίπου έγινε ήδη αποδεκτό. Ότι, δηλαδή, οι Η.Π.Α. αποδέχτηκαν αυτό που δεν κατάφεραν δύο παγκόσμιοι πόλεμοι. Δηλαδή, την Γερμανία να ενσωματώνει το χώρο τον Κεντροευρωπαϊκό, αλλά και της εγγύς Ανατολής, δηλαδή, τα Βαλκάνια και την Τουρκία, να ακουμπά τα πετρέλαια της Μέσης Ανατολής και, με διαδεδομένη την αδυναμία της

Ρωσσίας, να μεταβάλλει και αυτήν σε μια αχανή αγορά πρώτων υλών. Πιο συνοπτικά, ότι οι Η.Π.Α. αποδέχθηκαν το γεγονός, ότι η Γερμανία, με ενσωμάτωση των υπολοίπων Ευρωπαϊκών οικονομιών, είναι η διάδοχη δύναμη σε αυτό το τμήμα του πλανήτη. Αν, μάλιστα, προσθέσουμε και το γεγονός ότι το ΕΥΡΩ θα υποκαταστήσει το δολάριο, τότε μπορούμε να πούμε, ότι οι Η.Π.Α. βρίσκονται ήδη σε πορεία μετάπτωσης από υπερδύναμη σε μεσαία δύναμη. Πολύ περισσότερο αν στις σκέψεις αυτές προσθέσουμε και ανάλογες φιλοδοξίες και βλέψεις στην Άπω Ανατολή από την Ιαπωνία.

Εμείς πιστεύουμε, ότι τέτοιες εκτιμήσεις είναι τουλάχιστον πρόωρες και επικίνδυνες. Η κρίση στην Ασία, την Ρωσία, την Λατινική Αμερική, οι μεταπτώσεις της τιμής του δολαρίου, η ραγδαία πτώση της τιμής του πετρελαίου και άλλων βασικών πρώτων υλών, η ανασφάλεια για το μέλλον του Ρωσικού καθεστώτος, οι διάφορες κρίσεις στα Βαλκάνια, στη Μέση Ανατολή και το Αιγαίο, η θέση της Βρετανίας, της Δανίας και της Σουηδίας εκτός ΕΥΡΩ, είναι μάχες του ίδιου πολέμου, που γίνεται στη σκιά. Και για να είμαστε ειλικρινείς, ο φόβος της Μπούντεσμπανκ και η απαίτηση για υψηλά επιτόκια και αυστηρή τήρηση της συνθήκης του Μάαστριχτ εκεί βρίσκεται.

Άποψη μας είναι, ότι η Η.Π.Α. θα αγωνιστούν σκληρά για τον παγκόσμιο ρόλο τους. Ιδιαίτερα, θα παλέψουν για το ρόλο του δολαρίου και τον απόλυτο έλεγχο των πηγών και των οδών μεταφοράς του πετρελαίου. Οι Η.Π.Α. θα δώσουν δηλαδή μάχη για την εγγύς και Μέση Ανατολή.

Τα Βαλκάνια αλλά και το Αιγαίο, συνεπώς, θα είναι εστία αναταραχής και κινδύνων, επί όσο χρόνο θα παραμένει η αμφισβήτηση. Πέραν όμως απ' αυτά, οι Η.Π.Α. θα προτιμήσουν και αλλαγή καθεστώτος στη Ρωσία, ακόμη και επιστροφή της στον ολοκληρωτισμό, ώστε να αναβιώσει ο ψυχρός πόλεμος με την σύγχρονη μορφή π.χ. ενός εθνικιστικού καθεστώτος στη Ρωσία παρά την παράδοση της Ευρώπης σε μια δύναμη. Ο τρόπος με τον οποίο, μετά την τελευταία νομισματική κρίση, εγκαταλείφθηκε η Ρωσία, πρέπει να μας προκαλεί σοβαρές σκέψεις.

Ας δούμε, όμως, το ζήτημα και από την οικονομική άποψη.

Οι επιπτώσεις της Συνθήκης του Μάαστριχτ στη οικονομία και στη χώρα μας είναι προφανείς :

1. Κατάργηση όλων των κρατικών ρυθμιστικών παρεμβάσεων και επιβολή αυτού, που λέγεται απορρύθμιση. Αυτό σημαίνει, στην πράξη, ο νεοφιλελευθερισμός. Όλα τα ρυθμίζει η αγορά. Μια επικίνδυνη πολιτική για όλους, ιδιαίτερα, όμως, για αναπτυσσόμενη χώρα, όπως η Ελλάδα.
2. Συρρίκνωση, μέχρις εξαφάνισης, του Κράτους Πρόνοιας, διότι παράγει ελλείμματα και μειώνει την ανταγωνιστικότητα.
3. Περιοριστική εισοδηματική πολιτική - αλλιώς λιτότητα - απροσδιορίστου χρόνου.
4. Ανατροπή εργασιακών σχέσεων, με κατάργηση δικαιωμάτων των εργαζομένων, δεκαετιών. Π.χ. οκτάωρο, άδειες, δώρα Πάσχα - Χριστουγέννων, ασφαλιστική υποχρέωση εργοδότη, συνθήκες εργασίας, επιδόματα, προστασία γυναικείας εργασίας. Αυτή είναι η απορρύθμιση στην Πράξη.
5. Αδυναμία συγκρότησης αναπτυξιακής πολιτικής.

6. Συρρίκνωση παραγωγικής βάσης της οικονομίας και αφελληνισμό της
7. Ανεργία σε διψήφια νούμερα και μόνιμη βάση.
8. Συρρίκνωση της αγροτικής παραγωγής, μείωση του αγροτικού πληθυσμού και ερήμωση της υπαίθρου.
9. Νομισματικές κρίσεις, από την ενίσχυση του χρηματιστηριακού και κερδοσκοπικού κεφαλαίου, που δημιουργεί κέρδη από τις κρίσεις.
10. Διάσπαση της κοινωνικής συνοχής από την κατάλυση της κοινωνίας της αλληλεγγύης.
11. Εγκληματικότητα και περιθωριοποίηση ευρημάτων κοινωνικών στρωμάτων.

Αλλά, δεν είναι μόνον αυτά.

Προσπαθούμε, με κάθε είδους λογιστικά τερτίπια, να δείξουμε ότι πιάνουμε τα νούμερα. Με ιδιωτικοποιήσεις, που θα βελτιώνουν την εικόνα του προϋπολογισμού, δηλαδή ευημερία αριθμών μιας χρήσης, με συναλλαγματική πολιτική, που είναι πρόσκληση στους κερδοσκόπους, για επίθεση κατά της δραχμής, με μείωση βασικών κρατικών λειτουργιών, στην παιδεία, την υγεία, την πρόνοια, τις συντάξεις, αλλά και την άμυνα, προσπαθούμε να δείξουμε ότι ακουμπήσαμε τον πήχη στο επίμαχο ύψος. Διακινδυνεύουμε κοινωνική έκρηξη, εκτιθέμεθα σε πιέσεις στο Αιγαίο, την Θράκη και στην Κύπρο, οπισθοχωρούμε σε καίρια ζητήματα, με κριτήριο τους δείκτες. Και, ύστερα, εξουθενωμένοι, χωρίς εφεδρείες, θα παραδώσουμε τα κλειδιά στις Βρυξέλλες, για να γίνει η χώρα η μακρινή επαρχία τους.

Αυτό είναι το όραμα, η νέα εθνική στρατηγική του ΠΑΣΟΚ, της Νέας Δημοκρατίας και τμήματος του Συνασπισμού.

Και αν επανακάμψει η διεθνής κρίση, κάτι πολύ αναμενόμενο, τι γίνεται;

Πώς θα αντισταθούμε; Ή πώς αντιμετωπίζεται μια υποτροπή της κρίσης στο Αιγαίο, όταν οι Τούρκοι, οι οποίοι παρακολουθούν, την αποπειραθούν πιστεύοντας, ότι και τότε η ΟΝΕ θα έχει προτεραιότητα και εμείς δεν θα αντισταθούμε;

Η πολιτική αυτή, κάτω από τις σημερινές συνθήκες της διεθνούς ζωής, είναι τζόγος επικίνδυνος ως θανατηφόρος. Όσον αφορά το Άμστερνταμ όφειλε, κατά την πρόβλεψη της Συνθήκης του Μάαστριχτ, να είναι η συνθήκη πολιτικής ένωσης, αυτή που θα προδιέγραφε τις διαδικασίες πολιτικής ενοποίησης. Δυστυχώς, η πανηγυρική επιβεβαίωση της αδυναμίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης να είναι κάτι περισσότερο από ζώνη ελεύθερων συναλλαγών, με κάποια από τα κράτη της να διαθέτουν και κοινό νόμισμα, το ευρώ. Έτσι, η Ευρωπαϊκή Ένωση λειτουργεί ως ένας μηχανισμός, που υπηρετεί τα συμφέροντα του διεθνούς χρηματιστηριακού, τραπεζικού και πολυεθνικού, μεταπρατικού κεφαλαίου, σε βάρος των απλών ανθρώπων.

Το Κόσσοβο δείχνει, ότι, δυστυχώς, η Ευρωπαϊκή Ένωση επέλεξε να είναι πολιτικός νάνος. Ιδιαίτερα τα μικρά κράτη δεν πρέπει να το ξεχνούν.

6.7.4 Θέσεις του ΔΗ.Κ.ΚΙ. για την Ε.Ε.

Συνοψίζοντας όλα τα παραπάνω καταλήγουμε στα εξής:

Στα προηγούμενα κεφάλαια προσπαθήσαμε να αναλύσουμε το εγχείρημα της ευρωπαϊκής ενοποίησης, μέσα από τις αλληλοσυγκρουόμενες δυνάμεις και στρατηγικές, που διαμόρφωσαν την Ευρωπαϊκή Ένωση σε αυτό που είναι σήμερα. Προσπαθήσαμε επίσης, με αντικειμενικότητα, να δούμε την ελληνική πολιτική απέναντι στο εγχείρημα, γιατί, όπως τονίσαμε και στην εισαγωγή, φιλοδοξία του ΔΗ.Κ.ΚΙ. είναι, σε θέματα καίριας σημασίας, να οικοδομεί πάνω στο σύνολο των εθνικών δυνάμεων και προσπαθειών.

Συνοψίζοντας όλα τα παραπάνω καταλήγουμε στα εξής:

1. Η προσπάθεια για την ευρωπαϊκή ενοποίηση θα προκύπτει κάθε φορά από τη συνισταμένη των συμφερόντων και επιρροών των μεγάλων διεθνών οικονομικών και πολιτικών κέντρων. Η ευρωπαϊκή ενοποίηση δεν είναι μόνο θέμα πολιτικής βούλησης, αλλά κυρίως συσχετισμού δυνάμεων.
2. Η πρώτη φάση είχε σαν όραμα, για το απότερο αδιευκρίνιστο μέλλον, περισσότερο σαν ευχή, την πολιτική ένωση και σαν ουσιαστικό περιεχόμενο τη δημιουργία μιας μεγάλης και ευημερούσας αγοράς.
3. Η δεύτερη φάση, που συνδυάζεται με την πτώση της Σοβιετικής Ένωσης και την επανέωση της Γερμανίας, βάζει για πρώτη φορά το ζήτημα της πολιτικής ένωσης σε ρεαλιστική βάση. Βάζει, όμως, ταυτόχρονα και σειρά θεμάτων, όπως, πρώτιστα, τη σχέση με τις Η.Π.Α. και την Ιαπωνία σε δεύτερο βαθμό. Μένει ανοιχτό το ερώτημα, πόσο μαχητικά θα διεκδικήσει η Γερμανία τον πολιτικό ρόλο, που αντιστοιχεί στην οικονομική της δύναμη, αλλά και τι θα θεωρήσουν οι Ηνωμένες Πολιτείες εύλογο να παραχωρήσουν. Είναι σημαντικό να προσθέσουμε, ότι ανάλογες διεκδικήσεις νέου ρόλου μπαίνουν και από την Ιαπωνία και αυτό περιπλέκει την κατάσταση.
4. Η νέα αυτή φάση θα κρατήσει για απρόβλεπτο χρόνο και θα έχει ένταση και θύματα, γιατί και τα τρία κέντρα, που παλεύουν για την ηγεμονία, είναι σε πλήρη άνθηση οικονομική. Η παγκόσμια οικονομική κρίση είναι εκδήλωση αυτής της διαμάχης, γι' αυτό και δεν θα λήξει σύντομα.
5. Το τέλος αυτής της φάσης θα οριοθετήσει και τη νέα ισορροπία, τη Νέα Τάξη Πραγμάτων και το πραγματικό τέλος του 20ου αιώνα. Χωρίς να μπορούμε να προβλέψουμε το ακριβές περιεχόμενο, μπορούμε να πούμε, ότι κανείς δεν θα κερδίσει πλήρως, αλλά και κανείς δεν θα χάσει πλήρως. Το πιθανότερο είναι λοιπόν, οι ζώνες οικονομικής επιρροής στην Ευρώπη και τη Νοτιοανατολική Ασία.
6. Μέχρι, όμως, να διαμορφωθεί η νέα ισορροπία, φυσικό είναι να υπάρξουν θύματα πολλά, όπως, για παράδειγμα, σήμερα είναι οι πρώην «τίγρεις» της Νοτιοανατολικής Ασίας. Πολλοί θα είναι οι αναλώσιμοι και αυτό θα είναι οδυνηρό γι' αυτούς. Προσπάθειες ετών θα κονιορτοποιηθούν και ολόκληρες κοινωνίες θα ισοπεδωθούν. Ιδιαίτερα οι μικροί λαοί πρέπει να είναι πολύ προσεκτικοί. Τα προηγούμενα ισχύουν ιδιαίτερα για μας, που, εκτός από οικονομικά, έχουμε και εθνικά ζητήματα ανοιχτά.
7. Η Ελληνική πολιτική για την Ενωμένη Ευρώπη, όπως αυτή εκφράστηκε από τις Ελληνικές κυβερνήσεις μέχρι και σήμερα, είχε και έχει για την

Ευρωπαϊκή Ένωση το όραμα του καταφυγίου από τον Τουρκικό κίνδυνο και του χρηματοδότη για την υπέρβαση της καθυστέρησης.

8. Η σημερινή κυβέρνηση, μηδενίζοντας τους κινδύνους που υπάρχουν, βάζει τα πάντα σε μια εκδοχή λύσης, ότι η Γερμανία θα κερδίσει την παρτίδα. Ότι, δηλαδή, θα ηγηθεί, τελικά, σαν κυρίαρχη οικονομικά και πολιτικά της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι θέση, που, με τα σημερινά δεδομένα, είναι επικίνδυνη και βλαπτική για τα εθνικά μας συμφέροντα, αφού προκαλεί εχθρότητες, που μπορεί να γίνουν μοιραίες. Ταυτόχρονα εξαντλεί το παραγωγικό δυναμικό της χώρας και διαλύει την κοινωνική συνοχή.

Τι κάνουμε συνεπώς; Ποια γραμμή πλεύσης ακολουθούμε στους δύσκολους καιρούς που έρχονται;

Το ΔΗ.Κ.ΚΙ. έχει όραμα για την ευρωπαϊκή ενοποίηση.

Πιστεύουμε ότι η ευρωπαϊκή ενοποίηση είναι εφικτή μόνον πάνω στις αρχές της αλληλεγγύης, της ειρήνης, της δημοκρατίας, της ελευθερίας, του αλληλοσεβασμού και της σύνθεσης των πολιτισμών, χωρίς προκαταλήψεις. Γι' αυτό πιστεύουμε, ότι ο σοσιαλισμός, με ανθρωπιά και δημοκρατία, εγγυάται την πιο ασφαλή πορεία, στην προσέγγιση του ευρωπαϊκού οράματος. Στα πλαίσια αυτών των αρχών, θα πρέπει να αναζητηθούν οι συγγενείς ιδεολογικά δυνάμεις, για να συνθέσουμε όλοι μαζί τη νέα διεθνή των δυνάμεων της εργασίας, της δημιουργίας και του πολιτισμού.

Οι θέσεις μας είναι απλές, σαφείς και κατανοητές από τον Ελληνικό λαό, ο οποίος βάλλεται από μια μοναδικής έντασης πλύση εγκεφάλου, για τη σημασία της Ο.Ν.Ε., με διασυρμό ως αναχρονιστή κάθε έστω διστακτικού.

1. Το ΔΗ.Κ.ΚΙ. είναι κίνημα, που βλέπει θετικά τη διαδικασία της Ενωμένης Ευρώπης των λαών, προς όφελος όλων των κρατών και των ευρωπαίων πολιτών και πιστεύει στη βιωσιμότητά της. Αρκεί οι μεγάλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να πολιτευθούν με αίσθημα ιστορικής ευθύνης, κάτι που δεν είναι καθόλου βέβαιο και με άξονες την αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών και των λαών.
2. Πιστεύει το ΔΗ.Κ.ΚΙ., ότι η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, πρέπει να έχει σαν προϋπόθεση τη δημιουργική σύζευξη των εθνικών ιδιαιτεροτήτων των κρατών – μελών, κάτι που αποκλείει, οπωσδήποτε, ηγεμονισμούς και βιασύνες. Αρνούμαστε την εξέλιξη σε Ομοσπονδία της Ε.Ε. Το Έθνος – Κράτος πρέπει να διατηρηθεί.
3. Πιστεύει το ΔΗ.Κ.ΚΙ., πως, αν παραβλεφθεί ο παραπάνω παράγοντας, για λόγους αποτελεσματικότητας ή ανταγωνισμού με άλλα κέντρα, ή εθνικιστικού εγωισμού, ή για οικονομικούς λόγους, τα αποτελέσματα θα είναι μοιραία. Ιδέες όπως, να μειωθεί ο αριθμός των επισήμων γλωσσών και τα κείμενα να μεταφράζονται μόνο σε δύο ή τρεις γλώσσες, ή να αποφασίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση με βάση πληθυσμιακά κριτήρια, ή να γίνει διευθυντήριο τριών ή τεσσάρων «Μεγάλων», θα είναι θανατηφόρες για την προοπτική της ευρωπαϊκής ενοποίησης.
4. Πιστεύει το ΔΗ.Κ.ΚΙ., ότι η μεγαλύτερη εγγύηση για την επιτυχία της Ενωμένης Ευρώπης είναι η σύγκλιση των επιπέδων ανάπτυξης και ευημερίας των λαών και όχι των αριθμών. Αυτό σημαίνει, μεταξύ άλλων, μεταφορά πόρων από το Βορρά στο Νότο. Ο πλούσιος Βορράς αν ενδιαφέρεται για την προοπτική της πραγματικά Ενωμένης Ευρώπης, πρέπει να περιορίσει την απληστία και να μην αντιμετωπίζει το Νότο ως

αποικία σύγχρονης μορφής. Συνέπεια αυτής της θέσης είναι η ανάγκη αύξησης του προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

5. Πιστεύει το ΔΗ.Κ.ΚΙ., ότι πρέπει να προηγηθεί η εμβάθυνση όλων των πολιτικών για τα σημερινά μέλη, πριν επεκταθεί η Ευρωπαϊκή Ένωση σε νέα διεύρυνση. Η απεριόριστη επέκταση, πολύ περισσότερο όταν αυτή δεν συνοδεύεται από αύξηση πόρων, είναι συνταγή διάλυσης. Ή στην καλύτερη περίπτωση, έντεχνος τρόπος μετατροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ζώνη ελεύθερων συναλλαγών.
6. Πιστεύει το ΔΗ.Κ.ΚΙ., ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να ορίσει τον γεωπολιτικό χώρο συμφερόντων της και να αναλάβει την ευθύνη της άμυνας της. Επί όσο χρόνο η άμυνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα είναι στην αρμοδιότητα των Η.Π.Α., δια του Ν.ΑΤ.Ο., επί τόσο χρόνο η Ε.Ε. θα είναι πολιτικός νάνος και τελικά θα αμερικανοποιηθεί. Οι Η.Π.Α. έχουν παγκόσμιο πλέγμα συμφερόντων και, συνεπώς, οι προτεραιότητες Ευρώπης και Η.Π.Α. εντός Ν.ΑΤ.Ο. δεν ταυτίζονται. Αυτό, ανεξάρτητα από το γεγονός ότι το Ν.ΑΤ.Ο. δεν έχει σήμερα λόγο ύπαρξης, μετά τη διάλυση του Συμφώνου της Βαρσοβίας. Η ταύτιση τελείωσε με την πτώση της Σοβιετικής Ένωσης.
7. Είναι αυτονόητο, ότι η Ε.Ε. οφείλει να εγγυάται την ασφάλεια των μελών της και τα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης έναντι τρίτων μη μελών. Αλλιώς, μακροπρόθεσμα, θα αναζητήσουν τα μέλη αυτά άλλες λύσεις.
8. Πιστεύει το ΔΗ.Κ.ΚΙ., ότι η Ο.Ν.Ε. είναι μη βιώσιμη στη διάρκεια και διασπαστική της ευρωπαϊκής ενοποίησης, κάτω από τους όρους που αυτή σήμερα επιχειρείται. Πιστεύει το ΔΗ.Κ.ΚΙ., ότι όσοι προωθούν το Μάαστριχτ και το Άμστερνταμ, ανεξαρτήτως προθέσεων, προωθούν τον κατακερματισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
Η Ο.Ν.Ε. είναι μια πράξη βιασμού της ιστορικής εξέλιξης, να επιτεχθεί, δηλαδή, μια υπέρβαση μιας ιστορικής φάσης από οικονομικό καταναγκασμό. Μοιραία, δεν θα αντέξει στη διάρκεια. Αν η Ε.Ε. δεν αναπτύξει αμέσως τις άλλες πολιτικές, ιδιαίτερα αν υπονομεύσει και δεν αναπτύξει και επεκτείνει και τη μοναδική που υπάρχει, την Κ.Α.Π., την Κοινή Αγροτική Πολιτική, τότε η φθορά θα είναι ταχύτερη.
9. Πιστεύει το ΔΗ.Κ.ΚΙ., ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να δείξει το κοινωνικό πρόσωπο και να προωθήσει την κοινωνική αλληλεγγύη μέσα από πολιτικές ανάπτυξης, που αντιμετωπίζουν το πρόβλημα της απασχόλησης, αλλά και της υγείας, της πρόνοιας και ιδιαίτερα του ασφαλιστικού και τέλος τους συνταξιοδοτικού της τρίτης ηλικίας. Επίσης, θα πρέπει να προστατεύσει, ουσιαστικά και αποτελεσματικά, το περιβάλλον και την οικολογία γενικότερα. Αν αυτά αφεθούν στις δυνάμεις της αγοράς, τότε αργά ή γρήγορα και το όραμα της Ευρώπης θα ξεφτίσει.
10. Πιστεύει το ΔΗ.Κ.ΚΙ., ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει γρήγορα να καλύψει το δημοκρατικό έλλειμμα στους θεσμούς της, δίνοντας ρόλο ευρύτερο στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και δημιουργώντας και άλλους αντιπροσωπευτικούς θεσμούς. Δεν είναι δυνατόν να διοικείται η Ευρώπη από ένα συμβούλιο της Ε.Κ.Τ., της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, που κανείς δεν γνωρίζει, ούτε φυσικά εξέλεξε και δεν ελέγχεται δημοκρατικά.

Αλλά και η Κομισιόν πάσχει από δημοκρατικές νομιμοποιήσεις. Κυρίως, θα πρέπει να καταργηθεί η μοναδική σκέψη, που επιβάλλει η Συνθήκη του Μάαστριχτ, και διατηρήθηκε από τη Συνθήκη του Άμστερνταμ, που εξαφανίζει κάθε έννοια δημοκρατίας, αφού απαγορεύει την ελεύθερη επιλογή ιδεολογίας και κοινωνικοοικονομικού συστήματος από τους λαούς της Ενωμένης Ευρώπης, επιβάλλοντας ως υποχρεωτικό σύστημα και ιδεολογία τον νεοφιλελευθερισμό.

11. Πιστεύει το ΔΗ.Κ.ΚΙ., ότι η Ενωμένη Ευρώπη θα πρέπει, με πρωτοβουλίες της, να συμβάλει στη λύση παγκοσμίων προβλημάτων, όπως του αναλφαβητισμού, της πείνας, της υγείας, της υπανάπτυξης. Μόνο έτσι ο κόσμος θα γίνει ασφαλέστερος και ο ευρωπαϊκός πολιτισμός θα γίνει πρότυπο προς μίμηση.
12. Πιστεύει το ΔΗ.Κ.ΚΙ., ότι θα πρέπει να στηρίζονται οι πρωτοβουλίες πάνω στην έρευνα και την ανάπτυξη, ιδιαίτερα εκείνες που αφορούν τις ιδιαιτερότητες κάθε χώρας, στον γεωπολιτικό και οικονομικό τομέα. Αρνούμαστε την παράδοση της επιστημονικής έρευνας στις πολυεθνικές.
13. Πιστεύει το ΔΗ.Κ.ΚΙ., στην ακώλυτη ανάπτυξη εθνικής στρατηγικής για την παιδεία. Αρνείται την επιβολή προτύπων επιβαλλόμενης ρομποτοποίησης του ανθρώπου, με την κατευθυνόμενη υπερεξειδίκευση.
14. Πιστεύει το ΔΗ.Κ.ΚΙ., ότι η Ενωμένη Ευρώπη θα πρέπει να είναι παράγοντας ειρήνης και προόδου, σε όλη την περιοχή της Ευρώπης, όπως την τελευταία την προσδιορίζουμε παραπάνω.
15. Πιστεύει τέλος το ΔΗ.Κ.ΚΙ., ότι οι παραπάνω στόχοι μπορούν και πρέπει να επιτευχθούν, σε συνεργασία με άλλες πραγματικές προοδευτικές δυνάμεις, στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
16. Το ΔΗ.Κ.ΚΙ. είναι κατηγορηματικά αντίθετο στις νεοφιλελεύθερες Συμβάσεις του Μάαστριχτ και του Άμστερνταμ. Οι συμβάσεις αυτές δυναμιτίζουν το όραμα της Ενωμένης Ευρώπης των λαών, της δημοκρατίας, της ανάπτυξης και της κοινωνικής αλληλεγγύης.

Η παγκοσμιοποίηση, που είναι η νέα διεθνής του κεφαλαίου, πρέπει σύντομα να αντιμετωπιστεί, με τη νέα διεθνή των δυνάμεων της εργασίας, της δημιουργίας και του πολιτισμού, που υφίστανται τις βάρβαρες και απάνθρωπες συνέπειες αυτής της παγκοσμιοποίησης.

Νέα σχήματα πρέπει να προκύψουν με υπέρβαση προκαταλήψεων ετών.

Η κλίμακα των ενεργειών πρέπει να αλλάξει και από τη στενά εθνική να αποκαταστήσει ορίζοντα παγκοσμιότητας. Θα χρειαστούν λοιπόν, πολλές προσπάθειες, αλλά και πνεύμα καινοτόμο και ριζοσπαστικό.

Πρέπει λοιπόν το ΔΗ.Κ.ΚΙ., σαν γνήσια ελληνική προοδευτική δύναμη, να συμβάλει στη δημιουργία αυτού του νέου προοδευτικού διεθνούς κινήματος, που θα συσπειρώνει τους σημερινούς «μη προνομιούχους», που είναι όσοι δεν αντέχουν στον τύπο «εκσυγχρονισμού», που το διεθνές χρηματοπιστηριακό και τραπεζικό κεφάλαιο μεθοδεύει.

Η νέα εποχή έχει ήδη ξεκινήσει και λειτουργεί ως ο «μεγάλος ανατροπέας». Έργο των προοδευτικών δυνάμεων είναι να κατανοήσουν τη νέα εποχή και με νέους αγώνες, σε νέα πλαίσια και δεδομένα, να δώσουν τη μάχη για τις ίδιες αρχές και αξίες.

Το ΔΗ.Κ.ΚΙ. λέει:

Ναι στην Ενωμένη Ευρώπη των λαών.

Όχι στην Ευρωπαϊκή Ένωση των τραπεζιτών.

Ναι στην Ενωμένη Ευρώπη της κοινωνικής αλληλεγγύης, της ανάπτυξης και της απασχόλησης.

Όχι στην Ευρωπαϊκή Ένωση των αριθμών και της φτώχειας.

Ναι στην Ενωμένη Ευρώπη της δημοκρατίας, της ειρήνης και της προόδου.

Όχι στην Ευρωπαϊκή Ένωση του αυταρχισμού, των πολέμων και της μοναδικής νεοφιλελεύθερης σκέψης.

Ενωμένη Ευρώπη δεν είναι το ΕΥΡΩ.

7. Συμπέρασμα - Πηγές

7.1 Συμπέρασμα

7. Αποτελέσματα Ευρωεκλογών στην Ελλάδα από το 1981 έως και το 1999

7.1 Συμπέρασμα

Η Ελλάδα σήμερα είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αυτό δεν μπορεί να αλλάξει. Η ιστορία της ένωσής μας με την Ευρώπη και περισσότερο με την Δυτική ξεκινάει πολύ νωρίτερα από την ένταξή μας το 1981 και την αίτηση ενοποίησης το 1977. Ίσως η ιστορία ξεκινάει μετά την απελευθέρωση από τον τουρκικό ζυγό. Η Ελλάδα μετά την επανάσταση βρισκόταν σε πολύ δύσκολη θέση σε όλους τους τομείς και εξαρτημένη από τις μεγάλες δυνάμεις της εποχής Αγγλία, Γαλλία και Ρωσία. Επίσης βρισκόταν σε στρατηγικό σημείο που καθόριζε η γεωγραφική της θέση. Ήταν και είναι σημείο συνάντησης αλλά και περάσματος Ανατολής με Δύση. Τα πάντα πέρναγαν από την Ελλάδα, αγαθά, πολιτισμοί, συμφέροντα. Έτσι λοιπόν έγινε στόχος κατάκτησης όχι πλέον γεωγραφικής αλλά οικονομικής υποδούλωσης και εξάρτησης από άλλες χώρες. Όσο και αν ήθελε η Ελλάδα να μείνει ανεξάρτητη τα μεγάλα προβλήματα της, την καθιστούσαν υποχείριο άλλων δυνάμεων. Τον 20ο αιώνα η κατάσταση δεν άλλαξε μάλλον χειροτέρευσε, ειδικά μετά τον 2^ο παγκόσμιο πόλεμο και τον ψυχρό πόλεμο που ακολούθησε ανάμεσα σε Ανατολή και Δύση, ανάμεσα σε καπιταλισμό και κομμουνισμό, ανάμεσα σε ΗΠΑ και ΡΩΣΙΑ. Η Ελλάδα βρέθηκε στην μέση. Από την μία μεριά το ΝΑΤΟ και από την άλλη το Σύμφωνο της Βαρσοβίας. Η εισαγωγή μας στο ΝΑΤΟ έγινε για στρατηγικούς σκοπούς. Ειδικά για την αποκοπή της Ρωσίας από την μεσόγειο θάλασσα, αφού όλες οι βόρειες χώρες ήταν στο Ανατολικό μπλοκ, η Ελλάδα ήταν η ιδανική λύση αφού ήταν η μόνη χώρα που είχε κοινά στοιχεία με τις υπόλοιπες της Ανατολής (πολιτισμό, κουλτούρα, θρησκεία). Έτσι έγινε επιτακτική η ανάγκη να ανήκουμε κάπου και η άμεση λύση ήταν να "επιτύχουμε" την ένταξή μας στο ΝΑΤΟ.

Βγαίνοντας η Ευρώπη από τον πόλεμο μαζί και η Ελλάδα ήταν εντελώς κατεστραμμένη σε όλους τους τομείς... Έτσι γεννήθηκε η ιδέα της συνένωσης και της από κοινού προσπάθειας ανοικοδόμησης της Ευρώπης από τους ίδιους τους Ευρωπαίους. Την δεκαετία του πενήντα έγιναν τα πρώτα βήματα. Συστάθηκαν οργανισμοί για την καλύτερη προώθηση των οικονομικών συμφερόντων όπως η ΕΚΑΧ και η ΕΥΡΑΤΟΜ. Βέβαια ακόμα και σε αυτά τα πρώτα βήματα φαίνεται η προσπάθεια εισχώρησης άλλων δυνάμεων όπως η συμμετοχή στην ΕΟΚ της ολοκληρωτικά

κατεστραμμένης Δ. Γερμανίας, που δεν είχε τίποτα να προσφέρει (Αμερικανικά συμφέροντα, για να έχουν άμεση πρόσβαση με τον Ευρωπαϊκό χώρο). Άλλωστε φαίνεται καθαρά η επιρροή αυτή αφού καθ' όλη την περίοδο του ψυχρού πολέμου η ΕΟΚ έμεινε στάσιμη. Από την ίδρυση της δεν έγινε κανένα βήμα ενοποίησης όπως ήταν η ιδέα σχηματισμού της. Με πολύ αργά βήματα από το 1957 και μετά, η ΕΟΚ υπολειπουργούσε αφού υπήρχαν άλλα συμφέροντα (Αμερικανικά) που εμπόδιζαν την ανάπτυξη της. Έτσι η ΕΟΚ έμεινε στάσιμη μέχρι το τέλος της δεκαετίας του '80 οπότε έχουμε την κατάρρευση του Ανατολικού μπλοκ. Το 1987 με τη συνθήκη του Μάαστριχτ έγινε το πρώτο ουσιώδες βήμα προς την πλήρη συνένωση. Βήμα που προέβλεπε την πλήρη συνένωση για μια Ευρώπη χωρίς σύνορα με κοινό νόμισμα και κοινή πολιτική. Την δεκαετία του '90 τα βήματα ενοποίησης έγιναν πολύ πιο γρήγορα αφού μετά την κατάρρευση της ΕΣΣΔ έμεινε μόνο μία υπερδύναμη να ελέγχει την παγκόσμια αγορά. Έτσι λοιπόν, οι ηγέτες της ΕΟΚ και πλέον της Ευρωπαϊκής Ένωσης έλαβαν σημαντικές αποφάσεις υλοποίησης του σχεδίου ένωσης και προχώρησαν στην ολοκλήρωση της ΟΝΕ για κοινό νόμισμα, για να αντισταθμίσουν τη ζυγαριά που έκλινε προς τις Η.Π.Α.. Έτσι πλέον έχουμε την Ευρώπη των 15 να λειτουργεί σαν μία χώρα με κοινή οικονομική και εξωτερική πολιτική. Η Ευρώπη όμως ακόμη περνάει δύσκολες καταστάσεις προσπαθώντας να γίνει μία σταθερή και αυτόνομη δύναμη έχοντας τη δική της θέση στην παγκόσμια αγορά. Οι Η.Π.Α. έχοντας την μερίδα του λέοντος στην αγορά προσπαθούν με κάθε τρόπο να υπονομεύσουν την πρόοδο της Ε.Ε. δαλεάζοντας χώρες της Ένωσης με διάφορες συμφωνίες και ανταλλάγματα.

Σήμερα η Ευρώπη έχει κάνει ένα βήμα ακόμη αυξάνοντας τον αριθμό των μελών της σε 25, επεκτείνοντας τα σύνορα της προς την Ανατολή, αφού οι νέες χώρες που εισχώρησαν είναι χώρες του πρώην Ανατολικού μπλοκ κάνοντας μία προσπάθεια εδραίωσης και μεγέθυνσης της Ένωσης στην Γηραιά Ήπειρο.

Σήμερα η Ελλάδα είναι ένα κομμάτι της Ένωσης αυτής. Οι γνώμες για την ένταξη και την πορεία της Ελλάδας τα 22 τελευταία χρόνια δίστανται. Πολλοί υποστηρίζουν την ένταξη, άλλοι διαφωνούν και άλλοι έχουν διαφορετική άποψη ως προς τον σωστό χειρισμό των Ευρωπαϊκών θεμάτων. Ήταν πράγματι σωστή και επωφελής η ένταξη μας; Κερδίσαμε ή βγαίνουμε ζημιωμένοι;

Γνώμη μας είναι πως η ένταξη αυτή βοήθησε την Ελλάδα να παραμείνει ενεργή χώρα στις διεθνές εξελίξεις και να έχει λόγο στις αποφάσεις. Η μη προσχώρηση μας θα μας απόκοπτε από τα διεθνή κέντρα αποφάσεων και θα μας καθιστούσε μία χώρα αποκομμένη

και ευάλωτη στις διεθνείς εξελίξεις. Μεγάλο παράδειγμα, η γειτονική μας χώρα Αλβανία που ήταν πλήρως αποκομμένη, και προσπαθούσε να είναι αυτόνομη χωρίς να έχει τη δυνατότητα αυτή με αποτέλεσμα σήμερα να είναι σε πολύ δυσχερή θέση.

Βέβαια, οι χειρισμοί των Ευρωπαϊκών θεμάτων δέχονται μεγάλες επικρίσεις ως προς την αποτελεσματικότητά τους. Σίγουρα οι χειρισμοί θα μπορούσαν να ήταν πιο εποικοδομητικοί για την χώρα μας αλλά μην ξεχνάμε πως οι κύριες δυνάμεις της Ε.Ε. μας έδιναν αυτό που ήθελαν και όχι αυτό που θα θέλαμε να επιτύχουμε. Άλλωστε αυτός ήταν ο σκοπός της ένταξής μας αφού η επιτυχία αυτής δεν οφείλεται μόνο στην Ελληνική δυναμικότητα αλλά στην Ευρωπαϊκή σκέψη απορρόφησης της Ελλάδας κάνοντας την μία επαρχία που να εξυπηρετεί τα συμφέροντα του κέντρου.

Το σχέδιο αυτό είναι μακροχρόνιο με αποτέλεσμα η Ελλάδα να γίνει πλήρως εξαρτώμενη από την ηγεσία της Ε.Ε..

Παρόλα αυτά η ένταξη σε γενικές γραμμές μας ωφέλησε γιατί δεν αποκοπήκαμε από τις διεθνείς εξελίξεις και έχουμε μία θέση στα κέντρα αποφάσεων.

Συνοψίζοντας, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι από τους πολιτικούς φορείς της Ελλάδας διατηρούν σταθερή θέση απέναντι στην Ε.Ε.

Συγκεκριμένα η Νέα Δημοκρατία διατηρεί πάντα θετική στάση απέναντι στην Ε.Ε. από την περίοδο της ένταξης μας έως και σήμερα. Ας μην ξεχνάμε ότι ήταν το κόμμα που ουσιαστικά έκανε την αρχή για την ένταξη της Ελλάδας στην Ένωση.

Στον αντίποδα βρίσκεται μέχρι και σήμερα το Κ.Κ.Ε. (πρώην Κ.Κ.Ε. εξωτερικού) που διατηρεί αδιάλλακτη και αντίθετη θέση προς την Ε.Ε. με πάγιο αίτημά του την αποχώρηση της χώρας από την Ε.Ε.

Πιο διαλλακτικό είναι το κόμμα του Συνασπισμού (πρώην Κ.Κ.Ε. εσωτερικού) το οποίο αν και είναι σύμφωνο με τις προτάσεις της Ε.Ε., διατηρεί κάποιες επιφυλάξεις σχετικά με τον χειρισμό των Ευρωπαϊκών θεμάτων, όσον αφορά τα ελληνικά συμφέροντα και αρκετά συχνά εκφράζει έντονες αντιρήσεις.

Τέλος το ΠΑΣΟΚ, είναι το μοναδικό κόμμα που έχει αντιστρέψει πλήρως τις θέσεις του απέναντι στην Ε.Ε. Από το σύνθημα «ΕΟΚ και ΝΑΤΟ, το ίδιο συνδικάτο» και την πλήρη άρνηση προσχώρησης της Ελλάδας, περάσαμε στην πλήρη αποδοχή των Ευρωπαϊκών θέσεων με αφετηρία την κατάληψη της εξουσίας το 1981 αν και προέβαλε μια μικρή αντίσταση τα πρώτα χρόνια διακυβέρνησης καταθέτοντας στην Ε.Ε. το «Ελληνικό μνημόνιο» που αναφέρουμε παραπάνω. Από τότε και εφεξής το

ΠΑΣΟΚ, ως μόνιμο κόμμα εξουσίας, αποτέλεσε τον κύριο εκφραστή της Ευρωπαϊκής πολιτικής στην Ελλάδα.

7.2 Πηγές

7.2 Πηγές

ΒΙΒΛΙΑ – ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΑ ΦΥΛΛΑΔΙΑ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ (ΑΘΗΝΑ 1999)

- Ευρωεκλογές 1994
- Η κατανομή εδρών (σ.13)
- Ορόσημα (σ.10 ημερομηνίες από 18-4-51 έως 12-1-99)
- Ε.Κ. & Η Συνθήκη του Άμστερνταμ (σ.64)
- Διατελέσαντες Έλληνες Ευρωβουλευτές (σ.80)
- Βασικές αρχές Ε.Κ. (σ.65)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ (ΙΣΤΟΡΙΑ, ΘΕΣΜΟΙ & ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ) (ΑΘΗΝΑ 1998)

ΠΑΣΟΚ

- Απαντήσεις για επίκαιρα θέματα και ζητήματα
- Βασικό μέρος ομιλίας Α. Παπανδρέου για Ε.Ο.Κ.-Μ.Ο.Π. στη Βουλή Φεβρ. 1990
- Για την Ευρώπη της ανάπτυξης και της απασχόλησης (Σεπτ.-93)

ΟΙ ΗΜΕΡΙΔΕΣ ΤΟΥ ΙΣΤΑΜΕ (ΙΟΥΛΙΟΣ 1997)

- Άμστερνταμ (Θέσεις ευρωβουλευτών για τη συνθήκη – σ.317)

Ν.Δ.

- Για την Ευρώπη του 21^{ου} αιώνα
- **ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ ΤΗΣ Ν.Δ. ΕΝ ΟΨΕΙ ΕΥΡΩΕΚΛΟΓΩΝ 1999**
- Νέο ξεκίνημα (Ευρωεκλογές 99)

ΔΗΚΚΙ

- Οι θέσεις μας για την Ενωμένη Ευρώπη

ΚΚΕ

- Διακήρυξη του ΚΚΕ για τις Ευρωεκλογές '99
- Το ΚΚΕ στο Ευρωκοινοβούλιο

ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ

- Φυλλάδια ΣΥΝ 99 & 94

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ

1984

- ΚΟΜΜΑΤΑ, ΕΜΒΛΗΜΑΤΑ, ΑΡΧΗΓΟΙ ΚΟΜΜΑΤΩΝ - ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
- 11-3-88
"Ενημέρωση σε θέματα εξωτερική πολιτικής και της Ε.Ο.Κ."

1989

- ΚΟΜΜΑΤΑ, ΕΜΒΛΗΜΑΤΑ, ΑΡΧΗΓΟΙ ΚΟΜΜΑΤΩΝ - ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
- 18-11-91
"Η πορεία των σχέσεων της Χώρας μας με την Ε.Ε."

1994

- ΚΟΜΜΑΤΑ, ΕΜΒΛΗΜΑΤΑ, ΑΡΧΗΓΟΙ ΚΟΜΜΑΤΩΝ - ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
- 16-5-94
"Η έγκριση της Λευκής Βίβλου από τη Σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου"
- 27-7-94
"Πορεία της Χώρας στην Ε.Ε." (μετεκλογικά)
- 18-3-96
"Πορεία της Χώρας στην Ε.Ε."
- 19-3-96
"Συζήτηση για την Αναθεώρηση της Συνθήκης του Μάαστριχτ"
- 20-3-96
"Συζήτηση για την Αναθεώρηση της Συνθήκης του Μάαστριχτ" (συν.)
- 9-12-96
"Η πορεία της Χώρας μας στην Ε.Ε."
- 6-11-97
"Ενημέρωση της Βουλής για τα Εθνικά θέματα"
- 9-12-97
"Η πορεία της Χώρας μας στην Ε.Ε."
- 2-6-98
"Η πορεία της Χώρας μας στην Ε.Ε. αλλά και ειδικότερα προς την Ο.Ν.Ε"

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

ΒΡΑΔΥΝΗ (6-6-99)

- Συνέντευξη Τσοβόλα
- Συνέντευξη Σαμαρά
- Η Ευρωπαϊκή γραμμή της Ν.Δ.
- Συνέντευξη Στ. Δήμας

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (6-6-99)

- Τι δεν λένε οι καμπάνιες των κομμάτων (Γ. Λοβέρδος)
- Κρίνεται και ο διπολισμός στο πεδίο των Ευρωεκλογών (Στάμος Ζούλας)
- Συνέντευξη Μ. Έβερτ

ΈΘΝΟΣ (6-6-99)

- Συνέντευξη Μ. Χρυσοχοϊδης
- Συνέντευξη Μίμη Ανδρουλάκη
- Συνέντευξη Νικήτα Κακλάμανη
- "Το διπλό στοίχημα του Καραμανλή" (Άρθρο Μ. Ζαχαρέα)

ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ (6-6-99)

- Δήλωση Σημίτη "Όχι στο μέτωπο άρνησης"
- Συνέντευξη Λαλιώτη

ΤΟ ΒΗΜΑ (6-6-99)

- Συνέντευξη Βενιζέλου
- Συνέντευξη Μπακογιάννη

8. Παράρτημα

8.1 Πίνακες Αποτελεσμάτων Οκτώβριος 1981

8. Παράρτημα

8.1 Πίνακες Αποτελεσμάτων - Οκτώβριος 1981

ΚΟΜΜΑΤΑ – ΕΜΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΡΧΗΓΟΙ ΚΟΜΜΑΤΩΝ

1. ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Αρχικά κεφαλαία γράμματα της επωνυμίας του κόμματος (Ν.Δ.) μεταξύ των οποίων υπάρχει αναμμένος πυρσός του οποίου η φλόγα είναι στραμμένη προς το γράμμα Ν και το οποίο κρατεί ένα χέρι, η όλη σύνθεσις δύναται να περικλείεται εντός κύκλου. Αρχηγός κόμματος: **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΑΛΛΗΣ**

2. ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

Ένας κύκλος μέσα στον οποίο υπάρχουν η ονομασία ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ, ένας Ήλιος που ανατέλλει και η συντομογραφία ΠΑ.ΣΟ.Κ. Αρχηγός κόμματος: **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ**

3. ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ

Φρυγικός σδούφος μέσα σε κύκλο που σχηματίζεται από τις λέξεις «ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ», ένα στάχυ, ένα κλαδί ελιάς και τον τίτλο Ε.Δ.Η.Κ. Στο κέντρο του Φρυγικού σκούφου μέσα σε κύκλο σημειώνονται τα γράμματα Δ.Σ. αρχικά των λέξεων Δημοκρατικός Σοσιαλισμός. Ο Φρυγικός σκούφος, τα γράμματα, το στάχυ, η ελιά είναι χρώματος μπλε σε φόντο πορτοκαλί. Αρχηγός κόμματος: **ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΓΔΗΣ**

4. ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ

Κεφαλαία αρχικά αλφαβητικά στοιχεία του ονόματος του κόμματος (Κ.Κ.Ε.) τοποθετημένα ανάμεσα σε δύο οριζόντιες παράλληλες γραμμές από τις οποίες η επάνω διακόπτεται στη μέση από σύμπλεγμα διασταυρούμενου σφυριού και δρεπανιού. Αρχηγός κόμματος: **ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΦΛΩΡΑΚΗΣ**

5. ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ – ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

Παραλληλόγραμμο με μαύρο φόντο που έχει στο κέντρο του διασταυρωμένα ένα σφυρί και ένα δρεπάνι λευκού χρώματος. Πίσω από αυτό το παραλληλόγραμμο διακρίνεται ένα γραμμικό σχήμα με λευκό χρώμα και με πλάγια διαγράμμιση από αριστερά κάτω προς δεξιά άνω. Κάτω από το σχήμα αυτό αναγράφεται με κεφαλαία γράμματα το όνομα του κόμματος «Κ.Κ.Ε. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ». Αρχηγός κόμματος: **ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ**

6. ΚΟΜΜΑ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΩΝ

Μορφή του ιδρυτού του κόμματος ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ. Αρχηγός κόμματος: **ΝΙΚΗΤΑΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ**

7. ΚΟΜΜΑ ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΩΝ

Φωτογραφία αρχηγού. Αρχηγός κόμματος: **ΣΠΥΡΟΣ ΜΑΡΚΕΖΙΝΗΣ**

8. ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΚΟΔΗΣΟ – ΚΑΕ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

Απεικόνισις χελιδονιού. Αρχηγοί κόμματος: **ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ**

9. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Στάχυς στο μέσο των δύο λέξεων «ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ». Αρχηγός κόμματος: **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΨΑΡΟΥΔΑΚΗΣ**

10. ΚΙΝΗΜΑ ΕΛΛΗΝΩΝ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΤΩΝ

Σύνθεση σταυρού και τετραγώνου από τον οποίο προεξέχουν ισομετρώς οι άκρες του σταυρού, εντός δε του τετραγώνου αναγράφονται τέσσερα γράμματα του συντετμημένου τίτλου. Πρόεδρος Διοικούσης Επιτροπής: **ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ**

**Συνδυασμοί κομμάτων και συνασπισμών
συνεργαζόμενων κομμάτων****1. ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ**

1. Μπουρνιάς Λεωνίδα του Αντωνίου
2. Καλλίας Κων/νος του Μιχαήλ
3. Γεροκωστόπουλος Αχιλλεύς του Κων/νου
4. Γόντικας Κων/νος του Δημητρίου
5. Παπαευστρατίου Ευστράτιος του Κων/νου
6. Πρωτοπαπαδάκης Μιχαήλ του Αριστείδου
7. Καζάζης Φιλώτας του Ιωάννου
8. Καλογιάννης Κων/νος του Γρηγορίου
9. Λαμπρίας Παναγιώτης του Κυριάκου
10. Παπαστεφάνου Ανέστης του Στεφάνου
11. Κοντοβράκη Αδαμαντία του Ιωάννου
12. Τρικούπης Κων/νος του Σπυρίδωνος
13. Παναγιωτόπουλος Παναγιώτης του Ιωάννου
14. Αναστασοπούλου Αλμπερτίνα σύζυγος Γεωργίου
15. Σκούρτης Δημήτριος του Κων/νου
16. Γιαννέλης Θεοδοσιάδης Ιωάννης του Ζαφειρίου
17. Παπασταύρου Μπριγκίτα του Παναγιώτου – Ορφέως
18. Αθανασιάδης Τίτος του Ιωάννου
19. Χριστόπουλος Χαράλαμπος του Χρήστου
20. Μουρμούρης Ιωάννης του Παναγιώτου
21. Καλός Γεώργιος του Βασιλείου
22. Μουτζουριδής Παναγιώτης του Γεωργίου
23. Ροντήρης Αθανάσιος του Αγγέλου Διαμαντίδης Δήμος του Στεφάνου
24. Διαμαντίδης Δήμος του Στεφάνου

2. ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

1. Πλασκασοβίτης (Πλασκοβίτης) Σπυρίδων του Ηλία

2. Φωτήλας Ασημάκης του Αριστοτέλους
3. Βγενόπουλος Νικόλαος του Ευγενίου
4. Γεωργιάδης Αντώνιος του Ιωάννου
5. Νικολάου Κων/νος του Βασιλείου
6. Μαρκόπουλος Χρήστος – Ηρακλής του Αντωνίου
7. Κουλουριάνος Δημήτριος του Θεοδώρου
8. Παπαντωνίου Ιωάννης του Παναγιώτου
9. Λαγάκος Λεωνίδα του Ηλία
10. Πανταζή Κων/να συζ. Γεωργίου το γένος Δημητρίου Τζίφα
11. Νικολάου Καλλιόπη συζ. Σπιριδωνος το γένος Κων/νου Κλενιάτη
12. Πονηρίδης Εμμανουήλ του Κίμωνα
13. Ζιάγκας Ιωάννης του Δημητρίου
14. Ουζουνίδης Αριστείδης του Σάββα
15. Παπαθανασόπουλος Αντώνιος του Βασιλείου
16. Παυλίδης Ευάγγελος του Σάββα
17. Καραμάνου Άννα του Αντωνίου
18. Άμαλος Αναστάσιος του Δημητρίου
19. Άρχος Δημήτριος του Αθανασίου
20. Σαμαρτζής Μιλτιάδης του Δημητρίου
21. Παπαϊωάννου Άγγελος του Ευαγγέλου
22. Σαρρής Δημήτριος του Κων/νου
23. Τομαράς Ιωάννης του Γεωργίου
24. Αλεξόπουλος Αθανάσιος του Γεωργίου

3. ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ - ΕΔΗΚ

1. Σπανίδης Αθανάσιος του Γεωργίου
2. Ανδρεόπουλος Γεώργιος του Νικολάου
3. Ζησιμόπουλος Αθανάσιος του Παναγιώτου
4. Σαρρής Νεοκλής του Αλεξάνδρου
5. Φραγκόπουλος Θεόφιλος του Δημητρίου
6. Τρίπλης Νικόλαος του Ευσταθίου
7. Παπανδρέου Γεώργιος του Γεωργίου
8. Αϊβαλής Δημήτριος του Αναστασίου
9. Λέστος Θεμιστοκλής του Αρμάνδου
10. Θωμλούδης Δημήτριος του Μιλτιάδη
11. Τσαλικίδης Χαράλαμπος του Αντωνίου
12. Καλαφάτης Αλκιβιάδης του Διονυσίου
13. Σαραντόπουλος Βασίλειος του Γεωργίου
14. Λυκούδης Θωμάς του Παναγιώτου
15. Πισσάκας Σωτήριος του Ιωάννου
16. Χριστόπουλος Ιωάννης του Παναγιώτου
17. Κωνσταντινίδης Ηλίας του Ιωάννου
18. Παντουβάκης Μανώλης του Χριστοφόρου
19. Παπασταύρου Δημήτριος του Αχιλλέως
20. Θεοδωρικός Δημήτριος του Μιχαήλ
21. Παναγόπουλος Αλέξανδρος του Κίμωνος
22. Σακαλή Ελένη του Ηρακλέους
23. Χειμαριός Κων/νος του Ευαγγέλου

4. ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ (Κ.Κ.Ε.)

1. Εφραιμίδης Βασίλειος του Μιχαήλ
2. Αδάμου Δημήτριος του Ιωάννου
3. Αλαβάνος Αλέξανδρος του Νικολάου
4. Τρικούπης Θωμάς του Ιωάννου
5. Γαζή Μαρία συζ. Νικολάου
6. Κορφιάτης Διονύσιος του Δημητρίου
7. Χαροντάκης Ιωάννης του Θρασύβουλου
8. Ανταχοπούλου Γλυκερία συζ. Χρήστου
9. Γιαννούκας Δημήτριος του Αθανασίου
10. Δελαστικός Γεώργιος – Γασπάρ του Χρυσάνθου
11. Κακαβάς Απόστολος του Θωμά
12. Κουτσιωτάκης Δημοσθένης του Ευαγγέλου
13. Μεταξάς – Μαριάτος Περικλής του Κων/νου
14. Ντούσκος Πέτρος του Διονυσίου
15. Παλιούρας Απόστολος του Βασιλείου
16. Παντισίδης Γεώργιος του Χαραλάμπους
17. Παρασκευαΐδης Ηλίας του Αποστόλου
18. Πατσουρέας Δημήτριος του Πέτρου
19. Πυθαρούλης Εμμανουήλ του Ιωάννου
20. Τανταρούδας Χαρίλαος του Παναγιώτου
21. Τζανιδάκης Νικόλαος του Γεωργίου
22. Τζατζάνης Κων/νος του Σπυριδώνος
23. Χασιώτης Νικόλαος του Γεωργίου
24. Χατζηαγγελής Ευάγγελος του Στεφάνου

5. ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ (Κ.Κ.Ε. εσωτ.)

1. Κύρκος Λεωνίδας του Μιχαήλ
2. Φιλίνης Κων/νος του Γεωργίου
3. Παπαγιαννάκης Μιχαήλ του Ελευθερίου
4. Γιάνναρος Γρηγόριος του Κων/νου
5. Αναγνωστάκης Εμμανουήλ του Ανέστη
6. Βούλγαρης Ιωάννης του Γεωργίου
7. Γιαννούση – Πλέυρη Αριστέα συζ. Ιωάννου
8. Γκουγιάνος Βασίλειος του Χριστοδούλου
9. Γρηγοριάδης Γεώργιος του Κλέωνος
10. Διαμαντόπουλος Γρηγόριος του Μόσχου
11. Δουβίτσας Ιωάννης του Περικλέους
12. Ζαχαρίας Εμμανουήλ του Σπυριδώνος
13. Κελτεμλίδης Δημήτριος του Θεοδώρου
14. Κουλουφάκος Κων/νος του Πέτρου
15. Μιχιώτης Χαρίλαος του Θρασύβουλου
16. Παπαδημητρίου Δημήτριος του Νικολάου
17. Παπαθανασόπουλος Δημήτριος του Ανδρέου
18. Πετρίτης Δημήτριος του Κων/νου
19. Ποτήρης Ιωάννης του Διονυσίου
20. Προβατάς Δημήτριος του Νικολάου
21. Ρέγκας Ιωάννης του Γεωργίου
22. Τραχανής Δημήτριος του Ευαγγέλου

23. Τσαρουχά – Κομψοπούλου Αικατερίνη συζ. Γεωργίου
24. Χριστογιώργος Μιχαήλ του Στυλιανού

6. ΚΟΜΜΑ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΩΝ

1. Βενιζέλος Νικήτας του Κυριάκου
2. Μπότσαρης Δήμος του Μάρκου
3. Τζεράκης Ιωάννης του Εμμανουήλ
4. Σπηλιόπουλος Παναγιώτης του Βασιλείου
5. Κατσαντώνης Γεώργιος του Δημητρίου
6. Ελευθεριάδης Παναγιώτης του Μιχαήλ
7. Ζερβός Ιωάννης του Γεωργίου
8. Αντωνιάδης Στέργιος του Αργυρίου
9. Βούλγαρης Σόλων του Άγιδος
10. Χαραλαμπάκης Ευστράτιος του Αντωνίου

7. ΚΟΜΜΑ ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΩΝ

1. Παπαγεωργίου Απόστολος του Κων/νου
2. Γλυκοφρύδης Ηλίας του Ναπολέοντος
3. Αλεξιάδης Γεώργιος του Σταύρου
4. Βούλτζος Αλέξανδρος του Ιωάννου
5. Θεοδωρομπεάκου – Πόλι Μαίρη του Πέτρου
6. Δουβαλόπουλος Γεώργιος του Αθανασίου
7. Περρωτής Θεόδωρος του Γεωργίου
8. Μπουγάλης Δημήτριος του Κων/νου
9. Σιταράς Δημήτριος του Αθανασίου

8. ΚΟΜΜΑ ΚΟΔΗΣΟ – Κ.Α.Ε. ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

1. Πεσμαζόγλου Ιωάννης του Στεφάνου
2. Πρωτοπαπάς Χαράλαμπος του Θεοδώρου
3. Κουρούκλης Χριστόδουλος του Χαραλάμπους
4. Μαζαράκης – Αινιάν Ιωάννης του Κων/νου
5. Παναγιωτόπουλος Αριστείδης – Άρης του Σταύρου
6. Χιονίδης Γεώργιος του Χαραλάμπους
7. Καλκάνης Θεόδωρος του Αλεξάνδρου
8. Γκορίτσας Πέτρος του Σωτηρίου
9. Σακορράφου – Μόσχου Αναστασία συζ. Ευαγγέλου
10. Αμπατζής Παναγιώτης του Ευριπίδη
11. Ανδρεάδης Θωμάς του Θεοδώρου
12. Σαρόγλου Γεώργιος του Αντωνίου
13. Κουστένης Παναγιώτης του Γεωργίου
14. Γεωργακόπουλος Κων/νος του Γεωργίου
15. Δηλαράς Γεράσιμος του Κων/νου
16. Κάσδαγλη Ειρήνη συζ. Νικολάου
17. Μπέγκα Αναστασία συζ. Παναγιώτου
18. Μωραϊτίνης – Πατριαρχέας Περικλής του Ελευθερίου
19. Παύλου Λεωνίδα του Φιλίππου
20. Τζεβελέκος Χρήστος του Αναστασίου
21. Νικολακόπουλος Παναγιώτης του Ηλία
22. Μουλάκης Χριστόφορος του Μιχαήλ

23. Δουράτσου Μαρία συζ. Μάρκου

9. ΚΟΜΜΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

1. Φαρουδάκης Νικόλαος του Σταύρου
2. Μελιγκόπουλος Εμμανουήλ του Ιωάννου
3. Αναγνωστόπουλος Ιωάννης του Κωνσταντίνου
4. Γιωτόπουλος Παναγιώτης του Δημητρίου
5. Λαϊνάς Θεοφάνης του Σωτηρίου
6. Μηλιαράκης Εμμανουήλ του Μιχαήλ
7. Κοντός Χαράλαμπος του Γρηγορίου
8. Πατμανίδης Κων/νος του Νικολάου
9. Τσεκούρας Ευστάθιος του Δημητρίου
10. Αρμενόπουλος Κων/νος του Νικολάου
11. Τσετσώνης Γεώργιος του Παναγιώτου
12. Μεταξάς Ζώης του Θεοδώρου
13. Καραμπελόπουλος Δημήτριος του Αποστόλου
14. Βολανάκη Ρουμπίνη του Χριστοφόρου
15. Κτενάς Δημήτριος του Ανδρέου
16. Μπιτσάκης Γεώργιος του Νικολάου
17. Κορομηλάς Αθανάσιος του Αποστόλου
18. Οικονόμου Αλέξιος – Ιωάννης του Μιχαήλ
19. Παπαϊωάννου Γρηγόριος του Αναστασίου
20. Σαμπαζώτης Νικόλαος του Δημητρίου
21. Τασόγλου Εμμανουήλ του Σάββα
22. Σπηλιόπουλος Μαρίνος του Χρήστου
23. Ουρανής Παναγιώτης του Χρήστου

10. ΚΟΜΜΑ ΚΙΝΗΜΑ ΕΛΛΗΝΩΝ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΤΩΝ

1. Μανωλόπουλος Παύλος του Σπυριδώνος
2. Βαρσόπουλος Γεώργιος του Δημητρίου
3. Γκιουλέκας Γεώργιος του Ιωάννου
4. Δημητρακόπουλος Νικόλαος του Λεωνίδα
5. Ζώη Μαργαρίτα συζ. Γεωργίου
6. Ιγνατιάδης Μιχαήλ του Νικολάου
7. Καζάκος Ιωάννης του Αναστασίου
8. Καραμπέτσος Θεόδωρος του Κων/νου
9. Κουκέας Παναγιώτης του Δημοσθένους
10. Κυπραίος Ηλίας του Κων/νου
11. Κωτσοβίλης Κων/νος του Σωτηρίου
12. Λώλης Νικόλαος του Βασιλείου
13. Μπακάλης Κων/νος του Δημητρίου
14. Ναούμ Ηλίας του Νικολάου
15. Παπαδάκης Κων/νος του Σταματίου
16. Παπαχρήστος Δημήτριος του Σπυριδώνος
17. Σιλαμιανάκης Αντώνιος του Γεωργίου
18. Σταθόπουλος Σπυριδών του Λεωνίδα
19. Στεργίου Νικόλαος του Ανδρέου
20. Σχινάς Γεώργιος του Κων/νου
21. Τζελέπης Ιωάννης του Γεωργίου

22. Τσουρλάκης Εμμανουήλ του Κων/νου
23. Αποστολίδης Ιωάννης του Βασιλείου

Πίνακας κατανομής εδρών σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 1/2 -11-1981 απόφαση της Ανώτατης Εφορευτικής Επιτροπής

Α ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΔΡΩΝ

ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΜΕΤΡΟ: Σύνολο εγκύρων ψηφοδελτίων: 5.677.661 : 24 εδρών = 236.569

1. ΠΑ.ΣΟ.Κ	Ψήφοι : 2.278.030 : 236.569 = 9 έδρες με υπόλ. ψήφων	148.909
2. ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	Ψήφοι : 1.779.462 : 236.569 = 7 έδρες με υπόλ. ψήφων	123.479
3. Κ.Κ.Ε.	Ψήφοι : 729.052 : 236.569 = 3 έδρες με υπόλ. ψήφων	19.345
4. Κ.Κ.Ε. (εσωτ.)	Ψήφοι : 300.841 : 236.569 = 1 έδρα με υπόλ. ψήφων	64.272
5. ΚΟ.ΔΗ.ΣΟ. – Κ.Α.Ε.	Ψήφοι : 241.666 : 236.569 = 1 έδρα με υπόλ. ψήφων	5.079
6. ΚΟΜΜΑ ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΩΝ	Ψήφοι : 111.245 : 236.569 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	111.245
7. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	Ψήφοι : 65.056 : 236.569 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	65.056
8. Ε.Δ.Η.Κ.	Ψήφοι : 63.673 : 236.569 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	63.673
9. ΚΟΜΜΑ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΩΝ	Ψήφοι : 59.141 : 236.569 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	59.141
10. Κ.Ε.Μ.Ε.	Ψήφοι : 49.495 : 236.569 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	49.495

ΣΥΝΟΛΟ

5.677.66121

έδρες

709.712

- Δηλαδή κατά την πρώτη φάση της κατανομής περιέρχονται στους πρώτους πέντε (5) συνδυασμούς συνολικά είκοσι μία (21) έδρες.
- Ειδικότερα: Εννέα (9) έδρες περιέρχονται στο συνδυασμό ΠΑ.ΣΟ.Κ., επτά (7) στο συνδυασμό ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, τρεις (3) στο συνδυασμό Κ.Κ.Ε., μία (1) στο συνδυασμό Κ.Κ.Ε. (εσωτ.) και μία (1) στο συνδυασμό ΚΟ.ΔΗ.ΣΟ. – Κ.Α.Ε.
- Απομένουν προς διάθεση στη δεύτερη φάση της κατανομής τρεις (3) έδρες.

Β ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΔΡΩΝ

- Σύνολο αχρησιμοποίητων υπολοίπων ψήφων ή εκλογικών δυνάμεων = 709.712
- ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΜΕΤΡΟ $709.712 : 4(3+1) = 177.428$
- Επειδή με βάση το ανωτέρω μέτρο δεν κατανέμεται καμιά έδρα κατά την δευτέρα αυτή φάση της κατανομής, οι τρεις (3) έδρες που παρέμειναν αδιάθετες από την πρώτη φάση της κατανομής, παραμένουν προς διάθεση με βάση τα αχρησιμοποιήτα υπόλοιπα της εκλογικής δύναμης.

Τα αχρησιμοποιήτα υπόλοιπα εκλογικής δύναμης όλων των συνδυασμών που πήραν μέρος στην εκλογή, μετά την πρώτη και δεύτερη φάση της κατανομής, έχουν ως κατωτέρω:

1. ΠΑ.ΣΟ.Κ	Ψήφοι : 148.909
2. ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	Ψήφοι : 123.479
3. Κ.Κ.Ε.	Ψήφοι : 19.345
4. Κ.Κ.Ε. (εσωτ.)	Ψήφοι : 64.272
5. ΚΟ.ΔΗ.ΣΟ. – Κ.Α.Ε.	Ψήφοι : 5.079
6. ΚΟΜΜΑ ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΩΝ	Ψήφοι : 111.245
7. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	Ψήφοι : 65.056
8. Ε.Δ.Η.Κ.	Ψήφοι : 63.673
9. ΚΟΜΜΑ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΩΝ	Ψήφοι : 59.141
10. Κ.Ε.Μ.Ε.	Ψήφοι : 49.495

- Με βάση τα ανωτέρω αχρησιμοποιήτα υπόλοιπα εκλογικής δύναμης, οι τρεις (3) έδρες που παρέμειναν αδιάθετες από την πρώτη φάση της κατανομής περιέρχονται από μία (1) στους συνδυασμούς ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ, ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΚΟΜΜΑ ΤΩΝ ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΩΝ, οι οποίοι εμφανίζουν το μεγαλύτερο κατά σειρά αχρησιμοποιήτο υπόλοιπο εκλογικής δύναμης.

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

Σύμφωνα με τα ανωτέρω στοιχεία (αποτελέσματα) της ψηφοφορίας της **18^{ης} Οκτωβρίου 1981** για την ανάδειξη των είκοσι τεσσάρων (24) Ελλήνων αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, οι ισάριθμες (24) έδρες αυτών κατανέμονται στους κατωτέρω συνδυασμούς ως εξής:

1. Συνδυασμός ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ (ΠΑ.ΣΟ.Κ)	έδρες 10 (δέκα)
2. Συνδυασμός ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ (Ν.Δ.)	έδρες 8 (οκτώ)
3. Συνδυασμός ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ (Κ.Κ.Ε.)	έδρες 3 (τρεις)
4. Συνδυασμός ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ (εσωτ.)	έδρες 1 (μία)
5. Συνδυασμός ΚΟ.ΔΗ.ΣΟ. – Κ.Α.Ε. «ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ»	έδρες 1 (μία)
6. Συνδυασμός ΚΟΜΜΑ ΤΩΝ ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΩΝ	έδρες 1 (μία)

ΣΥΝΟΛΟ

24 (είκοσι τέσσερις)

Εκλεγέντες αντιπρόσωποι στη Συνέλευση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο)**A. ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ (ΠΑ.ΣΟ.Κ.)**

25. Πλασκασοβίτης (Πλασκοβίτης) Σπυρίδων του Ηλία
26. Φωτήλας Ασημάκης του Αριστοτέλους
27. Βγενόπουλος Νικόλαος του Ευγενίου
28. Γεωργιάδης Αντώνιος του Ιωάννου
29. Νικολάου Κων/νος του Βασιλείου
30. Μαρκόπουλος Χρήστος – Ηρακλής του Αντωνίου
31. Κουλουριάνος Δημήτριος του Θεοδώρου
32. Παπαντωνίου Ιωάννης του Παναγιώτου
33. Λαγάκος Λεωνίδας του Ηλία
34. Πανταζή Κων/να συζ. Γεωργίου το γένος Δημητρίου Τζίφα

B. ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

25. Μπουρνιάς Λεωνίδας του Αντωνίου
26. Καλλίας Κων/νος του Μιχαήλ

27. Γεροκωστόπουλος Αχιλλεύς του Κων/νου
28. Γόντικας Κων/νος του Δημητρίου
29. Παπαευστρατίου Ευστράτιος του Κων/νου
30. Πρωτοπαπαδάκης Μιχαήλ του Αριστείδου
31. Καζάζης Φιλώτας του Ιωάννου
32. Καλογιάννης Κων/νος του Γρηγορίου

Γ. ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ (Κ.Κ.Ε.)

1. Εφραιμίδης Βασίλειος του Μιχαήλ
2. Αδάμου Δημήτριος του Ιωάννου
3. Αλαβάνος Αλέξανδρος του Νικολάου

Δ. ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ (Κ.Κ.Ε. ΕΣΩΤ.)

1. Κύρκος Λεωνίδας του Μιχαήλ

Ε. ΚΟΜΜΑ ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΩΝ

1. Παπαγεωργίου Απόστολος του Κων/νου

Σημείωση

Οι υπόλοιποι υποψήφιοι των συνδυασμών των παραπάνω κομμάτων ανακηρύχθηκαν αναπληρωματικοί των εκλεγέντων.

8.2 Πίνακες αποτελεσμάτων - Ιούλιος 1984

8.2 Πίνακες αποτελεσμάτων - Ιούλιος 1984

ΚΟΜΜΑΤΑ – ΕΜΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΡΧΗΓΟΙ ΚΟΜΜΑΤΩΝ

1. ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

Κύκλος μέσα στον οποίο υπάρχουν η ονομασία ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ, ένας Ήλιος που ανατέλλει και η συντομογραφία ΠΑ.ΣΟ.Κ. Αρχηγός κόμματος: **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ**

2. ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Τα αρχικά κεφαλαία γράμματα του ονόματος του κόμματος (Ν.Δ.) μεταξύ των οποίων υπάρχει αναμμένος πυρσός τον οποίο κρατάει ένα χέρι του. Η φλόγα του πυρσού είναι στραμμένη προς το γράμμα Ν. Αρχηγός κόμματος: **ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΒΕΡΩΦ**

3. ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ (Κ.Κ.Ε.)

Τα κεφαλαία αρχικά αλφαβητικά στοιχεία του ονόματος του Κόμματος (Κ.Κ.Ε.) τοποθετημένα ανάμεσα σε δύο οριζόντιες παράλληλες γραμμές από τις οποίες η επάνω διακόπεται στη μέση από σύμπλεγμα διασταυρούμενων σφυριού και δρεπανιού. Αρχηγός κόμματος: **ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΦΛΩΡΑΚΗΣ**

4. ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ (Κ.Κ.Ε. Εσωτ.)

Παραλληλόγραμμο μαύρου χρώματος με κυματισμό διαστάσεων 23 x 23 χιλιοστών στο κέντρο του οποίου εικονίζεται ένα σφυρί και ένα δρεπάνι λευκού χρώματος. Δεξιά και κάτω του παραλληλογράμμου προεξέχοντας κατά 3,5 χιλιοστά υπάρχουν 15 πλάγιες διαγραμμίσεις, λευκού και μαύρου χρώματος εν είδει φόντου. Αρχηγός κόμματος: **ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΠΑΝΙΑΣ**

5. ΈΝΩΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ (Ε.ΔΗ.Κ.)

Ο Φρυγικός σκούφος. Αρχηγός κόμματος: **ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΓΔΗΣ**

6. ΚΟΜΜΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΥ (ΚΟ.ΔΗ.ΣΟ)

Απεικόνιση χελιδονιού. Αρχηγός κόμματος: **ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ**

7. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Όρθιο στάχυ ανάμεσα από τις δύο λέξεις της επωνυμίας του κόμματος την πρώτη επάνω και τη δεύτερη κάτω από το όρθιο στάχυ. Αρχηγός κόμματος: **ΝΙΚΟΣ ΨΑΡΟΥΔΑΚΗΣ**

8. ΚΟΜΜΑ ΤΩΝ ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΩΝ

Φωτογραφία αρχηγού. Αρχηγός κόμματος: **ΣΠΥΡΟΣ ΜΑΡΚΕΖΙΝΗΣ**

9. ΕΘΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΝΩΣΙΣ (Ε.Π.ΕΝ.)

Τετράγωνο με τα αρχικά γράμματα του κόμματος μέσα σε τετράγωνο και δεξιά και αριστερά του τετραγώνου κλάδος ελιάς. Αρχηγός κόμματος: **ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ – ΑΝΔΡΕΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ**

10. ΕΝΙΑΙΑ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΤΑΞΗ ΕΛΛΑΔΑΣ (Ε.Σ.Π.Ε.)

Ενιαία γραμμική σύνδεση που απεικονίζει τρεις συνδεδεμένους μεταξύ τους κρίκους αλυσίδας και κάτω απ' αυτούς παρατίθεται με κεφαλαία γράμματα η

συντομογραφία του ονόματος του κόμματος Ε.Σ.Π.Ε. Κάτω από τη συντομογραφία παρατίθεται το πλήρες όνομα του κόμματος και κάτω απ' αυτό ο τίτλος και το ονοματεπώνυμο του Γεν. Γραμματέα (αρχηγού) του κόμματος. Αρχηγός κόμματος: **ΣΤΑΘΗΣ ΠΑΝΑΓΟΥΛΗΣ**

11. ΚΟΜΜΑ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΩΝ

Μορφή του ιδρυτού του Κόμματος Ελευθερίου Βενιζέλου. Αρχηγός κόμματος: **ΝΙΚΗΤΑΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ**

12. ΕΝΙΑΙΟ ΕΘΝΙΚΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ (Ε.Ν.Ε.Κ.)

Σπασμένος κρικός αλυσίδα. Αρχηγός κόμματος: **ΠΟΥΛΩΡΑΣ ΔΑΚΟΓΛΟΥ**

13. ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΟ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ (Ε.Κ.Κ.Ε.)

Σφυροδρέπανο, το οποίο στο κάτω μέρος του φέρει τα αρχικά του κόμματος Ε.Κ.Κ.Ε. και περιστοιχίζεται από κύκλο μέσα στον οποίο αναγράφεται αναλυτικά Επαναστατικό Κομμουνιστικό Κίνημα Ελλάδας. Αρχηγός κόμματος: **ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΙΣΤΗΣ**

14. ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΕΘΝΙΣΤΙΚΗ ΈΝΩΣΗ (Ε.Δ.Ε. – ΤΡΟΤΣΚΙΣΤΕΣ)

Τα αρχικά γράμματα Ε.Δ.Ε. μέσα σε ορθογώνιο παραλληλόγραμμο. Κάτω από την ονομασία Ε.Δ.Ε. με κεφαλαία γράμματα μικρότερου μεγέθους η λέξη «ΤΡΟΤΣΚΙΣΤΕΣ». Στο αριστερό μέρος μέσα σε παραλληλόγραμμο, εικονίζονται χιαστί σφυρί και δρεπάνι, με τον αριθμό 4 επάνω στο σφυρί. Αρχηγός κόμματος: **ΣΑΜΠΕΡΑΪ ΜΑΤΣΑΣ**

15. ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ (Α.Σ.Κ.Ε.)

Γαρύφαλλο πορτοκαλί με πράσινο μίσχο και αποκάτω με πράσινα γράμματα Α.Σ.Κ.Ε. Αρχηγός κόμματος: **ΝΙΚΟΣ ΚΑΡΓΟΠΟΥΛΟΣ**

16. ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ

Το ουράνιο τόξο και τη λέξη ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ. Αρχηγός κόμματος: **ΒΑΣΙΛΗΣ ΛΕΒΕΝΤΗΣ**

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Εκτός από τα προηγούμενα δέκα έξι (16) κόμματα, των οποίων οι αντίστοιχοι συνδυασμοί υποψηφίων, που παρατίθενται στις αμέσως επόμενες σελίδες, ανακηρύχθηκαν με την αριθ. 1027/1984 απόφαση του Α Τμήματος του Άρειου Πάγου, είχε δηλώσει συμμετοχή στις εκλογές και ένα ακόμη κόμμα, ήτοι το κόμμα «Ε.Κ.Κ.Ε. – Μ.Α. ΚΚΕ», του οποίου όμως ο αντίστοιχος συνδυασμός υποψηφίων με την ίδια παραπάνω απόφαση του Άρειου Πάγου και ύστερα από την αριθμ. 552/1984 απόφαση της Επιτροπής του άρθρου 38 της Εκλογικής Νομοθεσίας (Π.Δ. 164/1984) ανακηρύχθηκε με το όνομα «Ε.Κ.Κ.Ε. – Μ.Α. ΚΚΕ».

Κατόπιν

της μεταβολής που επήλθε στο όνομα του παραπάνω κόμματος, το κόμμα αυτό δεν έλαβε μέρος στις εκλογές και όσα ψηφοδέλτια βρέθηκαν υπέρ του κόμματος με το όνομα «Ε.Κ.Κ.Ε. – Μ.Α. ΚΚΕ» κρίθηκαν άκυρα με την αριθμ. 1/1984 απόφαση της Ανώτατης Εφορευτικής Επιτροπής του άρθρου 91 της Εκλογικής Νομοθεσίας (Π.Δ. 164/1984).

Η σχετική για την μη συμμετοχή στις εκλογές του Κόμματος αυτού δήλωση έχει καταχωρηθεί στο πρακτικό αριθμ. 1028/1984 του Ά Τμήματος του Άρειου Πάγου.

Συνδυασμοί κομμάτων και συνασπισμών συνεργαζόμενων κομμάτων

1. ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

1. Μαύρος Γεώργιος του Ιωάννου
2. Γλέζος Εμμανουήλ του Νικολάου
3. Αυγερινός Παρασκευάς του Κων/νου
4. Πλασκοβίτης Σπύρος του Ηλία
5. Βάρφης Γρηγόριος του Αριστείδη
6. Βγενόπουλος Νικόλαος του Ευγένιου
7. Παπουτσής Χρήστος του Δημητρίου
8. Γαζής Νικόλαος του Ζάχου
9. Ρωμαίος Γεώργιος του Θεοδώρου
10. Πανταζή Κων/να συζ. Γεωργίου το γένος Δημητρίου Τζίφα
11. Λαγάκος Λεωνίδας του Ηλία
12. Κολοκοτρώνης Σπυρίδων του Αστερίου
13. Παπακυριαζής Νικόλαος του Ιωάννου
14. Νικολάου Καλλιόπη σύζυγος Σπυρίδωνος το γένος Κων/νου Κλενιάτη
15. Μάνος Ιωάννης του Νικολάου
16. Παππάς Κων/νος του Λάμπρου
17. Κακουλιδής Ιωάννης του Αλεξάνδρου
18. Σκουλάς Ευάγγελος του Ιωάννου
19. Πιπεργιάς Δημήτριος του Παντελή
20. Ζούρου Αικατερίνη του Κων/νου το γένος Γεωρ. Ξέντε
21. Λυσσαρίδης Γεώργιος του Χαραλάμπους
22. Κακρίδης Ιωάννης του Θεοφάνους
23. Κάτρης Ιωάννης του Ανδρέα
24. Λαλιώτης Κων/νος του Γεωργίου

2. ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

1. Αβέρωφ – Τσοπίσας Ευάγγελος του Αναστασίου
2. Μπούτος Ιωάννης του Περικλή
3. Τζούνης Ιωάννης του Αλεξάνδρου
4. Ευρυγένης Δημήτριος του Ιωάννου
5. Χριστοδούλου Ευθύμιος του Κυριάκου
6. Λαμπριάς Παναγιώτης του Κυριάκου
7. Αναστασόπουλος Γεώργιος του Νικολάου
8. Γιαννακου Μαριορή – Μαριέττα του Παν. Σύζυγος Π. Κουτσίκου
9. Γεροντόπουλος Κυριάκος του Χριστοδούλου
10. Σταύρου Κων/νου του Γεωργίου
11. Σαριδάκης Γεώργιος του Εμμανουήλ
12. Μηλιακός Δημήτριος του Ιωάννου
13. Πιέρρος Φίλιππος του Ιωάννου
14. Καλός Γεώργιος του Βασιλείου
15. Βακάλης Νικόλαος του Αντωνίου

16. Παυλόπουλος Λεωνίδας του Παναγιώτη
17. Μωραΐτης Πλάτων του Νικολάου
18. Χάλας Ιωάννης του Νικολάου
19. Χριστόπουλος Χαράλαμπος του Χρήστου
20. Κουτρομπής Νίκος του Παναγιώτη
21. Δορκοφίκη Ειρήνη του Παναγιώτη
22. Ρωμάνιας Γεώργιος του Γεωργίου
23. Κορκόπουλος Βασίλειος του Διονυσίου
24. Φωτέας Παναγιώτης του Σωτηρίου

3. ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ (Κ.Κ.Ε.)

1. Φαράκος Γρηγόριος του Κων/νου
2. Εφραιμίδης Βασίλειος του Μιχαήλ
3. Αδάμου Δημήτριος του Ιωάννου
4. Αλαβάνος Αλέξανδρος του Νικολάου
5. Θεονάς Ιωάννης του Γρηγορίου
5. Δεσύλλας Δημήτριος του Νικολάου
7. Χαλβατζής Σπυρίδων του Εμμανουήλ
8. Δραγασάκης Ιωάννης του Ανδρέα
9. Ρίτσιος Ιωάννης του Βασιλείου
10. Τρικούπης Θωμάς του Ιωάννου
11. Μπαλωμένος Αθανάσιος του Σπυρίδωνος
12. Μοσκόφ Κων/νος του Στεργίου
13. Αρβαντάκη – Ρενέση Άννα συζ. Φωτίου
14. Κατσαρός Ιωάννης του Ιωάννου
15. Κορφιάτης Διονύσιος του Δημητρίου
16. Παπαδάκης Ευάγγελος του Δημητρίου
17. Λεβέντης Κων/νος του Στεργίου
18. Καραβαλέας Μιχαήλ του Ευαγγέλου
19. Καραγιαννίδης Θεόδωρος του Αλεξάνδρου
20. Αντωνάκος Γρηγόριος του Λεωνίδα
21. Κατημερτζής Γεώργιος του Ιωακείμ
22. Καραμανίδης Δημήτριος του Ιωάννου
23. Βαλαβάνη Όλγα – Νάντια του Γεωργίου
24. Ρόκος Παντελεήμων του Κων/νου

4. ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ (Κ.Κ.Ε. Εσωτ.)

1. Κύρκος Λεωνίδας του Μιχαήλ
2. Φιλίνης Κων/νος του Γεωργίου
3. Αναγνωστάκης Εμμανουήλ του Ανέστη
4. Αλεξιάδης Μενάλαος του Κων/νου
5. Βασιλειάδης Θωμάς του Μηνά
6. Βελίκης Φιντιάς του Στεργίου
7. Γεροκώστας Ευάγγελος του Δημητρίου
8. Γιαννίδης Γεώργιος του Φωτίου
9. Γκουτζαμάνης Κων/νος του Ιωάννου
10. Δουκίδου Ελένη του Εμμανουήλ
11. Κοταμανίδου Ευαγγελία του Κων/νου
12. Κουβέλης Φώτιος – Φανούριος του Ευαγγέλου

13. Μάνιος Νικόλαος του Εμμανουήλ
14. Ξυθάλης Παναγιώτης του Χαραλάμπους
15. Παπαγιάννης Παναγιώτης του Μιχαήλ
16. Παπαθανασόπουλος Δημήτριος του Ανδρέα
17. Παπαπέτρου Ανάστος του Αθανασίου
18. Πετραλιά Φωτεινή του Στεφάνου
19. Προβατάς Δημήτριος του Νικολάου
20. Σοφής Αλέξανδρος του Βασιλείου
21. Τριανταφυλλίδης Γεώργιος του Εμμανουήλ
22. Τσίφτης Ιωάννης του Ξενοφώντος
23. Τσουκιάς Αλέξανδρος του Παναγιώτη
24. Χαμπίπης Αθανάσιος του Δημητρίου

5. ΈΝΩΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ (Ε.ΔΗ.Κ.)

1. Ζίγδης Ιωάννης του Γεωργίου
2. Καμπαλούρης Νικόλαος του Μιχαήλ
3. Πετρακογιώργης Ηρακλής του Γεωργίου
4. Δεπάστας Απόστολος του Νικολάου
5. Μπάγιας Προκόπιος του Κων/νου
6. Παλαιολόγος Χρήστος του Ανδρέου
7. Αϊβαλής Δημήτριος του Αναστασίου
8. Αχουζαρίδη – Γαλάνη Ιωάννα του Αναστασίου
9. Βλαβιανός Μιχαήλ του Γεωργίου
10. Ινεμπολίδης Σταύρος του Βασιλείου
11. Καπάτος Χαράλαμπος του Γεράσιμου
12. Κούσης Ιωάννης του Θεόπεμπτου
13. Κτένας Δημήτριος του Χαραλάμπους
14. Μαντάς Σοφοκλής του Μιχαήλ
15. Μισθός Κων/νος του Παναγιώτου
16. Παπαγιάννης Ναούμ του Κοσμά
17. Παπαδόπουλος Γεώργιος του Παναγιώτου
18. Σταντίδης Αντώνιος του Δημητρίου
19. Τρίπλης Νικόλαος του Ευσταθίου
20. Τσιούνης Γεώργιος του Αλεξάνδρου
21. Φραγκόπουλος Θεόφιλος του Δημητρίου
22. Φύτρας Ελευθέριος του Παναγιώτου
23. Σάκαλης Ηρακλής του Γεωργίου

6. ΚΟΜΜΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΥ (ΚΟ.ΔΗ.ΣΟ.)

1. Πεσμαζόγλου Ιωάννης του Στεφάνου
2. Πρωτόπαπας Χαράλαμπος του Θεοδώρου
3. Κουρουκλής Χριστόδουλος του Χαραλάμπους
4. Γεωργανοπούλου – Τσαμκιράνη Αμαλία συζ. Γεωργίου
5. Κασδαγλή Ειρήνη συζ. Νικολάου
6. Χιονίδης Γεώργιος του Χαραλάμπους
7. Μαζαράκης – Αινιάν Ιωάννης του Κων/νου
8. Γαλενιάνος Ιωάννης του Νικολάου
9. Σπέγγος Σπυρίδων του Κων/νου
10. Λύτρα – Κατσιγρά Ειρήνη συζ. Ευριπίδου

11. Σαρόγλου Γεώργιος του Αντωνίου
12. Παπαδήμας Βασίλειος του Σωτηρίου
13. Μαργαριτίδου Βασιλική συζ. Γεωργίου
14. Χρυσάφης Σωτήρης του Ιωάννου
15. Κανέλη Λιάνα του Χρήστου
16. Μπράμος Χαράλαμπος του Παναγιώτου
17. Ανδριόπουλος Γεώργιος του Νικολάου
18. Ανδριανοπούλου – Βουδούρη Πολύμνια συζ. Χρήστου
19. Μπάμης Φίλιππος του Παναγιώτου
20. Παπανδρουλιδάκης Νικόλαος του Γεωργίου
21. Λεβάντης Αλέξανδρος του Ανδρέα
22. Τύμη Κατερίνα – Ελισσάβητ του Γεωργίου
23. Λουκόπουλος Παναγιώτης του Γεωργίου
24. Ζαχάρωφ Ιωάννης του Γεωργίου

7. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

1. Ψαρουδάκης Νικόλαος του Σταύρου
2. Μηλιαράκης Εμμανουήλ του Μιχαήλ
3. Μελιγκόπουλος Εμμανουήλ του Ιωάννου
4. Γιωτόπουλος Παναγιώτης του Δημητρίου
5. Καμαριάρης Κων/νος του Θεοφάνους
6. Κοντός Χαράλαμπος του Γρηγορίου
7. Μεταξάς Ζώης του Θεοδώρου
8. Τσεκούρας Ευστάθιος του Δημητρίου
9. Παπαϊωάννου Γρηγόριος του Αναστασίου
10. Πατμανίδης Κων/νος του Νικολάου
11. Βολανάκη Ρουμπίνη του Χριστοφόρου
12. Αδαμίδης Σωτήριος του Κων/νου
13. Τασόγλου Εμμανουήλ του Σάββα
14. Θεοδωράκης Ιωάννης του Αριστοτέλους
15. Γιαγιάν Ραφαήλ του Ιωάννου
16. Πιανουσάκης Χαράλαμπος του Κων/νου
17. Μεταξάς Παναγής του Βασιλείου
18. Πισινάς Κων/νος του Γεωργίου
19. Τριανταφύλλου Μιχαήλ του Δημητρίου
20. Παπαευθυμίου Ευθύμιος του Ζήση
21. Καβαδίας Νικόλαος του Αθανασίου
22. Παπαγιάννης Αχιλλεύς του Λέανδρου
23. Καλλιακμάνης Δημήτριος του Ανδρέου

8. ΚΟΜΜΑ ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΩΝ

1. Μαρκεζίνης Σπυρίδων του Γεωργίου
2. Αλεξιάδης Γεώργιος του Σταύρου
3. Μπαλτατζής – Μαυροκορδάτος Νικόλαος του Γεωργίου
4. Ζησόπουλος Δημήτριος του Κων/νου
5. Τσιτσικλής Μιχαήλ του Ιωάννου
6. Παπαδόπουλος Όμηρος του Ιωάννη
7. Κυριαζής Αχιλλεύς του Δημητρίου
8. Μάλλιος Νικόλαος του Σπυρίδωνος

9. Καψάλη Ελισσάβητ χήρα Θάνου Καψάλη, το γένος Πάνκε
10. Κοντεγεώργος Βασιλείος του Κων/νου
11. Αγριάννης Νικόλαος του Δημητρίου
12. Βογιατζής Αντώνιος του Γεωργίου
13. Γιαννίκας Αθανάσιος του Κων/νου
14. Τράντας Δημήτριος του Γεωργίου
15. Κυριαζής Ιωάννης του Κυριάκου
16. Κάπα – Τριανταφύλλου Κων/να συζ. Κωνστ. Κάπα
17. Γριβέας Μιχαήλ του Αθανασίου
18. Ιωάννου Δημήτριος του Νικολάου
19. Παναγάκος Γεώργιος του Δημητρίου
20. Σωτηρίου Ιωάννης του Κων/νου
21. Δημητρίου Γεώργιος του Δημητρίου
22. Καράς Χριστιανός του Ιωάννου
23. Μυρογιάννης Αριστείδης του Γεωργίου
24. Τσίμπος Δημήτριος του Ιωάννου

9. ΕΘΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΝΩΣΙΣ (Ε.Π.ΕΝ.)

1. Δημητριάδης Χρυσάνθος του Ιωάννου
2. Δημόπουλος Αριστείδης του Γεωργίου
3. Ζουρνατζής Σπυρίδων του Βασιλείου
4. Στειρόπουλος Νικόλαος του Γεωργίου
5. Αποστολίδης Ιωάννης του Βασιλείου
6. Μίχαλος Χρίστος του Κων/νου
7. Σταθόπουλος Σπυρίδων του Λεωνίδα
8. Χάρτος Ιωάννης του Γαβριήλ
9. Χιχαλόλιας Παναγιώτης του Γεωργίου
10. Γαλανόπουλος Παναγιώτης του Γεωργίου
11. Θεοδωρομπεάκου Μαίρη του Πέτρου
12. Καλαϊτζάκης Μίνως του Νικολάου
13. Παναγιωτακόπουλος Ιωάννης του Χαραλάμπους
14. Τζελέπης Ιωάννης του Γεωργίου
15. Περρωτής Θεόδωρος του Γεωργίου
16. Δεμερούτης Νικόλαος του Χαραλάμπους
17. Δημόπουλος Δημήτριος του Παναγιώτου
18. Στεργιάδου Ανδρομάχη του Χαραλάμπους
19. Γκοβέδαρος Κων/νος του Ξενοφώντος
20. Κουτσαμποϊκίδης Γρηγόριος του Αναστασίου
21. Τασόπουλος Περικλής του Κων/νου
22. Μακρής Απόστολος του Σωτηρίου
23. Κουτράκης Αθανάσιος του Νικολάου
24. Παπαδόπουλος Χαράλαμπος του Χρήστου

10. ΕΝΙΑΙΑ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΤΑΞΗ ΕΛΛΑΔΑΣ (Ε.Σ.Π.Ε.)

1. Ζαφειρόπουλος Ιωάννης του Γεωργίου
2. Φιλάρετος Νικόλαος του Γεωργίου
3. Λεκανίδης Νικόλαος του Κων/νου
4. Παπαδέλης Δημήτριος του Ιωάννου
5. Γαρδέλης Αλέξανδρος του Επαμεινώνδα

6. Γιακουμής Διονύσιος του Σταματίου
7. Μελάς Ευστάθιος του Αρσενίου
8. Αβραάμ Πιπερίδης του Σταύρου
9. Γεώργιος Ανδρεσάκης του Παναγιώτου
10. Ρέντζης Επαμεινώνδας του Αθανασίου
11. Καλός Παναγιώτης του Γεωργίου
12. Δημούλας Βασίλειος του Αθανασίου
13. Κοροντζής Ιωάννης του Σόλωνος
14. Δενδρινού Μαρία του Χαραλάμπους
15. Νικολακάκης Οδυσσέας του Χαραλάμπους
16. Παπακώστας Κων/νος του Ευαγγέλου
17. Ρωμάνος Απόστολος του Παναγιώτου
18. Μωραϊτίδης Δημήτριος του Στυλιανού
19. Περίδης Ανδρέας του Γεωργίου
20. Τυφλιώρης Βασίλειος του Σωτηρίου
21. Τζιτζίφας Θεόδωρος του Ευαγγέλου
22. Γιακουμάκης Εμμανουήλ του Πολυχρόνη
23. Θεοδωρέλης Δημήτριος του Χαραλάμπους
24. Βαξεβανέλλης Κλήμεντας του Αναστασίου

11. ΚΟΜΜΑ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΩΝ

1. Βενιζέλος Νικήτας του Κυριάκου
2. Ξαρχάκος Σταύρος του Λεωνίδα
3. Ξυλούρης Μενέλαος του Ιωάννου
4. Λαζαρίδης Γεώργιος του Πέτρου
5. Μπαροτής Αντώνιος του Νικολάου
6. Σπανός Φώτιος του Κων/νου
7. Χαραλαμπάκης Ευστράτιος του Αντωνίου
8. Αλεξιάδης Πέτρος του Αλεξάνδρου
9. Ανατολιωτάκης Ανδρέας του Νικολάου
10. Γρηγοριάδης Γρηγόριος του Ιωάννου
11. Κωνσταντινίδης Νικήτας του Δημητρίου
12. Σιλιγάρδος Νικόλαος του Πολυδώρου
13. Γερολύμου Μαρία του Κων/νου
14. Μαζαράκης Ανδρέας του Ιωάννου
15. Κανάκης Γεώργιος του Εμμανουήλ
16. Μασουρίδης Ιωάννης του Παναγιώτου
17. Δόλας Σπυρίδων του Ιωάννου
18. Τσαρμακλή Άρτεμις του Αθανασίου
19. Παπακωστόπουλους Παρασκευάς του Σωτηρίου
20. Κανελλόπουλος Γεώργιος του Ανδρέα
21. Σαίτης Πολύκαρπος του Φωτίου
22. Καρυπίδης Κυριάκος του Μιχαήλ
23. Χατζόπουλος Θεόδωρος του Όθωνος
24. Λατζανάκης Μιχαήλ του Νικολάου

12. ΕΝΙΑΙΟ ΕΘΝΙΚΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ (ΕΝ.Ε.Κ.)

1. Μιχαλοπούλου Μαρκέλλα συζ. Βασιλείου
2. Καραμπέτσος Θεόδωρος του Κων/νου

3. Κόκκαλης Δημήτριος του Κων/νου
4. Γκίνης Παναγιώτης του Νικολάου
5. Βίρλας Χρήστος του Σπυρίδωνος
6. Λιατόπουλος Δημήτριος του Σπυρίδωνος
7. Σταυρόπουλος Σπυρίδων του Χρήστου
8. Γραμματικόγιαννης Αλέξανδρος του Νικολάου
9. Μπέκιος Δημήτριος του Ιωάννου
10. Σακοράφας Βασίλειος του Γεωργίου
11. Σκούτελη Αικατερίνη συζ. Κων/νου
12. Χρόνης Γεώργιος του Νικολάου
13. Τζούφας Χρήστος του Ιωάννου
14. Τζιούτζιας Βασίλειος του Ιωάννου
15. Ζαΐρης Νικόλαος του Χρήστου
16. Παυλογιάννης Ιωάννης ή Νικόλαος του Αριστείδου
17. Παπαδόπουλος Νικόλαος του Βασιλείου
18. Παπαδόπουλος Σπυρίδων του Αριστείδου
19. Κούρτογλου Πρόδρομος του Ιωάννου
20. Ξανθάκος Κων/νος του Παναγιώτου
21. Χατζηδήμα Άννα συζ. Ιωάννου
22. Τζούγκος Δημήτριος του Κων/νου
23. Σχοινάς Ιωάννης του Σωτηρίου
24. Πλεύρης Κων/νος του Αθανασίου

13. ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΟ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ (Ε.Κ.Κ.Ε.)

1. Μπίστης Χρήστος του Σπυρίδωνος
2. Φιλίνη Άννα του Κων/νου
3. Αραχωβίτης Γεώργιος του Χαραλάμπους
4. Ασκητής Γεώργιος του Παντελή
5. Γκίκας Γεώργιος του Κων/νου
6. Ελευθερίου Δημήτριος του Δαμιανού
7. Ευθυμίου Δημήτριος του Γεωργίου
8. Καλαϊτζίδης Θεόδωρος του Τηλεμάχου
9. Καλλιπολίτης Ιωάννης του Μιχαήλ
10. Κάντας Προκόπης του Γεωργίου
11. Καραβαζάκης Νικόλαος του Στέλιου
12. Καραφυλλίδης Γεώργιος του Αθανασίου
13. Κατσαραγάκης Στέλιος του Χρήστου
14. Κουλουκούρη Αναστασίου του Νικολάου
15. Κωνσταντινόπουλος Απόστολος του Χρήστου
16. Λέζα Ματρώνα του Σπυρίδωνος
17. Μπαμηγιάς Νίκος του Στεργίου
18. Μπίστης Ανδρέας του Σπυρίδωνος
19. Μπομπού – Αραχωβίτου Αγαλιάνη του Δημητρίου
20. Παπαδόπουλος Παναγιώτης του Δημητρίου
21. Ταχτής Γεώργιος του Νικολάου
22. Τρουμουλιάρης Απόστολος του Νικολάου
23. Τσαρδακλής Κυριάκος του Γεωργίου

14. ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΕΘΝΙΣΤΙΚΗ ΈΝΩΣΗ (Ε.Δ.Ε. – ΤΡΟΤΣΚΙΣΤΕΣ)

1. Μάτσας Σαμπετάι του Μπενάκη
2. Αγγελής Ιωάννης του Γεωργίου
3. Βλάχος Γρηγόρης του Ανδρέα
4. Δημόπουλος Θεόδωρος του Γεωργίου
5. Θωμαδάκης Θεοδόσης του Νικολάου
6. Καλαϊτζής Γεώργιος του Πασχάλη
7. Κλεινοπούλου Χρυσούλα του Βασιλείου
8. Κουτσούμπος Γεώργιος του Σπυριδώνα
9. Κουτσούμπος Θεόδωρος του Σπυριδώνα
10. Μαγκλής Γεώργιος του Χρήστου
11. Μεγαλοοικονόμου Θεόδωρος του Κων/νου
12. Μητροβγένης Γεώργιος του Παντελή
13. Μπούκη Τερέζα – Θηρεσία συζ. Χαραλάμπους
14. Νικολαΐδου Σοφία του Νικολάου
15. Παπαδάκη Ήβη – Ελένη συζ. Μιχαήλ
16. Προδρόμου Τατιάνα του Σωκράτη
17. Σακελλαρίου Βασίλης του Γεωργίου
18. Σωτηρίου Κώστας του Αποστόλου
19. Τελάκης Ιωάννης του Κων/νου
20. Τράπαλης Παναγιώτης του Παναγιώτη
21. Τσατσάγιας Ανδρέας του Βασιλείου
22. Τσάτσας Βασίλης του Κων/νου
23. Φράγκα Αγγελική του Αλεξίου
24. Χειλακέας Κώστας του Γερασίμου

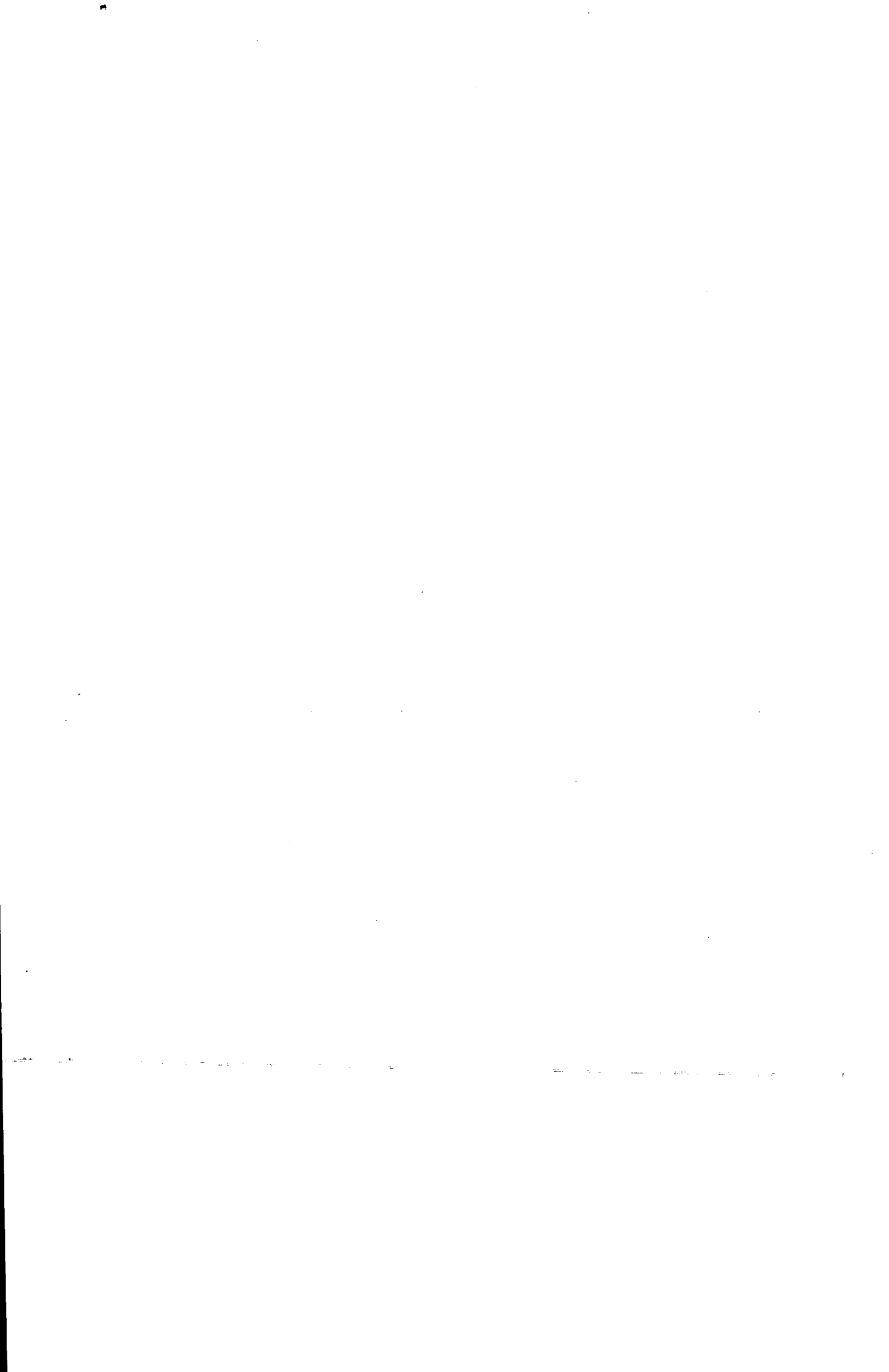
15. ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ (Α.Σ.Κ.Ε.)

1. Καργόπουλος Νικόλαος του Ευαγγέλου
2. Ίνιωτάκης Πολυχρόνης του Μιχαήλ
3. Στενός Ιωσήφ του Κων/νου
4. Λεοντόπουλος Νικόλαος του Ελευθερίου
5. Γιαννάκος Δημήτριος του Νικηστράτου
6. Κανροζήσης Γεώργιος του Γεωργίου
7. Ροδάκης Περικλής του Δημητρίου
8. Βλαχογιάννη Λορέττα – Ουρανία συζ. Βασ. το γένος Μπάντη Δημητρίου
9. Μουρσελάς Γεώργιος του Ανδρέα
10. Τράντας Αθανάσιος του Νικλάου
11. Δούπας Αλέξανδρος του Ιωάννου
12. Στρατής Ιωάννης του Δημητρίου
13. Νεαμονίτης Παναγιώτης του Νικολάου
14. Σπίνος Διονύσιος του Δημητρίου
15. Κούσουλας Ανδρέας του Νικολάου
16. Ντούπας Ανδρέας του Νικολάου
17. Δίκaros Ευριππίδης του Θεοδώρου
18. Τσιμπίδης Παντελής του Γεωργίου
19. Παπουτσάνης Κων/νος του Κων/νου
20. Χαλιάκας Σπυριδών του Βασιλείου
21. Σκουφάς Κων/νος του Γεωργίου
22. Μαντωνακάκης Ιωάννης του Στυλιανού

23. Κοντός Αλέξανδρος του Τάκη
24. Κοπίδης Προκόπιος του Δημητρίου

16. ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ

1. Λεβέντης Βασίλειος του Αποστόλου
2. Βορδοχείλας Γεώργιος του Θεοδώρου
3. Χατζηπουλημένος Φώτιος του Αποστόλου
4. Ιωαννίδης Λούης του Κων/νου
5. Λιοκούρας Γεώργιος – Μηνάς του Μιχαήλ
6. Βαλιανάτος Ιωάννης του Γρηγορίου
7. Κριτσώπης Χαράλαμπος του Γεωργίου
8. Μητσάκου Σελίνα του Ιωάννου
9. Σταφίδης Σεραφείμ του Νικολάου
10. Παρασκευόπουλος Αριστείδης του Ευστρατίου
11. Βικελής Γεώργιος του Ανδρέα
12. Ευαγγελίδου Δόμνα του Γεωργίου
13. Κοσκινάς Δημήτριος του Νικολάου
14. Κορδάμπαλος Απόστολος του Νικολάου
15. Αλεξίου Δημήτριος του Γεωργίου
16. Χαριστός Χρήστος του Δημητρίου
17. Μεντεσίδου Αναστασία του Ιωάννου
18. Ααρών Δημήτριος του Ιωάννου
19. Σκοπελίτης Ειρηνικός του Ευαγγέλου
20. Καραμανλής Γεώργιος του Αντωνίου
21. Χασούρη Σμαράγδα συζ. Γεωργίου
22. Βεντούρη Ελένη συζ. Δημητρίου
23. Αντύπας Νικόλαος του Θεοδώρου
24. Αναστασάκης Κων/νος του Ελευθερίου

Πίνακας κατανομής εδρών σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 1/3 - 7 - 1984 απόφαση της Ανώτατης Εφορευτικής Επιτροπής

Α ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΔΡΩΝ

ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΜΕΤΡΟ: Σύνολο εγκύρων ψηφοδελτίων: 5.956.588 : 24 εδρών = 248.191

1. ΠΑ.ΣΟ.Κ	Ψήφοι : 2.477.245 : 248.191 = 9 έδρες με υπόλ. ψήφων	243.726
2. ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	Ψήφοι : 2.266.088 : 248.191 = 9 έδρες με υπόλ. ψήφων	32.369
3. Κ.Κ.Ε.	Ψήφοι : 693.466 : 248.191 = 2 έδρες με υπόλ. ψήφων	197.084
4. Κ.Κ.Ε. (εσωτ.)	Ψήφοι : 203.671 : 248.191 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	203.671
5. Ε.Δ.Η.Κ.	Ψήφοι : 16.865 : 248.191 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	16.865
6. ΚΟ.ΔΗ.ΣΟ. - Κ.Α.Ε	Ψήφοι : 47.400 : 248.191 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	47.400
7. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	Ψήφοι : 26.731 : 248.191 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	26.731
8. ΚΟΜΜΑ ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΩΝ	Ψήφοι : 10.136 : 248.191 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	10.136
9. Ε.Π.Ε.Ν.	Ψήφοι : 136.623 : 248.191 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	136.623
10. Ε.Σ.Π.Ε.	Ψήφοι : 8.321 : 248.191 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	8.321
11. ΚΟΜΜΑ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΩΝ	Ψήφοι : 20.910 : 248.191 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	20.910
12. Ε.ΝΕ.Κ.	Ψήφοι : 5.612 : 248.191 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	5.612
13. Ε.Κ.Κ.Ε.	Ψήφοι : 17.752 : 248.191 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	17.752
14. Ε.Δ.Ε. - ΤΡΟΤΣΚΙΣΤΕΣ	Ψήφοι : 6.382 : 248.191 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	6.382
15. Α.Σ.Κ.Ε.	Ψήφοι : 10.311 : 248.191 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	10.311
16. ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ	Ψήφοι : 8.875 : 248.191 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	8.875

ΣΥΝΟΛΟ

5.956.588

20 έδρες

992.768

- Σύμφωνα με τα παραπάνω, κατά την πρώτη φάση της κατανομής περιέρχονται στους πρώτους τρεις (3) συνδυασμούς συνολικά είκοσι (20) έδρες.
- Ειδικότερα: Εννέα (9) έδρες περιέρχονται στο συνδυασμό ΠΑ.ΣΟ.Κ., εννέα (9) στο συνδυασμό ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ και δύο (2) στο συνδυασμό Κ.Κ.Ε.
- Απομένουν προς διάθεση στη δεύτερη φάση της κατανομής τέσσερις (4) έδρες.

Β' ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΔΡΩΝ

- Σύνολο αχρησιμοποίητων υπολοίπων ψήφων ή εκλογικών δυνάμεων = 992.768
- ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΜΕΤΡΟ 992.768 : 5(4+1) = 198.553

α) ΠΑ.ΣΟ.Κ. και β) Κ.Κ.Ε. (Εσωτερικού)

Απομένουν για διάθεση, βάσει των αχρησιμοποίητων υπολοίπων, εκλογικής δυνάμεως, (παρ. 4 άρθρου 6 Ν. 1180/1981), δύο (2) έδρες.

Επειδή τα αχρησιμοποιήτα υπόλοιπα εκλογικής δυνάμεως όλων των συνδυασμών που συμμετείχαν στην εκλογή, τόσο μετά την πρώτη όσο και μετά τη δεύτερη φάση της κατανομής, έχουν ως κατωτέρω:

1. ΠΑ.ΣΟ.Κ	Ψήφοι : 45.153
2. ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	Ψήφοι : 32.369
3. Κ.Κ.Ε.	Ψήφοι : 197.084
4. Κ.Κ.Ε. (ΕΣΩΤ.)	Ψήφοι : 5.118
5. Ε.Δ.Η.Κ.	Ψήφοι : 16.865
6. ΚΟ.ΔΗ.ΣΟ. – Κ.Α.Ε.	Ψήφοι : 47.400
7. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	Ψήφοι : 26.731
8. ΚΟΜΜΑ ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΩΝ	Ψήφοι : 10.136
9. Ε.Π.Ε.Ν.	Ψήφοι : 136.623
10. Ε.Σ.Π.Ε.	Ψήφοι : 8.321
11. ΚΟΜΜΑ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΩΝ	Ψήφοι : 20.910
12. Ε.ΝΕ.Κ.	Ψήφοι : 5.612
13. Ε.Κ.Κ.Ε.	Ψήφοι : 17.752
14. Ε.Δ.Ε. – ΤΡΟΤΣΚΙΣΤΕΣ	Ψήφοι : 6.382
15. Α.Σ.Κ.Ε.	Ψήφοι : 10.311
16. ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ	Ψήφοι : 8.875

- Βάσει των ανωτέρω αχρησιμοποίητων υπολοίπων εκλογικής δυνάμεως οι απομένουσες για διάθεση δύο (2) έδρες περιέρχονται ανά μία (1) στους συνδυασμούς: α) ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ (Κ.Κ.Ε.) και β) ΕΘΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΝΩΣΙΣ (Ε.Π.Ε.Ν.), οι οποίοι εμφανίζουν το μεγαλύτερο κατά σειρά αχρησιμοποίητο υπόλοιπο εκλογικής δύναμης.

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

Με βάση όλα τα παραπάνω στοιχεία της ψηφοφορίας της **17^{ης} Ιουνίου 1984** (16 Ιουνίου 1984 στο Εξωτερικό) η Ανώτατη Εφορευτική Επιτροπή του άρθρου 91 του Π.Δ. 164/1984 κατανέμει σύμφωνα με τους ορισμούς του άρθρου 13 παρ. 2 του νόμου 1427/1984 τις είκοσι τέσσερις (24) έδρες των Ελλήνων αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στους κάτωθι συνδυασμούς

1. Συνδυασμός ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ (ΠΑ.ΣΟ.Κ)	έδρες 10 (δέκα)
2. Συνδυασμός ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ (Ν.Δ.)	έδρες 9 (εννέα)
3. Συνδυασμός ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ (Κ.Κ.Ε.)	έδρες 3 (τρεις)
4. Συνδυασμός ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ (εσωτ.)	έδρες 1 (μία)
5. Συνδυασμός ΕΘΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΝΩΣΙΣ	έδρες 1 (μία)

ΣΥΝΟΛΟ**24 (είκοσι τέσσερις)****Εκλεγέντες αντιπρόσωποι στη Συνέλευση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο)****A. ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ (ΠΑ.ΣΟ.Κ.)**

25. Μαύρος Γεώργιος του Ιωάννου
26. Γλέζος Εμμανουήλ του Νικολάου
27. Αυγερινός Παρασκευάς του Κων/νου
28. Πλασκοβίτης Σπύρος του Ηλία
29. Βάρφης Γρηγόριος του Αριστείδη
30. Βγενόπουλος Νικόλαος του Ευγένιου
31. Παπουτσής Χρήστος του Δημητρίου
32. Γαζής Νικόλαος του Ζάχου
33. Ρωμαίος Γεώργιος του Θεοδώρου
34. Πανταζή Κων/να συζ. Γεωργίου το γένος Δημητρίου Τζίφα

B. ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

25. Αβέρωφ – Τσιτσιώτης Ευάγγελος του Αναστασίου
26. Μπούτος Ιωάννης του Περικλή
27. Τζούνης Ιωάννης του Αλεξάνδρου
28. Ευρυγένης Δημήτριος του Ιωάννου
29. Χριστοδούλου Ευθύμιος του Κυριάκου

- 31. Αναστασόπουλος Γεώργιος του Νικολάου
- 32. Γιαννακου Μαριορή – Μαριέττα του Παν. Σύζυγος Π. Κουτσίκου
- 33. Γεροντόπουλος Κυριάκος του Χριστοδούλου

Γ. ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ (Κ.Κ.Ε.)

- 25. Εφραιμίδης Βασίλειος του Μιχαήλ
- 26. Αδάμου Δημήτριος του Ιωάννου
- 27. Αλαβάνος Αλέξανδρος του Νικολάου

Σημείωση

Ο επικεφαλής του Ευρωψηφοδελτίου του Κόμματος αυτού (Κ.Κ.Ε.) Φαράκος Γρηγόριος του Κων/νου δεν ανακηρύχθηκε, γιατί πριν από την ανακήρυξη παρητήθη.

Δ. ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ (Κ.Κ.Ε. εσωτ.)

- 1. Κύρκος Λεωνίδας του Μιχαήλ

Ε. ΕΘΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΝΩΣΙΣ

- 1. Δημητριάδης Χρυσάνθος του Ιωάννου

Σημείωση

Οι υπόλοιποι υποψήφιοι των συνδυασμών των παραπάνω κομμάτων ανακηρύχθηκαν αναπληρωματικοί των εκλεγέντων.

8.3 Πίνακες αποτελεσμάτων - Ιούνιος 1989

8.3 Πίνακες αποτελεσμάτων - Ιούνιος 1989

ΚΟΜΜΑΤΑ – ΕΜΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΡΧΗΓΟΙ ΚΟΜΜΑΤΩΝ

1. ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

Κύκλος μέσα στον οποίο υπάρχουν η ονομασία ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ, ένας Ήλιος που ανατέλλει και η συντομογραφία ΠΑ.ΣΟ.Κ. Αρχηγός κόμματος: **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ**

2. ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Τα αρχικά κεφαλαία γράμματα του ονόματος του κόμματος (Ν.Δ.), μεταξύ των οποίων υπάρχει αναμμένος πυρσός, τον οποίο κρατεί ένα χέρι. Η φλόγα του πυρσού κλείνει προς το γράμμα Ν, η όλη δε σύνθεση μπορεί κατά περίπτωση να περικλείεται σε κύκλο. Αρχηγός κόμματος: **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ**

3. ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ

Ανατέλλοντας αστέρας πίσω από δύο πλάγιες, παράλληλες, τεθλασμένες γραμμές. Αρχηγός κόμματος: **ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΦΛΩΡΑΚΗΣ**

4. ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ

Φωτογραφία του Αρχηγού του κόμματος. Αρχηγός κόμματος: **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ**

5. ΕΘΝΙΚΩΝ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ

Αρχηγός κόμματος: **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΤΟΥΡΑΣ**

6. ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΓΙΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Ένα πράσινο φύλλο που περικλείεται από ένα κόκκινο τετράγωνο και φέρει δεξιά του την ονομασία του κόμματος (Ελληνικό Σοσιαλιστικό Κόμμα) με κεφαλαία γράμματα. Αρχηγός κόμματος: **ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΑΡΣΕΝΗΣ**

7. ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ

Ο φρυγικός σκούφος μέσα σε κύκλο που σχηματίζεται από τις λέξεις ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ, ένα στάχυ, ένα κλαδί ελιάς και τον τίτλο Ε.ΔΗ.Κ., στο κέντρο δε του φρυγικού σκούφου μέσα σε κύκλο σημειώνονται τα γράμματα Δ.Σ., αρχικά των λέξεων Δημοκρατικός Σοσιαλισμός. Αρχηγός κόμματος: **ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΓΔΗΣ**

8. ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΚΟΜΜΑΤΩΝ ΑΜΕΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Τρίχρωμο κυματοειδές βέλος που αρχίζει πριν από τη λέξη ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ στην οποία καταλήγει και υποδεικνύει με την τριπλή αιχμή των (με την εξής σειρά χρωμάτων από πάνω προς τα κάτω: πράσινο, άσπρο και κόκκινο. Αρχηγός κόμματος: **ΜΑΝΩΛΗΣ ΓΛΕΖΟΣ**

9. ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ (ΟΙ.ΚΙ.Π.ΑΝ.)

Ένα δένδρο που τα κλαδιά του μοιάζουν με δύο χέρια και επάνω στον κορμό και στους κλάδους αναγράφονται οι λέξεις: ΓΝΩΣΗ, ΥΓΕΙΑ, ΧΑΡΑ, ΟΙ.ΚΙ.Π.ΑΝ. Αρχηγός κόμματος: **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΣ**

10. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ένας στάχυς με μικρή κλίση δεξιά, πάνω από τον οποίο σημειώνεται με κεφαλαία γράμματα και σε κυκλική διάταξη η λέξη ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ κάτω δε από αυτόν σημειώνεται επίσης κυκλικά η λέξη ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ. Αρχηγός κόμματος: **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΨΑΡΟΥΔΑΚΗΣ**

11. Κ.Κ.Ε. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ – ΑΝΑΝΕΩΤΙΚΗ ΑΡΙΣΤΕΡΑ

Μια κυματίζουσα κόκκινα σημαία στο κέντρο της οποίας αποτυπώνεται σύμπλεγμα από σφυρί και δρεπάνι και η οποία στη δεξιά και κάτω πλευρά της θα πλαισιώνεται από διγράμμιση λευκού και μαύρου χρώματος. Αρχηγός κόμματος: **ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΠΑΝΙΑΣ**

12. ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

Το γράμμα Ρ. Αρχηγός κόμματος: **ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΤΡΙΤΣΗΣ**

13. ΕΘΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ (Ε.Π.Ε.Ν.)

Έμβλημα όπως το κατατεθειμένο στον Άρειο Πάγο. Αρχηγός κόμματος: **ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΖΟΥΡΝΑΤΖΗΣ**

14. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ – ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Α. ΘΑΝΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ

Δύο οριζόντιες παράλληλες γραμμές μετά δύο καθέτων γραμμών με κλίση προς τα δεξιά και εντός του σχηματιζόμενου σχήματος ο αριθμός 12. Αρχηγός κόμματος: **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΘΑΝΟΣ**

15. ΚΟΜΜΑ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΩΝ

Η μορφή του ιδρυτού του κόμματος Ελευθερίου Βενιζέλου του Κυριάκου, εντός κύκλου γύρω από την οποία κυκλικά θα αναγράφεται ΚΟΜΜΑ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΩΝ 1910. Αρχηγός κόμματος: **ΝΙΚΗΤΑΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ**

16. Ε.Π.Ε.Κ.Ε. (Ένωση Παραγωγών – Εμποροεπαγγελματιών - Καταναλωτών Ελλάδος)

Έμβλημα όπως το κατατεθειμένο στον Άρειο Πάγο. Αρχηγός κόμματος: **ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΔΙΩΤΗΣ**

17. ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΙ ΕΥΡΩΕΚΛΟΓΕΣ & ΚΟΙΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΥΡΩΠΑΙΟΥΣ ΠΡΑΣΙΝΟΥΣ

Ο ήλιος που χαμογελάει, μέσα σε κύκλο και γύρω από τον ήλιο, σε κυκλική φορά οι λέξεις "Πυρηνική Ενέργεια; Όχι ευχαριστώ". Αρχηγός κόμματος: **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ**

18. ΕΝΙΑΙΟ ΕΘΝΙΚΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΕΝ.Ε.Κ.

Σπασμένος κρίκος της αλυσίδας (όπως έχει κατατεθεί στον Άρειο Πάγο). Αρχηγός κόμματος: **ΠΟΛΥΔΩΡΟΣ ΔΑΚΟΓΛΟΥ**

19. Α.Κ.Ε.Π. (Αυτοδύναμη Κίνηση Εργατικής Πολιτικής)

Ένας κύκλος με κόκκινη περιφέρεια μέσα στον οποίο υπάρχει η ονομασία του κόμματος, ένα στάχυ, ένα σφυρί και ένα τριαντάφυλλο. Το σφυρί, το στάχυ και

το τριαντάφυλλο δημιουργούν ένα σύμπλεγμα, γύρω από το οποίο είναι γραμμένη κυκλικά η ονομασία "Αυτοδύναμη Κίνηση Εργατικής Πολιτικής" ενώ στο κάτω μέρος του συμπλέγματος και ανάμεσα στην άκρη του σταχίου και του σφυριού υπάρχει η συντομογραφία Α.Κ.Ε.Π. Αρχηγός κόμματος: **ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΧΑΛΑΡΗΣ**

20. ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΛΛΑΤΟΣ – ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

Δένδρο ελιάς, εντός δύο ομόκεντρων και διαφορετικής διαμέτρου κύκλων, με τα αρχικά του κόμματος (Ε.Δ.Ο.Κ.), ανάμεσα στους δύο κύκλους και εις το κάτω μέρος αυτών και του ονόματος Κολλάτος εις το επάνω μέρος αυτών. Αρχηγός κόμματος: **ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΛΛΑΤΟΣ**

21. ΝΕΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ

Τα κεφαλαία γράμματα "Ν.Π." προηγουμένως και συνεχόμενων αυτών δύο παραλλήλων λωρίδων, κάτωθεν των οποίων αναγράφονται οι λέξεις ΝΕΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ. Αρχηγός κόμματος: **ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΣΟΦΙΑΝΟΣ**

Συνδυασμοί κομμάτων και συνασπισμών συνεργαζόμενων κομμάτων

1. ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

1. Ρωμαίος Γεώργιος του Θεοδώρου
2. Παπουτσής Χρήστος του Δημητρίου
3. Αυγερινός Παρασκευάς του Κων/νου
4. Ρουμελιώτης Παναγιώτης του Βασιλείου
5. Λιβανός Διονύσης του Σπύρου
6. Παγορόπουλος Δημήτριος του Ιωάννου
7. Τσίμας Κωνσταντίνος του Δημητρίου
8. Σταμούλης Ιωάννης του Ευαγγέλου
9. Κωστόπουλος Σωτήρης του Γεωργίου
10. Καρέλης Εμμανουήλ του Νικολάου
11. Ραυτόπουλος Γεώργιος του Αποστόλου
12. Νικολάου Καλλιόπη του Κωνσταντίνου
13. Πετράκης Μάρκος του Ευτύχιου
14. Στρεμμένος Χρήστος του Ευαγγέλου
15. Σεϊτανίδης Ηλίας του Κωνσταντίνου
16. Τζαβέλλας Τάσης του Παντελή
17. Παπαγεωργίου Αθανάσιος του Γεωργίου
18. Διαμαντοπούλου Άννα του Δημητρίου
19. Πριόβολος Βασίλειος του Σπύρου
20. Παναγιωτοπούλου Αναστασία συζ. Ιωάννη
21. Γαλετσέλης Παναγιώτης του Μιχαήλ
22. Κουρουμπλής Παναγιώτης του Ελευθερίου
23. Σακελλάρης Λυκούργος του Δημητρίου
24. Μαλέσιος Ευάγγελος του Νικολάου

2. ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ (Ν.Δ.)

1. Πεσμαζόγλου Ιωάννης του Στεφάνου

2. Γιαννάκου Μαριορή – Μαριέττα του Παναγιώτου συζ. Π. Κουτσίκου
3. Σαρλής Παύλος του Θεοδώρου
4. Λαμπριάς Παναγιώτης του Κυριάκου
5. Αναστασόπουλος Γεώργιος του Νικολάου
6. Σταύρος Κωνσταντίνος του Γεωργίου
7. Σαρειδάκης Γεώργιος του Εμμανουήλ
8. Χριστοδούλου Ευθύμιος του Νικολάου
9. Λαγάκος Ευστάθιος του Παναγιώτου
10. Πιέρρος Φίλιππος – Ξενοφώντας του Αναστασίου
11. Χατζηγεωργίου Μενέλαος του Λεωνίδα
12. Ζαββός Γεώργιος του Σπυρίδωνα
13. Παπαευστρατίου Ευστράτιος του Κωνσταντίνου
14. Βλαχόπουλος Δημήτριος του Κωνσταντίνου
15. Κωστάκης Νικόλαος του Θεοδώρου
16. Σταυρακάκης Μιχαήλ του Εμμανουήλ
17. Παπαλάμπρος Παναγιώτης (Τάκης) του Γεωργίου
18. Καραγκιοζόπουλος Αχιλλέας του Μιχαήλ
19. Στεφάνου Ιωάννης του Γεωργίου
20. Μαραγκού Όλγα – Δανάη συζ. Γεωργίου
21. Χαϊτίδης Ευγένιος του Δημητρίου
22. Χαραλαμπόπουλος Κωνσταντίνος του Αλεξάνδρου
23. Χατζής Κωνσταντίνος του Νικολάου
24. Χατζηδάκης Κωνσταντίνος του Ιωάννη

3. ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ

1. Εφραιμίδης Βασίλειος του Μιχαήλ
2. Παπαγιαννάκης Μιχαήλ του Ελευθερίου
3. Αλαβάνος Αλέξανδρος του Νικολάου
4. Δεσύλλας Δημήτριος του Νικολάου
5. Κολοκοτρώνης Σπυρίδων του Αστερίου
6. Λειβαδάς Κωνσταντίνος του Γερασίμου
7. Θεωνάς Ιωάννης του Γρηγορίου
8. Θεοδωρακοπούλου Αναστασία του Θεοδώρου
9. Ρίτσιος Ιωάννης του Βασιλείου
10. Κορφιάτης Διονύσιος του Δημητρίου
11. Βασιλάκης Εμμανουήλ του Χρίστου
12. Σαρόγλου Γεώργιος του Αντωνίου
13. Μαραβέλας Κωνσταντίνος του Γεωργίου
14. Μυλωνά Αικατερίνη του Διονυσίου
15. Σουριδής Κωνσταντίνος του Θεοδώρου
16. Αλέπης Παύλος του Πέτρου
17. Σίσκου Αθανασία του Ιωάννου
18. Βάρφη – Μανδραράκη Ελένη – Μαρία συζ. Βασιλείου
19. Ευαγγελάτος Δημήτριος του Γερασίμου
20. Μπέγκα – Ρωίμπα Αναστασία – Νατάσα συζ. Παναγιώτου
21. Πάντος – Κίκκος Στέφανος του Χρήστου
22. Αντωνόπουλος Ανδρέας του Γεωργίου
23. Γκούμας Σταμάτιος του Νικολάου
24. Δωροβίνης Βασίλειος του Κωνσταντίνου

4. ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ

1. Νιανιάς Δημήτριος του Γεωργίου
2. Μαγγίνας Βασίλειος του Νικολάου
3. Γασπαρινάτος Σπυριδών του Γερασίμου
4. Χριστοφιλοπούλου – Μπουζιώτα Μαρίνα του Δημητρίου
5. Γεωργίου Θεοδόσης του Παναγιώτου
6. Ροντήρης Αθανάσιος του Άγγελου
7. Βυθούλκας Πέτρος του Κωνσταντίνου
8. Διαμαντάκος Παναγιώτης του Κωνσταντίνου
9. Γιαννάκου Δέσποινα του Θεμιστοκλέους
10. Νάσλα – Σεργίνη Παρασκευή (Εύη) του Ιωάννου
11. Βασιακώστας Βασίλειος – Θεμιστοκλής του Εμμανουήλ
12. Βασιλάκος Αργύριος του Ευθυμίου
13. Σταυριδής Πελάγιος του Κωνσταντίνου
14. Αλεξανδροπούλου Ελένη του Δημητρίου
15. Κοτσαμπόπουλος Φαίδων του Γεωργίου
16. Σαρόγλου Μιχαήλ του Ελευθερίου
17. Ρουζέρης Νικόλαος του Ανδρέα
18. Βραχάμης Μιχαήλ του Δαμιανού
19. Γεριμόγλου Γεώργιος του Ιορδάνη
20. Μπουρδάκου Μαρία του Μιχαήλ
21. Κόσσυβας Μιχαήλ του Δημητρίου
22. Πανοζάχος Δημήτριος του Γεωργίου
23. Κακάσης Σπυριδών του Αποστόλου
24. Αλεξόπουλος Βασίλειος του Μιχαήλ

5. ΕΘΝΙΚΩΝ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ

1. Τσίτουρας Κωνσταντίνος του Παναγιώτου
2. Δεληβοριάς Νικόλαος του Γεωργίου
3. Μαυριδής Γεώργιος του Κοσμά
4. Καλύκας Γεώργιος του Ευαγγέλου
5. Λάμπας Γεώργιος του Αποστόλου
6. Παυλίδου Μάρθα θυγ. Δημητρίου
7. Κοντού Βασιλική θυγ. Αθανασίου

6. ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΓΙΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ (Ε.Σ.Κ.)

1. Αρσένης Γεράσιμος του Διονυσίου
2. Γεωργιάδης Αντώνης του Ιωάννου
3. Παπαδόπουλος Ανδρέας του Χρήστου
4. Μομφεράτος Παναγιώτης – Σπυριδών του Ιωάννου
5. Λαγός Αθανάσιος του Αναστασίου
6. Αθηναίος Ανδρέας του Περσέα
7. Παρλιάρου – Λιανού Δέσποινα του Σταμάτη
8. Σταυρακάκης Νικόλαος του Μιχαήλ
9. Καρασσά Άρτεμις του Βασιλείου
10. Κωστόπουλος Γεώργιος του Σωτηρίου
11. Μίχα Μαρία του Αλεξάνδρου

12. Σαχανίδης Κυριάκος του Σωκράτη
13. Δοξαριώτης Απόστολος του Νικολάου
14. Νικολακάκης Παύλος του Δημητρίου
15. Παπαδόπουλος Ζαχαρίας του Νικολάου
16. Καλτσάς Μιλτιάδης του Γεωργίου
17. Μάζη Κάθριν του Κωνσταντίνου
18. Παπαδόπουλος Αθανάσιος του Ιωάννου
19. Χαλιώτη Ελένη του Γερασίμου
20. Μαγκανιάς Αντώνης του Νικολάου
21. Κοκκινοβασιλής Χρήστος του Νικολάου
22. Πιπεργιάς Δημήτρης του Παντελή
23. Στάθης Γεώργιος του Ιωάννου
24. Καλογεροπούλου – Κατσέλη Ελεονώρα (Νόρα) του Πέλλου

7. ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ

1. Ζιγδης Ιωάννης του Γεωργίου
2. Καραγιάννης Τριαντάφυλλος του Αθανασίου
3. Αχουζαρίδη – Γαλάνη Ιωάννα του Αναστασίου
4. Μαντάς Σοφοκλής του Μιχαήλ
5. Δρούτσας Κωνσταντίνος του Σωτηρίου
6. Καραγιάννης Κωνσταντίνος του Αποστόλου
7. Χατζηκωνσταντής Δημήτριος του Κωνσταντίνου
8. Πίσσακας Σωτήριος του Ιωάννου
9. Ρεπάνης Νικήτας του Ιωάννου
10. Χατζηχριστοφής Ιωάννης του Βασιλείου
11. Τσιούνης Γεώργιος του Αλεξάνδρου
12. Μπέτσας Αθανάσιος του Κωνσταντίνου
13. Κουλουμπής Κωνσταντίνος του Ιωάννου
14. Σμυρναιός Ιωάννης του Νικολάου
15. Τσομιδής Ευστάθιος του Θεοδώρου
16. Κατσούλου – Μαλλίρη Αλεξάνδρα του Γεωργίου
17. Διαλυνάς Γεώργιος του Εμμανουήλ
18. Πολυζωγόπουλος Στυλιανός του Αυγερινού
19. Μούκα Υπατία του Γεωργίου το γένος Τσαλπάρα Παναγιώτη
20. Ελμσόγλου – Λαζαρίδης Βασίλειος του Δαμιανού
21. Θέμελης Νικόλαος του Γεωργίου
22. Τσιομπανίδης Γεώργιος του Ευαγγέλου
23. Καμπάς Αριστείδης του Κλεομένη

8. ΑΜΕΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

1. Γλέζος Μανώλης του Νικολάου
2. Μπακιρτζής Κωνσταντίνος του Αποστόλου
3. Μπαλτάς Εμμανουήλ του Ακινδύνου
4. Καλλιπολίτης Χαράλαμπος του Μιχαήλ
5. Βασιλειάδης Δαμιανός του Χαραλάμπους
6. Τζώρτζη Μαρία του Γεωργίου
7. Καραγιαννόπουλος Νικόλαος του Δημητρίου
8. Παπαμιχαήλ Ιωάννης του Γεωργίου
9. Ρέντζης Αθανάσιος του Ιωάννη

10. Κελαϊδής Παναγιώτης του Παναγιώτου
11. Τσαβίδου Μάγδα του Μιχαήλ
12. Ζέρβας Γεώργιος του Δημητρίου
13. Πουρής Ιωάννης του Δημητρίου
14. Κανέλλη Βιργινία του Μιχαήλ
15. Γιαννόπουλος Δημήτριος του Διονυσίου
16. Χιώτης Γεώργιος του Νικολάου
17. Σεβασλίδης Χριστόφορος του Παύλου
18. Πολύζος Γεώργιος του Νικολάου
19. Θεοδωρόπουλος Σπυριδών του Παναγιώτη
20. Πάνου Ιωάννης του Αποστόλου
21. Κωνσταντίνου Ευάγγελος του Ιωάννη
22. Παναγόπουλος Ιωάννης του Παναγιώτη
23. Ορφανός Γεώργιος του Εμμανουήλ
24. Τσώλης Αλέξης του Χρήστου

9. ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ (ΟΙ.ΚΙ.Π.ΑΝ.)

1. Παπανικόλας Κωνσταντίνος του Ιωάννου
2. Παρίσιος Βασίλειος του Δημητρίου
3. Ζώγας Παναγιώτης του Βασιλείου
4. Κιτσιλής Δημήτριος του Χρήστου
5. Νικολαΐδης Εμμανουήλ του Μενελάου
6. Ποντίκα Μαρία του Ιωάννη
7. Πανάγος Γαβριήλ του Γεωργίου
8. Στρατόγλου Δημήτριος του Κυριάκου
9. Σουρμελή Ζωή του Αναστασίου
10. Κομπόγιοργας Χρήστος του Παναγιώτου
11. Βαγιόπουλος Κωνσταντίνος του Ιωάννη
12. Παπαγιαννάκης Ιωάννης – Λάμπρος του Σταύρου
13. Γκόνη Αγγελική του Αθανασίου
14. Καζαντζή Ελένη του Κωνσταντίνου
15. Γλαντζή Αικατερίνη του Περικλή
16. Γούνας Φώτης του Θεοδώρου
17. Αβραμίδης Σταύρος του Ιωσήφ
18. Τζούραλης Παναγιώτης του Χρήστου
19. Γκόνης Αδριανός του Αθανασίου
20. Κόλιας Κωνσταντίνος του Αλεξάνδρου
21. Παναγής Χριστόφορος του Ιωάννη
22. Παραδείσης Σταμάτης του Θωμά
23. Κοτζάμπασης Νικόλαος-του Διονυσίου
24. Ευαγγελίου Αθανάσιος του Βασιλείου

10. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

1. Ψαρουδάκης Νικόλαος του Σταύρου
2. Μηλιάρακης Εμμανουήλ του Μιχαήλ
3. Τσιορμπατζής Γεώργιος του Χρήστου
4. Γιωτόπουλος Παναγιώτης του Δημητρίου
5. Κοντός Χαράλαμπος του Γρηγορίου
6. Καμαριάρης Κωνσταντίνος του Θεοφάνους

7. Αδαμίδης Σωτήριος του Κωνσταντίνου
8. Ανανιάδης Παναγιώτης του Ζαχαρίου
9. Αναπλιώτης Ανάργυρος του Ιωάννου
10. Ευαγγελάτος Γεώργιος του Σπυριδώνος
11. Καραμπερόπουλος Δημήτριος του Αποστόλου
12. Κατσιμπούλας Νικόλαος του Γεωργίου
13. Κούρτης Ξενοφών του Ιωάννου
14. Λογοθέτης Χρήστος του Κωνσταντίνου
15. Μαλτζός Γρηγόριος του Θεμιστοκλέους
16. Μεταξάς Ζώης του Θεοδώρου
17. Μπλάθρας Κωνσταντίνος του Γεωργίου
18. Νεραντζάκης Νικόλαος του Δημητρίου
19. Παπαευθυμίου Ευθύμιος του Ζήση
20. Πουγουνιάς Ηλίας του Μιχαήλ
21. Τασόγλου Εμμανουήλ του Σάββα
22. Τσικοπούλου Ζαχάρω του Χρήστου
23. Φιλιππίδης Άγγελος του Φιλίππου
24. Καλλιανίδου – Ψαρουδάκη Μαρία του Κωνσταντίνου

11. Κ.Κ.Ε. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ – ΑΝΑΝΕΩΤΙΚΗ ΑΡΙΣΤΕΡΑ

1. Μπανιάς Ιωάννης του Βασιλείου
2. Καβουριάρης Ευθύμιος του Γεωργίου
3. Στατηγάκη Μαρία του Πέτρου
4. Βουλέλης Νικόλαος του Μιχαήλ
5. Στέκα Χρυσούλα – Βαρβάρα – Βασιλική του Ορέστη
6. Αδαμοπούλου Μαρία του Νικολάου
7. Ανδριτσόπουλος Κωνσταντίνος του Αλεξάνδρου
8. Βρέλλος Ιωάννης του Ευαγγέλου
9. Γκάρτζος Κωνσταντίνος του Δημητρίου
10. Δεληγιάννη Στεργιανή του Ιωάννη
11. Ζουράρης Κωνσταντίνος του Γεωργίου
12. Θεοφύλακτου Ελισάβετ του Ηλία
13. Κατζουράκης Κυριάκος του Αντωνίου
14. Καρέλλου Χριστίνα συζ. Σωτηρίου
15. Κοντονής Χαράλαμπος – Σταύρος του Νικολάου
16. Κούκης Παναγιώτης του Ιωάννου
17. Μαλανδρενιώτου Βασιλική (Λιάνα) του Δημητρίου
18. Μαλουλάκου Δανάη – Δέσποινα (Δέσπω) του Δημητρίου
19. Ρόμπολα Αφροδίτη – Ελευθερία του Γερασίμου
20. Σταματάκη – Ανθίδου Ελένη του Δημητρίου
21. Σταυρόπουλος Θεόδωρος του Γεωργίου
22. Τρίμη – Κύρου Αικατερίνη του Δημητρίου
23. Τσαμασίρου Ρουμπίνη – Κωνσταντίνα του Ηλία
24. Χαρίσης Κωνσταντίνος του Ηλία

12. ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

1. Τρίσης Αντώνης του Σάββα
2. Μπεριάτος Ηλίας του Τηλεμάχου
3. Μαλιάκα Ανθή του Νικολάου

4. Γεωργιάδης Νικόλαος του Χρήστου
5. Κοντογούρη Αγγιολίνα του Γερασίμου
6. Ζαραφωνίτης Γεώργιος του Λαζάρου
7. Θεοδωρακάκος Δημήτριος του Ιωάννου
8. Τόκκα Αντιγόνη του Μιχαήλ
9. Κονταξής Γεώργιος του Παναγιώτη
10. Ταραντού Σοφία – Ναυσικά του Δημητρίου

13. ΕΘΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ (Ε.Π.Ε.Ν.)

1. Ζουρνατζής Σπυριδών του Βασιλείου
2. Δημόπουλος Αριστείδης του Γεωργίου
3. Δημόπουλος Δημήτριος του Παναγιώτη
4. Περρώτης Θεόδωρος του Γεωργίου
5. Δεδόπουλος Γεώργιος του Ναπολέοντα
6. Γιαννάκουλας Δημήτριος του Κωνσταντίνου
7. Μακρής Απόστολος του Σωτηρίου
8. Σάγιας Νικόλαος του Βασιλείου
9. Ραΐσης Δημήτριος του Γεωργίου
10. Παπακυριάκος Κωνσταντίνος του Αθανασίου
11. Κοντάκης Ιωάννης του Εμμανουήλ
12. Έξαρχος Ιωάννης του Κωνσταντίνου
13. Ζαλόκωστας Γεώργιος του Κωνσταντίνου
14. Νικολαΐδης Νικόλαος του Χαραλάμπους
15. Αλημίσσης Παναγιώτης του Νικολάου
16. Καβαλάκης Ιωάννης του Αποστόλου
17. Παλαιολόγος Παναγιώτης του Κωνσταντίνου
18. Στεφάνου Νικόλαος του Πέτρου
19. Σταυρόπουλος Νικόλαος του Πέτρου
20. Μάνορας Μιχαήλ του Κωνσταντίνου
21. Ταμπουράς Ευάγγελος του Ζήση
22. Μαζαράκης Ευάγγελος του Παναγιάγγελου
23. Σκόρδας Πάτροκλος του Ευαγγέλου
24. Μιχαλόπουλος Γρηγόριος του Ανδρέα

14. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Α, ΘΑΝΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ

1. Θάνος Κωνσταντίνος του Ανδρέα
2. Δαλιάνης Θεόδωρος του Χαραλάμπους
3. Σκλαβούνος Γεώργιος του Ιωάννου
4. Γλαράκης Κωνσταντίνος του Θεοδώρου
5. Χορβαλής Σπυριδών του Νικολάου
6. Σαμαρτζίδης Παναγιώτης του Ηλία
7. Ρούσσος Κωνσταντίνος – Διονύσιος του Λαυρέντιου
8. Ταμβάκης Βασίλειος του Γεωργίου

15. ΚΟΜΜΑ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΩΝ

1. Βενιζέλος Νικήτας του Κυριάκου
2. Μελλιάρδου – Χαραλαμπάκη Ζωή συζ. Ευστρατίου
3. Λαμπουτσάκης Γεώργιος του Ιωάννου

4. Καζαμίας Γεώργιος του Εμμανουήλ
5. Καλλιγιάννης Εμμανουήλ του Κωνσταντίνου
6. Καρυπίδης Κυριάκος του Μιχαήλ
7. Κατσίκιας Ξενοφών του Τρύφωνα
8. Κατίνας Γεώργιος του Πολυχρόνη
9. Γρατσέα – Αρχάκη Μαρία του Ευαγγέλου
10. Τζικάκη – Χαραλάμπη Αθηνά του Πέτρου
11. Χατζάκης Δημήτριος του Εμμανουήλ
12. Μπαγιά Παναγιώτα του Προκοπίου
13. Φακιδάρης Ιωάννης του Σπυρίδωνα
14. Μυλωνάς Γεώργιος του Αλεξάνδρου
15. Σαβιολάκης Αντώνιος του Γεωργίου
16. Ξένος Γεώργιος του Επαμεινώνδα
17. Κουράκης Γρηγόριος του Νικολάου
18. Λέκκας Απόστολος του Νικολάου
19. Μουνταγιαννάκης Εμμανουήλ του Εμμανουήλ
20. Παπαδάκης Κωνσταντίνος του Ιωάννου
21. Νερούτσος Σπυρίδων του Κυριάκου
22. Ποντικάκης Γεώργιος του Φωκίωνα
23. Παπαγιαννάκης Μιχαήλ του Γεωργίου
24. Γιάννου – Φακιάλα Αιμιλία συζ. Μιχαήλ

16. Ε.Π.Ε.Κ.Ε. (ΕΝΩΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ – ΕΜΠΟΡΟΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ – ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ)

1. Παπαδιώτης Αθανάσιος του Νικολάου
2. Λυμπέρης Ιωάννης του Δημητρίου
3. Βραΐλας Γεώργιος του Μάρκου
4. Μπέσκος Διονύσιος του Παναγιώτη
5. Ανδριανοπούλου Γεωργία του Γεωργίου
6. Διαμαντόπουλος Γεώργιος του Παναγιώτη
7. Πατούλης Ιωάννης του Ευθυμίου
8. Παπουτσιδής Παναγιώτης του Ιωάννου
9. Διπλαράκης Αντώνιος του Κωνσταντίνου
10. Πουλίου Δέσποινα του Αντωνίου
11. Βέρδης Ιάκωβος του Γεωργίου
12. Κυριακόπουλος Παναγιώτης του Αντωνίου
13. Δάλας Παναγιώτης του Κωνσταντίνου
14. Μιχαλή Κωνσταντίνα του Ηλία
15. Κωστοπούλου Σωτηρία του Κωνσταντίνου
16. Κωνσταντάκη – Μπούρδου Αλεξάνδρα συζ. Δημητρίου
17. Ζώργιος Αριστείδης του Ιωάννου
18. Κολονέλλος Χρήστος του Γεωργίου
19. Παπακερμένας Παναγιώτης του Κωνσταντίνου
20. Κορρές Απόστολος του Νικολάου
21. Κουβέλης Νικόλαος του Χρήστου
22. Σαββαϊδής Βίκτωρας του Ιωάννου
23. Σιαφλιάνης Αθανάσιος του Ιωάννου
24. Χρήστου Αθανάσιος του Βασιλείου

17. ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΙ**ΕΥΡΩΕΚΛΟΓΕΣ 89 ΚΟΙΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΥΡΩΠΑΙΟΥΣ ΠΡΑΣΙΝΟΥΣ**

1. Κατσούλης Χαράλαμπος του Ανδρέα
2. Κουρδάκη Ζησούλα του Αθανασίου
3. Πρωτοψάλτης Μιχαήλ του Γεωργίου
4. Ανδρικοπούλου Ελένη του Παναγιώτη
5. Παπασπηλιόπουλος Σπήλιος του Γεωργίου
6. Τζώλας Ιωάννης του Νικολάου
7. Τσόλακα Αρίκα του Νικολάου
8. Πίνιου – Κάλη Μαρία του Ιωάννη
9. Γαλάτης Νικόλαος του Ευσταθίου
10. Διάκος Κώστας του Γεωργίου
11. Μαραγκάκης Μιχαήλ του Ανδρέα – Γερασίμου
12. Βωβού Διονυσία – Σίσσυ του Ιωάννου
13. Χρυσόγελος Νικόλαος του Περικλή
14. Αναστασοπούλου Αναστασία του Βασιλείου
15. Ψύχας Σπυρίδων του Γεωργίου
16. Τρεμόπουλος Μιχαήλ του Αναστασίου
17. Χατζηγώγας Ιωάννης του Δημητρίου
18. Κουτούρης Ευάγγελος του Πέτρου
19. Σταυρόπουλος Κωνσταντίνος του Σταύρου
20. Φούντης Φίλιππος του Ιωάννη
21. Κοκκολιάδου Φρόσω του Παναγιώτη
22. Γκίκας Θωμάς του Ελευθερίου
23. Στουπάκη Αγγελική του Σπυρίδωνος
24. Ζήσης Ξενοφών του Ιωάννη

18. ΕΝΙΑΙΟ ΕΘΝΙΚΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ – Ε.Ν.Ε.Κ.

1. Δακόγλου Πολύδωρος του Ιπποκράτους
2. Σοφιανόπουλος Σωτήριος του Αριστοτέλους
3. Καραμπέτσος Θεόδωρος του Κωνσταντίνου
4. Γράτσος Κωνσταντίνος του Αλκίμου
5. Δοξάκης Στυλιανός του Ιωάννου
6. Σουμελίδης Νικόλαος του Ιωάννου
7. Ρασαΐκος Ηλίας τους Τραϊανού
8. Παναγάκος Γεώργιος του Δημητρίου
9. Καλκάνης Ηλίας του Παντελή
10. Σκούτελη – Μενεξέ Κατερίνα του Χρήστου
11. Πομόνης Νικόλαος του Τζανέτου
12. Σακοράφας Βασίλειος του Γεωργίου
13. Ροπόκης Κωνσταντίνος του Νικολάου
14. Τριανταφύλλου Παντελής του Γεωργίου
15. Τζούφας Κωνσταντίνος του Χρήστου
16. Παπαδοπούλου Ελένη του Αριστείδου
17. Θεοδοσόπουλος Ελευθέριος του Αθανασίου
18. Σκόνδρας Παναγιώτης του Γερασίμου
19. Παπαδόπουλος Σπυρίδων του Αριστείδου
20. Κούρτογλου Πρόδρομος του Ιωάννου
21. Τσούγκος Δημήτριος του Κωνσταντίνου

22. Σχοινάς Ιωάννης του Σωτηρίου
23. Κράβαρης Γρηγόρης του Γεωργίου
24. Ταρνάρας Γεώργιος του Ηλία

19. Α.Κ.Ε.Π. (ΑΥΤΟΔΥΝΑΜΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ)

1. Χάλαρης Αντώνιος του Πέτρου
2. Νταγιάντας Κωνσταντίνος του Μιχαήλ
3. Τάκος Βασίλειος του Γεωργίου
4. Μπίχτας Προκόπιος του Στεφάνου
5. Παύλος Γεώργιος του Χρήστου
6. Παπαπέτρου Σεραφείμ του Λουκά
7. Βλάικος Παναγιώτης του Νικολάου
8. Μαντάς Ιωάννης του Αλεξάνδρου
9. Νταγιάντας Λάζαρος του Μιχαήλ
10. Σπαθαράκης Εμμανουήλ του Νικολάου
11. Λεφαντζή Ιωάννα του Μιχαήλ
12. Βασιλόπουλος Δημήτριος του Βασιλείου
13. Φίλων Παναγιώτα του Λουκά
14. Σπυροπούλου Παναγιώτα του Νικολάου
15. Παπαϊωάννου Χρήστος του Γεωργίου
16. Χατζίνα Δήμητρα του Γεωργίου
17. Παπαπετρου Γεώργιος του Λουκά
18. Μπακάλης Κωνσταντίνος του χρήστου
19. Παπακωστούλη Αργυρούλα του Γεωργίου
20. Διαβολάκης Αθανάσιος του Στυλιανού
21. Πασαλιδης Ηρακλής του Βασιλείου
22. Σπυροπούλου Ιωάννα του Κωνσταντίνου
23. Ευθυμίου Άγγελος του Γεωργίου
24. Τσατάλιος Νικόλαος του Σταύρου

20. ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΛΛΑΤΟΣ – ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

1. Κολλάτος Δημήτριος του Μάριου
2. Μπαρμπουνάκης Εμμανουήλ του Γεωργίου
3. Μάρος Βασίλειος του Νικολάου
4. Ευστρατιάδης Όμηρος του Αθανασίου
5. Ζέρβος Νικόλαος του Σπύρου
6. Μπουχλής Μιχάλης του Ιωάννη
7. Λάβδας Ιωάννης του Δημητρίου
8. Λαδόπουλος Βασίλειος του Συμεών
9. Σταυρολέμης Μάριος του Γεωργίου
10. Κριτωτάκη Αικατερίνη του Δημητρίου
11. Λιάκος Ευστάθιος του Ηλία
12. Γιαννακοπούλου Μαρία – Νέλλη του Μελετίου
13. Καραφώτη Βενετία του Νικολάου
14. Μπάνης Ευστράτιος του Δημητρίου
15. Παπαντώνη Κυριακή του Νικολάου
16. Σεργόπουλος Σπυριδων του Νικολάου
17. Βαφειάδου Σοφία του Δημητρίου

18. Οικονόμου Παναγιώτης του Περικλή
19. Γαρδούνης Σπυρίδων του Νικολάου
20. Παπαλάμπρος Φώτιος του Γεωργίου
21. Κωτούλας Ανδρέας του Νικολάου
22. Βλασσοπούλου Ειρήνη του Γεωργίου
23. Ζήση Αθανασία του Δημητρίου
24. Βλάμης Παναγιώτης του Μιχαήλ

21. ΝΕΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ

1. Σοφινός Δημοσθένης του Γεωργίου
2. Γιαννόπουλος Παναγιώτης του Γεωργίου
3. Λεβάντης Αντώνιος του Ιωάννη
4. Μέγκος Ενισλίδης Γεώργιος του Νικολάου
5. Ζαχαράκης Δημήτριος του Εμμανουήλ
6. Μπούρλας Δανιήλ του Σόλωνος
7. Ζατζίκος Χαράλαμπος του Γεωργίου
8. Περουτσέας Ιωάννης του Νικολάου
9. Δούκας Ιωάννης του Σωτηρίου
10. Ράλλη Ελένη συζ. Μιχαήλ
11. Κουρουμπάκαλης Δημήτριος του Γεωργίου
12. Λογοθέτης Δημήτριος του Αντωνίου
13. Δρακόπουλος Γρηγόριος του Ορθοδόξου
14. Σκιαθίτης Εμμανουήλ του Παναγιώτου
15. Μπισμίκου Ελένη του Ανάργυρου
16. Ράλλης Κωνσταντίνος του Παναγιώτου
17. Τσιροζίδη Αλίκη του Παναγιώτου
18. Κοντόπουλος Ιωάννης του Χαραλάμπους
19. Λουμπιέ Ανδρέας του Αιμιλίου
20. Βαρδάλου Αγγελική του Αντωνίου
21. Παπανικολάου Ιωάννης του Εμμανουήλ
22. Δημοσθεσιάδης Δημήτριος του Γεωργίου
23. Γεωργούσης Νότης – Παναγιώτης του Νικολάου
24. Τζουτζούλης Δημοσθένης του Αλεξάνδρου

Πίνακας κατανομής εδρών σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 3) 30 – 6 – 1989 απόφαση της Ανώτατης Εφορευτικής Επιτροπής

Α ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΔΡΩΝ

ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΜΕΤΡΟ: Σύνολο εγκύρων ψηφοδελτίων: 6.581.241 : 24 εδρών = 274.218

1. ΠΑ.ΣΟ.Κ	Ψήφοι : 2.336.460 : 274.218 = 8 έδρες με υπόλ. ψήφων	172.716
2. ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	Ψήφοι : 2.659.435 : 274.218 = 9 έδρες με υπόλ. ψήφων	191.473
3. ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ	Ψήφοι : 941.913 : 274.218 = 3 έδρες με υπόλ. ψήφων	119.259
4. ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	Ψήφοι : 89.811 : 274.218 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	89.811
5. ΕΘΝΙΚΩΝ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ	Ψήφοι : 3.655 : 274.218 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	3.655
6. ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΓΙΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	Ψήφοι : 43.654 : 274.218 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	43.654
7. ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ	Ψήφοι : 18.399 : 274.218 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	18.399
8. ΑΜΕΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	Ψήφοι : 25.170 : 274.218 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	25.170
9. ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ (ΟΙ.ΚΙ.Π.ΑΝ.)	Ψήφοι : 27.786 : 274.218 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	27.786
10. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	Ψήφοι : 27.208 : 274.218 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	27.208
11. Κ.Κ.Ε. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ - ΑΝΑΝΕΩΤΙΚΗ ΑΡΙΣΤΕΡΑ	Ψήφοι : 41.790 : 274.218 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	41.790
12. ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ	Ψήφοι : 40.816 : 274.218 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	40.816
13. ΕΘΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΝΩΣΙΣ Ε.Π.ΕΝ.	Ψήφοι : 77.095 : 274.218 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	77.095
14. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΚΩΝ/ΝΟΣ Α. ΘΑΝΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ	Ψήφοι : 8.275 : 274.218 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	8.275
15. ΚΟΜΜΑ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΩΝ	Ψήφοι : 26.181 : 274.218 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	26.181
16. Ε.Π.Ε.Κ.Ε.	Ψήφοι : 6.948 : 274.218 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	6.948
17. ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΙ ΕΥΡΩΕΚΛΟΓΕΣ 89 ΚΟΙΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΥΡΩΠΑΙΟΥΣ ΠΡΑΣΙΝΟΥΣ	Ψήφοι : 72.826 : 274.218 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	72.826
18. ΕΝΙΑΙΟ ΕΘΝΙΚΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ – ΕΝ.Ε.Κ.	Ψήφοι : 15.555 : 274.218 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	15.555
19. Α.Κ.Ε.Π.	Ψήφοι : 7.273 : 274.218 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	7.273

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ	Ψήφοι :	69.429 : 274.218 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	69.429
21. ΝΕΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ	Ψήφοι :	11.562 : 274.218 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	11.562
		ΣΥΝΟΛΟ 6.581241	20 έδρες
			1.096.881

- Σύμφωνα με τα παραπάνω, κατά την πρώτη φάση της κατανομής περιέρχονται στους πρώτους τρεις (3) συνδυασμούς συνολικά είκοσι (20) έδρες.
- Ειδικότερα: Οκτώ (8) έδρες περιέρχονται στο συνδυασμό ΠΑ.ΣΟ.Κ., εννέα (9) στο συνδυασμό ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ και τρεις (3) στο ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ
- Απομένουν προς διάθεση στη δεύτερη φάση της κατανομής τέσσερις (4) έδρες.

Β' ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΔΡΩΝ

- Σύνολο αξιοποιηθέντων υπολοίπων ψήφων ή εκλογικών δυνάμεων = 1.096.881
  - ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΜΕΤΡΟ $1.096.881 : 5(4+1) = 219.376$
- Με βάση το εκλογικό αυτό μέτρο κανένας συνδυασμός δεν δικαιούται έδρα.

Επομένως οι παραπάνω τέσσερις (4) έδρες που απομένουν για διάθεση, θα κατανεμηθούν βάσει των αξιοποιηθέντων υπολοίπων, εκλογικής δυνάμεως (παρ. 4 άρθρου 6 Ν. 1180 / 1981).

Επειδή τα αξιοποιηθέντα υπόλοιπα εκλογικής δυνάμεως όλων των συνδυασμών που συμμετείχαν στην εκλογή, τόσο μετά την πρώτη όσο και μετά τη δεύτερη φάση της κατανομής, έχουν ως κατωτέρω:

1. ΠΑ.ΣΟ.Κ	Ψήφοι : 172.716
2. ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	Ψήφοι : 191.473
3. ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ	Ψήφοι : 119.259
4. ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	Ψήφοι : 89.811
5. ΕΘΝΙΚΩΝ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ	Ψήφοι : 3.655
6. ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΓΙΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	Ψήφοι : 43.654
7. ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ	Ψήφοι : 18.399
8. ΑΜΕΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	Ψήφοι : 25.170
9. ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ (ΟΙ.ΚΙ.Π.ΑΝ.)	Ψήφοι : 27.786
10. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	Ψήφοι : 27.208
11. Κ.Κ.Ε. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ - ΑΝΑΝΕΩΤΙΚΗ ΑΡΙΣΤΕΡΑ	Ψήφοι : 41.790
12. ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ	Ψήφοι : 40.816
13. ΕΘΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΝΩΣΙΣ Ε.Π.ΕΝ.	Ψήφοι : 77.095
14. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΚΩΝ/ΝΟΣ Α. ΘΑΝΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ	Ψήφοι : 8.275
15. ΚΟΜΜΑ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΩΝ	Ψήφοι : 26.181

17. ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΙ	
ΕΥΡΩΕΚΛΟΓΕΣ 89 ΚΟΙΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ	
ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΥΡΩΠΑΙΟΥΣ ΠΡΑΣΙΝΟΥΣ	Ψήφοι : 72.826
17. ΕΝΙΑΙΟ ΕΘΝΙΚΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ – ΕΝ.Ε.Κ.	Ψήφοι : 15.555
18. Α.Κ.Ε.Π.	Ψήφοι : 7.273
19. ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΛΛΑΤΟΣ – ΕΛΛΗΝΙΚΟ	
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ	Ψήφοι : 69.429
20. ΝΕΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ	Ψήφοι : 11.562

Βάσει των ανωτέρω αχρησιμοποίητων υπολοίπων εκλογικής δυνάμεως οι απομένουσες για διάθεση τέσσερις (4) έδρες περιέρχονται ανά μία (1) στους συνδυασμούς α) ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, β) ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ, γ) ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ και δ) ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ, οι οποίοι εμφανίζουν το μεγαλύτερο κατά σειρά αχρησιμοποίητο υπόλοιπο εκλογικής δυνάμεως.

Με βάση όλα τα παραπάνω στοιχεία της ψηφοφορίας της **18^{ης} Ιουνίου 1989** (17 Ιουνίου 1989 στο Εξωτερικό) η Ανώτατη Εφορευτική Επιτροπή του άρθρου 91 του Π.Δ. 265/1989 κατανέμει σύμφωνα με τους ορισμούς του άρθρου 13 παρ. 2 του νόμου 1427/1984 τις είκοσι τέσσερις (24) έδρες των Ελλήνων αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στους κάτωθι συνδυασμούς και Συνασπισμούς κομμάτων ως εξής:

1. Συνδυασμός ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ (ΠΑ.ΣΟ.Κ)	έδρες 9 (εννέα)
2. Συνδυασμός ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ (Ν.Δ.)	έδρες 10 (δέκα)
3. Συνδυασμός ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ	έδρες 4 (τέσσερις)
4. Συνδυασμός ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	έδρες 1 (μία)

ΣΥΝΟΛΟ

24 (είκοσι τέσσερις)

Εκλεγέντες αντιπρόσωποι στη Συνέλευση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο)

Α. ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

25. Ρωμαίος Γεώργιος του Θεοδώρου
26. Παπουτσής Χρήστος του Δημητρίου
27. Αυγερινός Παρασκευάς του Κων/νου

29. Λιβανός Διονύσης του Σπύρου
30. Παγορόπουλος Δημήτριος του Ιωάννου
31. Τσίμας Κωνσταντίνος του Δημητρίου
32. Σταμούλης Ιωάννης του Ευαγγέλου
33. Κωστόπουλος Σωτήρης του Γεωργίου

Β. ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ (Ν.Δ.)

25. Πεσμαζόγλου Ιωάννης του Στεφάνου
26. Γιαννάκου Μαριορή – Μαριέττα του Παναγιώτου συζ. Π. Κουτσίκου
27. Σαρλής Παύλος του Θεοδώρου
28. Λαμπριάς Παναγιώτης του Κυριάκου
29. Αναστασόπουλος Γεώργιος του Νικολάου
30. Σταύρος Κωνσταντίνος του Γεωργίου
31. Σαρειδάκης Γεώργιος του Εμμανουήλ
32. Χριστοδούλου Ευθύμιος του Νικολάου
33. Λαγάκος Ευστάθιος του Παναγιώτου
34. Πιέρρος Φίλιππος – Ξενοφώντας του Αναστασίου

Γ. ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ

25. Εφραιμίδης Βασίλειος του Μιχαήλ
26. Παπαγιαννάκης Μιχαήλ του Ελευθερίου
27. Αλαβάνος Αλέξανδρος του Νικολάου
28. Δεσύλλας Δημήτριος του Νικολάου

Δ. ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ

25. Νιανιάς Δημήτριος του Γεωργίου

*** Σημείωση:**

Τις κενωθείσες δύο (2) έδρες των αντιπροσώπων της χώρας μας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ήτοι της κας Μαριέττας Γιαννάκου – Κουτσίκου και του κ. Ευθυμίου Χριστοδούλου λόγω διορισμού τους την 11^η Απριλίου 1990 ως μελών της Ελληνικής Κυβέρνησης κατέλαβαν οι κ.κ. Χατζηγεωργίου Μενέλαος και Ζαββός Γεώργιος.

8.4 Πίνακες αποτελεσμάτων - Ιούνιος 1994

8.4 Πίνακες αποτελεσμάτων - Ιούνιος 1994

ΚΟΜΜΑΤΑ – ΕΜΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΡΧΗΓΟΙ ΚΟΜΜΑΤΩΝ

1. ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

Κύκλος μέσα στον οποίο υπάρχουν η ονομασία ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ, ένας Ήλιος που ανατέλλει και η συντομογραφία ΠΑ.ΣΟ.Κ. Αρχηγός κόμματος: **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ**

2. ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Τα αρχικά κεφαλαία γράμματα του ονόματος του κόμματος (Ν.Δ.) μεταξύ των οποίων υπάρχει αναμμένος πυρσός, τον οποίο κρατεί ένα χέρι. Η φλόγα του πυρσού κλείνει προς το γράμμα Ν., η όλη δε σύνθεση μπορεί κατά περίπτωση να περικλείεται σε κύκλο. Αρχηγός κόμματος: **ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΉΒΕΡΤ**

3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΝΟΙΞΗ

Τρία (3) παράλληλα βέλη σε μπλε, πράσινο και κόκκινο χρώμα, που αρχίζουν από αριστερά από οριζόντια διεύθυνση και σχηματίζοντας αμβλεία γωνία, ακολουθούν παράλληλη ανοδική πορεία. Αρχηγός κόμματος: **ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΣΑΜΑΡΑΣ**

4. ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ (Κ.Κ.Ε.)

Τα κεφαλαία γράμματα Κ.Κ.Ε., μεταξύ δύο οριζοντίων γραμμών, από τις οποίες η άνω είναι διακεκομμένη στο κέντρο και στο κενό βρίσκεται σύμπλεγμα από σφυρί και δρεπάνι (σφυροδρέπανο). Αρχηγός κόμματος: **ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ**

5. ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ

Αστέρας ανατέλλοντας πίσω από δύο πλάγιες, παράλληλες, τεθλασμένες γραμμές. Αρχηγός κόμματος: **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ**

6. ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ

Η φωτογραφία του προέδρου του κόμματος. Αρχηγός κόμματος: **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ**

7. ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΕΘΝΙΚΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΤΑΞΙΣ ΤΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ:

1) ΕΘΝΙΚΩΝ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ

2) ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΦΥΠΝΙΣΕΩΣ

3) ΕΘΝΙΚΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΕΩΣ

Το γράμμα Ε. Αρχηγός κόμματος: **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΤΟΥΡΑΣ, ΗΛΕΚΤΡΑ ΣΚΡΙΒΑΝΟΥ, ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΕΩΡΓΑΣ**

8. ΕΘΝΙΚΟ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ (Ε.ΠΑ.Κ.)

Έμβλημα

Όπως το κατατεθειμένο στον Άρειο Πάγο.

9. ΔΙΑΚΟΜΜΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

Ένας μαθηματικός της αρχαιότητας. Αρχηγός κόμματος: **ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ**

10. ΠΟΛΙΤΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Η Ευρώπη με το Δία – Τάυρο από αρχαίο αγγείο. Αρχηγός κόμματος:
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΞΕΑΡΧΟΣ

11. ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Μια ασπίδα. Αρχηγός κόμματος: **ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΡΟΥΔΑΣ**

12. ΙΔΑΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Μια αρχαία κολώνα. Αρχηγός κόμματος: **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΑΚΗΣ**

13. ΚΟΜΜΑ ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

Δικέφαλος αετός. Αρχηγός κόμματος: **ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΛΗΝΤΙΔΗΣ**

14. ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Ένας αρχαίος ναός. Αρχηγός κόμματος: **ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΛΙΑΠΑΤΗΣ**

15. ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑ

Ένα ακροκέραμο. Αρχηγός κόμματος: **ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΚΑΠΕΤΑΝΑΚΗΣ**

16. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

Γραφική παράσταση γύρω από κύκλο που στο κέντρο φέρει τα κεφαλαία γράμματα Κ και Μ, που είναι τα αρχικά του κόμματος. Αρχηγός κόμματος:
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΚΙΚΑΣ

17. ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η Αθηναϊκή Τριήρης. Αρχηγός κόμματος: **ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΚΡΕΠΗΣ**

18. ΧΡΥΣΗ ΑΥΓΗ – ΛΑΪΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

Το αρχαίο Ελληνικό σχήμα εντός πλαισίου φύλλων δάφνης. Αρχηγός κόμματος:
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΙΧΑΛΟΛΙΑΚΟΣ

19. ΧΡΙΣΤΟΠΙΣΤΙΑ

Ο ύμνος του Θεϊκού Χαράγματος αναπτυσσόμενος σε δύο πτερύγια που σχηματίζουν το σημείο της νίκης πάνω από το ονοματεπώνυμο ΣΤΑΘΗΣ ΠΑΤΣΑΝΤΖΗΣ και στολίζουν αμφίπλευρα την κεκοσμημένη στο μέτωπο με τον κυκλικό Διπλοσταυρο φωτογραφία του αρχηγού του κόμματος. Αρχηγός κόμματος: **ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΠΑΤΣΑΝΤΖΗΣ**

20. ΟΛΥΜΠΙΣΜΟΣ

Έμβλημα όπως το κατατεθειμένο στον Άρειο Πάγο. Αρχηγός κόμματος:
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΩΗΣ

21. ΛΕΥΚΟ

Το περίγραμμα του χάρτη της Ελλάδας και μέσα σ' αυτό η φράση ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ. Αρχηγός κόμματος: **ΝΤΑΛΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ**

22. ΚΟΜΜΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Έμβλημα όπως το κατατεθειμένο στον Άρειο Πάγο. Αρχηγός κόμματος:
ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΛΕΒΑΝΤΗΣ

23. ΈΝΩΣΗ ΚΕΝΤΡΩΝ

Το Ουράνιο Τόξο και η φράση ΈΝΩΣΗ ΚΕΝΤΡΩΩΝ κάτω από την όλη παράσταση. Έμβλημα όπως το κατατεθημένο στον Άρειο Πάγο. Αρχηγός κόμματος: **ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΛΕΒΕΝΤΗΣ**

24. ΈΝΩΣΗ ΟΙΚΟΛΟΓΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

Ένα δένδρο, του ουράνιο τόξο και το ηλιοτρόπιο που βρίσκονται μέσα στο πλαίσιο. Από κάτω από το έμβλημα αναγράφεται ΈΝΩΣΗ ΟΙΚΟΛΟΓΩΝ. Συνεργασία Οικολογικών και Περιβαλλοντικών Οργανώσεων. Έμβλημα όπως το κατατεθημένο στον Άρειο Πάγο. Αρχηγός κόμματος: **ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΒΕΡΓΗΣ**

25. ΚΟΛΛΑΤΟΣ – ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ – ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ

Η φωτογραφία του ιδρυτή και αρχηγού αυτού. Αρχηγός κόμματος: **ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΛΛΑΤΟΣ**

26. ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΥΝΗΓΩΝ (ΦΥΣΗ – ΚΥΝΗΓΙ – ΨΑΡΕΜΑ – ΠΑΡΑΔΟΣΗ)

Η θεά Άρτεμη. Αρχηγός κόμματος: **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΣΑΓΚΑΝΕΛΙΑΣ**

27. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ

Ο ηλιάνθος χρώματος κίτρινου, αριστερά του οποίου γράφονται σε μια αράδα με πράσινα κεφαλαία γράμματα οι λέξεις ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ.

Κάτω από τις λέξεις ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ και τον ηλιάνθο, στην δεξιά πλευρά γράφονται με μικρότερα γράμματα οι λέξεις ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΠΡΑΣΙΝΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ. Πανελλαδική Γραμματεία: **ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΑΝΔΡΕΑΔΑΚΗ, ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΑΛΑΤΗΣ, ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΙΣΑΡΗΣ κ.λ.π.**

28. ΜΑΡΞΙΣΤΙΚΟ – ΛΕΝΙΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ

Τα αρχικά της ονομασίας του (Μ – Λ Κ.Κ.Ε.) με ένα σφυροδρέπανο δεξιά. Διοικούσα Επιτροπή: **ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΠΕΤΡΟΣ ΚΟΥΦΟΒΑΣΙΛΗΣ, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΣΜΑΣ**

29. Α.Κ.Ε.Π. (ΑΥΤΟΔΥΝΑΜΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ)

Ένας κύκλος με πράσινη περιφέρεια μέσα στον οποίο υπάρχει η ονομασία του Κόμματος, ένα στάχυ, ένα σφυρί και ένα τριαντάφυλλο. Το σφυρί, το στάχυ και το τριαντάφυλλο δημιουργούν ένα σύμπλεγμα, γύρω από το οποίο είναι γραμμένη κυκλικά η ονομασία ΑΥΤΟΔΥΝΑΜΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ, ενώ στο κάτω μέρος του συμπλέγματος και ανάμεσα στην άκρη του σταχίου και του σφυριού υπάρχει η συντομογραφία Α.Κ.Ε.Π. Αρχηγός κόμματος: **ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΧΑΛΑΡΗΣ**

30. ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΘΝΙΚΗ ΔΥΝΑΜΗ (Ν.Ε.Ε.ΔΥΝ.)

Μία στρογγυλή σφραγίδα με τρεις κύκλους εκ των οποίων στο μικρό απεικονίζεται ο Μέγας Αλέξανδρος πάνω στο Βουκεφάλα κραδαινοντας τη σπάθη με την δεξιά του, ο μεσαίος κύκλος είναι λευκός και στον τρίτο κύκλο αναγράφεται η ονομασία του κόμματος. Αρχηγός κόμματος: **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ**

31. ΚΟΜΜΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΝΟΜΟΥ

Έμβλημα όπως το κατατεθημένο στον Άρειο Πάγο. Αρχηγός κόμματος:
ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΑΣΗΜΑΚΗΣ

32. ΈΘΝΙΚΟ ΚΟΜΜΑ – ΕΠΕΝ

Έμβλημα όπως το κατατεθημένο στον Άρειο Πάγο. Αρχηγός κόμματος:
ΑΝΔΡΕΑΣ – ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ

33. ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ – ΔΗ.ΚΟ.

Ένα αστέρι. Έμβλημα όπως το κατατεθημένο στον Άρειο Πάγο. Αρχηγός κόμματος: **ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ**

34. ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΟ ΟΡΑΜΑ

Το γράμμα (Ε) με βέλος στη μεσαία οριζόντια γραμμή, χρώματος μπλε σε πράσινο φόντο. Έμβλημα όπως το κατατεθημένο στον Άρειο Πάγο. Αρχηγός κόμματος: **ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΑΚΑΝΙΚΑΣ – ΑΝΔΡΙΑΣ**

35. ΑΥΤΟΣΕΒΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΛΗΘΕΙΑ

Ένας ΚΥΚΛΟΣ στην περιφέρεια του οποίου είναι γραμμένες οι λέξεις ΑΥΤΟΣΕΒΑΣΜΟΣ, ΑΓΑΠΗ, ΕΙΡΗΝΗ ΥΓΕΙΑ & ΕΥΤΥΧΙΑ και στο κέντρο του απεικονίζεται ένα ΑΛΟΓΟ με τον ΙΠΠΕΑ του ο οποίος φέρει στο στήθος γραμμένες τις λέξεις ΑΥΤΟΣΕΒΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΛΗΘΕΙΑ. Αρχηγός κόμματος: **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ**

36. Ο.Α.Κ.Κ.Ε. – ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΟΥ Κ.Κ.Ε.

Ο τίτλος του κόμματος μπροστά στον οποίο υπάρχει το σφυροδρέπανο. Διοικούσα Επιτροπή: **ΗΛΙΑΣ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ, ΚΩΣΤΑΣ ΛΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΠΕΝΙΑΣ**

37. ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ ΚΩΝ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΣ

Έμβλημα όπως το κατατεθημένο στον Άρειο Πάγο. Αρχηγός κόμματος: **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΣ**

38. ΑΡΙΣΤΕΡΗ ΚΙΝΗΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗΣ Ε.Ο.Κ.

Έμβλημα όπως το κατατεθημένο στον Άρειο Πάγο. Διοικούσα Επιτροπή: **ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΔΕΣΣΥΛΑΣ, ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΟΣ, ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΙΣΤΗΣ**

39. ΟΥΡΑΝΙΟ ΤΟΞΟ

Παράσταση ημικυκλική στην περιφέρεια της οποίας αναγράφεται ο τίτλος του κόμματος (ΟΥΡΑΝΙΟ ΤΟΞΟ) και στο κέντρο του οποίου υπάρχει φύλλο δένδρου. Αρχηγός κόμματος: **ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΡΙΤΣΚΑΣ**

40. ΚΙΝΗΣΗ ΠΟΛΙΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΤΟΥ ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΥ – ΤΗΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ – ΦΕΜΙΝΙΣΜΟΥ – ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΙΝΗΜΑΤΩΝ – ΤΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Ένας κόκκινος ήλιος ο οποίος εν μέρει επικαλύπτεται από ένα πράσινο δένδρο. Αρχηγός κόμματος: **ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΠΑΝΙΑΣ**

Συνδυασμοί κομμάτων και συνασπισμών συνεργαζόμενων κομμάτων

1. ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

1. Τσάτσος Δημήτριος του Θεμιστοκλή
2. Παπουτσής Χρήστος του Δημητρίου
3. Αυγερινός Παρασκευάς του Κωνσταντίνου
4. Κληρονόμος Κωνσταντίνος του Ευαγγέλου
5. Ρουμπάτης Ιωάννης του Πέτρου
6. Κοκκολά Αγγέλα του Σεραφείμ
7. Παναγόπουλος Στυλιανός του Περικλή
8. Κατηφόρης Γεώργιος του Νικολάου
9. Παπακυριαζής Νικόλαος του Ιωάννου
10. Λαμπράκη Ειρήνη του Ανδρέα
11. Κρανιδιώτης Γιάννος του Νικολάου
12. Καραμάνου Άννα του Αντωνίου
13. Ραυτόπουλος Γεώργιος του Αποστόλου
14. Πετράκης Μάρκος του Ευτύχιου
15. Μαλλιώρα Μινέρβα – Μελπομένη του Αθανασίου
16. Πρωτόπαπας Χρήστος του Ιωάννου
17. Ξενογιαννακοπούλου Μαρία – Ελίζα του Διονυσίου
18. Παϊπουτλίδης Κωνσταντίνος του Νικολάου
19. Αντωνίου Αντωνία του Νικολάου
20. Μπασαγιάννης Αθανάσιος του Χρήστου
21. Τσιαπάρας Κωνσταντίνος του Πραξιτέλη
22. Πετρήs Νικόλαος του Παναγιώτη
23. Αγγελιδάκης Γεώργιος του Θεοδώρου
24. Ιντζιπέογλου Λεωνίδα του Δημητρίου
25. Κώνστας Δημήτριος του Κωνσταντίνου

2. ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

1. Χριστοδούλου Ευθύμιος του Νικολάου
2. Τρακατέλλης Αντώνιος του Χρήστου
3. Μούσχουρη Ιωάννα (Νανά) Μούσχουρη του Κωνσταντίνου
4. Αργυρός Στυλιανός του Αλεξάνδρου
5. Δημητρακόπουλος Γεώργιος του Παναγιώτη
6. Σαρλής Παύλος του Θεοδώρου
7. Λαμπριάs Παναγιώτης του Κυριάκου
8. Αναστασόπουλος Γεώργιος του Νικολάου
9. Χατζηδάκης Κωνσταντίνος του Ιωάννου
10. Αναστόπουλος Ιωάννης του Δημητρίου
11. Μανώλης Ιωάννης του Γεωργίου
12. Σινανόγλου Βηθλεέμ – Μαρία του Βασιλείου
13. Βουγιουκλάκης Αντώνιος του Ιωάννη
14. Παναγούλιας Αλκέτας του Ιωάννη
15. Καραγεώργος Γεώργιος του Κωνσταντίνου
16. Παπαδοπούλου – Αναστασιάδου Αλεξάνδρα του Νικολάου
17. Παπαλάμπρος Παναγιώτης του Γεωργίου
18. Βαλάλα Αθηνά – Τερέζα συζ. Δημητρίου

19. Παπαδόπουλος Χρήστος του Σπυριδωνος
20. Σαρπεθαί Σαρπεθαί του Ισαάκ
21. Κουτσιβίτη – Κορόβιλα Ρεβέκκα συζ. Σπυριδωνος
22. Στυλιανίδης Ευρυπίδης του Στυλιανού
23. Καλατζάκου Ιωάννα του Χρήστου
24. Κανελλοπούλου Αντωνία του Μηνά
25. Σπυροπούλου Μερόπη συζ. Νικολάου

3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΝΟΙΞΗ

1. Δασκαλάκη Αικατερίνη του Επαμεινώνδα
2. Κακλαμάνης Νικήτας του Μιχαήλ
3. Κούρκουλας Δημήτριος του Κωνσταντίνου
4. Βακαλόπουλος Κωνσταντίνος του Αποστόλου
5. Καλαμίδας Εμμανουήλ του Ευσταθίου
6. Σταυρακάκης Μιχαήλ του Εμμανουήλ
7. Μουζαλά Ελένη του Σταύρου
8. Γκιζέλης Γρηγόριος του Χρήστου
9. Καράμπατζος Γεώργιος του Ιωάννη
10. Μανίκας Δημοσθένης του Σωτηρίου
11. Αξιώτη – Σάλη Αναστασία του Βασιλείου
12. Κυριαζάκου Μαρία Αλίκη του Ορέστη
13. Γαβριηλίδης Χαράλαμπος του Μιχαήλ
14. Αθανασίου Νικόλαος του Λεωνίδα
15. Σπανός Δημήτριος του Ιωάννη
16. Παπακυριακόπουλος Παναγιώτης του Ιωάννη
17. Ζαραφωνίτης Γεώργιος του Λαζάρου
18. Αραμπατζής Ευάγγελος του Χρήστου
19. Πατριανάκου Φεβρωνία του Πέτρου
20. Ιωαννίδου Πελαγία του Σάββα
21. Κωτικώστας Κωνσταντίνος – Ιωάννης του Μιχαήλ
22. Μήτρου Σοφοκλής του Γεωργίου
23. Γιαννόπουλος Γεώργιος του Θεοδώρου
24. Κουσουλής Ελευθέριος του Κυριάκου
25. Νικολάου Κωνσταντίνος του Βασιλείου

4. ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ

1. Εφραιμίδης Βασίλειος του Μιχαήλ
2. Θεωνάς Ιωάννης του Γρηγορίου
3. Μπούτας Ευάγγελος του Θωμά
4. Σώκου Ζωή του Ευθυμίου
5. Σπυριδάκης Μιχαήλ του Χρήστου
6. Μισιρλής Ιωάννης του Φανουρίου
7. Κορφιάτης Διονύσιος του Δημητρίου
8. Τσεντούρου Χριστίνα του Ιωάννη
9. Ζαζόπουλος Ανδρέας του Νικολάου
10. Κυριαζής Καλλικράτης του Γεωργίου
11. Βαρλάμος Γεώργιος του Δημητρίου
12. Μακρυγιάννη – Ούντρια Ευαγγελή του Γεωργίου
13. Σταυρόπουλος Ιωάννης του Ηλία

14. Μπόσκου Μαρία του Σπυρίδωνος
15. Τεμεκενίδου – Γιαραμαζίδου Σοφία του Πασχάλη
16. Γκικόπουλος Γεώργιος του Ανέστη
17. Τζένας Ιωάννης του Νικολάου
18. Τερζόγλου Νικόλαος του Δημητρίου
19. Τσατσαλίδου Αθανασία του Μαντζουράνη
20. Φάικ Φάικ του Γκαλήη
21. Νικολαΐδου Μαργαρίτα του Παναγιώτη
22. Γαβριηλίδης Τηλέμαχος του Βασιλείου
23. Καραχάλια Φωτεινή του Δημοκράτη
24. Παγκλέ Φωτεινή του Γεωργίου
25. Σοφός Παναγιώτης του Διονυσίου

5. ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ

1. Αλαβάνος Αλέξανδρος του Νικολάου
2. Παπαγιαννάκης Μιχαήλ του Ελευθέριου
3. Σιάνου Φωτεινή του Δημητρίου
4. Τριγαζής Παναγιώτης του Αγησίλαου
5. Μπίστης Νικόλαος του Μιχαήλ
6. Χατζησωκράτης Δημήτριος του Σοφοκλή
7. Θεοδωρακοπούλου Αναστασία του Θεοδώρου
8. Μανιτάκης Αντώνιος του Νικολάου
9. Κοταμανίδου Ευαγγελία του Κωνσταντίνου
10. Κούνδουρος Νικόλαος του Ιωσήφ
11. Πολίτη Γεωργία του Στεφάνου
12. Φερχάτ Ναζήφ του Ρετζέπ
13. Μυλωνά Αικατερίνη του Διονυσίου
14. Πεβερέτος Παναγιώτης του Θεοδώρου
15. Φραγκάκη – Ιωάννου Μαρίκα συζ. Ιωάννου
16. Παναρέτου Αθανασία του Δημητρίου
17. Γκούμας Σταμάτιος του Νικολάου
18. Τσιαλιτά Σοφία του Πέτρου
19. Κόλλιας Θεόδωρος του Ιωάννου
20. Κιτσαντά Ευαγγελίτσα του Δημητρίου
21. Παπαδάκης Ευάγγελος του Ιωσήφ
22. Φιλίνη – Καλλιγεροπούλου Άννα συζ. Δημητρίου
23. Λαφαζάνης Παναγιώτης του Γεωργίου
24. Κούβελης Φώτιος – Φανούριος του Ευαγγέλου
25. Κωνσταντόπουλος Νικόλαος του Ανδρέα

6. ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ

1. Στεφανόπουλος Κωνσταντίνος του Δημητρίου
2. Βρεπτάκος Δημήτριος του Λεωνίδα
3. Γάτσος Θεόφιλος του Δημητρίου
4. Βέργη Σοφία – Ρόζα του Νικολάου
5. Πνευματικός Άγγελος του Σπυρίδωνος
6. Αλεβίζου – Κολοκυθά Παναγιώτα του Αθανασίου
7. Βαϊζίδης Καλλίνικος του Θεοφύλακτου
8. Γιαννάκου Δέσποινα του Μάριου – Θεμιστοκλή

9. Αργυριάδης Αθανάσιος του Αργυρίου
10. Αποστολίδου – Γαλάνη Ελίζα του Βασιλείου
11. Αστεριάδης Γεώργιος του Ιωάννου
12. Θαναηλάκης Αντώνιος του Κωνσταντίνου
13. Ρούκας Ιωάννης του Χρυσοστόμου
14. Ανδρεάδης Παύλος του Ιορδάνη
15. Δασταυρίδης Γρηγόριος του Νικολάου
16. Βούλγαρης Χρήστος του Ευαγγέλου
17. Μπίνιος Λουκάς του Ιωάννου
18. Κουβάτσος Παναγιώτης του Σταύρου
19. Στρούγγαρης Ανδρέας του Ελευθέριου
20. Δανηλιδής Δανιήλ του Γεωργίου
21. Κουσάης Δημήτριος του Κωνσταντίνου
22. Κωστάλας Λεωνίδα του Ζάννη
23. Γεωργουλόπουλος Σωτήριος του Φώτιου
24. Χριστόπουλος Κωνσταντίνος του Χρήστου – Αριστείδη
25. Μπέης Ισιδώρος του Δημητρίου

7. ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΕΘΝΙΚΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΤΑΞΙΣ ΤΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ:

1) ΕΘΝΙΚΩΝ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ

2) ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΦΥΠΝΙΣΕΩΣ

3) ΕΘΝΙΚΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΕΩΣ

1. Τσίτουρας Κωνσταντίνος του Παναγιώτου
2. Σκριβανού Ηλέκτρα του Νικολάου
3. Μηλιόπουλος Ελευθέριος του Σπυριδωνος
4. Γεωργάς Ιωάννης του Ηρακλή
5. Λαμπρόπουλος Αθανάσιος – Χαράλαμπος του Γεωργίου
6. Ηλιάδης Θεόδωρος του Κωνσταντίνου
7. Καριθράκα – Λάμπηλετ Μαρία του Κλεάνθους
8. Μπουραντάς Γεώργιος του Ιωάννου
9. Σίδερη Ευανθία του Ιωάννου
10. Χιονίδης Θεόδωρος του Χρήστου
11. Νικητέα Χρυσούλα του Παναγιώτη
12. Καραγλάνη Κωνσταντίνα του Δημητρίου
13. Γεροντά Θηρεσία του Θρασύβουλου
14. Παπαδόπουλος Τάσιος του Αναστασίου
15. Παναγιωτόπουλος Κωνσταντίνος του Ηρακλέους
16. Τασιοπούλου Τασία του Αναξαγόρα
17. Παπαδοπούλου Ελένη του Τάκη
18. Γεωργακουλόπουλος Γεώργιος του Τρύφωνα
19. Δημακοπούλου Δέσποινα του Αναστασίου
20. Μπαϊρακτάρης Ιωάννης του Ηρακλέους
21. Παπαδόπουλος Αναστάσιος του Αλεξάνδρου
22. Διακουμόπουλος Λεωνίδα του Ευρυπίδη
23. Δημητρακοπούλου Ειρήνη του Αναστασίου
24. Παναγόπουλος Ηρακλής του Λεωνίδα

8. ΕΘΝΙΚΟ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

1. Μάτζωνας Νικόλαος του Γεωργίου

2. Πάτσης Κωνσταντίνος του Γεωργίου
3. Ντέντες Δημήτριος του Νικολάου
4. Τζαμπαζής Ιωάννης του Μιχαήλ
5. Τάτσιος Ιωάννης του Νικολάου
6. Χατζητόλιος Θωμάς του Αργυρίου
7. Λάμπρου Μιχαήλ του Γεωργίου
8. Δημητρακαράκος Παναγιώτης του Δημητρίου
9. Μανιταρέλης Δημήτριος του Αθανασίου
10. Ταμανάκας Αντώνιος του Κωνσταντίνου
11. Σαρρής Χαράλαμπος του Ιωάννου
12. Χατζηγρίβας Νικόλαος του Ιωάννου
13. Λεουτσέας Κωνσταντίνος του Παναγιώτου
14. Τόμτσης Θωμάς του Γρηγορίου
15. Παπαδόπουλος Νικόλαος του Χρήστου
16. Μπάτσιλας Απόστολος του Θεόφιλου
17. Χαλβατζής Χρήστος του Αστερίου
18. Τσακίρης Νικόλαος του Παναγιώτου
19. Χριστοδούλης Ιωάννης του Χαραλάμπους
20. Σοφούλης Αναστάσιος του Παναγιώτου
21. Πισσόγλου Νικόλαος του Ιωάννου
22. Δεληνικόλας Ιωάννης του Γεωργίου
23. Σταμάτης Μιχαήλ του Αναστασίου
24. Χαριζάνος Στέφανος του Γεωργίου
25. Κρητικός Δημήτριος του Βασιλείου

9. ΔΙΑΚΟΜΜΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

1. Παναγιωτόπουλος Διονύσιος του Παναγιώτη
2. Καστριώτης Δημήτριος του Γεωργίου
3. Παπακώτσης Θεόδωρος του Σπύρου
4. Μάλλιος Θεόδωρος του Κωνσταντίνου
5. Σοφιανός Ηλίας του Κωνσταντίνου
6. Καντζελάς Δημήτριος του Ιωάννη
7. Λούκος Φίλιππος του Αντωνίου
8. Λουμάκος Παναγιώτης του Αντωνίου
9. Πέτρου Ανδρέας του Κωνσταντίνου
10. Λεμονούδης Μιχαήλ του Παντελεήμονα
11. Καβαλλιεράκης Ιωάννης του Παναγιώτη
12. Νταϊφάς Χρήστος του Παναγιώτη
13. Παπαθανασίου Χρήστος του Αθανασίου
14. Αγγελής Βάιος του Αποστόλου
15. Παπαδόπουλος Βασίλειος του Δημητρίου
16. Γκάτζος Γεώργιος του Τιμολέοντος
17. Χρόνης Δημήτριος του Γεωργίου
18. Γιαννακόπουλος Βασίλειος του Χρήστου
19. Νιάφας Σπυρίδων του Λάμπρου
20. Κωστενίδης Γαβριήλ του Δημητρίου
21. Μαυρουλέας Μιχαήλ του Δημητρίου
22. Μοσχονάκης Εμμανουήλ του Κωνσταντίνου
23. Κατσογριδάκης Εμμανουήλ του Ευαγγέλου

24. Μοσχολιός Αθανάσιος του Αγησίλαου
25. Γεωργόπουλος Κωνσταντίνος του Μιχαήλ

10. ΠΟΛΙΤΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

1. Εξάρχου Δημήτριος του Σωκράτη
2. Κουσουρής Ιωάννης του Παναγιώτη
3. Κασσελάς Ευάγγελος του Ιωάννη
4. Μπακάλης Νικόλαος του Ιωάννη
5. Κοζακίδης Γεώργιος του Βασιλείου
6. Καναβίδης Παναγιώτης του Στυλιανού
7. Μαριάς Ανδρέας του Δημητρίου
8. Κουμπλής Εμμανουήλ του Πέτρου
9. Ρέμης Δημήτριος του Ευαγγέλου
10. Λάμπος Ιωάννης του Νικολάου
11. Παπαδόπουλος Μιχαήλ του Προδρόμου
12. Αικατερίνης Θεοφάνης του Γεωργίου
13. Καλογήρου Χρήστος του Στεφάνου
14. Κελεσιδής Θωμάς του Σωκράτη
15. Δηλαβέρης Ιωάννης του Κωνσταντίνου
16. Κοντογιάννης Ευάγγελος του Θεοδώρου
17. Γαλαζούλας Βασίλειος του Αθανασίου
18. Στοιχειός Θεόδωρος του Αλεξάνδρου
19. Χόχλιος Αριστείδης του Τρύφωνος
20. Κουτσάκης Αλέξανδρος του Κωνσταντίνου
21. Μουντριανάκης Στυλιανός του Κωνσταντίνου
22. Χρυσόμπολης Ανδρέας του Κωνσταντίνου
23. Ζυγούρης Θεόδωρος του Νικολάου
24. Βασιλειάδης Κωνσταντίνος του Αναστασίου
25. Παλαιστής Ιωάννης του Στεφάνου

11. ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

1. Μαρούδας Ιωάννης του Αθανασίου
2. Μπαμπαλιούτας Παναγιώτης του Κωνσταντίνου
3. Παπαγεωργίου Αθανάσιος του Δημητρίου
4. Σηφάκης Στυλιανός του Ηρακλή
5. Σκόρδας Τριαντάφυλλος του Αθανασίου
6. Ντάβαρης Χρήστος του Ανδρέα
7. Πλακιάς Κωνσταντίνος του Δημητρίου
8. Μποσινάς Παναγιώτης του Σταύρου
9. Σκαρλάτος Δημήτριος του Σταύρου
10. Μουταφίδης Ευάγγελος του Σοφοκλή
11. Κωτσάκης Αθανάσιος του Χριστόφορου
12. Αθανασόπουλος Αναστάσιος του Βασιλείου
13. Κορώνης Γεώργιος του Παρασκευά
14. Μπαλωμένος Παναγιώτης του Γεωργίου
15. Ιωαννίδης Γεώργιος του Χρήστου
16. Κουκούλας Σταύρος του Αθανασίου
17. Πασιόπουλος Σπυρίδων του Ανδρέα
18. Τσιουμάκας Γεώργιος του Αντωνίου
19. Ατσιδάκος Μιχαήλ του Γεωργίου

20. Κοκονέτσης Χρήστος του Διονυσίου
21. Σαντάς Ευστάθιος του Ταξιάρχη
22. Μπακρατσάς Κωνσταντίνος του Θωμά
23. Παπαδάκης Αντώνιος του Εμμανουήλ
24. Κουτουλάκος Ηλίας του Ιωάννη
25. Τσοπάνης Ευάγγελος του Δημητρίου

12. ΙΔΑΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

1. Επιτροπάκης Απόστολος του Ελπιδοφόρου
2. Βασιλείου Ευστάθιος του Γεωργίου
3. Καννέλος Ιωάννης του Ταξιάρχη
4. Λιοσάτος Γεώργιος του Γεωργίου
5. Κώτσης Αθανάσιος του Γεωργίου
6. Τίγκας Στέφανος του Νικολάου
7. Παπουτσής Λάμπρος του Θωμά
8. Τζενετίδης Παρθένιος του Κωνσταντίνου
9. Σταθόπουλος Ιωάννης του Γεωργίου
10. Ζαχόπουλος Γεώργιος του Κωνσταντίνου
11. Λόμπρου Αθανάσιος του Χριστόδουλου
12. Αντωννάκης Παντελής του Ελευθέριου
13. Ματθαίου Στάμελος του Αναστασίου
14. Κυριακάκης Νικόλαος του Σταματίου
15. Μητράκος Ανδρέας του Σπυριδώνος
16. Εμμανουηλίδης Παναγιώτης του Ηρακλή
17. Κηρύκος Ιωάννης του Δημητρίου
18. Παγωμένος Βασίλειος του Γεωργίου
19. Στεφανίδης Γεώργιος του Αλεξάνδρου
20. Βογιατζάκης Θεόδουλος του Νικολάου
21. Τζωρτζακάκης Ευάγγελος του Αντωνίου
22. Χαλκίδης Πολυχρόνης του Σάββα
23. Ντόντος Ιωάννης του Δημητρίου
24. Αγγελόπουλος Νικόλαος του Αλεξάνδρου
25. Λαθούρης Πολυχρόνης του Παναγιώτη

13. ΚΟΜΜΑ ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

1. Ζληντιδής Ιωάννης του Περικλή
2. Τζώρτζης Κωνσταντίνος του Παναγιώτη
3. Νικολόπουλος Δημοκλής του Παναγιώτη
4. Κονδύλης Γαβριήλ του Νικολάου
5. Μπαρούτης Ιγνάτιος του Ελευθέριου
6. Τσαγκάρης Νικόλαος του Βασιλείου
7. Κούκας Νικόλαος του Αποστόλου
8. Μελέτης Ηρακλής του Ιωάννου
9. Φράγκου Αλέξανδρος του Ξενοφώντος
10. Μπαλής Αριστοτέλης του Στυλιανού
11. Φούντας Αθανάσιος του Χρήστου
12. Παπασπυριδάκος Βασίλειος του Ευαγγέλου
13. Καυχίτσας Παναγιώτης του Χρήστου
14. Καζάς Θεόδωρος του Γεωργίου

15. Βαγγέλης Δημήτριος του Αθανασίου
16. Μαυρόκοτας Στέφανος του Κωνσταντίνου
17. Σαμαράς Νικόλαος του Γεωργίου
18. Βουγιούκας Γεώργιος του Δημητρίου
19. Παληοδήμος Στέφανος του Παναγιώτη
20. Ξεφτέρης Ιωάννης του Στεφάνου
21. Σκάφας Γεώργιος του Αναστασίου
22. Κολοβός Απόστολος του Δημητρίου
23. Τσούτσουρας Δημήτριος του Φωτίου
24. Στουραϊτής Πέτρος του Ηλία

14. ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

1. Λιαπάτης Βασίλειος του Χρήστου
2. Παπαδόκης Ευάγγελος του Κωνσταντίνου
3. Μπαίμπος Νικόλαος του Σωτηρίου
4. Δημητρίου Παναγιώτης του Θωμά
5. Σαράφας Παύλος του Ευαγγέλου
6. Γεραμάνης Σπυρίδων του Αθανασίου
7. Μακρυπούλιας Ιωάννης του Δημητρίου
8. Τζίμπρες Νικόλαος του Χαραλάμπους
9. Καζάκης Αλέξανδρος του Θρασύβουλου
10. Μανιάτης Παντελεήμων του Χρήστου
11. Παπαγεωργίου Ιωάννης του Ηλία
12. Μπασσιούρας Βασίλειος του Κωνσταντίνου
13. Στάθης Νικόλαος του Λεωνίδα
14. Γκαντζίδης Κοσμάς του Δημητρίου
15. Μούτσιος Χρήστος του Στεφάνου
16. Καλέμος Γεώργιος του Χρήστου
17. Αραμπατζής Λάμπρος του Βαλάση
18. Κουτσοδόντης Νικόλαος του Ιωάννη
19. Αλβανός Ανέστης του Ιωάννη
20. Σαμαράς Δημήτριος του Βασιλείου
21. Γαλίφος Νικόλαος του Σπυρίδωνος
22. Γιανναράκης Ιωάννης του Νικολάου
23. Κωστούρος Αργύριος του Παναγιώτη
24. Αποστολόπουλος Ηλίας του Δημητρίου
25. Κατσιγιάννης Στυλιανός του Κωνσταντίνου

15. ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑ

1. Καπετανάκης Γρηγόριος του Εμμανουήλ
2. Κηρήθρας Σωτήριος του Ευαγγέλου
3. Αθανασίου Γεώργιος του Αποστόλου
4. Σπυρόπουλος Κωνσταντίνος του Χαραλάμπους
5. Καραγιάννης Λεωνίδα του Λάμπρου
6. Καρακώστας Δημήτριος του Θεοδώρου
7. Τρακασόπουλος Γεώργιος του Αλεξάνδρου
8. Ντόβας Γεώργιος του Αθανασίου
9. Πράπας Λάμπρος του Δημητρίου
10. Σίδερης Κωνσταντίνος του Ιωάννου

11. Χατζηπανταζής Λάζαρος του Αθανασίου
12. Ξένος Χρήστος – Αδωνίς του Ιακώβου
13. Παπάσχος Ιωάννης του Σπυρίδωνα
14. Μαυραγάνης Γεώργιος του Κωνσταντίνου
15. Δρουνούδας Αστέριος του Βασιλείου
16. Μοσχοβάκος Γεώργιος του Αθανασίου
17. Μαρίνος Ευστάθιος του Διονυσίου
18. Κάππας Ηλίας του Θωμά
19. Μπακλόγης Παναγιώτης του Ιωάννη
20. Φατούρος Γεώργιος του Ευθυμίου
21. Ευθυμίου Δημήτριος του Χριστόφορου
22. Ποσειδώνος Ιωάννης του Περικλή
23. Κροντήρης – Πένητας Κωνσταντίνος του Παναγιώτη
24. Παπαδόπουλος Σάββας του Ηλία

16. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

1. Γκίκας Γεώργιος του Ιωάννου
2. Γαλατσάνος Γεώργιος του Παναγιώτη
3. Κούγιας Γεώργιος του Κωνσταντίνου
4. Καπετανάκης Γεώργιος του Χρήστου
5. Ζαγκαβιέρος Γεώργιος του Ηλία
6. Φίλιος Ιωάννης του Θεμιστοκλή
7. Μπαγκερής Εμμανουήλ του Ευαγγέλου
8. Σεργιάννης Ευθύμιος του Μιχαήλ
9. Ρήγας Ευάγγελος του Ιωάννη
10. Γιαννόπουλος Φώτιος του Αθανασίου
11. Χαμαλίδης Παναγιώτης του Χαραλάμπους
12. Τζημούλας Αθανάσιος του Χρήστου
13. Καραγιάννης Αθανάσιος του Γεωργίου
14. Καβαλέρος Νικόλαος του Άγγελου
15. Φαντίδης Αλέξανδρος του Θεοχάρη
16. Πριτσούλης Γεώργιος του Θεοδώρου
17. Αντωνίου Αντώνιος του Αναστασίου
18. Φραγκόπουλος Δημήτριος του Νικολάου
19. Γιαννακόπουλος Ιωάννης του Φώτιου
20. Γεωργιάς Αναστάσιος του Ιωάννη
21. Σπλιάκος Βασίλειος του Αλκιβιάδη – Μιλτιάδη
22. Παντελίδης Απόστολος του Νικολάου
23. Στάμος Νικόλαος του Σπυρίδωνος
24. Κυριακόπουλος Αλέξανδρος του Χρήστου
25. Μελλές Περικλής του Δημητρίου

17. ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

1. Ακρέπης Ιωάννης του Νικολάου
2. Αδάμ Γεώργιος του Κωνσταντίνου
3. Πολυμέρου Σταμάτιος του Τριαντάφυλλου
4. Γκλίστης Νικόλαος του Σωτηρίου
5. Ανδρεόπουλος Χρήστος του Ηλία
6. Τσούσης Γεώργιος

7. Γεωργάκης Δημήτριος του Εμμανουήλ
8. Σακελλαρόπουλος Ιωάννης του Νικολάου
9. Παραπάγκος Ιωάννης του Μιχαήλ
10. Κουκιάς Σωτήριος του Χαραλάμπους
11. Βουτσελάς Κωνσταντίνος του Χρήστου
12. Πατσαούρας Νικόλαος του Παντελή
13. Κουρνούτος Νικόλαος του Δημητρίου
14. Σταθάκης Παναγιώτης του Σταύρου
15. Λεωτσάκος Σωκράτης του Γεωργίου
16. Καλύβας Παναγιώτης του Ιωάννη
17. Κατσογιάννης Θεόδωρος του Νικολάου
18. Σαλίμπας Χρήστος του Ιωσήφ
19. Τσάπελης Νικόλαος του Χαρίλαου
20. Πατσιλίβας Αναστάσιος του Σταύρου
21. Τζρινής Χρήστος του Αποστόλου
22. Στεργίου – Καψάλης Δημήτριος του Σταύρου
23. Μιμιδής Κυριάκος του Ιορδάνη
24. Σάββας Ελευθέριος του Βενιζέλου
25. Μυλωνόπουλος Δημήτριος του Αθανασίου

18. ΧΡΥΣΗ ΑΥΓΗ – ΛΑΪΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

1. Μιχαλολιάκος Νικόλαος του Γεωργίου
2. Ανδρουτσόπουλος Αντώνιος του Ανδρέα
3. Αλευράς Λυκούργος του Διονυσίου
4. Βασταρδής Βασίλειος του Νικολάου
5. Γεωργιάδης Σταύρος του Θεμιστοκλή
6. Γιαννοπούλου Δέσποινα του Αυγερινού
7. Μαυρίδης Εμμανουήλ του Γεωργίου
8. Νασσοπούλου Αθηνά του Κωνσταντίνου
9. Παππός Χρήστος του Ηλία
10. Πέτρου Δημήτριος του Κωνσταντίνου
11. Ρασαΐκος Ηλίας του Τραϊανού
12. Σκαρμαλιωράκης Ευάγγελος του Ιωάννου
13. Ταβουλάρης Νικόλαος του Νικολάου – Βασιλείου
14. Τσάμης Νικόλαος του Λαζάρου
15. Τσιακτάνης Κωνσταντίνος του Ιωάννη

19. ΧΡΙΣΤΟΠΙΣΤΙΑ

1. Πατσαντζής Ευστάθιος του Δημητρίου
2. Αβδελάς Παναγιώτης του Ιωάννου
3. Λαουτάρης Εμμανουήλ του Ιωάννου

20. ΟΛΥΜΠΙΣΜΟΣ

1. Ζώης Γεώργιος του Μιλπάδου
2. Γρηγορίου Χρήστος του Ιωάννου
3. Παυλίδης Τιμόθεος του Γερασίμου
4. Μούκας Ζήσης του Χρήστου
5. Γκάλης Γεώργιος του Χρήστου
6. Ραγιάς Στυλιανός του Νικολάου

7. Γκούμας Ανδρέας του Δημητρίου
8. Ροδόπουλος Χαράλαμπος του Διονυσίου
9. Λυκάκης Ιωάννης του Αντωνίου
10. Ταβουλάρης Ιωάννης του Χαραλάμπους
11. Προεστάκης Κωνσταντίνος του Εμμανουήλ
12. Καπετανάκης Ιωάννης του Εμμανουήλ
13. Μετοχιανάκης Μιχαήλ του Εμμανουήλ
14. Παπαρούνης Ιωάννης του Θωμά
15. Φωτόπουλος Κωνσταντίνος του Νικολάου
16. Βελονίδης Κωνσταντίνος του Παναγιώτου
17. Παπαδόπουλος Αυγερινός του Ευρυπίδου
18. Μαυρομμάτης Γεώργιος του Παναγιώτου
19. Πασβαντής Νικόλαος του Αντωνίου
20. Λιώσης Σωτήριος του Αναστασίου
21. Μηλίσης Πέτρος του Θωμά
22. Παπαδόπουλος Αναστάσιος του Αριστείδου
23. Εφραιμίδης Πέτρος του Παναγιώτου
24. Πουποβίνης Ευθύμιος του Ιωάννου
25. Αλεξίου Παναγιώτης του Σπυριδώνα

21. ΛΕΥΚΟ

1. Ντάλιος Κωνσταντίνος του Ιωάννου
2. Ζερβάκος Δημήτριος του Παναγιώτη
3. Φερεντίνος Γεώργιος του Ιωάννου
4. Παπαδόπουλος Παναγιώτης του Κωνσταντίνου
5. Λουκά Χαρά του Ευσταθίου
6. Κοσμιδης Γεώργιος του Ιωάννου
7. Ντάλιου Χρυσοπηγή του Ιωάννου
8. Παύλου Δημήτριος του Γεωργίου
9. Χατζάκη Μαρία του Εμμανουήλ
10. Κοτζαμάνης Αναστάσιος του Αποστόλου
11. Πέτσου Σοφία του Χαρίλαου
12. Μαρσέλος Ευάγγελος του Ζαχαρία
13. Λύτρα Γεωργία του Νικολάου
14. Βρυωνάκης Κωνσταντίνος του Γεωργίου
15. Γάσπαρης Δημήτριος του Θεοδώρου
16. Αντωνόπουλος Ηρακλής του Γεωργίου
17. Φακίδης Εμμανουήλ του Κοσμά
18. Γκότσης Βασίλειος του Γεωργίου
19. Γουβεδάρης Χρήστος του Χρυσοστόμου
20. Πουριεζής Γεώργιος του Νικολάου
21. Χαλκιαδάκης Εμμανουήλ του Αριστείδη
22. Σπανίδης Εμμανουήλ του Δημητρίου
23. Τζάμαλης Μελέτιος του Σπυριδώνα
24. Βυτινιώτης Ευστάθιος του Κωνσταντίνου

22. ΚΟΜΜΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

1. Λεβάντης Αντώνιος του Ιωάννου
2. Σαλιγκαρς Σπυριδών του Άγγελου
3. Μπούρλας Δανιήλ του Σόλωνος

4. Πρεάρης Νικόλαος του Εμμανουήλ
5. Μιχαλόπουλος Ιωάννης του Κωνσταντίνου
6. Κοφόπουλος Καλλιστράτης του Βλάσση
7. Τσιρίκος Γρηγόριος του Γεωργίου
8. Δρακόπουλος Στυλιανός του Κωνσταντίνου
9. Λεβάντη Μαρία του Αντωνίου
10. Ψαρράς Εμμανουήλ του Μιχαήλ
11. Ζαχαράκης Ζαχαρίας του Γεωργίου
12. Ζωντήρος Πέτρος του Δημητρίου
13. Ψαρράς Κωνσταντίνος του Μιχαήλ
14. Εξαμηλιώτης Παναγιώτης του Κωνσταντίνου
15. Κεχαγιόπουλος Κυριάκος του Πέτρου
16. Λεβάντης Ιωάννης του Αντωνίου
17. Νίτσιος Κωνσταντίνος του Δημητρίου
18. Σαριδάκης Κωνσταντίνος του Γεωργίου
19. Μπονοφόρης Σταμάτιος του Νικολάου

23. ΈΝΩΣΗ ΚΕΝΤΡΩΝ

1. Λεβέντης Βασίλειος του Αποστόλου
2. Καβαδέλας Δημήτριος του Γεωργίου
3. Δουλκεριδής Δημήτριος του Χρήστου
4. Καρανικόγλου Χρήστος του Ιωάννου
5. Βερώνης Ιωάννης του Νικολάου
6. Δούκας Νικόλαος του Σταματίου
7. Λεωτσάκος Πέτρος του Μανούσου
8. Κυριαζής Ανδρέας του Γεωργίου
9. Ζωγραφάκης Χαράλαμπος του Παντελή
10. Σιανίδης Νικόλαος του Αναστασίου
11. Ζησοπούλου Ειρήνη του Κορνήλιου
12. Τζαλαζίδης Μιλτιάδης του Ιωάννου
13. Σάπκας Χρήστος του Σωτηρίου
14. Βόζαλης Μπάρμπης του Αθανασίου
15. Καλογερίδης Γεώργιος του Ελευθερίου
16. Ορφανός Εμμανουήλ του Νικολάου
17. Παπαδάκης Κωνσταντίνος του Οδυσσέα
18. Αρχαγγελίδης Συμεών του Ενώχ
19. Περιστεριδής Σταύρος του Μιχαήλ
20. Κωνσταντινίδης Γεώργιος του Λαομέδωντος
21. Καλαμαρά Μαριάννα του Κωνσταντίνου
22. Νομικός Ιωάννης του Λεωνίδα
23. Αθανασόγλου Μιχαήλ του Αθανασίου
24. Ελεονισάλης Ευάγγελος του Νικολάου
25. Γκαντσιδής Χρήστος του Νικολάου

24. ΈΝΩΣΗ ΟΙΚΟΛΟΓΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

1. Βεργής Δημοσθένης του Εμμανουήλ
2. Κωνσταντινίδης Περικλής του Αθανασίου
3. Τζίμας Γεώργιος του Κωνσταντίνου

4. Πότσιος Παναγιώτης του Χρήστου
5. Καραδήμος Χαράλαμπος του Δημητρίου
6. Γκογκίδης Αργύρης του Παναγιώτη
7. Μπίνιου Μάγδα του Βασιλείου
8. Βαρώτσος Ιωάννης του Διονυσίου
9. Γεωργακόπουλος Δημήτριος του Παναγιώτη
10. Καμπερόπουλος Παναγιώτης του Χρήστου
11. Κατσαμάκης Παναγιώτης του Μιχαήλ
12. Κοτσιδής Ιωάννης του Παναγιώτη
13. Κουτροπούλου Διαμάντω του Νικολάου
14. Κοσκινάς Μιλτιάδης του Ιωάννου
15. Γκούστας Ιωάννης του Κωνσταντίνου
16. Μάρος Ευάγγελος του Γρηγορίου
17. Μοσχολιός Γεώργιος του Ιωάννου
18. Μπράγκας Σπυρίδων του Κωνσταντίνου
19. Παναγιώτου Αναστάσιος του Χρήστου
20. Παρασκευόπουλος Νικόλαος του Γεωργίου
21. Σιαφάκας Ανδρέας του Βασιλείου
22. Τριανταφυλλόπουλος Ανδρέας του Θεοδώρου
23. Τασιούλας Κωνσταντίνος του Αποστόλου
24. Σιώζου Μαρία του Θωμά
25. Παρασκευιά Θάλεια του Κωνσταντίνου

25. ΚΟΛΛΑΤΟΣ – ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ – ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ

1. Κολλάτος Δημήτριος του Μάριου
2. Καλκάκος Παναγιώτης του Γεωργίου
3. Ζέρβος Νικόλαος – Παναγής του Σπυρίδωνος
4. Αγγελόπουλος Παναγιώτης του Παναγιώτη
5. Μαυροπούλου Φωτεινή του Διογένους
6. Μπαρμπουνάκης Εμμανουήλ του Γεωργίου
7. Κριτσωτάκη Αικατερίνη του Δημητρίου
8. Σταυρολέμης Μάριος του Γεωργίου
9. Τσιούνη – Τσιρακοπούλου Καλλιόπη του Κωνσταντίνου
10. Τσαπάρης Γεώργιος του Χρήστου
11. Μανδρέκας Απόστολος του Δημητρίου
12. Ρέντζος Ευστράτιος του Διονυσίου – Νικολάου
13. Αρβανίτης Ιάκωβος του Ματθαίου
14. Ζέρβος Αντώνιος του Βασιλείου
15. Καλαφάτης Γεώργιος του Ηλία
16. Βακάλης Νικόλαος του Χρήστου
17. Ψαλίδας Κωνσταντίνος του Βασιλείου
18. Κυριαζής Δημήτριος του Παναγιώτη
19. Διαμαντώνης Παναγιώτης του Νικολάου
20. Βακαλόπουλος Γεώργιος του Κωνσταντίνου
21. Χασιώτης Δημήτριος του Κωνσταντίνου
22. Φλώρος Σωτήριος του Γεωργίου
23. Ζιάκας Αντώνιος του Γεωργίου
24. Καπέλης Χαρίλαος του Λάμπρου

25. Παπαδόπουλος Δημήτριος του Λαζάρου

26. ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΥΝΗΓΩΝ (ΦΥΣΗ – ΚΥΝΗΓΙ – ΨΑΡΕΜΑ – ΠΑΡΑΔΟΣΗ)

1. Αραμπατζής Γεώργιος του Δημητρίου
2. Τσίτσου Άννα του Σταύρου
3. Πολυχρονάκης Πολυχρόνης του Γεωργίου
4. Μυλωνάς Σωτήριος του Κλεομένη
5. Κουτουζής Αντώνιος του Γεωργίου
6. Ράπτης Νικόλαος του Γρηγορίου
7. Μπιτσαβάς Ιωάννης του Γεωργίου
8. Σκαμάντζουρας Παναγιώτης του Οδυσσέα
9. Ρουμελιώτης Μάριος του Ιωάννη
10. Μαυρόπουλος Ιωάννης του Νικολάου
11. Γιαννόπουλος Χρήστος του Αθανασίου
12. Γούναρης Κωνσταντίνος του Ιωάννη
13. Ασπρογέρακας Σπυρίδων του Δημητρίου
14. Κοκκίνης Βασίλης του Δημητρίου
15. Παπατσαρούχας Κωνσταντίνος του Ευάγγελου
16. Φωτακόπουλος Νικόλαος του Αθανασίου
17. Αποστολίδης Γαβριήλ του Τριαντάφυλλου
18. Γιαννίκας Ιωάννης του Αθανασίου
19. Σακελλαρίου Κωνσταντίνος του Χρήστου
20. Αγαλιώτης Κωνσταντίνος του Βασιλείου
21. Κατσέλης Ιωάννης του Σταύρου
22. Κονίδης Νικόλαος του Παναγιώτη – Δημητρίου
23. Μοσχέτας Βασίλειος του Νικολάου
24. Ζαχαράκης Αθανάσιος του Ιωάννη
25. Τσαγκανέλιας Γεώργιος του Ασημάκη

27. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ

1. Παπακωνσταντίνου Αθανάσιος του Γεωργίου
2. Τσέτση Παρασκευή του Χριστόδουλου
3. Χρυσόγελος Νικόλαος του Περικλή
4. Χρυσοβέργης Ιωάννης του Αγγέλου
5. Πέππα Ευαγγελία του Δημητρίου
6. Ντάνος Μιχαήλ – Κωνσταντίνος του Θεοδοσίου
7. Αγγελίδης Θεοχάρης του Ανδρέα
8. Αργυρόπουλος Ζήσης του Δημητρίου
9. Βοϊκλής Γεώργιος του Ιωάννου
10. Γαζίλα Βενετία του Στεφάνου
11. Ζωγράφος Γεώργιος του Αναστασίου
12. Οικονόμου – Ευαγγελίδου Νίκη του Γεωργίου
13. Καίσαρης Νικόλαος του Πολύβιου
14. Καλλιώρας Κωνσταντίνος του Βάιου
15. Κανάκη Μαρία – Θηρεσία του Χρήστου
16. Κωστίδου Μαρία του Νικολάου
17. Λεπενιώτης Γεώργιος του Στεφάνου
18. Μπλιώνης Γεώργιος του Ιωάννου
19. Μπούτρης Γεώργιος του Ελευθέριου

20. Προκάκης Κωνσταντίνος του Λαζάρου
21. Σιαπκίδης Νικόλαος του Χρήστου
22. Σελλάς Νικόλαος του Σπυρίδωνος
23. Φούντης Φίλιππος του Ιωάννου
24. Καμπύλης Παναγιώτης του Ιωάννου
25. Πίνιου – Κάλλη Μαρία του Ιωάννου

28. ΜΑΡΞΙΣΤΙΚΟ – ΛΕΝΙΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ

1. Σταυρίδης Ιωσήφ του Σταύρου
2. Αδαμόπουλος Γρηγόρης του Αριστομένη
3. Ανδριανός Ιωάννης του Κωνσταντίνου
4. Ατζαμιδάκη Γιαννούλα του Αλέξη
5. Βοσνίδης Νικόλαος του Παναγιώτη
6. Γιωτάκη Αγγελική του Απόστολου
7. Γράβος Βαγγέλης του Δημοσθένη
8. Δημητριάδης Νικόλαος του Ιωάννη
9. Ζωγράφου Σουλτάνα του Κωνσταντίνου
10. Καλώνης Αθανάσιος του Χαραλάμπους
11. Καρβαγιώτη Αναστασία του Κωνσταντίνου
12. Κοντοφάκας Κωνσταντίνος του Αθανασίου
13. Κοσμάς Παναγιώτης του Δημητρίου
14. Κουφοβασίλης Πέτρος του Αριστείδη
15. Λαμπρόπουλος Αλέκος του Χρήστου
16. Λουκόπουλος Κωνσταντίνος του Περικλή
17. Μαρκοβή Ελένη του Σταύρου
18. Νικολαΐδου Ελένη του Δημητρίου
19. Νικολόπουλος Άμωσ του Νικολάου
20. Παπαδόπουλος Αντώνης του Προδρόμου
21. Πετράκη Κατερίνα του Νικολάου
22. Ριζάκης Στέφανος του Κωνσταντίνου
23. Ταχτσής Γεώργιος του Νικολάου
24. Φατούρου Αγγελική του Ευάγγελου
25. Χατζηαριστεράς Σίμος του Δημητρίου

29. Α.Κ.Ε.Π. – ΑΥΤΟΔΥΝΑΜΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

1. Χάλαρης Αντώνιος του Πέτρου
2. Μπίχτας Προκόπιος του Στεφάνου
3. Μπαντέκα Αριστεά του Δημητρίου
4. Σακελλαρίου Πάνος του Κυριάκου
5. Δαλιάνης Βασίλειος του Κωνσταντίνου
6. Βαφειάδης Αλέξανδρος του Σωκράτους
7. Ράδος Ιωάννης του Νικολάου
8. Παπαϊωάννου Χρήστος του Γεωργίου
9. Χατζίνα Δήμητρα του Γεωργίου
10. Βασιλόπουλος Δημήτριος του Βασιλείου
11. Γεωργιάδης Ιωάννης του Ηλία
12. Λαδή Μαρία του Δρακούλη
13. Λεφαντζή Ιωάννα του Μιχαήλ
14. Στάθη Δήμητρα του Δημητρίου

15. Βλάικος Παναγιώτης του Νικολάου
16. Τζνίκου Ειρήνη του Πέτρου
17. Λυμπέρης Ιωάννης του Γεωργίου
18. Μπέρσης Κωνσταντίνος του Βασιλείου
19. Παπακωστούλη Αργυρούλα του Γεωργίου
20. Μαχαίρας Ευθύμιος του Γεωργίου
21. Καινουργιάκης Εμμανουήλ του Ιωάννη
22. Μπέρση Μαγδαληνή του Βασιλείου
23. Τσατταλιός Νικόλαος του Σταύρου
24. Ευθυμίου Άγγελος του Γεωργίου
25. Παπαπέτρου Σεραφείμ του Λουκά

30. ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΘΝΙΚΗ ΔΥΝΑΜΗ

1. Καρέτσης Δημήτριος του Στεργίου
2. Κομπογιαννόπουλος Βασίλειος του Χρήστου
3. Μουσαφείρης Βάιος του Δημητρίου
4. Χυτούδης Στέργιος του Χρήστου
5. Βασιλείου Δημήτριος του Κωνσταντίνου
6. Παππάς Νέστωρ του Δημητρίου
7. Ντόβας Κωνσταντίνος του Δήμου
8. Κωτούλας Στέφανος του Θωμά
9. Μπλέτσας Δημήτριος του Αποστόλου
10. Παπαδημητρίου Γεώργιος του Δημητρίου
11. Πίτσαρης Δημήτριος του Νικολάου
12. Γεωργούλης Χρήστος του Δημητρίου
13. Παναγούλης Παναγιώτης του Κωνσταντίνου
14. Κουλούλας Ιωάννης του Ευθυμίου
15. Μαργαρίτης Δημήτριος του Αθανασίου
16. Σώκος Βασίλειος του Αποστόλου
17. Θεοφίλου Όθων του Κωνσταντίνου
18. Δέλιας Πασχάλης του Παύλου
19. Τσαρβενάς Τρύφων του Ιωάννου
20. Δεβλιώτης Δημήτριος του Θωμά
21. Σιατήρας Κωνσταντίνος του Γεωργίου
22. Κότης Νικόλαος του Χρήστου
23. Κωστόπουλος Ελευθέριος του Θεοφάνη
24. Τουρσιδης Κωνσταντίνος του Σαμουήλ

31. ΚΟΜΜΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΝΟΜΟΥ

1. Ασημάκης Σπυριδών του Δημητρίου
2. Αντωνοπούλου Μυρτώ του Νικολάου
3. Μαλτέζου Ουρανία του Δημητρίου
4. Βακιρτζίδης Ανδρέας του Χαραλάμπους
5. Κοττάκη Λεάνα του Μιχαήλ
6. Ασημάκη Γεωργία – Αικατερίνη του Παντελή
7. Λιούκα Αγνή του Θωμά

32. ΕΘΝΙΚΟ ΚΟΜΜΑ – ΕΠΕΝ

1. Δημητριάδης Χρυσάνθος του Ιωάννου

2. Ζουρνατζής Σπύρος του Βασιλείου
3. Κοσιώρης Χρήστος του Παναγιώτη
4. Δημόπουλος Δημήτριος του Νικολάου
5. Ραΐσης Δημήτριος του Γεωργίου
6. Μάζαρη Βασιλεία του Μιχαήλ
7. Δρακόπουλος Διονύσιος του Δημητρίου
8. Χρηστάκης Γεώργιος του Ιωάννου
9. Σαββάκη Ερμιόνη του Αποστόλου
10. Τενές Σωτήριος του Δημητρίου
11. Γρηγοριάδης Γρηγόριος του Γεωργίου
12. Γιαννουλίδης Χρήστος του Στεφάνου
13. Τζόβας Σωκράτης του Χαραλάμπους
14. Ζαφείρης Αναστάσιος του Βασιλείου
15. Μακροδήμος Σωτήριος του Κωνσταντίνου
16. Χρόνης Ευάγγελος του Σωκράτους
17. Πλατιώτης Ιωάννης του Θωμά
18. Γκόλφης Αθανάσιος του Νικολάου
19. Πετρόπουλος Μιχαήλ του Κωνσταντίνου
20. Αμοιρίδης Δημήτριος του Κωνσταντίνου
21. Σπηλιώτης Σταύρος του Δημητρίου
22. Μπρέκης Αθανάσιος του Θωμά
23. Ποτηριάδης Ευάγγελος του Κωνσταντίνου
24. Νιωτάκης Γεώργιος του Εμμανουήλ
25. Καράμερος Πρωτόκλητος του Αναστασίου

33. ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ – ΔΗ.ΚΟ.

1. Αναγνώστου Χρήστος του Κωνσταντίνου
2. Σακκάς Αντώνιος του Δημητρίου
3. Λαμπρινού Μαργαρίτα του Γεωργίου
4. Βολιώτης Σπυρίδων του Παναγιώτη
5. Παπαδιώτης Αθανάσιος του Νικολάου
6. Λυντέρης Στέργιος του Χρήστου
7. Φλώρος Γεώργιος του Κωνσταντίνου
8. Νικοπούλου Ελένη του Νικολάου
9. Παριανός Δημήτριος του Παντολέοντος
10. Αθανασούλη Μαρία του Παύλου
11. Ντόκος Αθανάσιος του Δημητρίου
12. Παπανικολάου Χρήστος του Δημοσθένους
13. Σιδέρη Μαρία του Ιωάννου
14. Διαμαντόπουλος Γεώργιος του Παναγιώτη
15. Χρονόπουλος Χαράλαμπος του Γεωργίου
16. Κουκούτσης Παναγιώτης του Ευάγγελου
17. Μιχαλακέα Άννα του Κωνσταντίνου
18. Διαμαντόπουλος Νικόλαος του Παναγιώτη
19. Τσιμιακάκης Ηλίας του Μιχαήλ
20. Σιδέρη Μαρία (Μάνια) συζ. Σάββα
21. Κοτταρίδου Φρειδερίκη (Βίκυ) συζ. Κωνσταντίνου
22. Διαμαντοπούλου Ανδριάνα του Γεωργίου
23. Παπαδόπουλος Ιωάννης του Γεωργίου

24. Παπανικολάου Βασιλική του Γεωργίου
25. Κούβελης Νικόλαος του Χρήστου

34. ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΟ ΟΡΑΜΑ

1. Τσκανίκας – Αναλίσ Δημήτριος του Ιωάννου
2. Baudson Gerard του Roger
3. Αγγελόπουλος Μιχαήλ του Άγγελου
4. Παπαθανασίου Φώτιος του Νικολάου
5. Καμπούρη Μαρία – Μάγδα του Βασιλείου
6. Κολλόκας Χρήστος του Παναγιώτη
7. Βαρδαλάς Σταύρος του Νικολάου
8. Νικολή – Ηλιοπούλου Καλλιροή του Παναγιώτη
9. Σορωνιάτης Λοΐζος του Νικολάου
10. Πετμεζάς Μεγακλής του Δημητρίου
11. Αρχοντάκης Κυριάκος του Μιχαήλ
12. Στεφάνου Κωνσταντίνος του Θωμά
13. Κοντογιάννης Γεώργιος του Ιωάννου
14. Βάγγερ Μιλτιάδης – Μιχαήλ του Αντωνίου
15. Σταθόπουλος Ιωάννης του Νικολάου
16. Κρικοριάν Μικιρπιτς του Αγκόπ
17. Στάνας Νικόλαος του Αποστόλου
18. Φραγκιάδης Μαρίνος του Ευάγγελου
19. Σκιαδάς Δημήτριος του Χρήστου
20. Μωραϊτης Χαράλαμπος του Ηλία
21. Τσώνης Ανδρέας του Ιωάννου
22. Ζαρκαδάκης Γεώργιος του Κωνσταντίνου
23. Ραφαηλίδης Βασίλειος του Αποστόλου

35. ΑΥΤΟΣΕΒΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΛΗΘΕΙΑ

1. Αποστολάκης Νικόλαος του Γεωργίου

36. Ο.Α.Κ.Κ.Ε. – ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΟΥ Κ.Κ.Ε.

1. Ζαφειρόπουλος Ηλίας του Γεωργίου
2. Αδαμακοπούλου Σωτηρία του Αγγελή
3. Ανυφαντής Νικόλαος του Βασιλείου
4. Βάσκος Σωτήριος του Αθανασίου
5. Γουρνάς Διονύσιος του Πιέρρου
6. Δαλιέτου Θεοδώρα του Μιχαήλ
7. Εβρένογλου Ανάργυρος του Ευστρατίου
8. Καλαφάτης Άγγελος του Γερασίμου
9. Κούτελος Κωνσταντίνος του Γεωργίου
10. Κωνσταντινοπούλου Ελένη του Σωτηρίου
11. Κωστακόπουλος Ιωάννης του Μαργαρίτη
12. Κωστόπουλος Παναγιώτης του Βασιλείου
13. Λιακόπουλος Κωνσταντίνος του Αθανασίου
14. Λιανέρη Σταυρούλα του Γεωργίου
15. Μήλτσου Βασιλική του Στέφανου
16. Μπουρίτης Ιωάννης του Κωνσταντίνου
17. Νικολόπουλος Ιωάννης του Γεωργίου

18. Παγωμένος Θεόδωρος του Μιχαήλ
19. Ραβασόπουλος Αναστάσιος του Γεωργίου
20. Ραπτόπουλος Ευστράτιος του Ιωάννη
21. Ρουσάκης Ηλίας του Εμμανουήλ
22. Σουρμπάιος Παναγιώτης του Σπυριδώνα
23. Τραμουντάνας Γεώργιος του Δημητρίου
24. Χοχλακάκης Ιωάννης του Ελευθέριου
25. Χρήστου Παναγιώτης του Ευάγγελου

37. ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ ΚΩΝ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΣ

1. Παπανικόλας Κωνσταντίνος του Ιωάννη
2. Αναστασάκης Μηνάς του Δημοσθένη
3. Αλεξανδράκης Σπυρίδων του Εμμανουήλ
4. Αντωνιάδης Δημήτριος του Γεωργίου
5. Αντωνιάδου Αναστασία του Δημητρίου
6. Ασλάνη Αλεξάνδρα του Πέτρου
7. Βερουδάκης Κωνσταντίνος του Δημητρίου
8. Βιδάλης Μάρκος του Ιωάννη
9. Γεωργακάς Ιωάννης του Δημητρίου
10. Εσπιελίδης Πέτρος του Ιωάννη
11. Ζάρναρης Ευάγγελος του Κωνσταντίνου
12. Κιτσιλής Δημήτριος του Χρήστου
13. Κολπονδινός Αλέξανδρος του Θεοδώρου
14. Λάμπος Γεώργιος του Δημητρίου
15. Μπινιάρη Παρασκευή του Νικήτα
16. Παλυβός Παναγιώτης του Κωνσταντίνου
17. Παπαδούκας Βασίλειος του Γεωργίου
18. Σαμιώτη Καλλιόπη του Χρήστου
19. Σουβατζή Ευαγγελία του Γεωργίου
20. Σουκιάσοβιτς Οσβάνα του Ντυράν
21. Σταυρουλάκης Ιδομενέας του Λεωνίδα
22. Σωτηρακόπουλος Κωνσταντίνος του Γεωργίου
23. Φερεντίνου Ανδριάννα του Γερασίμου
24. Φοράδης Νικόλαος του Εμμανουήλ

38. ΑΡΙΣΤΕΡΗ ΚΙΝΗΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗΣ Ε.Ο.Κ.

1. Δεσύλλας Δημήτριος του Νικολάου
2. Ασκητής Γεώργιος του Παντελή
3. Γενηκομσίου Θεοφάνης του Αποστόλου
4. Γιαννακιτσιδής Ευστάθιος του Συμεών
5. Γκολφινόπουλος Αθανάσιος του Επαμεινώνδα
6. Γράψας Γεώργιος του Δημητρίου
7. Δέλαστικ Γεώργιος – Γάσπαρ του Χρύσανθου
8. Δρίτσα Μαρία του Ιωάννη
9. Ηλίας Νικόλαος του Κωνσταντίνου
10. Καλαμπόκας Χρήστος του Κωνσταντίνου
11. Κατίντσαρος Αναστάσιος του Νικολάου
12. Καυκιάς Χρήστος του Γεωργίου
13. Κούτρας Ανδρέας του Δημητρίου

14. Λαδά – Γραικούση Ελένη του Γρηγορίου
15. Μαυροειδής Παναγιώτης του Δημητρίου
16. Μαυρουδέας Σταύρος του Δημητρίου
17. Μηνακάκης Βασίλειος του Αλέξανδρου
18. Μάτσας Σαμπετάι του Μπενάκη
19. Μπίστης Χρήστος του Σπυρίδωνος
20. Μπισσάκης Ευτύχιος του Ιωάννη
21. Παλαισιδής Κωνσταντίνος του Βασιλείου
22. Παπαγεωργίου Στέφανος του Νικολάου
23. Σάμαρης Νικόλαος του Μιχαήλ
24. Σφήκας Κωνσταντίνος του Ανδρέα
25. Τσιράκης Βασίλειος του Τρύφωνα

39. ΟΥΡΑΝΙΟ ΤΟΞΟ

1. Βοσκόπουλος Παύλος του Χρήστου
2. Παπαδημητρίου Στυλιανή συζ. Δημητρίου Παπαδημητρίου
3. Αναστασιάδου Φρειδερίκη συζ. Σταύρου Αναστασιάδη
4. Λιθοξόου Δημήτριος του Ιωσήφ
5. Αναστασιάδης Παναγιώτης του Ιωάννη
6. Γώγος Αθανάσιος του Ευθυμίου
7. Δεληναούμ Αθανάσιος του Χρήστου
8. Ζλατάνος Πέτρος του Χρήστου
9. Κύρκος Ιωάννης του Βασιλείου
10. Μάνου Ιωάννης του Νικολάου
11. Μάτζος Χρήστος του Δημητρίου
12. Μαυρουδής Χρήστος του Συμεών
13. Μίσσιος Ιωάννης του Παύλου
14. Μπίσιος Γεώργιος του Τραϊανού
15. Μπουλές Αναστάσιος του Λεωνίδα
16. Νώτης Νικόλαος του Δημητρίου
17. Παπανικολάου Ηρακλής του Ευάγγελου
18. Πασόης Τραϊανός του Χρήστου
19. Πρίσκας Χρήστος του Νικολάου
20. Ρώμας Βασίλης του Ευάγγελου
21. Σιέκρης Τραϊανός του Ανδρέα
22. Στοϊκού Γεώργιος του Δημητρίου
23. Τασόπουλος Κωνσταντίνος του Πέτρου

40. ΚΙΝΗΣΗ ΠΟΛΙΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΤΟΥ ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΥ – ΤΗΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ – ΤΟΥ ΦΕΜΙΝΙΣΜΟΥ – ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΙΝΗΜΑΤΩΝ – ΤΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

1. Μπανιάς Ιωάννης του Βασιλείου
2. Αθανασάκος Νικόλαος του Σταμάτη
3. Αλεξάκης Βασίλειος του Ιωάννη
4. Βουλελής Νικόλαος του Μιχαήλ
5. Βωβού Διονυσία του Ιωάννη
6. Γεωργιάδης Αθανάσιος του Κωνσταντίνου
7. Διάκος Κωνσταντίνος του Γεωργίου
8. Ζορμπαλά Αλεξάνδρα του Γεωργίου

9. Ιμπράμ Ναζήμ Ρέφικα του Ναζήμ
10. Καβουριάρης Ευθύμιος του Γεωργίου
11. Καραμεσίνη Μαρία του Αριστείδη
12. Καστρινάκης Μιχάλης του Εμμανουήλ
13. Κατζουράκης Κυριάκος του Αντωνίου
14. Κυπριώτου Σοφία του Θεοδώρου
15. Μακατσώρης Δημήτριος του Κωνσταντίνου
16. Μπουράς Δημήτριος του Ιωάννη
17. Παπαδόπουλος Ιωάννης του Θεοφάνη
18. Παπαδοπούλου Ευγενία του Γεωργίου
19. Παρασκευόπουλος Θεόδωρος του Παρασκευά
20. Πολίτης Νικόλαος του Λίνου
21. Πορταλιού Ελένη του Σταύρου
22. Σταθούλια Θεοδώρα του Δημητρίου
23. Φέρτης Δημήτριος του Κωνσταντίνου
24. Φώτας Δημήτριος του Αργύρη
25. Χριστοδουλοπούλου Αναστασία του Ζαχαρία

Πίνακας κατανομής εδρών σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 2/1994 απόφαση της Ανώτατης Εφορευτικής Επιτροπής

Α ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΔΡΩΝ

ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΜΕΤΡΟ: Σύνολο εγκύρων ψηφοδελτίων: 6.532.709 : 25 εδρών = 261.308

1. ΠΑ.ΣΟ.Κ	Ψήφοι : 2.459.470 : 261.308 = 9 έδρες με υπόλ. ψήφων	107.698
2. ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	Ψήφοι : 2.133.068 : 261.308 = 8 έδρες με υπόλ. ψήφων	42.604
3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΝΟΙΞΗ	Ψήφοι : 564.989 : 261.308 = 2 έδρες με υπόλ. ψήφων	42.373
4. ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ	Ψήφοι : 410.585 : 261.308 = 1 έδρα με υπόλ. ψήφων	149.277
5. ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ	Ψήφοι : 408.117 : 261.308 = 1 έδρα με υπόλ. ψήφων	146.809
6. ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	Ψήφοι : 182.640 : 261.308 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	182.640
7. ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΕΘΝΙΚΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΤΑΞΙΣ	Ψήφοι : 2.579 : 261.308 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	2.579
8. ΕΘΝΙΚΟ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ (Ε.ΠΑ.Κ.)	Ψήφοι : 53 : 261.308 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	53
9. ΔΙΑΚΟΜΜΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ	Ψήφοι : 198 : 261.308 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	198
10. ΠΟΛΙΤΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ	Ψήφοι : 72 : 261.308 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	72
11. ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ	Ψήφοι : 145 : 261.308 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	145
12. ΙΔΑΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ	Ψήφοι : 66 : 261.308 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	66
13. ΚΟΜΜΑ ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	Ψήφοι : 92 : 261.308 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	92
14. ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ	Ψήφοι : 141 : 261.308 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	141
15. ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑ	Ψήφοι : 76 : 261.308 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	76
16. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	Ψήφοι : 96 : 261.308 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	96
17. ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	Ψήφοι : 108 : 261.308 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	108
18. ΧΡΥΣΗ ΑΥΓΗ – ΛΑΪΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ	Ψήφοι : 7.305 : 261.308 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	7.305
19. ΧΡΙΣΤΟΠΙΣΤΙΑ	Ψήφοι : 18 : 261.308 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	18
20. ΟΛΥΜΠΙΣΜΟΣ	Ψήφοι : 3.113 : 261.308 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	3.113
21. ΛΕΥΚΟ	Ψήφοι : 18.791 : 261.308 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	18.791
22. ΚΟΜΜΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ	Ψήφοι : 6.648 : 261.308 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	6.648
23. ΕΝΩΣΗ ΚΕΝΤΡΩΩΝ	Ψήφοι : 78.289 : 261.308 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	78.289
24. ΕΝΩΣΗ ΟΙΚΟΛΟΓΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ	Ψήφοι : 23.043 : 261.308 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	23.043
25. ΚΟΛΛΑΤΟΣ – ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ		

ΚΙΝΗΜΑ – Οικολογικό Ελληνικό	Ψήφοι :	45.975 : 261.308 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	45.975
26. ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΥΝΗΓΩΝ	Ψήφοι :	41.363 : 261.308 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	41.363
(ΦΥΣΗ – ΚΥΝΗΓΙ – ΨΑΡΕΜΑ – ΠΑΡΑΔΟΣΗ)	Ψήφοι :	17.157 : 261.308 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	17.157
27. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ	Ψήφοι :	10.088 : 261.308 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	10.088
28. Μ – Λ Κ.Κ.Ε.	Ψήφοι :	36 : 261.308 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	36
29. Α.Κ.Ε.Π.	Ψήφοι :	935 : 261.308 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	935
30. ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΘΝΙΚΗ ΔΥΝΑΜΗ	Ψήφοι :	1.408 : 261.308 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	1.408
31. ΚΟΜΜΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΝΟΜΟΥ	Ψήφοι :	51.666 : 261.308 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	51.666
32. ΕΘΝΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΠΕΝ	Ψήφοι :	8.265 : 261.308 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	8.265
33. ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΔΗ.ΚΟ	Ψήφοι :	4.919 : 261.308 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	4.919
34. ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΟ ΟΡΑΜΑ	Ψήφοι :	5.049 : 261.308 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	5.049
35. ΑΥΤΟΣΕΒΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΛΗΘΕΙΑ	Ψήφοι :	6.019 : 261.308 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	6.019
36. Ο.Α.Κ.Κ.Ε.	Ψήφοι :	9.385 : 261.308 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	9.385
37. ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ	Ψήφοι :	14.264 : 261.308 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	14.264
38. ΑΡΙΣΤΕΡΗ ΚΙΝΗΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗΣ Ε.Ο.Κ.	Ψήφοι :	7.263 : 261.308 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	7.263
39. ΟΥΡΑΝΙΟ ΤΟΝΞΟ	Ψήφοι :	9.215 : 261.308 = Ουδεμία με υπόλ. ψήφων	9.215
40. ΚΙΝΗΣΗ ΠΟΛΙΤΩΝ	Ψήφοι :		
ΣΥΝΟΛΟ 6.532.709		21 έδρες	1.045.241

- Σύμφωνα με τα παραπάνω, κατά την πρώτη φάση της κατανομής περιέρχονται στους πρώτους τρεις (5) συνδυασμούς συνολικά είκοσι μία (21) έδρες.
- Ειδικότερα: Εννέα (9) έδρες περιέρχονται στο συνδυασμό ΠΑ.ΣΟ.Κ., οκτώ (8) στο συνδυασμό ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, δύο (2) στο συνδυασμό ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΝΟΙΞΗ, μία (1) στο συνδυασμό ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ και μία (1) στο ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ
- Απομένουν προς διάθεση στη δεύτερη φάση της κατανομής τέσσερις (4) έδρες.

Β' ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΔΡΩΝ

- Σύνολο αξιοποιήσιμων υπολοίπων ψήφων ή εκλογικών δυνάμεων = 1.045.241
- ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΜΕΤΡΟ $1.045.261 : 5(4+1) = 209.048$
Με βάση το εκλογικό αυτό μέτρο κανένας συνδυασμός δεν δικαιούται έδρα.

Επομένως οι παραπάνω τέσσερις (4) έδρες που απομένουν για διάθεση, θα κατανεμηθούν βάσει των αχρησιμοποίητων υπολοίπων, εκλογικής δυνάμεως (παρ. 4 άρθρου 6 Ν. 1180 / 1981).

Επειδή τα αχρησιμοποιητα υπόλοιπα εκλογικής δυνάμεως όλων των συνδυασμών που συμμετείχαν στην εκλογή, τόσο μετά την πρώτη όσο και μετά τη δεύτερη φάση της κατανομής, έχουν ως κατωτέρω:

1. ΠΑ.ΣΟ.Κ	Ψήφοι : 107.698
2. ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	Ψήφοι : 42.604
3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΝΟΙΞΗ	Ψήφοι : 42.373
4. ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ	Ψήφοι : 149.277
5. ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ	Ψήφοι : 146.809
6. ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	Ψήφοι : 182.640
7. ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΕΘΝΙΚΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΤΑΞΙΣ	Ψήφοι : 2.579
8. ΕΘΝΙΚΟ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ (Ε.ΠΑ.Κ.)	Ψήφοι : 53
9. ΔΙΑΚΟΜΜΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ	Ψήφοι : 198
10. ΠΟΛΙΤΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ	Ψήφοι : 72
11. ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ	Ψήφοι : 145
12. ΙΔΑΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ	Ψήφοι : 66
13. ΚΟΜΜΑ ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	Ψήφοι : 92
14. ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ	Ψήφοι : 141
15. ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑ	Ψήφοι : 76
16. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	Ψήφοι : 96
17. ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	Ψήφοι : 108
18. ΧΡΥΣΗ ΑΥΓΗ – ΛΑΪΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ	Ψήφοι : 7.305
19. ΧΡΙΣΤΟΠΙΣΤΙΑ	Ψήφοι : 18
20. ΟΛΥΜΠΙΣΜΟΣ	Ψήφοι : 3.113
21. ΛΕΥΚΟ	Ψήφοι : 18.791
22. ΚΟΜΜΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ	Ψήφοι : 6.648
23. ΕΝΩΣΗ ΚΕΝΤΡΩΩΝ	Ψήφοι : 78.289
24. ΕΝΩΣΗ ΟΙΚΟΛΟΓΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ	

ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ	Ψήφοι :	23.043
25. ΚΟΛΛΑΤΟΣ – ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ – Οικολογικό Ελληνικό	Ψήφοι :	45.975
26. ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΥΝΗΓΩΝ (ΦΥΣΗ – ΚΥΝΗΓΙ – ΨΑΡΕΜΑ – ΠΑΡΑΔΟΣΗ)	Ψήφοι :	41.363
27. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ	Ψήφοι :	17.157
28. Μ – Λ Κ.Κ.Ε.	Ψήφοι :	10.088
29. Α.Κ.Ε.Π.	Ψήφοι :	36
30. ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΘΝΙΚΗ ΔΥΝΑΜΗ	Ψήφοι :	935
31. ΚΟΜΜΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΝΟΜΟΥ	Ψήφοι :	1.408
32. ΕΘΝΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΠΕΝ	Ψήφοι :	51.666
33. ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΔΗ.ΚΟ	Ψήφοι :	8.265
34. ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΟ ΟΡΑΜΑ	Ψήφοι :	4.919
35. ΑΥΤΟΣΕΒΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΛΗΘΕΙΑ	Ψήφοι :	5.049
36. Ο.Α.Κ.Κ.Ε.	Ψήφοι :	6.019
37. ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ	Ψήφοι :	9.385
38. ΑΡΙΣΤΕΡΗ ΚΙΝΗΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗΣ Ε.Ο.Κ.	Ψήφοι :	14.264
39. ΟΥΡΑΝΙΟ ΤΟΝΕΟ	Ψήφοι :	7.263
40. ΚΙΝΗΣΗ ΠΟΛΙΤΩΝ	Ψήφοι :	9.215

Βάσει των ανωτέρω αχρησιμοποίητων υπολοίπων εκλογικής δυνάμεως οι απομένουσες για διάθεση τέσσερις (4) έδρες περιέρχονται ανά μία (1) στους συνδυασμούς α) ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ (Κ.Κ.Ε.), β) ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ, γ) ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ (ΠΑ.ΣΟ.Κ.) και δ) ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ (Ν.Δ), οι οποίοι εμφανίζουν το μεγαλύτερο κατά σειρά αχρησιμοποίητο υπόλοιπο εκλογικής δυνάμεως, αποκλειομένων των κομμάτων που δεν συγκέντρωσαν ποσοστό 3% των εγκύρων ψηφοδελτίων σε όλη την Επικράτεια (άρθρο 6 παρ. 5 ν. 1180/1981).

Επισημαίνεται ότι με βάση τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παρ.4 του άρθρου 6 του νόμου 1180/1981 δεν κατανέμεται καμία έδρα καθόσον κανένα κόμμα δεν συγκεντρώνει τις προβλεπόμενες από αυτές προϋποθέσεις.

Γίνεται μνεία ότι σήμερα, μετά την κατάρτιση του οριστικού πίνακα αποτελεσμάτων ψηφοφορίας από την επιτροπή, περιήλθαν σ' αυτήν δύο (2) τροποποιητικές αποφάσεις ήτοι μία (1) του πρωτοδικείου Τρικάλων και μία (1) του πρωτοδικείου Ηλείας. Με την πρώτη τούτων μειώνονται τα έγκυρα ψηφοδέλτια του κόμματος ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΝΟΙΞΗ κατά 56 και αυξάνονται ισαριθμώς τα έγκυρα ψηφοδέλτια του κόμματος ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ (Κ.Κ.Ε.) και με τη δεύτερη μειώνονται κατά 37 τα έγκυρα ψηφοδέλτια του κόμματος ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ (ΠΑ.ΣΟ.Κ.) και αυξάνονται ισαριθμώς τα έγκυρα ψηφοδέλτια του κόμματος ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ.

Επομένως τα ως άνω αχρησιμοποίητα υπόλοιπα διαμορφώνονται ως ακολούθως:

ΠΑ.ΣΟ.Κ.	107.661 (107.698 – 37)
Ν.Δ.	42.641 (42.604 + 37)
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΝΟΙΞΗ	42.317 (42.373 – 56)
Κ.Κ.Ε.	149.333 (149.277 + 56)

Οι ανωτέρω μεταβολές που δεν περιλαμβάνονται στον πίνακα, δεν ασκούν επιρροή στην κατανομή των εδρών.

Με βάση όλα τα παραπάνω στοιχεία της ψηφοφορίας της **12^{ης} Ιουνίου 1994** (11 Ιουνίου 1994 στο Εξωτερικό) η Ανώτατη Εφορευτική Επιτροπή του άρθρου 91 του Π.Δ. 92/1994 κατανέμει σύμφωνα με τους ορισμούς του άρθρου 6 του ν.1180/1981 και 13 παρ.2 του νόμου 1427/1984, τις είκοσι πέντε (25) έδρες των Ελλήνων αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στους κάτωθι συνδυασμούς κομμάτων ως εξής:

1. Συνδυασμός ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ (ΠΑ.ΣΟ.Κ)	έδρες 10 (δέκα)
2. Συνδυασμός ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ (Ν.Δ.)	έδρες 9 (εννέα)
3. Συνδυασμός ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΝΟΙΞΗ	έδρες 2 (δύο)
4. Συνδυασμός ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ (Κ.Κ.Ε.)	έδρες 2 (δύο)
5. Συνδυασμός ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ	έδρες 2 (δύο)

ΣΥΝΟΛΟ

25 (είκοσι πέντε)

Εκλεγέντες αντιπρόσωποι στη Συνέλευση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο)

A. ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

26. Τσάτσος Δημήτριος του Θεμιστοκλή
27. Παπουτσής Χρήστος του Δημητρίου
28. Αυγερινός Παρασκευάς του Κωνσταντίνου
29. Κληρονόμος Κωνσταντίνος του Ευαγγέλου
30. Ρουμπάτης Ιωάννης του Πέτρου
31. Κοκκολά Αγγέλα του Σεραφείμ
32. Παναγόπουλος Στυλιανός του Περικλή
33. Κατηφόρης Γεώργιος του Νικολάου
34. Παπακυριαζής Νικόλαος του Ιωάννου
35. Λαμπράκη Ειρήνη του Ανδρέα

B. ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

26. Χαϊτοδούλου Ευθύμιος του Νικολάου

- 27. Τρακατέλλης Αντώνιος του Χρήστου
- 28. Μούσχουρη Ιωάννα (Νανά) Μούσχουρη του Κωνσταντίνου
- 29. Αργυρός Στυλιανός του Αλεξάνδρου
- 30. Δημητρακόπουλος Γεώργιος του Παναγιώτη
- 31. Σαρλής Παύλος του Θεοδώρου
- 32. Λαμπριάς Παναγιώτης του Κυριάκου
- 33. Αναστασόπουλος Γεώργιος του Νικολάου
- 34. Χατζηδάκης Κωνσταντίνος του Ιωάννου

Γ. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΝΟΙΞΗ

- 26. Δασκαλάκη Αικατερίνη του Επαμεινώνδα
- 27. Κακλαμάνης Νικήτας του Μιχαήλ

Δ. ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ

- 26. Εφραιμίδης Βασίλειος του Μιχαήλ
- 27. Θεωνάς Ιωάννης του Γρηγορίου

Ε. ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ

- 26. Αλαβάνος Αλέξανδρος του Νικολάου
- 27. Παπαγιαννάκης Μιχαήλ του Ελευθέριου

*** Σημείωση:**

Την κενωθείσα μία (1) βουλευτική έδρα του αντιπροσώπου της χώρας μας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ήτοι του κ. Χρήστου Παπουτσή, λόγω παραίτησής του την 23^η Ιανουαρίου 1995 καταλαμβάνει ο αναπληρωματικός αντιπρόσωπος του ίδιου κόμματος κ. Γιάννος Κρανιδιώτης.

8.5 Πίνακες αποτελεσμάτων – Ιούνιος 1999

8.5 Πίνακες αποτελεσμάτων – Ιούνιος 1999

Έλαβαν	%	Ψήφοι	Έδρες
 ΠΑ.ΣΟ.Κ	36,00	2.314.371	9
 Ν.Δ.	32,91	2.115.844	9
 Κ.Κ.Ε.	8,67	557.365	3
 ΔΗ.Κ.ΚΙ.	6,85	440.191	2
 ΣΥΝ	5,16	331.928	2
 Άνοιξη	2,28	146.512	0
 Φιλελ.	1,62	103.962	0
Κυνηγοί	1,00	64.194	0
Λοιπά	0,89	57.219	0
Εν.Κεντ.	0,82	52.512	0
Πρώτη Γρ.	0,75	48.532	0
Κολλάτος	0,66	42.456	0
ΕΛΛ.Οικ.	0,48	30.684	0
ΡΑΚ	0,33	21.274	0
Μ-Λ ΚΚΕ	0,26	16.782	0
Κομ.ΕΛΛ.	0,26	16.608	0
Οικ.Εν.Χατζ.	0,22	14.335	0
ΛΕΥΚΟ	0,22	14.266	0
Μ.Ρ.Α.	0,17	10.884	0
ΑΣΚΕ	0,15	9.840	0
ΕΛΛ.Μετ.	0,12	7.693	0
Ουρ.Τόξο	0,08	4.951	0
ΟΑΚΚΕ	0,07	4.600	0
Ανθ.Δικ.	0,02	1.201	0
Οικ.Εν.Σχίζ.	0,01	832	0

Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ